ཆོས་འབྱུང་དཀར་པོ

པཎ་ཌི་ཏ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཆོ་འཕྲུལ་ཆེ་ཤས་ཀྱི་ཕྱག་བཀོད་ཡིན།

ས་སྐྱ་ཞིབ་འཚུག་དུས་དེབ། ༢༠༢༢ སྨྱིའི་འདོན་ཕྱེད། ༡༷

Chodung Karpo | Sakya Research Magazine

དཔལ་ས་སྐྱ་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭ་དགེ་བཚུས་ནས་ལོ་ངོ་ ༥༠ འཁོར་བའི་དུས་དྲན་མཛད་སྒོ་གནང་བཞིན་པའི་སྐབས་འདིར་མཐོ་སློབ་འདིའི་བཀའ་དྲིན་ཅན་ཀྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མཁན་ཆེན་ཨ་པད་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་དང་། མཁན་ཆེན་མིག་དམར་ཚེ་རིང། མཁན་ཆེན་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་བཅས་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་ཇེས་དྲན་ཞུ།

ཇི་ཀློ་ཀ་ཤ་ཀ།

Cho Dung Karpo
(Sakya Research Magazine)
Gongkar Choede Monastery
Laldang Tibetan Colony
Plot. Brotiwala, P.O. Vikasnagar
Dehradun, Uttarakhand (INDIA)
Email: chodungkarpo@gmail.com
Website: chodung-karpo.blogspot.com

༢༠༢༢ སྤྱི་ལོ་འདོན་ཐེངས། ༡།

གཙོ་གཤེར།
ཚོས་དུང་དཀར་པོ་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་།

རྩོམ་སྒྲིག་པ།
བློ་གསལ་དོན་ཀྱེས།
ཞ་འདུས་སྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ།
འཇམ་དཔལ་དགའ་བ།

པར་གཞི་སྒྲིག་མཁན།
ཚོས་དུང་དཀར་པོ་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་།

པར་སྐྲུན་དང་འགྲེམ་ཁྲིལ།
ཚོས་དུང་དཀར་པོ་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་།

Printed at New Delhi by Norbu Graphics

བོད་ཀྱི་ཚེ་ལུགས།

《ཆོས་དང་དཀར་པོ་》ཞེས་པའི་དུས་དེབ་འདི་ནི། ཐོག་མར་སྐྱན་ངག་ཚུད་པའི་ཡིག་བསྡུས་རང་བཞིན་གྱི་ཚོམ་རིག་དུས་དེབ་ཅིག་ཏུ་འདོན་སྒྲིལ་བྱས་པ་ནས་ད་ལྟ་ཞིབ་འཇུག་རང་བཞིན་གྱི་དུས་དེབ་ཅིག་ཏུ་འདོན་སྒྲིལ་བྱེད་བཞིན་ཡོད། དེ་ནི་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ལ་སློབ་སྦྱོང་དང་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་མཁན་ཆེན་གྱི་ཆེད་གྲྭང་སྟེགས་ཤིག་ཡིན་ཞིང་། གྲྭང་སྟེགས་འདིའི་ཐོག་ནས་དེང་རབས་ཞིབ་འཇུག་གི་ཚད་གཞི་ལྟན་པའི་ཆེད་ཚོམ་འཕྲི་བར་བསྒལ་འདེད་བྱེད་བཞིན་ཡོད།

ཚོམ་ཡིག་གི་བརྗེད་གཞི་ནི།

- སྒྲིས་བྱ་དང་། གསུང་ཚོམ། གནས་གཞི་བྱེ་བྲག་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ཆེད་ཚོམ།
- གཙུག་ལག་རིག་ཚན་བྱེ་བྲག་པའི་སློར་ལས་བརྩམས་པའི་ཆེད་ཚོམ།
- དཔེ་དེབ་ངོ་སྤྲོད་དང་བསྒྲར་ཞིབ་ས་ཁག་ཡིན།

ཚོམ་ཡིག་གི་རྗེད་བྱེད་ཚད་གཞི།

- དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པ་དང་མཐུན་པ།
- རྒྱབ་བརྟེན་གྱི་ལུང་གང་ནས་བྱུང་བའི་ཁུངས་ཁ་གསལ་འགོད་པ།
- ཚོམ་ཡིག་ནང་ཐོན་པའི་མི་སྣ་དང་། ས་གནས། དཔེ་དེབ་ཀྱི་མིང་ས་ཡིག་ལྟར་ལ་ཞི་ཡོང་བའི་ཆེད་(དཀྱུས་སུ་ཆ་ཚང་འགྲི་མི་བདེ་ན་)མཆན་བུ་འདོགས་པ་དང་། ཟུར་བཀོལ་ས་ཁག་ཀྱི་ནང་གསལ་བཤད་བྱེད་དགོས།
- སྐད་ཡིག་གཞན་ལས་བྱུང་བའི་ས་གནས་དང་མི་སྣའི་མིང་རྣམས་བོད་ཡིག་ནང་འཇྲི་སྲོལ་གཅིག་འགྱུར་མེད་སྒྲབས་དེ་དག་གཞན་ཀྱིས་ངོས་འཛིན་བའི་ཆེད་གྲགས་རྒྱས་ནང་ཕྱིན་ཡིག་ཐོག་ཏི་དགོས།

མདོར་ན་ཚོམ་ཡིག་གི་བརྗེད་གཞི་མ་ངེས་ཀྱང་། རྗེད་བྱེད་ནི་ཚོག་རྒྱན་གྱིས་མ་བཅིངས་ཤིང་། ཚོག་ཚོགས་གིས་མ་སྒྲིབ་པ་ཁ་གསལ་གོ་བདེ་ཞིག་དང་། བརྗེད་དོན་ནི་རང་གི་རྟོག་པ་འཚར་ཡན་དང་མ་འབྲེལ་བར་དེང་གི་ཞིབ་འཇུག་གི་བྱ་ཐབས་དང་མཐུན་པ་ཞིག་དགོས།

ད་ཐེངས་དཔལ་ས་རྒྱ་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭ་དབུ་བརྟེས་ནས་ལོ་ངོ་ ༥༠ འགོར་བའི་དུས་དྲན་མཛད་སྒོ་ཚོགས་བཞིན་པར་བརྟེན་དུས་དྲན་མཛད་སྒོའི་ཆ་ཤས་སུ་ཆོས་དུང་དཀར་པོ་དམིགས་བསལ་འདོན་ཐེངས་ཞིག་འདོན་སྒྲིལ་ཞུས་པ་དང་། དེའི་ནང་མཐོ་སློབ་འདི་ནས་སློབ་ཟིན་པའི་ཉམས་ཞིབ་པ་ཁག་ཅིག་གི་ཚོམ་ཡིག་ཆེད་བསྒྲིགས་ཞུས་ཡོད། གོ་སྐབས་འདི་བརྒྱུད་དཔལ་ས་རྒྱ་མཐོ་སློབ་དབུ་བརྟེས་ནས་ལོ་ངོ་ ༥༠ འགོར་བར་བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས་ཞུ་བ་དང་། དམིགས་བསལ་འདོན་ཐེངས་འདིའི་པར་རྒྱན་གྱི་སྒྲིན་བདག་བལ་ཡུལ་དུ་གནས་བཞུགས་ས་རྒྱ་མཐོ་སློབ་ཀྱི་སློབ་ཟུར་ཚ་མདོ་ལྷོ་ངོ་ཚང་ཀུན་དགའ་བསྟན་འཛིན་ལགས་ཡིན་པས་ཁོང་ལ་སྙིང་ཐག་པ་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱ་ཡིན།

ཆོས་དུང་དཀར་པོ་ཚོམ་སྒྲིག་ཁང་ནས།

དཀར་ཆག

བཤད་ཕྲེང།

སྟེ་གཉིས་ཀྱི་མདོར་བ། 1
སྨོན་དཔོན་གྲགས་པ་ཤེན།
རིགས་གཏེར་གྱི་ཡུལ་བརྒྱ་པའི་མཐའ་དཔྱོད། 15
མཁན་པོ་ཀུན་དགའ་མཐུ་སྟོབས།
སྟོམ་གསུམ་གྱི་ཆོས་བཞག་གྲོང་བ་རི་དཀར་པོའི་བརྗེད་སྒྲ། 38
མཁན་པོ་ཐུབ་བསྟན་རབ་གསལ།
ཞབས་ཏོས་དཀར་པོ། 61
སྨོན་དཔོན་ངག་དབང་ཐོགས་མེད།

ཁྱད་འཕྲིན

ལམ་འབྲས་ཆོས་འགྲེལ་བཅུ་གཅིག་གི་སྐོར། 73
བློ་གསལ་དོན་ཀྱི།
ཆག་ལོ་ཀློ་བ་ཆོས་རྗེ་དཔལ་གྱི་འགྱུར་ཡིག་དང་བཙུམས་ཆོས་སྐོར་གྲོང་བ། 121
ཡ་འདུས་སྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ།

དཔྱད་ཚེར།

སྟེ་གཉིས་ཀྱི་མངོན་པ།

▣ སྒྲོབ་དཔོན་ཀུན་གསལ་པ་སེར་རྒྱ། {ལྷུན་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་སྒྲོབ་ཁང་།}

ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པ་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འཇྱེད་པའི་དོ་མ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་མཐར་ཐུག་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ཞིང་སྐྱབས་སུ་མཆི། །བདག་གི་སྙིང་ལ་སིམ་པར་མཛད་དུ་གསོལ། །དེ་ལ་འདིར་པླལིའི་སྐད་དུ་བཞུགས་པའི་གནས་བརྒྱན་སྟེ་པའི་ལུགས་ཀྱི་མངོན་པའི་སྟོང་དེ་གཞུང་གི་ཕྱི་མོ་མངོན་པ་སྟེ་བདུན་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་སྟོན་པའི་གཞུང་འགྲེལ་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་མང་དུ་ཡོད་པར་གསུངས་ཤིང་འོན་ཀྱང་བརྗོད་བྱ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དོན་གསལ་ཞིང་ཉུང་ངའི་ཚིག་གི་སྒོ་ནས་སྟོན་པའི་གཞུང་ནི་སྒོབ་དཔོན་མ་འཕགས་པའི་(དུས་རབ་བྱུག་པའི་སྟོད་ཙམ་)མཛད་པའི་ཆོས་མངོན་བསྟུས་པ་ཞེས་པ་འདི་ཉིད་ཡིན་ཞིང་གནས་བརྟན་སྟེ་པའི་བསྟན་པ་གང་དུ་དར་སའི་གནས་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་གཞུང་འདི་ལ་ཅ་ཅང་རྫོས་སུ་ཆེ་བར་བརྟེན་པླལིའི་ཆོས་བརྒྱུད་ལ་རྒྱས་མངའ་ཐུང་ཟད་ཡོང་ཆེད་དང་གཞན་ཡང་གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྟྲའི་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་མངོན་པ་དང་། སྟེ་པ་འདིའི་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་མངོན་པ་བསྟུས་པ་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་ཆེ་བ་གང་ཡོད་མེད་ཐུང་ཟད་དཔྱད་ན།

དེ་སྔ་གངས་ཅན་ལྷོངས་སུ་གནས་བརྟན་སྟེ་པའི་ལུགས་སྟོན་པའི་ཆོས་མངོན་པའི་གཞུང་རང་ཀུང་བ་ཆ་ཚང་བ་ཞིག་མ་བྱུང་མོད་འོན་ཀྱང་མཁས་པ་སྔ་མ་རྣམས་ལ་རྒྱུས་མངའ་གང་འཚམ་པ་ཡོད་དེས། ཁོ་བོ་ལ་ནི་ཁྱོན་པའི་སྒལ་པའི་དཔེ་ལྟར་གནས་བརྟན་སྟེ་པའི་གཞུང་ལ་ཆ་རྒྱུས་གཏན་ནས་མེད་ཅིང་། བློ་ཁ་ཁབ་ཀྱི་མིག་ལས་དོག་པའི་

དབང་གིས་སྲིན་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སྟོན་པའི་ཚེས་མངོན་པ་ཞིག་དང་། ལྷག་པར་གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྟའི་ལུགས་གཙོར་སྟོན་པའི་ཚེས་མངོན་པའི་བརྗོད་བྱ་དང་འདྲ་བའི་སྒེ་པ་འདིའི་ལུགས་ཀྱི་ཚེས་མངོན་པ་ཞིག་ཡོད་པ་གཏན་ནས་ཚོར་མ་ཐོབ་ལ། ད་ལམ་བགྱི་གྲེང་གི་གོ་སྒྲབས་འདི་བརྒྱད་པུ་ལིའི་སྒང་ལ་བརྟེན་པའི་སྒེ་པ་འདིའི་ཚེས་མངོན་པའི་གཞུང་ལ་མཇལ་རྒྱ་ཐུང་བར་གོ་སྒྲབས་བཟང་བ་མ་ཟད་སྒེ་པ་ཕན་ཚུན་སྟོན་པ་གཅིག་གི་རྟེས་འཇུག་ཡིན་ཞིང་། ཐེག་པ་ཐུན་མོང་བའི་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཕལ་ཆེ་བ་གཅིག་པ་ཡིན་པ་ལ་ཚད་མས་དྲངས་པའི་ངེས་ཤེས་ཞིག་ཀྱང་སྲིན་པས་སྒྲལ་བ་བཟང་སྐྱམ།

ཚེས་མངོན་པའི་གོ་དོན་དང་། ཐོག་མར་གསུངས་པའི་ཚུལ་ཀྱི་ཁྱད་པར། དེ་ལ་གནས་བརྟན་སྒེ་པའི་ཚེས་མངོན་པ་ནི། མངོན་པ་ཞེས་པ་ལྷག་པ་དང་ཟབ་པ་དང་ཁྱད་པར་འཕགས་པའི་དོན་ཅན་དེ། འདུལ་བ་དང་མདོ་སྒེ་ལས་གཞན་ཟབ་ཅིང་ཁྱད་པར་འཕགས་པ་སྟེ། སྒེ་སྟོང་གང་ཞིག་ལས་ཚེས་རྣམས་ཀྱི་རང་དང་སྲིའི་མཚན་ཉིད་མ་འདྲེས་པ་ས་ས་བོར་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་མངོན་པའམ་མ་མོ་དང་། ཚེས་ནི་ལུང་རིང་པོའི་སྒེ་ལས། ངས་ཚེས་དང་འདུལ་བ་དག་བསྟན་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པས་མདོ་སྒེ་ལ་གོ་དགོས་ཞེས་སེམས་རྩོར་གསུངས་ལ། དེས་ན་མདོ་སྒེ་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་པས་ན་ཚེས་སོ། །སྒྲ་བཤད་ན། རང་རང་གི་མཚན་ཉིད་འཛིན་པས་ན་ཚེས་དང་། རང་སྲིའི་མཚན་ཉིད་དམ་དོན་དམ་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའམ་མངོན་དུ་བྱེད་པས་ན་མངོན་པའོ། །

གསུང་ཚུལ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཚེས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་ཏེ་ཚེས་ཏི་སྐྱེད་ཅིག་གསུངས་ལ། དེ་ནས་ཀྱང་སྒེ་སྟོང་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་འདུལ་བ་དང་། མདོ་སྒེ། མངོན་པ་སྟེ། གསུམ་དུ་བསྡུ་བ་ནི་གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྒྲ་བ་དང་འདྲ་ལ། འདུལ་བ་དང་མདོ་སྒེ་སོ་སོའི་ནང་ཚེས་ནམས་ཀྱི་རང་སྲིའི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པའི་སྐོ་ནས་གསུངས་པ་ནམས་དང་། ལྷག་པར་སྲུམ་ཚུ་ཙ་གསུམ་དུ་གཤེགས་ཏེ། དབྱར་གནས་པ་བདུན་པའི་ཚེ། རང་གི་ཡུམ་ཀྱི་དོན་དུ་དབྱར་ཟླ་བ་གསུམ་ཀྱི་རིང་ལ་ཡུམ་ཀྱིས་གཙོས་ལྷའི་འཁོར་ནམས་ལ་གསུངས་པ་ནམས་ཚེས་མངོན་པ་ཡིན་ཞིང་། གཞན་ཡང་སྒྲལ་བའི་སངས་རྒྱས་གཅིག་མཚོ་མ་ཏོས་པར་བྱོན་ཏེ། ཤེས་རབ་ཅན་ནམས་ཀྱི་མཚོག་འཕགས་པ་ཤྲ་རིའི་བུ་ལ་སྨར་ཚེས་མངོན་པ་ནམས་གསུངས་པ་དང་། དེས་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུའི་མ་མོ་ནམས་རྒྱས་བསྡུས་འཚམ་པར་བློ་གོས་ཤིན་ཏུ་ཆོ་བའི་དགེ་སློང་ལ་བསྟན་པར་འདོད། ལུགས་འདིར་ལོངས་སྤྱོད་གཞིར་བྱས་པའི་སྒྲ་མི་འདོད་ཀྱང་སྲིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲལ་པ་ནི་འདོད་པ་འདྲའོ། །ཚེས་མངོན་བསྡུས་པ་འདི་ནི། རབ་བྱེད་དགུའི་བདག་ཉིད་ཅན་སིདྡ་ལའི་གྲོང་གི་ཨན་ཏན་ཏྲ་ཤུར་ཞེས་པའི་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་སློབ་དཔོན་བཅོམ་ལྡན་འདས་གཅིག་ཀྱི་སྐུ

ཆོའི་མཇུག་ཅམ་ལ་བརྩམས་པར་གསལ་ཞིང་། འགྲེལ་པ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་ཏུ་མང་བར་མཛད་སྐད། དེའི་གོང་མངོན་པ་སྟེ་བདུན་ལ་འགྲེལ་པ་ཡང་འགྲེལ་སོགས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཡོད་ན་ཡང་གོང་དུ་བཤད་པ་བཞིན་སྟེ་བདུན་གྱི་འགྲེལ་པ་ཁོངས་ཀ་མཐའ་དག་བསྟུས་ཏེ་གོ་བདེར་སྟོན་ཆེད་གཞུང་འདི་མཛད་པར་གསུངས་ལ། དུས་དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཆོས་མངོན་པ་མ་ནུབ་པར་ད་ལྟའི་བར་གནས་པར་གནས་བརྟན་པའི་མཁས་པ་ཆེན་འདོད་ཅེས་བྱུང་ངོ།།

གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྣ་བའི་ལུགས་ལྟར་ན། ཆོས་མངོན་པ་ནི། ཆོས་མངོན་ཤེས་རབ་ཏུ་མེད་ཟོས་འབྱང་བཅས། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོན་དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་ནི། མཐོང་སྒོམ་མི་སློབ་ལམ་གསུམ་གྱི་ཤེས་རབ་ཏུ་མ་མེད་པ་ཆོས་རབ་ཏུ་ཆུམ་པར་འཇུག་པ་གང་ཡིན་པའོ།།

ཟོས་འབྱང་དང་བཅས་ན་ཕུང་པོ་ལྔའོ། །བརྡར་བཏགས་པའི་ཆོས་མངོན་པ་ལ་བཟློག་བྱ་ཟློག་བྱེད་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི། སྐྱེས་ཐོབ། ཐོས་བྱུང་། བསམ་བྱུང་། སྒོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཟག་པ་དང་བཅས་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་གཉིས་སོ། །བཀའ་ནི། འཕགས་པ་ཕྱི་རིའི་བུ་དང་། འཕགས་པ་ལྷ་སྐྱེད་དང་། འཕགས་པ་མཱའུ་འགལ་གྱི་བུ་སོགས་དགེ་བཅོམ་པ་བདུན་གྱིས་བསྟུས་པའི་མངོན་པ་སྟེ་བདུན་དང་། བསྟན་བཅོས་ནི་བྱེ་བྲག་བཤད་མཛོད་སོགས་སོ། །

གསུངས་ཚུལ་ནི། མངོན་པ་སྟེ་བདུན་པོ་ས་ཡངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཡིན་པར་སྟེ་པ་གཉིས་ཀ་མཐུན་ཞིང་། གཉིས་ཀས་མངོན་པ་སྟེ་བདུན་གྱི་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་མ་ཟད་མིང་ཡང་ཕལ་ཆེར་འདྲ་སྟེ། ༡(ཆོས་ཡང་དག་པར་སྡུ་བ་)ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ། ༢(ཆུམ་འབྱེད་)ཆུམ་ཤེས་ཚོགས།༣(གང་ཟག་བརྡར་པ་) གདགས་པའི་བསྟན་ཆོས།།(ཁམས་ཀྱི་གཏམ་) ཡང་ན་ཁམས་ཆུམ་པར་དབྱེ་བ། །ཁམས་ཀྱི་ཆོགས། ༥(འཇུག་པ་)ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ།།༦(ཟུང་ལྡན་)། སྡུ་བའི་ཆུམ་གྱངས།།᳧(གཏམ་གྱི་རབ་དབྱེ་)། རབ་ཏུ་བྱེད་པ།(གཞི)ཆུམས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྟོན་པས་གནས་དུས་ཐ་དད་དུ་གསུངས་པ་ཆུམས་དགུ་བཅོམ་པ་ཆུམས་ཀྱིས་བསྟུས་པར་འདོད་པཞང་ཕལ་ཆེར་བཞེད་པ་མཐུན་པར་འདྲ་ལ། འོན་ཀྱང་བཟློད་བྱའི་དོན་ལ་མི་མཐུན་པ་ཆེས་མང་བ་ཡོད་སྐད། དེར་མ་ཟད་སྟེ་སྟོད་གཞན་གཉིས་ཀྱིས་ཆོས་ཆུམས་ཀྱི་རང་སྒྲིའི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པའི་ཚ་ཆུམས་མངོན་པའི་སྟེ་སྟོད་དུ་འདོད་པཞང་ཕལ་ཆེར་འདྲ་ལ། འོན་ཀྱང་ལྷ་ཡུལ་དུ་ཡུམ་ལ་མངོན་པའི་སྟེ་སྟོད་གསུངས་པའི་ཆུམ་གཞན་འདིར་མི་འདོད་པ་འདྲ།

སྟེ་སྟོང་དང་། གསུང་རབ་ཡན་ལག་དང་། ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་འཛིག་ཚུལ་སོགས་ལ་ཁྱད་པར་གང་ཡོད་མིན་བཤད་ན། འདིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལུང་ཐམས་ཅད་འདུལ་བ་དང་། མདོ་སྡེ་དང་། མངོན་པ་སྟེ། སྟེ་སྟོང་གསུམ་དུ་བསྟན་ལ། སྟེ་སྟོང་ཀྱི་སྒྲ་བཤད་བསླབ་པར་བྱ་བའི་སྟེ་ཚན་ཐ་དད་པ་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་བཞག་པའི་སྟོང་ཡིན་པས་དེ་སྐད་བྱའོ། །མཆིམས་ལས། ཅིའི་ཕྱིར་སྟེ་སྟོང་ཅེས་བྱ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱའི་དོན་ཐམས་ཅད་བསྟན་པའི་ཕྱིར་སྟེ་སྟོང་ཅེས་བྱ་སྟེ། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། སྟེ་སྟོང་དག་ནི་གསུམ་མམ་གཉིས་ཀྱང་རུང་། །བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ་[1]སོགས་གསུངས་པས་གནད་འདྲའོ། །

གསུང་རབ་ཡན་ལག་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཐ་སྙད་བཤད་པ་མི་སྣང་བས་དགུར་འདོད་པ་འདྲ་སྟེ། མདོ་དང་། དབྱངས་སུ་བྱ་བ་དང་། ལུང་དུ་བསྟན་པ་དང་། ཚིགས་སུ་བཅད་པ་དང་། གླེང་གཞི་དང་། དེ་ལྟར་བྱུང་བ་དང་། སྐྱེ་བའི་རབ་དང་། རྒྱ་དུ་བྱུང་བ་དང་། རྣམ་པར་འཕགས་པའོ། །བཀྲ་ཤིས་པའི་འགྲེལ་པ་སྐྱིང་པོ་མཆོག་ལས། མདོ་སྡེ་དབྱངས་བསྟན་ལུང་དུ་བསྟན། ।ཚིགས་བཅད་ཆེད་བཟོད་གླེང་གཞི་དང་། ।རྟོགས་བཟོད་དེ་ལྟ་བུ་བྱུང་དང་། ।སྐྱེས་རབས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་དང་། ।རྒྱ་བྱུང་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་སྟེ། ।གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་སོ། ।ཞེས་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་གསུངས་པ། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་ལས་ཀྱང་དེ་བཞིན་གསུངས་པས་འདིར་ཆེད་དུ་བཟོད་པའི་སྟེ་དང་། རྟོགས་པ་བཟོད་པའི་སྟེ། ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྟེ། ཏཱ་ཏ། ཀ་ལ་ཕབ་པའི་སྟེ་སྟེ། བཞི་མི་འདོད་ཅིང་། རྣམ་པར་འཕགས་པའི་ཐ་སྙད་ནི་ཀུན་བཏུས་སོགས་ལས་མི་བྱུང་ངོ། ། །

ཆོས་ཕུང་གི་ཚད་བཏུད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་དུ་འདོད་པ་མདོ་འགྲེལ་དོན་ཀྱི་སྨིན་པོར་གསུངས་པས་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་བ་དང་འདྲ་ལ། ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལུགས་ལ་ནི་ཚད་མེད་པར་གསུངས། དེས་ན་མཇོད་ལས་ཆོས་ཕུང་བཏུད་ཁྲི་ཉིད་དུ་བཤད་པ་ནི་ཁ་ཆེ་བྱ་ཐག་སྒྲ་བ་ཁོ་ནའི་ལུགས་ཡིན་པར་མངོན་ནོ། ། །

བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཐྱོའི་ཁོག་ཤེས་བྱ་གཞི་འམ་དོན་དམ་རྣམ་པ་བཞི་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གང་ཡོད་ལ་དཔྱད་པ། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བཤད་བྱ་དོན་དམ་པའི་ཆོས་ནི། རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། འདི་ཉིད་ལས། ཇི་ལྟར་ཆོས་མངོན་ལས་གསུངས་པའི། ।དོན་དམ་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞི། ।ཞེས་དང་ཞེས་ལས་བྱུང་བ་དང་། ।གཟུགས་དང་ཐར་པ་ཐམས་ཅད་དུ། ।ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཞེས་དང་། ཞེས་བྱུང་དང་། གཟུགས་དང་། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་སྟེ། བཞི་པོ་རྣམས་ནི་དོན་

[1] བྱམས་ཆོས་སྟེ་ལྷ། སི་ཏྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱྲན་ཁང། ཕྱི་བོ་ *གཅིག་ཅེ་* མདོ་རྒྱན་ལེའུ་ *གཅ* ཤོག *ཅ*

དམ་པ་དང་རྫས་ཐུ་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དང་པོ་གསུམ་འདུས་བྱས་མི་རྟག་པའི་དངོས་པོ་དང་། ཕྱི་མ་འདུས་མ་བྱས་རྟག་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟག་པའི་དངོས་པོ་ལ་ཐར་པ་སྒྲུབ་འདས་ལས་གཞན་ནམ་མཁའ་དང་བརྟག་མིན་གྱི་འགོག་པ་མི་འདོད་པ་འདུའོ། །གྲོལ་དོན་དམ་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་སྐྱེ་བོ་གནག་རྡོ་ཡན་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་སྟུ་བའི་བར་རང་རང་གི་ལུགས་ཀྱི་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་དངོས་པོའི་ཡིན་ལུགས་ལ་དཔྱད་པའི་རྟེད་དོན་ཞིག་ཡིན་དགོས་ལ། དེ་ཡང་དཔེར་ན། འཇིག་རྟེན་པ་ཐལ་གྱི་འཕྲལ་ཙུས་མ་བསླད་པའི་བློ་ལྟན་སྐྱེས་ངོར་སྣང་བའི་ཀ་བྱམ་སོགས་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་སྟུའི་ལུགས་གཟུང་འཛིན་སྤྱོས་པའི་མཚན་མ་ཐམས་ཅད་ཞི་བའི་ཆོས་དབྱིངས་ཀྱི་བར་ལ་འདོད་པ་ནི། རྣལ་འབྱོར་པ་ཡང་བློ་ཁྱད་ཀྱིས། ।ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་ཁྱད་པར་རོ། ।འོན་ཀྱང་ཐུགས་དངོས་དང་དོན་དམ་ལ་གཞི་མཐུན་པ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟུ་བ་མི་འདོད་དོ། ।དེས་ན་འདིར་ནི། རབ་བྱེད་དང་པོ་བྱུག་གིས་དོན་དམ་པའི་ཆོས་བཞི་བཤད་ལ། ཆོས་བཞི་པོའི་ནུས་པ་དང་། བྱེད་ལས་དང་། གང་ཟག་ལ་སོགས་པ་བཏགས་ཡོད་དུ་འདོད་ཅིང་། དེ་ནི་མས་རབ་བྱེད་ལྟག་མ་གསུམ་གྱིས་སྟོན་ནོ། །

འདིར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་གཞི་ལྟར་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པའི་ལུགས་གཉིས་སུ་སྟོང་ཡང་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་བཏགས་ཡོད་ཀྱི་ཆོས་ངེས་པར་དུ་འདོད་ཅིང་། རྫས་སུ་གྱུབ་པ་དོན་དམ་པའི་ཆོས་ནི་བཞི་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། ལྟན་མིན་འདུ་བྱེད་ནི་དོན་དང་ཐ་སྙད་གཉིས་ཀ་མི་འདོད་པ་འདུའོ། ।དོན་དམ་པ་ཞེས་པ་ཡང་དམ་པ་ནི་མཆོག་ཏུ་ཐུར་པའི་ཤེས་རབ་བམ་ཡེ་ཤེས་དམ་པ་ཡིན་ལ། དོན་ནི་དེའི་སྟོང་ཡུལ་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཐམ་དམིགས་པའོ། ।དེ་ལྟར་ཆོས་བཞི་ལས་དང་པོ་ཐེམས་ནི། གསལ་ཙམ་རིག་ཙམ་ལ་གཙོ་ཕལ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བས་གཙོ་བོ་རང་གི་དམིགས་པ་ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་ཙམ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རང་ཡུལ་ལ་ཐེམས་པར་བྱེད་པའི་བྱ་བ་དང་ལྡན་པས་ན་ཐེམས་དང་། ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ན་རྣམ་ཤེས་ཏེ་དོན་གཅིག་གོ ། འོན་ཀྱང་འདིར་ཡིད་ཀྱི་བཤད་པ་མི་བྱེད་ཞིང་། གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་ལུགས་མཆིམས་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ན། མདོ་ལས་ཐེམས་དང་ཡིད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། དོན་གཅིག་ལ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་བཙོད་པ་ཡིན་ཏེ། དགེ་མི་དགེ་ལ་སོགས་པར་འབྱེད་པས་ན་ཐེམས་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཤེས་པས་ན་ཡིད་དང་། དམིགས་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ན་རྣམ་ཤེས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འདོད་དོ། །

མདོ་སྡེ་པ་ནི། དགེ་མི་དགེའི་བག་ཆགས་བསགས་པས་ན་ཐེམས་དང་། རྟེན་དུ་གྱུར་པས་ན་ཡིད་དང་། བརྟེན་པར་གྱུར་པས་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་གསུངས་ལ། དོན་བཟང་སོགས་ལས་བྱ་བ་དང་ལྡན་པའི་ཆ་ནས་དང་། དུས་ཀྱི་

ཆ་ནས་དང་། གདུལ་བྱ་ལ་བསྟན་པའི་ཆ་ནས་སྒྲ་བཤད་པ་གསུམ་དུ་མཛད་དོ། །སྔོ་པ་གཉིས་གা་ལྟར་ཡང་གཙོ་བོའི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པ་མཐུན་པ་འདྲའོ། །རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་ནི། འཕྲུག་པོ་བཀོད་པའི་མདོ་ལས། སེམས་ནི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཏེ། །དེ་ལ་ངར་འཛིན་ཡིད་ཡིན་མོ། །ཡུལ་ལ་རྣམ་པར་རིག་པ་གང་། །དེ་ནི་འཇུག་པའི་རྣམ་ཤེས་འདོད་དེ། །ཅེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་དང་ཡིད་དང་ཀུན་གཞི་གསུམ་ཐ་དད་དུ་འདོད་དོ། །སེམས་ཀྱི་ཚོགས་བསྡུ་བའི་སྒོབས་འདིར་རང་གི་དམིགས་པའི་ངོ་བོ་ཅམ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་དེའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་མོ། །འདིར་ཡུལ་འཛིན་ཚུལ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་མ་ཤར་བཞིན་དུ་འཛིན་པ་བྱེ་སྨྲའི་ལུགས་དང་། ངོན་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་རྣམ་པས་ཆོད་པར་འདོད་པའི་མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་གང་འདོད་གསལ་ཁ་མི་སྣང་ཡང་སེམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སོགས་ལ་དཔག་ན་ཕྱི་མ་མདོ་སྡེ་པ་དང་འདྲ་བར་སྣང་ངོ་། །ལར་ནི་སྡེ་པ་འདིའི་ལུགས་ཕལ་ཆེ་བ་ནི་འོག་ནས་འཕྲུང་བ་ལྟར་མདོ་སྡེ་པ་དང་མཐུན་ཤས་ཆེ་བར་སྣང་ངོ་། །

བྱེ་བྲག་སྒྲ་བ་ནི་ཤེས་པར་བྱ་བའི་གཞིའམ་དོན་དམ་པའི་ཆོས་ལྟར་འདོད་ཅིང་དེ་ལས་ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་གཟུགས་སེམས་ལས་རྫས་གཞན་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་རང་གང་ལ་ལྷན་པའི་གནས་སྐབས་ཅན་དེ་ལས་རྫས་གཞན་དུ་འདོད་པ་དང་། འདུས་མ་བྱས་རྟག་པའི་གཞིའང་སྒྲུབ་ངན་ལས་འདས་པ་ལས་གཞན་ནམ་མཁའ་དང་བརྟག་མིན་གྱི་འགོག་པ་རྫས་སུ་གྲུབ་པར་འདོད་ལ། མདོར་ན་ཐམས་ཅད་རྫས་སུ་ཡོད་པར་འདོད་པས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྒྲ་བ་ཞེས་བྱའོ། །

དབྱེ་གཞི་དང་པོ་དོན་དམ་པའི་སེམས་ལ་དབྱེ་བ་བྱེད་ཚུལ་ནི། འདོད་པའི་ས་ནས་སྤྱོད་པ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་ས་ནས་སྤྱོད་པ་དང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་ས་ནས་སྤྱོད་པ་སྟེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་གནས་སྐབས་གསུམ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་སྟེ། ས་སོ་སོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དཔེར་ན། འདོད་པའི་སེམས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་མི་དགེ་བའི་སེམས་རྣམ་པ་བཏུད་དང་། ཞེ་སྡང་གི་རྒྱུ་བ་ཅན་གྱི་སེམས་གཞིས། ཕྲོངས་པའི་རྒྱ་བ་ཅན་གྱི་སེམས་གཞིས་ཏེ། མི་དགེ་བའི་སེམས་བཅུ་གཞིས། འདོད་སེམས་རྒྱ་མེད་ཅན་བྱ་བ། བཏང་སྙོམས་དང་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ནས་ལུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བར་གྱི་དབང་ཤེས་ལྟ་དང་། རབ་ཏུ་གཅོད་པའི་སེམས་ཞེས་པ། སེམས་ཀྱི་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་མིང་སྟེ། གོང་གི་དབང་ཤེས་ལྟས་ཡུལ་བཟུང་བ་ནི། དེ་དག་གི་དམིགས་རྫུན་དེ་དང་དེ་ལེགས་པར་འཛིན་ཞིང་གཅོད་པ་གང་ཡིན་པ་གཅིག་དང་། ངེས་པར་ཤེས་པའི་སེམས་ཞེས་པ། རབ་ཏུ་གཅོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་དམིགས་ཡུལ་དེ་ལ་ངེས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་གཅིག་ཡིན་

ལ། འདི་ནི་དམིགས་པ་ལ་གཅོད་པ་ཅམ་མ་ཡིན་གྱི། ངེས་པ་སྟེ། རྟོགས་པའི་འཕྲས་བུ་ཅན་ཉིད་དོ། །དེ་ལྟར་བདུན་པོ་ནི་མི་དགེ་བའི་ཆོས་སྨིན་ཅན་གྱི་ས་མཚམས་ཞེས་བྱའོ། །ཕྱི་མ་འདི་གཉིས་བྱེ་བྲག་སྣ་བའི་འདོད་མིན་དཔྱད་པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དགེ་བའི་ཆོས་སྨིན་ཅན་གྱི་ས་མཚམས་བརྒྱད། བྱ་ས་མཚམས་རྒྱ་མེད་ཅན་གསུམ་སྟེ། ས་མཚམས་བཅོ་བརྒྱད་དང་། འདོད་པར་སྤྱོད་པའི་དཀར་པོའི་ས་མཚམས། དགེ་ས་མཚམས་བརྒྱད། རྒྱ་བཅས་ཆོས་སྨིན་གྱི་ས་མཚམས་བརྒྱད། རྒྱ་བཅས་ཀྱི་བྱ་ས་མཚམས་བརྒྱད་སྟེ་ཤུ་ཆ་བཞི་བསྟོམས་པས་ལྟ་བཅུ་ང་བཞི་པོ་འདོད་ས་ཡིན་པར་འདོད། དེ་བཞིན་གཟུགས་ན་སྤྱོད་པའི་དགེ་ས་ཚོགས་རོགས་བསམ་གཏན་ལྟའི་དགེ་ས་ལྟ། ཆོས་སྨིན་གྱི་དགེ་ས་ལྟ། བྱ་ས་ལྟར་བཅས་བཅོ་ལྟ། གཟུགས་མེད་ན་བཅུ་གཉིས། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་བརྒྱད་དེ་མངོར་བསྟན་ན་ས་དང་རིགས་ཀྱིས་དབྱེ་བས་བརྒྱད་ཅུ་ཆ་དགུར་འགྱུར་རོ། །འོན་ཀྱང་དམིགས་ཆོས་པ་ཅམ་འཇོག་པཱའི་ས་ཡིན་པ་ཡ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པས་གཅིག་ཏུ་འདོད་དོ། །དེ་ལྟར་ཀྱ་དགུ་པོ་ཆོས་གླངས་ཀྱི་དབྱེ་ཚུལ་གཞན་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་བརྒྱ་དང་ཉིར་གཅིག་ཏུ་ཡང་འགྱུར་བར་འདོད། གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྒྲའི་ལུགས་ལ་ནི་ཆོས་ཕྱིས་ཚོགས་དྲུག་གི་ཐ་སྙད་ལས་གཞན་མི་འཐུང་རོ། །

རབ་བྱེད་གཉིས་པས་དོན་དམ་པའི་ཚོས་གཉིས་པ་ས་ཐམས་ལས་བྱང་བ་བཤད་ལ། མཚན་ཉིད་ནི། དབུས་མཐར། དེ་ལ་དོན་མཐོང་ཆོས་པར་ཕེས། །དེའི་ཁྱད་པར་ས་ཐམས་ལས་བྱང་། །ཞེས་གསུངས། འདིར་དམིགས་པ་དང་སྒྲ་བ་དང་འགག་པ་དང་དངོས་པོ་སྟེ་བདག་ཏུ་ཞེན་བཞིའི་སྒོ་ནས་མཚུངས་ལྡན་དུ་སྐྱེས་པའི་ཚོས་དེ་ཐམས་བྱང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད། གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྒྲའི་ལུགས་ལ་ནི་མཚུངས་པ་ཆོ་ཀ་ལ་ལྟས་མཚུངས་པར་གནས་པ་སྟེ། དབང་པོ་གཅིག་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་རྟེན་མཚུངས་པ། ཡུལ་གཅིག་འཇོག་པའི་དམིགས་པ་གཅིག་པ། ཡུལ་དེ་ཉིད་ལ་ཆོ་ཀ་ལ་ལྟ་ཞོགས་འདུ་བའི་ཕྱིར་ཆོ་ཀ་ལ་གཅིག་པ། དུས་ལ་ཕྱི་མེད་པའི་ཕྱིར་དུས་གཅིག་པ། ས་ཐམས་ས་ཐམས་བྱང་ཟླས་རེ་རེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟླས་མཚུངས་པའོ། །འོན་ཀྱང་དུས་མཚུངས་པ་ནི་སྒྲ་འགག་གཉིས་མཚུངས་པ་དང་གནད་འདུ་ལ། ས་ཐམས་ས་ཐམས་བྱང་ཟླས་རེ་རེ་བ་ཡིན་པ་དང་ཆོ་ཀ་ལ་མཚུངས་པ་ནི་འདིར་མི་འདོད་དོ། །འདིར་དཔྱད་པར་བྱ་བ་ནི། བྱ་བྲག་སྣ་བའི་ལུགས་ལ་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་གཟུགས་ས་ཐམས་ལས་ཟླས་གཞན་དུ་འདོད་པའི་ཚེ། ས་ཐམས་བྱང་ཆམས་ཀྱང་ཆོ་ཀ་ཡིན་ལས་ཟླས་གཞན་དུ་འདོད་པ་ཡིན་ལ། མདོ་སྡེ་པ་ཡན་ནི། ས་ཐམས་ས་ཐམས་བྱང་ཟླས་གཅིག་ཏུ་བཞེད་དེ། གལ་ཏེ་ཐ་དད་ན་ཡིད་ཀྱིས་རྟོག་པའི་འགོར་གྱི་ས་ཐམས་བྱང་ཆམས་རྟོག་མེད་ཡིན་ན་དེས་ཡུལ་རང་ཚན་པ་དང་། རྟོག་པ་ཡིན་ན་ཐུན་ཚན་འཇོག་པས་དམིགས་པ་མི་མཚུངས་པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་ཆོ་ཀ་འགྲེལ་ལས།

རྟོག་གཞིས་གཅིག་ཅར་མཐོང་བ་མེད། །ཅིས་གསུངས་ལ། འོན་ཀྱང་འདི་རྟོག་པ་ཡིན་ན་རྟོག་པ་ཟས་དུ་མ་རྒྱུད་གཅིག་ལ་དུས་གཅིག་ཅར་འཇུག་པའི་སྐྱོན་ཡོད་དོ། །ཆོས་མངོན་བསྟན་པ་འདིར་ཡང་སེམས་སེམས་བྱུང་ཟས་ཐ་དད་དུ་མེད་པར་བཤད་དོ། །དབྱེ་ན་ལྔ་བཅུ་ང་གཞིས་སྟེ། མངོན་པ་གོང་མ་དང་མཐུན་པར་གསུངས། སྔ་ཚན་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་གཞན་དང་མཚུངས་ལྡན་ནམ་ཐུན་མོང་བ་བཅུ་གསུམ། མི་དགེ་བའི་སེམས་བྱུང་བཅུ་བཞི། དགེ་བའི་སེམས་བྱུང་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་སྟེ་བསྟོམས་པས་ལྔ་བཅུ་རྩ་གཞིས་སོ། །

མཚུངས་ལྡན་ལ་རེག་པ། ཚོར་བ། འདུ་ཤེས། སེམས་པ། ཡིད་ལ་བྱེད་པ། རྩེ་གཅིག་པ། འཚོ་བའི་དབང་པོ(སྲོག་གི་དབང་པོ་)སྟེ་བདུན་པོ་ནི། སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཁོར་དུ་འཇུག་ཁིང་ཐམས་ཅད་དང་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པས་མཚུངས་ལྡན་བདུན་ཞེས་བྱ་ལ། རྩེ་གཅིག་པ་དང་འཚོ་བའི་དབང་པོ་ལྔ་ལ་གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྣྲེའི་ལུགས་ལ་ཀུན་འགྲོ་ལྔ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདིར་བགྲང་རྒྱའི་འཚོ་དབང་ཕུད་པའི་རྟག་པོའི་ཁར་འདུན་པ། ཏྲི་ཁོས། བདུན་པ། མོས་པ་སྟེ། བཞི་བསྟན་པས་བཅུ་པོ་རྣམས་ལ་མཇོད་དུ་ནི། སེམས་ཀྱི་ས་མང་པོ་བཅུར་བཤད་དོ། །འཚོ་བའི་དབང་པོའམ་སྲོག་དབང་ནི་རང་དང་ལྡན་ཅིག་རྒྱས་པའི་ཆོས་རྣམས་འཚོ་བ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་ཞིག་ཏུ་འདོད་ལ། མཇོད་དུ་ནི་སྲོག་དབང་ལས་འཚོ་དབང་གི་ཐ་སྙད་མི་འཐུང་ཞིང་དེ་ཡང་རིས་མཐུན་པ་སྟོན་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་འཕངས་པ་གནས་པའི་དུས་ངེས་པའི་ཚེ་ཞིག་ལ་འདོད་དོ། །དེ་བཞིན་རྟོག་པ། དཔྱོད་པ། མོས་པ། བཙོན་འགྲུས། དགའ་བ། འདུན་པ་སྟེ། རྒྱུ་པོ་འདི་རྣམས་ཀྱང་མཚུངས་ལྡན་ཐུན་མོང་བྱུ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ལས་རྟོག་དཔྱོད་གཞིས་གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྣྲེའི་ལུགས་ལ་ནི་མ་ངེས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་བྱུང་བ་དང་། མོས་པ་དང་འདུན་པ་གཞིས་སེམས་ཀྱི་ས་མང་པོའི་ནང་འཇུང་ཁིང་། བཙོན་འགྲུས་ནི་དགེ་བའི་ས་མང་པོའི་ནང་འཇུང་ལ་འོན་ཀྱང་མཚན་ཉིད་ནི་དགེ་མི་དགེ་གང་ལ་བཙོན་ཅིང་སྟོ་ནའང་བཙོན་འགྲུས་སུ་འདོད་པས་ལུགས་གཞན་དང་མི་འདྲའོ། །དགའ་བ་ནི་འདིར་ལུས་སེམས་ངོམས་ཁིང་ཆོམ་པའི་ལས་ཅན་ནམ་ཡང་ན་དགེགས་པ་ལ་ཇེས་སུ་ཆགས་པའམ་དགའ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྣྲེའི་ལུགས་ཀྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་གི་གྲངས་སུ་བགྲངས་པར་མི་སྣང་ངོ། ། དེ་ལྟར་བཅུ་གསུམ་པོ་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཇེས་སུ་འགྲོ་བས་ན་ཐུན་མོང་བ་ཞེས་བྱའོ། །

ཚོར་བས་པ། ངོ་ཚ་མེད་པ། ཁྲེལ་མེད་པ། ཁོང་པ། འདོད་ཆགས། ལྟ་བ། ང་རྒྱལ། ཞེ་སྡང་། ཕྲག་དོག ཐིན་སྣ། འཕྲོད་པ། བཏེན་པ། ཁྲིད་པ། གཞིད། ཐེ་ཚོམ་སྟེ་བཅུ་པོ་ནི་མི་དགེ་བའི་སེམས་བྱུང་ཞེས་བྱའོ། །དང་པ། དྲན་པ། ངོ་ཚ་ཤེས་པ་དང་ཁྲེལ་ཡོད་པ། འདོད་ཆགས་མེད་པ། ཞེ་སྡང་མེད་པ། (བར་དུ་གནས་པ)འདི་ལ་བྱེ་སྨ་སོགས་ནི་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་ཐ-

སྟོད་མཇོད། ལུས་སེམས་ཤིན་སྦྱང་། ལུས་སེམས་ཡང་བ། ལུས་སེམས་འཇམ་པ། ལུས་སེམས་ལས་སུ་རུང་བ། ལུས་
སེམས་རབ་ཏུ་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ། ལུས་སེམས་དྲང་བ་སྟེ། བཅུ་པོ་ནི་དགེ་བའི་སེམས་ཞེས་བྱའོ།།དེ་བཞིན་ཆགས
པ་དང་བྲལ་བའི་སེམས་བྱང་ཞེས་པ་ཡང་དག་པའི་ངག ཡང་དག་པའི་ལས་ཀྱི་མཐའ། ཡང་དག་པའི་འཚོ་བ་སྟེ་
གསུམ་དང་། སྙིང་རྗེ་དང་། དགའ་བ་གཉིས་ཚད་མེད་པ་སྟེ་དེ་ལྟར་སེམས་བྱང་ཉིར་ལྟ་པོ་ལ་དཀར་པོ(དགེ་བ)
ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་སྟེ་བསྟོམས་པས་སེམས་བྱང་ང་གཉིས་ཞེས་བྱའོ།།

འདིར་དཀར་པོའི་སེམས་ནམ་དགེ་བར་བཤད་པའི་དད་པ། དྲན་པ། ཁྱུལ་ཡོད་པ། བཏང་སྙོམས། སེམས་ཤིན་སྦྱངས
ནི་བྱ་སྟྭའི་ལུགས་ལ་སེམས་ཀྱི་ས་མང་པོ་དང་དགེ་བའི་ས་མང་པོར་ཅི་རིག་པར་བཤད་དོ། །དེ་ཡང་གཞི་ཐམས
ཅད་ཡོད་སྟྭའི་ལུགས་ལ་རྩ་བའི་ཕལ་ཆེ་བའི་གནད་འདུ་ནཱ་ལནྡ་སྟེ་ཚན་ལྔ་སྟེ། ཀུན་འགྲོ་ལྔ ཡུལ་ངེས་ལྔ། རྩ་ཁྲོན
དྲུག ཉེ་ཁྲོན་ཉི་ཤུ། དགེ་བ་བཅུ་གཅིག གཞན་འགྱུར་བཞི་སྟེ།ལྔ་བཅུ་ང་གཅིག་ཏུ་བཞེད་ལ། ཕྱས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས
ན། ས་མང་ལ་སོགས་ཐ་དད་ཕྱིར། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སེམས་ཀྱི་ས་མང་པོ་པ་བཅུ། དགེ་བའི་ས་མང་པོ་པ་བཅུ། ཁྲོན་མོངས་ཆེན་པོའི་ས་པ་དྲུག
མི་དགེ་བའི་ས་མང་པོ་པ་གཉིས། ཁྲོན་མོངས་ཆུང་ངུའི་ས་པ་བཅུ། མ་ངེས་པའི་མཚུངས་ལྡན་བརྒྱད་དེ། བཞི་ཅུ
རྩ་དྲུག་ཏུ་འདོད་པས་དེ་ཁམས་ཀྱང་སྟོམ་ནི། རིམ་བཞིན་ཚོར་སེམས་འདུ་འདུན་རེག་བྱ་གྲོས། །དྲན་ཡིད་མོས་ཏིང
སེམས་ས་མང་།།བག་ཤིན་བཏང་སྙོམས་ངོ་ཁྱུལ་ཡོད།།འདོད་མེད་ཞེ་མེད་མི་འཚེ་དང་། བཙོན་འགྲུས་དགེ་བའི་ས
མང་པོ།།མ་རིག་བག་མེད་ལེ་ལོ་དང་།།མ་དད་ཆུགས་དང་ཆོད་པ་ནི།।ཁྲོན་མོངས་ཆེན་པོའི་ས་པའོ།।ཁྱུལ་མེད་པ
དང་ངོ་ཚ་མེད། ।གཉིས་ནི་མི་དགེའི་ས་མང་པོ། ।ཆོག་དཔྱོད་འགྱོད་གཉིད་ཁོང་ཁྲོ་ཆགས། ।ང་རྒྱལ་ཐེ་ཚོམ་བརྒྱད
མ་ངེས། ।ཞེས་པ་འདི་ཆགས་ལས་ཁྲོན་མོངས་ཆེན་པོའི་ས་པ་ཆོངས་ཆོད་གཉིས། མི་དགེ་བའི་ས་པ་ནས་ཁྱུལ་མེད
པ་དང་ངོ་ཚ་མེད་པ་གཉིས། ཁྲོན་མོངས་ཆུང་ངུའི་ས་པ་ནས་ཁྲོ་བ་ཕྱག་དོག་ཁེར་སྣ་གསུམ། མ་ངེས་པའི་ནང་ནས
འགྱོད་པ་གཉིད་ཆགས་པ་ང་རྒྱལ་ཐེ་ཚོམས་དང་ལྡ་སྟེ་བཅུ་གཉིས་པོ་དང་དེའི་སྟེང་ལྟ་བ་དང་བྱིང་བ་བསྟན་ཏེ
བཅུ་བཞི་པོ་ལ་ནི། ཆོས་མངོན་བསྟུས་པར་སྟེ་ཚན་གཉིས་པ་མི་དགེ་བའི་སེམས་བྱང་བཅུ་བཞིའི་ཐ་སྙད་མཚན
དོ། ।ལྟ་བ་དང་བྱིང་བ་གཉིས་དེར་ལོགས་སུ་མི་བྱང་བ་ལས་ལྟ་བ་ནི་ཤེས་རབ་ཁྲོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པས་སེམས
ཀྱི་ས་མང་དུ་བགྲངས་པར་བཤད་ལ། བྱིང་བ་ནི་མ་བཤད་དོ། །

རབ་ཕྱིད་རྒྱ་པ་ནས་བཤད་པའི་དོན་དམ་པའི་ཚོས་གསུམ་པ་གཟུགས་ནི། གཟུགས་སུ་རུང་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཞེས་བྱ་ལ། དེའི་གོ་དོན་ཡང་ཚ་གྲང་ལ་སོགས་པ་འགལ་ཟླའི་རྒྱུན་ཆགས་ཀྱིས་གནོད་ཅིང་གཟུགས་པར་བྱེད་པས་ན་གཟུགས་ཞེས་བྱའོ། །གནོད་ཅིང་གཟུགས་པ་ཡང་སྡུར་གྱི་གནས་སྐབས་ལས་ཉམས་ཞིང་ལྷོག་ནས་གནས་སྐབས་ཕྱི་མ་གསར་དུ་བརྟེད་པ་ཆགས་པར་འགྱུར་བའོ། །དབྱེ་ན་འཕྲུང་བའི་གཟུགས་དང་། འཕྲུང་འགྱུར་གྱི་གཟུགས་ས་མ་ཉེ་བར་བརྟེན་པའི་གཟུགས་གཉིས་ལས་ཕྱི་བའི་གཟུགས་བཅུ་གཅིག་དང་རྒྱས་པར་ཕྱི་ན་ཉི་ཤུ་ཙ་བརྒྱད་དུ་འདོད། དེ་ཡང་ས་སོགས་བཞི་འཕྲུང་བའི་གཟུགས་དང་། མིག་སོགས་ལྔ་རབ་ཏུ་དང་བའི་གཟུགས་དང། གཟུགས་སོགས་ལྔ་སྟོང་ཡུལ་ཀྱི་གཟུགས་དང་། ཕོ་ཉིད་མོ་ཉིད་དེ་དངོས་པོའི་གཟུགས་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱིས་པར་སྣྲོང་ཞེས་པ་ཤའི་ཁོང་བུ་དེའི་དབུས་ན་ཡུངས་འབྲུའི་ཚད་ཙམ་ཀྱི་བུ་ག་ཡོད་པ་ལ། དེའི་ནང་ཁྲག་ཁིས་གང་བར་ཡོད་ཅིང་ཁྲག་དེ་ཆགས་ལ་ཁྱབ་པའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པའི་གཟུགས་ཀྱི་དངོས་པོ་དེ་ལ་སྣྲོང་གི་གཟུགས་དང་། སྲོག་གི་དབང་པོའམ་འཚོ་བའི་དབང་པོ་ལ་གསོན་པོའི་གཟུགས་དང་། ཁམ་ཟས་ཏེ་ཁམ་བཅད་ནས་ཟ་བར་བྱ་བ་ཟས་ཀྱི་གཟུགས་དང་། བཅོ་བརྒྱད་པོ་ཆགས་ལ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་གཟུགས་དང་། ཡོངས་སུ་མ་གྲུབ་པའི་གཟུགས་ནི། འདིར་བྱམ་པའི་བུ་ག་དང་ཁང་པའི་བུ་ག་ལྟ་བུ་ལ་ནམ་མཁར་བྱས་པའི་ནམ་མཁའི་ཁམས་ནི་ཡོང་སུ་གཅོད་པའི་གཟུགས་ཅེས་བྱ་ལ། འདི་མཚན་ཉིད་དང་བཅས་པའི་དངོས་པོར་གནས་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་དོན་དམ་པའི་གཟུགས་སེམས་ལྟར་ཐུས་སུ་གྲུབ་པའི་དངོས་པོར་བགྲང་དུ་མེད་དོ། །

ཡོད་སྒྲིའི་ལུགས་ལ་སྒྲིབས་ཐོགས་དང་བྲལ་བ་ལ་ནམ་མཁར་བཤད་ཅིང་། འདིར་ནི་ཀུན་བཏུས་ལས་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་པའི་གཟུགས་ལ་ལྟར་གསུངས་པའི་མངོན་པར་སྐབས་ཡོད་པའི་གཟུགས་ཞེས་བྱ་བ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཡུལ་དུ་ཀྱུར་པའི་བར་སྣང་སྲྭ་ཕང་པར་ཀྱུར་པ་གསུངས་པ་དང་འདྲའམ་སྟམ་མོ། །ལུས་ངག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ལ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཟུགས་དང་། ཡོད་སྒྲིའི་ལུགས་ལ་ནི། དབང་པོ་ལྟ་དང་དོན་ལྟ་ལ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཟུགས་ཞེས་བྱའོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཡང་བ་ཉིད་དང་འཇམ་པ་ཉིད་དང་ལས་སུ་རུང་བ་ཉིད་ལ་རྣམ་པར་འགྱུར་བའི་གཟུགས་དང་། སྐྱེ་བ་དང་རྒྱུན་དང་ཐུ་བ་ཉིད་དང་མི་རྟག་པ་ཉིད་ནི་གཟུགས་རང་ཚན་པ་ལས་གཞན་དུ་མེད་ན་ཡང་དེའི་སྟེང་དུ་སྣང་བའི་ཆ་ལ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་ཏེ་བཅུ་པོ་ནི་ཡོངས་སུ་མ་གྲུབ་པའི་གཟུགས་སྟེ། སྔོ་ཚན་བཅུ་གཅིག་ལས་ཕྱི་བའི་གཟུགས་ཉི་ཤུ་ཙ་བརྒྱད་དོ། །

གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྟྲེ་ལུགས་ལ་གཟུགས་ཅན་ནང་ཕན་ཚུན་ཕྲད་པས་འགྱུར་བ་སྐྱེ་རྒྱང་གསུངས་པ་དང་མཚན་ཉིད་སོགས་ཕལ་ཆེར་མཐུན་རྒྱང་འདིར་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ཆེ་བ་ནི། དེར་གཟུགས་ནི་དབང་པོ་ལྔ་དང་དོན། ।ལྔ་དང་ཆུས་རིག་བྱེད་མིན་ཉིད། ।[2]ཅེས་གཟུགས་བཅུ་གཅིག་དང་། མིག་གི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་ལ། གཟུགས་ཆུས་གཉིས་དང་ཆུས་ཉི་ཤུ། ।ཅེས་གྲངས་བཀྲངས་ཚུལ་དང་། འགྱུར་བ་བཞི་ཡང་རིག་བྱེའི་ནང་དུ་བཀྲངས་བ་དང་། ཆུས་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་མཚན་ཉིད་པར་འདོད་པ་དང་། དུས་གསུམ་ཕྱས་སུ་འདོད་པ་དང་། བར་གྱིད་ཁས་མི་ལེན་པ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད། འོན་ཀྱང་གནས་བརྟན་ལྷ་པའི་གཞུང་བྱེ་བྲག་པ་འགའ་ཞིག་གི་ནང་བར་གྱིད་ཡོད་པར་གསུངས། (ཆོས་མངོན་བསྡུས་པ་སྟོད་ཨོག^{১৯২}) ཕལ་ཆེར་ལྷ་པ་ཡང་བར་གྱིད་ཁས་མི་ལེན་པ་འདྲ།

དེ་ནས་རབ་བྱེད་བྱུག་པར་བསྟན་པའི་དོན་དམ་པའི་ཆོས་བཞི་པ་ཆུ་ངན་ལས་འདས་པཱའམ་ཐར་པ་ནི། གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྟྲེ་ལུགས་ལ་འདུས་མ་བྱས་རྟག་པའི་གཞི་ཞེས་ཟླས་གྲུབ་ཀྱི་ཆོས་ནམ་མཁའ་དང་། སོ་སོར་བརྟགས་པས་འགོག་པ་དང་། བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་སྟེ། གསུམ་གསུངས་ལ། དེ་ཡང་དཔེར་ན་བྱེ་སྨྲས། ཀྱི་གཱའུ་ཏ་མ་ས་ཅི་ལ་བརྒྱན་སོགས་ནས་ནམ་མཁའ་ནི་གང་ལ་ཡང་མི་བརྒྱན་པོ། ।ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལ་བརྒྱན་ནས་ནམ་མཁའ་ཟླས་སུ་འདོད་ལ། འདིར་ནི་ཟླས་སུ་གྱུར་པ་ཐར་པ་ཆུ་ངན་ལས་འདས་པ་གཅིག་པུ་ལས་མ་གསུངས་པས་ནམ་མཁའ་ནི་ཟླས་གྱུར་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོར་མི་འདོད་ཅིང་། མཚན་ཉིད་དང་བཅས་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་རབ་བྱེད་དུ་བཤད་ལ། བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་འདོད་པར་སྣང་ཡང་བཏགས་ཡོད་དུ་བཞེད་པ་འདྲའོ། ।མདོར་ན་འདི་ཡན་ཆོད་ཀྱི་གཙོ་སེམས་གཅིག ཞེམས་བྱུང་ང་གཉིས། གཟུགས་བཅོ་བརྒྱད། ཆུ་ངན་ལས་འདས་པ་གཅིག་བཅས་དོན་དམ་པའི་ཆོས་དོན་གཉིས་བཤད་དོ། ।

རབ་བྱེད་བདུན་པར་དབང་པོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་གསུངས་པ་ནི་མཛོད་གནས་གཉིས་པ་ནས་གསུངས་པ་དང་ཕལ་ཆེར་འདྲའོ། ।དེ་བཞིན་བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་ཆོས་སོ་བདུན་དུ་འདོད་ཅིང་དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་ནི་འཕྲས་བུའི་ཡེ་ཤེས་དང་། དེ་དང་ཟླས་སུ་མཐུན་པའི་ལམ་ཆུས་ལ་བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཞེས་བྱ་ལ། ཡོད་སྟྲེ་ལུགས་ལ་ནི། ཕྱིན་པ་ཟད་ཅིང་བྱང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཟད་ཅིང་མི་སྐྱེ་བར་ཆུབ་ཅིང་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྦྱང་པ་དང་རྟོགས་པ་གཉིས་ཀའི་ལྷོག་པ་ནས་བཤད་དོ། ।ཞི་ལྷག་གི་གོ་རིམ་མཛོད་ལས། ཞི་གནས་གྱུབ་པར་ཀྱུར་པ་ཡིས། ।དྲན་པ་ཉེར་གཞག་བསྟོམ་པར་

[2] ལྷ་ཏ་བཤད་པིན্ད་དཔེ་མཛོད་ཁང། ཕྱི་ལོ་༢༠༠༣ མངོན་པ་མཛོད། གནས་དང་པོ། ཤོ་ལོ་ཀ་ ༥

བྱ།[3]ཞེས་དང་། ཞི་བ་ལྟས། ཞི་གནས་རབ་ཏུ་ལྟན་པའི་ལྟག་མཐོང་གིས། །ཉོན་མོངས་རྣམ་པར་འཇོམས་པར་ཤེས་བྱས་ནས། །ཐོག་མར་ཞི་གནས་བཙལ་བྱ་དེ་ཡང་ནི། །འཇིག་རྟེན་ཆགས་པ་མེད་ལ་མངོན་དགས་འགྲུབ། །[4]ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་གསལ་ཁ་མི་སྣང་ཡང་བསམ་གཏན་གྱི་རྟེས་ལ་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་བྱང་བས་དོན་གྱིས་གོ་རིམས་འདྲ་བར་སྣང་། དྲན་པ་ཉེར་བཞག་བཞི་ནི། རྒྱུ་པར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་སོགས་པ་བཞིའི་གཉེན་པོར་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་བཞི་ལ་འཇུག་གོ།

དེ་ཡང་དམིགས་པ་སྒྲ་དང་བ་སྤུ་དང་ལྷགས་པ་དང་ཤ་དང་ཁྲག་ལ་སོགས་པའི་ཕྱས་ལུས་དང་། བདེ་བ་དང་བཏང་སྙོམས་ཏེ། ཚོར་བ་དང་། དབང་ཤེས་རྒྱུ་ཡོང་ཐོགས་སེམས་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་དེ་དག་ཤིན་ཏུ་རྒྱུན་ཐུང་བས་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་གི་དམིགས་པར་འཇོགས་དཀའ་བས་ཡིད་སེམས་ཉིད་རྒྱུན་བརྟན་ལ་བདག་དང་རྟག་པ་སོགས་སྒྱུ་ཕྲོ་འདོགས་པའི་གཞི་ཡང་དེ་ཡིན་པས་སེམས་དང་། ཚོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་གཉིས་ཕུད་པའི་སེམས་བྱང་ལྟ་བཅུ་པོ་ཕྲེ། འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུད་པོ་དང་བཞི་ལ་དམིགས་ནས་རིམ་པ་བཞིན་རྣམ་པ་མི་གཅིག་པ་དང་། ཐུག་བསྟལ་བ་དང་། སྐད་ཅིག་མའི་ངོ་བོ་དང་། ཤིན་ཏུ་འཇུག་པ་མྱུར་བའི་མི་རྟག་པ་དང་། བདག་མེད་པའི་རྣམ་པའོ། །

མཇོད་ལས་ནི། ལུས་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་གི་དམིགས་པ། འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་གྱུར་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱི་སྟོང་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱིས་བསྡུས་པའི་གཟུགས་ཕུང་ཡང་འདོད་པ་དང་། ཚོར་བའི་ཕུང་པོ་དང་། སེམས་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་ཀྱང་ཚོགས་རྒྱ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཡོངས་རྫོགས་དང་། དེ་བཞིན་ཆོས་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་གི་དམིགས་པ་ཡང་འདིར་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་དང་འདུས་མ་བྱས་གསུམ་གསུངས་པས་ཅུང་མི་འདྲ་བར་སྣང་། རྣམ་པ་ཡང་རིམ་བཞིན་གཟུགས་སུ་རུང་བ་དང་། རང་སྟོབས་ཀྱིས་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་རྫོང་བ་དང་། རང་སྟོབས་ཀྱིས་དོན་ཀྱི་ངོ་བོ་ཅམ་རྫོང་བ་དང་། མཚན་མར་འཇོན་པ་ལ་སོགས་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་། མི་རྟག་ཐུག་བསྟལ། སྟོང་པ། བདག་མེད་པ་སྟེ། ཐྱི་ཞི་མཚན་ཉིད་གཉིས་སུ་བསྟོམ་པ་དང་། ཚོགས་ལམ་ཀྱི་ངོ་བོར་འདོད་པ་སོགས་ཁྱད་པར་འགའ་ཡོད་པར་སྣང་། ཡང་དག་སྟོང་བ་བཞི་ལ་འདིར་ཡང་དག་པའི་རྩོལ་བ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་མི་འདྲ་བ་ཅམ་ལས་ཁྱད་པར་མི་སྣང་། སོ་བདུན་པོ་ལས་དོན་དམ་པར་ཟུས་སུ་ཟུག་པ་པ་བཅུ་བཞི་ཡིན་ཞིང་ལྟག་མ་རྣམས་ནི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཤད་དེ། དེ་ཡང་བསྡུས་པ་འདི་ཉིད་ལས། འདུན་པ་སེམས་དང་བཏང་སྙོམས་དང་། ।དད་པ་ཤིན་སྦྱང་དགའ་བ་

[3] ལྟ་ཏ་བཤད་པཏྲ་དཔེ་མཇོད་ཁང། ཕྱི་ལོ་༢༠༠༤ མངོན་པ་མཇོད། གནས་དྲུག་པ། ཤོ་ལོ་ཀ་ ༧༩

[4] ལྟ་ན་ས་སྒྲ་སྒོབ་ལྟན། ཕྱི་ལོ་ ༧༥༢ སྟོང་འཇུག་ལེའུ་བཅུད་པ། ཤོག ༥༢

དང་། །ཡང་དག་ལྟ་དང་རྩོག་པ་དང་། །རྩོལ་དང་ཚགས་པ་མེད་པ་གསུམ། །ཡང་དག་བྱན་པ་ཏིང་འཛིན་ཞེས། །བཅུ་
བཞི་འདི་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས། །སྲེག་ཅུ་བཏུན་དུ་རབ་ཕྱེས་པས། །དེ་ལས་རྣམ་པ་བཏུན་དུ་བསྟུས། །ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་རོ། །ཡོད་སྒྲའི་ལུགས་ལ་ནི། མཇོད་ལས། ཟས་སུ་བཅུ། །དད་དང་བཙོན་འགྲས་བྱན་པ་དང་། ।ཤེས་རབ་ཏིང་
འཛིན་བཏང་སྙོམས་དགའ། ।རྩོག་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས། ।[5]ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཟས་ཡོད་བཅུར་འདོད་
དོ། ।ཕུང་པོ་ལྔ་དང་། སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་དང་། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་སོགས་ནི་ཕལ་ཆེར་མཇོད་དང་མཐུན་ནོ། །

བདེན་པ་བཞི་ལ་གཞུང་གཞན་དུ་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་བྱུག་ཀི་བཤད་ཚུལ་དང་ཅུང་མི་འདྲ་བ་ནི། སྡུག་བསྔལ་ནི།
རང་རྒྱུད་ལྟན་གྱི་གང་ཟག་སྡུག་བསྔལ་གསུམ་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པས་གདུང་བའི་རང་བཞིན་ཡིན
པ་དང་གཅིག ཀུན་འབྱུང་མ་སྦྱངས་པས་ལས་དང་། ཞེས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད
པས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་དང་གཉིས། ལམ་ལ་བསྟོས་ཏེ་རབ་ཏུ་མ་ཞི་ཞིང་རྒྱུད་སྲིག་པའི་རང་བཞིན
ཡིན་པ་དང་གསུམ། ཐྱངས་ལས་འདས་པ་ལས་རིང་དུ་གནས་པས་སྐྱེ་བ་དང་། རྒ་བ་དང་། ན་བ་དང་། འཆི་བའི
དབང་གིས་མཐའ་མེད་པར་འགོར་བས་རྣམ་པར་འགྱུར་བའི་རང་བཞིནཡིན་པ་དང་བཞི་ནི་སྡུག་བདེན་ཀྱི་རང
བཞིན་བཞི་ཞེས་བྱ་ལ། ཀུན་འབྱུང་ལ། འགོར་བས་བསྡུས་པའི་ཤིན་ཏུ་སྣ་ཚོགས་པའི་ཆོས་ལ་ཆགས་ཤིང་སྡུག་བསྔལ
ཀྱི་ཚོགས་ཀུན་ཏུ་སྡུད་པར་བྱེད་པའི་རང་བཞིནཡིན་པ་དང་གཅིག་ཏུ་ཆགས་ཤིང་ཐ་ན་ཏུ་ཆགས་
ཤིང་ཕྱིན་ཏུ་ཆགས་ཀུན་ཏུ་ཕྱེ་ཞིང་ཕ་ལ་ཀེ་ཀས་ཁ་ཅིག ཕ་ལ་ཀ ཕ་ལ ཀ ཕ ལ ཀ ཕ ལ ཀ ཕ

དམ་བཅའ།

མདོ་སྡེ་པའི་འདོད་པ་སོགས་དང་འདྲ་ལ། བྱ་སྒྲའི་ལུགས་ཀྱི་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་བཀག་པ་ཙམ་ལ་མི་འདོད་པ་བཞིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་ཁྱད་པར་ཕྱ་བ་རེ་རེ་བཞིན་བརྗོད་པར་དཀའ་བས་རེ་ཞིག་འདིར་འཛོག་གོ། །

སྒྲས་པ། །

རང་ཉིད་ཆོས་མངོན་གཞུང་ལ་གོམས་ཕྱིར་དང་། །
སྐལ་མ་ཉམ་གཞན་ལའང་ཐུང་ཟད་ཕན་རེ་ཡིས། །
འདིར་བཀྲིས་སྒྲ་བ་ཟླ་བཟལ་ཐུབ་དབང་དང་། །
དཔྱིག་གཉིན་མ་འགགས་ཞབས་ཀྱིས་བཙེ་བས་སྐྱོངས། །
གཞན་ཡང་ལུགས་གཉིས་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོ་ཆེར། །
གཟུར་གནས་བློ་ལྡན་བཙོན་པས་ཞུགས་ཀྱར་ཅིང་། །
ལེགས་བཤད་ནོར་བུའི་བང་མཛོད་ལེགས་ཆེད་དེ། །
སྐྱེ་འགྲོའི་མུན་སེལ་མིག་སྒྲན་རྒྱན་བྱེད་པོག། །

ཅེས་པའང་དཔལ་དུས་འཁོར་བའི་ལུགས་ལྟར་ན་དཔྱིད་ཟླ་ཐ་ཚུང་གི་གནམ་སྟོང་ལ་ལྷ་དང་བླ་མ་དུ་མས་བྱིན་ཀྱིས་བརླབས་པའི་གནས་འཕགས་ཡུལ་ཤར་ཀྱི་ཕྱོགས་འོག་མིན་གཉིས་པ་ཏོ་ཏྲེའི་གླིང་དུ་སྒྲུར་བའོ། ། ། །

རིགས་གཏེར་གྱི་ཡུལ་བརྒྱ་པའི་མཐའ་དཔྱོད།

▣ མཁན་པོ་ཀུན་དགའ་མཐུ་སྟོབས། {རིག་རྩ་དགོན།}

སྐྱེ་ནས་སྐྱེ་བ་ཀུན་ཏུ་ཡང་། །མཁས་པ་མཁས་པའི་ཚོགས་བསྟེན་ཏེ། །
བློ་མཆོག་བློ་ཡི་སྣང་བ་ཡིས། །བཅུ་ཕྲག་འདབ་བརྒྱའི་ཤོ་འཕྲེད་པ། །
འཇམ་མགོན་ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན་ཉིད། །དད་གུས་རྩེ་ལ་རབ་མཆོད་དེ། །
སྔོ་བདུན་སྐྲིང་པོའི་བཙོད་དོན་ལ། །རང་བློ་གོམས་ཕྱིར་དཔྱད་འདི་སྒྲིལ། །

ཤེས་བྱ་སྒྲོ་བྱོག་གི་ཐ་སྙད་ལ་དཔྱད་པ།

ཤེས་བྱ་སྒྲོ་བྱོག་ནས་གཏན་ལ་དབབ་པ་ཞེས་པའི་དོན་ནི་ཤེས་བྱའི་ཆོས་སྒྲོ་ལ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་གྱུར་པའི་མཚན་གཞི་གཅིག་གི་རང་སྟོག་ནས་གཏན་ལ་དབབ་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། དེ་ཡང་གཞི་གྲུབ་ན་སྣང་ཡུལ་ཡིན་པས་ཁྱབ། འཇུག་ཡུལ་ཡིན་པས་ཁྱབ། ཞེན་ཡུལ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་ཡོད་པས་དེ་གསུམ་གང་རུང་གཏན་ལ་དབབ་པས་རང་སྒྲོའི་ཆོས་སྒྲོ་ལ་ཁྱབ་བྱེད་ཀྱི་སྟོག་པ་གཏན་ལ་དབབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྔོ་བདུན་རབ་གསལ་ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡུལ་ཅན་གྱི་བློ་སོ་སོ་ལ་ཟློས་ནས། སྣང་ཡུལ། ཞེན་ཡུལ། འཇུག་ཡུལ་གསུམ་དུ་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་ཡིན་ན་རང་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་བློ་དང་ཞེན་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཧོག་པ་དང་འཇུག་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཚད་མ་གསུམ་ཡོད་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར།[1] ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ལེགས་བཤད་ངག་གི་དཔལ་སྟེར་ལས་རབ་བྱེད་དང་པོ་ཤེས་བྱ་སྒྲོ་བྱོག་ནས་གཏན་

[1] གྲུང་གོའི་གོང་རིག་པ་དཔེ་སྐྱེན་ཁང་། དེབ་གཟུགས། 17

ལ་དབབ་པ་དངོས་དང་། ཕྱི་མ་བཞི་དེའི་འཕྲོས་གཞུང་གི་ཚུལ་དུ་གསུངས་[2] པའི་གནད་ཀྱང་འདི་ཉིད་དོ། །

ཡུལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ལ་དཔྱད་པ།

ཁྱོད་བློ་ཚད་མ་ཡིན་ན་ཁྱོད་ཀྱི་རིག་པར་བྱ་བ་བློའི་རིག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ཁྱབ་སྐྱམ་ན། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རིག་པར་བྱ་བ་བློའི་རིག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བློ་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཡུལ་ཡིན་ན་ཡུལ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་ཞིང་དེ་མི་འཐད་ཚུལ་དེ་མ་ཐག་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། ། ཁྱོད་བློ་ཚད་མ་ཡིན་ན་ཁྱོད་ཀྱི་རིག་བྱ་ཀུན་ཏུ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་གྲུབ་པས་ཁྱབ་སྐྱམ་ན། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རིག་བྱ་ཀུན་ཏུ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་གྲུབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་བློ་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རིགས་ཏེ། རིགས་གཏེར་རང་འགྲེལ་ལས། གཉིས་གཱའི་ཆོས་ལ་ཁྱབ་ཆེ་བ་ཤེས་བྱའི་མཚན་ཉིད་དུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་བློའི་ཡུལ་རྒྱང་དུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །[3] ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། ལུང་དེས་ཡུལ། ཤེས་བྱ། གཞལ་བྱ། གཞི་གྲུབ། ཡོད་ངེས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་མི་ཀུན་ཏུ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མར་ལྟོས་ནས་བཞག་པ་ཡིན་པས། ཤེས་བྱའི་མཚན་ཉིད་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བློའི་ཡུལ་དུ་བྱ་རྒྱང་བཞག་ན་ཀུན་ཏུ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པ་ལའང་ཁྱབ་པས་ཁྱབ་ཆེ་བའི་སྒྲོན་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རིག་བྱ་ཡིན་ན་ཡུལ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། བློའི་རིག་བྱ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་མཁྱེན་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འདི་འདྲའི་རིགས་ལ་མཁས་གྱུར་ཟ།ས། ཚད་མ་རྒྱན་ཡིད་ཀྱི་སྒྲན་ཞེས། [4]ལས། ཐ་ཁྱབ་ནམ་མཁའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་། །སྒོས་ཁྱབ་ཅིག་པའི་བུ་གཅིག། །མཚུངས་པར་རྟོམ་པའང་མཁས་ཡིན་ན། །འདི་ན་མི་མཁས་ཐུ་ཞིག་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པས་ཁྱབ་མེད་ཀྱི་ལན་འདེབས་སོ། །

འོ་ན་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རིག་བྱ་ཡིན་ན་ཡོད་པས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཤེས་བྱ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། འདིར་ཤེས་བྱ་དང་ཡོད་ངེས་ལ་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་བསྟན་པ་ལས་ཡོད་པ་ལ་མ་བསྟན་ཚུལ་གོང་དུ་བསྟྲས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་མིན་ཀྱི་བློ་ཡིན་ན་ཁྱོད་ཀྱི་རིག་བྱ་མེད་པས་ཁྱབ་སྐྱམ་ན། བཅད་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རིག་བྱ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་མིན་ཀྱི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱི་རིག་བྱ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཞེན་ནས་རིག་པར་བྱ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་

---

[2] ཐེ་ལྷན་པར་མ་དཔེ་གཟུགས། ཉིན་ངོས། 13

[3] ཚད་མ་རིག་པའི་བོད་གཞུང་དཔེ་ཚོགས། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། དེབ་གཟུགས། 196

[4] ཞི་ཁྱོན་དཔེ་ཆིང་བསྡུ་སྒྲིག་ཁང་། དེབ་གཟུགས། 21

ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རང་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་བློས་ཞེན་ནས་རིག་པར་བྱ་བ་དེ་ཞེན་ཡུལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ། བཅད་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རིག་བྱ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྟོགས་བྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་རྟོགས་བྱའི་ཡུལ་མེད་ནས་མ་རྟོགས་པའི་བློར་སོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ནི་རང་རྒྱུ་ཚད་མ་སྣ་མས་རང་གི་ཞེན་ཡུལ་རྟོགས་སྟོངས་ཀྱིས་རང་གི་བྱ་བ་འཇུག་པའི་ཡུལ་མེད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཕྱུལ་དང་ཁྱབ་མཁན་པའི་དོན་ལ་དཔྱད་པ།

ཡུལ་དང་ཤེས་བྱ་གཉིས་ལ་དོན་ལྔོག་ཐ་དད་བཞག་ཀྱང་དོན་ལྔོག་གི་ཁྱད་པར་འབྱེད་པ་མ་མཐོང་བས་རང་གི་རྟོག་འཚར་བཞིན་བརྗོད་ན། བློའི་རིག་པར་བྱ་བའི་དོན་ནི། བློ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རིག་པའི་བྱ་བ་བྱེད་ས་སྟེ། དཔེར་ན་སྟ་རེས་གཅོད་པའི་བྱ་བ་བྱེད་ས་ལ་སྟ་རེའི་གཅད་པར་བྱ་བ་ཟེར་བ་ལྟ་བུའོ། ། བློའི་ཡུལ་དུ་བྱ་བྱེད་པའི་དོན་ནི། བློས་རིག་པའི་བྱ་བ་བྱེད་ས་ཉིད་དུ་བྱ་འོས་ཤིང་བྱེད་པ་སྟེ། དཔེར་ན་སྟ་རེས་གཅོད་པའི་བྱ་བ་བྱེད་བྱེད་པའི་གཞི་ལ་སྟ་རེའི་གཅད་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། ། དེས་ན་འདི་གཉིས་གཤི་དོན་ལྔོག་གི་ཁྱད་པར་ནི་སྔ་མ་རིག་པའི་བྱ་བ་བྱེད་ཁའི་ལྔོག་ཆ་ནས་བཞག། ཕྱི་མ་རིག་པའི་བྱ་བ་བྱེད་ས་ཉིད་དུ་བྱ་འོས་པའི་ལྔོག་ཆ་ནས་བསྟན་པས། ཡུལ་ནི་བྱ་བ་བྱེད་ཁའི་དོན་ལྔོག་གིས་བསྟན་ཅིང་ཤེས་བྱ་ནི་བྱ་བ་བྱེད་ས་ཉིད་དུ་བྱ་འོས་པའི་དོན་ལྔོག་གིས་བསྟན་ཟློམ་པ་ནི་རེ་ཞིག་ཁོ་བོའི་རྟོག་པའོ། །

དེང་མཇལ་དུ་ཡོད་པའི་རིགས་གཏེར་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཕལ་མོ་ཆེར་བློས་རིག་པར་བྱ་བ་ཞེས་བྱེད་སྒྲ་སྒྲར་བ་ཡོད་ཀྱང་རིག་པར་བྱ་བ་ཞེས་པ་བྱ་ཡུལ་སྟོན་བྱེད་ལས་བྱ་བ་སྟོན་བྱེད་མིན་པས་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་ཀྱི་འབྲེལ་སྒྲ་སྒྲར་ན་ལེགས་ཏེ། མིག་གི་བལྟ་བྱ། ཆ་བའི་མཁན་བྱ། ཕྲེའི་ཐུང་བྱ་བརྗོད་པ་སོགས་དང་ཁྱད་པར་མ་མཆིས་སྟེམ། གཞན་བྱའི་མཚན་ཉིད་ཚད་མས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་དོན་ནི། ཚད་མས་རྟོགས་པའི་བྱ་བ་བྱེད་ས་སྟེ་སྔ་མ་དང་མཚུངས་སོ། །

གཞི་གྲུབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཚད་མས་དམིགས་པའི་དོན་ནི་ཚད་མས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་གཞི་བ་བཟུང་བ་སྟེ། དེ་ཡང་ཆོས་རྣྲ་ཁ་དབོན་ཆེན་པོས། དྲིས་ལན་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ་ལས། དམིགས་པ་དངོས་འཛིན་སྐྱབས། རྟོག་པས་རྟག་སོགས་སུ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་གཞི། མི་རྟག་སོགས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་གཞི།[5] ཞེས་གསུངས་པས་མི་རྟག་པ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་གཞི་བ་སྒྲ་བཟུང་བ་ལྟ་བུའོ། ། ཚད་མ་དེས་དམིགས་ན་ཚད་མ་དེས་རྟོགས་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་པའི་

[5] འོད་གསལ་རྒྱན་ཀྱི་བཤད་པ། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། དེབ་གཟུགས། 136

རྟེས་དཔག་ཚད་མས་སྒྲ་ལ་དམིགས་ཀྱང་མ་རྟོགས་ལ་སྒྲིར་ནི་ཚད་མས་དམིགས་ན་ཚད་མས་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པ་ཡོད་དོ། །ཡོད་ངེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཚད་མས་བསྟར་ཏུང་བའི་དོན་ནི་ཡོད་ན་ཚད་མ་ལ་སྟང་དུ་ཏུང་བའོ། །ཡོད་ཀྱང་ཚད་མ་ལ་སྟང་དུ་མི་ཏུང་བ་ནི་ཡོད་ངེས་མིན་པས་དེ་དང་ཁྱབ་མཉམ་པའི་ཤེས་བྱ་སོགས་ཀྱང་མིན་ནོ། །དེས་ན་དངོས་པོ་ཡིན་ན་ཤེས་བྱ་སོགས་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ་ཀུན་ཏུ་ཐ་སྙད་པའི་བློ་ལ་སྣལ་དོན་དུ་སོང་བའི་ཡུལ་ལ་སོགས་པའོ། ། འདི་ནི་དེང་ཡོད་པ་དང་ཤེས་བྱ་ཁྱབ་མཉམ་དུ་ཟློ་བ་དག་གི་བློར་མི་འབབ་ན་ཡང་རིགས་གཏེར་གྱི་དགོངས་པ་ཟླ་མེད་པའོ། །ཡང་ཁྱོད་ཀྱི་རང་ཡུལ་ཡིན་ན་ཁྱོད་ལ་ཆགས་པ་ཤར་དགོས་པ་དང་ཁྱོད་ལ་ཆགས་པ་མ་ཤར་ན་ཁྱོད་ཀྱི་རང་ཡུལ་མིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། རང་ལ་ཤར་ན་རང་ཡུལ་ཡིན། ། མ་ཤར་ན་ནི་དེ་ཡུལ་མིན། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདིའི་དོན་ཀུན་མཁྱེན་མང་ཐོས་པས་ཐུགས་ནང་འགལ་བཏང་བ་ལས་རང་ལུགས་མིན་ཚུལ་གསུངས་[6]ཀྱང་། སྔ་བདུན་རབ་གསལ་ལས། དེས་ན་ཡུལ་རྟོགས་པ་ལ་ཡུལ་གྱི་ཆགས་པ་ཤར་དགོས་པར་བཤད་[7]པ་ནི་གཞན་རིག་གི་ཤེས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཆགས་པ་ཤར་བ་ལ་གཞལ་བྱ་རང་ངོས་ནས་གཏན་པའི་ཆགས་པ་ཤར་བ་དང། བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཆགས་པ་ཤར་བ་དང། བདག་ཏུ་ཉིན་དབང་པོ་བསླད་པའི་སྒོ་ནས་ཆགས་པ་ཤར་བ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དོན་རིག་མངོན་སུམ་ཁོ་ན་དང། གཉིས་པ་ནི་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་དང། གསུམ་པ་ནི་དབང་ཤེས་འཁྲུལ་པ་ཆགས་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་གཞན་རིག་གི་ཤེས་པ་ལ་དགོངས་སོ། །

སྟང་ཡུལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ལ་དཔྱད་པ།

སྟང་ཡུལ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེས་ཆགས་པ་གཏད་པའི་སྒོ་ནས་སྟང་བའམ། ཆགས་མེད་དུ་དངོས་སུ་སྟང་བ་གང་ཏུང་དུ་ཀྱུར་བའི་ཡུལ། དེ་ལ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་སྦ་མས་དོན་རིག་མངོན་སུམ་དང་ཕྱི་མས་རང་རིག་མངོན་སུམ་དང་རྟོག་པའི་སྟང་ཡུལ་བསྟན་ལ། ཟུར་སྦ་ཕྱི་གཉིས་ཀ་ལ་མཐའ་མའི་ཡུལ་ཞེས་པའི་ཚིག་སྤྱར་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་སྤྱར་ན་སྦ་མས་དབང་ཤེས་འཁྲུལ་བའི་སྟང་ཡུལ་ལ་ཁྱབ་ཅིང་ཕྱི་མས་ཡིད་ཤེས་འཁྲུལ་བའི་སྟང་ཡུལ་ལའང་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ཟུ་གཉིས་སྟང་བའི་དབང་ཤེས་ཀྱི་སྟང་ཡུལ་དེ་ཆགས་པ་གཏད་པའི་སྒོ་ནས་སྟང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

[6] ས་བྱོན་དཔེ་ཆོང་བསྡུ་སྒྲིག་ཁང། དེབ་གཟུགས། 431

[7] ཀྱང་ཚོའི་ཚོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྱན་ཁང། དེབ་གཟུགས། 253

ཏེ། བདག་ཏུ་ནད་པོ་བསླད་པས་བླ་བ་གཉིས་སུ་སྣང་བ་ལ་ཕྱི་རོལ་བླ་བས་ནམ་པ་གཏད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཆོ་ལམ་གྱི་ཤེས་པའི་སྣང་ཡུལ་དེ་ནམ་མེད་དུ་སྣང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་ཀུ་གླང་དག་གིས་ནམ་པ་མ་གཏད་པར་དེ་དག་གི་ནམ་པ་སྣང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ད་དུང་དོགས་པ་གཞན་ཞིག་ལ། ཟླ་གཉིས་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་ལ་སྣང་ཡུལ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་སྣང་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ཁྱོད་ལ་ནམ་མེད་དུ་དངོས་སུ་སྣང་བའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ཁྱོད་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤེས་པའི་སྒོ་ནས་རང་རིག་གཅིག །[8]ཅེས་དང་། ནང་དུ་རང་རིག་ཚད་མར་འདོད། ।[9] ཅེས་སོགས་ཀྱི་ལུང་དོན་གྱུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་ལ་སྣང་ཡུལ་མེད་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་སྐབས་བདེའི་ཚོག་གི་ལན་ཅམ་ནི། ཁྱོད་ཁྱོད་དང་གཅིག་ཡིན་ན་ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་སྣང་ཡུལ་དུ་མི་བྱང་བས། ཟླ་གཉིས་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་ཀྱང་དེའི་སྣང་ཡུལ་དུ་མི་འདོད་ཅེས་བརྗོད་ལ། དོན་ཀྱི་གོ་བའི་ལན་ནི། ཤེས་པའི་སྒོ་ནས་རང་རིག་གཅིག །ཅེས་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་ལྟར་རང་གི་ངོ་བོ་གསལ་ཅམ་ལ་ལྟོས་ནས་ཆྱོང་བའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པས། དེ་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་ལ། དེས་ན་དེའི་ངོ་བོ་དེ་ལ་ནམ་མེད་དུ་སྣང་ཡང་། དེའི་སྣང་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དེའི་ངོ་བོ་ལ་ལྟོས་ནས་ཟླ་གཉིས་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་སུ་སོང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མེད་པ་གསལ་སྣང་དུ་སོང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་མཚན་གསལ་སྣང་དུ་སོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གསལ་བར་སྣང་བས་རྟོག་མེད་འགྱུར། ।རང་མཚན་འཛིན་ཕྱིར་འཁྱལ་བ་མེད། ।[10] ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་གྱི་ཡུལ་ལ་སྒྲིར་ཡུལ་ཡིན་པ་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་བློ་དེའི་ཡུལ་ཡིན་པ་ཞིག་དགོས་སོ། ། འདི་ལ་དགོངས་ནས་སྟེ་བདུན་རབ་གསལ་ལས། རང་གི་ངོ་བོ་ལ་གསལ་སྣང་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་ན། རང་གི་ངོ་བོ་དེ་རང་གི་སྣང་ཡུལ་ཡིན་པས་ནི་མ་ཁྱབ་སྟེ། རང་གི་ངོ་བོ་ལ་ཁ་ནང་དུ་བལྟས་ན་རང་གི་ངོ་བོ་དེ་རང་གི་སྣང་ཡུལ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར།[11] ཞེས་དང་། ཇེས་དཔག་དེ་ཇེས་དཔག་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་དུ་སོང་བའི་ཚེ་ཇེས་དཔག་དེ་ཡུལ་ལ་ལྟོས་ནས་རང་རིག་མངོན་སུམ་འཇུག་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཚེ་ཇེས་དཔག་དེ་ཇེས་དཔག་གི་ཡུལ་དུ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །[12] ཞེས་གསུངས་སོ། །

---

[8] ཚད་མ་རིག་པའི་བོད་གཞུང་དཔེ་ཚོགས། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱྲན་ཁང་། དེབ་གཟུགས། 4

[9] ཚད་མ་རིག་པའི་བོད་གཞུང་དཔེ་ཚོགས། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱྲན་ཁང་། དེབ་གཟུགས། 8

[10] ཚད་མ་རིག་པའི་བོད་གཞུང་དཔེ་ཚོགས། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱྲན་ཁང་། དེབ་གཟུགས། 26

[11] ཀུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྱྲན་ཁང་། དེབ་གཟུགས།225

[12] ཀུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྱྲན་ཁང་། དེབ་གཟུགས། 162

རིགས་གཏེར་གསལ་བྱེད་ལས། ཡང་ནི་ཡུལ་བཞིའི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་སྟོང་ཡུལ་ནི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ལས་ཕྱས་གཞན་དུ་མེད་ཅིང་། ཞེས་རྣམ་གཞག་སྟ་མ་དང་མི་མཐུན་པར་བཞག་ནས་རིགས་གཏེར་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ནམ་སྙམ་སྟེ་དཔྱད་དོ་[13] ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ལ་ཐུང་ཟད་བསམ་གཞིགས་བྱེད་ན། དེ་ཡང་རིགས་གཏེར་གསལ་བྱེད་ཉིད་ལས། གྲུབ་མཐའ་སྒྲ་བ་ཐམས་ཅད་ལ། གནས་ལུགས་དཔྱོད་པའི་རིག་ངོར་འཇོག་པའི་རྣམ་གཞག་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ལ་ཇི་ལྟར་གྲགས་པ་ལྟར་འཇོག་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་དེ།[14] ཅེས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་ངེས་པ་བློའི་ཐ་སྙད་ལ་ཇི་ལྟར་གྲགས་པའམ་ཐ་སྙད་སྟོང་ཚུལ་དབང་བཙན་བྱས་པ་དང་། མདོ་སྡེ་པ་རང་གི་རིགས་པ་ལ་ཇི་ལྟར་གྲུབ་པའམ་དོན་དམ་གནས་ཚུལ་དབང་བཙན་བྱས་པའི་རྣམ་གཞག་གཉིས་ལ་ལྟོས་ནས་སྟོང་ཡུལ་གྱི་འཇོག་ཚུལ་མི་འདྲ་གཉིས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་རྣམ་གཞག་སྟ་མ་ནི། རྣམ་འགྲེལ་ལས། འཕོས་པའི་དོན་ནི་སྟོང་བ་དང་། ।དེ་ཚོང་ཕྱིར་ན་འཇིག་རྟེན་འདོགས། ।[15] ཞེས་དང་། གང་ཕྱིར་ཇི་ལྟར་དོན་བདག་དེ། ।ཤེས་ལ་གནས་པ་དེ་ལྟ་བུར། ।འདི་ནི་དེ་ལྟར་གནས་སོ་ཞེས། ।ངེས་བྱེད་བདག་ཉིད་རིག་པ་ཡིན། ।དེ་ཕྱིར་དེ་ཉིད་དོན་རིག་འདོད། ।[16] ཅེས་དང་། དོན་འཇོག་དེ་ཡི་བདག་ཉིད་ཕྱིར། ।རང་རིག་ཡིན་ཡང་དོན་རིག་འདོད། ।[17] ཅེས་དང་། རྣམ་ངེས་ལས། དོན་གནས་པ་ནི་རང་རིག་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རང་རིག་པ་ཡིན་ཡང་འབྲས་བུ་ལས་འདི་ནི་དོན་རིག་པ་ཡིན་པར་བལྟའོ། ।[18] ཞེས་ངེས་པ་བློའི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་དོན་རིག་མངོན་སུམ་ལ་སྟོང་བའི་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཉིད་ལ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་ཐག་གཅོད་པར་གསུངས་པས། ངེས་པ་བློས་ཇི་ལྟར་ཐག་བཅད་པའི་རྣམ་གཞག་ལ་ལྟོས་ནས་དོན་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་ཡུལ་ཡང་དེའི་སྟོང་ཡུལ་དུ་བྱས་ཏེ། དེས་རྣམ་པ་གཏད་པའི་སྒོ་ནས་སྟོང་བའམ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སྟ་མ་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། རྣམ་གཞག་ཕྱི་མ་ནི། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཕྱི་རོལ་དོན་ནི་ཡོད་ན་ཡང། ।ཇི་ལྟར་ཉམས་སུ་ཚོང་ཉིད་དེ། ।ངེས་པའི་བདག་ཉིད་རང་ངོ་བོས། ।མ་ཡིན་དུ་མའི་བདག་སྐྱོན་ཕྱིར། ।[19] ཞེས་དང་། ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ལས། མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་བརྟེད་སྐབས། མཐོང་བ་དབང་པོའི་ཡུལ་མིན་ཏེ། ।ཤེས་པ་

[13] ཀུང་གོའི་གོང་རིག་པ་དགེ་སྐྱེན་ལང་། དེབ་གཟུགས།295

[14] ཀུང་གོའི་གོང་རིག་པ་དགེ་སྐྱེན་ལང་། དེབ་གཟུགས།406

[15] ཚད་མ་རིག་པའི་སྒོར་རྒྱ་གཞུང་ཆ་འགྲེལ་བདམ་བཤྱིགས། མི་རིགས་དགེ་སྐྱེན་ལང་། དེབ་གཟུགས། 291

[16] ཚད་མ་རིག་པའི་སྒོར་རྒྱ་གཞུང་ཆ་འགྲེལ་བདམ་བཤྱིགས། མི་རིགས་དགེ་སྐྱེན་ལང་། དེབ་གཟུགས། 298

[17] ཚད་མ་རིག་པའི་སྒོར་རྒྱ་གཞུང་ཆ་འགྲེལ་བདམ་བཤྱིགས། མི་རིགས་དགེ་སྐྱེན་ལང་། དེབ་གཟུགས། 298

[18] ཚད་མ་རིག་པའི་སྒོར་རྒྱ་གཞུང་ཆ་འགྲེལ་བདམ་བཤྱིགས། མི་རིགས་དགེ་སྐྱེན་ལང་། དེབ་གཟུགས། 369

[19] ཚད་མ་རིག་པའི་སྒོར་རྒྱ་གཞུང་ཆ་འགྲེལ་བདམ་བཤྱིགས། མི་རིགས་དགེ་སྐྱེན་ལང་། དེབ་གཟུགས། 297

ཆོས་པ་བཅས་པ་སྐྱེ།།[20] ཞེས་དབང་ཤེས་ལ་ཕྱི་རོལ་རྒྱང་ཚད་ལྟར་སྣང་བ་ནི་དེའི་གཟུང་ཆོས་ཉིད་ལས་དེའི་གཟུང་
ཡུལ་མིན་པར་བསྟན་པས། མདོ་སྡེ་པའི་རིགས་པའི་ཆོས་གཞག་ལ་ལྟོས་ནས་སྣང་ཡུལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ལ་ཆོས་མེད
ཏུ་དངོས་སུ་སྣང་བའི་ཡུལ་ཁོ་ན་བཞག་སྟེ། སྣང་ཡུལ་ཅན་གྱི་བློ་ལ་དོན་རིག་མངོན་སུམ་མེད་པར་བསྟན་ཏོ།། དོན
འདི་བཞིན་ཏུ་སྡེ་བདུན་རབ་གསལ་ལས་[21]ཀྱང་།ཁོ་བོ་ནི། འཇིག་རྟེན་རྒྱ་གཟུགས་འཇོན་ཞེས་བརྗོད།།[22] ཅེས་དང་
རང་གི་ངོ་བོ་དཔྱོད་པ་ན།།རང་རིག་འབྱས་བུ་ཡིན་པར་བཤད།།[23] ཅེས་པའི་རྟེས་སུ་འབྲངས་ནས་འཇིག་རྟེན་ཐ
སྙད་ལ་ལྟོས་ནས་དབང་ཤེས་ཀྱིས་ཕྱི་དོན་འཇོན་པ་དང་། མདོ་སྡེ་པ་རང་གི་ཚུལ་གཉིས་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས
དཔྱད་པའི་ཚེ་ཤེས་པ་རང་གི་ངོ་བོ་འཇོན་པ་འདི་གཉིས་སྟེའོ།། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཀུན་མཁྱེན་མང་ཐོས
པས་ཀྱང་། ངེས་པ་བློའི་ཐ་སྙད་དབང་བཙན་བྱས་པའི་ཆོས་གཞག་ལ་སྣང་ཡུལ་ཐུན་མོང་བ་ཡོད་ཀྱང་མདོ་སྡེ་པའི
རིགས་པ་དབང་བཙན་བྱས་པའི་ཆོས་གཞག་ལ་སྣང་ཡུལ་ཐུན་མོང་བ་མེད་དོ།། ཞེས་གསུངས་པའང་ཆོས་གཞག
སྔ་ཕྱི་འདི་གཉིས་ལ་དགོངས་ཤིང་། ཧོ་ག་ཀེ་འགྲུལ་འཇོམས་ལས་ཀྱང་། ཆོས་གཞག་སྔ་མ་ལ་གཟུང་འཇོན་གྱངས
མཉམ་སྒྲ་བའི་མདོ་སྡེ་པ་དང་། ཆོས་གཞག་ཕྱི་མ་ལ་སྣ་ཚགས་གཉིས་མེད་སྒྲ་བའི་མདོ་སྡེ་པ་ཞེས་[24]གསུངས་སོ།།

འོ་ན་རིགས་གཏེར་ཀྱི་དགོངས་པ་ལ་ཆོས་གཞག་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཀ་ཡོད་ན། རིགས་གཏེར་གསལ་བྱེད་ལས་ཆོས་གཞག
སྔ་ཕྱི་གཉིས་ལས་གང་ཞིག་རིགས་གཏེར་ཀྱི་དགོངས་པར་གནས་མིན་དཔྱད་གཞིར་གསུངས་པ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། སྒྲིར
གོང་ཞུས་ལྟར་ཆོས་གཞག་གཉིས་ཀ་རིགས་གཏེར་ཀྱི་དགོངས་པ་ལ་གནས་ཀྱང་དངོས་བསྟན་གཙོར་འདོད་བྱེད་མིན
ལ་དགོངས་ནས་དཔྱད་གཞིར་གསུངས་སྟམ་སྟེ། གཞུང་བཏུ་བ་དངོས་གྲུབ་དཔལ་འབར་སོགས་ཀྱིས་རིགས་གཏེར
ལས་སོང་ཚོད་གཙོར་འདོད་བྱས་པས་དཔྱད་པའི་མདོ་སྡེ་སྒྲ་བ་དང་། ཆོས་འགྲེལ་ལས་དེ་ལྟར་མ་བྱས་པས་མ་དཔྱད
པའི་མདོ་སྡེ་སྒྲ་བ་ཞེས་ཐ་སྙད་མཛད་པ་ལྟར་ན་འཇོག་ཚུལ་གཉིས་པ་རིགས་གཏེར་ཀྱི་དགོངས་པ་ལ་མཐུན་སྟམ་མོ།།

[20] སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར། པོད་གྲངས། 97 ཚེ། ཕྲེགས་ངོས། དཔེ་གཟུགས། 126

[21] ཀྱང་ཞོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྱེན་ཁང་། དེབ་གཟུགས། 254

[22] ཚད་མ་རིག་པའི་རྩོར་རྒྱ་གཞུང་ཆ་འགྲེལ་བདམ་བསྒྲིགས། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱེན་ཁང་། 294

[23] ཚད་མ་རིག་པའི་རྩོར་རྒྱ་གཞུང་ཆ་འགྲེལ་བདམ་བསྒྲིགས། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱེན་ཁང་། 298

[24] ཀྱང་ཞོ་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྱེན་ཁང་། དེབ་གཟུགས། 6

གཟུང་ཡུལ་གྱི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ།

གཟུང་ཡུལ་གྱི་མཚན་ཉིད། རང་འཛིན་མངོན་སུམ་ལ་རང་འདྲའི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་གཏོད་བྱེད་ཀྱི་ཕྱི་དོན། དེ་ལ་རང་འཛིན་མངོན་སུམ་ཞེས་པས་གཟུང་ཡུལ་ཅན་གྱི་བློ་ཡིན་ན་མངོན་སུམ་ཡིན་དགོས་པར་བསྟན་ཅིང་། རང་འདྲའི་རྣམ་པ་ཞེས་པས་དམིགས་རྒྱུན་ཙམ་གཟུང་ཡུལ་དུ་བཀག་སྟེ། ཆོས་མཆོག་ཆེ་བ་ལས། རབ་རིབ་ལ་སོགས་པས་དབང་པོ་ཉམས་པ་ལས་སྒྲོས་པ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྣམ་པ་བཞག་པའི་ཕྱིར་སྒྲོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཡང་གཟུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཟླ་བ་གཉིས་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་ཟླ་བ་གཅིག་གི་རང་གི་རྣམ་པ་མ་བཞག་པའི་ཕྱིར་རོ།།[25] ཞེས་གསུངས་པ་བསྟུས་པ་ཆེ་བ་རིགས་པའི་དེ་ཉིད་སྟོང་བ་ཆེན་པོར་དྲངས་ནས། འདིས་ནི་གཟུང་དོན་དང་དམིགས་རྒྱུན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡང་བཤད་པ་ཡིན་ནོ།།[26] ཞེས་དང་། སྟེ་བདུན་རབ་གསལ་ལས། མདོར་ན་དབང་ཤེས་མ་འགྲུལ་བའི་གཟུང་དོན་དེ་ཉིད་སྲིད་རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་དང་། བྱ་བག་རང་འདྲའི་རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་ཡིན་པས་གཟུང་དོན་དང་། དམིགས་རྒྱུན་གཉིས་ཀ་ཡིན་ལ། ཟླ་གཅིག་དེ་ཟླ་བ་གཉིས་སྟང་གི་དབང་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་ཙམ་ཡིན་གྱི་རང་འདྲའི་རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་མིན་པས་དམིགས་རྒྱུན་ཡིན་ཀྱང་གཟུང་དོན་མ་ཡིན་པ་ནི་ཁྱད་པར་རོ།།[27] ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དངོས་སུ་གཏོད་བྱེད་ཅེས་པས་རང་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱི་དངོས་རྫས་བསྟན་ཅིང་། ཕྱི་དོན་ཞེས་པས་རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་དེ་ཞེམས་ཙམ་པ་ལྟར་བག་ཆགས་ཡིན་པ་བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོ་སྟེ་པ་རང་གི་རིགས་པ་དབང་བཙན་བྱས་པའི་ཚེ། [28]ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་རང་ངོ་བོས། །མ་ཡིན་དུ་མའི་བདག་སྐྱོན་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དོན་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་གཟུང་ཡུལ་རྟོགས་པ་འགོག་མོད། དེའི་ཚེ་ནའང་གཟུང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་གཞག་འདི་ཁས་ལེན་ཏེ། རྒྱུ་ནི་དོན་ཡང་ཡིན་པས་ན། །དོན་ནི་གཞལ་བྱ་ཉིད་དུ་འདོད། །[29] ཅེས་ཕྱི་དོན་དེ་ཉིད་རང་འཛིན་མངོན་སུམ་ལ་རང་འདྲའི་རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པས་དོན་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་གཞལ་བྱར་འཇུག་པའི་ཚུལ་བསྟན་ཏོ། །

དེས་ན་སྟེ་བདུན་རབ་གསལ་ལས། ཁ་ཅིག་ན་རེ། དཔྱད་ན་ཕྱི་དོན་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། དཔྱད་ན་ཕྱི་དོན་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། གཞན་ཡང་དཔྱད་ན་ཕྱི་དོན་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པར་ཐལ། དཔྱད་ན་ཕྱི་དོན་

---

[25] སྟེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར། ཚད་མ་རྣམ་པར་འགྲེལ་པའི་འགྲེལ་བཤད། པོད་གྲངས། ༧༥༥ ཌོ་པ། ཁ་ཏན་གྲངས། ༢༧༥ ཐིག་ངོས།

[26] ཏཱ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གསུང་འབུམ། ང་པ། བོད་ལྷོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྩིང་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། 182

[27] ཀུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། དེབ་གཟུགས། 201

[28] ཚད་མ་རིག་པའི་རྩོར་རྒྱ་གཞུང་རྩ་འགྲེལ་བདམ་བཏྲིགས། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། 297

[29] ཚད་མ་རིག་པའི་རྩོར་རྒྱ་གཞུང་རྩ་འགྲེལ་བདམ་བཏྲིགས། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། 298

ཚད་མས་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དཔྱད་ན་ཕྱི་དོན་བདེན་པར་གྱུབ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་ན། དཔྱད་ན་དུ་བ་མ་གྱུབ་པར་ཐལ། དཔྱད་ན་དུ་བ་མེའི་འཕྲས་བུར་མ་གྱུབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྒྱས་གྱུབ་སྟེ། དཔྱད་ན་དུ་བ་མེ་ལ་རག་མ་ལས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔྱད་ན་དུ་བ་མེ་ལས་སྐྱེས་ཟིན་པའི་ཕྱིར།[30] དེ་ལྟར་ཡང། རང་གི་རྒྱུ་ལས་གྱུབ་པའི་ཕྱིར། །འཕྲས་བུ་རག་ལས་མེད་པར་ཡང། ། རྟོག་པ་ཡིས་ནི་འཕེལ་བར་བྱེད། ། [31]ཅེས་གསུངས་སོ། ། གཞན་ཡང་དཔྱད་ན་མེ་ལས་སྐྱེས་པའི་དུ་བ་མ་གྱུབ་པར་ཐལ། དཔྱད་ན་དུ་བ་མེ་ལས་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། འདི་དང་ཕྱི་དོན་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་གཉིས་བདེན་པར་གྱུབ་མ་གྱུབ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་པའང་རིགས་པས་དཔྱད་པའི་ཆམ་གཞག་ལ་དོན་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་དོན་རྟོགས་པ་མི་འགྲུབ་ཀྱང་དོན་རིག་མངོན་སུམ་དང་ཕྱི་དོན་གྱུབ་ཅེས་པའི་འཛིན་མཚམས་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་ལེགས་བཤད་དོ། ། སྔོ་བདུན་རབ་གསལ་ལས། གལ་ཏེ་རགས་པ་རྟོག་པས་སྒྲོ་བཏགས་པ་ཡིན་པས་དབང་ཤེས་ལ་སྣང་བ་མི་འཐད་དོ་སྙམ་ན། ཤིན་ཏु་བདེན་མོད་ཀྱི་རགས་པའི་ཆམ་པ་དང་རགས་པ་དོན་མི་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྣ་མ་ནི་གཟུང་ཆམ་ཡིན་ཅིང། ཕྱི་མ་ནི་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། [32]ཞེས་རགས་པ་ལ་སྦྱོ་མཚན་གྱིས་ཁྱབ་པ་གསུངས་པ་ལ། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྦྱོ་མཚན་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་བེམ་པོ་གང་ཞིག། རྡུལ་ཕྲན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཆ་མེད་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲན་མིན་པ་གང་ཞིག ། ཆ་བཅས་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲན་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་གྱུབ་ན། ཁྱོད་རགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ཞིང། དེ་ལྟར་ན་ཁྱོད་གཟུང་དོན་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བོ། ཞེས་དོགས་པ་བཀོད་བྱང་ན། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་བེམ་པོ་ཡིན་པས་རགས་པ་ཡིན་པ་མ་གྱུབ་ལ། བེམ་པོ་ཡིན་ན་རྡུལ་ཕྲན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་དང་དེ་ཡིན་ན་ཆ་མེད་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་དང། ཆ་མེད་ལ་བྱ་བཅས་ཡིན་མིན་གཉིས་ལས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཆ་མེད་ཡིན་ཡང་བྱ་བཅས་སུ་ཁས་ལེན་མི། །

ཡང་སྔོ་བདུན་རབ་གསལ་ལས། རྡུལ་ཕྲན་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྫས་ཡིན་ཀྱང་དབང་ཤེས་ལ་རགས་པའི་ཆམ་པ་གཏང་པ་ཡིན་གྱི་རྡུལ་ཕྲན་གྱི་ཆམ་པ་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། ། [33]ཞེས་གསུངས་པ་ལ། གཟུང་དོན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འཛིན་དབང་མངོན་ལ་ཁྱོད་རྡུལ་ཕྲན་གྱི་ཆམ་པར་སྣང་བར་ཐལ། ཁྱོད་ཁྱོད་འཛིན་དབང་མངོན་གྱི་གཟུང་དོན་

[30] ཀུང་ཁྱེའི་ཚོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྲུན་ཁང། དེབ་གཟུགས། 254

[31] ཚད་མ་རིག་པའི་སྒོར་རྒྱ་གཞུང་ཆ་འགྲེལ་བདམ་བསྒྲིགས། མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང། 270

[32] ཀུང་ཁྱེའི་ཚོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྲུན་ཁང། 210

[33] ཀུང་ཁྱེའི་ཚོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྲུན་ཁང། 209

གང་ཞིག། །ཁྱོད་རྣལ་ཕྱན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཁྱོད་ཁྱོད་འཛིན་དབང་མངོན་ལ་རགས་པའི་རྣམ་པར་སྣང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་དོགས་པ་བཀོད་བྱང་ན། དེ་ལ་རང་འད�་ཀ་ཡ་ཁ་ཏ་ཡ ཁ ཏ ཡ ཁ ཏ ཡ ཁ ཏ

ཞེན་ཡུལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ལ་བསམ་པ།

ཞེན་ཡུལ་གྱི་མཚན་ཉིད། རང་འཛིན་སྣང་གྱི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་བློས་ཞེན་ནས་རིག་པར་བྱ་བ། དེ་ལ་རང་འཛིན་སྣང་གྱི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་བློ་ཡིན་མིན་ནི་སྐབས་དོན་རྟོག་པ་གཞི་བཞག་ཡིན་པས་ཁྱོད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་སྟང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་བློ་ཡིན་མིན་ལ་ལྟ་དགོས་ལ། ཞེན་ནས་རིག་པར་བྱ་བ་ནི་དངོས་གྲུ་སྟང་བའི་ཡུལ་ལ་ཞེན་ནས་བཟུང་བར་བྱ་བ་ཞེས་པའོ། ། རྟོག་པ་དོན་མཐུན་ཆམས་ལ་ཞེན་ཡུལ་ཡོད་པར་གསུངས་པས་ཐེ་ཚོམ་དོན་མཐུན་ལའང་ཞེན་ཡུལ་ཡོད་མོད། འདིར་བཅད་ཤེས་དང་རྟོག་པ་ཚད་མའི་ཞེན་ཡུལ་གཉིས་ལས་དབྱེ་བ་མ་མཛད་པ་ནི་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚད་མའི་བྱེད་པ་ཞུགས་པའི་ཞེན་ཡུལ་ལ་དགོངས་སྐྱེས་མོ། །སྒྲ་ཡངས་འཇུག་གི་དབང་དུ་བྱས་ཚེ། དེས་དང་སྤྲོ་འདོགས་ཞེན་ཡུལ་གཅིག ।[37]ཅེས་པའི་རྩ་བ་དང་རང་འགྲེལ་དུ་དགེགས་པའི་ཡུལ་ལམ་ཞེན་པའི་གཞི་ལ་ཞེན་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་ཡོད་མོད། སྒྲ་དོག་འཇུག་གི་དབང་དུ་བྱས་ཚེ་རྣམ་པའི་ཡུལ་ལམ་ཞེན་སྣང་གྱི་ཡུལ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་སྟེ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུར་དུ་རང་འཛིན་སྣང་གྱི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་བློ་ཞེས་པས་རང་ཉིད་བློ་དེའི་རྣམ་པའི་ཡུལ་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་སྒྲ་ཏུག་པ་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་འཛིན་སྣང་གྱི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་བློ་ཞེས་ཞེན་ནས་རིག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།རང་འཛིན་སྣང་གྱི་གཙོ་བོ་བྱེད་པའི་བློ་ཡོད་པ་གང་ཞིག། དེས་ཞེན་ནས་རིག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏུགས་རྒྱ་མ་གྱུབ་སྟེ། སྒྲ་ཏུག་འཛིན་རྟོག་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏུགས་རྒྱ་ཕྱི་མ་གྱུབ་སྟེ། དེས་ཞེན་ནས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་སྐྱམ་ན། རྟོག་གེའི་འགྲུལ་འཛིན་ལས། འདིར་བྱ་བ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ནི་དུས་གསུམ་ཀ་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། རང་དུས་ཀྱི་འདས་པ་གཟུང་ཡུལ་དང་། མ་སྐྱེས་པ་འཇུག་ཡུལ་དང་། དུས་མཉམ་པ་སྟང་ཡུལ་ཏེ་གསུམ་ཀ་ཡང་ཡུལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ལྡན་པའི་ཕྱིར།[38] ཞེས་དང་། དུས་གསུམ་ཀའི་སྟེང་ནས་ཞེན་ཡུལ་ལོ། ।[39] ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཞེན་ནས་རིག་པར་བྱ་བ་ཞེས་པའང་དུས་གསུམ་གང་རུང་ལ་བྱ་བ་འཇུག་རུང་ཡིན་དགོས་པས། སྒྲ་ཏུག་པ་ལ་ཏུག་རྒྱ་ཕྱི་མ་མ་གྱུབ་སྟེ། དུས་གསུམ་གང་ལའང་ཁྱོད་རིག་པའི་བྱ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་རྟོག་པ་དེ་ཁྱོད་ལ་ཞེན་བློ་ཡིན་ན་ཁྱོད་རྟོག་པ་དེའི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། བྱམ་འཛིན་རྟོག་པ་བྱམ་པའི་དོན་ལ་ཞེན་བློ་ཡིན་ཡང་བྱམ་པའི་དོན་སྤྱི་དེའི་ཞེན་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཚུལ་ལ་གསེར་མདོག་པ་ཅ་ཆེན་ཀྱིས་ལེགས་པར་བཤད་[40]དག་ཀྱང་དྲན་པར་བྱའོ། །

---

[37] ཚད་མ་རིག་པའི་ཐོད་གཞུང་དཔེ་ཚོགས། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱེན་ཁང་། 216

[38] ཀུང་གོའི་ཐོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྱེན་ཁང་། 2

[39] ཀུང་གོའི་ཐོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྱེན་ཁང་། 5

[40] ཀུང་གོའི་ཐོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྱེན་ཁང་། དེབ་གཟུགས། 15

འཇུག་ཕྱལ་ལ་བཟུང་བ།

འཇུག་ཡུལ་གྱི་མཚན་ཉིད། ཡུལ་ཅན་དོན་མཐུན་གྱི་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་གཞིར་གྱུར་པའི་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ། དེ་ལ་ཡུལ་ཅན་ནི། ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་ཆོས་ཡིན་པས་འདིར་མངོན་རྟོས་གཉིས་དང་དེ་གཉིས་ལ་བརྟེན་པའི་ཐོད་བྱེད་སྒྲ་དང་སྐྱེས་བུ་སྟེ་བཞི་བཟུང་ངོ་། ། དོན་མཐུན་ནི། ཡུལ་ཅན་དེའི་ཡུལ་གཞི་གྲུབ་པ་ཞིག་དགོས་ཤིང་། བྱེད་པ་ནི། ཚད་མ་རྣམ་ངེས་ལས། འདི་དག་གིས་དོན་ཡོངས་སུ་བཅད་ནས་འཇུག་པ་ན་དོན་བྱ་བ་ལ་བསྟུ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།[41] ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ཚད་མའི་བྱེད་པ་ཡིན་ཞིང་། འཇུག་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཐོད་བྱེད་སྒྲ་དང་སྐྱེས་བུ་གཉིས་ནི་བྱེད་པ་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡུལ་ཅན་དུ་སོང་བའོ། ། དེ་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་བྱེད་པ་འཇུག་ཚུལ་ནི། ཡུལ་དེ་སྣང་ཙམ་ལ་འཛིག་སྟེ། རང་འགྲེལ་སྟོང་ཕྲག་ཕྱེད་དང་བཞི་བ་ལས། མངོན་སུམ་ནི་གང་གི་ཡང་ངེས་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་གང་ཞིག་འཛིན་པ་དེའང་ངེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། དེར་སྣང་བས་སོ། །[42] ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐེས་དཔག་གི་བྱེད་པ་འཇུག་ཚུལ་ནི། ཚད་མ་གཞན་གྱི་བྱེད་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་ངོས་ནས་སྒྲ་འདོགས་གཙོད་པའོ། །སྒྲའི་བྱེད་པ་འཇུག་ཚུལ་ནི། ཐོད་པ་སྒྲའི་ཐ་སྙད་འཇུག་པའོ། །སྐྱེས་བུའི་བྱེད་པ་འཇུག་ཚུལ་ནི། བློང་དོར་ལུས་ཀྱི་ཐ་སྙད་འཇུག་པའོ། །བྱེད་པ་འཇུག་པའི་གཞིར་གྱུར་པ་ནི། ཡུལ་ཅན་དེ་དག་གི་བྱ་བ་འཇུག་པའི་གཞི་ཡིན་ལ། ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ནི། སྒྲིབ་བློ་དེའི་སྣང་ཡུལ་དང་ཞེན་ཡུལ་ལ་བློ་དེའི་བྱ་བ་འཇུག་པའི་ལྷག་ཆ་ནས་འཇུག་མི་དགོས་མོད་བློ་དེའི་འཇུག་ཡུལ་དུ་འཇུག་པ་ལ་བློ་དེའི་བྱ་བ་འཇུག་པའི་སྒོ་ནས་འཇུག་དགོས་པས་གཙོ་བོ་ཞེས་སྨོས་པ་ཡིན་སྐྱམ་མོ། །

འཇུག་ཚུལ་རང་སྒྲོ་གཉིས་ལ་བཟུང་བ།

དེ་ཡང་འཇུག་ཚུལ་གྱི་གཞལ་བྱ་རང་སྒྲོ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་སྟེ་བདུན་རབ་གསལ་དུ་རྟོག་དཔྱོད་ཞིབ་ཏུ་མཛད་ཡོད་པས་འདིར་ནི། [43]དེ་ནི་རང་གཞན་ངོ་བོ་ཡིས། །རྟོགས་ཕྱིར་གཞལ་བྱ་གཉིས་སུ་བཞེད། ། ཅེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་རང་གཞན་གཉིས་ཐོག་མར་ངོས་བཟུང་སྟེ། སྒྲིབ་རང་སྒྲོ་གཉིས་དང་འཇུག་ཚུལ་གྱི་རང་སྒྲོ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་

---

[41] ཚད་མ་རིག་པའི་སྒོར་རྒྱ་གཞུང་རྩ་འགྲེལ་བདམ་བསྒྲིགས། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། 343

[42] ཀུང་གོའི་གོང་རིག་པ་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། རྒྱ་འགྲེལ་ཕྱོགས་བསྒྲིགས། 325

[43] ཚད་མ་རིག་པའི་སྒོར་རྒྱ་གཞུང་རྩ་འགྲེལ་བདམ་བསྒྲིགས། 272

འཕྲིད་པར་བྱའོ། །གཞན་གྱི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ། དེ་ནི་རང་གཞན་ངོ་བོ་ཡིས། ཞེས་པའི་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་ཆོས་ཅན། དོན་སྟོ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་གཞན་སེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟེ་བདུན་རབ་གསལ་ལས། མདོར་ན་དེ་ནི་རང་གཞན་ངོ་བོ་ཡི། །[44] ཞེས་པའི་སྒྲབས་ཀྱི་རང་དང་སྟང་བ་དོན་གཅིག་ཡིན་ཅིང། གཞན་དང་སེལ་བ་དོན་གཅིག་པ་ནི་གནད་ཀྱི་དོན་ཡིན་ཀྱང། གཞན་དག་ལ་ནི་འདི་ལྟ་བུའི་ཟབ་དོན་རྟོགས་པའི་ནུས་པ་མི་སྟང་ངོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་མིན་པར་ཐལ། བག་ཆགས་ཀྱིས་བཞག་པའི་གཟུང་རྣམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟེ་བདུན་རབ་གསལ་ལས། རྟོག་པ་ལ་སྟང་བའི་རྣམ་པ་དེ་རང་མཚན་རང་ངོས་ནས་མ་གཏད་པར་གཞན་བག་ཆགས་ཀྱིས་བཞག་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་པས་གཞན་གྱི་ངོ་བོ།[45] ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དོགས་མཐའ་འདི་དཔྱོད་པ་ལ། ཀུན་མཁྱེན་བློ་མས། རྣམ་འགྲེལ་རྣམ་བཤད་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་འོད་ཟེར་ལས། རྣམ་པ་རང་ངོར་སྟོ་ཉིད་ཡིན། ། དོན་ལ་ཤེས་པ་རང་མཚན་ཡིན། །སྟོ་ནི་ཕྱི་རྒྱ་ཞེན་ལ་ལྟོས། །རང་མཚན་གསལ་བར་སྟང་བས་འགྲུབ། །[46] ཅེས་རྟོག་གེའི་གསང་ཚིག་བསྟན་ཡོད་པས། སྟོམ་ཚིག་འདིའི་ཐོག་ནས་བཤད་ན། ཚིག་ཏུང་དང་པོས་མ་བརྟག་ཏོམ་ཚོད་ལ་རྟོག་པ་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་པའི་གཟུང་རྣམ་ཉིད་རྟོག་ངོར་ཕྱི་རོལ་ལྟར་དུ་སྟང་བ་བཞིན་རྟོག་པས་ཀྱང་ཕྱི་རོལ་དུ་སྟོ་བཏགས་པ་ཡིན་ལ་དེའི་ཚ་ནས་སྟོ་ཞེས་བཏགས་ཏེ། རིགས་གཏེར་ལས། ཁྲོག་པར་སྟང་བ་འཁྲུལ་བ་ཡིན། །[47] ཞེས་པའི་དོན་ནོ། ། འདི་ལ་དགོངས་ནས་གཞན་དང་སེལ་བ་དོན་གཅིག་ཏུ་གསུངས། ཚིག་ཏུང་གཉིས་པས། དེར་སྟང་བ་དེ་ཤེས་པ་ཡིན། །[48] ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོན་དངོས་པོའི་གནས་ཚོད་ལ་ཤེས་པ་རང་མཚན་དུ་གནས་ཏེ། གཟུང་རྣམ་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། ། འདི་ལ་དགོངས་ནས་རྟོག་པ་ལ་སྟང་བའི་རྣམ་པ་དེ་རང་མཚན་རང་ངོས་ནས་མ་གཏད་པར་གཞན་བག་ཆགས་ཀྱིས་བཞག་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་པས་གཞན་གྱི་ངོ་བོ། ཞེས་གསུངས། འདི་ནི་རིགས་གཏེར་ལས། དམ་པའི་དོན་ལ་མི་ལྟོག་ཀྱང་། །[49] ཞེས་པའི་གཞུང་དང་ཤིན་ཏུ་འཕྱོར་རོ། ། གནད་ཀྱི་སྙིང་པོ་དཏྲི་ན་རྟོག་པ་ལ་སྟང་བའི་རྣམ་པ་དེ་གནས་ཚོད་ལ་གཟུང་རྣམ་དུ་གནས་ཀྱང་སྟང་ངོ་ཚོད་ལ་ཕྱི་རོལ་ལྟར་སྟང་བས་རྟོག་པས་ཀྱང་ཕྱི་རོལ་དུ་ཁྲོ་བཏགས་ནས་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་པས་རྟོག་པའི་འཇུག་ཚུལ་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ལ་ཁྱོ་མཚན་དུ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །འདིས་

[44] ཀུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྱྱན་ཁང། 87

[45] ཀུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྱྱན་ཁང། 43

[46] རྒྱུད་ཚལ་ཁུ་ཐུག་ནང་བསྟན་ཞབས་ཞུ་དཔེ་ཚོགས། ཙ་འགྲེལ་སྒྲགས་མ། 60

[47] ཚད་མ་རིག་པའི་བོད་གཞུང་དཔེ་ཚོགས། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱྱན་ཁང། 13

[48] ཚད་མ་རིག་པའི་བོད་གཞུང་དཔེ་ཚོགས། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱྱན་ཁང། 9

[49] ཚད་མ་རིག་པའི་བོད་གཞུང་དཔེ་ཚོགས། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱྱན་ཁང། 13

ནི་ངེས་པ་བློ་ཡི་ཐ་སྙད་ཡུལ་ལ་འཇུག་ཚེ་གཟུང་རྣམ་ལ་ཕྱི་རོལ་དུ་སྒྲོ་བཏགས་ནས་འཇུག་པར་བསྟན་ལ། རྟོད་པ་སྒྲའི་ཐ་སྙད་འཇུག་ཚུལ་ཡང། རང་མཚན་ལྟོག་པ་བརྟོད་བྱ་མིན། །འཁྲུལ་པས་བཏགས་པ་དངོས་མེད་ཡིན། །དེས་ན་རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྟན་ལ། །འཇིག་རྟེན་གཞུག་ཕྱིར་སྨྲར་བར་ཟད། ।[50] ཅེས་རྟོག་པའི་འཇུག་ཚུལ་དང་མཚུངས་པར་གསུངས་སོ། ། དེས་ན་འདིར་བསྟན་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་ན་ཞེན་ཞུགས་ཐོབ་གསུམ་ཡོད་པའི་སྒྲོ་མཚན་ཡིན་དགོས་ཏེ། དོན་སྒྲ་དང་མེད་པ་གསལ་བ་ཡུལ་དུ་མཚུངས་བའི་ཚོད་པ་སྟོང་བའི་སྣབས་སུ་དོན་སྒྲ་རང་ངོས་ནས་མ་གྲུབ་པས་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་ཡུལ་དུ་མི་འགྱུར་ནའང་དེ་ལ་ཞེན་ཞུགས་ཐོབ་གསུམ་ཡོད་པས་རྟེས་དཔག་ཚད་མའི་ཡུལ་དུ་འཇོག་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པ་དང་། མེད་པ་གསལ་བ་རང་ངོས་ནས་མ་གྲུབ་ཅིང་དེ་ལ་ཞེན་ཞུགས་ཐོབ་གསུམ་ཡང་མེད་པས་ཚད་མ་གཉིས་ཀའི་ཡུལ་དུ་འཇོག་པའི་དགོས་ཆུས་མེད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གྲྭིར་དོན་གྲྭི་ཡུལ་དུ་འཇོག་པ་ཅམ་ལ་ནི་ཞེན་ཞུགས་ཐོབ་གསུམ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ཚང་མི་དགོས་པས་རི་བོང་རྟ་ལ་སོགས་པའི་དོན་སྒྲ་ཡུལ་མེན་པར་དོགས་མི་དགོས་སོ། ། རང་གི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ། དེ་ནི་རང་གཞན་ངོ་བོ་ཡིས། ། ཞེས་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྟང་ས་ལ་གྱི་ཟླས་ཕྱེ་བའི་སྟང་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་སྣབས་ཀྱི་རང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྟེ་བདུན་རབ་གསལ་ལས། མངོར་ན་དེ་ནི་རང་གཞན་ངོ་བོ་ཡི། ।[51]ཞེས་པའི་སྣབས་ཀྱི་རང་དང་སྟང་བ་དོན་གཅིག་ཡིན་ཅིང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྟང་ས་ལ་ཀྱི་ཟླས་དྲངས་བའི་སྟང་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ནི་རང་གཞན་ངོ་བོ་ཡི། ।ཞེས་པའི་སྣབས་ཀྱི་རང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟེ་བདུན་རབ་གསལ་ལས། རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རང་མཚན་རང་ངོས་ནས་གཏད་པའི་ཆུས་པ་ལ་རང་གི་ངོ་བོར་བཞག་པ་དང་། རང་མཚན་ཉིད་ལ་རང་གི་ངོ་བོར་བཞག་པ་གཉིས་ལས། སྔ་མ་ནི་དོན་རང་མཚན་དང་། ཕྱི་མ་ནི་ཤེས་པ་རང་མཚན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོའི་དོན་ཡིན་ལ་[52] ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་ཐུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྟེ་བདུན་རབ་གསལ་ལས། བུམ་འཛིན་རྟོག་པའི་གཟུང་རྣམ་དེ་སྟང་བ་ཡིན་ནམ་ཞེས་བ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལ་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཆ་དང་། ཕྱི་རོལ་བུམ་པར་སྒྲོ་བཏགས་པའི་ཆ་གཉིས་ལས། སྔ་མ་ནི་སྟང་བ་ཡིན་ཏེ། བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་དུ་སོང་བའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།[53] ཞེས་གསུངས་པའི་

[50] ཚད་མ་རིག་པའི་ཐོད་གཞུང་དཔེ་ཚོགས། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱེན་ཁང། 13

[51] ཀུང་གོའི་ཐོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྱེན་ཁང། 87

[52] ཀུང་གོའི་ཐོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྱེན་ཁང། 43

[53] ཀུང་གོའི་ཐོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྱེན་ཁང། 87

ཕྱིར། འདོད་ན། རྟོག་མེད་ཤེས་པའི་ཡུལ་མཐོང་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱས། འདོད་ན། རྟོག་མེད་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། ཁོད་ཀྱི་ཡུལ་མཐོང་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡིན་ན་ཁོད་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། རྟོག་པ་དེ་ཁོད་ཀྱི་ཡུལ་མཐོང་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་གང་ཞིག་ དེ་ཁོད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱགས་ཟུར་སྟ་མ་འདོད་ཐོག་ཏུ་སོང་ཞིང་། རྒྱགས་ཟུར་ཕྱི་མ་སྣ་ཞེ་ན། ཤེས་པ་ཡིན་ན་རང་ཐོང་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པས་སྟང་སེལ་གཉིས་ཀྱི་བྱེས་ཕྱེ་བའི་སྟང་བ་ཡིན་པས་ཀྱང་ཁྱབ་ལ། དེས་ན་རྟོག་མེད་ཤེས་པའི་ཡུལ་མཐོང་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡིན་ན་རྟོག་མེད་ཤེས་པ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། རྟོག་པའང་རྟོག་མེད་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ལ་རང་དུས་སུ་གསལ་བར་སྟང་བའི་སྟང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྟོག་པ་རང་ཡུལ་ལ་ལྷོས་ནས་རྟོག་པ་ཡིན་ཡང་། རྟོག་མེད་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ལ་རང་དུས་སུ་གསལ་བར་སྟང་བའི་ཆ་ནས་རྟོག་མེད་ཡིན་ཏེ། གསལ་བར་སྟང་བས་རྟོག་མེད་འགྱུར། ।[54] ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་སྐྱམ་ན། དེས་ནི་རང་ཡུལ་གསལ་བར་སྟང་མཁན་རྟོག་མེད་དུ་སྐྱབ་པ་ཡིན་གྱི་གསལ་བར་སྟང་རྒྱུའི་རང་ཡུལ་རྟོག་མེད་དུ་སྐྱབ་ན་ཅ་ཅང་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། ། གོང་དུ་རང་མཚན་རང་ངོས་ནས་གཏན་པའི་ཆམ་པ་ལ་རང་གི་ངོ་བོར་འཇུག་པའི་ཚེ། རང་གི་ངོ་བོ་དོན་རང་མཚན་ལ་ངོས་བཟུང་པའང་སྟང་སྟང་ཡུལ་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་ངེས་པ་བློའི་ཐ་སྙད་དབང་བཅོན་བྱས་པའི་ཆམ་གཞན་ཡིན་གྱི། གྲུབ་མཐའ་རང་གི་རིགས་པས་གྲུབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་རང་དུས་སུ་གསལ་བར་སྟང་བའི་སྟང་བ་ཆོས་ཅན། ཁོད་དོན་ལ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁོད་གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྫིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱགས་གྲུབ་སྟེ། ཁོད་རང་མཚན་རང་ངོས་ནས་གཏན་པའི་ཆམ་པ་ལ་རང་གི་ངོ་བོར་བཞག་པ་ཞེས་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་གང་ཞིག། དེ་དོན་རང་མཚན་དུ་ངོས་བཟུང་བའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རིགས་ཏེ། སྟང་བའང་དོན་ཡོད་པར་མཚུངས། ।འདོད་ན་ལོང་པ་ཚུན་ཆད་འགྱུར། ।[55] ཞེས་གསུངས་ཤིང་། སྔ་བདུན་རབ་གསལ་ལས་ཀྱང་། དེས་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རང་མཚན་ནི་སྟང་ཞེས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་གཞི་ཡིན་གྱི་སྟང་ཞེས་ཀྱི་ཟླས་ཕྱེ་བའི་སྟང་བ་དང་ཞེས་བ་ནི་གང་ཡང་མིན་ནོ། །[56] ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་ཕྱིང་པོ་དྲྭ་ན་འཇུག་ཚུལ་གྱི་གཞལ་བྱ་ལ་ཤེས་པ་རང་མཚན་དང་སྤྱི་མཚན་གཉིས་སུ་ངེས་ཏེ། རང་གི་ངོ་བོ་ཡིན་ན་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་ཐུང་བ་དང་དོན་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་ཆམ་གང་ཟུང་དུ་ངེས་ཤིང་། གཞན་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་ན་དོན་སྤྱི་ཡིན་པས་ཁྱབ་

[54] ཚད་མ་རིག་པའི་བོད་གཞུང་དཔེ་ཚོགས། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། 26

[55] ཚད་མ་རིག་པའི་བོད་གཞུང་དཔེ་ཚོགས། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱན། 9

[56] ཀུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། 87

པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཞལ་བྱ་རང་མཚན་ཡིན་ན་འཇུག་ཚུལ་གྱི་གཞལ་བྱ་རང་མཚན་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་ལ། གཞལ་བྱ་སྒྲོ་མཚན་ཡིན་ན་འཇུག་ཚུལ་གྱི་གཞལ་བྱ་སྒྲོ་མཚན་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་ཅེས་སྨྲའོ། །

འཇུག་ཡུལ་མངོན་གསོག་གཉིས་ལ་དཔྱད་པ།

མངོན་གསོག་གི་མཚན་ཉིད་རིམ་བཞིན། དོན་སྒྲོ་ལ་མ་ལྟོས་པར་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དང་དོན་སྒྲོའི་སྐོ་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བའོ། ། དེ་ལ་མངོན་གསོག་གཉིས་འགལ་ཏེ། ཁྱོད་བློ་གང་ལ་མངོན་དུ་གྱུར་བས་མངོན་གྱུར་ཡིན་པའི་གོ་མི་ཆོད་ཅིང་། བློ་གང་ལ་གསོག་ཏུ་གྱུར་བས་གསོག་གྱུར་ཡིན་པའི་གོ་མི་ཆོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆོས་མཉམ་ཉིད་ལ་མངོན་གྱུར་དང་དངོས་པོ་ཡིན་ན་ཁྱོད་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་གསོག་ཏུ་གྱུར་བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མངོན་གསོག་གཉིས་ནི་ཀུན་ཏུ་བ་སྣང་པའི་བློ་ལ་ལྟོས་ནས་འཛིག་ལ། ཁྱོད་ཀུན་ཏུ་ཐ་སྣང་པའི་བློ་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་རྟོགས་ཤང་བ་ནི་དོན་སྒྲོ་ལ་མ་ལྟོས་པར་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་དོན་དང་། ཁྱོད་ཀུན་ཏུ་ཐ་སྣང་པའི་བློ་རྟོགས་པ་ལ་ཅས་པར་དུ་དོན་སྒྲོ་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱེད་དགོས་པས་ཁྱབ་པ་དེ་དོན་སྒྲོའི་སྐོ་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་དོན་ནོ། ། དེ་ལ་མངོན་གསོག་གཉིས་པོ་མི་འགལ་བར་ཐལ། སྒྲ་མི་རྟག་པ་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་དོན་སྒྲོ་ལ་མ་ལྟོས་པར་རྟོགས་པར་བྱ་བ་གང་ཞིག། སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་པའི་ཟླས་དཔག་གིས་དོན་སྒྲོའི་སྐོ་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་ཀུན་ནས་དེར་ཐལ། དེས་དོན་སྒྲོའི་སྐོ་ནས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ན་མ་ཁྱབ་ཅེས་སྨྲའོ། ། འོ་ན་ལ་རྒྱབ་ཀྱི་མེ་ལྟ་བུ་དེ་མངོན་གསོག་གང་ཡིན་ཞེས་ན་མངོན་གྱུར་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀུན་ཏུ་ཐ་སྣང་པའི་བློ་ལ་མ་ལྟོས་པར་རྟོགས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ལ་རྒྱབ་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་བཤད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་དེ་བསྒྲུབ་བྱ་མིན་པར་ཐལ། མངོན་གྱུར་ཡིན་པའི་ཞེས་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། མངོན་གྱུར་ནི་ཚུར་མཐོང་བློ་ལ་མ་ལྟོས་པར་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་མིན་གྱིས་ཕྱེ་ལ། བསྒྲུབ་བྱ་ནི་གང་ཟག་བྱེ་བྲག་པ་ལ་སྐྱོན་ཏུ་གྱུར་མ་གྱུར་གྱིས་ཕྱེ་བས། ཚུར་མཐོང་བློ་ལ་མ་ལྟོས་པར་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཡང་། གང་ཟག་འགའ་ལ་སྐྱོན་ཏུ་གྱུར་པ་སྒྲ་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུ་ཡོད་པས་སོ། ། དེས་ན་བསྒྲུབ་བྱར་བྱེད་པ་ནི་གང་ཟག་བྱེ་བྲག་པ་ལ་སྐྱོན་ཏུ་གྱུར་བས་འཛིག་སྟེ། ཆོ་ལ་བ་བྱེ་བྲག་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་གྱིར་བསྒྲུབ་བྱར་གྱུར་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གྱིར་ཚད་མས་གྲུབ་བས་ལས་མེད་པ་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གང་ཟག་བྱེ་བྲག་པ་ལ་སྐྱོན་ཏུ་གྱུར་པ་དེ་ཅམ་གྱིས་མངོན་སྐྱོན་གྱི་ཟློས་ཕྱེ་བའི་སྐྱོན་གྱུར་ཏུ་མི་འགྱོ་ཚུལ་ནི་མངོན་སྐྱོན་གཉིས་འགལ་བར་བསྒྲུབས་སྐབས་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

ཡང་མངོན་ཀྱར་ཡིན་ན་རང་མཚན་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། རྟེས་དཔག་ཚད་མའི་དངོས་ཡུལ་རྣམས་ནི་རྟེས་དཔག་ཚད་མས་དོན་སྤྱི་ལ་མ་ལྟོས་པར་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྟོགས་པར་བྱ་བ་གང་ཞིག། དེར་རྣམ་མེད་དུ་དངོས་སུ་སྣང་བའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་དེ་ལའང་དོན་སྤྱི་གཞན་ཞིག་འཚོལ་ན་དོན་སྤྱི་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་ལོ། ། དེས་ན་ནམ་མཁའ། ཤེས་བྱ། གཞལ་བྱ་སོགས་སྤྱི་མཚན་དུ་ཀྱར་བ་རྣམས་ནི་རང་ཉིད་རང་གི་དོན་སྤྱི་ལས་གཞན་དུ་འཚོལ་བར་མི་བྱ་སྟེ། དོན་སྤྱི་མ་ཡིན་པའི་རྟོག་པའི་དངོས་ཡུལ་མེད་ཅིང་། རྟོག་པའི་དངོས་ཡུལ་དུ་མ་ཀྱར་བའི་སྤྱི་མཚན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཆ་རྒྱགས་ཀྱི་ཟུར་སྦྱ་མ་མ་གྱུབ་ཅེ་ན། དེ་ཡང་གྱུབ་སྟེ། ཁ་ཅིག་གིས་རྟེས་དཔག་གི་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ལློག་ཀྱར་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་བཞག་པ་ལ། སྔོ་བདུན་རབ་གསལ་ལས། སྒྲ་མི་རྟག་པའི་དོན་སྤྱི་ཆོས་ཅན། སྒྲ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྟེས་དཔག་ལ་ལློག་ཀྱར་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྱུབ་ན། དེ་དེར་ཐལ། གཞལ་བྱ་ལ་རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ཚད་མ་ལ་མངོན་རྟེས་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་ཁྱབ་འཇུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།[57] ཞེས་གསུངས་པས། རྟེས་དཔག་གི་དངོས་ཡུལ་རྟེས་དཔག་ལ་མངོན་དུ་ཀྱར་བ་དོན་གྱིས་བསྟན་འདུག་པའི་ཕྱིར།

ངོ་བོ་བདེན་པ་གཉིས་ལ་དཔྱད་པ།

གཞལ་བྱ་ལ་ངོ་བོ་སྣོ་ནས་བདེན་པ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་སྐབས་སུ་ཏེ་སྒྲའི་ཡུགས་ལ། མཇོད་ལས། གང་ལ་བཅོམ་དང་བློ་ཡིས་གཞན། ।བས་ལ་ན་དེ་བློ་མི་འཇུག་པ། ।བྱམ་ཆུ་བཞིན་དུ་ཀུན་ཇོའ་ཏུ། ।ཡོད་དེ་དོན་དམ་ཡོད་གཞན་ནོ། ।[58]ཞེས་གསུངས་པ་ལ་ཁྱངས་བཅོལ་ནས། ཀུན་ཇོའ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད། བཅོམ་པའམ་བློས་གཞིག་པ་ན་དེ་འཇོག་ཀྱི་བློ་མི་འཇུག་པ། མཚན་གཞི་ལ་བྱམ་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ན་གགས་པའི་ཆུ་བཞག་ཅིང་། དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད། བཅོམ་པའམ་བློས་གཞིག་པ་ན་དེ་འཇོག་ཀྱི་བློ་འཇུག་པ། མཚན་གཞི་ལ་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲ་མཆེད་བཞག་འདུག་པས། བྱམ་པ་ཏེ་སྒྲའི་ཡུགས་ལ་ཀུན་ཇོའ་བདེན་པ་ཡིན་ན་མདོ་སྔ་པའི་ཡུགས་ལའང་ཀུན་ཇོའ་བདེན་པར་འདོད་དགོས་ཏེ། སྒྲོད་འཇུག་ལས། ཆུལ་འཕྱོར་པ་ཡང་བློ་ཁྱད་ཀྱིས། ।གོང་མ་གོང་མ་ཆེམས་ཀྱིས་གནོད། ।[59] ཅེས་གནས་ཡུགས་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་འོག་མ་ལས་གོང་མའི་བློ་གོས་ཞིབ་པར་གསུངས་པས་ཏེ་སྒྲས་བདེན་མེད་དུ་གཏན་

[57] ཀྱང་གོའི་གོང་རིག་པ་དགེ་སྐྱེན་ཁང་། དེབ་གཟུགས། 31

[58] སྔོ་དགེ་བསྟན་འགྱུར། པོད་གྲངས། ཀུ། ༧༠ ཕྱེབས་གྲངས། ༧༨ སྒྲིབ་ངོས།

[59] སྔོ་དགེ་བསྟན་འགྱུར། པོད་གྲངས། ལ། ༧༠༥ ཕྱེབས་གྲངས། ༩༧ ཉིན་ངོས།

ལ་ཕབ་ནས་མདོ་སྡེ་པས་ཀྱང་བདེན་མེད་དུ་གཏན་ལ་ཞལཏས་ནུས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ནའང་། མཐོང་འགྱུར་བྱེད་ལ་སོགས་བཞིན། ।[60] ཞེས་དང་། གང་ཡོད་དེ་འཇིག་བྱེད་པ་བཞིན། ।[61] ཞེས་དང་། བྱེད་པ་ལ་སོགས་དོན་རང་མཚན། ।[62] ཞེས་བྱེད་པ་ནི ་གཟུང་ཡུལ། དངོས་པོ། རང་མཚན་སོགས་ཀྱི་མཚན་གཞིར་བཟུང་བ་ཅ་ཅང་གསལ་བས་མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ལ་དོན་དམ་བདེན་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། བྱེ་མདོ་གཉིས་གཤི་ལུགས་ལ། བྱེད་པ་དེ་ཉིད་ཀུན་ཇོའ་བདེན་པ་ཡིན་ཏེ། བྱེ་སྨ་ལྟར་ན་བྱེད་པའི་གདགས་གཞི་ཐོ་བས་བཅོམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆ་དུ་མ་དང་བཅས་པར་ཞེན་པའི་བྱེད་འཇོན་རྟོག་པ་མི་འཛིག་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་སྡེ་པ་ལྟར་ན་དོན་དམ་པར་འབྱས་བུ་སྒྲིང་པའི་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ནི་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་། དེ་མི་ནུས་པའི་ཆོས་ནི་ཀུན་ཇོའ་བདེན་པ་ཡིན་ལ། དོན་དམ་བདེན་པ་ལ་གཟུང་བ་རྣལ་ཕྱན་ཆ་མེད་དང་། ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་གཉིས་སུ་འགྱུར་ཞིང་། བྱེ་པ་ནི་ཆུ་རྟོག་གིས་ཇི་ལྟར་ཞེན་ཚུལ་ལྟར་མཏུན་རྒྱབ་སྟེང་འགག་སོགས་ཀྱི་ཆ་དང་བཅས་པ་ཞིག་ལ་འདོད་པས། ཀུན་ཇོའ་བདེན་པ་ལས་འོས་མེད་དོ། ། དེ་སྐད་དུའང་། སྡེ་བཏུན་རབ་གསལ་ལས། བྱེ་པ་དང་སྒྱེ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཇས་སུ་མ་གྱུར་སྟེ། བྱེ་པའི་རྣལ་ཇས་བརྒྱད་པོ་རེ་རེ་ལ་ཡང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འབྱས་བུ་རང་རང་གི་དབང་ཤེས་བསྒྲིང་པའི་ནུས་པ་དང་། ཐུན་མོང་བའི་འབྱས་བུ་ཆུར་སྒྲོར་བའི་དོན་བྱེད་ནུས་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་ཕྱི་མའི་གཞན་སེལ་ལ་བྱེ་པ་པར་འཇོག་པའི་ཕྱིར་[63] ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས། བྱེ་སོགས་འདི་དག་དེ་ཉིད་དུ་མེད་ཅིང་། ।འཇིག་རྟེན་རབ་ཏུ་གྲགས་པར་ཡོད་ཀི་བཞིན། ।[64] ཞེས་དོན་སྨ་གཉིས་ཀར་ཐུན་པའི་དཔེར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ।དེས་ན་བྱེ་པ་རང་མཚན་སོགས་སུ་བསྟན་པའི་ལུང་རྣམས་ནི་བྱེ་པའི་གདགས་གཞི་རྣལ་ཇས་བརྒྱད་དང་བཏགས་ཆོས་བྱེ་པ་སོ་སོར་མ་ཕྱི་བ་འཇུག་ཚོ་གཅིག་ཏུ་འཐུལ་བའི་རྣམ་བཞག་སྟེ། སྡེ་བཏུན་རབ་གསལ་ལས། མདོར་ན་ཆུ་སྒྲོར་གྱི་དོན་བྱེད་ནུས་པ་བྱེ་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་འཇོག་པའི་ཚོ་བྱེ་པའི་རྣལ་ཇས་གཞན་རྣམས་དང་ལྡན་ཅིག་ཏུ་ཚོགས་པའི་བྱེ་པ་ནི་ཇི་ལྟར་ཆུ་སྒྲོར་གྱི་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྦོན་པོའི་རྣལ་ཕྱན་གཞན་རྣམས་དང་ལྡན་ཅིག་ཏུ་ཚོགས་པའི་སྦོན་པོའི་རྣལ་ཕྱན་རེ་རེས་ཀྱང་རང་འབྱས་དབང་ཤེས་བསྒྲིང་ནུས་པ་བཞིན་ནོ། ། དེས་ན་ཐ་སྙད་དུ་བྱེ་པ་ཆུ་སྒྲོར་བའི་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ཡིན་གྱི་དོན་དམ་པར་

[60] ཚད་མ་རིག་པའི་ཐོད་གཞུང་དཔེ་ཚོགས། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱེན་ཁང་། 2

[61] ཚད་མ་རིག་པའི་ཐོད་གཞུང་དཔེ་ཚོགས། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱེན་ཁང་། 16

[62] ཚད་མ་རིག་པའི་ཐོད་གཞུང་དཔེ་ཚོགས། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱེན་ཁང་། 11

[63] ཀྱང་ཁོའི་ཐོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྱེན་ཁང་། 64

[64] སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར། ཡོད་གྲངས། ལ། ༧༠༢ ཁྲིལས་གྲངས། ༢༠/ ཐྲི་བོས།

ནི་མ་ཡིན་ནོ། །[65] ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་བྱམ་པའི་མཚན་ཉིད་འཛིག་པའི་ཚོ་ཞེས་པས་ནི་འཇུག་ཚོ་གཅིག་ཏུ་འགྱུལ་བའི་རྣམ་བཞག་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། གང་གས་གཞི་བཏགས་ཆོས་སོ་སོར་མི་ཕྱེ་བའི་སྒོ་ནས་མཚན་ཉིད་འཛིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐ་སྙད་དུ་ཚུ་སྐྱོར་བའི་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ཡིན་ཞེས་པས་ནི་འཇུག་ཚོ་གཅིག་ཏུ་འགྱུལ་བའི་རྣམ་བཞག་ལ་ཚུ་སྐྱོར་གྱི་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཚོ་གང་གས་གཞི་བཏགས་ཆོས་གཅིག་ཏུ་འཛིག་པ་གང་ཞིག ।གང་གས་གཞི་རྟུལ་ཕས་བཅུད་ཕུན་མོང་གིས་ཚུ་སྐྱོར་གྱི་དོན་བྱེད་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། ।དོན་དམ་པར་ཚུ་སྐྱོར་བའི་དོན་བྱེད་མི་ནུས་ཞེས་པས་ནི་འཆད་ཚོ་རྣམ་པར་ཕྱེ་བའི་རྣམ་བཞག་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཚོ་བཏགས་ཆོས་བྱམ་པ་ནི་རྟོག་པས་ཆ་དུ་མའི་རང་བཞིན་དུ་བཏགས་པའི་དོན་སྤྱི་དང་། གང་གས་གཞི་རྟུལ་ཕས་བཅུད་ནི་ཆ་མེད་ཀྱི་དོན་རང་མཚན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། ། དེས་ན་བྱམ་པའི་གང་གས་གཞི་ལ་བྱམ་པའི་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་ནི་འཇུག་ཚོ་གཅིག་ཏུ་འགྱུལ་བའི་རྣམ་གཞག་ཡིན་ཚུལ་ཞུས་མ་ཐག་པ་དེ་ག་ཡིན་ལ། གནས་ལུགས་འཆད་པའི་ཚོའང་མིག་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་བའི་བྱམ་པའི་གང་གས་གཞི་བྱམ་པ་ཡིན་པར་སྣྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས། གང་ཟག་གི་གང་གས་གཞི་གྱུར་པའི་ཕུང་པོ་གང་ཟག་ཏུ་དོན་གྱིས་སྣྲས་སོ། །

ཕྱིར་རིགས་གཏེར་གྱི་དགོངས་འགྲེལ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་ཚུལ་གཅིག་ཏུ་འབབ་དཀའ་བ་བཞིན། དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྫིན་ལའང་བཞེད་ཚུལ་དུ་མ་མཆིས་མོད། ཀུན་མཁྱེན་བླ་མའི་དགོངས་པ་ལ་དོན་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་ཡིན་ན་རྟུལ་ཕན་ཆ་མེད་དང་། དེ་ལ་ཟླ་བཅས་མ་བཅས་གཉིས་ལས་ཟླ་བཅས་དང་། དེ་ལ་ཁྱད་པར་བ་དབང་ཤེས་སྐྱེད་ནུས་སུ་གྱུར་པ་དང་ཁྱད་པར་བ་མ་ཡིན་པ་དབང་ཤེས་སྐྱེད་མི་ནུས་པ་གཉིས་ལས་སྔ་མ་ཡིན་དགོས་ལ། འོན་ཀྱང་དོན་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་དྲངས་པའི་ངེས་པ་བློའི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་འདི་ནི་རྟུལ་ཕན་མོ་ཞེས་ཐ་སྙད་མི་བྱེད་དེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དབང་ཡུལ་དེ་ཕྱིར་རྟུལ་ཕན་མིན། ।[66] ཞེས་དང་། རིགས་གཏེར་རང་འགྲེལ་ལས། དབང་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་རྟུལ་ཕ་རབ་ཡིན་ཡང་དེར་མི་སྣང་བས་ཡུལ་དུ་མི་འཇོག་པ་བཞིན་མོ། ། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། རྣམ་འགྲེལ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་འོད་ཟེར་ལས་ཀྱང་། དེ་ནང་ཕང་ཕལ་ཆེར། རྟུལ་ཕན་དབང་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་མིན་པ་གཞུང་འདིའི་དགོངས་པར་འདོད་པ་ནི་སྟེ་བདུན་ནས་བཤད་པའི་མདོ་སྟེ་པའི་གྱུབ་མཐའ་ལ་བློ་ཁ་མ་ཕྱོགས་པ་སྟེ། མདོ་སྟེ་པས་ནི་རྟུལ་ཕན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་མེད་དང་ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱིའི་ཆ་མེད་བདེན་པར་འདོད་ཅིང་། དེ་དག་འཛིན་པའི་

[65] ཀྱང་ཁོའི་ཐོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྱེན་ཁང་། 65

[66] ཚད་མ་རིག་པའི་སྒོར་རྒྱ་གཞུང་ཆུ་འགྲེལ་བདམ་བཏྲོགས། 250

དོན་རིག་མངོན་སུམ་དང་རང་རིག་མངོན་སུམ་མ་འགྲུལ་པར་འདོད་ལ། རགས་པ་དང་རྒྱུན་ཐམས་ཅད་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འདོད་ཅིང་། དེ་དག་འཇོག་པའི་རྟོག་པ་འགྲུལ་པར་འདོད་དོ།། དེས་ན་རྟུལ་ཕན་དུ་མས་རགས་པ་ཟས་གཅིག་རྩོམ་པ་མེད་པས་རྟུལ་ཕན་ལས་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་རགས་པ་དོན་ལ་མེད་ཅིང་། དབང་ཤེས་ཀྱིས་མི་འཇོག་ལ་ཕན་ཚུན་ཕྱད་པའི་རྟུལ་ཕན་དུ་མ་ཉིད་དབང་ཤེས་ཀྱིས་འཇོག་ཏེ། དབང་ཤེས་ལ་ནམ་པ་གཏོད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།[67]

རྟུལ་ཕན་དབང་ཤེས་ཀྱིས་མི་འཇོག་ཞེས་པ་ནམས་ནི་ཕན་ཚུན་མ་ཕྱད་པའི་རྟུལ་ཕན་ཡན་གར་བ་ལ་དགོངས་པ་ནི་མདོ་དང་ནམ་འགྲེལ་ངེས་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲུལ་པ་མེད་པའོ།། དེས་ན་ལྷག་འདི་ལ་དབང་ཤེས་ཀྱིས་ཕྱི་དོན་འཇོག་པ་ལ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རིམ་པ་གསུམ་འབྱུང་སྟེ། ནམ་པ་གཏོད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ། དེས་གཏད་པའི་ནམ་པ། དེས་དྲངས་པའི་ངེས་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ལོ།། དང་པོ་ནི་ཕན་ཚུན་ཕྱད་པའི་རྟུལ་ཕན་ཁྱད་པར་ཅན་མོ།། གཉིས་པ་ནི་དབང་ཤེས་ལ་རང་དུས་སུ་སྣང་བའི་རགས་པའི་ནམ་པའོ།། གསུམ་པ་ནི་ཇེས་ཀྱི་ཏོག་པ་ལ་ལིང་པོ་གཅིག་ཏུ་སྣང་བའི་ནམ་པ་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་སྒྲོ་བཏགས་པའི་གཞན་སེལ་ལོ།། དང་པོ་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དང་། གཉིས་པ་ནི་དབང་ཤེས་རང་གི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་རགས་པ་མ་ཡིན་ལ། གསུམ་པ་ནི་རགས་པར་སྒྲོ་བཏགས་པའོ།། ནམ་པ་གཏོད་བྱེད་རྟུལ་ཕན་ཡིན་ཡང་དབང་ཤེས་ལ་རགས་པའི་ནམ་པར་སྣང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ནམ་རིག་པས་མངོན་སྟེ་པ་ལ། རྟུལ་ཕན་དེ་དག་གང་གིས་ན།། རགས་པར་སྣང་བ་དེ་འདྲར་བྱེད།།[68] ཅེས་ཁས་བླངས་ནང་འགལ་སྟོན་པའི་གནད་ཀྱང་འདི་ཉིད་ཡིན་ནོ།། ཞེས་གསུངས། གཞན་ཡང་། འཇམ་སྨྲིག་གི་ཏྲི་ཀར།[69] རྟུལ་ཕན་མ་གཏོགས་པའི་བེམ་པོ་རང་མཚན་འདོད་པ་ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་འཇོག་པ་ལ་མ་བྱུང་ཡང་། སྟེ་བདུན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་གང་གི་ལུགས་འཆད་པ་ཅམ་ལའང་བློ་ཁ་མ་ཕྱོགས་ཀྱང་སྟེ་བདུན་ལ་མཁས་པར་བློམ་པའི་གང་ཅན་ཀྱི་རྟོག་གེ་པ་རྣམས་གློས་མ་བྱས་ཀྱང་བློ་མཐུན་ནས་ཁ་འཆམ་པར་ཡན་ལག་ལས་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་མིང་འགོག་ཅིང་། རྟུལ་ཕན་དབང་

[67] སྐྱེད་ཚལ་ཁུ་བྱུག་ནང་བསྟན་ཞབས་ཞུ་དགེ་ཚོགས། ཙ་འགྲེལ་སྒྲགས་མ། 255

[68] ཚད་མ་རིག་པའི་སྨོར་རྒྱ་གཞུང་ཙ་འགྲེལ་བདམ་བསྡོགས། 295

[69] འཇམ་སྨྲིག་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཇོ་ནང་ཆོས་གྲགས་དཔལ་ཀྱིས་རྩོམ་པ་ཆེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སྐྱེས་རབས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཀླུ་ཞེས་པར་མ་སྐྱ་པ་ཞིག་ཡིན་པར་གསུངས་ཤིང་། དབལ་མར་པཎ্ཌི་དགོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན་ཀྱིས་བཤད་ཀྱི་གཏན་རབས་ལྟའི་ཐ་ཆེན་ཀླུ་འཛིམས་མཇོད་མཇོད་པའི་རྒྱན་འཛིམས་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་མཚན་གྱི་རྣམ་ཤེག་ཏུ་གསུངས་པ་དང་། དཔལ་བོ་གཙུག་ལག་ཕྲེང་བས། ཤཱཀྱ་ཡཱ་ཤ་ལ་ཀ་ཡ་ཁ ཀ ཀ ཀ

ཤེས་ཀྱིས་གཟུང་དུ་མི་རུང་ཞིང་སྒྲིབ་ཐོགས་མི་ནུས་ཀྱང་དེ་དག་གིས་བཙུམས་ཤིང་དེ་དག་ལས་དོན་གཞན་པའི་རགས་པ་རང་མཚན་དོན་ལ་ཡོད་ལ། དེས་སྒྲིབ་ཐོགས་ནུས་ཤིང་དབང་ཤེས་ཀྱིས་འཛིན་ལ་ཡན་ལག་རྣལ་ཕྱ་རབ་ཀྱི་ལྷིད་སྦང་ལས་མི་རྟོགས་ཀྱང་དེས་བཙུམས་པའི་རགས་པའི་ལྷིད་བདེན་པ་སྦང་གིས་རྟོགས་ཞེས་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་གཟུགས་དང་། ལྷིད་ལྟག་པོ་ཟུ་བག་པས་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་ཉིད་ཁས་ལེན་ཏོ།།

ཁོ་པོ་ལ་འདི་ལྟ་བུའི་ཆོངས་པའི་ཁུར་མེད་པར་མཛད་པའི་ཕྱགས་རྗེ་ཞུགས་པ་དུས་གསུམ་གྱི་བདེར་གཤེགས་སྲས་བཅས་ཆུམས་བདག་ལ་བཀའ་དྲིན་རེ་ཆེ་ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ལ་དེང་སང་གི་མཁས་བློམ་ཆུམས་བརྟག་དཔྱད་རེ་མཛད་འཚལ་ལོ།། ཞེས་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་འོད་ཟེར་དུ[70]ཆེད་དུ་ལུང་དྲངས་མཛད་འདུག་པས། དེང་དུས་སྲའང་རྣལ་ཕྱན་ཆ་མེད་དབང་ཤེས་ཀྱིས་མི་རྟོགས་ལ། དེས་བཙུམས་པའི་རྣལ་འགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་ཁས་བླངས་ནས། དེ་ཉིད་དབང་ཤེས་ཀྱིས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པར་འདོད་པའི་རྟོག་གེ་བ་ཆུམས་ཀྱིས་ཀྱང་དཔྱད་དགོས་པའི་གཞི་སྟེ། དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྫུན། དེས་པ་བློས་ཇི་ལྟར་ཞེན་ཚོད་ལྟར་ཐག་བཅད་ན་རིགས་པའི་ཆུམ་གཞག་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མཇོད་ལས། འཇིག་རྟེན་གྱི་ནི་ཐ་སྙད་དུ།།ཁ་དོག་དབྱིབས་ལ་ས་ཞེས་བཏྱོད།།[71] ཅེས་དང་། རིགས་གཏེར་ལས། ཀུན་ལྡོབ་འཇིག་རྟེན་གྱིས་པ་དང་།།བསྟན་ན་ཚད་མའི་ཆུམ་གཞག་འགལ།།[72] ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

མཐའ་ཐུག་གི་གཞལ་བྱ་རང་མཚན་ལ་དཔྱད་པ།

མཐའ་ཐུག་གི་གཞལ་བྱ་རང་མཚན་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། ཀུན་ཏུ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མའི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་ཞིང་དེའི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བླང་དོར་བྱ་སའི་གཞིར་གྱུར་བའི་ཕན་གནོད་ནུས་པའི་ཡུལ་ཏེ། དེ་ཡང་ཆུམ་དེས་ལས། ཕན་དང་མི་ཕན་པ་ཐོབ་པ་དང་སྤོང་བ་ནི་དེས་པ་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་སྟོན་དུ་འགྱོ་བ་ཅན་ཡིན་པས།[73] ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པ་ལྟར་རོ།། དེ་ལ་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ཞེས་པས་ཀུན་ཏུ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་བསྟན། སྟོན་དུ་འགྱོ་བ་ཞེས་པས་ཚད་དེ་ཉིད་རང་མཚན་ལ་འཇུག་ལྟོག་གི་རྒྱུར་བསྟན་པས་རང་མཚན་དེ་

[70] སྒྲིད་ཚལ་ཁུ་ཐུག་ནང་བསྟན་ཞབས་ཞུ་དགེ་ཚོགས། 256

[71] ས་དགེ་བསྟན་འགྱུར། པོད་གྲངས། ཀཀ ༧༠ ལྷེབས་གྲངས། ལས་ཀྱི་བོད།

[72] ཚད་མ་རིག་པའི་བོད་གཞུང་དགེ་ཚོགས། མི་རིགས་དགེ་སྐྱེན་ཁང། 3

[73] ཚད་མ་རིག་པའི་སྐོར་རྒྱ་གཞུང་ཆུ་འགྲེལ་བདམ་བཤད་གསུངས། མི་རིགས་དགེ་སྐྱེན་ཁང། 343

ཉིད་དེའི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་མིན་པར་བསྟན། ཕན་པ་དང་མི་ཕན་པ་ཐོབ་པ་དང་སྤོང་བ་ཞེས་པས་ཕན་གནོད་ནུས་པའི་ཡུལ་རང་མཚན་བསྟན་ཏོ།།

ཀུན་ཏུ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མའི་དོན་ནི་གྲུབ་མཐའ་བསྡུར་མ་བསྡུར་ཀུན་ལ་ཡོད་པའི་ངེས་ཤེས་འདྲེན་ནུས་ཀྱི་ཚད་མའོ།། ཕུང་པོ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་རང་འཕྲས་ངེས་ཤེས་འདྲེན་བྱེད་ཡིན་ཡང་ཀུན་ཏུ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་མིན་ཏེ། གྲུབ་མཐའ་ལ་ཞུགས་པ་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་པའི་རྒྱ་གྱུར་པའི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། ཡོད་མེད་ངེས་པའི་འཕྲས་ཅན་མིན།།ཕྱིར་ན་ཚད་མ་ཉིད་མི་འགྱུར།།[74] ཞེས་པས་ངེས་ཤེས་འདྲེན་བྱེད་མིན་ན་ཀུན་ཏུ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་མིན་པར་བསྟན་པ་མ་གཏོགས། ངེས་ཤེས་འདྲེན་བྱེད་ཡིན་ན་ཀུན་ཏུ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་ཡིན་ཞེས་བསྟན་པ་མིན་ནོ།།

འོ་ན་ནམ་མཁའ་དངོས་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་མཐར་ཐུག་གི་གཞལ་བྱ་རང་མཚན་ལ་འཇུག་ལྟོག་བྱེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀུན་ཏུ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདོད་དེ། ནམ་མཁའ་དངོས་མེད་རྟོགས་པའི་ཚད་མས་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་པའི་ལྟོག་ཁྱབ་འཇལ་སྟོངས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པ་ལ་འཇུག་ལྟོག་བྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆས་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟར་རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་བློ།།བཏུད་པ་ཡིས་ནི་དངོས་པོ་ལ།།འཇིལ་ཕྱིར་དེར་སྣང་བ་ཡིས་ནི།།སྟོང་ཡང་བསྒྲ་བྱེད་ཉིད་མ་ཡིན།།[75] ཞེས་པས་རྟགས་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་དང་རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་གཉིས་ཀ་འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་ལ་བསྒྲ་བྱེད་མིན་པ་དངོས་སུ་བསྟན་ལ། དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཚུལ་གསུམ་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་དག་ཀྱང་འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་ཐོབ་པ་ལ་བསྒྲ་བྱེད་མིན་པ་ཤུགས་ལ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་བཏུས་རང་འགྲེལ་དུ། རྟགས་ཀྱི་ཤེས་པ་རྗེས་སུ་དཔག་གི་དངོས་རྒྱུ་མ་ཡིན་ཏེ། དབྱ་པས་བར་དུ་ཆོད་པའི་ཕྱིར་རོ།།[76] ཞེས་གསུངས་ཤིང་། བར་དུ་ཆོད་བྱེད་དབྱ་པ་ནི་ཚུལ་གསུམ་དེས་པའི་བློ་ལ་སྟེ་བདུན་རབ་གསལ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཚད་མ་དེའི་མཐར་ཐུག་གི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་ཚད་མ་དེའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པས་དེ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་ནའང་དེ་ལ་བྱ་བའི་མི་བསྟུ་བ་ནི་ཡོད་དོ།།

གསེར་མདོག་པཊ་ཆེན་གྱིས། རྗེས་དཔག་གི་ཞེན་སྟངས་ཀྱི་བཟུང་བྱ་ཡིན་ན་བསྟུབ་བྱ་ཡིན་དགོས་ཀྱང་མཐར་ཐུག

[74] ཚད་མ་རིག་པའི་སྒོར་རྒྱ་གཞུང་ཆ་འགྲེལ་བདམ་བཤད་གསལ། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། 229

[75] ཚད་མ་རིག་པའི་སྒོར་རྒྱ་གཞུང་ཆ་འགྲེལ་བདམ་བཤད་གསལ། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། 275

[76] ཚད་མ་རིག་པའི་སྒོར་རྒྱ་གཞུང་ཆ་འགྲེལ་བདམ་བཤད་གསལ། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། 75

གི་འཇུག་ཡུལ་ཡིན་ན་བསྟན་བྱ་ཡིན་མི་དགོས་སོ།[77] ཞེས་གསུངས་པའང་འདི་དང་གནད་གཅིག་ཏུ་སོང་སྐྱམ་མོ།། མཐའ་ཐུག་གི་གཞལ་བྱ་རང་མཚན་ལ་འཇུག་ལྟོག་བྱེད་པའི་བློ་ལ་གོང་དུ་ཆུང་ཟད་ཞུས་པ་བཅད་ཤེས་དང་། དེ་ལས་གཞན་རྟོག་པ་ལོག་ཤེས་སོགས་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ནོར་བུའི་འོད་ལ་ནོར་བུར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལོག་ཤེས་ཀྱིས་ནོར་འོད་ནོར་བུར་ཞེན་ནས་ཞུགས་པའི་མཐར་ནོར་བུ་རང་མཚན་པ་ལ་འཇུག་ལྟོག་བྱེད་པ་དང་། བཅད་ཤེས་ཀྱིས་ཚད་མ་སྟ་མའི་ཡུལ་ལ་ཞེན་ནས་ཞུགས་པའི་རང་མཚན་ལ་འཇུག་ལྟོག་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་འང་། འགྲུལ་ནས་འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་ཐོབ། ། ཅེས་དང་། རིགས་གཏེར་གསལ་བྱེད་ལས། བཅད་ཤེས་དང་ཐེ་ཚོམ་ལ་བྱ་བའི་མི་བསྟུ་བ་ཚང་བ་སྲིད་དེ། དེ་རང་མཚན་ལ་ཞུགས་པས་རང་མཚན་ཐོབ་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །[78] ཞེས་གསུངས་སོ། ། སྨར་སྒྲས་པ། བློ་ཡིས་བྱས་ཚུལ་ལ་ལྟོས་ནས་པ་བཞི། ། ཚད་མས་འཇལ་ཚུལ་ལ་ལྟོས་རང་སྒྲུ་གཉིས། ། གཞལ་བྱའི་རང་བཞིན་ལ་ལྟོས་མངོན་ཕྱོགས་གཉིས། ། རང་རང་ངོ་བོ་ལ་ལྟོས་བདེན་པ་གཉིས། ། མཐའ་ཐུག་འཇུག་ལྟོག་ཡུལ་ལ་རང་མཚན་གཅིག ། ནམ་གཞག་ཀུན་ལ་ཆུང་ཟད་དཔྱད་པའི་སྒོ། ། མཁས་པའི་ལེགས་བཤད་མྱང་བའི་མཐོན་གྱུ་ལ། །ཐོས་པར་འདོད་ན་བློ་གོས་ཅ་བས་ལོངས། ། ཞེས་པ་འདི་ནི་བྱེས་ཀྱི་གདན་ས་ཆེན་པོ་ས་སྐྱ་མཐོ་སློབ་ཀྱི་སློབ་མ་ཀུན་དགའ་མཐུ་སྟོབས་ཀྱིས་རིགས་གཏེར་རབ་བྱེད་བཅུ་གཅིག་ལ་མཐའ་དཔྱད་འཁྲི་འདུན་བཅས་རབ་བྱེད་འགའ་ཞིག་གྱབ་པའི་སྐབས། ཆོས་ཀྱི་མཆེད་པོ་སྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོས་དཔྱད་ཙོམ་ཀྱི་བསྒལ་མ་མཛད་ངོ་མ་ལྟོག་པའི་གཡར་ཁལ་ཀཅམ་དུ་ཕུལ་བ་ལགས་སོ།། །།

[77] ཀུང་ཁྲིའི་ཕོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྱེན་ཁང་། དེབ་གཟུགས། 20

[78] ཀུང་ཁྲིའི་ཕོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྱེན་ཁང་། དེབ་གཟུགས། 361

༦༥། །སྟོན་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཤད་གླིང་བ་རི་དཀར་པོའི་བརྗེད་སྦྲུ།

▣ མཁན་པོ་ཕྲིན་བསྟན་རབ་གསལ། {སས་སྐྱ་མཛོ་ལྷོ་བ།}

འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་བཟེའི་ཆ་ཤས་ཡོངས་རྫོགས་རྣམ་དཀར་འཕྲིན་ལས་བསིལ་ཟེར་ཅན། །
བློ་གསལ་གདུལ་བྱ་རྒྱ་མཚོའི་གཉེན་ཀུར་གནས་ལྷའི་གཞུང་ཡུགས་ཀུ་མུད་འཕྲེད། །
འཚད་ཙོད་ཙོམ་གྱི་འོད་བཏུ་དང་འགྲོགས་སྒྲ་དགུའི་འདྲེན་བྱེད་སྟང་བའི་དཔལ། །
རྒྱལ་རྣམས་མཆོག་ཏུ་དགེས་པའི་བཤེས་གཉེན་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གང་དེར་འདུད། །

ཅེས་འཇམ་མགོན་བླ་མ་ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན་མཆོག་ལ་མངོན་པར་བསྟོད་པའི་ཕེགས་ཆོག་གིས་མདུན་བསུས་ཏེ། དཔལ་ས་སྐྱའི་སྨོན་ལམ་ཕེབས་ཙ་ཁང་དང་ལྷ་ཏ་ས་སྐྱའི་སྨོན་གཉེར་ལྷན་ཚོགས་གཉིས་ཀྱིས་གོ་སྒྲིག་གནང་བའི་(རྒྱལ་ཡོངས་ས་པཏ་བསྒོ་གླིང་ཆེན་མོ།)ཞེས་པའི་བསྒོ་གླིང་ཐོག་ཙོམ་ཤོག་བྲིས་ནས་གཏམ་བཤད་པར་བཅར་དགོས་པའི་སྐུལ་མ་གནང་བར་ལྷར། གཤམ་གསལ་བཟོད་གཞི་ལས་བཙམས་ཏེ་མངོར་ཅམ་གླིང་བར་བྱ་སྟེ། བཟོད་གཞི། (སྟོན་གསུམ་རབ་དབྱིའི་ཁྱད་ཆོས་དང་། ས་སྐྱ་པའི་སྟོན་གསུམ་གྱི་བཞེད་ཚུལ་གླིང་བ།)

ནང་དོན་གནད་བསྡུས། སྟོན་གསུམ་རབ་དབྱེ་ཙོམ་པ་པོ་འཇམ་མགོན་བླ་མ་ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན་གཉིས་རང་ཅག་ཏི་མ་ལ་ཡའི་མི་རིགས་ཐྱི་ལ་བླ་ན་མེད་པའི་བཀའ་དྲིན་བསྐྱངས་པ་ལ་ཕྱིར་དྲན་དང་། མདོ་རྒྱུད་མ་ལུས་པའི་དགོངས་འགྲེལ་སྟོན་གསུམ་རབ་དབྱེ་ཞེས་པ་དེ། ས་ངས་རྒྱས་བསྟན་པའི་ཉམས་ལེན་མཐའ་དག་སྟོན་པ་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་དུ་བསྡུས་ནས་བསྟན་པའི་གཞུང་ཡུགས་ཆེས་ཐོག་མ་དེ་ཡིན་ཞིང་། དེའང་བོད་ཀྱི་ཆོས་པ་བྱིངས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་ལག་ལེན་ཐམས་ཅད་ས་ངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་དང་མཐུན་པ་ཞིག་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་གསུངས་པས། ཇོད་བྱེད་ཀྱི་ངོས་ནས་བསམ་ན་ཅ་ཅང་གོ་བའི་ཞིང་ཡིད་ལ་བཟུང་སྟ་བ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། བཟོད་བྱའི་ངོས་ནས་མདོ་རྒྱུད་མ་ལུས་པའི་

ཁྱམས་ལེན་གྱི་གནད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བསྟན་པས། ཕྱིས་ཀྱི་མཁས་པ་ཀུན་གྱིས་ཐུགས་སྟང་གནང་ཡུལ་དུ་ཀྱུར་ནས། འཚང་ཁྱི་གྱི་མཛད་འཕྲིན་ཆེ་བ་དང་། འགྲེལ་ཚོགས་མང་ཨོས་ཀྱི་གཞུང་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཀྱིས་གླེང་བསླངས་ནས། ས་སྒྲ་པའི་མཁས་གྲུབ་གོང་མ་ཚོའི་བཞེད་པ་བགྲང་ལུལ་གྱིས། སྔོམ་གསུམ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་དང་གནས་གཏོང་གི་ཚུལ་རགས་རིམ་ཞིག་གླེང་ཡོད།

༧། སྔོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ་ཚོམ་པ་བོ་ངོ་སྒྲོད།

སྔོམ་གསུམ་རབ་དབྱེའི་ཁྱད་ཆོས་གླེང་བ་ལ། དང་པོ་ཚོམ་པ་པོ་ངོ་སྒྲོད་ཞུ་དགོས་དེས་ཡིན་ཡང་། གཞུང་འདིའི་ཚོམ་པ་པོ་ནི་གང་ལྟར་ཞུས་འཇམ་དབྱངས་ནམ་གསུམ་[1]གྱི་ཡ་ཀྱལ། འཇམ་མགོན་ས་སྒྲ་པཏ་ཆེན་ཡིན་པས། གཞུང་འདི་ཚོམ་པ་པོ་འཇམ་མགོན་ས་པཏ་རེད་ཅེས་པ་ཙམ་གྱིས། བོད་ཀྱི་ཆོས་རིག་དང་འཕྲེལ་བ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་ཁོང་གི་སྟང་བརྒྱན་ཡིད་ངོགས་ཐུ་ཕ་ལེར་འཚར་དེས་དུས། འདིར་ངོ་སྒྲོད་དམིགས་བསལ་ཞུ་མི་དགོས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཡང་། ཀུ་ཏུ་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་སྔ་ནས། ས་སྒྲའི་ལོ་ཙྪ་ཀུན་དགའི་མིང་། ।འཕགས་པའི་མིང་ཅན་གཉིས་འཕྲུང་ནས། ། བོད་འབངས་ས་ཕམས་ཅན་བདེ་ལ་ཕན། ।ཞེས་ལུང་བསྟན་པ་མངོན་དུ་ཀྱུར་ཏེ། རྒྱལ་ཚབ་ཛེའི་ཞལ་ནས། "རྒྱ་ནག་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲེ་བོ་གཏུག་པ་ཅན་བོད་ཀྱི་བསྟན་པ་ཁྱམས་པར་བྱེད་འདོད་པ་དག་གཏུལ་བའི་ཆེད་དུ་སྒུ་སྲོག་ལ་ཡང་མི་ལྟ་བར་བྱོན་ཏེ་དགེ་བའི་ཕྱོགས་ལ་ལེགས་པར་བཀོད་པའི་སྒོ་ནས་དེའི་གཏུལ་བྱ་དང། ཁ་བ་ཅན་པ་མཐའ་དག་ལ་སྒུ་ཏིན་གྱིས་ཁྱབ་པར་མཛད།" ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། བོད་ཐྱི་ལ་བསྟན་གྲིད་གཉིས་ཐད་ནས་ཆོས་རྟེ་ཁུ་དགོན་ལས་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བ་ཞིག་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས། བཀའ་དྲིན་ཕྱིར་དྲན་ཏུ་ད་ཐེངས་བསྒོ་གྲེང་འདི་གོ་ཕྱོག་གནང་བ་བཞིན། བོད་ཀྱི་ཆོས་རིག་གི་ཐད་ལ་འཇམ་མགོན་ས་སྒྲ་པཎྜིཏ་མཆོག་བཀའ་དྲིན་ཇི་ལྟར་ཆེ་ཚུལ་སྐོར་ནི་བསྒྲེ་གྲེང་སྐབས་རིམ་པས་གསལ་ཡོང་དེས་ཡིན་དུས། རྒྱལ་མཆོག་ལྟ་པ་ཆེན་པོས། "བཟོ་རིག་པ་དང། གསོ་བ་རིག་པ། ཐྲ་རིག་པ། གཏན་ཚིགས་རིག་པ། ནང་དོན་རིག་པ་སྟེ་ཆ་བ་ལྟ་དང། སྐྱེ་དངགས། མངོན་བརྗོད། ཕྱེད་ཐོ་ཁ། ཟླུམ་གར། སྐར་ཚིས་སོགས་མདོར་ན་རིག་པའི་གནས་མཐའ་དག་ལ་མཁས་པར་ཐུབས་ཤིང། ས་སྒྲ་པཎྜིཏ་ཞེས་སྐྱེ་གྲགས་པ་དབུས་འགྱུར་རྡོ་རྗེ་གདན་གྱི་མཇོས་རྒྱན་དུ་ཐུད། བོད་འདིར་རིག་གནས་བཙུའི་སྲོལ་ཐུང་བ་འདི་ཉིད་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་ཡིན་"ཞེས་གསུངས་པའི་རིག་གནས་དར་ཕྱེལ་གྱི་བཀའ་དྲིན་གྲོང་བ་རེ་ཞིག་བཞག་ནས། ངས་འདིར་

[1] རྗ་དཔལ་ཐུལ་རི་པོ་ཆེས། མངའ་རིག་ཐུ་བའི་ཉིན་ཅིང་ས་པཏ་རྡེ། ।མདོ་ལྡགས་ལེགས་བཤད་འཕྲུང་གནས་ཚོང་ཁ་བ། ।ཡོངས་རྫོགས་བསྟན་པའི་མངའ་བདག་གླིང་ཆེན་པ། ।གང་ས་ཅན་སྒྲོངས་ཀྱི་འཇམ་དབྱངས་ནམ་གསུམ་ཡིན། ।ཞེས་གསུངས་ཤིང་ཡོངས་གྲོགས་ལྟ་བུ་ཡིན།

འཇམ་མགོན་ས་པཎ་འདི་ཉིད་རང་ཅག་ཏུ་མ་ལ་ཡའི་མི་རིགས་སྒྲིའི་ཆབ་སྲིད་དང་དཔལ་འབྱོར་ཐད་ལ་བཀའ་དྲིན་བྱ་མེད་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་དེ་དྲན་གསོའི་ཚུལ་དུ་ཚོག་རེ་ཟུང་ཞུ་ཡིན།

དེའང་སྐྱག་ཚང་ལོ་ཐུན་བས། མཐོང་ཚད་བསད་ན་ཐོས་ཚད་འདར་རོ་ཞེས། །ཤར་ཐྱགས་རྒྱལ་པོ་བན་པའི་ལྱང་བྱང་ཚེ། །ལྱང་བསྐྱན་དགོངས་ནས་འོ་རྒྱལ་ཁྱད་བསད་དེ། །བོད་འབངས་ཏོར་ཀྱི་འཇིགས་ལས་བསྐྱབས་པ་ལགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ས་རྒྱ་པཎ্ཌིཏས་བློས་གཏོང་ཆེན་པོ་དང་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སྨོ་ནས་བོད་ཡུལ་ཧྲིལ་པོ་སོག་དམག་གི་རལ་གྱིའི་འཇིགས་པ་དང་། གཉའ་གཞོད་བཤུ་གཞོག་གི་གཞོད་འཚེ་ལས་གཏན་དུ་བསྐྱབས་པའི་བཀའ་དྲིན་དེའི་སྐོར་ནས་རོབ་ཙམ་ཞུ་ན། དེ་ལ་སྐབས་དེའི་ཏོར་ཀྱི་གདུག་རྩུབ་དང་བོད་ཁམས་ཀྱི་གནས་བབ་ལ་བསམ་ན། བོད་ཁམས་ཡོངས་སོལ་བུང་འཐོར་ནས་ཤུགས་རྒྱས་ཆེ་བའི་བློ་ཆེན་རེ་དང་ཆོས་བརྒྱད་རེར་ཆུབ་བཅེན་པའི་སྟེ་དཔོན་འདུ་མིན་ཀྱིས་བཟུང་བའི་ཚོ་ཁག་དང་ལྱང་ཚན་ས་ས་ར་ནས་ནས། བློའི་མགོ་འདོན་པའི་སྲིད་གཞུང་དང་གཞན་ལ་ཆོལ་བའི་དམག་དཔུང་གི་སྟོབས་ཤུགས་གཏན་ནས་མེད་པའི་སྐབས་ཡིན།

ཏོར་ནི། ཁྲིན་ཅི་སི་ཅན་[2]ཀྱིས་(૧૨૦૪)བཙུགས་པའི་སྲིད་གཞུང་དང་དམག་དཔུང་གི་ཐྲིག་འཛུགས་མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་ཀྱིས། "མཐོང་ཚད་བསད་ན། ཐོས་ཚད་འདར་འགྱོ"ཞེས་པའི་དམག་ཐུས་ཅ་ཅང་གཏུམ་སྟོད་དང་གདུག་རྩུབ་ཆེ་བ་ཞིག་བསྒྲགས་ནས་དྲག་པོའི་དམག་དཔུང་གིས་འཇམ་གྲིས་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་སྟོབས་ཤུགས་རེ་ཆེར་དང་། ད་དུང་དབང་སྐྱར་ཀྱི་ཁྱབ་ཁོངས་རྒྱ་བཀྲེད་དུ་གཏོང་ཐུས་བཞིན། ཤར་མི་ཉག་རྒྱལ་ཁམས་(૧૨૨૪)གཏན་མེད་དུ་བཅོམ་ནས། བོད་མདོ་ཁམས་སྨད་ཐྱགས་ཙམ་མ་ཟད་དབུས་གཙང་བར་དུ་ཏོར་[3]ཀྱི་དྲག་པོའི་དམག་དཔུང་གི་གདུག་རྩུབ་དངོས་ལུ(૧૨૯૦)ལྟག་ནས་ར་སྒྲིང་དང་རྒྱལ་ལྟ་ཁང་སོགས་མེ་ལ་བསྲེགས། དགེ་འདུན་པ་ལྟ་བརྒྱ་ལྟག་སྟོད་གསོད་བྱས་པས་མཚོན། གང་དུ་དམག་བསྲེབས་པའི་གྲོང་དང་གྲོང་བརྡལ་དག་ཏུ། ཕོ་ཆོད་པོ་ཐམས་ཅད་བསད། མོ་མཛོས་མ་ཐམས་ཅད་ཁྱིད། ཟས་གོས་རྒྱ་ནོར་ཐམས་ཅད་འཕྲོག་སྟེ། ཤུལ་དུ་ཕྱིས་པ་ཆུན་གོག་ཕལ་ཆེར་མྱག་ཤི་ཐེབས་བཅུག་པའི་ཏོར་དམག་གི་བཤུ་གཞོག་བཅན་གཙོད་ཀྱིས་དགྱལ་བ་མི་ཡུལ་ལ་བསྲེབས་པ་ལྟ་

[2] ཐྱི་ལོ་ ૧૧૨૭ ལོར་མི་ཉག་གི་ཡུལ་དེང་ས་ཁང་གི་ཀན་ས་ལ་འདས། འདས་ཀྱིན་མི་ཉག་རྒྱལ་པོའི་བཙུན་མོ་བཙན་ཉར་ཐུས་ཡོད་པ་དེས་དཀྱོངས་པའི་བཤད་སྒོལ་ཡིན།

[3] བོད་ལ་དམག་དྲངས་མཁན་ནི་ཁྲིན་ཅི་སི་ཅན་ཀྱི་བུ་གསུམ་པ་ཚེ་གོ་ཏ་ཞེར་བའི་སྲས་ཆུང་བ་གོ་དན་ཞེས་པས་མི་ཉག་གི་ཡུལ་ཁམས་བཟུང་ནས་ལང་ཐུ་ན་གཞི་བཅས་ཏེ། (૧૧૩૯)དེའི་ཐྱོགས་ལ་རྒྱལ་སྲིད་བཟུང་ནས་ཡོད་པ་དེ་ཡིན། ૧૨૯૦ ལོར་ཏུའུ་པི་ལེ་ཏོར་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་དྲུག་པར་འགོད་ཅིང་། རྒྱའི་ཡུལ་གྱི་ཡོངས་བཙན་བཟུང་ཐུས་ཤིང་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཞེས་པ་བཙུགས་ནས་རྒྱལ་ས་པེ་ཅིན་ལ་སྟོས།

བྱ་བཟོས་ནས། བོད་མི་ཡོངས་རྫོགས་དཀའ་ལྡན་དང་འཇིགས་སྤྱན་གིས་མནར་ནས། བོད་ཀྱི་ཡུལ་སྟེའི་དཔོན་དང་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བླ་ཆེན་སོ་སོ་ནས་ཧོར་ལ་ངོ་སོ་དང་འབྲེལ་འཛིན་ལ་བྱེལ་བཞིན་པའི་སྐབས་ཡིན།

དེ་འད�་ཕྱིས་ཤིག་ལ་ཧོར་གོ་དན་ཅན་ཀུན་གྱུ་ནད་ཀྱིས་མནར་ཞིང་ལོ་ན་ཡང་ཏུས་པས་རྒྱལ་ཁབ་ནང་ཆོས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་ཞིག་དགོས་པར་འདོད་ནས། དམག་དཔོན་དོར་ཏ་ནག་པོ་བརྒྱུད་བོད་ཀྱི་བླ་མར་རྒྱས་ལོན་བྱས་དུས། ཕྱིས་དེར་ས་པཾ་ཀྱིས་རྒྱ་གར་ཀྱི་མུ་སྟེགས་པ་ཆེམས་ཙོང་པས་ཚར་བཅད་དེ་འཕྲོག་བྱེད་ཀྱི་རལ་པ་བོད་ལ་བསྟམས་ཡོང་བ་(*ཀ་ཇ་*)དང་གཅིག ཐོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ་བཙམས(*ཀ་ཇ་ཇ*)ནས་དེ་དུས་ཀྱི་བོད་ཀྱི་བླ་ཆེན་མང་ཆེ་བ་ལ་དགག་པ་ཚ་ནན་གནང་བ་དང་གཉིས། ས་སྐྱ་ལེགས་བཤད(*ཀ་ཁ་ཅ*)རྗེད་བྱེད་བཟང་སྒ་ཞིང། བཙོད་ཆ་དཔེ་ངོན་ཁ་གསལ་བས། དེའི་ཚོགས་བཅད་ཐ་ཐོར་མཁས་བྱེས་ཀྱང་ངག་ནས་སྒ་བ་ཕྱུན་ལྟན་ལྟ་བུར་ཀྱུར་པའི་ལེགས་བཤད་དེའི་འཕྲིན་ལས་དང་གསུམ་ཀྱིས། བོད་མི་མཁས་བྱེན། ཆུན་གཞོན་སྐྱ་ས་ཡོངས་ལ་འཇམ་མཚོན་ས་པཾ་ཀྱི་མཁས་པའི་སྟན་གྲགས་ཀྱིས་ཁྱབ་ནས་ཡོད།

དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་དོར་ཏས་ཀྱང་གོ་དན་ཀུན་ལ། དགེ་འདུན་ཀྱི་སྟེ་ནི་བཀའ་གདམས་པ་ཆེ། ངོ་སྦྱང་ནི་སྟག་ལྱང་པ་མཁས། གཟི་བརྗིད་འཕྲི་གུང་པ་ཆེ། ཆོས་ནི་ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན་མཁས་པར་འདུག་སྟེ། དགུང་ན་ཀ་ཅང་མཐོ་ཞེས་ཤུས་པས། འོ་ན་ས་སྐྱ་པཎ་ཆེ་ཀ་གདན་དྲངས་ཡོང་དགོས་ཞེས། བཀའ་ཨོག་ནང་རྒྱལ་པོ་ངེད་ལ་བླང་དོར་ལམ་སྟོན་ཀྱི་བླ་མར་ས་པཾ་ཁྱེད་གདན་འདྲེན་པ་ཡིན་པས། ལམ་ཀྱི་དཀའ་ཚོགས་ལ་མི་བཟློ་བར་ཕེབས་དགོས་ཚུལ་དང་། གལ་ཏེ་ལོ་ན་ཆས་པར་ཁག་བཞག་སྟེ་མི་འོང་ན། ངེད་ཀྱིས་དམག་དཔུང་བོད་དུ་དྲངས་ན་ས་ཞིམས་ཅན་མང་པོར་གནོད་ངེས་པས་ཅིས་ཀྱང་མཉྫོགས་པར་ཡོང་དགོས་པའི་བཀའ་ཡིག་བྲིས་ཏེ་གསེར་ཡིག་པ་བཏང་བ་བཞིན། ས་སྐྱ་པཾ་ཆེན་གྱིས། མ་སོང་ན་བོད་ལ་ཧོར་དམག་གི་འཇིགས་པ་བསྐྱར་དུ་ཡོང་ངེས་དང་། ཕོང་ན་སྐར་དམག་འཁྱུགས་མི་ལང་བ་མ་ཟད། ད་ལྟའི་གནས་སྟངས་དམག་གི་བཙན་གནོད་དང་ཁྲལ་འགེལ་ནོར་སྡུད་ཀྱི་བཤུ་གཞོག་སོགས་ཀྱི་གཞན་དབང་དུ་ཚུད་པའི་དཀའ་སྡུག་རིམ་ཀྱིས་ས་ལ་ནས། བོད་ཁམས་ཡོངས་ལ་རང་དབང་དང་ཞི་བདེའི་རྒྱལ་ཁབ་བསྐྱར་གསོ་ཐུབ་པའི་ཐུགས་རེ་ཁག་ཅིག་བཟུང་ནས། འཕགས་པ་གཅིན་ཐུང་གཞིས་ཁྱིད་ནས་ཕྱི་ལོ་ *ཀ་ཇ་ཅ* ལོར་གོ་དན་ཀྱིས་བཟུང་བའི་རྒྱལ་ས་ལང་གྱུ་ཏུ་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་ནས། རྒྱལ་པོ་གྱུ་ནད་ལས་བསྐལ་ཞིང་རྒྱལ་བློན་རྗེས་འཛིང་དང་བཅས་པ་ཆོས་དང་ཐུ་འཕྲལ་ཀྱིས་བརྒྱལ་བས། བོད་ནང་དུ་སོག་དམག་གིས་གསོད་འཕྲོག་གཏོར་གསུམ་ཀྱི་བཙན་གནོན་མེད་པར་རེ་ཞིག་ཞི་བདེ་ལྷིང་འཇགས་ཀྱི་དཔལ་ལ་བཀོད་ཅིང་།

ཕྱིས་ཀུའུ་པི་ལེ་[4]སྐབས་ལ་བོད་དུ་སྒར་དམག་ཁྲལ་འགེལ་བ་དང་། ནོར་ཐུང་ལ་གཏོང་གྱབས་བྱས་དུས། འགྲོ་མགོན་འཕགས་པས་ལན་རེར་ཐུགས་སྟོབས་ཆེན་པོས་བོད་ཀྱི་མེས་པོ་གོང་མས་རྒྱ་ནག་ལ་དམག་དྲངས་ཏེ་འཛམ་གླིང་ས་ཡི་ས་ཐམ་གཉིས་དབང་དུ་བསྡུར་ཐྱོང་བ་སོགས་རང་གི་ཕ་མེས་ཀྱི་འཛིན་ཐང་གསལ་འདོན་མཛད་པ་དང་། ལན་རེར་བོད་མཐའ་འགོག་ཡུལ་ཚུང་། ས་རྒྱ་དང་འཇོར་བ་མེད་པས་དམག་མི་ཐེག་ཞེས་དམན་ས་བཟུང་སྟེ་ཞུ་བ་འཐེན་པ་དང་། གལ་སྲིད་རྒྱལ་པོས་ཁྲལ་འགེལ་བ་སོགས་བྱེད་ན་ཁོ་བོ་འདིར་ཡོང་བ་དོན་མེད་པས་བོད་དུ་ལོག་རྒྱུ་ཡིན་ལུགས་སོགས་ཐབས་བརྒྱ་ཏུས་སྟོང་གི་སྒོ་ནས་བོད་ཁམས་ཏྲིལ་པོ་སོག་པོའི་གཉའ་གཞོད་ཀྱི་དཀའ་ངལ་ལས་ཐར་བར་མཛད་པ་མ་ཟད། མཐར་རྒྱལ་པོས་བོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་ལ་དབང་ཡོན་དུ་ཕུལ་ནས། དེ་ཕྱིན་ཆད་བོད་ཀྱི་ཆབ་དཔལ་རིག་གསུམ་ཐད་རྒྱལ་པོ་ལས་ཀྱང་བླ་མ་འཕགས་པ་དབང་མཐོ་བ་བྱས་པས། ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན་ཀྱི་ཐུགས་རེ་བཞིན་བོད་ཁམས་ཡོངས་རྫོགས་ཏོར་ཀྱི་བཙན་འཇུལ་ལས་ཐར་བར་བྱས་ནས། དེ་ལྟར་ཁ་བ་གང་ས་ཅན་པའི་སྟོང་བཅུད་རྒྱལ་བསྟན་དང་བཅས་པ་ཏོར་དམག་གི་འཕྲིགས་པ་ལས་བསྐྱབས་ནས། རེ་ཞིག་རང་དབང་བདེ་སྐྱིད་ཀྱི་དཔལ་ལ་འགོད་རྒྱ་ཐུང་བ་འདི་ནི། ང་ཚོས་ཚོས་རྗེ་ལྷ་དབོན་གཉིས་ཀྱི་སྐུ་ཏྲིན་ཡིན་པ་ནམ་ཡང་སེམས་ནས་དྲན་དགོས་པ་ཞིག་ཅི་ལ་མིན།

རེད་དེ་དེང་ས་བོད་མི་བཀའ་དྲིན་ལོག་འཛལ་བྱེད་མཁན་རེ་འགས། ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན་ཏོར་དུ་སོང་བ་དེ། ཁོང་ཉིད་ལ་ཏོར་ཀྱི་གནོད་འཚེ་ཕོག་པར་སྐྱག་ནས་རེད་ཅེས་དང་། ལ་ལས་རང་གི་ཚོས་བརྒྱད་གྲུབ་མཐའི་ཁ་རྒྱ་དབང་ཐང་གི་ཆེད་རྒྱབ་རྟེན་ཆབ་སྲིད་དང་དཔལ་འབྱོར་གྱི་སྟོབས་ཤུགས་འཚོལ་བར་ཕྱིན་རབས་སོགས་བཤད་པ་དང་བྲིས་པ་ཡང་རེ་ཟུང་འདུག་སྟེ། དེ་ཚོ་ནི་ཆགས་སྡང་གིས་བསྟད་ནས་ལོ་རྒྱུས་ལ་འགན་མ་ལུང་བའི་གཏམ་རང་སྟེ། བཀའ་གདམས་པ་ནམ་མཁའ་འབྱམ་གྱི་དྲི་ལན་[5]དང་། ཚོས་རྗེའི་སྲིང་ཡིག་[6]སོགས་ན་ཁོང་གི་སྐབས་དེའི་ཀུན་སྟོང་

[4] བོད་ཀྱི་ཡིག་སྒྲ་མ་རྣམས་སུ་འདིའི་མཚན་ལ་ས་ཆེན་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྲིས་ཡོད།

[5] དྲི་བ་གཉིས་པ། ཏོར་འདི་ལ་ཁྱེད་ཀྱིས་བྱོན་པས་ཕན་པའི་རྒྱ་མཚན་བདོག་གམ་ཟེར་བ་ལ། ཏོར་འདི་དེད་ལ་ཅིས་ཀྱང་མཆོད་གནས་ལ་ཕོག མི་འོང་ན་དམག་འོང་ངོ་ཟེར་བས། དམག་ཐྱང་ན་བོད་ལ་གནོད་ཀྱིས་དོགས་ནས་འགྲོ་བ་ལགས། སེམས་ཅན་ལ་ཕན་དུ་རེ་ནས་འགྲོ་བ་མ་གཏོགས་པ་ཕན་དེས་པའི་རྒྱ་མཚན་མ་མཆིས། ལར་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་ན་རང་གི་ལུས་སྲོག་གཏོང་བ་ལ་མི་ཕོད་རྒྱ་མི་བདོག་པ་ཅན་ཞེས་པར་གادའ། དྲི་བ་གསུམ་པ། ཏོར་ཐུང་བའི་ཚེ། མཚན་ལས་ཐོན་ན་གག་མེད་ཀྱི་སྟོང་པར་འགྱུར་རམ་ཟེར་བ་ལ། ཁྱེད་སྐྱབ་པ་མཛད་པར་ཕྲེས་ལུ་ཡི་རང། བོད་སྲིའི་ངོ་བཞུ་བཙན་ས་ཞིག་ཐུང་ན་དབེན་པར་བཞུགས་པ་འཕད། དེ་མ་ཐུང་ན་བཙན་ས་གཞན་ཞིག་ཏུ་ཐྱོན་ནས་སྐྱབ་པ་བགྱིས་པ་འཕད་དམ་སེམས།

[6] ས་ངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དང་། སེམས་ཅན་སྲོག་དང་། སྟོས་བོད་སྐད་སྒྲ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་པར་བསམས་ནས་ཏོར་ནང་དུ་འོང། ཞེས་དང་། རྒྱལ་པོས་ཌེད་ལ་ཐུ་དང་ཡང་མི་འདུ་བའི་ཐུགས་ལ་བཏགས། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱ་བོད། ཡུ་གུར། མི་ཉག་ལ་སོགས་པའི་དགེ་བཤེས་མི་ཆེན། ཡུལ་མི་གཅིག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ངོ་མཚར་ཆེ་སྙམ་ནས། ཆོས་ཉན་པ་དང་ཀུས་པ་ཆེ་བར་འདུག ཌེད་འདིར་ཡོང་བ་ཆུམས་ལ་ཏོར་ཀྱིས་ཅི་འདུ་བྱེད་སྙམ་པའི་དོགས་པ་མི་དགོས། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཐུགས་ལ་བཏགས་ནས་བཟང་པོར་ཡོད་པས། ཌེད་ཀྱི་ཐུགས་ནས་ཐམས་ཅད་བློ་བདེ་བར་བཞུགས་པས་ཚོག

དང་ཐུགས་རེ། སེམས་ཚོར་དང་བཅས་པ་ཤེས་ཏུ་གསལ་བ་བཞིན། ཁོང་གི་དན་གྱི་གཏན་ཕྱར་ཅོར་གྱི་ཁྱོད་དུ་ཕེབས་པའི་ཀུན་སློང་ནི་ཁ་བ་གང་སར་ཅན་པའི་བསྟན་སྲིད་ཐྲི་དང། ལྷག་པར་བོད་རྒྱད་སྣ་བ་ཡོངས་ལ་ཅོར་དམག་གི་གསོད་བཅོམ་གཏོར་གསུམ་གྱི་གནོད་འཚེ་བསྐྱར་དུ་མི་ཡོང་བའི་ཆེད་དང། རེ་བ་ནི་བོད་ཁམས་ཡོངས་ཅོར་གྱི་བཅན་འཇུལ་ལས་རིམ་གྱིས་བསྐྱབ་སྟེ་བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོ་སླར་གསོ་ཡོང་བའི་ཐུགས་བསྐྱེད་དང། དོགས་པཉམ་ཞིང་སྟང་གི་ཚོར་བ་ཡོད་ས་ནི། ཁོང་ཅོར་དུ་མ་སོང་ན་རང་ཉིད་ལ་ཅི་བྱེད་ཡོང་བསམ་པ་དེ་མིན་པར། སོང་ནའང་གཏམ་སྟོད་དང་དཔྱང་ཤུགས་ཆེ་བའི་ཅོར་རྒྱལ་དེ་ཁ་དན་ཚོག་ཙོག་ལ་མི་གནས་ནས། བོད་ཁམས་ཀྱི་བསྟན་སྲིད་ལ་མི་ཕན་ཞིང་རང་ཉིད་ལའང་ཇི་ལྟར་བྱེད་ཡོང་སྙམ་པའི་ཐུགས་དོགས་ཡོད་བཞིན་དུ། བློས་གཏོང་དང་རེ་བ་ཆེན་པོས་ལམ་ཐག་རིང་ལ་ལོ་ན་བགྲེས་པའི་འོ་རྒྱལ་དང་ཉེན་ཁ་ལ་མ་འཛོམས་པར་ཕེབས་སོ། །

ཁོང་གི་མཁྱེན་བརྩེ་ནུས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཡིད་འཕྲོག་སྟེ་ཅོར་རྒྱལ་པོས་བློ་ན་མེད་པའི་བརྩེ་བཀུར་དང་ཆེ་མཐོང་ཐོབ་ནས། ཐོག་མའི་ཐུགས་བསྐྱེད་བཞིན་བོད་འབངས་ལ་ཕན་ཐོགས་པའི་རེ་བ་མཐོང་ཞིང། རང་ཉིད་ལ་ཉེན་ཁ་མེད་པ་ཤེས་དུས། གཞིས་ལུས་སློབ་འབངས་ཡོངས་ལ་བློང་དོར་ལམ་སྟོན་དང་ཁོང་ལ་སེམས་འཁྱལ་བྱེད་མི་དགོས་པའི་གསུང་འཕྲིན་གནང་བ་ད་ལྟའང་ཨ་ཡང་ཕན་ཆགས་སྤང་གི་དབང་དུ་སོང་ནའང་འདི་ལྟ་བུའི་གཟི་བརྗིད་དང་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ནས་བསྡུབ་བྱེད་མི་རུང་སྙམ།

ཅི་སྟེ་རང་མི་རིགས་ཀྱི་བློ་བཅོང་དེ་ཚོས་བཤད་པ་ལྟར་ས་སྐྱ་པཎ্ཌི་ཅོར་གསེབ་ཏུ་ཕེབས་པ་དེ་རང་ཉིད་ཉེན་ཁར་འཕྲད་པར་སྐྱག་པ་ཡིན་ན། སྐབས་དེར་ཁྱེམ་མཆོས་རྒྱལ་ཁབ་རྒྱ་བལ་གཉིས་ལ་ཅོར་དམག་གི་དཔུང་ཤུགས་མེད་པས་ཐོས་བྱོལ་དུ་ཕེབས་འགྲོ་བ་ལས་ཅོར་གསེབ་ཏུ་བཞུད་ཀ་ལ་སྲིད། དེ་བཞིན་རང་གི་ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་རྒྱབ་རྟེན་དུ་དཔུང་དང་དཔལ་འབྱོར་འཚོལ་བ་ཅམ་ཡིན་ན། བློ་ཆེན་དང་མི་དཔོན་གཞན་དག་དང་མཚུངས་པར་རང་ས་ནས་ཅོར་གྱི་དམག་དཔོན་ལ་སོགས་པའི་གལ་ཆེའི་མི་སྣ་རེ་ཟུང་ལ་མགོ་བཏགས་ཤུས་འབྲལ་ཀྱིས་ངོ་སྦྱང་ནས་སྲི་ཞུ་ཡིད་ཆོམ་པ་རེ་བསྐྱབས་ན་འཐུས་པ་ལས། རང་གི་ཤུས་སྲོག་ཅི་ཡོང་ཆ་མི་འཚལ་བའི་དམག་ས་ལ་སྐུ་ངལ་དེ་འདྲ་

ཅེས་དང། འཕགས་པ་འདི་འདྲ་ཚུང་བ་ཁྱིད་ནས་ཡོང་བ་དེ་ཇིད་ལ་བསམ་པ་ཡིན། ཁྱོད་མགོས་ངོ་བཟློས་པ་ཡིན། གཞན་ཚོ་ཏུང་པས་ངོ་བཟློས་པ་ཡིན། ཁྱོད་ངས་བོས་པ་ཡིན། གཞན་ཚོ་སྐྱག་ནས་བོང་བ་ཡིན། ཞེས་དང། ངས་མི་ཆོས་ཀྱིས་བསྐྱངས། ཁྱེད་ཀྱིས་ལྟ་ཆོས་ཀྱིས་བསྐྱངས་ན། ཤ་ཀྱ་མུ་ནི་འི་བསྟན་པ་ཡང་རྒྱ་མཆོ་འི་མཐའ་ཚུན་ཆད་ཁྱབ་པར་མི་འགྲོ་བ་ཕེ་ཡིན་གསུངས་སོ། །ཞེས་ཁོང་ཉིད་ཅོར་ལ་ཕེབས་པའི་ཀུན་སློང་དང་རེ་དོགས་ཅི་ཡོད་འདི་ཚོས་ཤེས་ཐུབ་པ་འདུག་གོ། །

བསྐོན་ནས་ཕེབས་དགོས་དོན་མེད་པ་ཕར་བལྟས་ཚུར་གསལ་ཡིན་བཞིན་དུ། བཀའ་དྲིན་ལོག་འཛལ་ཀྱིས་རང་མི་རིགས་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་གཟི་བརྗིད་ཅན་འདི་ཚོ་གཞན་དུ་མི་བཅོས་པའི་རེ་བསྐུལ་ཡང་ཐོལ་བྱུང་དུ་ཤོར།

༢༦ སྟོམ་གསམ་རབ་དབྱེའི་ཁྱད་ཚོས་གྲོང་།

བགྱི་གྲེང་གི་བརྗོད་གཞི་དངོས་ལ་གཉིས་ཡོད་པའི་དང་པོ་(སྟོམ་གསམ་རབ་དབྱེའི་[7] ཁྱད་ཚོས་)སྐོར་ནས་ཅུང་ཟད་གྲེང་ན། ་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་པས་པོད་ཆེན་བྱུག་གམ་གྲགས་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་[8]ཅིས་བགྱང་བའི་མདོ་སྡེགས་གྱི་དགོངས་འགྲེལ་སྟོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ་སྟེ། འདི་ནི་འཇམ་མགོན་ས་པཎ་གྱི་གསུང་བསྟན་པའི་གཙང་བྱེད་ཆམ་གཉིས[9]·ཞེས་གྲགས་པའི་ཡ་ཀྱལ། དེ་བཞིན་ཆམ་འབྱེད་གསུམ[10]དུ་གྲགས་པའི་གཙོ་བོ། ཚོས་དང་ཚོས་མ་ཡིན་པ་ཆམ་པར་འབྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་སྟོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ་ཞེས་པ། བྱེད་ལས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཐོগས་པའི་མིང་གི་ཆམ་གྲངས་ལྔ་ཙམ་ལྡན་པའི་བོད་ཐོམ་ཆེས་སྟན་གྲགས་དང་མཛད་འཕྲིན་ཆे·ཨོས[11]དེ་ཡིན། དེ་ལ་མིང་གི་ཆམ་གྲངས་ནི། ཀུན་མཁྱེན་གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པས། "ཚོས་དང་ཚོས་མ་ཡིན་པ་ཆམ་པར་འབྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཀྱི་བཀའ་བསྟུ་བཞི་པ། མདོ་རྒྱུད་མ་ལུས་པ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་སྒོན་མེ། དད་ལྡན་གྱི་དགོས་འདོད་མ་ལུས་པ་འཚུང་བའི་ནོར་བུ། ལོག་སྨྲའི་ཚང་ཆོང་སྲེག་པར་བྱེད་པའི་ཉི་མ། ལེགས་པར་བཤད་པའི་ཆུ་བོ་འདུས་པའི་རྒྱ་མཚོ།"ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །

---

[7] གཞུང་འདི་ས་པཎ་དགུང་ལོ་ ༥༧ ཕྱི་ལོ་*༡༥༩༩* ལོར་མཛད། གཞུང་ཚད། སྐབས་གསུམ། ཏཱི་ཀা *৫৫৬* ཙམ་བཞུགས་ཡོད།

[8] ཚད་མའི་གཞུང་། དབུ་མའི་གཞུང་། མངོན་པའི་གཞུང་། ཕར་ཕྱིན་ཀྱི་གཞུང་། འདུལ་བའི་གཞུང་། སྟོམ་གསུམ་ཀྱི་གཞུང་བཅས་ལ་ས་སྐྱ་པས་པོད་ཆེན་བྱུག་དང་། དེ་ལ་ཕྱི་ན་གྲགས་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་དེ། ཚད་མ་ལ། མདོ་དང་། ཆམ་འགྲེལ། ཆམ་ཏིས། རིགས་གཏེར་ཏེ་བཞི། དབུ་མ་ལ། དབུ་འཛུག་བཞི་གསུམ། མངོན་པ་ལ། མཛོད་དང་ཀུན་བཏུས་གཉིས། ཕར་ཕྱིན་ལ། ཐུམས་ཚོས་ལྔ་དང་སྒྲོང་འཛུག་སྟེ་བྱུག་འདུལ་བ་ལ། ས་ལོ་མདོ་དང་མདོ་ཙ་གཉིས། སྟོམ་གསུམ་ལ། སྟོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ་སྟེ་བཅོ་བརྒྱད་དོ། །དཔལ་ས་སྐྱ་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གླུ་ས་ཆེ་བ་ཁག་ལ་འདི་དག་ཡོངས་རྫོགས་རེ་རེ་བཞིན་བཤད་ཁྲིད་གནང་བཞིན་པ་རེད། །

[9] བསྟན་པའི་གཙང་བྱེད་གཉིས་ནི། འདི་དང་རིགས་གཏེར།

[10] ཆམ་འབྱེད་གསུམ་ནི། འདི་དང་། རིགས་པ་དང་རིགས་པ་མ་ཡིན་པ་འབྱེད་པ་རིགས་གཏེར། ལུགས་དང་ལུགས་མིན་འབྱེད་པ་ལེགས་པར་བཤད་པ་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར།

[11] མཛད་འཕྲིན་ཆེན་པོ་ཆགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། འདིའི་ནང་བར་བཟོའི་ཚོས་ལུགས་མང་པོ་ལ་དགག་པ་ནན་པོ་ཡོད་པ་དང་གཅིག གཉིས་ནས་མདོ་རྒྱུད་གཉིས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ཐམས་ཅད་སྟོམ་པ་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་དུ་བསྡུས་ནས། སྟོམ་པ་གསུམ་གའི་ཉམས་ལེན་ཐོག་གཅིག་ཏུ་བསྟན་པའི་གཞུང་འདོམས་བདེ་བོ་འདི་འདྲ་སྟོན་མེད་པས། འདི་མདོ་རྒྱུད་མ་ལུས་པ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་སྒོན་མེ་གསར་པ་ཞིག་ཆགས་སྣང་བས་ཀྱིས། མ་གས་པ་ཚངས་མས་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཐོག་གས་བཟློག་ནས་འཕེལ་འཛིག་མི་གནང་ཁག་མེད་བྱུང་བ་ཡིན།

དེ་ལས་གཞུང་འདི་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཀྱི་བཀའ་བསྟུ་བཞི་པ་ཡིན་ཚུལ་མདོར་བསྟན་ཞུས་ན། ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཀྱི་བཀའ་བསྟུ་བཞི་པ་མཛད་གསུངས་པ་ལྟར་རྒྱལ་བའི་བཀའ་བསྟུ་བཞི་པ་མཛད་ནས་བསྟན་ལ་བྱི་དོར་གནང་བ་སྟེ། སྒྲོར་བཀའ་བསྟུ་ཟེར་ན་རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཆོས་ལོག་དག་སྤྱན་ཕྱུང་སྟེ་ས་ཁངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལྟད་མེད་རྣམ་དག་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་མཛད་པ་ཁྱད་པར་བཞི་ལྟན་ཞིག་སྟེ། མཛད་པ་པོའི་ཁྱད་པར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུའམ་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་ལྟ་བུའི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པ། དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བསྟན་པ་ལ་དག་ཐེར་མ་མཛད་ན་རྒྱལ་བསྟན་རྣམ་དག་འཇིག་པའི་ས་མཚམས་སུ་སྒྲིབས་པ། ལོག་རྟོག་གི་ཁྱད་པར་སྟེ་པ་ནང་ཕན་ཚུན་རྣམ་བཞག་མ་མཐུན་པ་ཅམ་མིན་པར་གཡོན་ཅན་ཀྱི་སྒྲིས་བྱས་བྱས་པའི་རང་བཟོའི་ཆོས་ལོག་གློ་བུར་བས་བསྟན་པ་རྣམ་དག་སྒྲིབ་ནས་གདུལ་བྱ་ཕལ་ཆེར་ལོག་ལམ་དུ་ཁྱིད་པ། ཀུན་སློང་གི་ཁྱད་པར་བསྟན་འགྲོའི་དོན་འབབ་ཞིག་ལ་དགོངས་ནས་བསྟན་པ་རྣམ་དག་གི་རྒྱུན་གནས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་བསྟན་པ་དག་ཞེལ་གྱི་བཀྲི་བ་ཁྱད་པར་བཞི་ལྟན་དེ་འདྲ་ལ་བཀའ་བསྟུ་ཞེས་བརྗོད་པ། རྒྱ་གར་དུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་བཀའ་བསྟུ་རིམ་པ་གསུམ་ཅམ་བྱུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་ཕྱིར་བལྟས་བྱས་ན་ཤེས་ཐུབ་པ་བཞིན། ས་སྐྱ་པཎྜིཏས་སྔོན་གསུམ་རབ་དབྱེ་འདི་བཙམས་པའི་བཀྲི་བ་ལའང་ཁྱད་ཆོས་བཞི་དེ་ལྟན་པ། གཞུང་འདི་ཉིད་མཇལ་ཞིང་ཤྲཱི་བདེ་ཆེན་ཀྱི་བསྟན་ཕྲིད་ཀྱི་གནས་སྟངས་ལ་ཕྱིར་མིག་གཡོ་བ་ཅམ་གྱིས་ཤེས་ནུས་པས། ཀུན་མཁྱེན་བློ་མས་བཀའ་བསྟུ་བཞི་པའི་མཚན་གསོལ་བ་དེ་ཤིན་ཏུ་དོན་ལ་གནས་པར་ཞེམས།

མདོར་ན་བསྟན་བཅོས་འདི་ནི། གཞུང་ལུགས་གཞན་དང་མ་འདྲ་བར་ཇོད་ཕྱེད་གོ་བདེ་ཞིང་བཟུང་སླ་ལ། བཤད་བྱ་གནད་ཆེ་ཞིང་ལག་ལེན་ལ་ཆེས་མཁོ་བ་ཞིག་སྟེ། ཇོད་ཕྱེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་བསམ་ན། མཁས་མཐུག་ལས། དོན་བསྡུས་ཚོག་གསལ་བཤད་པ་བདེ། ।ངག་ཁུང་ཚོག་སྟོམས་བཟུང་བ་སླ། ।བསྡུས་དོན་ཉིད་ཀྱིས་གཞུང་གོ་བ། ।དེ་འདྲ་གང་གིས་ཤེས་དེ་མཁས། ।ཞེས་པའི་གཞུང་སྒྲིའི་འཆད་ཚུལ་དེ་ཉིད་གཞི་ཆར་བཞག་པའི་ཐོག། དམིགས་བསལ་གཞུང་འདི་གཙོ་བོ་ཆོས་ལ་མོས་པ་ཡོད་པའི་བོད་མིའི་ཁྱིངས་ལ་དཀར་ནག་ཤན་འབྱེད་དུ་བཙམས་པ་ཡིན་ཙང། འདི་ཉིད་ལས། མཁས་རྣམས་དཀའ་བའི་སྟེབ་སྒྲོར་ནི། ।ཟླུན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་གོ་དཀའ་བས། ।ཚོག་གི་སྒྲོར་བ་སྦྱངས་ནས་ཀྱང་། ।ཀུན་ཀྱིས་གོ་བར་བྱ་ཕྱིར་བཤད། ।ཅེས་འཕྲུང་བ་ལྟར་རྒྱུན་དང་མངོན་བརྗོད་སོགས་ཀྱིས་བཅིངས་ཏེ་བརྗེད་ཉམས་སྟོན་པ་ལྟར་ནས་རང་ཉིད་མཁས་པར་མངོན་པར་བྱས་ཏེ། བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་དེ་འབྲེལ་ཀྱི་ཤེས་བྱ་ལ་

མཁས་པ་ཞིག་མིན་ན། བོད་སྐད་བོད་ཡིག་ཤེས་པ་ཅམ་གྱིས་བཀླགས་ཀྱང་གོ་མི་ཐུབ་པ། བོད་ཀྱི་རྩོམ་འགྱོས་སྤྱི་ལྟར་མིན་པར། བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་མཁྱེན་པ་སྲས་བཀླགས་ཀྱང་མི་གོ་བའི་ཚོར་སྣང་མེད་པའི་གཞུང་ལུགས་ཆེས་གོ་བདེ་བ། དམངས་ཁྲོད་ཀྱི་རྩོམ་རིག་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། ཡོངས་གྲགས་མིན་པའི་གྲོང་ཚོག་གིས་གཏན་ནས་མ་ལྟད་ཅིང་། ཇ་ཅང་བཙོད་པ་བདེ་ལ། ཡིད་ལ་ཆེས་བཟུང་སྟ་བ་ནི་གཞུང་འདིའི་རྩོད་བྱེད་ཀྱི་ཆེ་བ་ཡིན་ཟེར་ཆོག། "རྩོམ་རབ་ལན་གཅིག་གིས་གོ"ཞེས་པའི་ཁྱད་ཆོས་གཙོར་འདོན་བྱས་པ་འཛམ་མཚོན་ས་པཏ་དང་མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གཉིས་ཀྱི་རྩོམ་གཤིས་ཁྱད་དུ་འཕགས་པ་ཞིག་ཡིན་ཡང། བོད་ཀྱི་རྩོམ་པ་པོ་ཕལ་ཆེ་བས་ནི་དེ་ལས་ལྷོག་སྟེ་ཇི་ཙམ་ཟློག་པ་པོ་ཕལ་པས་གོ་དཀའ་བ་ཞིག་འགྲེ་ཐུབ་ན་དེ་ཙམ་གྱིས་རྩོམ་ཡིག་གི་གཟི་བརྗིད་དང་རང་ཉིད་ཀྱི་མཁས་ཤེས་ཐོན་པར་བཙུ་བ་ནི། ཆེས་ཡ་མཚན་དང་བློ་ཕམ་ཀྱི་གནས་སུ་མཐོང་རོ།།

བཙོད་ཁྱེའི་ཆ་ནས་བཤད་ན། འདི་ཉིད་ལས། ཕྱི་ནས་ཕག་མོའི་ཁྱིན་ཆགས་དང་། །ཞེམས་བསྐྱེད་ཆེ་ལམ་མ་ལ་སོགས། །ཡི་དམ་སྒོམ་པ་དགྱོངས་བསྐྱེད་དང་། །དཀར་པོ་ཆིག་ཐུབ་ལ་སོགས་པ། །སངས་རྒྱས་བསྟན་དང་འགལ་བ་ཡི། །ཆོས་ལོག་དུ་མ་དེང་སང་འཕེལ། ।ཞེས་དང་། འཁྲུལ་པ་རགས་རིམ་ཅི་རིགས་པ། ।འཕེལ་ན་བསྟན་ལ་གནོད་མཐོང་ནས། ।ཆེ་ལོང་ཅམ་ཞིག་བཤད་པ་ཡིན། ।ཞེས་སོགས་འཐུང་བ་ལྟར། གཞུང་འདིའི་བཙོད་བྱ་གཙོ་པོ་ནི་གཞན་ཀྱི་འཁྲུལ་བ་དགག་པ་ལྟར་བློ་ཡིན་ཡང་། འདི་ཉིད་ལས། གང་ཟག་ཀུན་ལ་བདག་མི་སྨྲོད། ।བརྒྱ་ལ་མཉམ་པར་མ་བཞག་པས། ।སྨྲད་པ་སྲིད་ནའང་སྲིག་དེ་བཤགས། ।ཞེས་དང་། དེས་ན་བདག་ལ་ཕྱོགས་ལྟང་མེད། ।དེ་ཕྱིར་གཟུ་བོས་དགྱུད་པ་འདི། ।ཁྱོ་ལྟན་ནམས་ཀྱིས་འདི་ལྟར་ཟུངས། ।ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ནམ་བཞག་དང་ལག་ལེན་ནོར་བ་ཆེ་ཕྱ་ཀུན་ལ་ལུང་རིགས་ཡང་དག་པའི་སྒྲུན་འཕྲིན་གཅོང་མ་བཙོད་ཡོད་པ་ལས། གང་ཟག་ལ་སྨྲོན་བཙོད་དང་སྨ་འབེལབས་པའི་རིགས་ཆོག་ཟུར་ཅམ་ཡང་མེད་པས། ཆགས་སྡང་ངམ་ལོ་འདོད་དང་ང་རྒྱལ་གྱིས་བྱས་པ་མ་ཡིན་པར། འདི་ཉིད་ལས། འོན་ཀྱང་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་ལ། ।ཕན་པར་བསམས་ནས་བཤད་པ་ཡིན། ।སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་བཞིན་བསྒྲུབ་ན། ।སངས་རྒྱས་བསྟན་ལ་ཕན་པར་བསམས། ।ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ལག་ལེན་དང་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་ཁུངས་ཡོད་པ་ཞིག་དགོས་པར་བསྒྲུབས་ནས། ཁུངས་ལུང་མེད་པའི་རང་བཟོའི་ཆོས་ལུགས་བློ་བུར་བ་ཐུན་ཚོགས་ཚུན་ཆད་ནས་སུན་དབྱུང་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དྲི་མ་མེད་པ་ཞིག་ཡུན་གནས་ཐུབ་པ་ལ་ཕན་པར་དགོངས་པའི་ཀུན་སྟོང་གི་ཁྱད་པར་དེ་ལྟ་བུ་དང་འཕྲེལ་བས་ཀྱང་བཙོད་ཁྱེའི་ཆེ་བ་མཚོན་ཐུབ་སྟམ།

དེ་ལྟར་འདིར་དགག་པ་ལྟར་ལེན་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་། ཕྱི་རོལ་མུ་སྟེགས་པའི་ལྟ་སྤྱོད་ལོག་པ་དག་བཀག་པ་མིན་ལ། དེ་མ་ཟད་ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་གོང་འོག་བར་རམ། ཆོས་བརྒྱད་ནང་ཕན་ཚུན་བར་གྱི་དགག་བཞག་ཅམ་མ་ཡིན་པར། བོད་འདིར་གཙོ་བོ་བཀའ་གདམས་པ་དང་ཕྱག་ཆེན་པའི་ཁྲོད་ནས་སྟོམ་གསུམ་སྒྲུ་དང་ལྡན་པར་སྦྱངས་བ་མེད་ཀྱི་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་འཕྲུག་པའི་ལག་ལེན་དང་རྣམ་གཞག་འབྲེལ་བའི་སྒྲིན་ནག་ལང་ལོང་དུ་འཁྱོལ་ཏེ། རྒྱལ་བསྟན་དྲི་མ་མེད་པའི་ཉེ་འོད་ཕལ་ཆེར་སྒྲིབ་ནས་བོད་མི་མཁས་བྱུན་ཚང་མ་རང་བཟོའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཕུན་པར་འཛིམ་ནས་ཡོད་པས། འཁྲུལ་བའི་ཆར་སྒྲིན་མཐའ་དག་ལུང་རིགས་རྣམ་པར་དག་པའི་བསོལ་བྱུང་གིས་བདག་ཉིད་ཀྱང་ཁ་ཅིག་ལ་ཡང་ཤེས་ཀ་ཡོ་ཐེ་ཡ། ས་ལ་ཕ་ར་ལམ་ཡང་དག་པའི་སྟང་བ་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན།

འཇམ་མགོན་ས་པཎ་ཀྱིས་གཞུང་འདིར། ས་ངས་རྒྱས་བསྟན་པའི་ཉམས་ལེན་ཐམས་ཅད། རྒྱུད་རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོ་ལས། སོ་སོར་ཐར་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས། །རིག་འཛིན་རང་གི་ངོ་བོའོ། །ཞེས་གསུང་པའི་སྟོམ་པ་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་དུ་བསྟུས་ནས། སྟོམ་པ་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་འཕྲུགས་པ་དང་། ལག་ལེན་ནོར་བ་ཕྱ་མོ་ཚུན་ཆད་ནས་དག་སེལ་གནང་ཞིང་། དག་སེལ་གནང་ཚུལ་དེ་ཡང་། སྟོམ་པ་གསུམ་དང་འབྲེལ་བའི་བཤད་སྒྲབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་ལག་ལེན་ཆེ་ཕྱ་གང་ཡིན་ཡང་། ས་ངས་རྒྱས་གསུང་དང་མཐུན་པ་ཞིག་དགོས་པ། དེའི་དོན་ཡང་གཙོ་བོ་མདོ་རྒྱུད་ཚད་ལྡན་གྱི་ལུང་ཡོད་པ་དགོས་ཀྱི། གཞན་དུ་ལག་ལེན་ཕྱ་མོ་དང་། ཏ་ཅང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་དེ་འདྲ་མིན་ཡང་། མདོ་རྒྱུད་དང་མན་ངག་གི་ལུང་མེད་པའི་རང་བཟོ་ཡིན་ན། གང་ཟག་སྐྱེར་ཚན་ལ་དེ་ཅམ་ཤུགས་རྒྱུན་མེད་ཀྱང་། རིམ་གྱིས་བསྟན་པ་སྤྱི་ལ་གནོད་རྒྱུན་ཆེན་པོར་འགྱོ་བར་དགོངས་ནས་གཙོ་བོ་ལུང་གིས་དགག་སྒྲུབ་གནང་ཡོད་དེ། འདི་ཉིད་ལས། མདོ་རྒྱུད་ཀུན་ལས་འདི་མ་གསུངས། །འདི་འདྲའི་རིགས་ཀྱི་ཆོས་འཕེལ་ན། །བསྟན་པའི་ཚ་བ་ནུབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། འདི་འདྲའི་རང་བཟོ་འཕེལ་ན་ནི། །ཀ་དུང་རང་བཟོ་གཞན་འཕྲུང་བས། །བསྟན་པ་སྤྱི་ལ་གནོད་པ་འདིས། །ཁོ་རང་ལ་ཡང་ཅིས་མི་གནོད། ।ཅེས་སོགས་གསུངས་པ་ལས་ཁོང་གིས་འདིར་དགག་སྒྲུབ་གནང་བའི་ཁ་ཐུགས་ཇི་ལྟར་ཡིན་པ་ཤེས་ཐུབ།

འོ་ན་འདིར་བཀའ་ཕྱག་གཉིས་གཙོར་བྱས་པའི་བོད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱད་ཁྲོད་ཀྱི་གདམས་པ་དང་ལག་ལེན་ཆེས་མང་པོ་ཞིག་ལ་དགག་པ་གནང་ཡོད་དུས། ས་པཎ་རང་གིས་ཆགས་སྡང་གིས་བྱས་པ་མིན་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཤེས་བྱེད་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་ནི་སྒྲིར་བཏང་བྱས་ན་སོ་སོས་ཐུགས་སྡུ་ཕྱིའི་གཞུང་ལུགས་གཉིས་ཀར་གཟིགས་གནང་བའམ།

མ་མཐར་ཡང་སྟོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ་ཙ་འགྱེལ་ལ་ཞིབ་གཟིགས་མཛད་ན་མཁྱེན་ཐུབ་པ་ཞིག་ལས། འདི་འདྲ་ལ་ཆོག་རེ་ཟུང་གིས་འགྱེལ་བཤད་ཞུས་པས་ཡིད་ཆེས་འཕེལ་བ་ཡོང་དགའ་ཡང་། བཀའ་གདམས་པའི་མཁས་པའི་དབང་པོ་བཅོམ་ལྡན་རིག་རལ་ཀྱིས། སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་བཀའ་ཕྱག་སྒྲིན་ཀྱིས་བསྒྲིགས། །ཞེམས་ཅན་བདེ་སྟག་མི་དཔོན་ལག་ཏु་ཥོར། ।སྐྱིགས་དུས་དགེ་སློང་དཔོན་པོའི་ཚ་ལུགས་ཅན། ।འདི་གསུམ་མ་ཀོ་འཕགས་པ་མིན་པར་གོ། ।ཞེས་འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེར་ཟུར་ཟའི་སྒོ་ནས། དགོས་པའི་ལས་འཛམ་མཚོན་ས་པཏ་ཀྱི་སྟོམ་གསུམ་ལྡ་བུ་འཚད་སྒྲིལ་ཀྱིས་བཤད་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྟན་པ་ཆུམ་པར་དག་པའི་རྒྱུན་བསྐྱངས་ནས་མ་བཞུགས་པར། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་མཚོ་དཔོན་འདྲ་བྱས་ཏེ་རྒྱ་བོད་ཧོར་གསུམ་བར་ཡང་ཡང་ཕེབས་བཞུད་བྱེད་པ་འདི་ཤིན་ཏु་མི་འོས་པ་སྟོན་པའི་ཟུར་ཟའི་ཞུ་མཆིད་ཕུལ་བ་འདིས། དེ་དུས་བཀའ་ཕྱག་གཉིས་ཀྱི་བཀྲུད་འཛིན་པའི་ཁྲོད་ན་རང་བཟོའི་ཆོས་ལོག་དུ་མ་དར་ནས་དྲི་མེད་བསྟན་པའི་ཉི་མ་སྒྲིབ་ཉེན་ཡོད་པའི་ཐུགས་ཚོར་བཀའ་ཕྱག་གི་སློབ་དཔོན་ཚད་ལྡན་ཚོའང་ཡོད་པ་བསྟན་འདུག།

ས་པཏ་ཀྱིས་སྟོམ་རབ་དབྱེ་མཛད་པ་འདིས་ནི། ལུང་རིགས་དྲི་མ་མེད་པའི་སྒོ་ནས་དེ་དག་ལེགས་པར་སྒྲུན་ཕྱུང་སོང་ནས་རྒྱལ་བསྟན་ལ་བྱི་དོར་མཛད་དེ་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་གསལ་བར་བྱས་པ་ནི། འཛམ་མཚོན་ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་ཞལ་སྔ་ནས། ཁྱེད་ཀྱིས་ཐུབ་བསྟན་ནོར་བུ་ཡི། ।དྲི་མ་རིགས་པའི་ཆུ་ཡིས་བཀྲུས། ।ཡིད་ཆེས་ལུང་གིས་བྱི་དོར་བྱས། ।སྒྲུབ་པའི་རྒྱལ་མཚན་ཅེ་བུ་མཆོད། ।ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ཞེས། སྟོམ་གསུམ་རབ་དབྱེའི་ཆེ་བ་ཇི་བཞིན་དང་ཆ་ཚང་བ་ཞིག་བརྗོད་པར་བློ་རིག་གིས་མ་འདད་ཡང་། འདི་ཙམ་སྨོས་པས་ཀྱང་སྟོམ་གསུམ་རབ་དབྱེར་འཛུག་པའི་རྒྱུན་ཙམ་དུ་འགྱུར་བའི་སྨོན་འདུན་ཡོད།

མདོར་ན་སྟོམ་གསུམ་ཉིད་ལས། ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་རིན་ཆེན་གཞལ་མེད་ཁང་། ।ལོག་ལྟའི་མུན་ནག་ཚང་ཚོང་རྣམ་པར་བསལ། ।བློ་གསལ་བློ་ཡི་པཎྜི་ཏ་འབྱེད་པ། ।བསྟན་བཅོས་ཉི་མའི་སྣང་བ་དེང་འདིར་ཤར། ।རྒྱལ་བ་ཀུན་ཀྱི་དགོངས་པ་འདི་ཡིན་ཞེས། ।འགྲོ་ལ་ཕན་པའི་བསམ་པས་བདག་གིས་བཤད། ।མཁས་པ་ཀུན་ཀྱི་དགོངས་པ་འདི་ཡིན་མོད། ।ང་དུང་ཟླུན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་དཀའ། ।ཞེས་བསྟན་པའི་ཁྱམས་ལེན་ཐམས་ཅད་ཐུབ་པའི་གསུང་བང་ལ་ལུངས་གཏུགས་པ། ཆོས་ལོག་སྲོད་པའི་མུན་པ་བསལ་བ། ཐོ་གསལ་ཀྱི་ཐོ་ཡིས་བསྐྱེད་པ། ཀུན་སློང་རྣམ་པར་དག་པས་བཤད་པ། མཁས་པ་ཀུན་ཀྱི་དགོངས་པར་མཐུན་པ། ཟླུན་པོས་རྟོགས་དཀའ་བའི་བརྗོད་བྱ་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་སྟེ། ཁྱད་ཆོས་དྲུག་ལྡན་དུ་གསུངས་ཡོད་པ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱ་བའམ།

ཡང་ནི་ཡོངས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་དམ་པ་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་གིས། སྟོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ་ནི་འདི་ལྟར་ཁྱད་ཆོས་བྱུག་དང་ལྡན་པས་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྟ་པོ་ལྟར་པོད་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པས་ས་སྐྱ་པས་པོད་ཆེན་བྱུག་ཅེས་བགྱང་བ་ཡིན། ཁྱད་ཆོས་བྱུག་ནི་བློ་ཚུང་ལ་གོ་སླའི་གཞུང་ཡིན་པ། མཁས་པ་ཆེམས་ལ་གོ་དཀའི་གཞུང་ཡིན་པ། འགྲེལ་ཚོགས་མང་ཤོས་ཀྱི་གཞུང་ཡིན་པ། མཁས་པས་བསྟོད་པའི་གཞུང་ཡིན་པ། བསྟོ་གྲེང་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་གཞུང་[12]ཡིན་པ། འཕྲིན་ལས་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་གཞུང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཤེས་དགོས་སོ། །

དེ་ལས་འདིར་འགྲེལ་ཚོགས་མང་ཤོས་ཀྱི་གཞུང་ཡིན་པ་ཞེས་པའི་ཐད་ནས། འདི་ལ་འགྲེལ་ཚོགས་ཇི་བྱུང་སྐོར་རོབ་ཙམ་ཞུ་ན། ས་པཎ་རང་མཆན།[13] ས་པཎ་ཀྱི་དངོས་སྨོན། རྒྱགས་པའི་རྒྱུད་འཛིན་ཚོགས་གྲུབ་དགོན་གསུམ་གྱི་ཡ་ཀྱལ་གྲུབ་ཐོབ་ཡོན་ཏན་དཔལ་ཀྱི་མཆན་འགྲེལ། དེ་བཞིན་མན་ངག་གི་རྒྱུད་འཛིན་ལྷ་དམར་ནམ་གཉིས་ཞེས་པའི་དམར་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་མཆན་འགྲེལ། སྟོམ་ཕྱུག་གཞོན་པ་རྒྱལ་མཚན་མཐའ་ཅན་བདུན་ཀྱི་ནང་གསེས། ཁང་སྟོན་འོད་ཟེར་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ས་བཅད། ས་པཎ་ཀྱི་སྐྱའི་སྲིན་མོ་རྡེ་བཙུན་མ་བཟོད་པ་རིང་མོའི་སྟོམ་གསུམ་ལྷགས་ཀྱུ། འཕགས་པའི་དངོས་སྨོན་ལས། འདུལ་བ་ས་ཕེང་གེའི་ས་བཅད་དང་། ཕྱོགས་སྡེ་མདོར་བསྡུས། གཞོན་ནུ་གྲུབ་ཀྱི་སྟོམ་གསུམ་སྒྲི་དོན་དང་། ཆ་བའི་འགྲེལ་པ་ཁུང་དུ། སྟོ་ལུང་ཀུན་སློན་གྱི་མཆན་དང་དཀའ་འགྲེལ། དེའི་སྨོན་མ་ཕེང་གེ་དཔལ་ཀྱི་ས་བཅད་དང་། དཀའ་འགྲེལ་རྒྱས་པ། ཡང་དབུས་པ་ཟི་སྟོན་པ་ཞེས་པས་འཕགས་པའི་གསུང་ལ་མཆན་བུ་བསྲིང་བའི་མཆན་འགྲེལ། བུ་སྟོན་གྱི་སྨོན་མ་བྱང་པ་དགོན་མཆོག་གྲགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ། ཏྲ་མ་དམ་པའི་རབ་དབྱེའི་ས་བཅད་རྒྱས་པ། ཏྲ་མ་དམ་པའི་དངོས་སྨོན། བསམ་ཡས་པའི་ནམ་བཤད། སྟོས་ཁང་པའི་ནམ་བཤད། དེའི་སྨོན་མ་དཀའ་གདོང་པའི་ནམ་བཤད། ངོར་ཆེན་གྱི་སྨོན་མ་ཆོས་རྗེ་གཞོན་ནུ་ཕེང་གེའི་ནམ་བཤད། འདི་བཞི་ལ་པཎ་ཆེན་ཤཱཀ་མཆོག་གིས་སྟོམ་གསུམ་གྱི་ཚད་ཐུབ་འགྲེལ་ཆེན་བཞི་ཞེས་མཚན་གསོལ་ཞིང་། དེ་བཞི་ལ་ཅོ་འདྲི་བའི་ཆེད་སྟོམ་གསུམ་ལ(ཀ་ཅ)དྲི་བ་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱད་བཏང་ནས། རང་ལན་སྟོམ་གསུམ་གསེར་ཐུར(ཀ་ཤ)ནང་དེ་དག་གིས་སྟོམ་གསུམ་ཆ་བའི་དགོངས་པ་མ་ལོན་པ་དང་ཟུར་མ་ཐོན་པ་སོགས་ཀྱི་གླུན་ཀ་མང་པོ་བཟློད་ཡོད། ཀུན་

[12] བསྟོ་གྲེང་ཆེ་ཤོས་ཡིན་པ་ནི། ས་སྐྱ་པན་ཆེན་གྱིས་༡༢༩༢ ལོར་འདི་བཙལས་པ་ནས། པན་ཆེན་ཤཱཀ་མཆོག་གིས་(ཀ་ཅ)ལོར་སྟོམ་གསུམ་འགྲེལ་ཆེན་བཞི་ལ་ཅོ་འདྲི་བའི་ཆེད་དྲི་བ་ ༡༠༥ བཏང་བ་དེའི་རྒྱུན་གྱིས་(ཀ་ཅ)ནས་(ཀ་ལ)ཀ་བར་ས་སྐྱའི་མཁས་པ་ཆེམས་ཀྱིས་ཡིག་འབྲེལ་གྱིས་བསྟོ་གྲེང་བཏུད་མར་ལོ་ངོ་ཤ་རིང་གནང་བ་དང་། ཀུན་མཁྱེན་འཕྲུག་པ་པད་དཀར་སོགས་ཀྱིས་དགག་པ་དང་མང་ཐོས་ཟླ་ཐུབ་རྒྱ་མཚོས་སོགས་ཀྱིས་དགག་ལན་མཛད་པ་སོགས་འདི་ལྟ་བུ་བསྟོ་གྲེང་། བོད་ཐོམ་གཞན་གང་ལའང་ཐུང་མེད་ཅེས་གསུངས།

[13] ང་ལྟ་མཐའ་དུ་ཡོད་པའི་སྟོམ་གསུམ་རང་མཆན་ཞེས་པ་ནི། རང་མཆན་མདོར་བསྡུས་ཤིག་ལ་གཞན་ཀྱིས་ཡང་མཆན་བཏབ་པ་ཡིན་པས། རང་མཆན་རྒྱང་པར་འཁྱལ་བར་མི་བྱ་ཞེས། མཁས་ཆེན་ངག་ཚོས་ཀྱིས་གསུངས་འདུག།

མཁྱེན་གོ་རམས་པའི་སྨོན་གསུམ་གྱི་དོན་(ཀ་ཡ)དང་། སྨོན་གསུམ་ཆམ་བཤད།(ཀ་ཡ) དེ་ལན་སྨོན་གསུམ་འཕྲལ་ལོང་།(ཀ་ཆ) སྨོན་གསུམ་ཁ་སྐོང་(ཀ་ཆ)སོགས་མཛད་ནས། དེ་ལྟར་ཤྲཱ་མཆོག་གི་དྲི་བ་རེ་རེ་བཞིན་ལན་འདེབས་གནང་བ་མ་ཟད། གཞུང་ཚང་མའི་ནང་པཾ་ཆེན་ལ་དགག་པ་ནན་པོ་རྒྱང་ཡོད་ཀྱང་། གསེར་ཕྱུར་ལ་སོགས་པའི་ཤྲཱ་མཆོག་གི་གཞུང་གང་དུའང་གོ་རམས་པ་ལ་དགག་སྒྲུབ་ལྟ་ཅི། བསྟོད་སྒང་ཀྱི་ཚོག་ཟུར་ཙམ་ཡང་མི་འཐུང་བ་འདིས། ཤྲཱ་མཆོག་གིས་གོ་རམས་པ་གཟིགས་སྟངས་དམིགས་བསལ་ཞིག་ཡོད་པ་མཚོན་སྟམ།

ད་ནི་གཞུང་མཚན་རེ་རེ་བཞིན་འཛིན་མི་ལྷོག་པས་མདོར་བསྡུས་ན། པཾ་ཆེན་གྱི་དྲི་བར་ལན་བཏུ་གཉིས་དང་། ཡང་ལན་བཞི། གཞན་ཡང་ས་པཾ་གྱི་དྲི་ལན་དགུ། འཕགས་པའི་དྲི་ལན་གསུམ། ཀུན་མཁྱེན་ཆེན་པོའི་དྲི་ལན་ཁག་དགའ་གདོང་པའི་འགྲེལ་པ་གཞན་ལྔ·[14]དང་། དེ་བཞིན་སྟྲ་ལོ། ཐོ་མཁན་ཆེན་དང་། མང་ཐོས། ངག་ཚོས། པཾ་ཆེན་འབུམ་ཐུག་ལྔ་པ། པཾ་ཆེན་འབུམ་ཐུག་གསུམ་པ། པཾ་ཆེན་གཞུང་བཀྲ་པ། ལྷུགས་ཐར་རབ་འབྱམས་པ། པཾ་ཆེན་དོན་ཡོད་གྲུབ་པ། ཆོས་རྗེ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ། དེ་མིན་འཐུག་པ་པད་དཀར་སོགས་ཀྱི་དགག་ལན། དེ་དག་གི་ཡང་ལན་བཅས་བསྟོམས་ནི་སྨོན་གསུམ་འདིའི་འགྲེལ་ཚོགས་སུ་གཏོགས་པའི་ཡིག་སྣ་བཀྲ་ཐུག་ཀྱིས་ལོན་པ་ཙམ་བྱང་ཡོད་ས་རེད། དེ་ལས་བློ་མ་དམ་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ཡིག་ཆའི·[15]ནང་ནས་ཆོས་རྗེ་ལུ་དབོན་ཀྱི་དྲི་ལན་ཁག་མ་གཏོགས་གཞན་ཆམས་ཤལ་ཆེར་མེད་པར་སོང་བ་འདུ་སྟེ། དེ་ཕྱིན་ཆད་ཀྱི་སྨོན་འགྲེལ། འགྲེལ་ཆེན་བཞི་གཙོས་པའི་ད་ཡོད་ཆམས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིགས་ནས། <དཔལ་ས་སྐྱའི་སྨོན་གསུམ་ཕྱོགས་བསྒྲིགས།> ཞེས་པ་དེབ་ཐེང་ཅི་ཤྲའི་ནང་ཆོས་ཚན་བཀྲ་དང་ཅི་ཤ་ལྟག·[16]ཅིག་བཞུགས་འདུག་གོ།

༣། སྨོན་གསུམ་ཀྱི་བ་སྐད་འཇུག་ཡུལ་ངོས་བཟུང་བ།

བརྗོད་གཞི་གཉིས་པ་(ས་སྐྱ་པའི་སྨོན་གསུམ་གྱི་བཞེད་ཚུལ་གླིང་བ་)ཞེས་པ་འདི། སྨོན་གསུམ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་དང་། གནས་གཏོང་གི་ཚུལ་ཏེ་དོན་ཚན་འདི་གཉིས་ཐད་ལ་ས་སྐྱ་པ་ཚོས་འགྲེལ་བཤད་གནང་ཚུལ་ཞིག་གླིང་དགོས་ལ།

[14] འདིས་ཏྲི་ཀཱ་ཀྱུས་བསྟུས་གསུམ་དང་། དཀའ་འགྲེལ་ཀྱུས་བསྟུས་གསུམ་སྟེ་འགྲེལ་པ་དྲུག་མཇུག་པ་ངག་ཚོས་ཀྱིས་གསུངས་འདུག

[15] བློ་མ་དམ་པ་ཡན་ཆད་ལ་སྨོན་གསུམ་རབ་དཔྱི་དང་འཕྲེལ་བའི་ཡིག་ཆ་ཇི་ཡོད་ནི། ངོར་ཆེན་ཀྱི་སློབ་མ་གྱང་ཅུ་ཤེས་རབ་བཟང་པོ་དང་པཾ་ཆེན་ངག་ཚོས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ནང་གསལ་བ་ལྟར་བཀོད་པ་ཡིན།

[16] འདིར་ཀ་ཡ་ལྟག་ཅིག་ཅེས་བྱིས་པ་ནི། པོད་བཅུ་དགུའི་ནང་ཚོས་སྣ་ཀ་ཀ ཙམ་འདུག་ལ། པོད་དགུ་པ་དེ་ལག་ཏུ་མ་ཐོབ་ནས་དེར་ཚོས་ཚན་ཇི་ཡོད་མ་ཤེས་པས་ཡིན།

དེའང་སྒྲིར་སྟོམ་གསུམ་ཟིར་དུས། སྟེ་སྟོད་སྒྲི་ལྟར་ན་སོ་ཐར་དང་། བསམ་གཏན་དང་། ཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམ་པ་གསུམ་ལ་འཇུག་པ་ཤས་ཆེ་ལ། སྐབས་ལ་ལར་ནི་བསླབ་ཚོགས་གསུམ་ལ་འཇུག་པའང་ཡོད་ཅིང་། དེ་བཞིན་འདུལ་གཞུང་ལ་ལར་ལྷས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་སྟོམ་པ་ལ་སྟོམ་གསུམ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡོད་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟེ་སྟོད་ལས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚུལ་ཁྲིམས་གསུམ་ལ་གོ་ངེས། དེ་མ་ཟད་རྒྱུད་སྟེ་ལས་ཀྱང་། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྟོམ་པ་དང་། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྟོམ་པ་དང་། ཇོག་རིམ་གྱི་སྟོམ་པ་གསུམ་ལ་སྟོམ་གསུམ་གྱི་ཐ་སྙད་མཛད་པ་ཡོད་པས། དེ་ལ་སོགས་པ་སྟོམ་གསུམ་གྱི་ཐ་སྙད་འཇུག་ཡུལ་མང་ཡང་སྐབས་འདིར་དེ་དག་གང་ལའང་མི་འཇུག་སྟེ། འདིར་ནི། རྒྱུད་ཏོ་ཏྲེ་ཙི་མོ་ལས། སྟོམ་པ་གསུམ་དང་ཡང་དག་ལྡན། །སོ་སོར་ཐར་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས། རིག་འཛིན་རང་གི་ངོ་བོའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སོར་བྱང་སྡུགས་གསུམ་གྱི་སྟོམ་པ་གསུམ་ལ་སྟོམ་གསུམ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །

༥། སྟོམ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་སོ་སོར་བཤད་པ།

དེ་ལྟར་ན་འདིར་ས་སྐྱ་པས་བཞེད་པའི་སྟོམ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་ཤོད་གསུངས་དུས་སོར་བྱང་སྡུགས་གསུམ་གྱི་སྟོམ་པ་ལ་གོ་དགོས་པ་སོང་ཙང་། དང་པོ་སོ་ཐར་གྱི་ངོ་བོ་ནི། མདོ་རྩ་ལས། "དེས་པར་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་"ཞེས་དང་། ཐུམ་བཏུ་པ་ལས། དེས་པར་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་སྡུག་བསྔལ་སྤོང་། །ཞེས་དང་། ཡང་མཛོད་རང་འགྲེལ་ལས། "ཅི་ཕྱི་རོལ་པ་རྣམས་ལ་ཡང་དག་པར་བླང་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་མེད་དམ་ཞེ་ན། ཡོད་མོད་ཀྱི་སོ་སོར་ཐར་པའི་སྟོམ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ནི་གཡོད་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་གཏན་དུ་སྲིག་པ་ལས་སོ་སོར་ཐར་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །"ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དཔལ་ལྡན་ཟླ་ཆེ་བློ་བཟང་གྱིས། "སོ་སོར་ཐར་པའི་སྟོམ་པ་ནི་གཞན་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པ་གཞི་དང་བཅས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ལྟོག་པའོ། །"ཞེས་གསུངས་པ་སོགས་ཁུངས་སུ་དྲངས་ནས། དེས་འབྱུང་གི་བསམ་པས་ཀུན་ནས་བསླངས་ཏེ་གཞན་གནོད་བློང་བའི་སེམས་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་སྟེ། ཀུན་སློང་དེས་འབྱུང་གི་བསམ་པས་ཟིན་པ། བྱེད་ལས་གཞན་ལ་གནོད་འཚེའི་བསམ་སྦྱོར་གཉིས་སྒྲུབས་པ། ངོ་བོ་སེམས་བྱུང་སེམས་པ་གཙོ་བོ་ཡིན་ཡང་དེའི་ཤུགས་ཀྱིས་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་འགོར་བཅས་ཀྱང་སོར་སྟོམ་དུ་སོང་བར་བཞེད། པཏ་ཆེན་ཤྲཱ་མཆོག་པས། སོར་སྟོམ་ལ་འཇིགས་སློབ། ལེགས་སྟོན། དེས་འབྱུང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཞེས་གསུམ་དུ་ཕྱེས་ཀྱང་། གོང་དུ་སྨྲས་པ་ལྟར་ས་སྐྱ་པ་སྤྱི་ཡིས་ནི། སོར་སྟོམ་དང་། དེས་འབྱུང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས། ཐར་ལམ་དུ་ཀྱུར་པའི་སྟོམ་པ་རྣམས་ཡིན་ཁྱབ་མཁན་དུ་བཞེད་དེ། ཀུན་མཁྱེན་

བློ་མས།[17] དེས་ན་ངེས་འབྱུང་ཚུལ་ཁྱིམས་དང་། །སོ་ཐར་དོན་གཅིག་འདྲལ་བའི་ལུགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

དེ་ལ་ཆོ་གའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཆོ་ག་ལས་ཐོབ་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་རང་གི་ཆོ་ག་ལས་ཐོབ་པའི་སོ་ཐར་གཉིས། དང་པོ་ལ་སོ་ཐར་རིས་བཅུད་ལས་གཏན་ཁྱིམས་བདུན་ནི་ཇི་སྲིད་འཚོ་བའི་མཐའ་ཅན་དུ་ངེས་པར་བཤད་ཅིང། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་། འདུལ་བ་ནང་བཞུགས་པའི་དེ་དག་གི་ཆོ་གར་"ཇི་སྲིད་འཚོ་བའི་བར་དུ་"ཞེས་ཡོད་ཅིང། (བསྟན་བྱ་དང་མཁན་པོ་)"དེ་གཉིས་ཀྱི་མིང་མ་བརྗོད་ན་ཡང་མི་སྐྱོའོ། །"ཞེས་ཆོ་གའི་ཚོགས་ཆད་པའམ་ནོར་བ་ཙམ་བྱུང་ནའང་ཆོ་ག་ཉམས་ནས་ལས་མི་ཆགས་པར་གསུངས་པས། རྒྱལ་བ་འཕྲི་གུང་པའི་བཞེད་པ་ལྟར། ཇི་སྲིད་འཚོ་བའི་སྒྲ་སེམས་ཇི་སྲིད་འཚོ་བ་ལ་ཡོ་བ་བྱས་ནས། འདུལ་བའི་ཆོ་ག་ལས་སོར་སྟོམ་བྱང་ཆུབ་སྙིང་པོའི་བར་ལེན་པ་མི་འཐད་ཅེས་སྟོམ་གསུམ་རབ་དབྱེའི་ནང་དགག་པ་ནན་ཏན་གནང་བ་ནི། འདི་ཉིད་ལས། ཁ་ཅིག་ཇི་འཚོ་བའི་སྒྲ། ।ལུས་དང་སེམས་ལ་དགོངས་ཞེས་ཟེར། ।ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་བྱང་སྟོམ་གྱི་ངོ་བོ་ནི། ས་པཎ་ཀྱིས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆོ་ག་ལས། "རྗེགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྦྱོར་པ་ཁྱད་པར་བ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤོང་བའི་སེམས་པ་རྒྱུན་ཆགས་པའོ། །"ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྗེགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྦྱོར་པ་ཁྱད་པར་བ་གང་ཞིག མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤོང་བའི་སེམས་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་སྟེ། དེའི་དོན་ཡིན། རྒྱལ་བ་བྱམས་པས། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། ।ཡང་དག་རྗེགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད། ।ཅེས་པ་དང་མཐུན་པར་གཞན་དོན་དུ་རྗེགས་བྱང་ཐོབ་པར་འདོད་ནས་སྦྱོར་པ་ལ་དངོས་སུ་ཞུགས་ཤིང་། དེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤོང་བའི་སེམས་པ་ལྷན་ཕྱིན་ཆད་རྗེགས་བྱང་དོན་གཉིར་ཀྱི་བློ་འཛིར་བཅས་བྱང་སྟོམ་དུ་སོང་བའི་དོན་ཡིན། དེས་ན་ཞི་བ་ལྷས། བྱང་ཆུབ་སྒོན་པའི་སེམས་ལ་ནི། ।འཛིར་ཆོ་འཕགས་བུ་ཆེ་འབྱུང་ཡང་། ।ཇི་ལྟར་འཇུག་པའི་སེམས་བཞིན་དུ། ।བསོད་ནམས་རྒྱུན་ཆགས་འབྱུང་བ་མིན། ।ཞེས་སྒྲོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་སྟོམ་པ་མིན་པ་ལྟ་བུར་གསུངས་པ་ཡང་། སྟོམ་པ་དང་མ་འབྲེལ་བའི་སྟོན་ཀྱི་སྒྲོན་སེམས་ཙམ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཀྱི། སྒྱིར་སྒྲོན་སེམས་སྟོམ་པ་མིན་པའི་དོན་གཅིག་ཡིན་ཏེ། སྒྲོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱང་ཆོ་ག་ལས་ལེན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབུ་མ་པའི་ལུགས་ལྟར་ན་སྒྲོན་འཇུག་ཐུན་གཅིག་ཏུ་ལེན་ཞིང་། སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལྟར་ན། དང་པོ་སྒྲོན་སེམས་ལེན། དེ་ནས་ཐེག་ཆེན་སྡེ་སྒྲོད་ལ་སྦྱངས་ཏེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་བསྙན་པ་རྣམས་ཉམས་ལེན་ནས། ཐུན་ཀ་ཕར་ཏུ་ཚུད་པར་བྱས་ནས། གཟོད་འཇུག་སེམས་ལེན་པར་འཇུག་དགོས་པ་ནི། ཆོ་ག་ཉིད་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་ནམ། སྡེ་སྒྲོད་ཀྱི་མ་མོ་ཤེས་ས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་བར་ཆད་

[17] སྟོན་གསུམ་ཁ་སྐྱོང་། ཀུན་མཁྱེན་བཀའ་འབུམ། པོད་ཏ་པར་བཞུགས་ཡོད།

འདི་བ་ཡོད་པ་ལས་གསལ་ཞེས་བཞེད་དོ། །དེ་མ་ཟད། ཇོ་བོ་རྗེས། སོ་སོར་ཐར་པ་རིས་བདུན་ཀྱི། །རྒྱ་ཏུ་སྦོམ་གཞན་ལྟན་པ་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡོམ་པ་ཡི། །སྐལ་བ་ཡོད་ཀྱི་གཞན་དུ་མིན། །ཞེས་གསུངས་པས། གལ་སྲིད་སེམས་ཅམ་ལུགས་ཏེ་བྱམས་པ་ནས་ཐོགས་མེད་ལ་བརྩུད་པ། བྱང་ས་སོགས་ནས་གསུངས་པའི་ཆོ་གས་འཇུག་སེམས་འཛིག་ན། བསྲུབ་བྱ་ལ་སོ་ཐར་རིས་བདུན་གང་ཅང་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ངེས་པར་དགོས་པས། སོར་སྡོམ་ཡོད་མེད་ཅི་རིགས་འདུས་པའི་ཁྱོམ་ཚོགས་ལ་སེམས་བསྐྱེད་གནང་དུས་ཆོ་গ་འདི་ལག་བྱེད་པ་མི་འཐད་པས། འདི་ལྟ་བུའི་ཁྱོམ་ཚོགས་ལ་སོགས་པར་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་གནང་བར་དགོངས་ན། དབུ་མ་པའི་ལུགས་ཏེ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ནས་གླུ་སྲུབ་ལ་བརྩུད་པ། སྦྱོང་འཇུག་སོགས་ནས་གསུངས་པའི་ཆོ་গ་འདི་ལག་ལེན་དུ་འཕྲིར་ན་དམ་པའི་ཕྱག་ལེན་དང་མཐུན་ཚུལ་སོགས་ཀྱི་དགག་སྒྲུབ་རྒྱས་པ་སྡོམ་གསུམ་རབ་དབྱེའི་སྐབས་གཉིས་པར་བཤུགས་ཡོད། འོ་ན་སྨོན་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གང་ཞེ་ན། སྦྱོང་འཇུག་ལས། འགྲོ་བར་འདོད་དང་འགྲོ་བ་ཡི། །བྱེ་བྲག་ཇི་ལྟར་ཤེས་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་མཁས་པས་འདི་གཉིས་ཀྱི། །བྱེ་བྲག་རིམ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གཞན་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འདོད་པ་སྨོན་སེམས་དང་། དེའི་ཆེད་ལམ་སྲུབ་པར་འདོད་པ་འཇུག་སེམས་ཏེ། ཡུལ་གང་ཞིག་ལ་འགྲོ་འདོད་པ་དང་། དངོས་སུ་ལམ་དུ་ཕྱིན་པའི་བྱ་བའི་ཀུན་སྤྱོད་བཞིན་ནོ་ཞེས་བཞེད་དོ། །

གསུམ་པ་སྟག་སྡོམ་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི། གསང་འདུས་ལས། དབང་པོ་དང་ནི་ཡུལ་ཆམས་ཀྱི། །རྒྱུན་ལས་གང་དང་གང་བྱུང་བ། །ཡིད་དེ་མན་ཞེས་བྱ་བར་བཤད། །ཏ་ནི་སྐྱོབ་པར་བྱེད་པའི་དོན། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར། ཡིད་མཚན་ཆོག་ལས་སྐྱོབ་པའི་ཐབས་ཁྱད་པར་ཅན་གང་ཞིག ཡི་མཐུན་ཕྱོགས་སྒོང་བའི་སེམས་པ་མཚུངས་ལྟན་དང་བཅས་པ་སྟེ། དེའི་དོན་ཡང་། རྗེ་བཙུན་རིན་པོ་ཆེས། ཙ་ལྡུང་འཁྱལ་སྒོང་ལས། སྟག་ཞེས་བྱ་ནི་མཚན་མ་དང་ཆམ་ཆོག་ལས་ཡིད་སྐྱོབ་པར་བྱེད་པའམ། ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བ་སྟེ་མཆོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །ཞེས་དང་། ཡང་རིག་པ་འཛིན་པ་ནི། དེ་དག་ཀྱང་ལྷའི་ཆམ་པའམ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་པས་ན། འདི་ལ་འགལ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་ཐུན་ཙམ་སྟེ་བཞིའི་དབང་ངང་འབྲེལ་བའི་ཚེ། དེའི་སྐྱབ་པ་ཉམས་ལེན་ཐམས་ཅད་སྟག་ཀྱི་ལམ་དུ་སོང་ནས། མཚན་བཅས་མཚན་མེད་དམ་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ཏིང་ཏེ་འཛིན་གྱིས་རང་སེམས་རིམ་གྱིས་ཐ་མལ་སྣང་ཞེན་དང་ཀུ་ནོམ་ལྟར་ཞེན་གྱི་མཚན་ཆོག་གཉིས་ལས་གློལ་བར་བྱེད་པས་ན་མཆུངས་སྟག་ཞེས་བཞེད་དོ། །

དེས་ན་སྨིན་བྱེད་ཀྱི་དབང་མ་ཐོབ་པར་གོལ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་ཡོངས་ཐབས་མེད་ཅང། སྟོམ་གསུམ་རབ་དབྱེའི་ནང། དབང་མ་བསྐུར་བར་ཏྲི་ན་ཆེན་ས་མ་རྟེས་གནང་ཅམ་བྱས་ནས་སྒོགས་ཀྱི་ཟབ་ལམ་གཏུམ་མོ་སོགས་སློབ་པ་ལ་འཛུག་པ་ནི། གསང་སྒོགས་མེད་པར་སྨྱལ་གདུག་གི །མགོ་ལས་རིན་ཆེན་ལེན་པ་ལྟར། །རང་གཞན་བརླག་པའི་རྒྱུ་བས། །མཁས་པ་ཆེམས་ཀྱིས་རྒྱང་རིང་སྤོངས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཉེས་པ་གསུངས་ནས་དགག་པ་རྒྱ་ཆེར་གནང་ཡོད། དེ་བཞིན་རྗོ་རྗེ་ཕྲེང་བ་ལས། ཕྱི་རྒྱ་ཉན་ཐོས་སྨྱོད་པ་སྲུང་། །ནང་དུ་འདུས་པའི་དོན་ལ་དགའ། །ཞེས་དང་། རྗོ་རྗེ་གུར་ལས། ཉན་ཐོས་སྨྱོད་པ་སྲུང་བ་པོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པས་གསང་སྒོགས་ཀྱི་ཆལ་འཕྱོར་པ་ཡིན་ཡང། བླང་དོར་གཉིས་མེད་ཀྱི་དོན་ལ་རྟོགས་པ་བརྟན་ཅིང། ཀུན་སྦྱངས་ཀྱི་སྨྱོད་པ་བསྟེན་པའི་གནས་ཚད་ལ་མ་བསྟེན་བར་ཕྱི་སོ་ཐར་ཀྱི་སྟོམ་པ་ཉན་ཐོས་ལྟགས་བཞིན་དུ་སྲུང་ནས། སྨྱོད་པ་འདུལ་བ་དང་མཐུན་དགོས་པ་ལས་སྒོགས་ཀྱི་ཆལ་འཕྱོར་པ་ཡིན་ཟེར་ནས་ནག་ཆང་ལ་སོགས་པ་བཀ་མེད་དུ་བསྟེན་ནས་སྨྱོད་པ་འཚོལ་ཉོག་ཏུ་སྨྱོད་ན། གང་ཟག་སྐྱེར་རང་གི་སྟོམ་པ་དམ་ཚིག་ལ་གནོད་པ་མ་ཟད་བསྟན་པ་སྨྱ་ལ་མཚན་ཤས་ཐུ་འགོ་བའི་གཞི་ཡིན་པས། ཇི་སྐད་དུ། དེས་ན་བསྟན་པའི་སྐོར་ཞུགས་པས། །ས་ངས་རྒྱས་བསྟན་ལ་མ་ཕན་ཡང། ।ཆོས་པ་ཀུན་ཏུ་གནོད་མི་བྱ། ।ཞེས་གདམས་ནས་སྒོགས་པ་ཡིན་ཡང། སྨྱོད་པ་འདུལ་བ་དང་མཐུན་པ། སྐོམ་པ་མདོ་སྡེ་དང་མཐུན་པ། ལྟ་བ་དབུ་མ་དང་མཐུན་པ། གསང་སྒྲུགས་སྡེ་དང་མཐུན་པ་ཞིག་ངེས་པར་དགོས་པ་ནི། སྟོམ་པ་གཉིས་ཀྱི་བཅས་པ་ལས། ।དགོས་པ་མེད་པར་འདའ་བ་དང། ।ཞེས་སྒྲགས་ཉམས་སུ་ལེན་ན་སོར་བྱང་གི་བསླབ་པ་ཆམས་ཚུལ་བཞིན་སྲུང་དགོས་པར་བསྟན་པ་འདི་ཚོའི་དགོངས་པ་ཡིན་ཞེས་བཞེད་དོ། །

༥། སྟོམ་གསུམ་གནས་གཏོང་གི་ཚུལ་བཤད་པ།

སྟོམ་པ་གསུམ་ཀྱི་གནས་གཏོང་གི་ཚུལ་བཤད་པ་ལ། དང་པོ་སྟོམ་པ་གསུམ་ཐོབ་ཚུལ་རགས་རིམ་ཞིག་ཀྱང་གྲོང་ན། གཐོད་དེ་ལྟར་གང་ཟག་གཅིག་གིས་སྟོམ་པ་གསུམ་ག་ཐོབ་ནས་སུམ་ལྡན་ཀྱི་ཚེ། ངོ་བོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་དུ་གནས། གཏོང་དུས་རིམ་དང་གཅིག་ཆར་ཇི་ལྟར་གཏོང་སྐྱེ་པའི་དགོངས་པ་དེ་རང་བཞིན་ཀྱིས་ཡོང་གི་ཡོད་དུས། དང་པོ་ཐོབ་ཚུལ་ལ་གསུམ་ག་རང་རང་གི་ཚོ་ག་ལས་རིམ་ཀྱིས་ཐོབ་པ་དང། དང་པོ་གཉིས་ཚོ་ག་གཅིག་ལས་སྐྱབས་གཅིག་ཏུ་ཐོབ་པ་དང། གསུམ་ག་ཚོ་ག་གཅིག་ལས་སྐྱབས་གཅིག་ཏུ་ཐོབ་པ་དང་ཐོབ་ཚུལ་གསུམ་ཡོད། དེའང་དགེར་ན། དང་པོ་འདུལ་བའི་ཚོ་ག་ལས་སོ་ཐར་རིས་བདུན་གང་ཟུང་བླངས། དེ་ནས་ལུགས་གཉིས་

ཀྱི་ཆོ་གཏང་ཐུང་ལས་སེམས་བསྐྱེད་ནོད་ཅིང་། སྒོར་རྒྱུད་སྟེ་གང་ཐུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་ཞུགས་ནས་དབང་ལེན་པ་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་པ་ནི། ཐུར་འདུལ་བའི་ཆོ་ག་ལ་མ་ལྟོས་པར། དབུ་མ་ལུགས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆོ་ག་སྤྱོད་འཇུག་ནས་འཕྱུང་བ་ལྟར་བྱས་ནས་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ལེན་པའི་ཚེ། སྤྱོར་བ་ལ་སྐྱབས་འགྲོ་དང་དངོས་གཞི་ལ་སེམས་བསྐྱེད་ཐོབ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། གསུམ་པ་ནི། སྔོམ་པ་འོག་མ་གཉིས་ཐུར་སོ་སོའི་ཚོ་ག་ལས་བླངས་པ་མེད་ཀྱང་། དང་པོ་ནས་ཐུགས་ཀྱི་ལམ་ལ་ཞུགས་ཏེ་དབང་ཐོབ་པའི་ཚེ། དབང་གི་ཚོ་ག་དེ་ཉིད་ལས་སྔོམ་པ་གསུམ་ག་ཐོབ་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། སྡུ་གོན་གྱི་སྐབས་སུ་རྒྱུན་བཤགས་ལན་གསུམ་རྟེས་བྱས་པ་ལས་སྐྱབས་འགྲོ་དང་སྨོན་འཇུག་གི་སེམས་བསྐྱེད་ཐོབ་ཅིང་། དངོས་གཞིའི་ཚོ་ག་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་ཚེ་ཐུགས་ཀྱི་སྔོམ་པ་རྫོགས་པར་ཐོབ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། ཇི་སྐད་དུ། ཀུན་མཁྱེན་བླ་མའི་སྔོམ་གསུམ་ཁ་སྐོང་ལས། རང་རང་ཚོ་གས་རིམ་བཞིན་དུ། ।བླངས་ནས་དབང་བསྐུར་ཚོ་ག་ལས། ।གསུམ་ཚར་ཐོབ་པ་ཉིད་ཀྱང་ཅང་། ।ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

འོ་ན་དེ་ལྟར་སྔོམ་པ་གསུམ་ག་གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ཚོ་ངོ་བོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་དུ་ལྟན་ཞེ་ན། དེ་ལ་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་ལྟན་ཞེས་པའི་ཕྱོགས་དང་། ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་ལྟན་ཞེས་པའི་ཕྱོགས་གཉིས་བྱེད་འདུག། ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་ལྟན་པའི་ཕྱོགས་ལའང་། ཉི་བླ་སྐར་གསུམ་གྱི་དཔེས་གོང་མ་ཐོབ་པའི་ཚེ་འོག་མ་བག་ལ་ཞ་འགྲོ་བས། དེའི་བསྟན་པ་ལས་འདས་ཀྱང་ཉེས་པ་མི་འབྱུང་ཞེས་པའི་ཕྱོགས་གཅིག་སྟེ། འདི་རྒྱ་གར་གྱི་པཎ্ཌི[18]པའི་ཐུན་ཏི་ཅ་ཏ্ཊའི་ལུགས་ཡིན། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས་ནི། སྐྱེས་བུའི་རྒྱུན་གྱི་དཔེས་གསུམ་ག་མཇོན་ལྡན་དུ་ཡོད་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་ཅིང་། ཇས་སོ་སོར་ཡོད་པས་རང་རང་གི་ལུགས་བཞིན་དུ་གསུམ་ག་མཉམ་པོར་སྡུད་དགོས་ཞེས་འདོད། འདི་རྒྱ་གར་པཎ্ཌི་ཏ་ཟླ་ཡ་ཀ་རའི་བཞེད་པ་ཡིན། དེ་བཞིན་ཁ་ཅིག་གིས་ནི། ཆུ་གཞུང་དུ་ནོར་བུ་བཞག་པའི་དཔེས་སྔོམ་གསུམ་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་ཚུལ་དུ་ཇས་ཐ་དད་པར་གནས་པས། གནས་འགྱུར་ཅི་བ་མི་འཐད་ཅེས་འདོད་ལ། ཡང་ལ་ལས་ནི། རྒྱུད་འབྲུམ་པའི་ལུང་ཁྲུངས་སུ་དྲངས་ནས་གནས་འགྱུར་ཅི་དགོས་ཀྱང་། སུམ་ལྟན་རྒྱུད་ཀྱི་སྔོམ་གསུམ་རྒྱུན་གཅིག་ཅཊམ་ལས་ཇས་གཅིག་པ་མི་ཅང་ཞེས་འདོད་པཎ་ཡོད། ཀུན་མཁྱེན་གོ་རམས་པས་དེ་ཆམས་ཐུགས་སྟ་ལ་བཞག་ནས། སྔོམ་གསུམ་སྒྲོ་དོན་ནང་དགག་པ་ནན་པོ་རེ་གནང་འདུག །

གཉིས་པ་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་ལྟན་པར་འདོད་པའི་ཕྱོགས་ནི། སྐབས་འདིར་རང་ལུགས་སུ་བཤད་ཡ་དེ་ཡིན། དེའང་ཀུན་མཁྱེན་གོ་རམས་པའི་སྔོམ་གསུམ་ཁ་སྐོང་དུ། གསུམ་ལྟན་ཚོ་ན་ངོ་བོ་གཅིག ।ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྔོམ་པ་གསུམ་

[18] ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་བོད་ལ་ཕེབས་དུས་འཁོར་པཎ་ཆུང་དགུ་ཡོད་པའི་གྲས་ཡིན། ཁོང་གིས་མཛད་པའི་སྔོམ་གསུམ་འོད་ཕྲེང་ལ་གསལ།

པོ་རང་རང་གི་ཚོ་གཅིག་ལས་རིམ་གྱིས་ཐོབ་པའམ་དབང་བསྐུར་གྱི་ཚོ་གཅིག་སྟབས་གཅིག་ཏུ་ཐོབ་པ་གང་ཡིན་ཡང་བྱང་། སྔགས་སྨོན་གྱི་དམ་ཚིག་ཅན་གྱི་ནུལ་འཕྲོར་པ་ཡིན་ན་གསུམ་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཅིང་། དེའི་རྒྱུ་ཀྱི་སྨོན་པ་ཐམས་ཅད་སྔགས་སྨོན་གྱི་ངོ་བོར་སྒྲུས་ཡོད་པས། དེ་ལ་དགོངས་ནས་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་པས་སྨོན་གསུམ་གནས་ཀྱང་ངོ་བོ་གཅིག་ཅེས་རྗེ་འཛིན་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྨོན་པ་གསུམ་རྒྱུད་དེ་ལ་གནས་ཚོ་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་གནས་པར་བཞེད་པ་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ། སྨོན་གསུམ་ཚོ་ག་མི་ལྡན་པར། ཁྱགས་པའི་བདག་ཉིད་མི་འགྱུར་ཏེ། །དང་པོ་ས་ས་སོར་ཐར་པ་ཡི། །སྨོན་པ་ལེགས་པར་མ་བཟུང་བར། །གསང་སྔགས་ཚུལ་ལ་གནས་བྱེད་པ། །ཐ་བ་ལས་བསྐྱེད་འཕགས་བཞིན་ནོ། །ཆ་བ་ཆེད་པར་མི་འགྱུར་བས། །དང་པོ་སྐྱབས་འགྲོ་ནས་བཙམས་ཏེ། །སྨོན་གསུམ་ཚོ་ག་རབ་ཏུ་བརྟག །ཅེས་[19]གསུངས་པ་ལྟར་སྔགས་ཀྱི་ནུལ་འཕྲོར་པ་ཡིན་ན། སྨོན་པ་སུམ་ལྡན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་བཞེད་ནས་དེའི་ཤེས་བྱེད་ལ། དང་པོ་དབང་བསྐུར་ལེན་དུས་སྨོན་པ་གསུམ་ཀ་ལེན་པ་དང་། བར་དུ་སྲུང་དུས་སྨོན་པ་གསུམ་ཀ་སྲུང་དགོས་པ། དེ་བཞིན་སྐྱབ་ཐབས་ཀཅིག་ལ་འཇུག་ནའང་སྟོན་འགྲོ་ལ་སྐྱབས་འགྲོ་དང་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་སོར་བྱང་གཉིས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ཅིས་པར་ཡོད་དགོས་པ་སོགས་ཀྱི་ལུང་རིགས་མང་པོ་བཀོད་ཀྱང་། འདིར་ཚོགས་དོན་མདོར་བསྡུས་ཀྱིས་བཤད་ན། རྒྱུད་རྣོ་རྩེ་རྩེ་མོ་ལས། སྨོན་པ་གསུམ་དང་ཡང་དག་ལྡན། །སོ་སོར་ཐར་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས། །རིག་འཛིན་རང་གི་ངོ་བོའོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རིག་པ་འཛིན་པ་ལ་སོར་བྱང་སྔགས་གསུམ་གྱི་སྨོན་པ་དང་ལྡན་ཞིང་། གསུམ་ཆ་ཡང་སྔགས་སྨོན་གྱི་ངོ་བོར་སྒྲུས་ཡོད་པས་གནས་ཚོ་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་སྟོག་པས་ཕྱི་བ་ཅམ་ལས་རྫས་སོ་སོར་མེད་པར་འདོད།

དེ་ལ་ཤེས་བྱེད་གཙོ་བོ་ནི། རྒྱུད་འབྱུམ་པ་ལས། རྣོ་ཡི་རིགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས། །བཞུས་པས་ལྷགས་དང་ཟངས་དཏུལ་འཕྲང་། །གསེར་འགྱུར་ཚེ་ཡི་དངོས་པོ་ཡིས། །ཀུན་ཀྱང་གསེར་དུ་འགྱུར་བར་བྱེད། །དེ་བཞིན་སེམས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས། །རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་སྨོན་པ་ཡང་། །དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་འདིར་ཞུགས་ན། །རྣོ་རྩེ་འཛིན་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱིས་ཕྱིས་དབང་སྐུར་ཐོབ་པའི་ཚེ། སྔར་གྱི་སྨོན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རིག་འཛིན་སྔགས་ཀྱི་སྨོན་པར་འགྱུར་བ་དཔེའི་སྒོ་ནས་གསུངས་པ་འདི་ལྟར་དང་། རིགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། སུམ་ལྡན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྨོན་གསུམ་ཟླ་བ་དང་ན། གཙོ་སེམས་གཅིག་གི་འགོར་དུ་སྨོན་གསུམ་གྱི་སྦྱོང་སེམས་ཟླ་བ་ཁ་ཅིག་ཆར་དུ་སྐྱེ་བའམ། ཡང་ན་གཅིག་མངོན་དུ་ཐུར་ཚོ་གཞན་མངོན་ཐུར་དུ་མེད་པར་འདོད་དགོས་ལ། གཙོ་སེམས་གཅིག་གི་འགོར་དུ་

[19] སྒོག་དཔོན་འཇམ་དཔལ་གྲགས་པའི་དཔལ་གསང་བ་ཐོད་ཀྱི་ཐྭི་འི་ཚོ་གའི་སྐྱིང་པོ་རྒྱན་ལས།

སེམས་བྱུང་རིགས་མཐུན་དུ་མ་འབྱུང་བ་ནི། སེམས་སེམས་བྱུང་མཚུངས་པ་ལྟ་ལྟན་དགོས་པས་མི་མཐད་ཅིང་། དེ་བཞིན་སྟོམ་པ་གསུམ་འཛིན་སྟངས་འགལ་བའམ་ལྡན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ཡིན་ཞེས་བརྡགས་ན། གཅིག་མངོན་དུ་གྱུར་ཚོ་གཞན་མངོན་དུ་མི་འགྱུར་བའང་རིགས་པས་མི་འཐད་པ་མ་ཟད། རྒྱུད་ལས། ཉན་ཐོས་སྨྲྭ་པ་སྲུང་བ་པོ། །ནང་དུ་འདུས་པའི་དོན་ལ་དགའ། །ཞེས[20]དང་། རྒྱལ་བ་ངས་གསུངས་ས་ས་ཐར་པ་ཡི། །དམ་ཚིག་དང་ནི་སྟོམ་པ་མ་ལུས་པ། ། སྟེགས་པ་ཁྱིམ་པས་རྒྱགས་དང་ཆ་ལུགས་སྦང་། ། ལྷག་མ་ནམས་ནི་ཉམས་སུ་བླང་བར་བྱ། ། ཞེས[21] གསུངས་པ་ལྟར་སྟེགས་ཀྱི་ནུལ་འཕྱོར་པ་དག་གིས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོམ་གསུམ་གྱི་སྦང་བླང་གི་བསླབ་བྱ་མཐའ་དག་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཉམས་བཞེས་གནང་བ་འདི་ལས་ཀྱང་ཤེས་ཐུབ་ཅེས་བཞེད་དོ། །

དེའང་རྗེ་བཙུན་རིན་པོ་ཆེ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཞལ་སྔ་ནས། སྟོམ་པ་ཉི་ཤུ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། སྟར་སོ་སོར་ཐར་པའི་སྟོམ་པ་ཐོབ་ན་ཕྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོམ་པ་ཐོབ་པའི་དུས་སྟར་གྱི་དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོམ་པར་གནས་འགྱུར་ལ། ཞེས་སོགས་དང། ཆ་ལྡན་འཁྲུལ་སྤོང་ལས། འདིར་སོ་སོར་ཐར་པའི་རང་བཞིན་ནི་གཞན་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པ་གཞི་དང་བཅས་པ་ལས་ལྡོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོམ་པ་ནི་དེའི་སྟེང་དུ་གཞན་ལ་ཕན་འདོགས་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ཅིང་། རིག་པ་འཛིན་པ་ནི་དེ་དག་ཀྱང་ལྷའི་ཆམ་པའམ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་པས་ན་འདི་ལ་འགལ་བ་ཅི་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་སྟར་སོ་སོར་ཐར་པའི་སྟོམ་པ་དགེ་སློང་གི་བར་ཐོབ་པ་ཞིག་གིས་ཕྱིས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་བསྙུང་ནས་ཡང་དབང་མཉོས་པར་འགྱུར་ན་འདི་ལ་སྟོམ་པ་ཇི་ལྟར་ལྡན་ཞེ་ན། དགེ་སློང་གིས་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཚོ་སོ་སོར་ཐར་པ་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོམ་པར་འགྱུར་ལ། དཀྱིལ་འཁོར་དུ་ཞུགས་པའི་ཚོ་སྟོམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རིག་པ་འཛིན་པའི་སྟོམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་སྐད་དུ་རྒྱུད་འདུམ་པའི་ལུང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་བྱུང་བ། རྟོ་ཡི་རིགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས། །ཞེས་པ་ནས། རྟོ་རྗེ་འཛིན་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང། དཔེ་དེའི་རྟོ་ནི་ཕལ་པ་ཡིན་ལ། ལྷག་མ་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བསླབ་པར་བྱ་བ། ཟངས་ནི་རང་རྒྱལ་གྱི་བསླབ་པར་བྱ་བ། དངུལ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསླབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཅིང་གསེར་འགྱུར་རྩི་ནི་རྟོ་རྗེ་ཐེག་པའི་བསླབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པར་མངོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། འདི་དག་བཤད་གཞིར་བཞག་ནས་ཀུན་མཁྱེན་ཆེན་པོས་སྟོམ་གསུམ་ཐྱི་བོན་དུ་ལུང་རིགས་མན་ངག་དུ་མའི་སྒོ་ནས་

[20] གསང་བ་འདུས་པའི་བཤད་རྒྱུད་ལས།

[21] དགྱེ་བཟང་གི་རྒྱུད་ལས།

དགག་སྒྲུབ་ཀ་ཅང་རྒྱས་པ་ཡོད་པས། བམ་བཤུས་ཀྱིས་བགོད་པ་དགེ་མཚན་ཆེ་ངེས་ཀྱང་ཡིག་ཚོགས་མང་བར་འཛིགས་ནས་གོང་དུ་ནང་དོན་སྙིང་བསྡུས་ཀྱིས་བཤད་ཡོད་ལུལ་བྱས་ཡིན་པས། དོན་གཉིར་ཅན་མཆིས་ཚེ་ཀུན་མཁྱེན་བླ་མའི་གཞུང་རང་ལ་གཟིགས་པ་འཚལ། དེ་ལྟར་སྒོམ་ལྟན་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོམ་གསུམ་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་གནས་ན་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོམ་པ་གསུམ་གཏོང་བའི་ཚེ་རིམ་དང་གཅིག་ཆར་གང་དུ་གཏོང་ཞེ་ན། དེ་ལ་ཀུན་མཁྱེན་བླ་མའི་སྟོམ་གསུམ་སྤྱི་དོན་ནང་འདི་ལྟར་གསུངས་ཏེ། ས་སོའི་ཚོ་ག་ལས་རིམ་ཀྱིས་བླངས་པའི་སྟོམ་གསུམ་ཀྱི་གཏོང་ཚུལ་དང་། དབང་བསྐུར་ཀྱི་ཚོ་ག་ཁོ་ན་ལས་ཐོབ་པའི་སྟོམ་གསུམ་ཀྱི་གཏོང་ཚུལ་གཉིས་མི་འདྲ་བས། དང་པོ་ལ་དགེ་སློང་གི་སྟོམ་པ་བཏང་ནས་གོང་མ་གཉིས་པོ་མི་གཏོང་བ་དང་། གོང་མ་གཉིས་བཏང་ནས་དགེ་སློང་གི་སྟོམ་པ་མི་གཏོང་བ་དང་། དགེ་སློང་གི་སྟོམ་པ་དང་སྒགས་སྟོམ་གཉིས་བཏང་ནས་བྱང་ཆུབས་ཀྱི་སྟོམ་པ་མི་གཏོང་བ་དང་། སྒགས་སྟོམ་བཏང་ནས་འོག་མ་གཉིས་མི་གཏོང་བ་དང་། གསུམ་ཆར་དུས་མཉམ་དུ་བཏང་བ་དང་ཆམ་པ་ལྟ་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་དགེ་སློང་གིས་ཆེས་ཅན་ཀྱི་དོན་དུ་འགྱུར་བ་ཁོགས་དགོས་ཆེད་ཁྱད་པར་ཅན་ཀྱི་ཚོ་དགེ་སློང་གི་བསླབ་པ་ཕུལ་བ་དང་། ཤེ་འཚོས་པའི་ཚོ་དགེ་སློང་གི་སྟོམ་པ་གཏོང་སྟེ། དེའི་གཏོང་རྒྱུ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དེའི་ཚོ་གོང་མ་གཉིས་མི་གཏོང་སྟེ་གཏོང་རྒྱུ་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་དགེ་སློང་གིས་སྨོན་ཚིགས་གཏོང་བའམ། བྱང་ཆུབས་ཀྱི་སྟོམ་པའི་ཕམ་འདྲ་ཀུན་དཀྲིས་དྲག་པོས་སྤྱད་པའི་ཚེ་གོང་མ་གཉིས་གཏོང་སྟེ། བྱང་ཆུབས་ཀྱི་སྟོམ་པའི་གཏོང་རྒྱུ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། སྒགས་སྟོམ་ཀྱི་ཚ་ལྟུང་ལྟ་པཱན་ཆ་གཉིས་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ།།དགེ་སློང་གི་སྟོམ་པ་མི་གཏོང་སྟེ། གཏོང་རྒྱུ་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ།།

གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་དགེ་སློང་གིས་དགོས་ཆེད་ཁྱད་པར་ཅན་མེད་པར་དགེ་སློང་གི་ཕམ་པ་བཞི་གང་རུང་སྤྱད་ན་དགེ་སློང་གི་སྟོམ་པ་དང་སྒགས་སྟོམ་གཉིས་ཀ་གཏོང་སྟེ། དགེ་སློང་གི་སྟོམ་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕམ་པ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། སྒགས་སྟོམ་ཀྱི་ཚ་ལྟུང་གཉིས་པ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །བྱང་ཆུབས་ཀྱི་སྟོམ་པ་མི་གཏོང་སྟེ། རང་གི་ཚོ་གས་ཐོབ་ཅིང་དེའི་གཏོང་རྒྱུ་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ།།

བཞི་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་དགེ་སློང་གིས་ཚ་ལྟུང་བདུན་པ་དང་། བཏྲད་པ་ལྟ་བུ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་རྣམས་སྤྱད་པའི་ཚེ་སྒགས་སྟོམ་གཏོང་སྟེ། དེའི་ཚེ་ཚ་ལྟུང་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོག་མ་གཉིས་མི་གཏོང་སྟེ། དེའི་གཏོང་རྒྱུ་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ལྔ་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་དགེ་སློང་གིས་སྨོན་ཚིགས་གཏོང་ནས་སོ་ཐར་ཀྱི་ཕམ་པ་བཞི་སྤྱད་པའི་ཚེ་གསུམ་ཆར་

གཏོང་སྟེ་དགེ་སློང་གི་སྟོམ་པའི་ཕམ་པ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྨོན་སེམས་གཏང་བའི་ཕྱིར་དང་། སྔགས་ཀྱི་བདེ་གཤེགས་བཀའ་འདས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོམ་པ་བཏང་ནས་སྔགས་སྟོམ་མི་གཏོང་བའི་མུ་ཏི་མེད་དེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོམ་པ་གཏོང་བའི་རྒྱུ་ལ། ཀུན་དཀྲིས་དྲུག་པོས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཕམ་པ་སྤྱད་པ་དང་། སྨོན་སེམས་གཏོང་བ་གཉིས་སུ་རེས་པ་ལས་དང་པོ་ནི་བདེ་གཤེགས་བཀའ་འདས་ཀྱི་ཆ་ལྡན་དང་། གཉིས་པ་ལ་ནི་ཆ་ལྡན་ལྟ་པ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། སྔགས་སྟོམ་ཡང་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོམ་པའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་དགེ་སློང་ལ་སོགས་པའི་རིས་བདུན་བཏང་ནས་གོང་མ་གཉིས་མི་གཏོང་བའི་མུ་ཡོད་པ་ཡིན་ཀྱི། སོ་ཐར་བཏང་ནས་གོང་མ་གཉིས་མི་གཏོང་བའི་མུ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གོང་མ་གཉིས་སོ་ཐར་ཀྱི་སྟོམ་པའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དབང་བསྐུར་ཀྱི་ཆོ་ག་ཉིད་ལས་ཐོབ་པའི་སྟོམ་གསུམ་ནི་སྔགས་ཀྱི་ཆ་ལྡན་བྱུང་བས་གཅིག་ཆར་དུ་གཏོང་བ་ཁོ་ན་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་སྟོམ་པ་གསུམ་ཀ་ཡང་སྔགས་སྟོམ་གཅིག་པུ་ལ་ལྟོག་པའི་སྐོ་ནས་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ལེན་པའི་ཆོ་ག་ཡང་དབང་བསྐུར་ཀྱི་ཆོ་ག་ཁོ་ན་ལས་ཐོབ་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་སྨོན་སེམས་མ་བཏང་ན་ཆ་ལྡན་བྱུང་བས་སྟོམ་པ་བཏང་ཡང་སེམས་བསྐྱེད་ཙམ་མི་བཏང་བ་ནི་ཡོད་དོ། །རིགས་པ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་སོ་ཐར་ལེན་པའི་ཆོ་ག་སྟོན་དུ་མ་སོང་བར་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོམ་པ་ཐོབ་པའི་གཉིས་ལྡན་ཡང་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོམ་པ་གཏོང་བའི་ཆོ་གཉིས་ལྡན་གཏོང་བར་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོམ་པ་ཆོ་གའི་སྐོ་ནས་མ་བླངས་པར་སོ་ཐར་རིས་བརྒྱད་པོ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྐོ་ནས་བླངས་པའི་གཉིས་ལྡན་ལ་ཡང་སོ་ཐར་བཏང་བའི་ཆོ་སྟོམ་པ་གཉིས་ཆར་བཏང་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེའི་ཚེའང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཙམ་ནི་མི་གཏོང་སྟེ། གཞུང་ལས། ཟིག་ཆེན་སོ་སོ་ཐར་ཡིན་ཡང་། །དཀོ་སྨོང་ལ་སོགས་སྟོམ་པ་ཡི། །ལྟོག་པ་ཅི་བའི་ཆོ་ན་གཏོང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ལྟོག་པ་དང་། །དེ་ཡི་འཕགས་བུ་ཅི་ཡང་འཕྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །ཞེས་པ་ནི་ཀུན་མཁྱེན་བླ་མའི་གསུང་བམ་བཤད་ཀྱིས་བཀོད་པ་ལས་ཐུན་ཀྱི་ནམ་རྟོག་གི་འཚར་ཡན་བསྲེས་པ་གཏན་མེད་པས་ནན་ཏན་གནང་འཚལ་ཞེས་རེ་ཞིག་སྟོམ་གསུམ་ཀྱི་སྐོར་ཀྱི་གཏམ་དེ་འདིར་མཇུག་བསྡུ་བར་བྱའོ། །

ཟླར་སྒྲས་པ།

མཁས་པའི་བཤད་སྒྲོས་སྒྲུག་པའི་ངལ་བ་མ་ལྷོགས་ཤིང་།།
རང་གི་འཚར་ཡན་སྒྲ་བའི་དགོས་པཞང་མ་མཐོང་བས།།
རྩེ་བཅུན་ཁུ་དབོན་གཉིས་དང་ཀུན་མཁྱེན་གོ་རམས་པའི།།
གཞུང་ལུགས་ཇི་བཞིན་འཚད་པའི་བཙོན་པ་བཏྱིས།།
སྟར་མེད་ལེགས་བཤད་སྒྲ་ལ་མི་མཁས་ཀྱང་།།
རང་བློམ་མཐོ་བའི་ཉམ་བཤད་དྲི་མས་དབེན།།
དེ་ལྟར་བཏྱིས་པའི་དགེ་ཚོགས་ཅི་མཆིས་པ།།
མཁའ་མཉམ་འགྲོ་བས་ས་ངན་རྒྱས་ཐོབ་ཕྱིར་བསྟོ།།

ཞེས་སོར་བྱང་སྟགས་གསུམ་གྱི་སྟོམ་པའི་རྣམ་བཞག་མདོར་ཙམ་གྲེང་བ་འདི་ནི་ལྷ་ན་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་ས་སྒྲའི་རང་གཞུང་ཏན་སློབ་དཔོན་ངག་དབང་ཐོགས་མེད་མཆོག་ནས། འདི་ལོར་ས་པཊ་འདས་མཆོང་གཞུང་ཆེན་བསྟོ་གྲེང་གིས་སྦྱང་བཙི་ཞུ་ཡིན་པས། (སྟོམ་གསུམ་རབ་དབྱེའི་ཁྱད་ཆོས་དང་། ས་སྒྲ་པའི་སྟོམ་གསུམ་གྱི་བཞེད་ཚུལ་གྲེང་བ།) ཞེས་པའི་བཙོད་གཞིའི་ཐོག་ཙོམ་ཤོག་བྲིས་ནས་བསྟོ་གྲེང་ལ་ངེས་པར་བཅར་དགོས། ཞེས་སྒྲལ་མ་གནང་བ་ལྟར། ས་སྒྲ་མཐོ་སློབ་ཀྱི་སློབ་དཔོན་མིང་འཛིན་ཐུབ་བསྟན་རབ་གསལ་པས་གོང་མ་ཆེམ་ལྟའི་མན་ངག་གི་ཆུན་འཛིན་དམ་པ་ཀུན་མཁྱེན་གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་ཞེང་གེའི་གསུང་སྐྱིང་བསྡུས་ཀྱིས་བགོད་པ་འདི་བཞིན་བོད་ཆུལ་ལོ་ ༢༧༩༤ ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༡༥ ལ་བྲིས་པ་དགེའོ།།དགེའོ། དགེའོ།།

ཞབས་རྟེས་དཀར་བོ།

▣ སྨོན་བཤད་ངག་དབང་ཐོགས་མེད། {ལྷུན་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་སློབ་ཁང་།}

སྒྲ་པ་ཁྱེད་ཡིན་རྟོག་གེ་བ་ཁྱེད་སྣ་བ་ངན་འཇོམས་ཁྱེད་འདྲ་མེད། །
སྟེབ་སྦྱོར་ཁྱེད་མཁས་སྟན་ངག་ཁྱེད་ཉིད་མངོན་བརྗོད་འཚད་ལ་འགྲན་མེད་ཁྱེད། །
དུས་སྦྱོར་ཁྱེད་ཤེས་ཕྱི་ནང་ཀུན་རིག་རྣམ་དཔྱོད་བློ་གོས་མཚུངས་མེད་ཁྱེད། །
དེ་འདྲ་གང་ཡིན་ས་སྐྱ་པ་སྟེ་མཁས་པ་གཞན་དག་གཟུགས་བརྙན་ཡིན། །

ཞེས་དག་པ་སྟེར་བའི་མཆོད་པ་བཟོད་པས་སྦྱིན་བསྲུས་ཏེ་གངས་ཅན་མཁས་པའི་གཙུག་རྒྱན་ས་ལོ་ཙྪ་བ་གང་ཉིད་ཀྱི་མཛད་ཕྲིན་ཀྱི་ཆ་ཤས་བོད་ལ་ཐུགས་རྗེས་བསྐྱངས་ཚུལ་ཚུར་མཐོང་བློ་ཡིས་ཇི་ལྟར་མཐོང་བ་དེ་ཉིད་ཁྱེད་ལྟར་ཡིག་ཆ་གཞི་ལ་བཞག་སྟེ་ཅུང་ཟད་བྱི་བ་ལ་གཉིས་ཏེ།མཁས་པའི་གཙུག་རྒྱན་དུ་བཞེངས་པའི་ཚུལ། བཞེངས་ནས་འཕྲིན་ལས་བསྐྱངས་ཚུལ་བཀོ། །

དང་པོ་མཁས་པའི་གཙུག་རྒྱན་དུ་བཞེངས་པའི་ཚུལ།

དང་པོ་ནི། ཆོས་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས། ཐོག་མར་ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། ।ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཐོག་མར་ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས་ཏེ་གངས་ཅན་མཁས་པའི་གཙུག་རྒྱན་དུ་བཞེངས་པར་མཛད་དོ། ।དེ་ཡང་ཚུལ་བསྟན་ལ་མཁས་པ་ཆགས་པ་ལ་རྒྱ་བཞི་སྟེ། སྟོན་ཀྱི་བཀའ་ཆགས། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན། མཚུངས་པ་མེད་པའི་རྣམ་དཔྱོད། བློ་མ་དམ་པའི་བྱིན་རླབས་སོ། ། དང་པོ་ནི། དེ་ཡང་ཁོང་གི་ཞལ་སྔ་ནས། རྒྱ་བ་དུ་མར་སྦྱངས་པ་དང། ।མཁས་པ་དུ་མ་བསྟེན་པ་དང། ।རྣམ་པར་དཔྱོད་པའི་བློ་གོས་ཀྱིས། ।ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་འཇིགས་མེད་ཐོབ། ।[1]ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྒྱ་

[1] སྟེབ་སྦྱོར་མེ་ཏོག་ཕྲུང་པོ། ।

བ་དུ་མར་སྦྱངས་པ་སྟེ།[2] རྒྱ་བ་ཉིར་ལྷའི་རིང་ལ་པཎ་རྒྱ་བ་བཞེས་པར་མཛད་པའོ། །

གཉིས་པ་མཁས་པ་དུ་མ་བསྟེན་པ་ནི། ཁ་ཆེ་པཊ་ཆེན་གྱིས་ཀྱང་ཕྱག་བྱས་པའི་བོད་ཡུལ་གྱི་རྟོ་ཟླ་འཛིན་པ་ཀུན་གྱི་ གཙུག་རྒྱན་རྟེ་བཙུན་རིན་པོ་ཆེ་གླགས་པ་རྒྱལ་མཚན་དང་། རྒྱ་གར་ཤར་ནུབ་ཀུན་ན་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་མཁས་ པ་ཆེན་པོ་ཁ་ཆེ་པཊ་ཆེན་[3]འཕོར་དང་བཅས་པའི་གཙོས་པའི་རྒྱ་བོད་ཀྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དུ་མའི་ཞབས་ལ་ གཏུགས་ཏེ་རྒྱ་བོད་དུ་གླགས་པའི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀུན་ལ་ཐོས་བསམ་གྱིས་ལོངས་སུ་སྤྱད་དོ། །

གསུམ་པ་ཆམ་པར་དཔྱོད་པའི་བློ་གོས་ནི། རྒྱ་བ་རྒྱ་བ་ཆམས་སུ་ཡང་དང་ཡང་། མཁས་པ་མཁས་པའི་ཚོགས་ལ་ སྟོན་སྦྱངས་པས། ཚེ་འདིར་ལན་རེ་ཟུང་རེ་ཐོས་ཙམ་གྱིས། གཞུང་ལུགས་ཀུན་ཤེས་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་དཔལ།[4] ཞེས་དང་། ཚོགས་དང་དོན་གྱི་འགལ་འཛེལ་ཟླ་བ་དང་། ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཟླ་བ་སྟར་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་དང་། མ་གྲགས་ པའི་ཤེས་བྱའི་གནས་ལ། བློ་ཞན་པ་འགའ་ཞིག་གིས་ཡུན་རིང་པོར་འབད་དུ་ཟིན་ཡང་ལེགས་པར་རྟོགས་མ་ནུས་ པ་དེ་དག་ཀྱང་། ཐོས་ཐམ་མ་ཐོས་ཀྱང་ཅུང་སྟེ། ཚེགས་ཆུང་ངུས་བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་ཤིང་ཁོང་དུ་ཆུད་པས་ཤེས་བྱ་ རིག་པའི་གནས་ལྟར་གྲགས་པ་དེ་དག་ལ་མཁས་པ་ཆམས་དང་བཙད་ཅིང་དཔྱད་ན། བརྗོད་བྱ་དང་མཐུན་པར་ལན་ འདེབས་ནུས་པར་ཐོར་བས་གྱབ་པས་ཆམ་དཔྱོད་བློ་གོས་མཚུངས་མེད་ང་།[5] ཞེས་སྨྲས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཞལ་ཀྱིས་ བཞེས་པ་ལྟར་གཞུང་ལུགས་དགའ་བ་ཆམས་ཟུང་རེ། སྣ་བ་ཆམས་ལན་རེ་ཐོས་པ་ཙམ་གྱིས་ལེགས་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་ པའི་ཆམ་དཔྱོད་མཚུངས་པ་མེད་པ་མངའ་བ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་བླ་མ་དམ་པའི་བྱིན་རླབས་ནི། ཁོ་བོ་ཡང་གཞོན་པའི་དུས་སུ་བླ་མའི་བྱིན་རླབས་ཞུས་པས། བླ་མའི་ཆལ་ འཕྱོར་འདི་གནང་བས། [……] སྒྲ་དང་ཚད་མ་སྐྱན་ངག་སྟེབ་སྦྱོར། ཚོགས་གི་རྒྱན། གསང་སྔགས། ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ། མངོན་ པ། འདུལ་བ་ལ་སོགས་པ་ལུང་དང་རིགས་པ་ཐམས་ཅད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གཟོད་གོ། སྟེ་སྟོད་ཐམས་ཅད་ལ་མི་

---

[2] ཚད་མ་རིགས་གཏེར་ལས། རྒྱ་བ་རྒྱ་བ་ཆམས་སུ་ཡང་དང་ཡང་། མཁས་པ་མཁས་པའི་ཚོགས་ལ་ལེགས་སྦྱངས་པས། ཚེ་འདིར་ལན་རེ་ཟུང་རེ་ཐོས་ ཙམ་གྱིས། ।གཞུང་ལུགས་ཀུན་ཤེས་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་དཔལ། ।

[3] དབུ་ཕར་ལ་མཁས་པ་སུ་ཀ་ཏ་ཎི། ཕྱག་འདུ་ལ་མཁས་པ་ཇ་ཡ་རན་ན། སྒྲ་དང་མངོན་པ་ལ་མཁས་པ། བི་བུཊ་ཙནྡ། ཚད་མ་ལ་མཁས་པ་བྷ་ན་ཎི་ལ། ཙཏྟ་པ་ལ་མཁས་པ་ས་ཐཱ་ཕི། མངོན་པ་ཥོང་འོག་ལ་མཁས་པ་སུ་མ་ཏི་ གཤ། དུས་འཁོར་ལ་མཁས་པ་ཌི་ན་ས་པ། སྟོང་འཛུག་ལ་མཁས་པ་ མཁྲ་པོཏྲ།

[4] ཚད་མ་རིགས་གཏེར།

[5] ང་བརྒྱད་མ།

འཇིགས་པའི་སྒོབས་པ་ཐོབ་[6]ཅིས་གསུངས་པ་ལྟར་ལམ་ཟབ་བློ་མའི་ནལ་འབྱོར་ལ་བརྟེན་ནས་ཐུན་མོང་ཐུན་མིན་གྱི་དངོས་གྲུབ་མང་དུ་ཐོབ་པའོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱུ་ཚོགས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་[7] དམིགས་ཡུལ་བསྟན་པ་རྒྱས་པ་དང་། རང་ཉིད་མཁས་པ་ཆགས་པ། ཕེམས་ཅན་གཞན་དོན་བཅས་གསུམ་གྱི་ཆེད་དུ་[8] བོད་ཀྱི་མཁས་པས་ཐོས་པ་དང་མ་ཐོས་པའི་རིག་པ་ལ་[9] སྒོ་འདོགས་ཡོངས་སུ་ཚོད་པར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། སྒྲ་པ་ང་[10]ཥོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མཁས་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས། [11]འཕགས་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོངས་སུ་གྲུབ། ཆོས་རྗེའི་མཁྱེན་པ་ལ་ཁ་ཆེ་པཾ་ཆེན་འཁོར་བཅས་ངོ་མཚར་ཏེ་པཾ་ཏི་ཏས་མཚན་ཕུལ་ཏེ་[12]བོད་ལ་པཾ་ཆེན་གྱི་སྲོལ་འཛིན་པར་མཛད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་དགེ་ལས་དང་པོ་རིག་གནས་བརྒྱ་གསར་དུ་ནང་འདྲེན་བྱས་པ།

ཁོང་གི་འཕྲིན་ལས་གྱི་གཙོ་བོ་ནི་བོད་ལ་བཙུ་ཐུག་རིག་པ་ཆ་ཚང་བར་ནང་འདྲེན་བྱས་པ་སྟེ།[13] དེ་ཡང་ཆོས་རྗེས་རྒྱ་གར་དང་བལ་ཡུལ་དང་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་མང་དུ་བསྟེན་ནས་རིག་གནས་བཙུ་ལ་དང་པོར་མཁས་པར་སྦྱངས། དེ་ནས་དེ་དག་གི་བརྗོད་བྱར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་མཛད་དེ། འཚད་ཁྱན་བྱེད་ཁའི་གདན་ས་ཆེན་པོ་བཙུགས། བརྒྱད་པ་འཇོན་པའི་སློབ་མ་བསྐྱུན་པའི་སྒོ་ནས་སྲོལ་ཕྱི་བ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་བོད་ཡུལ་ཀྱི་རྗོ་རྗེ་གདན་དཔལ་ལྡན་

---

[6] བློ་མའི་ནལ་འབྱོར།

[7] ས་བཅས་རྒྱས་འཕྲིན་ཞུ་ལས། བསྟན་པ་ནུབ་པར་དོགས་པ་དང་། བདག་ཉིད་ལེགས་པར་སྦྱང་ཕྱིར་དང་། གཞན་ལ་ཕན་པར་བསམ་ནས་ནི། ཡུང་དང་རིགས་པ་ཕལ་ཆེར་སྦྱངས། །

[8] བདག་གིས་རྒྱ་གར་དང་བོད་ལ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་ཁྲི་སྲོང་གསུམ་དང་། རྒྱུད་ཁྲི་བཞི། ཡུང་དང་རིགས་པ། གདམས་ངག་དང་རྗེས་སུ་གདམས་པ་ཕལ་མོ་ཆེ་ཐོས་ཤིང་འདྲིས་པར་བགྱིས། །

[9] སྒོམ་གསུམལས། བདག་གིས་ཆོས་རྣམས་ཕལ་ཆེར་ཐོས། ।ཐོས་པ་དེ་དག་མིང་རྒྱང་མིན། ། མེ་ཏོག་ཆུན་པོ་ལས། གང་རིའི་ཁྲོད་ཀྱི་བློ་གསལ་ཀུན་འདུས་ཀྱང་། ।རིག་པའི་གནས་ལྔ་དག་ལ་བློས་མི་ལྟོགས། །

[10] སྒྲ་དང་ཚད་མ་དེ་བཞིན་ཁྲིད་སྒྲོར་དང་། ཆུན་ངག་བློས་གར་དང་ནི་ཆོག་གི་རྒྱན། མིང་གི་ངེས་བརྗོད་དུས་སྒྲོར་དཔེ་སྒྲིལ་བ། ལེགས་ཏོགས་བྱང་ཕྱོགས་འདི་ན་ཁོ་པོ་ཙམ། །

[11] པཾ་ཏི་ཏ་སུ་ཀ་ཏ་ཕྲིས། ༡༢ གཞོན་ནུའི་ཚེ་ནའང་རིགས་པའི་གནས་ལྔ་ཐུགས་ཆུད་ཅིང་། ཞེས་དང་། རྗེ་རིན་པོ་ཆེས། ༡ཀ་གནས་ལྔ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་པཾ་ཏི་ཏ། །

[12] འཇམ་མགོན་ཡ་མེས་ཞབས་ཀྱིས། ཤ་ཀྱ་ཕྲིའི་ས་པཾ་མཚན་དུ་གསོལ། མཁས་གཙུག་རྒྱན་ཁྱིད་ལ་བདག་འདུད་དོ། །

[13] པཾ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས། རིག་པའི་གནས་ལྔ་ལེགས་གཟིགས་ཤིང་། ।ཀུན་གྱི་ཕྱག་རྗེས་རབ་བཞག་ནས། ।འཚད་ཚོད་ཚོམ་པས་དུས་འདའ་བ། ।འགྲན་ཟླ་བལ་བ་ཁྱོད་གཅིག་ཉིད། །

ས་སྐྱ་གདན་ས་ཆེན་པོ་ཡིན་ན་ཆེ་བའི་ཆེ་སྟངས་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། གནས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཆེ་བ། འཚང་ཁྱན་གྱི་སྒོ་ནས་ཆེ་བ། གླ་འབོར་གྱི་སྒོ་ནས་ཆེ་བ། དཔེ་ཆའི་སྒོ་ནས་ཆེ་བ། གྲ་སྐོར་གྱི་སྒོ་ནས་ཆེ་བ། མཁས་འཛིན་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས། དཔལ་ལྡན་ལོ་ཙ་བས། རིན་ཐང་ཆེ་བའི་ནོར་བུ་རིག་གནས་བཏུ། ཁྱོད་བློའི་རྩ་ཕྲེས་ཡང་དག་མ་ཕུག་པར། ཁགས་རིག་སྦད་བུས་འཛུག་པ་ཐོད་མིན་ན། ཁྲོ་གསལ་མཁྱེན་པའི་རྒྱན་དུ་རྩ་གར་ཐོགས། །[14] ཞེས་གསུངས་པའང་དོན་ལ་གནས་པའི་བསྟོད་པའོ། །

གཉིས་པ་མཁས་པའི་འཆྱོང་ཁྱངས་སྒེ་འཚྱར་བ།

འཇམ་མཛོན་ཀོང་སྒྲལ་རིན་པོ་ཆེས། གང་ས་རིས་བསྐོར་བའི་སྟན་ལྷོངས་ལུ། ཕྱི་དར་ཚོས་ཀྱི་ཉི་མ་འཚར་བ་དེ་སྲིད་དུ་མཁས་པ་ཀུན་གྱི་འཕྱང་ཁྱངས་སམ་ཕྱི་མོ་གཅིག་ཕུ་བ་འཇམ་དབྱངས་དགེ་བའི་བཤེས་ལུ་སྟོན་པ་[15] ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཆོས་རྗེ་ས་པཏ་ནི་ཕྱིས་ཀྱི་བོད་ཀྱི་བཅུ་ཕྲག་རིག་པ་སྣ་བ་ཀུན་གྱི་འཕྱང་ཁྱངས་ཏེ། ། ཆོས་རྗེས་རིག་གནས་བཅུའི་སྲོལ་མ་ཕྱེས་ན། བོད་ཀྱི་མཁས་པ་ཆུམས་ལ་རིག་གནས་བཅུ་སྟོང་སྐལ་མེད། དེ་མེད་ན་དེ་དག་རིག་གནས་བཅུ་ལ་མཁས་སྐལ་མེད། མཁས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོང་གཞི་བཅུ་ཕྲག་རིག་པ་འདི་ཁོང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐུང་བས་ཁོང་ནི་ཕྱིས་ཀྱི་མཁས་པ་ཀུན་གྱི་ཕྱི་མོ་འམ་འཕྱང་ཁྱངས་སུ་ཐུར་པའོ། །

གསུམ་པ། ཕྱབ་བསྡན་ལ་དམིགས་བསལ་བཀའ་ཏིག་ཆེ་བ།

ཁོང་མྱ་ངན་ལས་འདའ་ཁར་དེ་ས་ཐང་ཆུས་བསྟན་པ་ཡང་ཕྱོགས་ཀུན་ཏུ་དར་བར་བྱས།[16] ཞེས་རང་གི་བཀྲི་བ་ལ་རང་པའི་གསུང་བྱོན་པ་ལྟར་སྒོ་དུ་མའི་སྒོ་ནས་མཁས་པ་གཞན་གྱིས་བསྟུན་བྱལ་དར་བར་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ།

༧། བསྟན་པ་ལ་ཤ་ཞེན་གྱི་གསུང་སྐད་མང་བ་ནི། ཁོང་གི་བླ་མ་ཡང་དག་དང་ཡང་དག་མིན་པ་གཉིས། ཆོས་ཡང་དག་དང་ཡང་དག་མིན་པ་གཉིས་ལ་སྦྱང་བླང་ངེས་པར་བྱེད་དགོས་པའི་སྐོར་ལ་གསུང་སྐད་མང་དུ་བསྟོན་པ་སྟེ། (ལུང་འདྲེན་འཛུག་རྒྱ) མདོར་ན་ཁོང་གིས་སྤོམ་གསུམ་དང་། ཕྱབ་པ་དགོངས་གསལ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་བཅོས་ཕལ་

[14] དགེ་འདུན་དབང་པོའི་ཐ་སྙད་རིག་གནས་ཀྱི་ཐུང་བ།

[15] བསྟོད་པ་མཚོ་ཐུང་མཁྱེན་གྲྭ། འཇམ་དབྱངས་བླ་མའི་ཁྲོགས་བཤད་སྨྱོགས་སྒོགས། ཨོག་གྲངས། ༡༠᳚

[16] དགེ་འདུན་དབང་པོའི་ཐ་སྙད་རིག་གནས་ཀྱི་ཐུང་བ།

ཨོ་ཆེའི་ནང་། སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་ལ་དད་པ་མེད་ན་ཅི། དད་ན་སངས་རྒྱས་གསུང་བཞིན་བྱ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ དང་མི་མཐུན་ན་ཆོས་དང་བླ་མ་ཇི་ཙམ་ལེགས་ཀྱང་དོར་ལ་བཞག་དགོས་པའི་གསུང་སྐད་སྒྲ་ཚོ་ཕྱིལ་པོར་བསྒྲོན་ ཅིང་འོག་ནས་འཕྱང་བ་ལྟར་ལག་ལེན་ཡང་བསྟར་རོ། །བོད་ཀྱི་མཁས་པ་ཞིག་ལ་སངས་རྒྱས་བསྟན་པའི་ཆེད་དུ་ ཁོང་ལྟ་བུའི་གསུང་སྐད་སྒྲོན་མཁན་ད་བར་མ་མཇལ་ལོ། །

།། བསྟན་པའི་ཙ་བ་སོ་ཐར་སྡོམ་རྒྱུན་གྱེལ་བ་ནི། ཆོས་རྗེ་ས་པཏ་བོད་ལ་ཕེབས་སྐབས་བོད་ཀྱི་ཆེན་པོ་ཕལ་ཆེར་ རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ལ་གཙོགས་ཆེན་པོ་མེད་པའི་སྐབས་ཡིན་ཀྱང་ཁོང་གིས་ཁ་ཆེ་པཏ་ཆེན་གྱི་དྲུང་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་[17]ས་ གང་སྡོམ་མིག་འབྲས་ལྟར་གཅེས་པར་བསྐྱེངས་པས། ཚུལ་ཁྲིམས་གཙང་རྒྱས་ཤུ་ཐ་ན་ཁོང་གི་རབ་བྱུང་བསྐུབ་ སྐབས་ཀྱི་དབུ་སྐྲ་འཕྲུད་ས་རྡོ་གཞོང་མཇལ་བས་ཀྱང་ཁྱིན་རྒྱབས་ཐོབ།[18] ཁོང་གི་དྲིན་ལས། བོད་ཀྱི་སོ་ཐར་འདུལ་ བའི་སྡོམ་རྒྱུན་གསུམ་ལས། ས་སྐྱ་བ་ལ་ད་ལྟ་བར་དུ་མ་ཉམས་པར་ཡོད་པའི་ཁ་ཆེན་པཏ་ཆེན་གྱི་སྡོམ་རྒྱུན་ལས་ མཆེད་པ་ངོར་ཆེན་སྡོམ་རྒྱུན་དང་ས་པཏ་སྡོམ་རྒྱུན་གཉིས་ལས་ས་པཏ་སྡོམ་རྒྱུན་དེ་ཚུགས། དེ་ནས་སྡོམ་ཕྱུག་ བགྲེས་པ་བཟང་པོའི་མཐའ་ཅན་བརྒྱད་དང་། གཞོན་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་མཐའ་ཅན་བདུན་ལ་སོགས་པ་ས་སྐྱ་པ་དང་། ཐུག་ལུང་ཁྲི་ཐོག་ལྟ་པ་ནས་མཉམ་མེད་བཀའ་བརྒྱད་པ། རྒྱལ་བ་ལྟ་པ་དང་།ལྷོང་སྐྱ། འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་ནས་ དགེ་ལུགས་པ་སོགས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱ་ནག རྒྱ་གར་སོག་པོ་ལ་སོགས་པ་སྐད་རིགས་མི་གཅིག་པའི་ཡུལ་ལུང་ དུ་མར་འཕེལ་ལོ། །

།། བསྟན་པའི་ནང་དགེ་ཆོས་ལོག་ས্তུན་ཕྱུང་བ་ནི། རྗེ་རིན་པོ་ཆེས། ཁྱོད་ཀྱིས་ཐུབ་བསྟན་ནོར་བུ་ཡིས། དཔེ་མ་རིག་ པའི་ཚུ་ཡིས་བཏུས།[19]ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཆོས་རྗེ་ས་སྐྱ་པ་ནས་བཟུང་ས་པཏ་མ་ཕེབས་བར་ལ་བྱུང་བའི་སེམས་ བསྐྱེད་ཆེ་ལམ་མ་དང་། ཉམས་ལེན་ཡེ་བཀག་ཡེ་གནང་། འབྲས་བུ་དཀར་ནག་ཟང་ཟལ་ལ་སོགས་པའི་གནད་ཆེ་ བའི་ཆོས་ལོག་བཏུ་ཙ་ལྟག་ཙམ་བྱུང་བ་ཐམས་ཅད་བཀག་ན་རང་གི་འཕྲིན་ལས་ལ་སོགས་པ་ལ་གཞོད་པ་ཤེས་ བཞིན་དུ། ཐོག་མའི་གཙོ་བོ་ཆུམས་ཀྱི་ཞུ་བ་ལ་ཡང་སྟོང་མེད་བཏང་སྟེ། ས་པཏ་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་འབའ་ཞིག་གི་

[17] སྟག་ཚང་ལོ་ཙ་བ། བསམ་པ་བཟང་ན་ཏུར་སྒྲིག་མི་དགོས་ཞེས། །བསྟན་འཛིན་ཕལ་ཆེར་དགེ་བསྟེན་ཚུལ་འཛིན་ཚེ། །མཚོན་ཁྱེད་བསྟན་ལ་རབ་ བྱུང་བསྟེན་ཟོགས་པས། །ས་སྟེང་དུར་སྒྲིག་འཛིན་པས་བཀང་བ་ལགས། །

[18] མཁྱེན་བརྩེ་དབང་པོས། བསོད་ནམས་བརྒྱ་ཕྲག་ལས་གྱུབ་པའི་དགེ་བྱུ་སྐྱ་བྱང་བའི་མདོག་ཅན་འབྱུ་བར་གནང་བའི་རྟོ་གཞོང་རིན་པོ་ཆེ་མཐའ་བའི་ ཚོ་གསོལ་བ་ཕྱར་ཚུགས་སུ་བཏབ་པའི་མཐུ་ལས་ཁྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་ཟིལ་ཆུང་ཟད་ཐོབ་ནས།

[19] རྗེ་ཡི་ཆོས་རྗེའི་བསྟོད་པ།

ཆེད་དུ་བོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སྟོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ་མཛད་དེ་བསྟན་པ་དག་པར་བྱས་པའོ།།

༥། བསྟན་པའི་ཕྱི་དགྱ་དམག་དང་མུ་སྟེགས་བཏུལ་བ་ནི། ཆོས་ཐར་ལས། རྟོག་གེ་ངན་པའི་ཆོལ་བ་ཐམས་ཅད་བཟློག[20] ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཚད་མ་རིག་གཏེར་ལེགས་སྦྱར་ཐོག་བསྒྱར་ཏེ་འཕགས་ཡུལ་དུ་ཁྱབ་པ་ལས་ཆོས་རྗེའི་སྐྱེན་གྱིས་རྒྱ་གར་ཤར་ནུབ་ཀུན་ཏུ་གྱིས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། རིག་གནས་ཀུན་ལ་མཐར་ཕྱིན།[21] ནམ་མཁར་འཕུར་བ་ལ་སོགས་པ་རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས་ཀྱང་བཏུན་པའི་མུ་སྟེགས་འཕྲོག་བྱེད་དགའ་བོ་འགོར་བཅས་མ་བཟོད་དེ་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་ཐམས་ཅད་གཞོམ་ཕྱིར་སྨྲེས་པ་ནི། ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་གྱིས་ཆོས་དུས་འགྱིས། གུང་ཐང་རྒྱལ་པོས་ཆོས་དཔང་བྱས་ཏེ་མང་ཡུལ་གུང་ཐང་དུ་ཉི་མ་བཅུ་གསུམ་རིང་བསྟན་པ་དཔང་དུ་བཙུགས་ཏེ་ལེགས་སྦྱར་སྐད་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཆོད་པ་བཏུབ་མཐར་མུ་སྟེགས་འགོར་བཅས་རིགས་པས་ཚར་བཅད། འཕྲོག་བྱེད་གནམ་ལ་འཕུར་ནས་ཐོས་པར་བཙམས་པ་ནི་ཕུར་པའི་ལྟ་སྟངས་ཀྱིས་རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས་ཚར་བཅད་དེ། བསྟན་པའི་རིགས་དགྱ་མུ་སྟེགས་བཏུལ། འོག་ནས་འཆད་འགྱུར་ལྟར། སོག་དམག་གིས་བྱང་ར་སྒྲིང་གི་དགེ་བདུན་ལྟ་བཏུའི་དབུ་ཐོག་པ་ལ་སོགས་པ་མཐོང་ཚད་བསད་ནི་ཐོས་ཚད་བརྡར་བའི་བརྡབ་གསོག་ཚད་མེད་བཏང་པ་ནི་ཆོར་ལ་ཕེབས་ཏེ་ཆོར་དམག་བཟློག་སྟེ་[22] སྟོབས་ཀྱི་བསྟན་དགྱ་ལས་བསྲུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

༦། བསྟན་པའི་སྒྲུན་མིག་སྒྲ་ཚད་འཕེལ་རྒྱས་བཏང་བ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་དག་པར་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པ་ལ་གལ་ཆེ་ཤོས་ནི་ཆོག་གི་འགྲུལ་བ་སེལ་བྱེད་པར་སྒྲ་རིག་པ་དང་། དོན་གྱི་འགལ་འབྲེལ་གཅོད་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མ་རིག་པ་གཉིས་ཡིན་པས། འཆད་འགྱུར་ལྟར་བསྟན་པ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པའི་ལམ་པོ་ཆེ་སྒྲ་དང་ཚད་མ་གཉིས་མིག་རྒྱང་རིང་པོས་ཤིན་ཏུ་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་བྱས་སོ།།

༧། བསྟན་པ་བྱང་ནས་བྱང་དུ་དར་བར་བྱས་པ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་ཁོང་གི་སྐུ་དྲིན་ལས་ཆོར་གྱི་རྒྱལ་ཁམས་ནང་པར་བསྒྱར་བ་དང་། ཡུ་གུར་བ་ལ་སོགས་པ་སྐད་རིགས་མི་གཅིག་པ་དུ་མ་ཆོས་ལ་བཀོད་པ་[23] ལ་སོགས་པ་

[20] བསྟོད་པ་ཆོས་རྒྱལ་མ།

[21] མུ་སྟེགས་སྟོན་པ་བཏུལ་བའི་ཆོགས་བཅད་ལས། རིག་བྱེད་ཀུན་སྦྱངས་ངེས་བརྗོད་འདོན་མཁས་སྒྲ་དང་སྒོམ་སྦྱོང་མཐར་སོན་པ།

[22] ཆུངས་ཀྱི་ཕུ་ཏི་བས་རྒ་ལས།

[23] ཕྱིངས་ཡིག་ལས། རྒྱལ་པོས་ངེད་ལ་སུ་དང་ཡང་མི་འདུ་བར་ཐུགས་ལ་བཏགས། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱ་བོད་ཡུ་གུར། མི་ཉག་ལ་སོགས་པའི་དགེ་བཤེས་མི་ཆེན། ཡུལ་མི་གཅིག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ངོ་མཚར་ཆེ་སྐྱམ་ནས་ཚོས་ཉན་པ་དང་གུས་པ་ཆེ་བར་འདུག

བོད་བཙུན་ནང་བསྟན་ཕྱི་ལ་སྒེལ་བའི་སྲོལ་གཏོད་པའི་སྒོ་ནས་བསྟན་པ་བྱང་ནས་བྱང་དུ་དར་བའི་ལུང་བསྟན་དོན་ལྡན་དུ་བྱས་སོ།།

མདོར་ན་ཁོང་གིས་སྒོབ་སྦྱོང་ཡང་བསྟན་པའི་ཆེད་དུ་བྱས། གསུང་ཆོས་ཡང་བསྟན་པའི་ཆེད་དུ་བརྩམས། ཆོས་ལོག་ཀྱང་བསྟན་པའི་ཆེད་དུ་སུན་ཕྱུང། ཐ་སྙད་རིག་གནས་ཀྱང་བསྟན་པའི་ཆེད་དུ་སྒྲེལ།[24] ཏོར་ལ་ཕེབས་པ་ཡང་བསྟན་པའི་ཆེད་དུ་ཕེབས་པ་སྟེ། གོང་གི་རྒྱུ་མཚན་དེ་དག་ལ་བསམ་ན་མིག་རྒྱང་རིང་ཡོས་སངས་རྒྱས་བསྟན་པའི་ཆེད་དུ་དེ་ལྟ་བུའི་ཕྱག་ལས་རྟགས་པོ་ཆེ་གནང་མཁན་ནི་ཆོས་རྗེ་ས་པཎ་དང་འདྲ་བ་གཞན་མ་བྱུང་བར་གཟུ་གནས་བློ་ལྡན་ཞིག་ལ་ངང་གིས་འགྲུབ་བོ།།

བཞི་པ་ཚད་མ་ལ་དམིགས་བསལ་ཕྱག་རྗེས་བཞག་པ།

བོད་ལ་ཚད་མ་སྔ་དར་དང་ཕྱི་དར་གཉིས་ལས་སྔ་དར་གྱི་བཤད་རྒྱུན་ནུབ། ཕྱིས་སུ་རྗོག་ལོའི་སྐུ་དྲིན་ལས་ཚད་མ་དར་བ་ན་ཡང་ནམ་འགྲེལ་དར་མ་ཐུབ་དུས།[25] ཆོས་རྗེ་ས་པཎ་གྱིས་ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་འཕོར་བཅས་ལས་ནམ་འགྲེལ་མཁས་པར་སྦྱངས། དེ་ནས་ནམ་འགྲེལ་གསར་དུ་བསྒྲུར།[26] ཆ་བསྡུས་ཀྱི་བཞེད་པ་ནམ་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་མིན་པ་ནམས་བཀག ཐེ་བདུན་མདོ་དང་བཅས་པའི་འགྲེལ་པ་ས་སྐྱ་པའི་བསྡུས་གྲྭ་རིགས་གཏེར་ཚ་འགྲེལ་མཛོད། ནམ་འགྲེལ་སྦྱོང་མཁན་ལ་མཐུན་ཕྱིན་སྦྱར། རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་དམ་བཅའ་བཞག་སྟེ་ཉི་མ་གཅིག་ཀྱང་མ་ཚད་པར་ལོ་ངོ་བཞི་བཅུ་ཙམ་ནམ་འགྲེལ་བཤད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ནམ་འགྲེལ་ཉི་མ་ལྟར་གསལ་བར་བཟོས་པས་རིམ་གྱིས་ས་དགེ་བཀའ་ཆྱོང་དང་བཅས་པ་ལ་ས་ཁྱབ་རྣོ་ཁྱབ་ལ་སོང་སྟེ་ད་ལྟ་ཆོས་ལུགས་བཞི་ལ་ཡོད་པའི་ནམ་འགྲེལ་གྱི་བཤད་རྒྱུན་གང་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་ས་པཎ་ཁོ་ན་ལས་བྱུང། རིགས་པ་སྒྲ་བ་དག་གིས་ཁ་ནམ་འགྲེལ་དང་ནང་ནམ་འགྲེལ་ཟེར་བ་འདི་ཁོང་གི་སྐུ་དྲིན་ཡིན་པོ།།

---

[24] མཁས་འཚུག་ལས། ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་སྒོགས་སུ་འཕེལ་བ་དང་། ।འཇིག་རྟེན་ཁམས་འདིར་ཡུན་རིང་གནས་བྱའི་ཕྱིར། ।མཁས་པའི་ལུགས་འཛིན་མཁས་པ་འཚུག་པའི་སྒོ། ।ནམ་གསུམ་ཕྱི་འདིར་མཁས་ནམས་འཚུག་པར་བྱ། །

[25] སྐྱ་ཚད་ལོ་ཐུང་བས། ནམ་ངེས་མདོར་བསྡུས་ཙམ་ཀྱིས་ཆོག་ཤེས་ནས། ।མདོ་དང་སྡེ་བདུན་མིང་ཙམ་འགྱུར་བའི་ཚེ། ཁྱོད་ཀྱི་ལྟག་བསམ་རྒྱ་བདུན་ལེགས་བསྒྲིད་པས། ।ཕྱོགས་ཀུན་ནམ་འགྲེལ་ཉི་མས་ཁྱབ་པར་བྱ། །

[26] དེབ་ཞིར་སྦྱོན་པོ་ལས། ནམ་འགྲེལ་དར་བ་ཁོང་(ཆོས་རྗེ་)དཔོན་སློབ་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་ཡིན།

ལྷ་པ་བཟླས་བརྡུག་ལ་དམིགས་བསལ་ཕྱག་རྗེས་བཞག་པ།

ཁོང་མྱ་ངན་ལས་འདའ་ཁར་ད་ནི་བཟླས་བརྡུག་ཀྱི་སྒོ་ནས་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྲོལ་བཟང་པོ་དོད་[27] ཅེས་ཐུགས་དགྱེས་པའི་གསུང་བྱོན་པ་ལྟར། འཛམ་གླིང་ནང་ཡོད་པའི་ནང་བསྟན་འདུ་འདྲའི་ནང་ནས་བོད་བརྒྱད་ནང་བསྟན་འདི་དམིགས་བསལ་ནི་ལེགས་ཤུ་ཏང་གཉིས་སུ་མེད་པ་ཆགས་པ་ནི་གཙོ་བོ་བཟླས་བརྡུག་གི་སྒོ་ནས་འཚང་ཁྱད་བྱེད་པའི་སྲོལ་བཟང་པོ་དོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང། ཆོས་རྗེ་མ་ཕེབས་སྟོན་ལ་བཟླས་རྒྱགས་ཀྱི་སྲོལ་སྤྱི་དང་ཁྱེ་བྱག་ཆམ་འགྲེལ་ལ་བརྟེན་པའི་བཟླས་བརྡུག་གི་སྲོལ་དེ་ཤུགས་ཆེན་པོ་མེད། ཆོས་རྗེ་ས་པཎ་ཀྱིས་སྟེ་བདུན་མདོ་དང་བཅས་པའི་གཙོ་བྱས་པའི་ཕྱི་ནང་གི་ཚད་མའི་གཞུང་ལུགས་ལ་རྒྱ་ཆེན་པོར་སྦྱངས་ཏེ། ཚད་མ་ཤིན་ཏུ་དར་བར་བྱས་པ་དང་། སྟོམ་རིགས་སོགས་སུ་དགག་སྒྲུབ་རྒྱ་ཆེར་བྱས་པའི་འབྲས་བུར་གྱིར་ཆོས་ལུགས་བཞི་ཀ་དང་། ཡང་སྒོས་ས་དགེ་གཉིས་ལ་བཟླས་བརྡུག་ཤུགས་ཆེར་དར་ཏེ་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་བཟླས་བརྡུག་གི་ལམ་ནས་འཛིན་པའི་སྲོལ་དོད་དོ།།

ཏྲ་ག་པ་སྒྲ་ལ་དམིགས་བསལ་ཕྱག་རྗེས་བཞག་པ།

རྗེ་ས་པཎ་མ་ཕེབས་གོང་དུ་རྒྱ་གར་གྱི་སྒྲ་ཆ་བ་ནས་མ་དར་བ་དེ་ཐར་ལོ་ཡན་ལ་སྒྲ་མདོ་བསྒྱུར་བ་མེད་[28] ཅེས་པ་ལས་ཤེས། བོད་ཀྱི་སྒྲ་རིག་པ་ཡང་དར་པོ་མེད་པ་དེ། དེའི་སྟོན་ལ་སྒྲ་རིག་པའི་ཆ་བ་ཐུམ་རྒྱས་གཉིས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་མཇལ་རྒྱ་མེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ད་ལྟ་ཡང་ཐུམ་རྒྱས་གཉིས་ཐོམ་པ་པོ་ཐུ་ཡིན་ཁ་ཚོན་མི་ཆོད་པར་ཐོད་པ་འགྲོ་བཞིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ད་ལྟ་ཡང་ཐུམ་རྒྱས་གཉིས་ཐོམ་པ་པོ་ཐུ་ཡིན་ཁ་ཚོན་ཕར་ཐོད་པ་འགྲོ་ཞིང་ཡོད་ཅེས། ། ཆོས་རྗེས་རྒྱ་གར་པཎ་ཆེན་ལས་ལེགས་སྦྱར་ཀྱི་སྒྲ་དང་། རྗེ་བཅུན་རིན་པོ་ཆེ་ལས་སྒྲ་སྒོ་དང་ཕྱིས་པ་བདེ་འཇུག་སོགས་གསས་ཏེ། བོད་ཀྱི་སྒྲ་ཡི་ཆ་བ། ཐུམ་ཅུ་པ་དང་རྒྱས་འཇུག་པ། གནས་བརྒྱད་དང་སྒྲ་སྒོ་བཞི་ཆར་ཀྱི་དོན་ཆ་ཚོད་བསྟུས་པའི་སྒྲ་ལ་འཇུག་པ་དང་ཡི་གེའི་སྒྱོར་བ་མཇུད། རྒྱ་གར་ཀྱི་སྒྲ་ཡི་བསྟན་བཅོས་ཤེས་རབ་འཕྲོ་བ་དང་མཁས་འཇུག་མཇུད་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་སྒྲ་ཡི་ལམ་ཁ་བསྒྱུར་ཏེ། ད་ལྟ་ལེགས་སྦྱར་དང་ཐུམ་རྒྱས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཁུང་མཐར་རྒ་རྒྱབ་འགན་ཤས་ཡོད་པ་ཆགས་ཡོད། དེ་འདྲ་སོང་ཙང་ཆོས་རྗེ་ས་པཎ་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་སྒྲ་ལ་དམིགས་བསལ་ཕྱག་རྗེས་བཞག་གོ།།

---

[27] དགེ་འདུན་དབང་པོའི་ཐ་སྐད་རིག་གནས་ཀྱི་ཐུང་བ།

[28] རིག་གནས་ཀུན་ཤེས།

བདུན་པ་རྩོམ་རིག་ལ་དམིགས་བསལ་ཐུགས་རྗེས་བཞག་པ།

ཆོས་རྗེ་ས་པཎ་གྱིས་རྩོམ་རིག་ནི་ས་པཎ་གྱི་རྩོམ་ལུས་[29] ཞེས་བོད་ཀྱི་རྩོམ་རིག་ཐོག་དམིགས་བསལ་གྱི་གོ་གནས་ཞིག་བཟུང་ཡོད། ཁོང་གི་རྩོམ་པ་ཤིན་ཏུ་མྱུར་ཞིང་མཁས་པའི་ངག་རྒྱུན་[30]ལྟར་ན་ཁོང་གི་བཀའ་འགྱུར་ལ་མཆན་ཡོད་པར་གསུངས། བདེན་ན་རྩོམ་འགོར་མང་ཤོས་དེ་ཡང་ས་པཎ་ཡིན། ང་ལྟ་ཀུན་གྱི་ཐུན་མོང་དུ་ཞལ་མཇལ་དུ་ཡོད་པ་ནི་དེ་ཙམ་མང་པོ་མེད་ཀྱང་ཁྱད་ཆོས་འབྱུར་དུ་ཐོན་པ་འབའ་ཞིག་སྟེ། ༧། དུས་ཀྱི་མགོ་ནས་བཤད་ན་མང་ཆེ་བ་བོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཆུ་མགོ་སྟེ། སྔོན་གསུམ་རབ་དབྱེ་ནི་སྔོན་པ་གསུམ་ལ་དམིགས་སུ་བཀར་ནས་བརྩམས་པའི་གཞུང་ཐོག་མ། ཚད་མ་རིགས་གཏེར་ནི་སྒེ་བདུན་གོང་འོག་བསྟེན་ནས་འཆད་པའི་བསྟུས་གྲྭ་ཐོག་མ། ས་སྐྱ་ལེགས་བཤད་ནི་བོད་ཀྱི་ལེགས་བཤད་ལུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཐོག་མ། མཁས་འཇུག་ནི་བོད་ཀྱི་འཆད་ཚྭད་ཚོམ་པའི་རྣམ་གཞག་སྟོན་པའི་གཞུང་དང་པོ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ། ། ༨། ནང་དོན་གྱི་ཆ་ནས་བཤད་ན་ཉིང་ལུ་སྟེ། སྔོན་གསུམ་གྱིས་མདོ་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྙིང་པོ། རིགས་གཏེར་གྱི་སྒེ་བདུན་མདོ་དང་བཅས་པའི་སྙིང་པོ། མཁས་འཇུག་ནི་སྒྲ་དང་སྐྱན་གཞུང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྙིང་པོ། ལེགས་བཤད་ན་ལུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་མཐའ་དག་གི་སྙིང་པོ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། ། ༩། སྒྲ་རྩལ་གྱི་ཆ་ནས་བཤད་ན། ལེགས་བཤད་ནི་ལུགས་ཀྱི་ཐུན་ཚོ་ཐུབ་ལ་རིང་དུ་སྒྲུངས་པའི་མཁས་པ་དག་གིས་གཏེར་དཔོག་དཀའ་བ་སྟེ། སྔོན་གསུམ་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན་འགྲེལ་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་གོ་བ་རག་ཐུབ་ལ། མཁས་པ་ང་ཡིན་ཟེར་མཁན་དག་ཀྱང་གཡས་སྐོར་གཡོན་སྐོར་གྱི་བཞུགས་པ་ལྟ་བུའོ། ༡༠། ཕྱིད་ལས་ཀྱི་ཆ་ནས་ཐོག་མའི་འཇུག་སྒོ་དང་མཐའ་མའི་འཛིན་མཚམས་སྟེ། དཔེར་ན་རིགས་གཏེར་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན་སྒེ་བདུན་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ་ཡིན་ལ། སྒེ་བདུན་གྱི་མཐར་ཐུག་གི་གྲུབ་དོན་ཡིན་པ་དང་། སྔོན་གསུམ་ནི་ལྷག་གི་འཇུག་སྒོ་དང་མཐའ་མའི་ཟིན་མཚམས། མཁས་འཇུག་ནི་སྒྲ་སྐྱན་གྱི་འཇུག་སྒོ་དང་ཟིན་མཚམས་ཡིན་པ་ལྟ་བུ། ༡༡། ཁྱབ་རྒྱའི་ངོས་ནས་གཞན་ལས་ཁྱབ་ཆ་བ་སྟེ། རིགས་གཏེར་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན། རྒྱ་ཆོས་བོད་དུ་བསྒྱུར་བ་མང་ན་ཡང་། བོད་ཆོས་རྒྱ་ལ་བསྒྱུར་བ་རིགས་གཏེར་ཙམ། ཞེས་པ་ལྟར་བོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ལེགས་སྒྱུར་ལ་བསྒྱུར་བ་གཅིག་པོ་ཡིན་པས་རྒྱ་གར་ལ་ཡང་ཁྱབ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ་དང་མི་ཕམ་ལ་སོགས་ཀྱིས་འགྲེལ་བ་བཙམས་པས་ཆོས་ལུགས་གཞན་ལ་ཁྱབ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། དེ་མིན་བོད་ཀྱི་མཁས་པས་རང་རྩོམ་ཕལ་ཆེར་རང་རང་གི་གྲྭ་མཐའ་ལས་འདས་ཏེ་འགྲོ་ཐུབ་ཀྱི་མེད། ༡༢། ཆ་འགྲེལ

[29] ཀོང་སྒྲལ་ཀྱིས། རྩོམ་ཚུལ་དེ་འདྲ་སྔོན་ཆད་མ་ཤེས་པས། །རྩོམ་པ་མཁན་རྣམས་ཁྱོད་རྗེས་ཆུ་བཞིན་རྒྱུགས། །

[30] ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པས། རྩོམ་པ་དེ་འདྲ་ཆེས་མྱུར་བ། །གླིག་རྒྱ་བས་ཆེས་མྱུར་ཞིང་། །

ཀྱི་ཆ་ནས་ཕལ་ཆེ་བ་རྩ་བ་དང་རང་འགྱེལ་ཏེ། ཁྱད་ཆོས་དམིགས་བསལ་དེ་ཙམ་མེད་པའི་གཞན་འགྱེལ་གྱི་ཡིག་ཉོག་ལ་མཁས་པ་གཞན་ལྟར་རྩོལ་བ་གནང་མེད། ཁོང་གི་རྩོམ་རིག་གི་ཁྱད་ཆོས་མདོར་བསྡུས་བཤད་ནས་དགྱུས་ཁོང་རྩོམ་ལ་བཀའ་དྲིན་ཆེ་ཚུལ་ནི། ཁོང་གི་སྟོན་དུ་རྩོམ་རིག་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ལ་བརྟེན་ནས་རྩོམ་པའི་སྲོལ་མེད་ཅིང་མེ་ལོང་མའི་ལུགས་ཀྱི་རྩོམ་འགྲོས་མ་དར་ཀྱང་།ཁོང་གིས་མཁས་འཛིན་དང་། མེ་ཏོག་ཆུན་པོ། ཚོག་གཏེར་གསུམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་རྩོམ་འགྲོས་ལ་འགྱུར་བ་དམིགས་གསལ་ཤིག་ཐེབས་ནས། མཁས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་མེ་ལོང་མ་མ་སྦྱངས་ན་མི་འགྲིག་པ་ལྟ་བུ་དང་། མེ་ལོང་མ་རྩ་བར་བྱས། དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་དང་། སྐྱེས་རབས་ས་བཞི་པ་གཉིས་མཇོས་རྒྱན་དུ་བྱས་ཏེ། རྒྱན་དང་སྟེབ་སྦྱོར་གྱིས་ཤས་ཆེར་བཅིངས་པའི་རྩོམ་ལུས་ཞིག་དང་ཞིད། རྩོམ་ལུས་དེས་བརྩམས་པའི་མཁས་པའི་བསྟན་བཅོས་བོད་སྐོད་སྨད་བར་གསུམ་དུ་རི་བོ་སྦྱངས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་བྱུང་ཡོད། དེས་ན་ཁོང་གིས་རྩོམ་རིག་ལ་གཞན་གྱིས་འགྲན་དུ་མེད་པའི་དམིགས་བསལ་གྱིས་ཕྱག་རྗེས་བཞག་ཡོད།།

བཀྲ་པ་མི་རིགས་དང་ཆབ་སྲིད་ལ་དམིགས་བསལ་གྱི་ཕྱག་རྗེས་བཞག་པ།

སྐབས་དེའི་སྟོབས་ཀྱི་འཁོར་ལོས་བསྐྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་ཇིང་གི་ས་གནོ་ཀྱི་བུ་ཚ་བརྒྱད་ཀྱི་གཏུམ་དཔག་[31] གིས་བོད་འབངས་འཇིགས་པ་ལས་བསྐྱབས་པ་སྟེ། ཆོར་ཀྱི་སྟོབས་ཤུགས་ནི་ཆེ།[32] བྱད་ཤུངས་ནི་མནག[33] དམག་རྒྱུ་པའི་སྟོབས་ནི་མེད། བོད་དང་བོད་ཆེན་པོ་ཆགས་འཇིག[34]གི་དུས་ལ་ནི་སྒྲིབས། ཆོར་འོང་བའི་སྐད་ཐོས་པ་ཙམ་ཀྱིས་ནི་འདར་བའི་སྐབས་སུ་[35]བདག་པས་གཞན་གཅེས་ཀྱི་བསམ་པས་[36]རང་སྲོག་བློས་བཏང་ཤེ་ཤུ་ཡི་དགུང་ལོ་བགྲེས་

[31] ཤུག་ཚང་ལོ་ཙ་བ། མཐོང་ཚད་བསད་ན་ཐོས་ཚད་འདར་རོ་ཞེས། ཤར་ཐུགས་རྒྱལ་པོ་ངན་པས་ལུང་བྱང་ཆོ། ལུང་བསྟན་དགོངས་ནས་འོ་བརྒྱལ་ཁྱད་བསད་པས། བོད་འབངས་ཆོར་ཀྱི་འཇིགས་ལས་བསྐྱབས་པ་ལགས།།

[32] སྒྲིངས་ཡིག་ལས།དེ་ཡང་སྐབས་དོན་ཆོར་འདི་དམག་ཤེ་གངས་ལས་འདས། འཛམ་བུ་གླིང་ཐམས་ཅད་ཁོང་གི་མངའ་འོག་ཏུ་འདུག་བསམ་པ་ཞིག་འདུག འཕྲི་ལུང་སྦྱན་ཐུས། མཐའི་གཏུག་པ་ཅན་གྱི་ཆོར་རྒྱལ་པོ་སྟོབས་ཆེན་པོ་འདི་རྒྱས། འཛམ་གླིང་ཕལ་ཆེར་ཡང་ཁོའི་དབང་དུ་ཐལ། དེ་ལ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཅིན་རྒྱས་དང་། ཁོ་ལ་བསྟན་པ་མ་གཏོགས་ཐབས་གཞན་མེད་པར་མཐོང་། དེའི་ཁར་ཁོང་ལ་ཞེ་ཐག་པས་གང་ཟེར་ལ་མ་ཉན་ན་ཏིང་བརླག་པར་བྱེད་པ་ཞིག་འདུག

[33] སྒྲིངས་ཡིག་ལས། ཁོང་གི་གང་ཟེར་ལ་མ་ཉན་ན་ཏིང་བརླག་པར་བྱེད་པ་ཞིག་འདུག

[34] སྒྲིང་ཡིག་ལས། དབུས་གཙང་གི་བུ་ཚ་དང་མི་ལ་ས་ཁོགས་པ་ཆོར་གསེལ་ཏུ་ས་ཁོང་གིས་དོགས། ཞེས་དང་། བདེ་བའི་འཕྲོ་ལ་གློ་བུར་དུ་འདྲེས་ནོན་པ་ལྟ་བུའི་ཐལ་ལ་ཞིག་འོང་གི་དོགས།

[35] ངས་བདག་པས་གཞན་གཅེས་པའི་བསམ་པ་བྱས་ནས་བོད་སྐད་སྨྲ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་པའི་ཆེད་དུ་ཆོར་གསེལ་ཏུ་འོང་ཡ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དང་། ས་ཁམས་ཅན་གྱི་དང་། ཟླུ་ཁ་ཐ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་པར་བསམ་ནས་ཆོར་ནང་དུ་འོང་།

[36] ཆོར་འདིས་ཅིང་ལ་ཅི་ནས་ཀྱང་མཆོད་གནས་ལ་ཨོག་མི་འོང་ན་དམག་འོང་ཟེར་ནས་དམག་ཐྲུང་ན་བོད་ལ་གནོད་ཀྱིས་དོགས་ནས་འགྲོ་བ་ལགས།

ཀྱང་དཀའ་ཚོགས་ལ་མ་འཛིན་པར་ཞེབས། གོ་དན་ལ་ཆོས་བཤད་དགོས་ས་ནས་ཆོས། ཐུ་འཕྲལ་སྟོན་དགོས་ས་ནས་ཐུ་འཕྲལ། སྨན་བཅོས་བྱེད་དགོས་ས་ནས་སྨན་བཅོས་བྱས་ཏེ།ཐབས་ཤེས་ཟུང་འཇུག་གིས་[37]གོ་དན་བཏུལ་ཏེ། ཞེབས་གོ་ཆོད་ནས་ཧོར་གྱི་རྒྱལ་ཁམས་ནང་པ་ས་ཁང་རྒྱས་པར་བསྒྲུར། སྐབས་དེའི་བོད་མི་ལ་མི་འཛིགས་པ་སྐྱབས་ཀྱི་སྒྲིན་པ་སྟལ། ལོ་ངོ་བཞི་བརྒྱ་ཙམ་གྱི་རིང་བསེལ་བུར་གྱུར་བ་དེ་སྨར་ཡང་གཅིག་འགྱུར། ང་བཅུ་ང་དགུ་བར་དུ་རང་བཙན་གཙང་མའི་ངང་ནས་སྟོད་པ། ཆོས་ལུགས་རིས་མེད་ཀྱི་དགེ་འདུན་པ་ཆེམས་ཁྲལ་དང་ཞུ་ལག་ལས་བཏོན་པ་སོགས་བོད་པ་སུས་ཀྱང་མ་འཛོན་ཤིང་མི་འཛོན་པའི་བྱས་ཟོས་བཞག་ཡོད། དེས་ན་དེང་ས་ཁང་གི་ཤེས་ཚོམ་བསོད་ཟད་ལོག་འཛལ་བ། གཟུ་བོའི་བློ་གོས་བཀྲ་ལ་ཤོར་བ་མང་པོས་དྲིན་དྲན་གྱི་ཚབ་ཏু་ཁོང་ཁུ་བོན་ལ་མ་འདོད་པའི་ཆམ་འགྱུར་དང་ལོ་ཆུས་ལ་ལོག་བཤད་བྱེད་པ་འཐུང་དང་འཐུང་བཞིན་པ་ནི་སྒྲི་གཡའ་བའི་གནས་སོ།།

མཇུག་བསྡུ་བ།

མདོར་ན། ཇེ་རིན་པོ་ཆེས། ཁྱོད་ནི་སྐྱིགས་དུས་འགྲོ་བ་སྐྱབས་མེད་ལ། །རྒྱལ་བ་བས་ཀྱང་བཀའ་དྲིན་ཆེ། །[38] ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གོང་གི་མཛད་འཕྲིན་འདི་དག་ལ་བསམ་ན། བོད་གངས་ཅན་གྱི་ལྷོངས་སུ་ཆོས་དང་རིག་གནས་ཆབ་སྲིད་མི་རིགས་བཅས་པ་ཀུན་ལ་ཆོས་ཇེ་ས་པཾ་ལྟ་བུའི་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་བཀའ་དྲིན་ཅན་གཞན་མ་ཟྭང་བ་ནི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཡིག་ཚང་དཔང་པོར་བྱས་ན་བསྒྲུར་དུ་མི་བཏུབ་པའི་ཇོ་རིང་ལགས་སོ། །ཞེས་འཇམ་མགོན་བློ་མའི་དགོངས་ཕྱོགས་དུས་ཆེན་གྱི་བསྟོ་གྲོང་གི་དབུ་འཕེད་ཀྱི་ཐུགས་བཤད་བྱས་པ་དེ་ཉིད་ཅུང་ཟད་བཅོས་སྒྲིག་དང་བཅས་ཏེ་རང་གནས་ཀ་ཤིར་རྒྱ་གར་རང་བཙན་ཉིན་མོར་ *1990/12/22* ལོགས་པར་གྱུབ་པ་དགེའོ། །

ས་མཐས་ཅན་ལ་ཕན་དུ་རིས་ནས་འགྲོ་བ་མ་གཏོགས་ཕན་དེས་པའི་རྒྱ་མཚན་མ་མཆིས། ལར་ས་མཐས་ཅན་ལ་ཕན་ན་རང་གི་ལུས་སྲོག་གཏོང་བ་ལ་ཡང་མི་ཕོད་རྒྱ་མི་བདོག་ཙམ་ཤེས་པར་འདུག

[37] རྒྱལ་པོས་ངེད་ལ་སུ་དང་ཡང་མི་འདུ་བར་ཐུགས་ལ་བཏགས། དེའི་སྟོངས་ཀྱིས་རྒྱ་བོད་ཡ་གྱར། མི་ཉག་ལ་སོགས་པའི་དགེ་བཤེས་མི་ཆེན། ཡུལ་མི་གཅིག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ངོ་མཚར་ཆེ་སྙམ་ནས་ཆོས་ཉན་པ་དང་གུས་པ་ཆེ་བར་འདུག ཞེས་པ་ལྟར།

[38] ཆོས་ཇེའི་བསྟོད་པ།

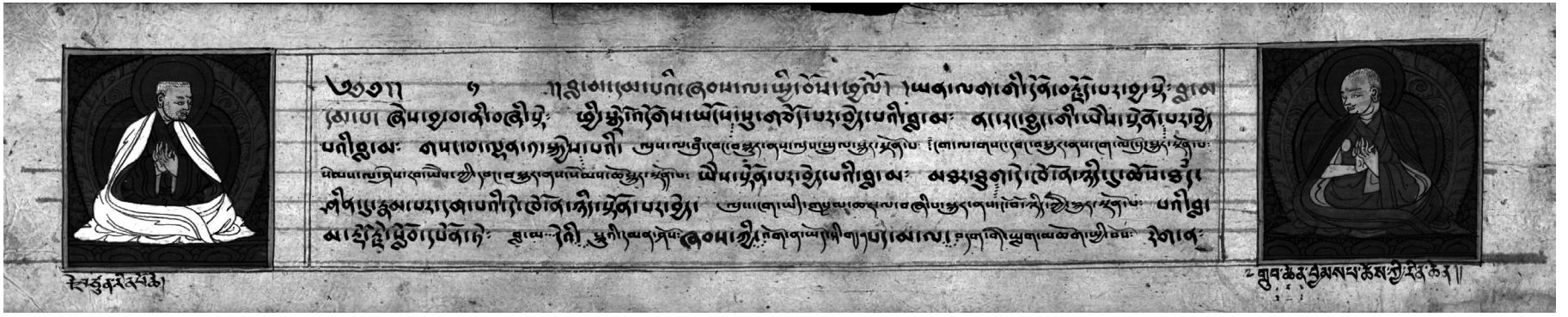

ལོ་ཕུ་དགོན་དུ་བཞུགས་པའི་ལམ་འབྲས་རྒྱམ་འགྲེལ་གཉིས་ཀ་ཟུང་ཨོཾ་ནང་མ།

ལ་སྐྱ་ཚོས་སྐོར་ཀྱིས་ཕྱི་ལིར་པར་སྐྲུན་གནང་བའི་ལམ་འབྲས་རྒྱམ་འགྲེལ་ལྷན་ཐུ་མའི་མཇུག་ཨོཾ་ཏུ་ཙང་རོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དགེའོ། ཞེས་ཡོངས་པ།

ཞིབ་འཇུག

ལམ་འབྲས་རྒྱམ་འགྲེལ་བཅུ་གཅིག་གི་སྐོར།[1]

▣ ཟླ་གསལ་དོན་གྲུབ། {གོང་དཀར་ཚོས་སྡེ།}

ཉེ་རབས་ཞིབ་འཇུག་གནང་བའི་རྩོམ་ཡིག་ཁག་ནང་ལམ་འབྲས་རྒྱམ་འགྲེལ་བཅུ་གཅིག་གི་སྐོར་ཐོན་པ་ནི། མཁན་ཆེན་ཨ་པད་རིན་ཆེའི་ལམ་འབྲས་དཀར་ཆག་དང་། ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་མཁས་པ་ངག་དབང་བསམ་གཏན་ (Dr. Cyrus Stearns) གྱི་[འོད་འཚེར་བའི་སྒྲ་ཆོ། བོད་ཀྱི་ལམ་འབྲས་ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་བླ་མ་སྟར་རབས་པའི་ལོ་རྒྱུས།] ཞེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཡུ་ཐོག་པ་བླ་མ་ཆོས་གྲགས་ལཁས་ཀྱིས་[ཕྱི་ལོ་ ༧༦༠-༩༤༠ བར་རྒྱ་གར་དུ་ལམ་འབྲས་ཆོས་བརྒྱད་ཐོག་མར་བྱུང་ཚུལ་གྱི་ཁྱམས་ཞིབ།] ཞེས་པའི་གཏུག་ལག་སློབ་ཐོན་གྱི་ཆེད་རྩོམ་[2]བཅས་ཡིན་ཞིང་། རྒྱམ་འགྲེལ་བཅུ་གཅིག་གི་སྐོར་ཆེད་དུ་ཁྱམས་ཞིབ་རྩོམ་ཡིག་བྱིས་པ་ནི་མ་མཐོང་།

ལམ་འབྲས་རྒྱམ་འགྲེལ་བཅུ་གཅིག་ནི། ས་ཆེན་ཀུན་དགའ་སྙིང་པོས་ཞུ་བ་པོ་ས་སོ་སོའི་ངོར་རྩ་བ་རྣོ་རྡེ་ཚོགས་ཏང་ལ་འགྲེལ་བཤད་གསུངས་པ་ཡི་གེར་བཀོད་པ་ཡིན་ཞིང་། གཞུང་མི་འདྲ་བ་དེ་དག་ལ་མིང་དང་ཐ་སྙད་བྱེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཇི་སྙེད་ཅིག་ལས་འདིར་གྲགས་ཆེ་བ་རྣམས་གཙོ་བོར་བཀོད་པ་ཡིན།

---

[1] མཆེད་གྲོགས་ཞིབ་འཇུག་པ་ Mathias Fermer མཆོག་གིས་རྩོམ་ཡིག་འདི་བྱི་བའི་སྐབས་ལམ་སྟོན་དང་། དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་ཚགས་འཚོལ་རོགས། ཞུས་དག ད་བཞིན་དེང་གི་ཞིབ་འཇུག་གི་འགྲོ་ལུགས་བཞིན་མཚན་བྱ་དང་། ཁྱད་པར་འགོད་ཚུལ་སོགས་གཅིག་འགྱུར་ཡོང་ཐབས་གནང་བ་དང་། ཆུན་འཐམ་དཔལ་ཐབས་མཁས་དང་། འཐམ་དཔལ་དགའ་བ། སྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་བཅས་ཀྱིས་ཞུས་དག་གནང་བར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ།

[2] Lama Choedak Thubten Yuthok. A study on the origin of Lam 'bras tradition in India between 630-940 A.D., BA thesis [1990] Canberra, Australian National University

རྣམ་འགྲེལ་གྱི་གོ་དོན་བང་གཡ་གནད།

སྒྱིར་རྣམ་འགྲེལ་ཞེས་པ་ནི། འདིར་གཞུང་ཆ་པ་རྣོ་རྗེ་ཚོག་ཏུ་གི་རྣམ་འགྲེལ་ལམ་འགྲེལ་བཤད་ལ་བྱ་ཞིང། གཞུང་བཤད་ཅེས་པ་དང་དོན་གཅིག་དེ་ཡང་མཁས་པ་ས་སོ་སོས་ཕར་ཕྱིན་ལ་ཏྲི་ཀཱ་ཆེ་ཆུང་མང་དུ་མཛད་པ་བཞིན་གཞུང་རྣོ་རྗེ་ཚོག་ཏུ་ལ་ཡང་གཞུང་བཤད་རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པ་མང་དུ་བཞུགས་ཀྱང།[3] རྗེ་ས་སྐྱ་པ་ཆེན་པོ་ཀུན་དགའ་སྙིང་པོས་སློབ་མ་སོ་སོའི་དོར་གསུངས་པ་བཅུ་གཅིག་ཙམ་བྱུང་བས་ན་རྣམ་འགྲེལ་བཅུ་གཅིག་ཏུ་གྲགས་སོ།།སྔོན་རྗེ་བཙུན་གོང་མའི་སྐུ་དུས་ལམ་འབྲས་ཞེས་པ་ཡང་གཞུང་བཤད་རྣམ་འགྲེལ་འདི་དག་ཡིན་པར་སྟེང་སྟེ། དེ་ཡང་རྗེ་བཙུན་ཏྲ་ར་ནྲ་ཐས་ "ས་པཏ་ཡན་ཆད་འཁྲིད་འཚད་པའང་གྲེགས་བམ་གྱི་ནང་ནས་མཇུག་ཐུག་ཀྱི་འཚད།" སོགས་གསུངས་ཤིང།[4] དེ་བཞིན་ སྔ་གཞུང་མཆོག་སྒྲལ་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་ཐར་ལས། རྗེ་དེ་ཉིད་ "གཞུང་བཤད་ལ་ཐུགས་གཅོགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞིང། སྔོན་དུས་ལམ་འབྲས་ཟེར་བ་འདི་རང་ཡིན། མན་ངག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཏེར་ཁ་འདི་ན་ཡོད།" ཅེས་གསུངས་པ་བྱུང[5] དེས་ན་ཁྱོད་ཡིག་ནི་དམིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་སྟོན་པ་ཙམ་ཡིན་ཞིང། མན་ངག་གི་གནད་དང། དམིགས་པའི་མཐའ་ཚོད། ཉམས་ལེན་གྱི་བོག་འདོན། གེགས་སེལ་དང་བཅས་པ་གཞུང་བཤད་ཀྱིས་སྟོན་པར་སྣང་ངོ་།།[6]

---

[3] ཀུང་རྒྱའི་ཚོས་འབྱུང་ཁ་སྐོང་།, ལམ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པའི་མན་ངག་གི་བྱུང་ཚུལ་གསུང་ངག་རིན་པོ་ཆེ་བསྟན་པ་རྒྱས་པའི་ཉི་འོད། ཨེ་ཕཾ་བཀའ་འབུམ། པོད། ༡ པོག་གྲངས། p. 40 "དེ་ལྟར་རྣམ་འགྲེལ་བཅུ་གཅིག་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྒ་ཕྱིའི་གཏུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་རྗེ་ས་ཆེན་ཀྱིས་མཛད་པའི་གཞུང་རྣོ་རྗེའི་ཚོག་ཀྱི་འགྲེལ་པ་རེ་ཡིན་ཏེ། གཞུང་བཤད་ཟེར་བ་ཐམས་ཅད་རྣོ་རྗེའི་ཚོག་ཀྱི་ཏྲི་ཀཱ་ཤེས་དགོས་ལ། ཐུ་མ་རེ་རེས་ཀྱང་ཕར་ཕྱིན་ལ་ཏྲི་ཀ་ཆེ་ཆུང་མང་པོ་བྱས་པ་བཞིན་ཏེ། དེ་དག་ལ་འཚད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་དང། དོན་སྟོན་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་འགའ་རེ་ཡོད་པ་ཡིན་རོ།།" ཞེས་བྱུང།

[4] སྔ་ལུང་ཞབས་རྡུང་གི་གསུང་ལན། ཏྲ་ར་ནྲ་ཐའི་གསུང་འབུམ་དགེ་རྒྱས་བསྡུར་མ། པོད། ༡༧ pp. 461-462 "སྒྱིར་ལམ་འབྲས་ས་ལུགས་ཉེ་བརྒྱུད་རིང་བརྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གྲགས་པ་འདི་ལ། ཚོས་རྗེ་བློ་མ་ཡན་ཆད་ཏུ་ལྟ་ཅི་སྨོས། དེ་རྗེས་ཀྱང་གཟུངས་ཀྱི་དཔའ་བ་དང། བཟང་པོ་རྒྱལ་མཚན་པ་སྟེ་ཕྱོང་པ་རྣམས་དང། རི་ཁྲོད་པ་བློ་བཏགས། དེའི་སྨོན་མ་འགྲོ་མགོན་དཔལ་ལྡན་ཚུལ་ཁྲིམས་པ་དང། ཤར་པ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་དང། ལུང་ཟླ་ཤྲི་བ་ཤར་བ་པ་དང། ནམ་ཟ་བྱག་ཕུག་པའི་སྨོན་མ་རྣམས་ཀྱི་དུས་ན་ཡང་ཕྱག་ལེན་མི་འདྲ་བ་ཡེ་མེད། ས་པཏ་ཡན་ཆད་འཁྲིད་འཚད་པའང་གྲེགས་བམ་གྱི་ནང་ནས་འཇུག་ཐུག་ཀྱི་འཚད། དེ་རྗེས་ཚོགས་སྨོམ་པས་ཁྲིད་ཡིག་མཛད། དེའི་སྨོན་མ་ཀུན་ཆེན་པ་དང། གཞན་གསྲེད་པོ་རྒྱལ་མཚན་ཀྱིས་ཀུང་འཁྲིད་ཡིག་རེ་ལས་ལ་ཞོ་ཏོ་ཕར་ཕྱིན་ལ་ཏྲི་ཀ་ཆེ་ཆུང་ཡང་ཁ་ཅིག་ཏུ་ཁ་ཕ་ཆ་ཅ་ཡ་ཁ་ཅ་ཡ་ཁ་ཅ་ཡ་ཁ

ལམ་འབྲས་གཞུང་བཤད་རྣམ་འགྲེལ་བྱང་སས་ཚུལ།

ཉི་ལྷ་བ་ནམ་མཁའ་དཔལ་བཟང་ནི། རྗེ་བཙུན་གྱི་དཀར་ཆག་གི་ཐོག་མར། "དེ་ལ་རྒོ་རྗེའི་ཚིག་ཀྱང་གི་རྣམ་འགྲེལ་རྗེ་བློ་མས་མཛད་པ་བཅུ་གཅིག་ཙམ་ཞིག་སྟང་བ་ལས།" ཞེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་འབྲས་དཀར་ཆག་གི་ཐོག་མར་གཞུང་ཙ་བ་རྒོ་རྗེ་ཚིག་ཀྱང་དང་། དེའི་ས་བཅད་རྗེ་ས་ཆེན་གྱི་མཛད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་མཇུག་ཐོག་ཉིད་དུ་རྣམ་འགྲེལ་བཅུ་གཅིག་འདྲེན་པར་མཛད་ཅིང་।[7] དེ་ཡང་བྱང་རིམ་དང་མཐུན་པར་སྟང་། དེ་ལ་རྗེ་བཙུན་མྱས་སྲད་པ་རྒོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་ནི། "འོ་ན་བཅུ་གཅིག་ཁོ་ནར་ངེས་ས་མ་ཡིན། རྗེ་བཙུན་གྱིས་བཅུ་གཅིག་ཙམ་ཞེས་གསུངས་ཀྱི། ངེས་གཟུང་གི་ཚོགས་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ।[8]"ཞེས་བཅུ་གཅིག་ཁོ་ནར་གྲངས་ངེས་མི་བཞེད། ཡང་རྗེ་བཙུན་གྱི་དཀར་ཆག་ཏུ་"འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་ཕྱི་བར་མཛད་པ་གཞུང་ཁུང་ལ་དོན་རྒྱས་པ་ཡིན་ནོ། ।"ཞེས་ལམ་འབྲས་གླེགས་བམ་གྱི་རྩ་བའི་གཞུང་གཉིག་མ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་མཐའ་མ་དང་། "ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བསྡུས་པའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་"[9]ཞེས་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཐོག་མ་དོན་བསྡུས་ཚིགས་བཅད་ཡ་ས་ཅང་མ་གཉིས་ལས་རྣམ་འགྲེལ་ལྟག་མ་གཞན་གྱི་ངོས་འཛིན་མ་མཛད་ཅིང་། ཆོས་རྗེའི་གསུང་སྒྲོས་དམར་གྱིས་བྲིས་པའི་ལོ་རྒྱུས་སུ་ཡང་། ཐོག་མར་དོན་བསྡུས་ཚིགས་བཅད་མ་དང་། དེ་ནས་སྒ་ཐེང་མ། ཞུ་བྱས་མ། ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐའ་མར་གཉིས་མཛད་ཅིང་། བཞི་པོ་འདི་ཡོངས་སུ་གྲགས་ཤིང་། གཞན་ཡུམ་དོན་མ་དང་། སྒས་དོན་མ་སོགས་ཡོད་ཟེར་ཡང་འདི་ཡིན་མ་མཐོང་གསུངས།[10] ཞེས་བྱང་བ་ལྟར་ན། རྗེ་བཙུན་ཁུ་དགོན(རྗེ་བཙུན་

པ་མཐུན་པར་འདུག་ནའང། ལམ་འབྲས་ཁྱམས་སུ་ལེན་འདོད་ཡིན་ན་ཁྱིད་ཚར་ནས་གཞུང་བศད་ཅིས་ཀྱང་ཁྱན་དགོས་ཏེ། ཁྱིད་ཡིག་ནི་དམིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་སྟོན་པ་ཙམ་ཡིན་པས་དམིགས་པའི་མཐའ་ཚོད། ཁྱམས་སྐྱེས་པའི་ངོས་འདོན་གེགས་ཞེལ་དང་བཅས་པ་གཞུང་བศད་ལ་རག་ལས་པས་སོ། ।" ཞེས་གསུངས།

[7] ཉི་ལྷ་བའི་དཀར་ཆག ཙ་ཆྱེས་ཞབས་ཀྱི་ཁོག་ཕྱག ལམ་འབྲས་བལ་ཡུལ་གླིང་པར། པོད། ཁ p. 339 "ཙ་བ་རྒོ་རྗེའི་ཚིག་ཀྱང་། དེའི་ས་བཅད་རྗེ་ས་ཆེན་གྱིས་མཛད་པ། དེས་མཛད་པའི་རྣམ་འགྲེལ་བཅུ་གཅིག་ཙམ་ཞིག་རྗེ་བཙུན་ཆེན་པོས་ཡོངས་གསུངས་པ་ལ། [1] བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཙ་ཞིང་གི་དོན་དུ་མཛད་པའི་དོན་བསྡུས་ཚིགས་བཅད་མ་དེ་གཉིས་བཞག་ནས། དེའི་དོན་དུ་མཛད་པའི་རྣམ་[340] འགྲེལ། [2] གཤན་ལྟལ་བྱང་བའི་དོན་དུ་མཛད་པ་སྒས་དོན་མར་མཛད་པའི་འགྲེལ་པ། [3] ལྟས་མ་སྒ་ཐེང་མའི་དོན་དུ་མཛད་པའི་རྣམ་འགྲེལ། [4] ཡུམ་དོན་མར་གྲགས་པའི་རྣམ་འགྲེལ། [5] རྒོ་གདན་ལྟས་བྱའི་དོན་དུ་མཛད་པའི་རྣམ་འགྲེལ། [6] བློ་གཏི་རྒྱ་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་དོན་དུ་མཛད་པའི་རྣམ་འགྲེལ། [7] ཞུ་བྱས་མར་གྲགས་པའི་རྣམ་འགྲེལ། (8) བྱང་སེམས་རྒྱ་རྒྱལ་གྱི་དོན་དུ་མཛད་པའི་རྣམ་འགྲེལ། [9] སྒ་རོ་བཏེ་གཤིན་རྗེའི་དོན་དུ་མཛད་པའི་རྣམ་འགྲེལ། [10] ཐོ་ཚོ་འ་ཞུ་མའི་དོན་དུ་མཛད་པའི་རྣམ་འགྲེལ། [11] ཕྱིས་རང་དགེ་བཤེས་གཤན་ཀྱི་དོན་དུ་མཛད་པའི་རྣམ་འགྲེལ་ཀྱི་ཆ་ལས།" ཅེས་བྱང་།

[8] ཆུས་སྲད་པའི་རྣམ་འགྲེལ་ངོས་འཛིན། ཐུང་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་ཐུགས་བསྡུས། པོད། ᠵᠠ p. 227

[9] རྗེ་བཙུན་ཀྱི་གླེགས་བམ་དཀར་ཆག ལམ་འབྲས་བལ་ཡུལ་གླིང་པར། པོད། ཕ། p. 4 ནང་གསལ།

[10] དམར་ཀྱི་བྲྀ་མ་དམ་པ་པོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས། ལམ་འབྲས་བལ་ཡུལ་གླིང་པར། པོད། ཏི། p. 200 "བྲྀ་མ་ངང་གི་བྲྀ་མ་ཁམས་པ་ཙ་ཞིང་གིས་ལམ་འབྲས་ལུང་ཟང་ཆོད་ནས་ཉིད་ལ་གསུང་ངག་རིན་པོ་ཆེ་མངའ་བར་གདའ་བས། བདག་ལ {ཚར་གཅིག་ཞུ}ཡི་གེ་ཞིབ་པ་གཅིག་ཕྱུགས་ལ་ཐོགས་ཞུས་པས། {ཚར་གཅིག་གསུངས་ནས་}སྒར་ཡི་གེ་གཅིག་ཀྱང་མེད་པ་ལ་ལམ་འབྲས་མདོར་བསྡུས་མ་མཛད་དེ་གནང་རོ། ।"ཞེས་དང་། [201] "དེ་ནས {ཁམས་པ་}ཟུ་ཐེང་ལ་ས་ཁོགས་པས་ལན་མང་དུ་གསོལ་བ་འདེབས་པའི་དོན་དུ་རྒོ་རྗེ་ཚིག་ཀྱང་ལ་བླ་མ་ཉིད་རང་གིས་སྒ་ཕྱིར་རྣམ་འགྲེལ་བཅུ་

གླགས་པ་རྒྱལ་མཚན་དང་ཚོས་རྗེ་ས་སྐྱ་པཎ་ཁ་)གྱི་སྐབས་དེ་ཅམ་ནས་ནམ་འགྲེལ་གྱི་སྐོར་གསལ་ཆ་ཆེར་མེད་ཅིང། དེ་ལ་བཏེན་ནས་ཕྱིས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ངོས་འཛིན་ལ་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་བྱུང་བར་སྣང་ངོ།།

ངོར་ལུགས་ནི། ངོར་ཆེན་རྗེ་རྗེ་འཚང་ཀུན་དགའ་བཟང་པོས། ཞ་གཉགས་གླིགས་ཞུ་ཡུམ་སྲས་དང། །ཟླ་བཟང་འ་འདན་ཆ་ཕེང་ངོ། །[11]ཞེས་ཞ་ས་ཅང་མ། གཉགས་མ། གླིགས་སྐྱ་མ། ཞུ་བྱས་མ། ཡུམ་དོན་མ། སྲས་དོན་མ། ཟླ་རྒྱལ་མ། ཟངས་རི་ཕུག་མ། འ་ཎ་མ། ལྷན་བུ་མ། སྐ་ཕེང་མ་དང་བཅས་པ་ལ་བཞེད་པ་དང། ངོར་ཆེན་ཀྱི་ལམ་འབྲས་ཚོས་འཕྲུང་ཁ་སྐོང་མཇོད་མཁན་གྱང་བུ་ཤེས་རབ་བཟང་པོ་དང། ཀུན་མཁྱེན་གོ་རམས་པ་བསོད་ནམས་ས་ཏཱ་གཉིས་ཀྱང་མི་མཐུན་ཕྱེ། གྱང་ཟུས་ཟངས་རི་ཕུག་མའི་ཚབ་ཏུ་ཕྱོད་སྒོམ་མ་བགྱངས།[12] གོ་རམས་པས། འདན་བུ་མའི་ཚབ་ཏུ་མང་ཚུང་མ་བགྱངས་སོ། །[13]

ཇོང་ལུགས་ནི། ཐུས་སྲད་པ་ཇོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་ཡིས། བཅྱེ་ཟླ་རྒྱལ་ལྷན་པ་དེ། །ཡུམ་ཀྱི་ཀློག་གིས་ཞུ་བས་དགལ། །ཕྱི་མེད་ཞ་ཡི་དོན་བཟང་རྟོགས། །སྲས་མཆོག་ཇོ་པོ་དགེ་བཤེས་བལྟམས། །[14] ཞེས་བཅྱེ་མ། ཟླ་རྒྱལ་མ། ལྷན་བུ་མ། ཡུམ་

གཅིག་ཅམ་མཇོད་{ཟུར་ཕེང་ནི་བླ་ཆེན་ཡུན་རིང་དུ་བསྟེན། ཆ་མཚམས་ལུ་ཐོན་ཅ་ན་ཟུར་ཕེང་གི་ཟིན་ཐིས་མཐོང་མང་དུ་མཁན་པས་བཏུབ་པ་ཡོད་དམ་སྐྱམ་ཅ་ན་ཚོར་བ་ལས་མི་འདུག ཁོ་ན་ང་ཤེ་ནས་ཚོས་འདི་རབ་འཚང་པར་འདུག་སྐྱམ་ནས་ཟུར་ཕེང་གི་དོན་དུ་ཟུར་ཕེང་མ་ཁྱ་བ་དེ་མཇོད་པ་ཡིན་གསུང། ཞུའི་དོན་དུ་ཞུ་མ་མཇོད་}དེ། དེབས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེས་ལ་དགེ་བཤེས་གཉགས་གིས་ཞུས་པའི་ངོར་མཇོད་པ་གཉགས་མ་ནི། ཚོག་ཁུངས་ཞིང་དོན་རྒྱས་ལ་བསྟེན་ལེགས་ཏེ། ཐང་པར་དགོངས་ནས་དེ་(=དེང་) ས་ཀི་བར་དུ་ཕྱག་དཔེ་(བཞི་པོ་ཡོངས་སུ་གྲགས་གཞན་ཡུམ་དོན་མ་དང། སྲས་དོན་མ་ལ་ས་ས་ཁགས་པ་ཡོད་ཟེར་ཀྱང་འདི་ཡིན་མ་མཐོང་གསུང་) མཇད་དོ། །"ཞེས་བྱིས།

[11] རྣམ་འགྲེལ་བཅུ་གཅིག་གི་ངོས་འཛིན་དང་ཇི་ལྟར་གསུངས་པའི་ཁོ་རིམ་སྟོན་ཚོག ཞེ་ལྷ་བཀའ་འབུམ། པོད། ཀ pp. 1-2 ནང་གསལ།

[12] གྱང་ཟུའི་ཚོས་འཕྲུང་ཁ་སྐོང། ལམ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པའི་མན་ངག་གི་ཐུང་ཚུལ་གསུང་ངག་རིན་པོ་ཆེ་བསྟན་པ་རྒྱས་པའི་ཉི་འོད། ཞེ་ལྷ་བཀའ་འབུམ། པོད། ཁ p. 39 "ཐོག་མར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞ་ས་ཅང་གི་(=གིས་) ལམ་འབྲས་ཟུང་ཚོད་ནས། གཞུང་བཤད་ཀྱི་ངང་པོ་དོན་བསྟུས་མ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཟླ་བ་རྒྱལ་མཚན་ཀྱིས་ཞུས་པའི་ཟླ་རྒྱལ་མ། གླིགས་སྐྱ་ཚོས་གཡས་ཀྱིས་ཞུས་པའི་གླིགས་སྐྱ་མ། ཇོ་གདན་འདན་བུས་ཞུས་པའི་འདན་བུ་མ། གཡའ་ཆུང་གི་ཇོ་མོ་འ་ཎ་མས་ཞུས་པའི་འ་ཎ་མ་ཕྱེ། ཇོ་མོ་འདིའི་ཉམས་ཤར་བ་ལ་ཕྱི་སྐད་འདོན་པ་ཅིག་ཡོད་པས་འ་ཎ་མ་ཟིར་སྐད། ཡང་ཞུ་ཡས་ཀྱི་དོན་དུ་བྱས་པས་ཞུ་བྱས་མ། སྟོང་ཐོས་བྱང་ཆུབ་ཤེས་རབ་ཀྱི་དོན་དུ་བྱས་པ་ཅིག ལྷན་ནས་ཀྱོག་པོ་སྒལ་ནུ་ཕིང་ཏིང་མ། ཡུམ་ཀྱི་དོན་དུ་བྱས་པའི་ཡུམ་དོན་མ། ཐུགས་སྲས་གཉིས་ཕུ་ཆུང་བའི་དོན་དུ་མཇད་པས་སྲས་དོན་མ། ཡང་ན་འདི་སྲས་ཇེ་བཙུན་སྐུ་མཆེད་ཀྱི་དོན་དུ་ཨོག་ཏིལ་མང་པོ་མཇད་པ་[40] རྣམས་གཉན་ལུ་ཆུང་བས་ཐོག་ཅིག་ཏུ་བསྒྲིགས་པས་ནུ་སྲས་དོན་མ་ཞེས་ཟེར་བའང་ཡོད། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཇེས་ལ་གཉགས་ཞི་ར་བ་དབང་ཕྱུག་དཔལ་ཀྱིས་ཞུས་ནས་མཇད་པའི་གཉགས་མ་སྟེ། ཚོགས་སྐོམ་ཀྱི་སློབ་མ་གཉགས་ལྷིང་པོ་རྒྱལ་མཚན་སོགས་དང་ནོར་བར་མི་བྱའོ། །" ཞེས་གསུངས།

[13] གོ་རམས་པའི་ཚོས་འཕྲུང་ཁ་སྐོང། ལམ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པའི་མན་ངག་གི་ཐུང་ཚུལ་གསུང་ངག་རིན་པོ་ཆེ་བསྟན་པ་རྒྱས་པའི་ཉི་འོད་ཁ་སྐོང་ངང་བཅས་པ། ལམ་འབྲས་བལ་ཡུལ་གླིགས་པར། པོད། པ། p. 50 "ཟླ་མ་ཞ་ས་ཅང་གི་དོན་དུ་གཞུང་བཤད་དོན་བསྟུས་མ་མཇད། དེ་ནས་ཞུ་བ་ཪོ་ས་ཪོའི་ངོར། ཞུ་བྱས་མ་དང། ཀློག་སྐྱ་མ་དང། ཡུམ་དོན་མ། སྲས་དོན་མ་དང། ཟླ་རྒྱལ་མ་དང། ཟངས་རི་ཕུག་མ་དང། མང་ཚུང་མ་དང། ཁ་ཕེང་མ་དང། འ་ཎ་མའི་དོན་དུ་མཇད་པ་དང། ཕྱིས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉིན་གཉགས་གིས་ཞུས་ནས་གཉགས་མ་སྟེ་རྣམ་འགྲེལ་བཅུ་གཅིག་ངང། གཞན་ཡང་ལམ་རྒྱས་པའི་སྐོར་གྱི་ཡིག་ཆ་མང་དུ་མཇད་དོ། །" ཞེས་གསུངས།

[14] ཐུས་སྲད་པའི་རྣམ་འགྲེལ་ངོས་འཛིན། ཇོང་ལུགས་ཀྱི་ཚོས་སྐོར་ཐོག་བསྟུས། པོད། *ཀ* p. 226

དོན་མ། བློ་གསུ་མ། ཞུ་བྱས་མ། ཆུ་ཕེང་མ། ཙ་ས་ཅིང་མ། སྒས་དོན་མ། ལ་ཌུ་མ། གཉན་མ་སྟེ་བཅུ་གཅིག་ལ་བཞེད་ཅིང་། ཉི་ལྷ་བ་ནམ་མཁའ་དཔལ་བཟང་དང་། པཊ་གྲུབ་བཟང་པོ་བཀྲ་ཤིས་ཆུམས་ཀྱང་ངོས་འཛིན་མཛུན་ནོ། །[15]

ཚར་ལུགས་ལུགས་ནི། བདག་ཆེན་རྡོ་རྗེ་འཛང་བློ་གོས་ཆུལ་མཚན་གྱིས། རྗེ་ས་ཆེན་གྱི་བསྟོད་པ་ཞུ་བྱས་ཀྱིས་མཇད་པར། "གདམས་ངག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་སྨོན་པ་ནི། །ཕོ་བཆྱད་མོ་གསུམ་དག་ལ་ཡི་གེར་གདམས། ।"ཞེས་པ་ལ་མཆན་སྦྱར་བའི་དཔེ་ཆ་ཤར་ལུང་པའི་ཕྱག་ནས་འཕྲུང་བ་ཉིད་ཚད་མར་བྱས་ནས་སྟོམ་དུ་མཇད་པ་ནི། "ཙ་ས་ཅིང་ཞུ་བློ་ཡུམ་དང་སྒས། །ཟླ་ཟངས་མང་ཐུ་ལ་ཌུ་གཉན། ।"ཞེས་ཙ་ས་ཅིང་མ། ཞུ་བྱས་མ། བློ་ཁ་ཤ་ཡུམ་དོན་མ། སྒས་དོན་མ། ཟླ་ཆུལ་མ། བཟང་རི་ལྷག་མ། ཐུ་ཕེང་མ། མང་ཚུང་མ། ལ་ཌུ་མ། གཉན་མ་དང་བཅས་ལ་བཞེད་པ་དང་། ཚར་ཆེན་ རྡོ་རྗེ་འཛང་ ཏློ་གས་ལ་ཆུ་མཚོ་ཡང་དེ་ཉིད་ཚད་མར་མཇད་པ་མཁྱེན་བཟེ་དབང་ལྷུག་དང་མང་ཐོས་ཀློ་ཐུ་ཁ་ཤ་ཚར་ལམ་འབྲས་ཁོག་ལྷབ་ཏུ་ཐུང་ཞིང་། ।[16]

---

[15] རྫོང་ལུགས། ས་ཆུ་རྫོང་ལུགས་ཀྱི་ཚོས་ཤོར་ཕྱོགས་བསྟུས། པོད། །ཀ pp. 579-580 "ཆུམ་འགྲེལ་ནི་ཐྱིར་བཅུ་གཅིག་སྟེ། སྔོམ་ལ། ཙ་དགེ་ཏོ་ཟླ་བཟེ་མ། ।ཡུམ་ཀློག་ལྟན་དང་ཞུ་ཁ་སྒས། ।ཞེས་པ་ལྟར། ཙ་ས་ཅིང་མ། དགེ་བཤེས་གཉན་དབང་ཆུལ་མ། ཏོ་འགྲུམ་མ། ཟླ་ཆུལ་མ། བཟེ་གཤིན་རྗེ་མ། ཡུམ{ས་ཆེན་རང་ནི་ཏོ་མོའི་}དོན་དུ་གསུངས་པ་ཡུམ་དོན་མ། ཀློག་ཆུ་ཚོས་གཡས་མ། ཏོ་གངས་ལྟན་བུ་མ། ཞུ་བྱས་དངོས་གྲུབ་མ། ཆུ་ཕེང་མ། སྒས་གཅུག་ཏོ་བ་ཆུལ་པོ་སྟེ་གནས?་ལ་གསུངས་པ་སྒས་དོན་མའོ། །ཡང་ཙ་ཆ་ཀློག་ཞུ་ཟླ་ཡུམ་དང། ।བན་ཏོ་གཡག?་སྒས་གཉན་མའོ། ।ཞེས་པ་ནི། ཐོན་ལ་གསུངས་རིམ་བཤད་པ་འོ། ।ཐུ་མ་ནི་གསུངས་རིམ་ཐོན་ལ་བཤད་པ་འོ། ।" ཞེས་བྱུང་། ཉི་ལྷ་བས་གསུངས་ཚུལ་ནི་གོང་མཆན་ཙཱ་། ། ཕར་གཟིགས།

[16] མཁྱེན་བཟེའི་ལམ་འབྲས་ཁོག་ལྷབ། ལམ་འབྲས་བལ་ཡུལ་གླིག་པར། པོད། མ། pp. 129-131 "དེ་ལྟ་བུའི་ཟླ་མ་ས་ཆུ་པོ་ཅེས་གསུང་བཀའ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ལ་ཡི་གེ་ཇི་ལྟར་མཇད་ན། ཐྱིར་འདི་ཉིད་ཀྱིས་མཇད་པ་དང། སློབ་མས་གསུང་སྒྲོས་བྱིས་པ་སོགས་ཀུན་བསལ་ཞེ་ (=བསྟོམས་) ནི་གཞུང་བཤད་ཉི་ཤུ་ཙམ་སྟོང་མོད། གཙོ་བོར་ཐུར་པ་རྣམ་འགྲེལ་བཅུ་གཅིག་ཞེས་གཤགས་པ་འདི་ཡིན་ལ། འདི་ལའང་ངོས་འཛིན་མི་འདུ་བ་དུ་མར་སྟོང་མོད། བདག་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་བཞེད་པས་ཙ་ས་ཅིང་། ཞུ་ལ་ཌུ། ། ཕོ་ཁ་ཤ་ཡུམ་ཀློ་ཐུ་ཁ་ཤ་ཚུ་ཁ་ཤ[130] ཟླ། ། ཕ་ཆ་ཀ ཟླ་ཆ ཟ ཟ ཟ

ཀུན་མཁྱེན་གོ་རམས་པ་ཡང་དེ་བཞིན་བཞེད་དོ།།[17] ཡང་མང་ཐོས་དང་མཁྱེན་བརྩེ་དབང་ཕྱུག་གིས་ས་ཆེན་ཀྱིས་མཛད་པ་བཅུ་གཅིག་གི་སྟེང་དངོས་སློབ། ནུ་རོའི་བཏེ། སྟོད་སྨོན་བྱང་ཆུབ་ཤེས་རབ། མི་ཁ་བློ་ལྡན་ཕྱུ་ལ། ཕག་མོ་གྲུ་པ། ཞུ་བྲག་དམར་བ། ཞང་ཟི་དམར་བ། ཎ་ཡུག་གི་གཡར་སྒྲ་མ་སོགས་ཀྱིས་མཛད་པ་བཅས་སྒྲིར་རྣམ་འགྲེལ་ཉི་ཤུ་ཅམ་དང་། ཨ་ས་ཝང་མ་རྒྱས་པ་ཟེ་བའི་ཉེར་གཅིག་ཡོད་པར་གསུངས།[18]

ཇོ་ནང་ལུགས་ནི། རྗེ་བཙུན་ཀུན་དགའ་གྲོལ་མཆོག་གི་གསུང་ལས། “ཨ་ཡིག་འདུས་པའི་རྒྱ་བ་སྟེ། ।ལྷན་དགའ་ཞུ

སློབ་ཀྱི་ཚོགས་ངོ་མཚར་བ་ཇི་འདྲ་བ་བྱུང་སྐྱམ་ན། བློ་ཆེན་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་གཞུང་བཤད་དམ་རྣམ་འགྲེལ་ནི་བཅུ་གཅིག་ཡོད་དོ་ཞེས་གྲགས་མོད། བཅུ་གཅིག་ཡོའི་ངོས་འཛིན་རྗེས་འཇུག་གཞན་ཐམས་ཅད་ལ་རང་གི་ཕོ་ཚྭད་ཀྱིས་གཞལ་བ་ཅམ་མ་གཏོགས། ཡིད་ཆེས་ཀྱི་ལུང་རས་གསལ་བར་བྱོན་པ་ནུ་ཡང་མེད་ལ། བཞུད་པ་འདི་པའི་ལུགས་ཀྱི་ནི། བདག་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས། ཞུ་བྱས་དངོས་གྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་བསྟོད་པ་ཞིག་ནས་འདིའི་ལུང་རས་གསལ་བར་ཆེད་ནས། ཡིད་ཆེས་པའི་གཏན་ཚིགས་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ཡོད་ངོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་། དེ་ལྟ་བུའི་བསྟོད་པའི་དབེ་ཞིད། ཡར་ལུང་རས་པའི་བློ་བཏུད་དང་། ས་ཆེན་ཀྱི་དུས་ཡར་བསྟོམ་ས་པོ། རྗེ་བཙུན་ཀྱི་དུས། ཀུལ་ཚ་ལུང་མར་པོ། ཆོས་རྗེ་པའི་དུས། དོ་པ་སྟོན་གསལ། མ་ཁས་པ་ཡོན་ཏན་ཁྱི། ཆོས་རྗེ་མ་དམ་པའི་དུས་ཡར་ལུང་རས་པ་ཞེང་ཀེ་ཀུལ་མཚན། བདག་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་དུས། མ་ཁན་ཆེན་བསོད་ནམས་ཀུལ་མཆོག་སྟེ། དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་པའི་གདུང་བཀྲུད་རིམ་པ་དང་། ཡར་ལུང་རས་པའི་གདུང་བཀྲུད་རིམ་པར་དཔོན་སློབ་ཏུ་འཕེལ་ཆགས་བྱོན་པ་དེ་དག་ལས་བཀྲུད་དེ། ཞེང་ཀུལ་[535] ཀྱི་དགོན་པོ་མ་ཁན་ཆེན་བསོད་ཀུལ་བ་ནས། བདག་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྱག་ཏུ་བྱོན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ལས་ཟད་ངོན་ཡོངས་གྲུ་རྩོགས་པའི་སློབ་མ་ནི། ཕོ་བཀྲད་ཆོ་གསུམ་དག་ལ་ཡི་གེར་བསྒྲམས། ।ཞེས་བཤད་ནས། དེའི་མཚན་སྙིང་དུ་ས་སོ̀འི་ངོ་(=ངོས་) འཛིན་འཕྲུང་བ། བདག་ཆེན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོམ་དུ་མཛད་པ་ནི། ཡ་སེ̀ང་ཞུ་ཟློ་ཡུམ་དང་སྲས། ।ཟླ་ཟངས་མན་ངག་སྒོམ་འབྲུ་མཉན་ཞུ། ।ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཡ་སེ̀ང་ལ་གདམས་པའི་ཡ་སེ̀ང་མ། ཞུ་ཟྱས་རང་ལ་གདམས་པའི་ཞུ་ཟྱས་མ། ཟློ་གས་ཐུ̀ས་ངོ̀ས་ལ་གདམས་པའི་ཟློ་ཀེ̀̀ སེ̀̀ ས̀ ས̀ ཆ̀ ཀ̀ ཀ̀ ཀ

རྒྱམ་འགྲེལ་བཞུ་གཅིག་གི་ངོས་འཛིན་རེའུ་མིག									
	ངོར་ལུགས།			རྗོང་ལུགས།			ཚར་ལུགས།		རྗེ་ནང་།
ཡང་།	ངོར་ཆེན།	ཞོ་རམས་པ།	གྱང་ཏྲ།	ཉི་ལྷ་བ།	ཐུས་ལྡན་པ།	བཟང་པོ་བཀྲ་ཤིས།	མཁྱེན་བརྩེ་དབང་ཕྱུག	མང་ཐོས།	གྲོལ་མཆོག
།	ཡ་ས་ཅང་མ།			ཡ་ས་ཅང་མ།			ཡ་ས་ཅང་མ།		ཡ་ས་ཅང་མ།
།	ཟླ་རྒྱལ་མ།			ཟླ་རྒྱལ་མ།			ཟླ་རྒྱལ་མ།		ཟླ་རྒྱལ་མ།
།	ཡུམ་དོན་མ།			ཡུམ་དོན་མ།			ཡུམ་དོན་མ།		ཡུམ་དོན་མ།
།	སྲས་དོན་མ།			སྲས་དོན་མ།			སྲས་དོན་མ།		སྲས་དོན་མ།
།	ཞུ་བྱས་མ།			ཞུ་བྱས་མ།			ཞུ་བྱས་མ།		ཞུ་བྱས་མ།
།	ཁྱེ་ཕེང་མ།			ཁྱེ་ཕེང་མ།			ཁྱེ་ཕེང་མ།		ཁྱེ་ཕེང་མ།
།	ཟློག་རྒྱུ་མ།			ཟློག་རྒྱུ་མ།			ཟློག་རྒྱུ་མ།		ཟློག་རྒྱུ་མ།
།	ཟངས་རི་ཕུག་མ།		ལྷོད་ལྷོམ་མ།	བཏྲེ་མ།			ཟངས་རི་ཕུག་མ།		ཟངས་རི་ཕུག་མ།
།	འ་ཉ་མ།			འ་ཉ་མ།			འ་ཉ་མ།		འ་ཉ་མ།
།	ལྷན་བུ་མ།	མང་ཚུང་མ།	ལྷན་བུ་མ།	ལྷན་བུ་མ།			མང་ཚུང་མ།		ལྷན་བུ་མ།
།	གཉན་མ།			གཉན་མ།			གཉན་མ།		གཉན་མ།

བས་ཡུམ་ལ་གནང་། །སྲས་ཀྱི་བློ་ཆེན་རི་ཕུག་ཏུ། །གཉན་ལ་ཟབ་དོན་ཁོལ་བུར་གདམས། །"ཞེས་པ་ལྟར། ཨ་ཁེང་མ། ཟླ་རྒྱལ་མ། ལྷན་བུ་མ། དགའ་ཐེང་མ། ཞུ་བྱས་མ། ཡུམ་དོན་མ། སྲས་དོན་མ། བློ་གསུམ། ཟངས་རི་ཕུག་མ། འ་ཌུ་མ། གཉན་མ་སྟེ་བཅུ་གཅིག་གོ །[19]

རྣམ་འགྲེལ་བཅུ་གཅིག་གསུངས་པའི་གོ་རིམ།

རྣམ་འགྲེལ་བཅུ་གཅིག་པོ་དེ་རྣམས་མཛད་པའི་གོ་རིམ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དམར་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལས། ཐོག་མར་དོན་བསྟུས་ཚོགས་བཅད་མ་མཛད། དེ་ནས་བུ་མཚམས་སུ་སྣ་ཐེང་ལ་གསུང་ངག་གནང་བའི་ཚེ་ཟིན་བྲིས་བྱས་པ་ལ་ཆོར་བ་མང་པོ་བྱུང་བར། ང་ཅི་ནས་ཆོས་འདི་རབ་ཆད་པར་འདུག་གསུངས་ནས་སྣ་ཐེང་མ་མཛད། དེ་ནས་ཞུ་བྱས་པ་མ་དང་། ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐའ་མར་ཚོག་ཁུང་ལ་དོན་རྒྱས་པའི་གཏན་མ་འདི་མཛད་པར་གསུངས་ཤིང་།[20] མང་ཐོས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་དུ་གསུངས།[21] དེ་ཙམ་ལས་གཞན་མཛད་པའི་གོ་རིམ་ཇི་ལྟར་ཡིན་པའི་ཤེས་བྱེད་མི་སྣང་ངོ་།།

དེ་ལྟའང་གོ་རིམ་ཡི་གེར་བྲིས་པ་འགའ་ཞིག་བྱུང་བ་ལས། ངོར་ཆེན་ཀྱིས། "ཨ་རྒྱ་ཡུམ་སྲས་ཞུ་ཏ་ཀློག །བཟང་འ་འདན་གཉན་བཅུ་གཅིག་ཅེས། ।"[22] ཐོག་མར་ཨ་ཁེང་མ། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་རྒྱ་རྒྱལ་མ་དང་། ཡུམ་དོན་མ། སྲས་དོན་མ། ཞུ་བྱས་མ། སྣ་ཐེང་མ། ཀློག་སྒྲ་མ། བཟང་རི་ཕུགས་མ། འ་ཌུ་མ། ལྷན་བུ་མ། གཉན་མ་བཅས་བྱུང་བར་བཞིད་ཅིང་། ཐོང་ལུགས་ཀྱི་སྒོལ་འཛིན་པ་པཊ་གྲུབ་བཟང་པོ་བཀྲ་ཤིས་ནི། "ཨ་ཀ་ཀློག་ཞུ་ཏ་ཡུམ་དང། ।བན་ཏེ་གཡག་སྲས་གཉན་མའོ། ।"ཞེས་སྟོན་ལ་གསུངས་རིམ་ཡིན་གསུངས།[23] དེ་ལྟ་ན། ཐོག་མར་ཨ་ཁེང་མ། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་སྣ་ཐེང་མ། ཀློག་སྒྲ་མ། ཞུ་བྱས་མ། ཏ་ཏ་ལ་ཞུ་མ། ཡུམ་དོན་མ། ཐ་ཚེ་ལ་ཞུ་མ། ལྷན་བུ་མ། སྲས་དོན་མ། གཉན་མ་བཅས་སོ། །

---

[19] གཞུང་བཤད་ཟིན་བྲིས་གླུ་སྒྲོབ་ཀུ་མཚོའི་གསུང་། མང་ཐོས་ཀླུ་སྒྲོབ་ཀུ་མཚོའི་གསུང་རྩོར། བལ་ཡུལ་པར་མ། པོད། ༥ p. 348

[20] དམར་ཀྱི་ཏ་ཡ་དམ་པ་པོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས། གོང་གི་མཆན་ཡང་ ༧° པ་ལ་གཟིགས།

[21] མང་ཐོས་ཀྱི་ཁོག་ཕུབ། ལམ་འབྲས་བལ་ཡུལ་གློག་པར། པོད། ཇི། p. 536 "མཛད་པའི་གོ་རིམ་ནི་ཐོག་མར་ཨ་ཁེང་མ། དེ་ནས་སྐབས་གཅིག་ཏུ་སྣ་ཐེང་གིས་བུ་མཚམས་སུ་ཏ་ཆེན་ཚོས་འགོར་ལ་སྒྲུན་དྲངས་པའི་ཚེ། ཁོང་གིས་ཟིན་བྲིས་འདྲ་གཟིགས་པས། གནད་འཚུགས་པ་འགའ་རེ་འདུག་ནས་ད་ང་ཅི་ན་ཚོས་འདི་ནུབ་འགྲོ་བ་འདུག་གསུངས་ནས། ཁོང་གིས་ཡང་ཞུས་པའི་ངོར་རྣམ་འགྲེལ་སྒེ་ (=ཟླ་) ཐེང་མ་མཛད་ལ། མཇུག་ཏུ་རྣམ་འགྲེལ་མཁྱགས་མ་མཛད་ཅིང་། གཞན་[295] རྣམས་ཀྱི་གོ་རིམ་མ་མཐོང་གསུངས།"ཞེས་བྱུང་།

[22] རྣམ་འགྲེལ་བཅུ་གཅིག་གི་ངོས་འཛིན་དང་ཇི་ལྟར་གསུངས་པའི་གོ་རིམ་སྟོན་ཚོགས་ཨེ་ཨཾ་བཀའ་འབྱུམ། པོད། ཀ pp. 1-2 ནང་གསལ།

[23] ཐོང་ལུགས། མཆན་ཡང་ ༧༥ པ་ལ་གཟིགས།

རྒྱས་འགྲེལ་བཅུ་གཅིག་གསུངས་པའི་གོ་རིམ།								
	དོར་ལུགས།			རྗེང་ལུགས།			ཚར་ལུགས།	
ཡང་།	དོར་ཆེན།	གོ་རམས་པ།	གུང་ཏུ།	ཉི་ལྷེ་བ།	མུས་སྲད་པ།	བཟང་བཀྲས་པ།	མཁྱེན་བརྩེ།	མང་ཐོས།
།	ཡ་ས̈ང་མ།			ཡ་ས̈ང་མ།			ཡ་ས̈ང་མ།	
།	ཟླ་རྒྱལ་མ།			ཟླ་རྒྱལ་མ།			ཟླ་རྒྱལ་མ།	
།	ཡུམ་དོན་མ།			ཡུམ་དོན་མ།			ཡུམ་དོན་མ།	
།	སྲས་དོན་མ།			སྲས་དོན་མ།			སྲས་དོན་མ།	
།	ཞུ་བྱས་མ།			ཞུ་བྱས་མ།			ཞུ་བྱས་མ།	
།	ཐུ་ཐེང་ཆ			ཐུ་ཐེང་མ།			ཐུ་ཐེང་མ།	
།	ཟློག་ཐུ་མ།			ཟློག་ཐུ་མ།			ཟློག་ཐུ་མ།	
།	ཟངས་རི་ཕུག་མ།	ཟངས་རི་ཕུག་མ།	ལྷོད་ཐོམ་མ།	བཏེ་མ།			ཟངས་རི་ཕུག་མ།	
།	འ་ཌ་མ།			འ་ཌ་མ།			འ་ཌ་མ།	
།	ལྷན་བུ་མ།	ཆང་ཆུང་མ།	ལྷན་བུ་མ།	ལྷན་བུ་མ།			ཆང་ཆུང་མ།	
།	གཎ་ཀ་མ།			གཎ་ཀ་མ།			གཎ་ཀ་མ།	

རྣམ་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་སོ་སོའི་ངོས་འཛིན།

རྣམ་འགྲེལ་བཅུ་གཅིག་གི་ངོས་འཛིན་གྱི་ཡི་གེ་ནི། མུས་སྲད་པ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པ་མན་ངག་གསལ་བྱེད་ལས། རྣམ་འགྲེལ་བཅུ་གཅིག་གི་ངོས་འཛིན་[24]ཞེས་པ་ཉིད་ཁ་གསལ་ཏོས་སུ་སྟངས་ཞིང་། འདིར་ཡང་གཙོ་བོ་དཀར་ཆག་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ཞིང་། གཞན་ལམ་འབྲས་ཁོག་ཕུབ་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་། ཆོས་འབྱུང་རྣམས་ལས་གང་ནྲེད་སོ་སོར་འཕྲི་བར་བྱའོ། །

༡༦ དོན་བསྡུས་མ།

དོན་བསྡུས་མཉམ་ཞ་ས་ཅིང་མ་ནི། བློ་མ་ས་རྒྱ་པ་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཞང་སྟོན་ཆོས་འབར་ལས་གསུང་ངག་ལོ་བཞིའི་བར་དུ་གསན་སྟེ། གདམས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཏེ་སྒྲུབ་པ་ལུང་སྒྲིན་པའི་ཚེ། “ལོ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་དུ་ཆོས་འདི་གཞན་ལ་སྟོན་པ་ལྟ་ཞོག་གི་ངས་ཤེས་ཞེས་པའི་མིང་ཅམ་ཡང་བསྟན་པར་མི་བྱའོ། །དེ་ནས་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་ལོན་ནས་གཞན་ལ་འཆད་དམ། ཡི་གེར་བྲིཝམ་ཉིད་རང་ཆོས་ཀྱི་བདག་པོ་ཡིན་པས་ཅི་བྱེད་ལ་རག །ཅེས་བཀའ་རྒྱ་བཏབ་པ་ལས། དེ་ནས་བཀའ་རྒྱའི་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་ཐིམ་པ་དང། བློ་མ་རང་གི་བློ་མ་ཁམས་པ་ཞ་ས་ཅིང་གིས་ལམ་འབྲས་ལུང་ངས་ཆོད་ནས་ཉིད་ལ་གསུང་ངག་རིན་པོ་ཆེ་མངའ་བར་གདའ་བས། བདག་ལ་ཚར་གཅིག་ཞུ། ཡི་གེ་ཞིབ་པ་གཅིག་ཐུགས་ལ་ཐོགས་ཞུས་པས། ཚར་གཅིག་གསུངས་ནས་སྔར་ཡི་གེ་གཅིག་ཀྱང་མེད་པ་ལ་ལམ་འབྲས་མདོར་བསྡུས་མ་མཇོད་དེ་གནང་བོ། །”[25]ཞེས་ཆོས་རྗེའི་གསུང་སྒྲོས་དམར་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་མོ་རྡོ་རྗེ་ལས་བྱུང་བོ། །སྒྲིན་ཞ་ས་ཅིང་མ་ལ་རྒྱས་བསྡུས་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། མང་དཀར་བ་བློ་བཟང་དཀར་མོ་རྒྱས་པ་དེ་རྣམ་འགྲེལ་བཅུ་གཅིག་ཏུ་གྲངས་ཀྱང་མུས་སྲད་པས། གཞུང་ཚད་ཕྲོ་ཀ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པ་ཡོད་པ་བསྡུས་པ་དེ་ཡིན་གསུངས།[26]

---

[24] མུས་སྲད་པའི་རྣམ་འགྲེལ་ངོས་འཛིན་དེ་ཉིད་ ལམ་འབྲས་སྟེ་དགེ་ཤིང་པར། པོད། མ། ff. 119a-121a དང་།, ལམ་འབྲས་ཕྱི་ལི་གླིག་པར། པོད། ཚ། pp. 237-241, ལམ་འབྲས་བལ་ཡུལ་གླིག་པར། པོད། ཁ། pp. 583-587 བཅས་པར་མང་ཐོས་ཀྱི་གསུང་གི་སྟེ་ཚན་དུ་བཞག་ཀྱང་། མཁན་ཆེན་ཞ་བད་རིན་པོ་ཆེའི་ལམ་འབྲས་དཀར་ཆག ལམ་འབྲས་བལ་ཡུལ་གླིག་པར། པོད། ཌ། p. 854 “གོང་གི་མང་ཐོས་ཀྱི་གསུང་གི་ཁོངས་སུ། རྣམ་འགྲེལ་བཅུ་གཅིག་གི་དངོས་(=ངོས་) འཛིན་ཞེས་པ་ཞིག་འདུག་པ་ནི། མང་ཐོས་ཀྱི་གསུང་མིན་ཞིང་རྫོང་ལུགས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ཞིག་ཡིན་པར་བབྱུགས་པས་ཤེས་སོ། །”ཞེས་སོགས་གསུངས།, རྫོང་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་ཕྱོགས་བསྡུས། པོད། ༧ pp. 226-235 ནང་བཞུགས་ཤིང་།, ཡང་། རྫོང་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་ཕྱོགས་བསྡུས། པོད། ༩ pp. 1-8 རྣམ་འགྲེལ་ཀྱི་ཞལ་མཆོན(=ཆོན)། ཞེས་པ་དང་། རྒྱུན་གཅིག་ལ་དབྱའི་ཕྱི་བཤད་རྣམས་མེད་པར་གཟེར་ཀྱི་ཡི་གེ་ཀྱང་པ་ཞིག་བཅས་དང་། རྒྱུན་གཉིས་བཞུགས་པ། །

[25] དམར་ཀྱི་བློ་མ་དམ་པ་པོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས། མཆན་ཞང་ ༧༠ པ་ལ་གཟིགས།

[26] མུས་སྲད་པའི་རྣམ་འགྲེལ་ངོས་འཛིན། རྫོང་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་ཕྱོགས་བསྡུས། པོད། ༧ p. 228 “དེ་ཡང་ཞ་ས་ཅིང་མ་ལ་གཞུང་གི་ཚད་ཕྲོ་ཀ་ཉི་ཤུ་

ཞུ་བ་པོ་ཡ་ས་ཝང་གི་ངོས་འཛིན་ལ་ཡང་མི་མཐུན་དུ་མ་འདུག་སྟེ། ངོར་ཆེན་གྱིས། “སྒྲ་ར་ཡ་ས་ཝང་ཕྱི་ནས་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བློ་མ་ས་ཆེན་གྱི་བློ་མ་ཡིན་གྱི། སྦོ་བ་མ་མ་ཡིན་པས་སོ། །”[27]ཞེས་གསུངས། དེ་བཞིན་མཁྱེན་བརྩེ་དབང་ཕྱུག་གིས་ “སྒྲ་ར་ཡ་ཕྱི་ནས་བྱང་ཆུབ་ས་ཝམས་དཔའ་ཡ་ས་ཝང་”ཡིན་གསུངས།[28] མང་ཐོས་དང་།[29] ཡ་ཆེས་ཞབས་[30]གཉིས་ནི་དེ་དང་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་བ་སྒྲ་ར་ཡ་ཕྱི་ནས་ཀྱི་དགོན་ནམ་སྲས་ཡ་ས་ཝང་ཞེས་པ་དགོན་སྲས་མ་ངེས་པ་གསུངས། དེ་ལྟའང་དམར་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་མོ་རྣོ་རྗེ་ལས། “བློ་མ་རང་གི་བློ་མ་ཁམས་པ་ཡ་ས་ཝང་གིས་ལམ་འབྲས་ལུངས་ཚོད་ནས་” ཞེས་སོགས་ཞུས་ཚུལ་བྱང་བ་ལྟར་ན། ས་ཆེན་ཉིད་ཀྱི་བློ་མ་ཕྱི་ར་ཡ་ཕྱི་ནས་ལ་བཞེད་པ་འདུ་ཞིང་། དམར་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དེ་ཉིད་ཆེས་སྔ་བ་མ་ཟད། ཆོས་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་གསུང་སྦྲོས་ཟིན་བྱིས་མཛད་པ། ཕྱིས་ཆོས་རྗེ་ཉིད་ལ་ཞུས་གཏུགས་བྱས་པས་ལུངས་བཙུན་པ་ཡང་ཡིན།[31] ཆུས་སྲད་པས་གསལ་ཁ་མ་མཛད་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་གཅིག་ཏུ་བཞེད་པ་འདུ་སྟེ། ཡ་ས་ཝང་མ་ཉིད་དུ། “དོན་ཀྱི་གཙོ་བོ་བོད་ལ་སོགས་པའི། ।ལམ་ཀྱི་གསུང་བཤད་ཀྱི་ཐུགས་ལ་མངའ། ।འོན་ཀང་བཀའ་ཕྱིན(=དྲིན་)མི་འགོག་པ་ཡི་ཕྱིར། ।རང་བློ་ལས་བྱང་འདི་ཙམ་ཡི་གེར་

ཐམ་པ་ཡོད་ལ། འདིའི་ཚོགས་བཅད་ཐམས་ཅད་གཤམ་དུ་སྦྱར་བའི་རྒྱམ་འགྲེལ་གཅིག་ཡོད་པར་འདུག་ལ། མང་དཀར་བ་དེ་ཉིད་ལ་ཡ་ས་ཝང་བཞེད་ཀྱི་ཡོད་འདུག་ནའང། འདི་ཉིད་ཀྱི་གཤམ་དུ། རང་གི་སེམས་ལ་སྙང་བ་ཙམ། ।དགོངས་ནི་དམ[229] པའི་བཀའ་ལས་འགལ། ।ཐོགས་ཀྱི་བཀའ་བསྟལ་ཅག་སྒྲར་ཀྱང། ।མཁས་འཐོས་དཔང་མཛོད་བཟོད་པར་མཛོད། ।ཅེས་གསུངས་པས་བསྟུས་པ་ཉིད་ཁོ་ན་ཡིན་ནམ་སྙམ་མོ། ।ཆེ་བ་དེ་ཡང་འགྲེལ་པ་བཟང་པོ་གཅིག་འདུག་ཟེར་རོ། ।” ཞེས་གསུངས།

[27] རྣམ་འགྲེལ་བཅུ་གཅིག་གི་ངོས་འཛིན་དང་ཌི་ལྟར་གསུངས་པའི་ཁོ་རིམ་སྟོམ་ཚོགས་ཚེགས་ཁ་ཕྱེ་བཀའ་འདུམ། པོད། ཀ pp. 1-2 ནང་གསལ།

[28] མཁྱེན་བརྩེའི་ལམ་འབྲས་ཁོག་ཕྱུག། ལམ་འབྲས་བལ་ཡུལ་གླིང་པར། པོད། མ། p. 128 “སྒྲ་ར་ཡ་ཕྱི་ནས་ཀྱི་སྲས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡ་ས་ཝང་གིས་ཁྱོད་ལ་གསུང་བཤད་པོ་ཆེ་མངའ་བར་གདའ་བ་ལ། དེད་ནམས་ལ་སྦྲོས་ཀྱམ་ཡང་མ་བཏང། ད་གསུང་དགོས་ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པས། བཀའ་རྒྱའི་ལོ་གངས་ཐིམ་པ་དང། ཁོང་གིས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་དུས་མཚུངས་ས་ལྟར་ཤེན་འཕྲིགས་པ་ཡིན་དགོངས་ནས་ཁོང་རང་གཅིག་པོ་ལ་ཚར་གཅིག་གསུངས། ཁོང་གིས་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་ངོར་གཞུང་བཤད་རྣོན་འཕེལ་བསྒྲིགས་པ་ཡིན་དགོངས་ནས་ཁོང་རང་གཅིག་པོ་ལ་ཚར་གཅིག་གསུངས། ཁོང་གིས་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་ངོར་གཞུང་བཤད་ནས་ཀྱང་ཁ་ཅིག་ཀྱང་ཐུ་ཡ་ཡ་ཡ་ཡ་ཡ། ལ་ཡ་ཡ་ཡ་ཡ། ཁ་ཅིག་ཀྱང་ཐ

དགོངས། །"[32]ཅེས་ཞུ་བ་པོ་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་ལ་སྟར་ནས་གསུང་ངག་མངའ་བ་དང་། བཀའ་དྲིན་ཆེ་བར་གསུངས་པ་
དང་། ས་ཆེན་གྱིས་སྒྲ་ར་ཡ་སྒྲབས་ལ་ཞུ་ཡིག་ལས་ཀྱང་། གསུང་ངག་མངའ་བར་གསུངས་[33]པའི་ཤུགས་ཀྱིས། ས་ཆེན་
ཉིད་ཀྱི་བླ་མ་སྒྲ་ར་ཡ་སྒྲབས་ཡིན་ནམ་སྙམ་སྟེ། དེ་ཡང་མཁྱེན་བརྩེ་དབང་ཕྱུག་གིས་ས་ཆེན་གྱིས་སྒྲ་ར་ཡ་སྒྲབས་
ལ་གསུང་ངག་གསན་པ་དང་། མཁྱེན་བརྩེ་དང་མང་ཐོས་གཉིས་ཀས་ས་ཆེན་དང་སྒྲ་ར་ཡ་སྒྲབས་གཉིས་ཕར་སྨོན་
ཚུར་སྨོན་ཡིན་གསུངས་པས་སོ། །[34]

སྒྲ་ར་ཡ་སྒྲབས་ནི། རྗེ་ས་ཆེན་གྱི་ སྒྲ་ར་ཡ་སྒྲབས་ལ་ཞུ་ཡིག་ལས། མདོ་ཁམས་ཀྱི་ཡུལ་འཁྱི་ཟླང་དུ་སྒྲ་ར་མཛོག་ཁྱེམ་
དུ་སྐུ་འཕྲུངས་པ་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་མངའ་བཏེགས་ཤིང་། ཕར་ཕྱིན་དང་། སྟག་ས་ས་ཁོ་ལ་ཀྱི་གཞུང་མང་པོ་
མཁྱེན་པ། གསུང་ངག་མངའ་བ་ས་ཁོ་ལ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གསུངས་ཤིང་།[35] མང་ཐོས་དང་ཡ་ཆེས་ཞབས་ས་ཁོ་ལ་ཀྱིས་"བླ་མ་
ཞང་ལ་ཁམས་འདུས་པ་དང་པོ་ཅམ་ཀྱི་ཁྱིད་ཚར་བ་"[36]ཞེས་གསུངས་ཀྱང་། ཆོས་ཅོག་པའི་ཆམ་ཐར་དུ། "ཁམས་པ
ཡ་ས་ཝང་བ་དང་པོ་མཚན་ཉིད་པ་ཆེན་པོ་ཡིན། བར་དུ་བླ་མ་དཔལ་དགའ་ལོ་ལ་མོས་ནས་གདམས་པ་ཞུས། ཕྱིས
འཚོར་ཆམས་བཀྲི་ནས་སྒྲུབ་པ་བྱས་པས། ད་ལྟ་གྱུབ་ཐོབ་ཆེན་པོ་བྱང་ས་ཝང་ཁ་ཅིག་
ཡོད་"སོགས་དང་། སྨོན་མ་ཡང་དགེ་བཤེས་ཆེན་པོ་ཆ་པ། ཉང་རན་ཆོས་ས་ཝང་། ཀྱི་ཕོ་ཚུལ་འཕགས་དང་། གཡོར
གཉན། བླ་མ་ཞང། སྟོན་འབྱམ་སོགས་འདུས་པར་གསུངས་པས་[37]བླ་མ་ཞང་ཉིད་དེའི་སྨོན་མར་ཡང་སྣང་ངོ་། །

---

[32] དོན་བསྡུས་ཚོགས་བཅད་ཡ་ས་ཝང་མ། ལམ་འབྲས་བལ་ཡུལ་གྲོག་པར། པོད། ཐ། p. 194 ནང་གསལ།

[33] སྒྲ་ར་ཡ་སྒྲབས་ལ་ཞུ་ཡིག ས་སྒྲ་བཀའ་འདུམ་དགེ་བསྡུར་མ། པོད། ཅ p. 592 "གསུང་ངག་བསམ་ཀྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་མཚོན་ཆེན་པོ་མངའ་བ།" ཞེས་
གསུངས།

[34] མཁྱེན་བརྩེའི་ལམ་འབྲས་ཁོག་ཕྱུག། ལམ་འབྲས་བལ་ཡུལ་གྲོག་པར། པོད། མ། pp. 126 "གྲྭ་ར་ཐེ་ཤ་ཀ་ཡ་སྒྲབས། ཞུ་མ་དཀོན་མཆོག ཐྲ་
ཡུལ་བོལ་ཀ་བ་བྱ་བ་ཆ་ནས་ལ་གསུང་ངག་ཐོར་བུ་གསན་པ་ཆོ་ཏོག་ཤར་མ་ཐུང་ཞིང། ངང་པོ་གཉིས་ཕྱིས་ས་ཐེ་ས་ཆེན་ཀྱི་ཐོག་མར་ཐུར་ཡ་ཡིན
གསུངས།"ཞེས་བྱུང་།

[35] སྒྲ་ར་ཡ་སྒྲབས་ལ་ཞུ་ཡིག། ས་སྒྲ་བཀའ་འདུམ་དགེ་བསྡུར་མ། པོད། ཅ p. 591 "པོད་ཀྱི་ཡུལ་གངས་རི་བྱང་ངོས་ཀྱི་ཆུབ། མདོ་ཁམས་ཀྱི་སྐྲབ། ས་ངང
ཆུས་ཀྱི་བསྟན་པ་དམ་པའི་ཚོས་དར་བའི་ཡུལ་འཕྲི་ཟླང་ན་བཞུགས་པ། སྒྲ་བ་མང་པོ་ནས་ཚོགས་བས་ཀུན། མིའི་ལུས་རིན་པོ་ཆ་བརྒྱེན།
ནས། གཏུང་ཟས་མཆོག་ཏུ་ཐུར་པ། སྒྲ་ར་མཛོག་ཁྱེམ་དུ་སྐུ་འཕྲུངས་པ། སྒྲ་བ་མང་པོ་ནས་ཐོབ་པ་ལ་ས་ཁོ་ཚུགས་མང་པོ་ནས་ས་ཁོ
ནམས་ཀྱི་དཔལ་འབར་བ། ཕྱོགས་དང་རིས་མེད་ཅིང། ལྷོས་པ་མེད་པར་བཏོག་པ་ཐམས་ཅད་གཏོང་བ། ནང་གི་ཏིང་ངེ་[592] འཛིན་ཀྱི་ཡོན་ཏན
དཔག་ཏུ་མེད་པ་མངའ་ཞིང། ལུས་ངག་གི་དགེ་སྦྱོར་ལ་བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་ཞོ་ཆ་ཆེན་པོ་བགོས་པ་དང། ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང། རིག་པ་འཛིན་པའི
སྟེ་སྟོང་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་མང་པོ་མཁྱེན་ཞིང། གསུང་ངག་བསམ་ཀྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་མཚོན་ཆེན་པོ་མངའ་བ། བླ་མ་ཆུམས་ལ་ཀུས་ཤིང་རྗེ་ཐུ་འཚང
ངང་གཉིས་སུ་མེད་པར་གཟིགས་པ། འཇིག་རྟེན་ཆོས་བཅུད་ཀྱི་བློ་དོར་ནས་ཐུ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཐུགས་འབའ་ཞིག་མངའ་བའི་བླ་མ་མཚན
དོན་དང་ལྡན་པ།" སོགས་གསུངས།

[36] མང་ཐོས་ཀྱི་ཁོག་ཕྱུག ཡ་ཆེས་ཞབས་ཀྱི་ཁོག་ཕྱུག། མཚན་ཡང་ ༢༥ དང། ༣༠ ལ་གཟིགས།

[37] དཔལ་ལྡན་བླ་མ་ཆོག་ཅོག་པ་ཆེན་པོའི་ཆམ་པར་ཐར་པ། ས་སྒྲ་པ་དང་ས་སྒྲ་པ་ཡིན་པའི་བླ་མ་ཁ་ཤས་ཀྱི་ཆམ་ཐར། པོད། ཅ p. 367 "ཀྱི་ཕོད

༢༦ ཟླ་རྒྱལ་མ།

ཟླ་རྒྱལ་མ་ནི། བྱང་སེམས་ཟླ་བ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ངོར་མཛད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་མྱས་སྦད་པས། "ཆོས་དབྱིངས་མི་བསྟོད་ཐུར་ན་ཟླ་རྒྱལ་ཡིན།" ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ལམ་དུས་ཀྱི་དབང་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་མི་བསྟོད་པ་ལ་ཐུར་བ་ནི་ཟླ་རྒྱལ་མ་ཡིན་ཞིང་། དེར་གཞུང་ཚད་ས་འབྲས་ཕྲེང་བདུན་མ་དགུ་བཅུ་ཙམ་ཡོད་གསུངས།[38]

ཞུ་བ་པོ་བྱང་སེམས་ཟླ་བ་རྒྱལ་མཚན་ནི། སྟོད་བྱང་སྨད་བྱང་ཞེས་སྟོད་ཀྱི་བྱང་སེམས་ཟླ་བ་རྒྱལ་མཚན་དང་། སྨད་ཀྱི་བྱང་སེམས་ཟླ་བ་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་པ་བྱུང[39]ཡང་། ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་བྱང་སེམས་ཟླ་བ་རྒྱལ་མཚན་ནི། སྟོད་མངའ་རིས་ཤུ་རངས་སུ་སྐུ་འབྲུངས་པ་དེ་ཡིན། སྐུ་གཞོན་ནུ་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་། ཐེ་སྟོད་ཀྱི་གཞུང་ལ་མཁྱེན་པ་རྒྱས། བལ་ཡུལ་དུ་ཕྱིན་ཏེ་གྲུབ་ཐོབ་པོ་ཉ་པ་དང་མཇལ། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་བཙུ་གཅིག་ཞལ་གྱི་གདམས་པ་གསན། རྒྱོད་ངོང་དུ་ཕྱིན་ཏེ། རང་བྱང་འཕགས་པ་ལྷ་ཏི་བཟང་པོའི་རྒྱང་དུ་སྒྲུང་གནས་མང་དུ་མཛད་དེ། གསོལ་བ་བཏབ་པར་

ན་ཡར་ཕྱིན་ནས་གདམས་ངག་ལུ་ཆེ་ཏིས་པས། ཁམས་པ་ཙི་ཤེང་བྱ་བ་དང་པོ་མཚན་ཉིད་པ་ཆེན་པོ་ཡིན། བར་དུ་བློ་མ་དཔལ་དགའ་བོ་ལ་ཆོས་ནས་གདམས་པ་ཞུས། ཕྱིས་འགོར་ཁམས་བཀྲི་ནས་སྒྲུབ་པ་བྱས་པས། ད་ལྟ་ཐུབ་ཐོབ་ཆེན་པོ་བྱང་སེམས་ཅན་གདམས་[368] ངག་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་གཅིག་ཡོད་ཟེར་ནས་གནམ་དུ་ཕྱིན་པས་ཕྱིང་ཁ་ན་བཞུགས་འདུག ཏེར་ཕྱིན་པ་དང་དབང་སྐུར་མཛད་པ་དང་ཐུག་ནས་ས་ཆོག་ལ་མ་སྲེག། ཐུ་ཚོན་ལ་སྲེག་པས། ང་ཡང་དབང་གཅིག་ཞུས་ནས་གདམས་པ་གཅིག་ཞུ་བ་ལགས་བྱས་པས། ཟླ་མའི་ཞལ་ནས་ཁྱོད་ལུའི་སྨོན་མ་ཡིན་གསུངས། ང་ཤར་ས་གདུབ་བུ་བའི་སྨོན་མ་ཡིན་བྱས་པས། ཀ་བཟང་པོ་ལས་བབས་ནས་བོང་བུ་ལ་བཞོན་པ་ཅང་ཡོང་བཅ། ཟླ་མ་ཤར་ས་ལས་བཟང་བ་ད་ལྟ་བོད་ན་མེད་པས། ངས་ཁྱོད་ཀྱི་སྨོན་དགོས་ཅི་ཡོང་གསུངས་པས། བདག་ཅི་ནས་ཀྱང་མོས་པར་བྱང་བས། དབང་དང་ཁ་གདམས་པ་ཐུགས་ལ་འདོགས་པར་ཞུ་བྱས་པས། འོ་ན་བྱ་ཡིས་གསུངས་ནས། དེ་ནས་དབང་ཞུ་བའི་དགེ་བཤེས་ཆེན་པོ་ཆ་པ་དང་། ཁང་རན་ཆོས་ཕེང་དང་། ཀྱི་ཕོ་ཚུལ་འཕགས་དང་། གཡོར་གཤན་དང་། ཟླ་མ་ཞང་དང་། ཐོན་འབྱམ་ལ་ཕོགས་པ་དུག་ནུ ཙཱ ཙཱ ལས་ནས་གདབ་བས།" ཕོགས་དང་།, ཡང་། p. 370 "དེ་ནས་སྨོན་དཔོན་ཆ་ཕེང་དེ་ཐུགས་དམ་ལ་གཙོ་བོར་མཛད་པའམ། མི་མང་པོས་ནུན་ནས་རི་ཁྲོད་ཤ་ས্ལ་ལ་བཞུགས་ནས། ཁོ་རེ་ལ་ཆོས་ཞུ་བ་ནུ ནུ ནུ ལ ལ ལ

ཇོ་བོས་ཞལ་གཟིགས་ཏེ། ལོང་བ་བརྒྱ་ལ་མིག་བྱིན། གཙུག་ལག་ཁང་བརྒྱ་ཙ་བཙོག[40] ལམ་འཕྲང་བརྒྱ་འཚོས། དགེ་སློང་བརྒྱའི་འཚོ་བ་དྲོངས། དེ་ནམས་གྱིད་ནས་ཐུར་དུ་འཚང་རྒྱ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ལུང་བསྟན་པོའི། དེར་དགེ་སློང་བཞི་སྟེ་རེ་ཁྲིད་ནས་བསོད་སྙོམས་མཛད་པས་སྐུ་བསོད་རྒྱས་ཏེ་ཟང་ཟིང་གི་འདུ་བ་རྒྱ་ཆེར་ཐུང་སྟེ། གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པ་གསོ་བ་དང་གསར་པ་བཞེངས་པ་བརྒྱ་ཙ་གྱིས། མི་གསོད་པ་མིག་འདོན་པ་ཉིས་བརྒྱ་ཙམ་བསྒྲུས། ལམ་འཕྲང་དུ་མ་གསོས། དགེ་སློང་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་ཙམ་གྱི་འཚོ་བ་སྐྱར་བ་སོགས་བསྟན་འགྲོན་སྐབ་པའི་མཛད་བཟང་རྒྱ་ཆེར་གནང་།[41] ཇེ་བཙུན་རིན་པོ་ཆེས་དགུང་ལོ་བརྒྱད་པ་ལ་བྱང་ཕེམས་དེ་ལས་དགེ་བསྐེན་གྱི་སྟོམ་པ་ནོས་ཤིང་། མང་ཐོས་ཀྱིས་བྱང་ཕེམས་དེ་ཉིད་ཀྱི་དགེ་བསྐེན་གྱི་སྟོམ་པ་བླ་མ་ས་ཆེན་ལས་ནོས་པ་ཡིན་ཟེར།[42] ཕག་གྲ་ཇོ་ཇེ་

---

[40] བྱང་ཕེམས་བླ་བ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་བཏབ་པའི་དགོན་པ་ཇི་ཙམ་ནྱེད་དུ་ཡོད་དམ་སྙམ་ན། ཡ་གཱ་ཆོས་ཕྱིང་ཕྱག་བཏབ་པ་ནི། ཡ་གཱ་ཆོས་ཕྱིང་གི་གནས་བསྟོད། ཐོང་པའི་ཆོས་སྒོར་ཕྱོགས་བསྟུས། པོད། ཀ p. 614-616 "ཇོ་མཚན་ཡ་གཤེ་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་འདི། ।འཇམ་པའི་ཐོ་ཇེ་མིའི་བློས་གར་མཁན། ।འགོན་གྱི་རིགས་གྱུར་བོད་གསལ་ལྟའི་གཏུང། ।ས་སྐྱ་པ་ཞེས་སྐྱབ་པའི་ཛ་དབྱངས་ཅན། ।གང་དེའི་ཕྱགས་སྒས་བླ་བ་རྒྱལ་མཚན་ཞེས། ।ཏྲམས་དང་སྐྱིང་ཇེའི་བདུད་ཙིའི་བོད་དཀར་འཕྲོ། ।མཁྱེན་དང་བཙེ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལྟང་ངེ་བ། ། སྒྲུར་དཀར་{རྒྱ་སྐར་}རྒྱལ་ཕྱིད་མཁའ་ལ་ཤར་དེ་ལ། ।འཇིག་ཆེན་དབང་ལྡན་ཞེས་ཀྱི་པད་ལས། ।ཐུབ་བསྟན་ཕལ་ཆེ་ཞེས་ཀྱི་ཕ་ཆུ་ལས། ।ཐུགས་ཀར་ཆགས་ཤ་ཁ་ཏ་ཀ ।ཕ་ལ་ཁ་ཡང་ཆགས་ཡ་ཁ་ཏ་ཀ ।ཀ ། ཕ ། ཏ ། ཀ ।ལ ।ཀ ।ཡ ।ཁ ।ཏ ।ཀ

རྒྱལ་པོ་དང་། ས་ཆེན་ཀྱི་བླ་མ་ཡིན་ཟེར་བ་ཡང་འདུག །ཐེག་ཆེན་དབུ་མ་ཆེན་པོའི་ལྷ་ཁྲིད། བཅུ་གཅིག་ཞལ་གྱི་སྒྲུབ་གནས། རྡ་མཁྱེན་ནག་པོ་སོགས་བྱང་སེམས་དེ་ལས་བརྒྱུད་པའི་ཆོས་རྒྱུན་ཡང་མང་པོ་བཞུགས།

༢༦ ཡུམ་དོན་མ།

ཡུམ་དོན་མ་ནི། ས་ཆེན་རང་གི་ཇོ་མོའི་དོན་དུ་མཛད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་མུས་སྲད་པས། "འདས་ལམ་འཕོ་བ་སྟོན་ནི་ཡུམ་དོན་ཡིན། །དེ་ཉིད་མཆན་དང་ལྡན་ནི་བློ་གསུ་སྐྱ་ཡིན། ।"[43]ཞེས་ཡུམ་དོན་མ་དེ་བློ་གསུ་སྐྱ་མ་དང་ཤིན་ཏུ་མཐུན་པ་ཞུས་དག་བྱིད་ཐུབ་པ་ཅམ་ཡོད་ལ། དེ་ཉིད་ལ་མཆན་དང་བཅས་པ་བློ་གསུ་སྐྱ་མ་ཡིན་གསུངས། དེ་ལ་གཞུང་ཚད་(ས་གྲས་ཕྲེང་བདུན་མ་)བརྒྱ་ཕྲག་གཅིག་ཅམ་ཡོད་གསུངས། ཡང་མང་ཐོས་དང་མཁྱེན་བརྩེ་དབང་ཕྱུག་ནི་སྐྱིད་རིམ་བདེ་མཆོག་ལ་སྦྱར་བ། དེང་ས་ཡུམ་དོན་མ་ཡིན་ཟེར་བ་འདི་དང་ཅུང་མི་འདྲ་བ་ཞིག་ཡོད་གསུངས།[44]

བླ་མ་ས་སྐྱ་པ་ཆེན་པོས་ཡུལ་ཚ་མོ་རོང་པ། རིགས་ཟླ་བཅད་ཀྱི་སྲས་མོ་སྦྱན་གཉིས་ལས། ཐོག་མར་ཚུང་བ་ཇོ་ལྷམ་ཕྱུར་མོ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་པར་སྲས་ཀུན་དགའ་འབར་འབྱུངས་ཏེ། རྒྱ་གར་དུ་སློབ་གཉེར་ལ་བྱོན། རིག་པའི་གནས་ལྔ་ལ་མཁས་པར་གྱུར། ཚུར་འཕྱོན་པའི་གྲབས་མཛད་པའི་ཐོག་ཏུ་ཚད་པའི་སྒྲུང་བ་ཞིག་བྱུང་ནས་དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་པ་ལ་མ་གཏུ་ཉིད་དུ་སྐུ་གཤེགས་སོ། ।[45] དེར་ཡུམ་ཐུགས་ཆོས་ལ་འགྱུར་ནས་བླ་ཆེན་ལས་བདེ་ཀྱེའི་ཟབ་དོན་བླང་བ། བསྐྱེད་རིམ་བདེ་མཆོག་དང་། རྫོགས་རིམ་གསུང་ངག་ལ་མཛད་པ་གཅིག་བྱུང་བ་དེ་ཉིད་ལ་གདམས་པའི་དོན་དུ་ཆམ་འགྲེལ་ཡུམ་དོན་མ་དེ་ཉིད་མཛད་དོ།།[46]

སྟོམ་པ་བླང་ནས་སྲས་ལ་ཕོག་པ་དེ་ཉིད་ལ་གདམས་པ་བྱ་རྒྱལ་མ།" ཞེས་བྱང་།

[43] མུས་སྲད་པའི་ཆུམ་འགྲེལ་ངོས་འཛིན། ཇོང་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་ཕྱོགས་བསྡུས། པོད། ༧ p. 228

[44] མཁྱེན་བརྩེའི་ལམ་འབྲས་ཁོག་ཕྱེ། ལམ་འབྲས་བལ་ཡུལ་གླིང་པར། པོད། མ། p. 130 "ཡུམ་ནི་བླ་ཆེན་ལ་ཇོ་མོ་གཉིས་མངའ་བའི་ཆེན་མ་གཅིག་ཀུན་དགའ་འབར་གྱི་ཡུམ། མ་གཅིག་བཅོད་ཚ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་དུ་མཛད་པ་ཞེས། བསྐྱེད་རིམ་བདེ་མཆོག་ལ་བྱས་པ་ཞིག་ཡོད་ལ། དེང་སང་ཡུམ་དོན་མ་ཡིན་ཟེར་བ་འདི་དང་ཅུང་མི་འདྲ་བ་ཞིག་ཡོད་གསུངས།" ཞེས་བྱང་།

[45] མུས་སྲད་པའི་གདུང་རབས། ཇོང་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་ཕྱོགས་བསྡུས། པོད། ༧ p. 16 དེའི་འཕྲོ་བ་ "ཇེས་སུ་ཆེ་བ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་པའི་མིང་མ་གཅིག་འོད་ཟློག། དེ་ལ་སྲས་གསུམ་འཕྲུངས་པའི་ཆེ་བ་བློ་བ་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་བསོད་ནམས་རྩེ་མོ། ཡབ་དགུང་ལོ་ང་གཅིག་པ་ཚུ་པོ་ཁྱིའི་ལོ་ལ་ཚུ་མིག་ཕྲིང་ཁབ་ཐུ་འཕྲུངས།" ཞེས་དང་། "དེའི་གཅུང་ཇེ་བཙུན་ཆེན་པོ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་ཡབ་དགུང་ལོ་ང་དྲུག་པ་མེ་ཪོས་བདུའི་ལོ་སྨྱལ་པོ་བ། ཁའི་ཆོས་བཅོ་བརྒྱད་ལ་ཟླ་ཟུམ་ཏུ་འཕྲུངས།" ཞེས་དང་། "དེའི་གཅུང་ཇེ་ཐུན་ཆེན་འོད་པོ་ནི། ཡབ་དགུང་ལོ་ང་དགུ་པ་ཐུགས་ཕོ་རྟའི་ལོ་སྨིན་དྲུག་ཟླ་བའི་ཉིར་ལ་ས་སྐྱར་འཕྲུངས།" ཞེས་གསུངས་སོ། །, ཡང་། ཐུགས་ཚང་ལོ་ནྱ་བའི་གདུང་རབས། p. 28 "བླ་མ་འདིས་བཙུན་མོ་གཉིས་བཞེས་པའི་ཇོ་མོ་ཡུམ་ཕྱུར་མོ་ལ་སྲས་གཅིག་འཕྲུངས་པ་དགོན་མཆོག་འབར། ཞེས་བྱ་བས་རྒྱ་གར་དུ་སློབ་གཉེར་ལ་བྱོན། ལེགས་པར་མཁྱེན་པས་ཕྱིར་འཕྱོན་ཁར་ཇོ་ཇེ་གདན་དུ་གཤེགས་སོ། ।ཚ་མོ་རོང་པ་མ་གཅིག་འོད་ཟློག་བྱ་བ་ལ་སྲས་གསུམ་འཕྲུངས་པ་ནི། སློབ་དཔོན་བསོད་རྒྱ། ཇེ་བཙུན་གྲགས་རྒྱལ། དཔལ་ཆེན་འོད་པོ་སྟེ། རིམ་པ་བཞིན་ཡབ་དགུང་ལོ་ང་གཅིག ।ང་དྲུག ।ང་དགུ་པ་སྟེ། ཚུ་ཕོ་ཁྱི། མེ་ཪོ་ཡོས། ལྷུགས་ཕོ་ཁ་ཟླས་ལ་འཕྲུངས།" ཞེས་གསུངས།

[46] མཁྱེན་བརྩེའི་ལམ་འབྲས་ཁོག་ཕྱེ། མང་ཐོས་ཀྱི་ཁོག་ཕྱེ། མཆན་ཡང་ ༧༥ ལ་གཟིགས།

༥༦ ས྄ས་དོན་མ།

ས྄ས་དོན་མ་ནི། མུས་སྡད་པས་ཀྱང་། “གཤན་ཕུལ་བྱུང་བ་དགེ་བཤེས་གཙུག་ཏོར་རྒྱལ་པོའི་ངོར་མཛད་པ་” ཞེས་དང་། “འདི་ལ་ས྄ས་དོན་མའི་དཔེ་ལ་ལའི་མཇུག་ཏུ་ཡི་གེ་འདི་ས྄ས་ཀྱི་དོན་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དུམ་བུ་དུམ་བུར་ཡོད་པ་ལ་རྗེ་ཕུལ་བྱུང་བས་བསྒྲིགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཀྱང་འཕྲུང་ངོ།” ཞེས་གསུངས་པས། དོན་ལ་བློ་མ་རང་ཉིད་ཀྱི་ས྄ས་རྗེ་བཙུན་སྐུ་མཆེད་ཀྱི་དོན་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ཡང་ཐོག་མར་ཨོག་རིལ་དུ་དུམ་བུ་དུམ་བུར་ཡོད་པ་ལ་ཕྱིས་ཐུགས་ས྄ས་གཤན་ཕུལ་བྱུང་བ་གཙུག་ཏོར་རྒྱལ་པོས་ཁྲིགས་སུ་བསྒྲིགས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་ཁོང་དང་བཅས་པ་ས྄ས་གསུམ་ལ་གདམས་པ་ཞེས་བྱས་ཀྱང་ཆོག་པ་འདུ།[47] ངོར་ཆེན་ཀྱིས། “ས྄ས་ཞེས་པ་ནི། གཙུག་ཏོར་རྒྱལ་པོའི་དོན་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ཞེས་ཀྱང་གསུང་ལ། གཤན་ཕུལ་ཆུང་པ་ལ། ད་བཟོད། བི་ཚ་འདི་པ། འདི་ཙད་གཅོད་པའི་དུས་གཅིག་ཡོང་པས། དེ་དུས་འདི་སྟོན་ཅིག་ཅེས་གསུང་ཞིང་མཛད་པས། རྗེ་བཙུན་སྐུ་མཆེད་པའི་དོན་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ཞེས་ཀྱང་གསུང་།” ཞེས་གསུངས།[48]

མུས་སྡད་པས། “ལུས་དཀྱིལ་བཞུགས་སྟངས་བསྟན་ན་ས྄ས་དོན་ཡིན།” ।ཞེས་དང་། “གཞུང་གི་ཚད་ས་འབྲས་ཕྲེང་བདུན་མ་ཐུམ་བརྒྱ་ཙམ་ཡོད་དོ། ।འདི་ནི་གཤན་མའི་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་ཆུམ་འགྲེལ་ཡིན་ལ།”[49] ཞེས་གསུངས་པས། དེ་ལྟར་ན་རྗེ་བཙུན་རིན་པོ་ཆེས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིགས་པའི་ལམ་འབྲས་

[47] མུས་སྡད་པའི་ཆུམ་འགྲེལ་ངོས་འཛིན། ཟློང་ལུགས་ཀྱི་ཚོས་སྒོར་ཕྱོགས་བསྡུས། པོད། ༧༨ p. 227 “ས྄ས་ཞེས་པ་ཉན་ཕུལ་བྱུང་བ་དགེ་བཤེས་གཙུག་ཏོར་རྒྱལ་པོའི་ངོར་མཛད་པའི་ས྄ས་དོན་མ་དང། འདི་ལ་ས྄ས་དོན་མའི་དཔེ་ལ་ལའི་མཇུག་ཏུ་ཡི་གེ་འདི་ས྄ས་ཀྱི་དོན་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དུམ་བུ་དུམ་བུར་ཡོད་པ་ལ་རྗེ་ཕུལ་བྱུང་བས་བསྒྲིགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཀྱང་འཕྲུང་ངོ། ।” ཞེས་གསུངས།, ཡང་། དེ་དང་མཚུངས་པ། མཁྱེན་བརྩེའི་ལམ་འབྲས་ཁོག་ཕུབ། མང་ཐོས་ཀྱི་ཁོག་ཕུབ། མཆན་ཡང་ ༧༥ ལ་གཟིགས།

[48] རྣམ་འགྲེལ་བཅུ་གཅིག་གི་ངོས་འཛིན་དང་རྗེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཚོ་རིམ་སྟོམ་ཚོགས ཨེ་ལཱཾ་བཀའ་འབུམ། པོད། ཀ pp. 1-2, ནང་གསལ་ཞིང་། དེ་དང་འདྲ་བ་ རྗེ་བཙུན་ཀྱིས་ལྟན་མ་སྣ་འཕེང་ལ་གདམས་པ། ལམ་འབྲས་བལ་ཡུལ་གློག་པར། པོད། དཀ། p. 14 “བློ་མའི་ཞལ་ནས། ལན་ཅིག་བྱིས་པ་འདི་ [15] པ་ཁྲོད་ལ་འདི་བའི་དུས་ཤིག་བོང་གི་ དེ་ཅ་ན་ཟློས་གསུངས་ནས། དེའི་ཚེ་རྒྱུས་འདི་ཡིན།” ཞེས་ཀྱང་བྱུང་བས་གསུང་རྒྱུན་གཅིག་ཉིད་གཞན་ཤད་སྒྲས་དོན་མ་དང་། ས་ཆེན་ཀྱིས་བདུན་པ་མཇལ་བའི་ཚེ་རྒྱུས་རྗེ་བཙུན་གྱི་ས྄ཁ་ཕེང་ལ་གདམས་པ་གཉིས་ཀ་ས་ཆེན་གྱི་གསུང་ཡིན་པའི་སྒྲས་བྱེད་དུ་སྒྲུར་བ་དཔྱད་པའི་གཞིར་སྟང་ཞིང་། མུས་སྡད་པས་ས་ཆེན་དང་བདུན་པ་མཇལ་བའི་ཚེ་རྒྱུས་ཀྱི་དཔེ་འདི་ཕྱུན་མ་ཡིན་གསུངས་པ་མུས་སྡད་པའི་ལམ་འབྲས་ལམ་བསྐོར་དང་བཅས་པའི་ཐོ། མཆན་ཡང་ ༥༠ ལ་གཟིགས།

[49] མུས་སྡད་པའི་ཆུམ་འགྲེལ་ངོས་འཛིན། ཟློང་ལུགས་ཀྱི་ཚོས་སྒོར་ཕྱོགས་བསྡུས། པོད། ༧༨ p. 235 “ས྄ས་དོན་མར། བློ་མ་དམ་པའི་ཞེས་པར། དང་པོ་ལམ་ལས་བཏགས་ལ། ཕྱི་མ་གསུམ་ནི་ལྷ་བ་ནས་མིང་བཏགས་ཏེ། དེ་འཛིང་པའམ་རྒྱ་མཚན་གང་ཡང་མི་གསུང་། ཞེས་བཤད། བསྐྱེད་རིམ་སོགས་ཞེས་པར་ཕོ་བྲང་ལྷའི་ལྷ་ཐམས་ཅད་སྐྱེལ་ཀུང་ཕྱེད་པའི་གར་ཀྱིས་བཞུগས་པར་བཤད། འདོད་ཡོན་སོགས་ལྷས་ཞེས་པར་ལྷ་བ་དང་སྐོམ་པ་ཚད་དུ་བསྐྱང་ཚུལ་གསལ་བར་བཤད། ལམ་གྱི་ཐུན་བཞི་ལ་ཞེས་པར་དབང་རྒྱགས་གཙོ་བོ་ལྷ་ལ་རང་རིག ।འགོར་ལོ་རྣམས་ལ་རང་གི་གཙོ་བོ། ཡང་ན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབུ་མ་གནས་ལྟར་རྩོ་ཟེ་ལྷ་པ་རེ་བསྟོམ་པར་བཤད། གོ་བཟློག་གི་བསྡུང་བར་ཁྱི་འཚོད་པ་བཞིན་རྒྱུན་མི་ཚད་པར་འདས་ཞེས་བཤད། དབང་བཞི་པའི་ས་ཐེབ་ཀྱི་རྒྱུ་དོན་དུ་གཙོ་བར་ཅིས་ཀྱི་ལུས་འདི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐུར་འགྱུར་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད། བློ་མ་བསྐྱེད་རིམ་དམ་ཚིག

གླིགས་བམ་གྱི་གཞུང་ཆུ་བ་ནམ་འགྲེལ་གཉན་མ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། དེའི་དོན་འགྲེལ་བ་ལ་ནམ་འགྲེལ་ནམས་ཀྱི་ནང་ནས་སྒས་དོན་མ་དེ་ཉིད་ཕྱལ་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་པས་ན། གཞུང་དེ་གཉིས་དང་དོན་བསྡུས་ཚོགས་བཅད་ཨ་སིང་མ་བཅས་པ་ལམ་འབྲས་ཀྱི་ཁོག་ཏུ་བཞུགས་ཤིང་། ནམ་འགྲེལ་གཞན་ནམས་ནི་ཟུར་དུ་བཞུགས་ས་མ་སྐྱེས།

ནམ་འགྲེལ་སྒས་དོན་མ་འདི་ཉིད་ལ་ཉམས་ལེན་གནད་ཀུན་འདུས་པའི་ཚུལ་ནི། མཁན་ཆེན་ཨ་པད་རིན་པོ་ཆེའི་ལམ་འབྲས་དཀར་ཆག་ཏུ་གཤམ་གསལ་གནད་འདུས་ཚུལ་འདི་དག་དྲངས་ཏེ།[50] ཆོས་རྗེ་པས་ང་བཀྲད་པ་ལས། ཕྱི་ནང་ཀུན་རིག་ཅིས་པའི་འགྲེལ་པར། "དེ་དག་གི་ཇི་ལྟར་ཉམས་སུ་བླང་བའི་རིམ་པ། སྨིན་པར་བྱེད་པ་དབང་གི་བྱ་བ་དང། གྲོལ་བར་བྱེད་པ་ལམ་གྱི་སྒོ་ནས། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མཚན་ཉིད་དང། དེ་མ་རྒྱས་པ་རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་དང། རྒྱས་པ་བོགས་བསྡུད་བ་དང། ལམ་གྱི་གེགས་སེལ་བ་དང། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དྲོད་ཏགས་དང། ཡེ་ཤེས་རྒྱ་བའི་རིམ་པ་དང། འཇིག་རྟེན་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ས་དང་ལམ་གྱི་བགྲོད་ཚུལ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འཕྲུང་བ་ཕྱིན་ཅི་མ་བོག་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཆུ་བ་རྣོ་རྩེའི་ཚོག ལམ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པའི་གཏམས་ངག་གི་གནད། ཚེ་འདི་ཉིད་ལ་རྣོ་རྩེ་འཛིན་པོ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ལེགས་པར་ཤེས་པས།"[51] ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནམས་ནམ་འགྲེལ་ནམས་དང། ཁྱད་པར་སྒས་དོན་མར་བཞུགས་པ་ཡིན། མཁས་པ་གང་ཅུས། "དེང་སང་ནི་ཁྱིད་ནམས་ཕྱོགས་པ་ནས་ལམ་འབྲས་ཀྱི་འདོད་པ་ཕྱོགས་པར་ཁྱིད་སྟོན་མཁན་ཀྱི་བླ་མ་དང། སློབ་མ་པཎྜི་ཏ་ཡང། ལམ་འབྲས་ཉམས་སུ་ལེན་འདོད་ཡིན་ན། ཁྱིད་ཚར་ནས་གཞུང་བཤད་ཅིས་ཀྱང་ཉན་དགོས་ཏེ། ཁྱིད་ཡིག་ནི་དམིགས་པའི་ནམ་གངས་སྟོན་པ་ཙམ་ཡིན་པས་དམིགས་པའི་མཐའ་དཔྱོད། ཉམས་རྒྱས་པའི་གེགས་སེལ་བོགས་འདོན་དང་བཅས་པ་གཞུང་བཤད་ལ་རག་ལས་པས་སོ"ཞེས་གསུངས།[52] སྔ་གཞུང་མཆོག་ལྷུལ་རིན་པོ་ཆེའི་ནམ་ཐར་ལས། གཞུང་བཤད་ལ་ཐུགས་གཙོགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞིང། སྟོན་དུས་ལམ་འབྲས་ཟིར་བ་འདི་རང་ཡིན།

དང།།རིགས་བདག་འཇོག་བསྡུང་ཡེ་ཤེས་རྒྱ།། གཞུང་གི་ཚད་ས་འབྲས་ཕྲེང་བདུན་མ་ཐུམ་བཀྲ་ཅམ་ཡོད་དོ།།འདི་ནི་གཉན་མའི་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་ཕྱལ་དུ་བྱུང་བའི་ནམ་འགྲེལ་ཡིན་ལ།" ཞེས་གསུངས།

[50] མཁན་ཆེན་ཨ་པད་རིན་པོ་ཆེའི་ལམ་འབྲས་དཀར་ཆགཀ ལམ་འབྲས་བལ་ཡུལ་གླིག་པར། པོད། ཇི། p. 832

[51] ང་བཀྲད་མ་ཙ་འགྲེལ། ས་རྒྱ་བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། པོད། ཀ། p. 309

[52] གུང་ཏུའི་ཆོས་འབྱུང་ཁ་ཤོར། ལམ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པའི་མན་ངག་གི་ཐུང་ཚུལ་གསུང་བག་རིན་པོ་ཆེ་བསྡུན་པ་རྒྱས་པའི་ཉི་འོད། ཚེ་ལྷ་བཀའ་འགྱུར། པོད། ཁ p. 60 "དེང་སང་ནི་ཁྱིད་ནམས་མ་[མ་འཛིལ] ཕྱོགས་པ་ནས་ལམ་འབྲས་ཀྱི་འདོད་པ་ཕྱོགས་པར་ཁྱིད་སྟོན་མཁན་ཀྱི་བླ་མ་དང། སློབ་མ་པཎྜི་ཏ་ཡང། ལམ་འབྲས་ཉམས་སུ་ལེན་འདོད་ཡིན་ན། ཁྱིད་ཚར་ནས་གཞུང་བཤད་ཅིས་ཀྱང་ཉན་[61] དགོས་ཏེ། ཁྱིད་ཡིག་ནི་དམིགས་པའི་ནམ་གངས་སྟོན་པ་ཙམ་ཡིན་པས་དམིགས་པའི་མཐའ་ཚད་(=དཔྱོད)། ཉམས་རྒྱས་པའི་བོགས་འདོན་གེགས་སེལ་དང་བཅས་པ་གཞུང་བཤད་ལ་རག་ལས་པས་སོ"ཞེས་བྱུང།

མན་ངག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཏེར་ཁ་འདི་ནི་ཡོད་གསུངས། བླ་མ་གཞན་དགའ་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་ནས། ཁོང་གིས་ས་སྐྱ་པའི་ལམ་འབྲས་ཀྱི་ཁྲིད་ཡིག་རྣམས་མཇལ་ཚོ་གདམས་ངག་འདུག་སྟམ་པ་མ་བྱུང། སྲས་དོན་མ་གཟིགས་པ་ནི་ངེས་པར་འདི་ལས་ཟབ་པའི་གདམས་པ་མི་འདུག་སྟམ་པ་བྱུང་གསུང་ཞེས་སོགས་བཀའ་ལས་ཐོས་སོ། །ཞེས་གསུངས།

ཐུགས་སྲས་གཉན་ལུལ་བྱུང་བ་གཙུག་ཏོར་རྒྱལ་པོའི་མཚན་དངོས་བསོད་ནམས་རྡོ་རྗེ་ཞེས་པ་ཡིན། དེ་ཡང་ས་ལོ་ཆེན་པོའི་གསན་ཡིག་ཏུ། "ཕོ་ཀྱང་དུ་བསྟེན་སྦྱོང་ལས་གསུམ་ཀྱི་སྦྱོང་ཐབས་ལྟུང་བཏོ་ཀྱིས་མཇད་པ།" ཞེས་པའི་ཐད་དུ་ "གཉན་ལུལ་བྱུང་བ་གཙུག་ཏོར་རྒྱལ་པོ་" མཆན་ཞེས་བྲིས་ནས་ཡོད།[53] གཉན་དེ་ཉིད་བླ་མ་ས་སྐྱ་པ་ཆེན་པོ་དང་མལ་ལོ་ཙྭ་བ་གཉིས་གཤོ་ལ་མ་ཁ་ཆ་བ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་།[54] ཆོས་རྗེའི་ལམ་ཟབ་བླ་མའི་ནལ་འབྱོར་དུ་ཡང། "ཆོས་རྗེ་ས་སྐྱ་པ་ཆེན་པོའི་སྨོན་མ་དགེ་བཤེས་གཙུག་ཏོར་རྒྱལ་པོ་འདས་པའི་ཚེ། རིན་པོ་ཆེའི་ཁྲི་དང་གདུགས་དང། མེ་ཏོག་གི་ཚར་བབ་ནས། མཁའ་སྟོང་དུ་གཤེགས་པ་ཡུལ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཐོང་བ་དང།" ཞེས་བྱུང་།[55] དེས་པཎ་ཏ་སུ་མ་ཏི་ཀཱིརྟི་དང་། བླ་ཆེན་མལ་ལས་བདེ་མཆོག་ཙ་ཐུང་གསན་ཏེ། བདེ་མཆོག་ཙ་ཐུང་ཀྱི་ཏིཀྐ་ཆུ་ཏིག་ཕྲེང་བ་ཞེས་པ་མཇད་ཅིང་། མུས་སྲད་པས་ནི་དེ་ཉིད་ས་ཆེན་ཀྱིས་མཇད་དམ་ཞེས་དོགས་སྨོང་མཇད་ཀྱང་།[56] ས་ཆེན་

[53] ས་ལོ་ཆེན་པོའི་གསན་ཡིག ཨཇམ་དབྱངས་ཀུན་དགའ་བསོད་ནམས་ཀྱི་གསུང་འབུམ། p. 132 "མགོན་པོའི་ཆོས་སྐོར་གྱི། ཡང་ཕོ་ཀྱང་དུ་བསྟེན་སྦྱོང་ལས་གསུམ་ཀྱི་སྦྱོང་ཐབས་ལྟུང་བཏོ་ཀྱིས་མཇད་པ།"""" {གཉན་ལུལ་བྱུང་བ་གཙུག་ཏོར་རྒྱལ་པོ།}" ཞེས་དང།, མང་ཐོས་ཀྱི་བསྟན་ཚིས། གངས་ཅན་རིག་མཛོད། དེབ། ཅ p. 131 "ཐུགས་སྲས་གཉན་ལུལ་ཆུང་བ་གཙུག་ཏོར་རྒྱལ་པོའམ་མཚན་དངོས་བསོད་ནམས་རྡོ་རྗེ།" ཞེས་བྱུང་། ཡང། ངོར་ཆོས་འབྱུང་གི་ཁ་སྐོང། ས་སྐྱའི་ཆོས་འབྱུང་གཅེས་བསྡུས། པོད། ཅ p. 305 "ཐུགས་སྲས་གཉན་ལུལ་ཆུང་བ། གཙུག་ཏོར་རྒྱལ་པོ་མཚན་དངོས་བསོད་ནམས་རྡོ་རྗེ།" ཞེས་དང། ཡར་ཀྲེས་ཞབས་ཀྱི་ཁོག་ལུབ། ལམ་འབྲས་བལ་ཡུལ་གླིང་པར། པོད། ཁི p. 217 "སྲས་རྗེ་བཙུན་སྐྱ་མཆེད་གཉིས་ཀྱི་དོན་དུ་ཕོག་དྲིལ་དུ་བཀོལ་བ། ཐུགས་སྲས་གཉན་ལུལ་བྱུང་བ་གཙུག་ཏོར་རྒྱལ་པོར་གྲགས་པ། མཚན་དངོས་བསོད་ནམས་རྡོ་རྗེས་ཁྲིགས་སུ་བསྒྲིགས་པ་ཐེ་སྲས་གསུམ་ལ་གདམས་པ་སྲས་དོན་མ།" ཞེས་བྱུང་ངོ་།།

[54] ས་ལོ་ཆེན་པོའི་གསན་ཡིག ཨཇམ་དབྱངས་ཀུན་དགའ་བསོད་ནམས་ཀྱི་གསུང་འབུམ། p. 52 "བླ་ཆེན་མལ་དང་། རྗེ་ས་སྐྱ་པ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀའི་སྨོན་མ་རྗེ་བཙུན་སྐྱ་མཆེད་གཉིས་ཀའི་སྨོན་དཔོན་བླ་མ་གཉན་ལུལ་བྱུང་བ་" ཞེས་བྱུང་།

[55] ལམ་ཟབ་མོ་བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར། ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ་དཔེ་བསྡུར་མ། པོད། ༧ p. 106 ནང་གསལ།

[56] ཡར་ཀྲེས་ཞབས་ཀྱི་གསན་ཡིག ཡར་ཀྲེས་ཞབས་ཀྱི་གསུང་འབུམ། པོད། ཁ p. 231 "བདེ་མཆོག་ཙ་ཐུང་ཀྱི་ཏིཀྐ་ཆུ་ཏིག་ཕྲེང་བ་གཉན་ལུལ་བྱུང་བས་མཇད་པ། བདེ་མཆོག་ལྷ་ཉི་པའི་འགྲུ་འབུམ་གཉན་ཀྱིས་མཇད་པ་རྣམས་ལེགས་པར་ཐོས་སོ། །གཉན་ཀྱིས་མཇད་པ་འདིར་ཡོང་བ་ཡང་སྔར་ཀྱི་ཐུ་མཆན་དང་མཚུངས། རྗེ་མུས་སྲད་པའི་གསུང་ལས། ཆུ་ཏིག་ཕྲེང་བ་འདི་གཉན་ཀྱིས་མཇད་ཟེར་ཡང་བརྡུག་དགོས་གསུངས་ཤིང། ཁོང་རང་ས་ཆེན་ཀྱིས་མཇད་པར་བཞེད། དེ་ལྟར་ན་འདིའི་དབུ་ཐོག་ན་བཏུང་པ་སྨོས་སྐབས། རྗོ་རྗེ་འཚང་ནས་བླ་མ་མལ་ལོ་ཙྭ་བ་ལ་བཏུང་ཚུལ་ཀྱི་བར་གསུངས་པའི་རྗེས་སུ། དེས་བདག་ཉིད་ཀྱི་བླ་མ་ཆོ་ཀ་པའི་དུས་སུ་རྗོ་རྗེ་ཕེག [232] སྟོན་པ་ནས་ཀྱི་ནང་ནས་གཙུག་གི་ནོར་བུ་ལྟ་བུར་ཀྱང་པ་ལས་སྟོང་འཚོ་ཡི་ཡུལ་དུ་སྐྱ་འཕྲུངས་པ། མཚན་བརྗོད་པར་དཀའ་བའི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ལ་བཤད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་འདི་བླ་མ་ས་སྐྱ་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་ནམ་མིན། ཡིན་ན་འདི་ས་ཆེན་ཀྱིས་མ་མཇད་པ་གཞིར་བཞག་ལ། མིན་ན་ས་ཆེན་ཀྱི་བླ་མ་གང་ལ་ངོས་འཛིན། ཕྱ་ཏང་ལོ་ཚུང་དང། ས་མ་ཏི་ཀཱིརྟི་ནི་འཕྲུངས་ཡུལ་ཀྱི་སྟབས་ཀྱིས་མིན་པས། ཐུར་སྟོས་པ་དེ་ནི་ས་ཆེན་ཉིད་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། ।" ཞེས་འབྱུང་།

ཀྱི་གསུང་ལ་གཤན་ཀྱིས་ཟིན་བྱིས་མཛད་པ་འདུ།[57] དེ་བཞིན་གཤན་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཚ་རྒྱུད་བརྒྱ་པ་གཉིས་པའི་དཀར་འགྲེལ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་དོ། །[58]

༥། ཞུ་བྱས་མ།

ཞུ་བྱས་མ་ནི། ཞུ་བྱས་དངོས་གྲབ་ཀྱི་ངོར་མཛད་པ་ཡིན་ཅིང་། ཆོས་འཕྲེལ་འདི་ཉིད་ཀྱི་མཇུག་ཏུ། “འདི་བྱིས་དགེ་བས་སེམས་ཅན་ཀུན། །བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ཚོགས་རྫོགས་ཏེ། །དཔལ་ལྡན་ས་བཅུའི་རྩེ་མོ་ནི། །རྒོ་རྡེ་འཚང་དབང་འགྲུབ་པར་ཤོག །”[59] ཅེས་སློབ་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་བསོད་ནམས་རྩེ་མོའི་སྨྲར་མཆན་བྱང་བ་ནི། རྡེ་བཙུན་སྒྲ་མཆེད་ནང་མཆོད་ཅིག་མཛད་པའི་ཚེ་ཞུ་བྱས་རྒོ་རྡེ་གདན་ནས་ཧྲ་ཀི་ཉི་མ་ཟིར་བ་ལ་འོངས་ཟིར་ནས་ཐོན་པའི་ནུབ། རྡེ་བཙུན་སྒྲ་མཆེད་ཀྱིས་ཁོང་ལ། ཞུ་བྱས་མ་འདི་ངག་ལས་བླངས་ཏེ་བྱིས་པས་མཚན་དེ་ལྟར་དུ་བཏགས་པ་ཡིན་ཟིར་

---

[57] སྒྲགས་འཚང་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཐར། ལམ་འབྲས་བལ་ཡུལ་གླིང་པར། པོད། ཀི p. 85 “དཔལ་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་གི་ཚ་རྒྱུད་ལེའུ་ལྔ་བཅུ་ཚ་གཅིག་པ་མལ་ལོའི་འགྲུར་ལ་ས་སྒྲ་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་བཤིན་དུ་གཤན་ཕུལ་བྱང་བས་མཛད་པའི་ཏི་ཀ་མུ་ཏི་ཤེར་བ་ཁོང་རང་གི་མཆན་དང་བཅས་པའི་སྟེང་ནས་སློབ་བཤད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་སྒྲགས་བཏུའི་བྱིན་རླབས་གཤིས་དང། འཁོར་ལོ་ཆེན་པོས་ཞིབ་པར་གསན།” ཞེས་བྱང་།

[58] ཙ་མ་ཐེལས་ཞབས་ཀྱི་བཀྲག་གཤིས་ཀྱི་ཚོག་འགྲེལ། ཙ་མ་ཐེལས་ཞབས་ཀྱི་གསུང་འབུམ། པོད། ཁ p. 34 “ས་ཆེན་གྱི་དངོས་སློབ་མི་ཉག་གི་སྟོན་པ་ཐཱུ་ཡ་ལས་མཛད་པའི་སྒྲོ་ཆེན་དཀར་འགྲེལ་དང་བཅས་པ། གུར་ཀྱི་དཀར་འགྲེལ་དང་། ས་ཐུ་ཏིའི་ཚོག་འགྲེལ་དང་གསུམ། ཆུ་སྐོམ་ཚུལ་ཁྲིམས་གྲགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་དཀར་འགྲེལ། གཤན་ཕུལ་བྱང་བ་གཏུག་ཏོར་ཆུལ་པོས་མཛད་པའི་དཀར་འགྲེལ་ཏེ་ཕུ་ནི་ཆུད་འགྲེལ་ཀྱི་དཀར་[35] ཚག་ཏུ་མ་བྱང་ཡང་། ལུགས་འདི་ལ་ཤིན་ཏུ་དགོས་པའི་ཡི་གེ་ཡིན།” ཞེས་གསུངས། ཡང་། བློ་གཏེར་དབང་པོའི་གསང་བདག་དགོངས་ཆུན། P. 10 “གཞན་ཡང་ས་ཆེན་གྱི་དངོས་སློབ་དགེ་སློང་ཐཱུ་ཡ་ལས་མཛད་པའི་ཕྱི་ཆུམ་དཀར་འགྲེལ་བཅས་དང། ཚ་བའི་ཆུད་ཀྱི། གུར་ཀྱི་དཀར་འགྲེལ། ས་ཐུ་ཏིའི་ཚོག་འགྲེལ་གསུམ་དང། ཆུ་སྐོམ་ཚུལ་ཁྲིམས་གྲགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་དཀར་འགྲེལ་དང། གཤན་ཕུལ་བྱང་བ་གཏུག་ཏོར་ཆུལ་པོས་མཛད་པའི་དཀར་འགྲེལ་ཆུམས་ནི་ལུགས་འདི་ལ་ཅིས་ཀྱང་དགོས་པའི་ཡི་གེ་ཡིན་པར་གསུངས།” ཞེས་བྱང་ངོ་།།

[59] ཆུད་སྲེ་ཐྲིའི་ཆོས་པར་བཞུགས་པ། ས་སྒྲ་བཀའ་འབུམ་དཔེ་བསྡུར་མ། པོད། ཇ p. 148 “ཆུད་སྲེ་ཐྲི་ཡི་ཆོས་པར་གཞུགས་པ་ཆལ་འཕྱོར་མིག།ཏཱ་ཐོས་ཆུ་ཆེར་ཕྱིད་ཅིང་རིན་ཆེན་ལུང་གི་མཛོད། །ཟབ་མོའི་མདོ་ཆུད་གསལ་བར་ཅིང་པའི་སྒོན་མ་སྟེ། །ཆུལ་བའི་དགོངས་པ་མཐའ་ཡས་ལྟ་བའི་མེ་ལོང་ཡིན། །དེ་ལྟར་ཐོས་པ[149] འདི་ནི་བློ་མའི་གསུང། །དེ་ཡི་གསལ་བྱེད་མདོ་ཆུད་བསྟན་བཅོས་ལས། ।མཐོང་བ་ཐོས་ཀྱིས་ཚོགས་གཅིག་ཡི། ।རང་དགར་ཐོས་པ་འདི་ན་ཡོང་མ་མཆིས། ।དེ་བས་དཔལ་ལྡན་བློ་མ་མཁའ་འགྲོའི་ཚོགས། ।བདག་གིས་ལེགས་སྦྱས་འདི་ལ་མཉེས་མཛོང་ལ། ।བདག་ལ་བཅེ་དགོངས་སྒྲ་གསུམ་མ་ཐོབ་བར། ।ལམ་ཀྱི་བར་དུ་གཅོད་ཁམས་ཞེ་བར་མཛོད། ।འདི་ཐོས་དགེ་བས་སེམས་ཅན་ཀུན། ।བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ཚོགས་རྫོགས་ཏེ། ।དཔལ་ལྡན་ས་བཅུའི་རྩེ་མོ་ནི། ।རྒོ་རྡེ་འཚང་དབང་གྲུབ་པར་ཤོག ।ཆུད་ལ་ལུས་པ་ལ་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་རེ་ཞེས་རྫོགས་ཏེ། ། སེམས་ཅན་དཔག་ཏུ་མེད་པས་འདི་རྟོགས་ཏེ་བློ་ཐོས་ཡངས་པ་མཆོག་ཏུ་ཆུར་པར་ཅིག ཆལ་འཕྱོར་པ་བསོད་ནམས་རྩེ་མོས་སྒྲར་བབོ། ।” ཞེས་བྱང་ཞིང་། དེའི་ཚོག་བཅད་མཐའ་མ་དེ་ཉིད་ཞུ་བྱས་མའི་སྒྲར་བྱང་དུ་ཡང་བྱང་སྟེ། ཆོས་འགྲེལ་བཅུ་གཅིག་སྲེ་དགེ་ཤིང་པར། པོད། ཅེ། f. 94a, དེ་བཞིན་ལོ་ཕུའི་ཆོས་འགྲེལ་བྱིས་མ། པོད། ཁ f. 85a “ཆུལ་བའི་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་བསྟན་པའི་གསུང་གི་བདུད་རྩི་ཚོ་འདི་ཉིད་ལ་མཚོག་གི་དངོས་ཀྱབ་འགྲུབ་པའི་ཐབས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ། འདི་ཐོས་དགེ་བས་སེམས་ཅན་ཀུན། ।བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ཚོགས་རྫོགས་ཏེ། ।དཔལ་ལྡན་ས་བཅུའི་རྩེ་མོ་ནི། ।རྒོ་རྡེ་འཚང་དབང་འགྲུབ་པར་ཤོག།” ཞེས་གསུངས་སོ། །

རོ། །[60] གཞུང་ནི་མུས་སྲད་པས། “མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་གསུམ་སྦྱར་ཞུ་བྱས་ཡིན།” ཞེས་དང་གཞུང་ཚད་ནི། (ས་གླས་ཕྲེང་བདུན་མ་)བཀྲ་ཤིས་ཆུ་ལྷག་ཅམ་ཡོད་གསུངས།[61] ཞུ་བྱས་མ་དེ་ཉིད་དམར་ཀྱི་བླ་མ་དམ་པ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་མཆན་དུ། “ཞུའི་དོན་དུ་ཞུ་མ་མཛད་དེ།”[62] ཞེས་དང་། ཇེ་བཙུན་ཀྱི་དཀར་ཆག་ཏུ། “ཡིག་གེ་ལ་ཐུན་མོང་དང་གང་ཟག་སོ་སོ་ལ་གནང་ནས་དེ་དག་ཀྱང་ཐུན་མོང་གནང་པ་དང་།” ཞེས་པར་མཆན། “ཞུ་མ་དང་སྣ་ཕྱིང་སོགས།” ཞེས་དང་། “ལ་ལ་ལ་མི་གནང་བར་བས་པ་འདི་དག་ལས།” ཞེས་པར་”བླ་མ་ཞུ་བྱས་ལ་གནང་བ་སོགས་” ཞེས་མཆན་བུ་བཏགས་ནས་དྲངས་སོ། །[63]

གོང་དུ་གསལ་བ་བཞིན་ཞུ་བྱས་དངོས་གྲུབ་ལ། ཞུ་ཡས་དང་། ཞུ་བྱས་ཅི་རིགས་པར་ཐིས་ཤིང་།[64] དེ་ཡང་བླ་མ་དེ་ཉིད་ཐོན་པའི་ཡུལ་ནི། བླ་མ་དམ་པས་ཡུལ་ལ་སྟོང་ལྷོ་པ་ཞེས་གསུངས་པ་དག་པ་འདུ།[65] ཞུ་ནི་རྩས་ཀྱི་མིང་ཡིན་

[60] མུས་སྲད་པའི་རྣམ་འགྲེལ་ངོས་འཛིན། ཐོང་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་ཐོག་བསྟུས། པོད། ཀ p. 227 “ཞུ་ཞེས་པ་ཞུ་བྱས་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་ངོར་མཐོང་པའི་ཞུ་བྱས་མ། འདི་ཚལ་གྱང་ཐང་གི་བླ་མ་ཞང་གི་བླ་མ་ཡིན། རྣམ་འགྲེལ་འདིའི་མཇུག་ཏུ། འདི་ཐིས་དགེ་བས་ཕེམས་ཅན་ཀུན། ।བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ཚོགས་ཐོགས་ཏེ། ।དཔལ་ལྡན་ས་བཅུའི་རྩེ་མོ་ནི། ।ཇོ་ཐེ་འཚང་དབང་འགྲུབ་པར་ཤོག ।ཅེས་སློབ་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་བསོད་ནམས་རྩེ་མོས་སྦྱར་མཆན་འཕྲུང་བ་ནི། ཐེ་བཙུན་སྐུ་མཆེད་ནང་མཚོད་ཅིག་མཐའ་བདེ་ཆོ་ཞུ་བྱས་ཀྱི་ཁ་ཕར་ཁ་ལ་བོངས་ཟེར་ནས་ཐོན་པའི་ནུབ། ཐེ་བཙུན་སྐུ་མཆེད་ཀྱིས་ཁོང་ལ། ཞུ་བྱས་མ་འདི་དག་ལས་བླངས་ཏེ་ཕྱར་དུ་བཏགས་པ་ཡིན་ཟེར་རོ། །” ཞེས་གསུངས་སོ། །

[61] མུས་སྲད་པའི་རྣམ་འགྲེལ་ངོས་འཛིན། ཐོང་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་ཐོག་བསྟུས། པོད། ཀ p. 233 “ཞུ་བྱས་མར་བླ་མ་དམ་པའི་ཞེས་པར་བུམ་དབང་གི་དུས་སུ་ཡང་ཁམས་ཐོང་སྒྲིས་ནས་ཕྱི་མིང་གིས་བཏགས་པས་ཆོག་ཅེས་བཤད། འགྲས་བུའི་ཁམས་ཀྱི་ཐད་དུ། གསུང་མི་ཟད་པར་གསུང་གི་གདུལ་བར་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་འཛིག་རྟེན་ཀྱི་ཁམས་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་ཕ་རོལ་ན་ཡོད་ཀྱང། དེར་གསུང་ཐོས་ཞེས་བཤད། གདན་སོགས་ཞེས་པར་དེ་མ་གང་དག་ན་ལུས་ཀྱི་དཔེ་མ་དག་པར་བྱས་ཏེ། དག་པའི་གོ་ན་ལ་ཡང་ལུས་ཆ་སྦྱོང་བྱས། ལམ་བསྒྲིད་རིམ་སྒོམ་བྱང་ཐུང་བྱས། ལྷ་ བ་ཅོ་བོ་ཉིད་གསུམ་སྒྲིད་བྱང་ཐུང་བྱས། ཤྲཱ་མཐའ་བཤད་འགོར་འདས་མེད་འཛིན་མེད་འཆར་བྱང་ཐུང་བྱས། འབྲས་བུ་སྦྱལ་པའི་སྐུ་འགྲུབ་ཏུ་བྱང་ཐུང་བའི་ནུས་པ་དང་པོར་བཞག་པའོ། །ཞེས་སོགས་འཕྲུང། འདོད་ཡོན་སོགས་ལྟས་མཉེས་པ་སོགས་བྱ། ཞེས་པར་དབང་བསྐུར་ཚུལ་བཞིན་དུ་བླང་བར་བྱ། ཞེས་བཤད། ཇེན་འཕེལ་ལྟར། ཐྲི་བར་ཇེན་འཕེལ་ལྟའི་དགོངས་པ་བསགས་ནི་ལམས་ཀྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཡོད་ཀྱང། རྒྱའི་ཇེན་འཕེལ་དང། ལམ་ཀྱི་ཇེན་འཕེལ་དང། འབྲས་བུའི་ཇེན་འཕེལ་གསུམ་དུ་བྱ་སྟེ། ཞིབ་ཏུ་གསུང་བ་ལོགས་སུ་ཤེས་ཞེས་བཤད། སྒྲལ་སྐྱའི་ཞིང་ལམས་བཀྲ་ཞེས་པའི་མཚམས་སྒྲོར་དུ། ས་དང་པོ་སྐད་ཅིག་གསུམ་ཀྱིས་བསྟས་ནས། སྐྱེ་སྟེ་རྒྱའི་དབང་ལུས་དཀྱིལ་མཐོང་བ། འབྲས་བུ་འཚར་བ་ཞེས་བཤད། བླ་མ་འབྲས་བུའི་ཁམས་དང་གདན། ।དམ་ཚིག་ཇེན་འཕེལ་མཐོང་ལམ[234] ཏུགས། ।གཞུང་གི་ཚད་ནི་བཀྲ་ཤིས་ཆུ་ལྷག་ཅམ་མོ།” ཞེས་བྱང་།

[62] དམར་ཀྱི་བླ་མ་དམ་པ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས། ལམ་འབྲས་བལ་ཡུལ་གླིང་པར། པོད། དི། p. 201

[63] ཇེ་བཙུན་ཀྱི་གླེགས་བམ་དཀར་ཆག ལུ་ཕུའི་ལམ་འབྲས་དཔེ་ཆ་ཅིང་ཐིས་མ། པོད། ཀ f. 4a “ཡིག་གེ་ལ་ཐུན་མོང་དང་གང་ཟག་སོ་སོ་ལ་གནང་ནས་དེ་དག་ཀྱང་ཐུན་མོང་གནང་པ་དང་།” ཞེས་པར་མཆན། “ཞུ་མ་དང་སྣ་ཕྱིང་སོགས།” ཞེས་དང་། “ལ་ལ་ལ་མི་གནང་བར་བས་པ་འདི་དག་ལས།” ཞེས་པར་”བླ་མ་ཞུ་བྱས་ལ་གནང་བ་སོགས་” ཞེས་མཆན་བུ་བཏགས་སོ། །

[64] གཞུང་བཤད་དཀར་མ། ལམ་འབྲས་བལ་ཡུལ་གླིང་པར། པོད། ཀ p. 748 “དང་པ་བཅུན་པོས་བསྟུང་ངོ།” ཞེས་པའི་ཐད་དུ། “ཞུ་སྟོན་ཁ་རོག་པོ་དང་ཞུ་ཡས་དངོས་གྲུབ་ལྟ་བུ།” ཞེས་མཆན་ཐིས།, ཀུང་རྒྱའི་ཚོས་འཕྲུང་ཁ་སྐོང། ।ལམ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པའི་མན་ངག་གི་བྱུང་ཚུལ་གསུང་དག་རིན་པོ་ཆེ་བསྟན་པ་རྒྱས་པའི་ཉི་བོད། ཨེ་ཁཾ་བཀའ་འབུམ། པོད། ཁ p. 39 “ཡང་ཞུ་ཡས་ཀྱི་ངོན་དུ་བྱས་པས་ཞུ་བྱས་མ།” ཞེས་གསུངས།

[65] མཁྱེན་བརྩེའི་ལམ་འབྲས་ཁོག་ཕུབ། ལམ་འབྲས་བལ་ཡུལ་གླིང་པར། པོད། མ། p. 132 “ལ་ཐོད་དུ་ཞུ་ཐོད་ངོག་པོ་བྱ་བ་ཕར་ཕྱིན་བཤད་པ་ཞིག་ཡོད་པའི་དགོན་པོ་ཡིན།” ཞེས་དང་། མང་ཐོས་ཀྱི་ཁོག་ཕུབ། ལམ་འབྲས་བལ་ཡུལ་གླིང་པར། པོད། དི། p. 538 “ཡུལ་ལྷོ་པ།” ཞེས་གསུངས་པས། བླ་

པར་སྣང་སྟེ། དེ་ཡང་བླ་མ་དེ་ཡང་རྒས་གཅིག་པ། གཏེར་སྟོན་ཞུ་ཡས་པའི་ཆམ་ཐར་དུ། “གཏེར་སྟོན་སྐྱེ་མོ་ཞུ་ཡས་ནི། འཕྲུངས་ཡུལ་གཙང་སྐྱེ་མོ། ཞུ་ཡས་ནི་བོན་པོའི་གདུང་རིགས་སུ་འཕྲུངས་པས་རྒས་ཀྱི་མཚན། ཞེས་བྱུང།[66] ཡང་བླ་མ་དེའི་ཡུལ་སྐྱེ་མོ་ཞུ་ཡས་ཡིན་པ་ཡང་སྲིད་ཅིང། ཇི་བཙུན་མི་ལའི་ཆམ་མགུར་དུ། “ཞང་པོས་ཞུ་ཡས་ཀྱི་གཡུ་མེ་སྒོན་དཀར་པོ་དང། ཚ་བོས་གསེར་སྦང་ཕྱིད་ཕུལ་བ་མ་བཞེས་ནས།” ཞེས་དང། “ཐང་ཀྱི་མིང་ཞུ་ཡས་དར་མ་དབང་ཕྱུག་བྱ་བ་ཡིན་པ་ལ། ཕྱིས་ཇི་བཙུན་ཀྱིས་རས་པ་ཞི་བ་བོད་དུ་མིང་སྒོས་པ།” ཞེས་བྱུང་བས།[67] སྐྱེ་མོ་ཞུ་ཡས་ནི། ཐང་གཡུའི་སྒོན་མེ་ཐོན་པའི་ཡུལ་གྲགས་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་པར་སྣང་།

དེའི་ལོ་རྒྱུས་ནི། བླ་མ་དམ་པས། “ཡུལ་ལ་སྟོད་ལྷོ་པ་ཞུ་སྟོན་རོག་པོ་བྱ་བ་ཕར་ཕྱིན་བཤད་པ་ཞིག་གི་དགོན་པོ་ཡིན། ཁོང་གིས་ཀྱང་ཕར་ཕྱིན་ཤེས། ཁོང་བླ་ཆེན་ལ་མོས་པས་ས་སྐྱེར་འགྲོ་བ་ཡང་ཡང་ཞུས་པས། ལན་ཅིག་ཁོང་ན་རེ། ང་མི་ཏྲན་གཅིག་བཙུན་ཆུང་འདི་ཚོ་ལ་ཁ་ཏ་དང་བཤད་པ་བྱེད་པ་འདི་ནི་ཁྱོད་ཁོ་ནའི་ཆེད་ཡིན་ན། ཁྱོད་ས་སྐྱེར་འགྲོ་ན། རང་ཅི་ལ་འགྲོ་ཟེར་བཀའ་བཀྲོན་བྱུང། དེར་ཞུ་བྱས་ནི་ཁོང་གི་གདོང་དུ་ཅེར་རེ་བལྟས་ནས། འོ་སྨོལ་རང་གི་ཕར་ཕྱིན་ན་ལར་བདུད་ལ་ལ་ནི་མཁན་པོ་དང་སློབ་དཔོན་གྱི་ཆ་བྱད་དུ་འོང་གསུངས་པ་དེ་ལགས་ས་མ་བྱུང། ལན་མ་བྱུང། དེར་ཁོང་གིས་ས་སྐྱེར་འོང། བླ་ཆེན་ལས་དབང་ཞུས། གང་མས་ངག་གནང་སྟེ་བསྒོམས་པས་ཆུང་མཁྱོགས་དང། ལུས་ཀྱི་བཀོད་པ་ལ་སོགས་པ་དང། ཏིང་ངེ་འཛིན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལ་མངའ་བཆེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའང་ཁོང་བོད་འདི་སོ་མི་གསོད་ཟེར་ནས་རྒྱ་གར་དུ་གཤེགས། ལན་ཅིག་ཇི་བཙུན་

མ་དམ་པས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡུལ་ལ་སྟོད་ལྷོ་པ་ཡིན་པ་ངེས་ཏེ། བླ་མ་དམ་པའི་ཐོ་མཚན་སྣང་བ། མཆན་ ༥༤ ལ་གཟིགས།

[66] ཀོང་སྒྲལ་ཀྱི་གཏེར་སྟོན་རྒྱ་ཆུའི་ཆམ་ཐར། རིན་ཆེན་གཏེར་མཛོད། པོད། *1* p. 415 “གཙང་གི་ཉང་སྟོད་ཉ་རི་ཎུག་པ་ལུང་ཁ་ཡུ་ལ་གཉིས་འཕྲུགས་ཆོས་ཀྱི་དད་པ་ཡལ། ཆོས་དང་གང་ཟག་ཡ་བྱལ་ཆོམ་པོས་ཁྱེར། ཕྱིང་བྱག་ལ་ཁ་ཏ་ཁ་ཏ་ཁ་ཏ། ཁ་ལ་ཁ་ཏ། ཁ་ལ་ཁ་ཏ། ཁ་ལ

པ་སྒྲ་མཆེད་ནང་མཆོད་ཅིག་མཛད་པའི་ནུབ་མོ་བྱོན་ནས། ནམ་ཟླ་དགུན་ཡིན་ཀྱང་འོལ་མ་སེའི་ཕྲེང་བ་བློན་པ་ཚན་ཅིག་དང་། འབྲས་ཀྱི་སྨྱེ་མ་ཚན་ཅིག་གིས་ཕྱག་རྒྱན་བྱས། ད་ནངས་གང་ནས་འོང་གསུངས་པས། ད་ཅི་ཞེ་མ་ཟིར་བ་ལ་ཇོ་ཇེ་གདན་ནས་འོང་ཟིར། དེར་མཆོད་པ་མཛད་ནས་ཇེ་པས་ཨ་ཕོ་ཞུ་བྱས་དོ་ནུབ་ནི་མི་ཁུང་བས་ཐུ་འཕྲལ་ཞིག་སྟོན་གསུངས་པས། དེ་སྐད་མི་གསུང་བར་ཞུ་ཟིར་ཅབ་ཅོབ་ལངས། དེ་མི་སྟོའི། སྟོན་གསུངས་པས། མཆོད་ཁང་ཞིག་གི་ནང་དུ་སོང་སྟེ་དར་ཅིག་ནས་ཞུ་བྱས་གཅིག་ཐོན་ནས་ཕྱག་གསུམ་བྱས། འདུད་པ་ཅིག་བྱས་ནས་གླལ་ལ་བསྡད། དེ་བཞིན་དུ་བདུན་ཚར་རེ་འོངས་ནས་གླལ་ལ་བསྡད། དེ་ནས་ཡང་སྔ་མ་བཞིན་སོང་ནས་དེ་ཅམ་དུ་གདའདོ་ཟིར་སྐད་དོ། །རལ་གྲི་དང་ཆུང་མཁྱོགས་གཉིས་ཀ་གྱུབ་པའོ།” །ཞེས་བྱུང་།[68] ཇེ་བཙུན་ཀྱིས་ལྟོན་མ་སྣ་འཐེང་ལ་གདམས་པ་ལས། “ངས་ཁྱོད་ལ་ཞུ་ཡས་ཆལ་འབྱོར་ཚོད་རེ་བ་ཡིན།”[69] ཞེས་བྱུང་བས་ལེགས་པའི་ཚད་དུ་འཛིན་པ་འདུ། དེ་ཉིད་ས་ཆེན་གྱི་སློབ་མ་བཟོད་པ་ཐོབ་པ་བདུན་གྱི་ནང་ཚན་ཡིན་ནོ།། ཡང་། ཇེ་བཙུན་ཆེ་མོས་ཆུ་སྒོམ་ཚུལ་ཁྲིམས་གྲགས་ལ་ཕྱིང་བ་ལས། ཞུ་བྱས་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་ཆེན་གྱི་བསྟོད་པ་ཞིག་ཡོད་པ་བྱུང་།[70] དེའི་ཁ་སྐོང་མི་ཉག་པ་ཆ་ཆེན་གྲགས་རྡོར་གྱིས་མཛད་པ་ནི་ཨ་ཐེས་ཞབས་ཀྱིས་དྲངས། དེར་བླ་

---

[68] བླ་མ་དམ་པའི་ཅོ་མཚོར་སྦྱང་བ། ལམ་འབྲས་བལ་ཡུལ་གླིང་པར། པོད། ནཱ། pp. 70-71 དུ་གསལ། ཡང་དེ་དང་མཐུན་པ། མང་ཐོས་ཀྱི་ཁོག་ཕུབ། ལམ་འབྲས་བལ་ཡུལ་གླིང་པར། པོད། དི། pp. 538 “གཉིས་པ་ནི། ཡུལ་ལྷོ་པ། ཞུ་སྟོན་ཇོག་པོ་བྱ་བའི་དབོན་པོ་ཡིན། ཁོང་བླ་ཆེན་ལ་དད་ནས་ས་སྐྱར་འགྲོ་བར་ཞུས་པས། ང་ཆད་པོ་གཅིག་བཙུན་ཆུང་འདི་ཁམས་ལ་ཀ་ཏ་དང་ཆོས་འཚང་པ་འདི་ཁྱོད་ཀོ་ནའི་ཆེད་ཡིན། ཁྱོད་གང་ལ་འགྲོ་གསུངས་པས། འོ་ན་རང་རེའི་ཕར་ཕྱིན་ན། བདུད་ལ་ལ་སློབ་དཔོན་ཀྱི་ཆ་ཅད་དུ་འོང་བར་བཤད་པ་དེ་ཁྱེད་དུ་མི་གདའམ་ཞུས་པས། ལན་མ་བྱུང་སྟེ། གནང་བ་ཐོབ། ས་སྐྱར་[539] བྱོན། བླ་ཆེན་ལ་གསུང་ངག་ཐོབ། རེས་གཅིག་གཞུང་བཤད་ཀྱི། བླ་མ་དང་གོང་གས་ཀྱི་དབང་གིས་ཐབས་ཕྱོགས་སུ་ལྷུང་བ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་བཤད་པ་གནང་བའི་སྐབས་སུ། ཞུ་བྱས་ཀྱིས་ཆུང་ཟད་དེ་བཞད་ནས་ཐུ་ཚོ་རྒྱུས་ཞུས་པས། བླ་ཆེན་ཕྱི་ཞལ་ནས། འོ་ན་ཆུང་ཐལ་བརྒྱ་པ་འདུ་ཀ་པ་གསུངས། དེ་ལྟ་ཅི་ཞུ་བྱས་ཏེ། ཕོད་ཚོ་མི་སོད་གསུངས་ནས། རྒྱ་ཁར་ལ་བཞུད། བླ་ཆེན་ས་དཀར་ལ་སོགས་ཀྱི་དན་ན་ཚོས་གསུང་བའི་སྐབས་ཀཅིག་ཏུ། བྱ་ཚོད་གཅིག་འཕྱར་བྱུང། དེ་ནས་ཞུ་བྱས་འདུ་བ་ཀཅིག་ཚོས་མཉན་ལ་འདུ་ཀ མི་ཟམས་ཟེ་ཚོམ་བོག་ཀ་བའི་མ་ནས། སྨར་ཡང་བྱ་ཚོད་དུ་བྱས་ནས་འཕྱར་སོང་། །ཡང་ཇེ་བཙུན་སྐྱ་མཆེད་དགོང་མོ་ཚོགས་འགོར་ཀཅིག་ཀཅིག་མཛད་པའི་དུས། ཨ་པོ་ཞུ་བྱས་དེ་ཡང་ཡོད་ན་ཨང་གསུང་བ་སོགས་གླེང་འཕྲོས་བྱུང་བས། ཨ་པོ་ཞུ་བྱས་འོལ་མ་སིའི་ཕྲེང་བ་བློན་པ་དང། འབྲས་ཕྲོན་གྱི་ཕྱི་མ་ཚར་རེ་བ་ཀཅིག་ཕྱག་ཏུ་ཅི་ཞེ་ཞེར་ལ་འོང་གསུངས་ནས་སྟེབས་བྱུང་བས། ཇེ་པས་ཨ་པོ་ཞུ་བྱས། དོ་ནུབ་མི་ཡང་ཁུང་ཟུ་འཕྲལ་གཅིག་ཐོན་དང་གསུངས་པས། དེ་འདུ་མི་གསུང་བ་ཞུ་ཟིར། ཅབ་ཅོབ་ཐེག་ཆེ་ཀཅིག་ནས། ཞུ་བྱས་འདུ་བ་ཐོན་ཕྱག་ཀཅིག་ཐུག་ཏུ་ཕྱག་ལ་ལ་འགོད། ཕ་ཁ་ཁ་ཟ་ཀ་ཏ་ཀ་ཏ། ཁ་ཁ་ཁ་ཟ་ཀ་ཏ། ཁ་ཁ་ཁ་ཟ་ཀ་ཏ། ཞེས་ཞུ་ཡ་ཡ། ཞ་ཡ་ཞ། ཞ་ཡ་ཞ། ཞ་ཡ་ཞ

ཆེན་གྱི་སློབ་རྒྱུད་རྣམས་གསལ།[71] མྱས་སྲད་པས་འདི་ཚལ་གྱང་ཐང་གི་བླ་མ་ཞང་གི་བླ་མ་ཡིན་[72] ཞེས་གསུངས།

༥༦ ཐུ་ཕེང་མ།

ཐུ་ཕེང་མ་ནི། ཁམས་པ་ཐུ་ཕེང་གི་དོན་དུ་མཛད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་དམར་ཀྱིས་ཆོས་རྗེའི་གསུང་སྒྲོས་བྱིས་པར། "དེ་ནས་ཁམས་པ་རྒྱ་ཕེང་ལ་སོགས་པས་ལན་མང་དུ་གསོལ་བ་འདེབས་པའི་དོན་དུ་རྗོ་རྗེ་ཚེགས་ཀྱང་ལ་བླ་མ་ཉིད་རང་གིས་སྡེ་ཕྱིར་རྣམ་འགྲེལ་བཞུ་གཅིག་ཀཊ་མཛད། རྒྱ་ཕེང་ནི་བླ་ཆེན་ཡུན་རིང་དུ་བསྟེན། བུ་མཚམས་སུ་བྱོན་ཀ་ན་རྒྱ་ཕེང་གི་ཟིན་བྲིས་མཐོང་མང་དུ་མཉན་པས་བཏུབ་པ་ཡོད་དམ་སྙམ་ཀ་ན་ནོར་བ་ལས་མི་འདུག ཁོ་ན་ང་ཅི་ནས་ཆོས་འདི་རབ་འཚང་པར་འདུག་སྙམ་ནས་རྒྱ་ཕེང་གི་དོན་དུ་རྒྱ་ཕེང་མ་བྱ་བ་དེ་མཛད་པ་ཡིན་གསུང།"[73] ཞེས་བྲིས་པ་དང། ཆོས་རྗེ་བླ་མས་ཀྱང་དེ་བཞིན་གསུངས།[74]

---

[71] གདུང་རབས་ངོ་མཚར་བང་མཛོད། ཙ་ཐྲེས་ཞབས་ཀྱི་གསུང་འབུམ། པོད། ཀ p. 63 "ཡང་བླ་ཆེན་དེ་ཉིད་ལས་སློབ་མ་འཕེལ་ཚུལ་རྣམས་གཞན་ཀྱིས་ཧོགས་སླ་བའི་ཕྱིར་ཚོགས་བཅད་དུ་བསྟེབས་པ་ནི། རྗེ་ས་ཆེན་གྱི་བསྟོད་པ་ཞུ་བྱེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཁ་སྐོང་ཆེན་མི་ཤག་གྲགས་རྗོར་ཀྱིས་མཛད་པ་ལས་འདི་ལྟར་འཐྱང་སྟེ། གདུལ་བྱ་མཐའ་དག་སྨིན་པར་མཛད་པ་ལ། ཞེང་དགོན་གྱི་ཚུ་བ་ཡི་ལུང་བསྟན་ལྟར། ཚེ་འདིར་ཕྱག་ཆེན་ཐོབ་པ་རྣམ་པ་གསུམ། ཁིཏ་གྲིང་གི་རྣལ་འབྱོར་བྱང་སེམས་སྟག ཁྲོམ་པ་ཀྱི་འབར་གསུམ་དུ་གསལ་བར་གྱུགས། ཐབས་པ་ཐོབ་པ་བདུན་དུ་གྱུགས་པ་ནི། རྗེ་བཙུན་ཆེན་པོ་ཞུས་བྱས་དངོས་གྲུབ་དང། ।ཞལ་གསོལ་ཁྲོམ་བསོད་རྒྱལ་ཚངས་ཁའི་རྣལ་འབྱོར་པ། ।ཁྲོམ་པ་བོད་གྱུགས་དཀའ་ལྟོན་མང་ཆུང་མ། ।ཀཱཊོན་ནྱའི་ས་ལ་ཀནས་པའི་ཁྲོབ་མ་ནི། ।མཱལ་པ་ཐྲི་ཏ་ཀ་ལ་ཀ་ཡ་ཀ ।ཁ་ཅིག་ཁ་ཅིག་ཀ ।ཁ་ཅིག་ཁ ।ཁ་ཅིག་ཁ ।ཁ་ཅིག་ཁ

ལུས་སྦད་པས། “ཚུ་དབང་སྟོན་དུ་འགྲོ་ན་ཆུ་ཐིང་ཡིན། ।”ཞེས་དང་། ཡང་། “འདི་དང་དཔེ་མཛོད་མ་[75]གཉིས་འདྲར་
འདྲར་སྣང་མོད། ཞིབ་པར་བརྟགས་ན་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཡོད་ཅིང་ཁྱད་པར་དཔེ་མཛོད་མའི་དགོས། རྒྱན་དང་བརྒྱན
པ་ཆོས་ལྟ་ཀུན་གཞི་ལ། །སྨིན་གྲོལ་གཉིས་ཀྱི་ལམ་གྱིས་སྦྱང་བྱས་ནས། ।གནས་འགྱུར་སྐུ་བཞི་ཆམ་དག་རོ་གཅིག
ཏུ། ।དགོངས་ནས་སྟོན་པའི་བློ་མ་ཆམས་ལ་འདུད། ।ཅེས་པ་ཡོད་ལ། འདི་ལ་མེད་དོ། ।གཞུང་གི་ཚད་ནི་(ས་གྲས
ཕྱིང་བདུན་མ་)ཉིས་བཀྲ་ལྷག་ཙམ་མོ། ।”ཞེས་གསུངས་སོ། ।[76]

ཞུ་བ་པོ་སྒྲ་ཐེང་གི་འོ་ཀྱུས་གསལ་བར་མ་མཐོང་ཡང་། མཚན་དུ་ཁམས་པ་སྒྲ་ཐེང་ཞེས་གྲགས་པས། བྱོན་པའི་ཡུལ
ནི་མདོ་ཁམས་ནས་ཡིན་པ་ཤེས། ཙ་མ্ལེས་ཞབས་ཀྱིས་ “ལྷན་མ་སྒྲ་ཐེང་མའི་དོན་དུ་མཛད་པའི་ཆམ་འགྲེལ་”[77] ཞེས
དང་། ད་ལྟའི་ལམ་འབྲས་ལུ་བཞུགས་པའི་ས་ཆེན་གྱིས་བཀླ་པ་མཛལ་བའི་ལོ་ཀྱུས་དེའི་མཚན་ལ་ “རྗེ་བཙུན་གྱིས
ལྷན་མ་སྒྲ་འཛིང་ལ་གདམས་པ།”[78] ཞེས་བྱིས་པར་དཔག་ན། མདོ་ཁམས་ལྷན་མ་ནས་ཡིན་པར་སྣང་ངོ་། ། སྒྲ་ཐེང
ཞེས་པར་ཆ་དང་སྒ་ཅི་རིགས་པར་བྱིས་ཤིང་། མང་ཐོས་ཀྱིས་ “ཞབས་ཀྱུང་ཟད་སྐྱོག་ཅིང་ཀྱོལ་བ་མ།ལས་པ་སྒྲ་ཐེང

[75] ཕག་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་མའི་མཚན་ལ་བཤད་མཛོད་མ་ཞེས་བརྗོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཁྱད་བ་ནི། གོ་རམས་པའི་ཆོས་འཁྱུད་ཁ་སྐོང་། ལམ་འབྲས་བུ་དང
བཅས་པའི་མན་ངག་གི་ཁྱད་ཚུལ་གསུང་ངག་རིན་པོ་ཆེ་བསྟན་པ་རྒྱས་པའི་ཉི་བོད་ཁ་སྐོང་དང་བཅས་པ། ལམ་འབྲས་བལ་ཡུལ་གྲོགས་པར། པོད
པ། p. 37 “ལམ་འབྲས་ཕག་ཀྱ་ལུགས་ནི་རྗེ་ས་སྐྱ་པ་ཆེན་པོ་ལ་བདེ་གཤེགས་ཕག་མོ་ཀྱབ་པ། རྗེ་ཁམས་པ་རྡོ་རྒྱལ། དཔལ་མཐར་ཆ་བ་སྟེ་མཚན
ཀྱི་རྒྱམ་གྲངས་གསུམ་དང་ལྷན་པའི་རྒྱུས་བྱ་ཆེན་པོ་དེས་ཤུས་ཤིང། ས་སྐྱར་ལོ་བཅུ་གཉིས་བཞུགས། དཀའ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པས་བླ་མ་མཉེས་པར
བྱས་ནས་མན་ངག་ཐོབ་པ་རྒྱམས་ཡི་ཁེར་བཀོད་པ་ལམ་འབྲས་བཤད་མཛོད་མ་ཅེས་པའི་གཞུང་བཤད་ཆེན་མོ་མཛད། ཁ་ཅིག་དཔེ་མཛོད་མ
ཟེར་བ་ནི་མ་དག་པར་སྣང་ངོ་། ।” ཞེས་གསུངས།

[76] ལུས་སྦད་པའི་རྒྱམ་འགྲེལ་ངོས་འཛིན། ཐོང་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་ཕྱོགས་བསྡུས། པོད། །ཀ p. 234 “ཆུ་ཐེང་མར། ཀུན་གཞི་ཁྱུ་ཁྱུད་དུ་ཚངས་ཚུལ་ཅི
བར་ཐེ་འགར་ཆུང་པས་ཚངས་ཚུལ་ཅི་གསུངས་ནས་རེས་ཆོས་ཐུན་གསུམ་གསུམ་ཙམ་མཛད། ཐེ་སྐོམ་པ་བ་དེ་ཙམ་མི་དགོས་གསུངས་ནས་མི་མཛད
གསུངས། ཞེས་བཤད། ལུས་ཐབས་ཁྱུད་སོགས་ལ་ཞེས་པར། བརྟག་གཉིས་དང། ཀུར་དང། ས།ཟ ཀ་ནི་ཚོག་གི་ཆ་བཤད་ཡིན། ཆ་བཤད་ཀཤའ་མ་རོན
ཀྱི་ཆ་བཤད་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད། ལྟ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་གྱི་ཐད་དུ། ཇོ་མོ་ལྟ་ཐེ་མས་བསྐོམས་ཀྱང་ཞེན་པ་མི་ལྟོག་པ་ཐད་ཀའི་ཆོས་ཉིད་མ
གོའམ། ཞེས་པ་དེ་བདེན་པ་ཡིན་ནོ་གསུང། ཞེས་བཤད། བཟའ་བའི་དམ་ཚོག་ཏུ་ཕྱེ་སྦྱང་གི་ཁོག་པར་ཤ་ལྟ་མ་འདྲེས་པར་བཞག་ལ་ཞེས་བཤད
ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱམ་ཚུ་ཐོབ་དུ་འགྲོ་བའི་བདུན་ཕྲན་ཁྱད་ཆོས་ཀྱི་དབང་བསྐུར་བར་བཤད། གཙམས་ངག་གི་ཐད་ཏུ་ཕྱིར་གཙམས་ངག་གི་གོ་ནི
འགོས་ལྟུག་པས་ཆོག་ཁྱད་ཏུ་ཁགས་པར་གོ་བས་ན་གཙམས་ངག་གོ་ཞེས་བཤད། ཀུན་གཞི་ཐབས་ཁྱུད་ལྟ་བ་དང། ।དམ་ཚོག་དབང་དང་གཙམས
ངག་གོ ।འདི་དང་དཔེ་མཛོད་མ་གཉིས་འདྲར་འདྲར་སྣང་མོད། ཞིབ་པར་བརྟགས་ན་མི་འདྲ་བ་ཏུ་མ་ཡོད་ཅིང་ཁྱད་པར་དཔེ་མཛོད་མའི་དགོས
རྒྱན་དང་བརྒྱན་པ་ཆོས་ལྟ་ཀུན་གཞི་ལ། །སྨིན་གྲོལ་གཉིས་ཀྱི་ལམ་གྱིས་སྦྱང་བྱས་ནས། ।གནས་འགྱུར་སྐུ་བཞི་ཆམ་དག་རོ་གཅིག
ཏུ། ।དགོངས་ནས་སྟོན་པའི་བློ་མ་ཆམས་ལ་འདུད། ।ཅེས་པ་ཡོད་ལ། འདི་ལ་མེད་དོ། ।གཞུང་གི་ཚད་ནི་ཉིས་བཀྲ་ལྷག་ཙམ་མོ། ।” ཞེས་གསུངས།

[77] ཉི་ལྷ་བའི་དཀར་ཆག ཙ་མ্ལེས་ཞབས་ཀྱི་ཁོག་ཕྱེད། ལམ་འབྲས་བལ་ཡུལ་སྒྲོག་པར། པོད། ཁ p. 339

[78] རྗེ་བཙུན་གྱིས་ལྷན་མ་སྒྲ་འཛིང་ལ་གདམས་པ། ལམ་འབྲས་བལ་ཡུལ་སྒྲོག་པར། པོད། ད། p. 14

ལ་གདམས་པ་སྒོ་ཕེང་མ།”[79] ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ས་ཆེན་དང་བཀའ་པ་མཇལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་[80]ཀྱི་མཇུག་ཏུ། “རྗེ་བཙུན་ཆེན་པོས་ཀྱོག་པོ་ལ་སྲིང་པའོ།།” ཞེས་ཡོད་ཅིང་། ངོར་ཆེན་གྱིས། “ཚ་ཕེང་རྒྱོག་པོའི་དོན་དུ་མཇོད་པ་ཡིན།”[81] ཞེས་སོགས་ལས། ཞབས་ཀྱོག་པོའམ་འཕེང་པོ་ཡིན་པར་བརྗེན་སྒོ་ཕེང་ཞེས་གྲགས་པར་གསལ་ལོ།།

༢༦ བློ་གསུམ་མ།

བློ་གསུམ་མ་ནི། གཙང་བློ་གསུམ་བའི་ངོར་མཇད་པ་ཡིན་ཞིང་། གོང་དུ་ཡུམ་དོན་མའི་སྐབས་བྱང་བ་ལྟར། མུས་སྲད་པས། “འདས་ལམ་འཕོ་བ་སྟོན་ན་ཡུམ་དོན། ।དེ་ཉིད་མཆན་དང་ལྡན་ན་བློ་བ་རྒྱུ་ཡིན།” ।ཞེས་དང་། “ཀུན་གཞི་འདའ་ཁ་ཐ་ཆུབས་དང། ।དམ་ཚིག་ཆགས་དང་སྨང་ཚུལ་ལོ། ।འདི་ལ་གཞུང་ཚད་མཆན་དང་བཅས་པ་ལ་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ཙམ་མོ། ।མཆན་དང་སྨང་ཚུལ་འདི་ཡུམ་དོན་མ་དང་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་ཕྱེ་ཡང་ཡིན་ནོ།།” ।ཞེས་ཀུན་གཞི་དང་། འདའ་ཁ་མའམ་འཕོ་བ། རྒོ་རྗེའི་ཐ་ཆུབས། དམ་ཚིག་ཉམས་ཆགས་བསྐང་བ་བཅས་སྟོན་ཞིང་། གཞུང་ཚད(ས་གྲས་ཕྲེང་བཏུན་མ་ཨོག་གྲངས་)བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ཙམ་དང་། མཇུག་གི་སྨང་ཚུལ་ཀྱི་ཚོགས་ཐུ་བཅད་པ་གཅིག་དང་། བར་ཀྱི་མཆན་བུས་ཡུམ་དོན་མ་ལས་ཁྱད་པར་ཕྱེ་བར་གསུངས། ཡང་མཇུག་གི་བློ་ཚུལ། “བློ་མ་དམ་པའི་གསུང་གི་བདུད་རྩིའི་བཅུད། ।འཕྲུང་ན་སྲིད་པའི་ལྷག་བསྟལ་ཞི་བྱེད་འདི། ।དཔེ་མཁྱུད་སྒངས་པ་ཆུམ་ཀིརྟི་ཡིས། ।ཐོས་དང་བྱིས་པས་ཀུས་པས་ལྷོ་བོར་ཐེབ། ।” ཞེས་པའི་ཚོགས་བཅད་འདིའི་དོན་མུས་སྲད་པས། “འདིར་ཁ་ཅིག་ཆོས་རྗེ་ས་པཏ་ཀྱི་སྦྱོབ་མ་ཆུམ་ཀིརྟིས་བྱས་པ་ཡིན་ཞེས་འདོད་མོད་རྗེས་ཀྱི་ཐོ་ཀ་འདིས་ཐེབ་ཕྱི་བའི་དུས་གཅིག་བོང་གི། ।དེ་ཙ་ན་ཐྲོས་གསུང་ཟེར་བ་ཤིན་ཏུ་འགལ་ཏེ། ཆུམ་འཇོམས་པིར་ཡུགས་སོགས་ཆུལ་འབྱོར་དབང་ཕྱུག་ཁོ་ན་ལ་དངོས་སུ་གསན་པའི་གདམས་ངག་ཁྱད་པར་ཅན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཇི་སྙེད་པ། ས་ཆེན་གྱི་{ནས་}རྗེ་བཙུན་སྐུ་མཆེད་ལ་བརྒྱུད་དེ། བརྒྱུད་པ་འདིད་པ་དང། ཡི་ཀེ་དེར་ཕིན་པ་དང་ས་ཆེན་[450] མཇལ་ཡུགས་ཙམ་ཡང་གཏན་མ་ཐོས་པར། རྗེས་སུ་གཞན་ལ་ཐྲི་དགོས་པ་བྱུང་ཞིང། དེའང་ཏྲིས་པ་འདི་ཚོ་ཁྱིད་ཐྲི་བའི་དུས་གཅིག་བོང་གི། ।དེ་ཙ་ན་ཐྲོས་གསུང་ཟེར་བ་ཤིན་ཏུ་འགལ་ཏེ། ཆུམ་འཇོམས་པིར་ཡུགས་སོགས་ཆུལ་འབྱོར་དབང་ཕྱུག་ཁོ་ན་ལ་དངོས་སུ་གསན་པའི་གདམས་ངག་ཁྱད་པར་ཅན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཆུམ་བརྒྱུད་པ་གང་ལས་བརྒྱུད་ཙམ་ཡང་ཟུང་གཅོད་མི་ནུས་པའི་ཏྲིས་པས། དབང་རྒྱུད་གདམས་ངག་རྒྱ་མཚོ་འདི་ཙམ་འཕྲལ་པ་མེད་པར་ཇི་ལྟར་ལེན་ནུས། དེའི་ཕྱིར་ལོ་རྒྱུས་འདི་ནི་ཐུན་མ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་ཞེ་ཚོམ་མེད་དོ།།” ཞེས་གསུངས།

[79] མང་ཐོས་ཀྱི་ཁོག་ཕྱེ། ལམ་འབྲས་བལ་ཡུལ་གྲོག་པར། པོད། དེ། pp. 535-536

[80] མུས་སྲད་པའི་ལམ་འབྲས་ལམ་བསྐོར་དང་བཅས་པའི་ཐོ། ཐུང་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་ཕྱོགས་བསྡུས། པོད། ཀ། p. 449 “ཕིན་པ་དང་ས་ཆེན་མཇལ་བའི་ལོ་རྒྱུས། རྗེ་བཙུན་ཀྱིས་ཕ་ཕེང་ལ་བསྐུར་བ་ཡིན་ཞེར་བ་ནི། དེང་སང་གི་དབང་བརྒྱུད་གཏམས་ངག་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཇི་སྙེད་པ། ས་ཆེན་ཀྱི{ནས་}རྗེ་བཙུན་སྐུ་མཆེད་ལ་བརྒྱུད་དེ། བརྒྱུད་པ་འདིད་པ་དང། ཡི་ཀེ་དེར་ཕིན་པ་དང་ས་ཆེན་[450] མཇལ་ཡུགས་ཙམ་ཡང་ཀུན་མ་ཐོས་པར། རྗེས་སུ་གཞན་ལ་ཐྲི་དགོས་པ་བྱུང་ཞིང། དེའང་ཏྲིས་པ་འདི་ཚོ་ཁྱིད་ཐྲི་བའི་དུས་གཅིག་བོང་གི། ।དེ་ཙ་ན་ཐྲོས་གསུང་ཟེར་བ་ཤིན་ཏུ་འགལ་ཏེ། ཆུམ་འཇོམས་པིར་ཡུགས་སོགས་ཆུལ་འབྱོར་དབང་ཕྱུག་ཁོ་ན་ལ་དངོས་སུ་གསན་པའི་གདམས་ངག་ཁྱད་པར་ཅན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཆུམ་བརྒྱུད་པ་གང་ལས་བརྒྱུད་ཙམ་ཡང་ཟུང་གཅོད་མི་ནུས་པའི་ཏྲིས་པས། དབང་རྒྱུད་གདམས་ངག་རྒྱ་མཚོ་འདི་ཙམ་འཕྲལ་པ་མེད་པར་ཇི་ལྟར་ལེན་ནུས། དེའི་ཕྱིར་ལོ་རྒྱུས་འདི་ནི་ཐུན་མ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་ཞེ་ཚོམ་མེད་དོ།།” ཞེས་གསུངས།

[81] ཆུམ་འགྲེལ་བཞུ་གཅིག་གི་ངོས་འཛིན་དང་ཇི་ལྟར་གསུངས་པའི་གོ་རིམ་སྟོམ་ཚོགས་ཨེ་ཨཾ་བཀའ་འབྱམ། པོད། ཀ p. 2

[82] གྲགས་པ་བཅང་པོ་ཞེས་བྱིས་པ་ནི། སྒེ་དགེའི་ཆུམ་འགྲེལ་པོད། ཚོ། f. 102b ལོ་ཐུའི་ཆུམ་འགྲེལ་བྱིས་མ། པོད། ཆ f. 78a

གང་ལྟར་ཡང་བློ་སྐྱེ་པ་རང་གི་མཚན་ཡིན་ནམ། ས་པཾ་ཀྱི་སྨོན་མ་ཞིག་གི་མཚན་ཡིན་ན་ཡང། ཆོས་འགྱེལ་བློ་གསལ་མ་འདི་ཁོ་བོས་ཆོས་རྗེ་པཎ་ཆེ་ལས་ཐོས་སོ། །ཞེས་བྱ་བར་སྨྲང་རོ། ।”[83] ཞེས་མཇུག་གི་ཚོགས་བཅད་འདིས་གཞུང་ཞུས་ཚུལ་བསྟན་པ་ལས་བཙམས་ཚུལ་བསྟན་པ་མིན་ཞེས་གསུངས།

ཞུ་བ་པོ་བློ་གསལ་བ་ནི། ངོར་ཆེན་ཀྱིས་ “བློ་གསལ་འབལ་ཐ་ཆོས་གྲགས་བྱ་བའི་དོན་དུ་མཛད་པའོ།” ।ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ན། དཔེ་ཁྱུད་སྒངས་པ་རྒྱལ་ཀྱི་ཡིས། ।ཞེས་པས་ཞུ་བ་པོ་བསྟན་པར་སྨྲང་། དེ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ནམ། གྱང་ཏ་དང་། མཁྱེན་བཟེ་དབང་ཕྱུག། མང་ཐོས། ཙ་ཕྱེས་ཞབས། བཟང་པོ་བཀྲ་ཤིས་དང་བཅས་པ་ཀུན་ཀྱང་བློ་གསལ་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་དོན་དུ་མཛད་ཅེས་གསུངས། དེ་ལྟའང་བློ་གསལ་ཆོས་གྲགས་སུ་ཡིན་པ་གསལ་བར་མ་གསུངས་པས། ད་དུང་ཙད་གཅོད་བགོས་པར་ལུས་ཤིང་། ས་པཾ་ཀྱི་སྨོན་མ་ཆུམ་ཀཱུ་ནི་ས་ཆེན་ལས་ཆོས་འདི་ཞུ་བ་པོར་དཀའ་བ་ཅམ་དུ་མ་ཟད། ས་པཾ་ལས་ཀྱང་ཆོས་འདི་ཐོབ་དཀའ་བར་སེམས་ཏེ་ཆོས་རྗེས་ ཆོས་འགྱེལ་གཞན་ཆོས་ “ཡོད་ཟེར་ཡང་འདི་ཡིན་མ་མཐོང་” ཞེས་གསུངས་པ་དམར་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་གོང་དུ་དྲངས་པ་ལས་སྣབས་འདིར་ཆོས་འགྱེལ་འདི་དག་ཆོས་རྗེའི་སྦྱན་ལྟར་ཡོད་མེད་དཔྱད་གཞིར་ལུས་སོ། ।

ད་ལྟའི་ཆོས་འགྱེལ་ཀྱི་དཔེ་ལ་ “བློ་གསལ་དབང་ཕྱུག་གཡོས་ཀྱིས་ཞུས་པ་” ཞེས་བྱང་བས།[84] བློ་གསལ་དབང་ཕྱུག་གཡོས་ནི། འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེའི་ གཤིན་རྗེའི་དགྲ་ནག་གི་སྒྲུབ་ཐབས་ཀྱི་མཇུག་ཏུ་ “བློ་གསལ་དབང་ཕྱུག་གཡོས་པར་གཡོས་པ་དང། ।མང་དུ་གསན་པའི་དཏྱི་གཱི་ཕྱུག་ཀྱར་ཅིང། ।ཆོས་པར་དཔྱོད་པའི་ཐྲོ་གོས་མཚུངས་མེད་པ། ।མཁྱེན་རབ་དམ་པའི་དཔལ་ཞེས་བྱ་བ་ཡི། ।བླ་མ་མཆོག་ལས་བརྒྱུད་དེ་འོངས་པའོ། ।”[85]ཞེས་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་

[83] མྱས་སྲད་པའི་ཆོས་འགྱེལ་ངོས་འཛིན། ཐོང་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་ཐོག་བསྡུས། པོད། ༧༢ p. 232 “བློ་གསལ་མར་ཀུན་གཞི་རྒྱུ་རྒྱུད་ཀྱི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་ཚུལ་དུ། ཏིལ་དང་ཏིལ་མར་རམ། འོ་མ་དང་མར་རམ། ཆུ་དང་འདུག་པཱཊ། ཞེ་ཏོག་དང་དྲོའི་ཚུལ་དུ་ཞེས་བཤད། ཐུམ་དབང་གི་འདའ་ཁ་མའི་མཚམས་སྦྱོར་དུ། ཀྱད་མཐའ་སྐོགས་ན་ཚེ་བསྐལ་པའི་བར་དུ་ཕྱད་པས་འདའ་ཁ་མ་མི་དགོས་ཞེས་བཤད། ཇོ་ཛེའི་ཐ་ཆད་ལ་ཆུང་སྦྱོར་བདུན་ལ་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྟ་གཅིག་སྒྲིས་སྒྲིས་སྦྱངས། དེ་ནས་ངག་འདྲེན་པ་ཞི་དྲག་བར་ཅམ་སྦྱང། དེ་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཞེམས་ཀྱི་ཐ་ཆད་ཁོ་ན་བསྒོམ་པ་ཡང་ཡོད་དེ། ཐུ་མ་ཆེན་པོའི་སྨོན་མ་དེ་བཞིན་དུ་ནགས་བར་ཅམ་སྦྱང། དེ་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཞེམས་ཀྱི་ཐ་ཆད་ཁོ་ན་བསྒོམ་པ་ཡང་ཡོད་དེ། ཐུ་མ་ཆེན་པོའི་སྨོན་མ་ཡང་ངག་ལྟེང་གསུང། ཞེས་བཤད། ཇོ་ཛེ་མཁའ་འགྲོ་སོགས་ཀྱི་ཁ་ཕྱས་ཆགས་བསྐང་ཞེས་པར། དམ་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་ཁ་ཕྱས་ཆགས་ཁ་ཅིག ཁ་ཕྱས་ཆ

པར་སྣང་ཞིང་། དེའི་སྐོར་ཏུ་ར་ནུ་ཐའི་གཤིན་རྗེ་གཤེད་ཀྱི་ཆོས་འཕྲུང་དུ། “ཡང་རྡ་འབྲམ་ས་ཡིང་གི་སློབ་མ་ཀློག་སྒྲ་དབང་ཕྱུག་གཡས་པ་དེ་གཤིན་རྗེ་གཤེད་དང་དུས་འཁོར་ལ་མཁས་པ་ཅིག་བྱུང། དེ་ལ་ལྷོངས་སྟོན་ཤེས་རབ་དཔལ་ཀྱིས་གཤེར་སྐོར་ཆམས་ཞུས།” ཞེས་དང་། དེ་ལས་འཕགས་པས་གསན་པའི་སྐོར་བྱུང་ངོ་། ।[86]

གྲྭར་ཀློག་སྒྲ་བ་ལ་ཀློག་སྒྲ་ལོ་ཙྪ་བ་འབྲུང་གནས་ཆུལ་མཚན་དང་། ཀློག་སྒྲ་ལོ་ཙྪ་བ་ཤེས་རབ་བཟེགས་པ། ཀློག་སྒྲ་ལོ་ཙྪ་བ་གཞོན་ནུ་འབར་སོགས་བྱུང་བ་ལས། ཀློག་སྒྲ་འབྲུང་ཆུལ་ནི། རྗེ་མར་པའི་སློབ་མ་མོས་གུས་ཅན་བཞིའི་གྲས་ཀྱི་གཅིག་ཡིན།[87] དེ་དང་རྗེ་མར་པ་མཇལ་བའི་སྐོར་པད་དཀར་ཆོས་འབྲུང་དུ་བྱུང་བ་ནི། “སྒྲིར་ཕུའི་ཀློག་སྒྲ་ཆེན་པོ་དེ་ཐུགས་ཐོ་མིག་མར་ཐུ་སློབ་མ་གཅིག་གིས་སྒྲུན་དྲངས། འབྲལ་བ་མར་པོ་བྱུང་བ་བསྟན་པ་ཏེ་ཕལ་ལོག་འགྲོ་བའི་ཟླ་ལ་བོན་པས། དགེ་བཤེས་དེས་ཤིན་ཏུ་བཀུར་ཐོ་ཆེ་བར་མཛད་སྒྲིར་ཕུ་ཚུན་པས་ཁ་ཤར་ལོག་འགྲོ་ཙམ་ཡིན། ང་རེས་ཁྱོད་ཀྱི་ཐུགས་ལ་བཏགས། ཆོའི་བར་ཚད་མ་བྱུང་ན་ཕྱིས་འབབ་ས་ཤའང་ཁྱེད་ཀྱིས་ཐུགས་ལ་ཟུངས།” ཞེས་ཁ་ཤས་ཐལ་ཕེད་ཀྱི་ཐུགས་ལ་བཏགས། ང་ཆས་པས་ཐལ་མི་འོང་། བུ་འདི་ཀུན་ལ་ཕྱིད་འཇུག་པས་ཅིས་ཀྱང་ཕྱོན་ཞིག་གསུང་།” ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ཕྱིས་ཀློག་སྒྲ་འབྲུང་ཆུལ་གྱི་སྒས་ཀློག་སྒྲ་ཤེས་རབ་བཟེགས་ཀྱིས་གདན་དྲངས་པའི་སྐོར་ཤིང་བཟའ་བའི་གསུང་ན་བྱུང་སྟེ། “དེ་ནས་སྒྲིར་ཕུར་ཀློག་སྒྲ་ཆེན་པོ་འདས་པའི་ཇོ་སྒས་ཤེས་རབ་བཟེགས་ཀྱིས་རྗེ་མར་པའི་ཞབས་ཏོག་ཞུས་ཏེ་ཁ་ཅིག་ཕྱིས་ཀློག་ཀ་ཤ་ཡ་ཁ་ཅིག་ཕ་ཡ་ཁ་ཅིག་ཏུ་ཕ་ཡ་ཁ་ཅིག་ཏུ་ཕ་ཡ་ཁ་ཅིག་ཏུ

བཀའ་བརྒྱད་མཁྱར་ཚོགས་ལས། “ང་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་གླང་པོ་མཁར་དུ་ཟླ་བ་གཉིས་ཙམ་ཆོས་གསུང་ཞིང་བཞུགས་པས། གཙང་དགེར་ཕྱིའི་གློག་རྒྱ་ཇོ་སྲས་དེ་རྒྱ་གཤེགས་ནས་གདན་ས་མཛོད་པའི་སྲས་པོ་ཆེ་བས་གསན་ཏེ་རྒྱོད་གོང་དུ་སྦྱན་འདྲེན་མི་བཏང་བྱང་བ་ལ་འབྱོན་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་དུས་བཏབ་ནས་བཏང་བས་དཔལ་ལྷུང་ཀྱི་ལྷ་མཚོ་སྲིན་མཚོ་ནས་བསུ་བ་དང། དགེར་ཕྱར་གདན་ཕེབས་པས་སྟོ་ལེན་བཟང་པོ་བྱས། ཟླ་བ་གཅིག་གི་བར་ཆོས་གྱ་བཟང་པོ་གཙུགས། ཟླ་བ་ཡར་ངོའི་ཚེས་བཅུའི་ཉིན་དཔའ་བོ་དགའ་སྟོན་ཀྱི་ཚོགས་འཕོར་བཤོར་བའི་གལ་དུ། ཇོ་སྲས་ཀྱིས་བླ་མ་མར་པ་ལ། བླ་མ་ཁྱིད་ལ་ངེད་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་ཐུར་ཡང་སྟེ་ལེན་བཟང་པོ་བྱས། ད་ཡང་བཀྲིད་ལགས་པས། དེ་རིང་ཚོགས་གལ་འདིར་སྟོན་ཆད་ཆོག་ཏུ་མ་བཙུད་ཅིང་ཚོག་དང་དོན་དུ་འགྲིལ་བའི་དབྱངས་ཤིག་གསུང་འཚལ་ཞུས་པས། སོགས་བྱང་།[89] བློ་གསལ་ཤེས་རབ་བཅོགས་ནི། བལ་པོ་ཕམ་མཐིང་བའི་མཆེད་བཞི་ལས། བར་པ་གཉིས་ལ་གཏུགས་ཏེ་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་བཞུགས།[90] འགྲུར་ཡང་མང་པོ་མཛད། མཐར་ཏུ་ཕྱོན་ནས་སྐུ་གཤེགས།[91] དེའི་སྲོབ་མ་ཀུང་ཐང་གི་མལ་ལོ་ཙྪ་བ་བློ་གྲོས་གྲགས་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལས་བླ་མ་ས་སྐྱ་པ་ཆེན་པོས་བདེ་མཆོག་གསན་ནོ། ।འདིར་ཀློག་སྐྱ་གཞོན་ནུ་འབར་གུ་ཡིན་གསལ་བར་མ་ཤེས། དེ་ཉིད་ཀློག་སྐྱ་ཤེས་རབ་བཅོགས་ཡིན་པའང་གྲོས།

[89] མར་པའི་ངོ་ཅ་ཇོ་ཇེའི་མཁྱར། མར་པ་ཆོས་ཀྱི་བློ་གྲོས་ཀྱི་གསུང་འབུམ། སྟོད་ཚ། p. 221 “ཁོ་བོས་ཁ་ཕིང་དཔྱིད་ཀ་བལ་པོའི་མཐིལ་ནས་ཡར་རྒྱ་ལམ་གཅིག་ཡོངས་པའི་ས་ནི། ལི་ཥོ་ཀ་ར་བྱ་བ་མཐའ་འགོག་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་ཥོ་གམ་མང་པོ་ལེན་པ་ཞིག་འདུག་པ་དེར་ཁོ་བོས་ཞག་འགའ་བསྟད་པས་ནུབ་གཅིག་གི་མཚེ་ལམ་ནི། རིགས་ཀྱི་མཚན་ལྡན་མ་བྱམ་ཟིའི་བུ་མོའི་ཚ་ཐུབ་ཏུ་ཐུས་ནས་ཁོ་བོ་ལ་ལྷ་ཕྱོགས་དཔལ་ཀྱི་རི་ལ་འདེངས་ཟེར་ནས་ཁྱིད་དེ། བྱམ་ཟེ་ཆེན་པོ་དང་དངོས་སུ་མཇལ་བ་ལྟ་བུའི་ཚེ་ལམ་ཐུབ། དེའི་དུས་ཡིད་ལ་མི་ཁྱེད་པའི་ཐ་ཚིག་ཐུབ་ཟེ་ཆེན་པོའི་ཞལ་ནས་འདི་ལྟ་བུ་ཐོས་གསུངས་ཏེ་ལྟ་བ་ཐུང་ཆེན་གཤོག་ཁྱོད་པའི་སྐད་ལ་ཧ་དངས་ཏེ་ཅ་ཇེ་མཁྱར་ཆེན་འདི་གསུངས་སོ།། ། དཔལ་དེ་རིང་བཀླ་ཤེས་ཡར་ཀྱི་ངོ། ।དུས་ཁྱད་པར་ཅན་ཀྱི་ཆོས་བཅུ་ལ། ।དཔལ་པོ་དགའ་སྟོན་ཀྱི་ཚོགས་གླལ་བུ། ।བྱ་འགྱུར་བ་མེད་པའི་དམ་ཚིག་ཅན། ।ཁྱོད་ཀློག་སྐྱ་ཇོ་སྲས་ཞུ་འབྱལ་བ། ।ཐུར་མ་ཐོས་པའི་གླུ་ལོང་སྐད། ।ང་ཤུལ་རིང་ལམ་ལ་ཤར་བ་དེས། ।ལུས་ངལ་དུབ་དབང་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར། ।གླུ་ཡིད་འཕྲོག་སྐྱེ་ཇོ་སྲས་ཞུ་འབྱལ་བ། ।ཐུར་མ་ཐོས་པའི་གླུ་ལོང་སྐད། ।ང་ཤུལ་རིང་ལམ་ལ་ཤར་བ་དེས། ।ལུས་ངལ་དུབ་དབང་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར། ।གླུ་ཡིད་འཕྲོག་སྐྱེ་ཇོ་ཡ་མ་མཚོས་ཤེད། ।ཚོག་ལྷོད་ཐྲོད་མཁས་པོ་མ་ཤེས་ཀྱང། ।གོགས་ཁྱེད་ལས་ངོ་ཆེ་མེད་པའི་ཕྱིར། ।ངོ་ཆེའི་དཔལ་པ་མ་ལྷོག་པས། ।དོན་ལྟར་མ་ཐོས་པའི་ཡ་མཚན་ཅིད། ।ཁ་ཅིག་ལ་ཁ་ཅིག་ཀྱང་ལེན་པས། ।ཁྱེད་ཀདན་གང་བཞུগས་པའི་མདོ་ལྟགས་ཟུམས། ।ལྟེན་ལྟན་ནེར་གསན་ལ་ཐུགས་དགོངས་ཚམ། ।” སོགས་གསུངས།

[90] ཇེ་བཙུན་ཀྱི་ བདེ་མཆོག་ལྷ་ཅི་པའི་ལུགས་ཀྱི་བླ་མ་བཀྲྀད་པའི་ལོ་ཐུས། ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ་དགེ་ལྟར་མ། པོད། ཀ p. 20 “ཕྱིར་ཚོས་ཀྱི་དྲིན་ཕམ་ཐིང་བ་ཅན་དུ་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་བཞུগས་པའི་བློ་ཐུ་ཆ་ཙམ་ཡིན་གསུང། ཕྱིས་ཇོ་པོ་ཁ་དཀྱ་ལ་ཡང་གསན་ཏེ། ཕྱིར་བླ་མ་མཉལ་ཀྱིས་བདེ་མཆོག་ཆ་བའི་ཐུབ་ལ་ཙ་ཆ་གསུམ་གསན་ཏེ།” སོགས་གསུངས།

[91] ཚོས་ཇེ་ས་པཎ་ཀྱི་ བདེ་མཆོག་ལྷ་ཅི་པའི་འཕྲུ་འབྱུམ། ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ་དགེ་ལྟར་མ། པོད། ཀ p. 415 “བླ་མ་ཕམ་ཐིང་པས་ཀྱང་ཐུལ་པོའི་བཙུན་མོ་ལ་སོགས་པ་རིངས་པར་ཕྱིད་ཤས་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་མངའ་ལ་ཡིན་གསུངས། དེའི་སློབ་མ་དག་བཤེས་ཀློག་སྐྱ་ལོ་ཙྪ་བ་ཡིན། དེ་ལ[416] ཀུང་ཐང་གི་ལོ་ཙྪ་བས་བདེ་མཆོག་མང་ཏུ་གསན་ནས། དེ་ནས་དགེ་བཤེས་ཀློག་སྐྱ་ལོ་ཙྪ་བ་ཐུ་གར་ཏུ་གཤེགས་པས་ཐུ་གར་ཏུ་ཐོངས། དེ་ནས་བླ་མ་ཀུང་ཐང་བ་བལ་པོར་ཕྱོན་ནས། བླ་མ་ཕམ་ཐིང་བ་ལ་འཁོར་ལོ་ཐོམ་པའི་དབང་བསྐུར་ཞུས།” ཞེས་གསུངས།

སྒྲིར་ཕུ་ནི་ བྱག་ལུག་པས་མཛད་པའི་ལམ་འབྲས་གསོལ་འདེབས་ལས། “གནས་སྒྲིར་ཕུ་རྫོང་ལུང་གི་གནས་མཆོག་ཏུ། །ཚོགས་སྐོམ་ཀུན་དགའ་དཔལ་བ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།” །ཞེས་བྱུང་བས། ཆོས་རྗེའི་སློབ་མ་ཚོགས་སྐོམ་པའི་ གདན་ས་སྒྲིར་ཕུ་རྫོ་ལུང་ངམ། བསམ་གཏན་གླིང་ཡོད་ས་དེ་ཡིན་པར་སྟང་།[92]

༡༦ བཟླ་མ།

བཟླ་མ་ནི། དབུས་ངམ་཮ོད་ཀྱི་བཟླ་གཤིན་རྗེ་གཤགས་ཀྱི་ངོར་མཛད་པ་ཡིན།[93] ཆུས་སྡད་པས། “ཐུན་མོང་མ་ཡིན་ པའི་ལུང་སྦྱར་ན་བཟླ་ཡིན། །” ཞེས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་གསང་བའི་ལུང་འདྲེན་འགའ་རེ་ཡོད་པ་གསུངས་ཤིང་། ཡང་། “ཀུན་གཞི་བར་དོ་གྲོབ་མ་སེལ། །ཉམས་རྒྱུ་སྟ་ཆོགས་ཅ་རེ་མ། །“ཞེས་ཀུན་གཞི་རྒྱ་རྒྱད་དུ་ཆུ་ཡིག་རགས་པ་རྗོ་རྗེ་དང་པཎ་ལ་བཤད། འོད་སྲོན་པོ་ལ་སེམས་ཟིན་ན་དགྱལ་བ། དཀར་པོ་ལ་སེམས་ཟིན་ན་བྱོལ་སོང་” ཞེས་སོགས་ གསུངས།[94] །གཞུང་ཚད་ནི་(ས་གྲས་ཕྲིང་བདུན་མ་)དགུ་བཅུ་ཆ་ལྔ་ཙམ་ཡོད་གསུངས།

---

[92] ལམ་འབྲས་བརྒྱུད་པའི་གསོལ་འདེབས་བྱག་ལུག་པས་མཛད་པ་ཁ་སྐོང་དང་བཅས་པ། ལམ་འབྲས་བལ་ཡུལ་གླིག་པར། པོད། ཝ། p. 267 “གནས་ སྒྲིར་ཕུ་རྫོ་ལུང་གི་གནས་མཆོག་ཏུ། །ཚོགས་སྐོམ་ཀུན་དགའ་དཔལ་བ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།” །ཞེས་སོགས་བྱང་ཞིང། གསོལ་འདེབས་ཀྱི་མཇུག་ ཏུ་ p. 267 “འདིའང་ཞང་དགོན་མཆོག་དཔལ་བ་ཡན་གྱོབ་ཆེན་བྱག་ལུག་པ་ལ་ཐོ་རངས་ཁ་ཞིག་ན་བཟའ་བྱག་ལུག་ཏུ་གསུང་དག་བླ་མ་བརྒྱད་ པས་མཏུན་གྱི་ནམ་མཁའ་ནས་ཞལ་གཟིགས་དུས་ཉམས་ཉུར་གྱི་ངང་ནས་མཛད་པ། བྱག་ལུག་པའི་ཆོགས་གྲལ་དུ་རྒྱུན་པར་མཛད།” ཞེས་བྱུང་ ངོ་།།, ༥ ཡང་། མཁྱེན་བརྩེའི་ཁོག་ལུག། ལམ་འབྲས་བལ་ཡུལ་གླིག་པར། པོད། མ། p. 145 “ཚོགས་སྐོམ་རིན་པོ་ཆེ་ནི། མཁས་ཀྱབ་ཆེན་པོ་རྗེ་ས་པཾ་ པོ་བཅུ་གསུམ་བརྩེན་ནས་དེ་ལ་མངའ་བའི་ཆོས་མཐའ་དག་དང། ཁྱད་པར་ལམ་འབྲས་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་གསན་ནས། སྒྲིར་ཕུ་རྫོ་ལུང་ ཡང་ཟིར། བསམ་གཏན་གླིང་ཡང་ཟིར་བ་དེར་སྒྲུབ་པ་ཁོ་ན་གཙོ་བོར་མཛད་པ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །” ཞེས་དང་།, ༥ ཡང་། ཉན་ཆེན་པའི་བསོད་ནམས་ བཅུན་པའི་ཟླུམ་ཐར། ལམ་འབྲས་བལ་ཡུལ་གླིག་པར། པོད། ཀ p. 423 “དུས་ཐུམས་ལམ་འབྲས་ཀྱང་ཚོགས་སྐོམ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱན་པ་གསན། སྒྲིར་ཕུར་ ལྷོན་ནས་བདེ་དགེས་ལ་སོགས་དབང་བཀའ་ལམ་འབྲས་དང་བཅས་པ། གཏམས་ངག་ཁྲིད་དབང་བཀའ་ཕྱིན་ཟླབས་ཆ་ལག་དང་བཅས་པ་ཡང་ མར་དུ་ཞུས་ཤིང་ཐུགས་ཉམས་སུ་བཞེས་ནས། རིན་པོ་ཆེ་བས་ཐུགས་ཀྱི་[424]གསུས་སུ་འཛིན། ཀུན་ཀྱིས་སྨྲས་ཚུགས་དང་ཉམས་ལེན་བཟང་བ། ས་ དང་ཀུན་སློང་མི་བསྟན་པས་ཀུན་གཞི་ཁྱོང་པོར་ཕྱིན། ཆོས་ཞུ་དུས་མ་གཏོགས་པ། མི་དང་མ་འཕྲད་པར་ཐུགས་དམ་ཆུང་པ་ཕྱིན། རིན་པོ་ཆེ་པ་ སྐུ་མ་གཤེགས་པར་བཀའ་ལུང་ཕལ་ཆེར་ཐུག་བཞེས་དང་བཅས་པ་ཞུས་ཤིང་སྒྲིར་ཕུ་ཐོ་ནར་བཞུགས། སྐུ་གཤེགས་ནས་གདན་གཤའ་ལུར་བབ་པར་ མཁྱེན་ནས་སུ་ལ་ཡང་གོས་མེད་དུ་ཐུར་ཀྱི་རི་ཁོད་དུ་ཁྱོན་ནས་འགོར་མ་བསྐྱངས།” ཞེས་བྱུང་།

[93] ཆུས་སྡད་པའི་རྣམ་འགྲེལ་ངོས་འཛིན། ཐོང་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་ཕྱོགས་བསྡུས། པོད། ཀ p. 226 “འདི་ལ་བླ་མ་འགའ་ཞིག་གྱབ་ཐོབ་མདར་འཕྱར་ ཡིན།” ཞེས་གསུངས།

[94] ཆུས་སྡད་པའི་རྣམ་འགྲེལ་ངོས་འཛིན། ཐོང་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་ཕྱོགས་བསྡུས། པོད། ཀ p. 231 “བཟླ་མར་ཀུན་གཞི་རྒྱ་རྒྱད་དུ་ཆ་ཡིག་རགས་པ་ རྗོ་རྗེ་དང་པཎ་ལ་བཤད། འོད་སྲོན་པོ་ལ་སེམས་ཟིན་ན་དགྱལ་བ། དཀར་པོ་ལ་སེམས་ཟིན་ན་བྱོལ་སོང་ཞེས་བཤད། ཤྲཱི་མ་ཁྲུས་ཀྱིས་སེལ་བར་ ཎྜི་དང་ཕོ་ལས་རྗོ་རྗེ་དང་ཤི་ཀུག །འདི་ལ་དོན་དངོས་ནས་འགྲུང་བཞིའི་རྒྱུང་ཉིས་བརྒྱ་ཉེར་ལྔ་པ་རེ་ལ་ལྔ་མོའི་མིང་གིས་བཏགས་ཞེས་བཤད། ཆུ་ རི་མ་ལ་སོགས་པ་ཞེས་པར། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གསང་བ་ལས་ཐུང་ཞིང་ཡང་ལ་ཞེས་སོགས་དྲངས། འདིར་གཞན་ཡང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ གསང་བའི་ལུང་འདྲེན་འགའ་རེ་འབྱུང་བོ། །”ཞེས་བྱུང་།

བརྒྱ་གཤིན་རྗེ་གཤགས་ཀྱི་བྱོན་པའི་ཡུལ་དབུས་ངམ་ཨོད་ཡིན། ངམ་ཨོད་ནི། བོད་ཀྱི་བཙན་པོ་བཞུགས་པའི་གནས་བསམ་ཡས་མཐིལ་དུ་བྱས་པའི་ཤར་ནུབ་ཀྱི་ཡུལ་ལ་ཟེར་བ་རྫ་བཞེད་ལས་བཤད།[95] བརྒྱ་གཤིན་རྗེ་གཤགས་ནི་རྗེ་ས་ཆེན་གྱི་སློབ་མ་ཡིན་ལ། ས་ཆེན་གྱི་སློབ་མ་ཕལ་ཆེ་བ་རྗེ་བཙུན་སྒྲ་མཆེད་ཀྱི་སློབ་མར་ཡང་གྱུར་པས། རྗེ་བཙུན་ཀྱི་སློབ་མ་གཤགས་པའི་མཐའ་ཅན་གཞིའི་གླས་ཀྱང་ཡིན།[96]

དེའི་མཚན་གཞན་སྟ་རོའི་བརྒྱ་ཞེས་བྱ་ཞིང། དེས་རྗེ་བཙུན་གྱི་གསུང་བཞིན་ཟིས་མཛད་པའི་ནང་གི་ལྷུང་བཟེད་བརྡུག་པ་ནི་རྗེ་བཙུན་གྱི་གསུང་གི་ཁོངས་སུ་ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ་བཞུགས།[97] ལྷ་པ་ཆེན་པོའི་ཐོབ་ཡིག་གཏྲའི་ཚུ་རྒྱུན་དུ། "རྗེ་བཙུན་ཆེན་པོའི་ཆས་ཐར་མནལ་ལམ་མའི་མཏྲུག་ན་སློབ་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་དང་མཇལ་ནས་ལན་མང་དུ་ཚོས་ཞུས་པ་ཆིས་གསུངས་རྗེ་བཙུན་པའི་མནལ་ལམ་བྱིས་པའོ། །ཞེས་པ་སྟ་རོ་བཏེ་གཤིན་རྗེ་གཤགས་ཀྱིས་མཛད་པ།" [98]ཞེས་གསུངས་ཀྱང། ད་ལྟའི་ལམ་འབྲས་ན་ "སྒལ་སྟོན་ས་ཅང་གི་རྒྱལ་མཚན་ཀྱིས་བྱོས་པའོ།།"།།[99] ཞེས་ཡོད།

---

[95] དཔལ་བཞེད། བོད་དུ་ནང་ཚོས་གཏན་དབས་པ། (Bringing Buddhism to Tibet) ནང་། དཔལ་བཞེད། དཔེ་རྩོམ་བྱིས་མ། f. 13a-13b ངམ་ཨོད་ཀྱི་སློར་གསལ།, ཤ ཡང་། ཤེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར། རྒྱུད། ཚུ། འཕགས་པ་རྒྱགས་འཛིན་འཚོལ་བ་ནག་པོའི་སྒྲུབ་ཐབས། 79-1-81b "དཔལ་རྒྱགས་འཛིན་འཚོལ་བ་ནག་པོའི་སྒྲུབ་ཐབས་གསང་བ་ལས་ཀྱང་ཆེས་གསང་བ་སྦས་པའི་བྱམ་པ་འཕྲིལ་བ་ཞེས་བྱ་བ། སློབ་དཔོན་ནོར་སྦྱིན་ཀྱིས་མཛད་[82a] པ་ཇོགས་སོ།། །।དཔལ་ཆོས་ཀྱི་རྗེ་ས་མའི་སྟེང་ན་འགྲན་ཟླ་དང་བྲལ་བའི་པཎ্ཌི་ཏ་ཆེན་པོ་ཤཱཀྱ་ཤྲཱི་ཟླ་བ་བྱམས་པའི་དཔལ་ཀྱིས། བོད་ཡུལ་ཀྱི་དབུས། ངམ་ཨོད་ཀྱི་མཐིལ། བསམ་ཡས་ལྷུན་ཀྱིས་ཀུན་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་ཡིད་བཞེད་ནོར་བུའི་མཇོད་བྱེ་ཅིམ་གསུམ་ལྷ་ཁང་གི་སྟེང་དུ་བཀྲ་ཤིས་པའི་ཉི་མ་ལ་བསྒྲུར་ཅིང་གཏན་ལ་ཕབ་པའོ། །" ཞེས་བྱང་། ཤ ཡང་། འཕྲི་གུང་གཤད་རབས་གསེར་ཕྲེང། བོད་ལྷོའི་ཆུ་ལ་ཆེན་པོའི་གསས་ཡིག་དཔེ་ཆེ་ཤུན[1989] གཤས་ཅན་རིག་མཇོད། ། p. 82 "འདི་སྐབས་ངམ་ཨོད་ཀྱི་བཙན་པོ་ཆུམས་འགྲུགས་པ་ཆེར་བྱང་བ་རྗེ་ཤིད་ཕེབས་ཏེ་ལོ་བཅོ་བཏུད་ཀྱི་བར་དུ་འགྲུགས་པ་བསྟུམ་པར་མཇོད་ཅིང། བསམ་ཡས་ཀྱི་ཞིག་བསོས་ཀྱང་མཇོད།" ཞེས་ཀྱང་བྱང་། ཤ ཡང་། ལྷ་པ་ཆེན་པོའི་གསས་ཡིག རྒྱལ་དབང་ལྷ་པ་ངག་དབང་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་འབུམ། འཕགས་སྦྱངས་ཤིང་པར། བོད། ཀ f. 287b "ཀཱ་ཚོལ་འདོད་པའི་རྒྱལ་པོའི་ཆོས་སློར་ནི། ངཱ་ར་ཆཱ་ལས། འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་བརྩེའི་ཞབས་ཀྱིས། གཙམས་པ་འདི་ངག་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་ངང། །ཁྱད་པར་ས་སྐྱའི་རྗེ་བཙུན་བསྟན་པའི་ཆེར། ।ཉམས་སུ་བླངས་ན་ཡིད་ཆེས་འཕལ་དུ་འཐུང། ।ཞེས་བསྟན་གས་པར་མཇུག་པས་བླ་མ་བ་རི་བས་མངའ་བདག་ཅེ་ལྷེ་སོགས་རྒྱ་བོད་མང་པོ་དབང་དུ་བསྟུས། བལ་པོར་བོད་ཐང་ཞེས་བྱ་བའི་ས་གཞི་ཆེན་པོ་གསེར་དཔག་མེད་ཀྱི་རིན་ཀྱིས་ཁྱོས། བཅེ་བ་ཆེན་པོར་འཕྲང་བྱག་དམར་བའི་ཐེ་དགོན་ཀྱིས་སྐུ་དགུ་ཁྱས་པ་འདིའི་སྒོ་ནས་དབང་དུ་བསྟུས། གཤེན་རྡོར་ས་ཅང་ཁིས་དཔལ་ལགས་ཚ་ཀ་ཡ་དབང་དུ་མཇོད་པ། དོ་པ་སྟོན་ཚུལ་ངམ་ཨོད་རྗེ་བཙན་ཀུན་ཀྱི་བླ་མར་ཐུར་པ། རྒྱལ་ཚ་ལུང་མང་པོ་ཁོར་རྒྱལ་པོའི་ཏི་ཎྜིར་བཀུར་བ་ས་ཁོགས་ངོ་མཚར་ལོ་རྒྱས་ཅེས་ཅན་ཀྱི་མན་ངག་གི་སྐོར་ལ།" ཞེས་བྱང་།

[96] ཙ་ཕྱེས་ཞབས་ཀྱི་ལམ་འབྲས་བྱང་ཚུལ་ཀྱི་ཡི་གེ ལམ་འབྲས་བལ་ཡུལ་གློག་པར། བོད། ཁི། p. 376 "དབང་ཕྱུག་གཤགས་དང་བརྒྱ་གཤིན་རྗེ་གཤགས། ।ཕྱུགས་ཀྱི་སྲས་མཆོག་ཤྲཱཀྱ་གཤགས་པ་དང་། ।རིག་འཛིན་གཤགས་ཏེ་གཤགས་པའི་མཐའ་བཙན་བཞི།" ।ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ।

[97] ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ་ཀྱི་དཀར་ཆག ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ་ཁྱེ་དགེ་ཤིང་པར། བོད། བ། p. 882 "གསང་སྦྱགས་ནང་གི་ལྷུང་བཟེད་བརྡུག་པ་མགོར། དཔལ་ལྡེ་བུ་ཀ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། ।རིན་པོ་ཆེའི་གཞལ་ཡས་ཁང་བརྡུག་པ་ལ་ཞེས་ཡོད་པ། འདི་ཡང་རྗེ་བཙུན་ཀྱི་གསུང་ལས་ཇི་ལྟར་བྱུང་བ་བཞིན་དུ་སྟོ་རོའི་བཏེ་བཀོད་ཕྱིས་པ་ཡིན་མོ། ।" ཞེས་བྱང་ཡང་། གསང་སྦྱགས་ནང་གི་ལྷུང་བཟེད་བརྡུག་པ། ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ་དཔེ་བསྟུར་མ། བོད། ཀ p. 685 "དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱའི་དགོན་པར་ཤྲཱཀྱའི་དགེ་བསྲེན་གྱིས་པ་རྒྱལ་མཚན་ལ་ཞུས་པ་འདི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་སོ།"ཞེས་པ་ལས་མེད།

[98] ལྷ་པ་ཆེན་པོའི་གསས་ཡིག རྒྱལ་དབང་ལྷ་པ་ངག་དབང་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་འབུམ། འཕགས་སྦྱངས་ཤིང་པར། བོད། ཀ ff. 216b-217a ནང་གསལ།

[99] རྗེ་བཙུན་པའི་མནལ་ལམ་སྒྲས་སྟོན་ས་ཅང་རྒྱལ་མཚན་ཀྱིས་མཇོད་པ། ལམ་འབྲས་བལ་ཡུལ་གློག་པར། བོད། ཀ p. 66

ཡང་། ཨ་ཆེས་ཞབས་ཀྱིས་རྗེ་བཙུན་རྩེ་མོའི་བྱིས་འཇུག་གི་མཆན་སྣ་རོའི་བརྒྱིའི་དཔེ་ལས་འཕེལ་བ་ཁྱངས་བཙུན་གསུངས་པ། ད་ལྟའི་ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ་ཁ་སྐོང་དུ་བཞུགས།[100] ཡང་། ཌཱ་མ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱག་བྲིས་དངོས་ལས་བྱང་བ་གནོད་ཐྲིན་འཚོར་ལོའི་སྟགས་ནི་མི་ཉག་པཎྜི་ཏ་གྲགས་པ་རྡོ་རྗེས་ཞུས་དག་མཛད་པ་ཨ་ཆེས་ཞབས་ཀྱིས་དྲངས་ཤིང་།[101] དེའི་ཕྱག་བྲིས་གནོད་ཐྲིན་ཕོ་འཚོར་མོ་འཚོར་གྱི་དཔེ་ལ་ཤར་ཆེན་ཡི་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་གཞི་མཛད་པ་ཡང་ཨ་ཆེས་ཞབས་ཀྱི་གསུང་དུ་བྱང་།[102] ཡང་སྟར་ས་སྐྱར་ཌཱ་མ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བཞེངས་པའི་རྗེ་བཙུན་ཆེན་པོའི་སྐུ་ཡོད་པ་དང་།[103] དེ་ཉིད་ཕྱིས་སྟེའུ་གཞི་ཀར་བཞུགས་པ་མགོན་པོ་བསོད་ནམས་མཆོག་ལྡན་ཀྱིས་ས་སྐྱར་ཕུལ་བ་གསལ།[104]

---

[100] ཨ་ཆེས་ཞབས་ཀྱི་གསན་ཡིག ཨ་ཆེས་ཞབས་ཀྱི་བཀའ་འབུམ། པོད། ཀ p. 666 གྲུབ་མཆོག་མཐུ་སྟོབས་དབང་ཕྱུག་མཆེད་ཀྱིས་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཚུལ་གྱི་ས་ཆུ “བྱིས་པ་བའི་འཇུག་རྗེ་བཙུན་ཀྱིས་མཆན་གནང་བ་སྐ་རོའི་ཕྱག་བྲིས་ལས་འཕེལ་བའི་ཁྱངས་བཙུན།” ཞེས་གསུངས། ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ་དཔེ་བསྡུར་མ། པོད། ༢༩ pp. 253-274 ནི་བཞུགས། མཇུག་ཏུ་ “རྗེ་བཙུན་ཉིད་ཀྱིས་མཇོད་པའི་མཆན་བུ་གནའ་རོ་བརྒྱ་གཤིན་རྗེ་གྲགས་ཀྱི་ཕྱག་བྲིས་ཀྱི་དཔེ་ལས་འཕེལ་བ།” ཞེས་ཡོད།

[101] ཨ་ཆེས་ཞབས་ཀྱི་རབ་གནས་དོན་གསལ་ཀྱི་འགྲེལ་པ། ཨ་ཆེས་ཞབས་བཀའ་འབུམ། ད། p. 355 “སྟེགས་འདོ་ཆེས་ཏ་རོ་བརྒྱ་གཤིན་རྗེ་གྲགས་ཀྱི་ཕྱག་བྲིས་དངོས་ཡིན་པ། དཔལ་ཛེ་ལྷོ་ཚོས་ལྡན་ཀྱི་གཟིམ་ཁང་ན་འདུག་པ་ལའང་སྟེགས་དག་པོ་མི་འདུག་པས་ཁོ་བོས་རྒྱ་དཔེ་དང་། བཙན་སྟོང་པའི་གཞུང་དང་དོན་ཐུན་ཏེ་ཤིན་ཏུ་དག་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ཡིན་པས། ཆུམ་པར་དག་པར་མཁས་པ་ཆུམས་ཀྱི་རིག་པར་བྱ་བ་ཉིད་དོ། །ཞེས་པ་འདི་ཤར་མི་ཉག་གི་པཎྜི་ཏ་གྲགས་པ་རྡོ་རྗེས་ཛེ་ལྷོ་ཚོས་ལྡན་དུ་བྲིས་པའོ། །” ཞེས་བྱུང་།

[102] ཨ་ཆེས་ཞབས་ཀྱི་རབ་གནས་དོན་གསལ་ཀྱི་འགྲེལ་པ། ཨ་ཆེས་ཞབས་བཀའ་འབུམ། ད། p. 299 “ཚུལ་འདི་སྟོན་ཀྱི་གནོད་ཐྲིན་ཕོ་འཚོར་མོ་འཚོར་ཀྱི་དཔེ། རྗེ་བཙུན་ཆེན་པོའི་དངོས་སློབ་ཏ་རོ་བརྒྱ་གཤིན་རྗེའི་ཁྱང་མ་མཐོང་པ་ལ་བརྟེན་ནས། རྗེ་བཙུན་ཆེན་པོའི་དགོངས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་ཏེ། ངེས་ཤེས་རྟེད་པའི་བཙུན་པ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོས་དཔལ་ས་སྐྱའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་བཀོད་པའི་བསྟན་པ་པོ་དང་ཡི་ཀེ་པ་ནི་སྟོབ་བཙོན་ཀུན་དགའ་ལེགས་ཤུལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོས། །” ཞེས་གསུངས།, ； ཡང་། གནོད་ཐྲིན་འཚོར་ལོ་འཕྲི་ཚུལ་ཅོར་ཕྱོང་པ་ཅན་ཡིན་པ་ཡང་། ཨ་ཆེས་ཞབས་ཀྱི་རབ་གནས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་དེ་ཉིད་དུ་དྲངས་ཏེ། p. 341 “ཇི་ལྟར་འཕྲི་བའི་ཚུལ་ལ། སྟ་རབས་ཀྱི་མཁས་པ་ཆུམས་ཀྱིས་དགུ་ཅུབ་དང་། ཞབས་ཏུབ་གཉིས་བཤད་པ་ལས། དང་པོ་རྒྱུ་དང་རྗེ་བཙུན་ཀྱི་དགོངས་པར། ཌཱ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན། མཁས་ཆེན་ཐུང་ཆུབ་ཤེར་གེ རྗོ་རྗེ་འཛིང་ཨ་ནཏ་མ་ཏི་[342] ལ་སོགས་པའི་ཌཱ་མ་གོང་མ་ཆུམས་བཞེད། [གཉིས་པ་རྗེ་བཙུན་ཀྱི་དགོངས་པར་]ཏ་རོ་བརྒྱ་གཤིན་རྗེ་གྲགས་དང་། བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ལྷོ་པ་རྡོ་རྗེ་དཔལ་དང་། ཤར་པ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་དང་། རྗེ་ཀུན་དགའ་བཟང་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཌཱ་མ་গོང་མ་ཆུམས་བཞེད།” ཞེས་གསུངས།

[103] ཨ་ཆེས་ཞབས་ཀྱི་གོ་རམས་པའི་ཆུམ་ཐར། ཀུན་མཁྱེན་གོ་རམས་པའི་གསུང་འབུམ། སྐེ་དགེ་རྫོང་ས་རབ་གློག་པར། པོད། ཁ p. 673 “དེ་ནས་ས་སྐྱར་ཕེབས་པ་ན་སྐ་རོ་བརྒྱ་གཤིན་རྗེ་གྲགས་ཀྱིས་བཞེངས་པའི་རྗེ་བཙུན་ཀྱི་སྐུ་འདུ་ཌཱ་ཏིང་ཤར་དུ་ཐུམ་དྲངས་ཏེ་ཞག་བདུན་ཀྱི་བར་དུ་མཆོད་པ་རྒྱས་པར་ཕུལ་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པས། ཉིན་གཅིག་ཐུགས་ལ་རང་གར་ཤར་བ་ཡིན་གསུངས་ནས་བརྟེ་འགྲོལ་ངེས་པའི་དཔལ་ཕྱེར་ཞེས་བྱ་བ་མཇོད་དོ། །” ཞེས་དང་།, ； ཡང་། བརྡ་ཐོལ་ངེས་པ་དཔལ་ཕྱེར། ཀུན་མཁྱེན་གོ་རམས་པའི་གསུང་འབུམ། སྐེ་དགེ་རྫོང་ས་རབ་གློག་པར། པོད། ནཱ p. 584 བརྡ་དགོལ་ངེས་པའི་དཔལ་ཕྱེར་ཀྱི་མཇུག་ཏུ། “རྒྱེས་ཆེན་དམ་པ་དག་གིས་དྲོས་པའི་ཆུན་ཁྱས་ནས་ཁ་རོའི་བརྒྱ་གཤིན་རྗེ་གྲགས་ཀྱིས་བཞེངས་པའི་རྗེ་བཙུན་ཀྱི་སྐུ་འདུའི་ཐུང་དུ་གསོལ་བ་བཏབ་པས། ཆོག་པ་ལ་རང་དགོན་ཤར་བ་རྒྱུད་གསུམ་སྟ་བའི་དགེ་སློང་བསོད་ནམས་ཞིང་གིས་བྱིས་པའོ། །” ཞེས་ཀྱང་གསལ།

[104] བསོད་ནམས་མཆོག་ལྡན་ཀྱི་ཆུམ་ཐར། ལམ་འབྲས་བལ་ཡུལ་གླིག་པར། པོད། ཏ། p. 696 “བཞི་ཐོག་ཏུ་བདག་ཆེན་རིན་པོ་ཆེར་འབྱུལ་བར་ཆ་རོའི་བརྒྱ་གཤིན་རྗེ་གྲགས་ཀྱིས་བཞེངས་པའི་རྗེ་བཙུན་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་བརྙན་གཞིས་ཀ་སྟེའུ་བཞུགས་པ་རྗེས་སོར་ཕྱག་ཏུ་ཕུལ་བ་དེས་གཙོས་ཟང་ཟིང་གི་དངོས་པོ་རིང་པོར་བཏང་བཀྲངས།” ཞེས་བྱུང་།

༥། འ་ཏུ་མ།

འདི་ལ་ཇོ་འབྲུམ་མ་ཡང་ཟེར་ཞིང་། གཡའ་ལུང་གི་ཇོ་མོ་འ་ཏུ་མའི་དོན་དུ་མཛད་པ་ཡིན། དེ་ལ་ཁྱིའི་ཉམས་ཐུང་ནས་འ་ཏུ་འ་ཏུ་ཟེར་བས་འ་ཏུ་མར་གྱགས་པ་དང་། དེ་ཉིད་ལ་མང་ཚུང་མར་བཞེད་པ་ཡོད་ཅེས་མྱས་སྒད་པས་གསུངས།[105] གཞན་དག་ནི་མང་ཚུང་མ་ནི་མང་མ།ས་བ་ཡིན་གསུངས། དེ་ཡང་མྱས་སྒད་པས། "ཉམས་སྟང་དགུ་བ་སྟེས་ན་ཇོ་འབྲུམ་ཡིན།" ཞེས་དང་། དེ་ལས་ཉམས་ཀྱི་སྟང་བའི་ཐད་དུ་ཉམས་དགུ་བ་ཤད་ཅེས་གསུངས།[106] གཞུང་གི་ཚད་ས་འབྲས་ཕྲེང་བདུན་མ་བརྒྱད་ཅུ་ཙམ་མོ། །ཇོ་མོ་འ་ཏུ་མའི་ཡུལ་ནི། གཡའ་ལུང་ཡིན་པར་སྟང་ཞིང་། གཡའ་ལུང་འཇགས་གཤོངས་ནི་སྟོན་ཀྱི་འཁོན་ཆུམས་བཞུགས་པའི་གནས་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་འཁོན་ཤུཀ་བློ་གསལ་ཟླ་ཐོ་ཡིས་གཡའ་ལུང་འཇགས་གཤོངས་བཏབ། བ་ལོགས་ཀྱི་ཁ་ལས་ཁོ་ལ་ཁ་ཁ་ཁ་ཟེ[107] ཡ་ས་ཁོགས་ཏེ། གནས་དེ་ཉིད་ཆུང་སྟང་དུ་ཡོད་པར་སྟང་ངོ་། །[108]

---

[105] ཆུས་སྒད་པའི་ཆུམ་འགྲེལ་ངོས་འཛིན། ཇོང་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་ཕྱོགས་བསྡུས། པོད། ༡། p. 227 "ཇོ་ཞེས་པ། གཡའ་ལུང་ཇོ་མོ་འ་ཏུ་མའི་ངོར་མཛད་པའི་ཇོ་འབྲུམ་མ་དང། འདི་ལ་ཁྱིའི་ཉམས་ཐུང་ནས་འ་ཏུ་འ་ཏུ་ཟེར་བས་འ་ཏུ་མར་གྱགས། མང་ཚུང་མ་དང་ཡང་གཅིག་པར་བཞེད།" ཞེས་གསུངས།

[106] ཆུས་སྒད་པའི་ཆུམ་འགྲེལ་ངོས་འཛིན། ཇོང་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་ཕྱོགས་བསྡུས། པོད། ༡། p. 229 "ཇོ་འབྲུམ་མར་ཉམས་ཀྱི་སྟང་བའི་ཐད་དུ་ཉམས་དགུ་བ་ཤད། གསང་དབང་གི་ཐོན་འགྲོ་བློ་ཡིན་ཏེ[230]ཞེས་པར་ཐལས་ཅང་ནས་བཀྲ་ཤི་ཤུ་དང། དེ་ནས་ཆེ་མོ་གསུམ་དང། དེ་ནས་ཀུན་འདར་ཀྱི་སྟ་ཆེར་འདུས་པ་ལ་དགའ་བ་བཞི་རིམ་བཞིན་སྒྲུབ། ཆུང་ནི་ལམ་ཁྲིད་པ་ཙ་སྟ་ཆོགས་མཏུད་སོགས་ནས་མཁོ་འཇོག། ཏུམ་དབང་མཐར་ཕྱིན་ཞེས་པར། ཐུགས་པ་ཆེན་པོའི་གནད་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེན་ཐོག་གཅིག་ཏུ་ས་བཅུ་གསུམ་མཇོན་དུ་ཕྱིད་པ་ཡང་ཡོད་པར་བཤད། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་དང་དབང་བཞི་པའི་ཉེ་ཆུའི་ཐད་དུ་ཆུལ་བས་ལོངས་སྐུ་ལ་དབང་ལེན་པར་བསྐྱེན་ནས། ས་བཅུ་པ་ལ་སོགས་པར་ཡིད་ཀྱིས་བཀུག་སྟེ། ཞེས་པར་དང་པོར་སོ་སྐྱེའི་ཐོབ་ལ་ཁ་ཁ་ཁ་ཟ[111]ཤིང། ས་ལ་ལ་ལ་ཡོངས་ཤུ་ལ་ཏབ་ལ་ལ་ཁ་ཁ་ཁ་ཟ ।དེ་ནས་ཐུལ་ཤུ་ལ་ཏུ། ।ནས་ཐུལ་ཤུ་ཆེན་པོ་ལ་ཏུ། ।དེ་ནས་ལོངས་ཤུ་ཚད་ཅན་ལ་ཏུ། ।དེ་ནས་ལོངས་ཤུ་ཚད་མེད་ལ་ཏུ། ।དེ་ནས་དུས་གསུམ་བདེ་གཤེགས་བཅུད་འདུས་ཀྱི་ཐོབ་དཔོན་ལ་ཏུ། །ཉམས་ཐུང་གསུམ་པའི་ཕྱ་བ་དང། ཆུང་ཐོ་ངོ་ཟེ་ཐོབ་ནོ། །" ཞེས་གསུངས།

[107] ལྷ་ཕ་ཆེན་པོའི་ཆུལ་རབས། དེབ་ཐེར་བཅིད་ཀྱི་ཆུལ་མོའི་ཐུ་བཅུངས། ཤེས་རིག་ཕར་ཁང། p. 110 "ཏྲག་ཕ་ཤེས་རབ་ཡོན་ཏན་ཐོམ་ཕར་ཕྱོན་ཕ་ལ་ཐུས་ཀཀྱིས་ཐུང་བའི་ཆུང་བ་ཐུང་དུ་ཆད་ཕར་འཁོན་ཚོ་ཐོད་ཐུང་ཀྱི། ཆེ་ཕ་ཡོན་ཏན་འཐུང་གནས་ལ་ཐུས་གསུམ་ཐུང་བའི་བར་ཕ་ཆུལ་ཁྲིམས་ཆུལ་པོ། དེ་ལ་ཐུས་གསུམ་ཐུང་བའི་ཆེ་ཕ་ཐོ་ཟེ་གཙུག་ཏོར་ཤེས་རབ། དེ་ལ་ཐུས་བདུན་ཐུང་བའི་ཆུང་ཕ་དགེ་སྦྱོབས། དེའི་ཐུས་དགེ་མཐོང་། འདིས་ཤད་ཏུ་བཞུགས་[111]ཤིང། ཐུས་བལ་པོ་ཞེས་ཕ་འཕྲང་ཁ་ཚ་མོ་ཇོ་ཀི་བྱག་ལ་ཐྲྭ་ཕ་མཐོ་ལས་ཕ་ཙམ་ཡང་མེས་ཀྱི་ཡི་དམ་ཀྱི་ལྷ་ཏོ་ཟེ་ཕུར་ཕ་ཞལ་གཟིགས། དེའི་ཐུས་ཤུ་ཀློ་ཐོས་ཀྱིས་གཡའ་ལུང་འཇགས་གཤོངས་བཏབ། དེའི་ཐུས་གཤེས་ལས། གཅིན་ལོངས་ཇོ་ཤེས་རབ་ཚུལ་ཁྲིམས། འདི་ཡན་ལ་ཡི་དམ་ཀྱི་ལྷའི་ཞལ་གཟིགས་ཤིང་། མཆོག་ཐུན་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པའི་ཏོ་ཟེ་འཇོན་པ་བཀྲུང་མར་ཕྱོན་པ་ཡིན་ལ། གཅུང་ལོངས་དགོན་ཆོག་ཆུལ་པོ། ཐུགས་གསར་མའི་ལོ་ཙྪ་བ་བློ་ཆེན་འཕྲོད། ཀ་རི་ལོ་ཙྪ་བ། ཚང་ལོ་ཙྪ་བ། ཕུ་རང་ལོ་ཙྪ་བ། གནམ་ལཱུ་པ་སྒྲ་མཆེང་སོགས་བློ་མ་དམ་པ་དུ་མའི་ཞབས་ཀྱི་པཏྲ་ཕྱི་བོའི་གཙུག་ཏུ་བསྟེན་ཅིང། གཤུང་གི་བདུད་ཕྱིས་ཆོས་པར་མཛད་དེ། གླ་པོ་ལུང་པར་དགོན་པ་ཞིག་བཏབ་པས་ས་སྒྲ་ཡོག་པོར་གྱགས་ཤིང་" སོགས་བྱང་། ,ཐུག་ཚང་ལོ་ཙྪ་བའི་ས་སྒྲིའི་གདུང་རབས། ཐུག་ཚང་ལོ་ཙྪ་བའི་གཤུང་འབྲུམ། པོད། ཀ p. 19 "ཞང་ཡུལ་གཡའ་ལུང་འཇགས་གཤོངས་ཐུ་ཡབ་དང་གཅིན་ཀྱི་ཕྱི་ཁྲེན་བཞེངས། དེའི་ནང་དུ་ཞེང་ཁྲིང་གི་ཕུར་པ་ཀྱིན་བརླབས་ཅན་གཅིག་བཞུགས། ཏ་པོ་ལུང་པར་དགོན་ཆུང་གཅིག་བཏབ་ནས་ལོ་འགའ་བཞུགས་པས་ས་སྒྲ་ཡོག་པོར་གྱགས་སོ། ।" ཞེས་བྱང་།

[108] དེལ་བུ་ལྷ་ལྷའི་དབང་ཆོག་དབང་བསྐུར་སྐྱིང་པོ་གསལ་ཁྱེད། པད་དཀར་གསུང་འབུམ་ཤིང་པར་བསྐྱར་སྐྱན། པོད། བ། p. 219 "དེ་ལྷར་འགོར་ལོ་

མང་ཆུང་མ་ནི། མང་ཐོས་ཀྱིས་ “མང་ཆུང་མ་ནི་དུད་འགྲོའི་གནས་སྦྱོང་ཤར་ཏེ། མང་ཁར་གྱི་མདར། ཀོ་ཀོ་ཡོག་ཏུ་སྐྱེས། གཡག་ལྷུ་ཆེན་པོ་གཅིག་བྱུང་སྟེ། རྒྱུག་ལེ་ལ་བཅར་བ་སྟམ་བྱེད་པ་ནི། ས་པ་སོགས་བྱུང་བ་དེའོ། །”[109] ཞེས་གསུངས།

༡༠༦ ལྷན་བྱ་མ།

ལྷན་བུ་མ་ནི། ཇོ་གདན་ལྷན་བུའི་ངོར་མཇད་པ་ཡིན་ཞིང་། མྱས་སྲད་པས། “གཞུང་འདི་ལ་རྒྱ་སྐད་འབྱུང་བ་རྒྱ་གར་སིལ্ལྷའི་དགེ་སློང་པཎྜི་ཏ་ན་ལ་ཅོར་གདམས་ངག་གནང་བའི་ཚེ་ཇོ་གདན་ལྷན་བུས་ཀྱང་མཁན་པས་དེའི་ཚེ་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ཀྱིས་གསུངས་པ། ཕྱིས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བས་རྒྱ་བསྒྱུར་སློས་པ་ཡིན་ཞེས་གྲགས་སོ། །” ཞེས་དང་། ཡང་། “འདི་ལ་ལྷན་བུ་མ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་སྟང་བ། དང་པོའི་ཚ་བ་གང་ཡིན་དཔྱད་པར་བྱའོ། །ཆུང་བ་ལ་གཞུང་གི་ཚད་རྒྱ་ཉི་ཤུ་ཙམ་མོ། །”[110] ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཞུ་བ་པོ་ལྷན་བུ་འདི་ནི་གཞུང་བཤད་ཁག་ཏུ་ཀུན་གཞི་ལ་རིགས་རྒྱ་གི་ས་བོན་ཚང་ཞིང་། དེ་ཡང་ཡི་གེ་ཚང་བས་དེ་ལ་གནད་དུ་བསྟན་པས། དུད་འགྲོ་སོགས་ཀྱི་སྐད་སྒྲ་ཤེས་པ་ཁམས་པ་ལྷན་བུ་ཡུང་པ་ལྟ་བུ་ཞེས་པ་དཔེར་མཇད་པ་དེ་དང་གཅིག་གམ་སྟམ།[111]

སྒོམ་པ་ལྟ་ལྟའི་དབང་བསྐྱར་བའི་ཚེ་ཀ་འདི་ཡང། སྒྲུབ་སྟེ་བླ་མ་ཐོས་བསམ་གྱི་ནོར་གྱིས་ཕྱུག་པ་རྒྱལ་དབང་ལྟུན་གྱབ་ཀྱིས་ནན་ཏན་གྱིས་བསྒྲལ་བའི་ངོར། ཤཱཀྱའི་དགེ་སློང་མི་ཕམ་པཎ་དཀར་པོ་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་སྟེས། གཅིང་ཐྱང་སྟང་ཀྱི་སས་ཆ། གཡའ་ལུང་གི་རི་པོའི་མགུལ་དུ་སྦྱར་བའོ།། །” ཞེས་བྱང་།

[109] མང་ཐོས་ཀྱི་ཁོག་ཕྱེ། ལམ་འབྲས་བལ་ཡུལ་གློག་པར། པོད། ཏི། p. 540

[110] མྱས་སྲད་པའི་རྣམ་འགྲེལ་ངོས་འཛིན། ཟླ་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་སྒོར་ཕྱོགས་བསྡུས། པོད། ༧ pp. 226/232

[111] གཞུང་བཤད་བླ་རྒྱལ་མ། ལམ་འབྲས་བལ་ཡུལ་གློག་པར། པོད། ཀུ། p. 79 “རྒྱ་དུས་ནི་འཚར་བའི་འབྲས་བུ་བཞི་ནི། ལུས་ལྟར་གསལ། ངག་སྒྲགས་ས་འཚར་བ་སྟམ་ཐིད་པ་འབྱུང་སྟེ་ནགས་བསྒོམ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་ལྟ་བུའོ། །ཀུན་གཞི་ལ་ཡོད་པ་རང་ལ་སྒྲིན་པ་ཟླ་མ་པར་སྒྲིན་པའི་འབྲས་བུ་སྟེ། དེ་དུས་ན་དུད་འགྲོའི་སྐད་ཤེས་པ་འབྱུང་སྟེ་ཁམས་པ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུའོ། །” ཞེས་དང་། ། ཡང་། གཞུང་བཤད་བློ་གསུམ། ལམ་འབྲས་བལ་ཡུལ་གློག་པར། པོད། གི། p. 510 “ཐ་མལ་པའི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་དང་བྲལ་བའི་འབྲས་བུ་བཞི་ཐོབ་ནས་ཞེས་པ་ནི་གསུམ་སྟེ། རྒྱ་དུས་ན་འཚར་བའི་འབྲས་བུ་བཞི་དང། {འདི་གཅོ་པོར་ཚི།} ཀུན་མཐའ་དང་པོ་ལ་འཚར་བའི་འབྲས་བུ་བཞི་དང། ཀུན་མཐའ་སོ་སོ་ལ་འཚར་བའི་འབྲས་བུ་བཞིའོ། །དང་པོ་ནི། བསྒོམ་{དྲོད་ཤམས་རིམ་ཀྱིས་བརྟན་པར་འགྱུར་བས།}པས་བདག་གི་ལུས་{རྒྱང་ཕོ་ཚང་ལོ་ལྟ་བུ་}ལྟར་གསལ་ངག་སྒྲགས་ས་{ནགས་སྒོམ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་ལྟ་བུ་}ལ། ཕྱུགས་འཚོ་བའི་དུས་ས་ཏི་ཏ། ཁ་བཟློས་པས་ཕྱུགས་ཀྱི་སྐད་ཐམས་ཅད་ཏི་ཏ། ཁ་ཟློས་བྱེད་གསུངས། འཚར། ས་ཐམས་ལ་མི་ཚུགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྐྱེ་སྟེ། ཐ་མལ་པའི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་དང་བྲལ་བའི་འབྲས་བུ་སྟེ་དང་པོའོ། །དེ་ཙམ་ན་དུད་འགྲོ་ལ་སོགས་པའི་སྐད་ཅི་རིགས་པར་གོ། {ཁམས་པ་ལྟ་བ་ལུ་ལ་ལ། ལ་ལ་ལ་ལ་ལ} ལ་ལ་ལ་ལ{[511] ཏོག་ཟེར་ཐོན་ཙ་ན་ཏི་བ་གསུངས།} ཅི་རིགས་པར་ཐུ་ཤེས་ལྟ་ལ་ཅ་ལ་ལ་ཐ་ལ་ལ་ཐ་ལ་ལ་ཐ་ལ་ལ་ལ{ལ} ལ{ལ} ལ{ལ}

༢༢། གཅིག་མ།

གཅིག་མ་ནི། གཅིག་དབང་རྒྱལ་གྱི་ངོར་མཛད་པ་ཡིན། དེ་ཡང་མྱས་སྲད་པས། “ཞལ་ཤེས་བཅུ་དང་ལྔན་ན་གཅིག་མ་ཡིན།།”ཞེས་དང་། “དབྱིབས་འཕོ་ཐིག་ལེ་ཕྱུག་རྒྱ་དང།།འཕོ་དབང་གིད་མས་འཛིག་སྒྲིབ་གཞུང་བཅུ།།”ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གཞུང་དེར་ཞལ་ལས་ཤེས་སོ་ཞེས་པ་བཅུ་ཡོད་པ་ཡིན་གསུངས། ཡང་། “ཏོ་ན་རྡོ་བཅུན་ཆེན་པོས་ཞལ་ལས་ཤེས་སོ་ཞེས་པ་དགུ་ལས་མེད་ཀྱང། ཞེས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ལོགས་སུ་ཡི་གེ་སྟོན་དགོས་པ་དགུ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ།” ཞེས་དང་།[112] ལོ་ཕུ་བས་ “གཅིག་མ་ལ་ཞལ་ལས་ཤེས་སོ་ཞེས་པ་བཅུ་ཡོད་ཀྱང། ཡིག་ཆ་ཡོད་པ་ཚན་པ་དགུ་ལས་མེད་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།”[113] ཞེས་གསུངས། གཞུང་ཚད་ནི་ས་འབྲས་ཕྲེང་བདུན་ལྟ་བཅུ་ཙམ་ཡིན་ནོ།།གཅིག་མ་དེ་ཉིད་ཆམ་འགྲེལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱིས་སུ་མཛད་པས། ཚོགས་ཤུང་། དོན་རྒྱས། ཐེབ་ལེགས། ཟབ་ཅིང་གསལ་བ། རྡོ་བཅུན་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་ཀྱང་ཐུགས་ཕྱིས་ཆེ་ཞིང་། དེ་ཉིད་ལ་དགོངས་པའི་ཡིག་ཆུང་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་དང་བཅས་པ་རྡོ་བཅུན་ཆེན་པོས་དཀར་ཆགས་གོས་ཐེམ་ཀྱིས་བསྟན་པ་ལ་ལམ་འབྲས་གླེགས་བམ་དུ་གྲགས། དམར་ཆོས་རྒྱལ་ཀྱིས་ཀྱང་ “དེང་སང་ཡང་གཞན་དོན་འབའ་ཞིག་གི་ཕྱིར་བླ་མའི་ཕྱག་དཔེ་དེ་ལ་མཛད་དོ།།”། ཞེས་གསུངས་པས་བླ་མ་གོང་མ་རྣམས་ལམ་འབྲས་ཀྱི་ཁྲིད་དཔེ་དེ་ཉིད་ལ་མཛད་པར་སྟང་ངོ།།[114] གཅིག་མ་དེ་ཉིད་ལ་བླ་ཆེན་རང་ཉིད་ཀྱི་རང་མཆན་ཡང་ཡོད་པར་སྟང་།[115]

པ་ནི་བཅུན་པ་ཀུན་གཞི་ལ་རིགས་བྱ་གི་ས་བོན་ཚང་ལ་རྒྱན་ཙ་ལ་ཚང་བ་དང་ཡི་གེ་ལ་ཚང་བ་དང་ཁམས་བདུད་ཙི་ལ་ཚང་བ་དང་ཆུང་ལ་ཚང་བའོ། །ཡི་གེ་ལ་ཚང་ནས་ཡོད་པ་དེ་ཙཏྟ་ཤ་ལྷོ་བཟློམས་པས་དེའི་དོན་ཁམས་བཏུན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཡི་གེ་ལ་གནད་དུ་བསྟན་པས་དུད་འགྲོ་ལ་སོགས་པ་འགྲོ་བ་རིགས་བྱ་གི་སྐད་ཅི་རིགས་པར་གོ་[183] ཞེང་ཅི་རིགས་པར་སྦྱ་ཤེས་པ་འཕྲང་སྟེ། དཔེར་ན་བླ་མ་ཁམས་པ་ལྟས་བྱ་ལུང་བ་ལྟ་བུ་གསུང་།” ཞེས་བྱང་ངོ་།།

[112] མྱས་སྲད་པའི་ཆམ་འགྲེལ་ངོས་འཛིན། ཟློང་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་ཐོག་བསྟུས། པོད། ༡༥ p. 229

[113] ཙ་བ་རྡོ་རྗེ་ཆོག་ཤད་གི་ས་བཅད་ཞིབ་ཏུ་སྦྱར་བ། ས་སྐྱ་ཟློང་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་ཐོག་བསྟུས། པོད། ༡༥ p. 151

[114] གཞུང་བཤད་དམར་མ། ལམ་འབྲས་བལ་ཡུལ་གླིང་པར། པོད། གོ། p. 506 “དེ་ཡང་དཔལ་ས་སྐྱ་པ་ཆེན་པོ་ཡན་ཆད་ནི་སྟན་རྒྱུད་འབའ་ཞིག་ཡིན་ལ། དུས་ཕྱིས་བླ་ཆེན་དེ་ལ་བློ་དམན་པའི་སློབ་མ་ཆམས་ཀྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་ངོར་ནང་ཁ་ཕྱི་ཆམ་འགྲུས་བསྟུས་ཐུང་ཟད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་བཅུ་གཅིག་ཙམ་མཛད་མོད། དེ་ཆམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཇེས་ལ་དགེ་བཤེས་གཅིག་ཞིས་ཞུས་ནས་མཛད་པ་ནི་ལམ་འབྲས་གཅིག་མ་ཞེས་པ་སྟེ། ཆོག་ཤད་ཞིང་དོན་རྒྱས་ལ་ཕྱེའ་ལེགས་པས་ན། དེ་ཉིད་ཡང་གཞན་དོན་འབའ་ཞིག་གི་ཕྱིར་བླ་མའི་ཕྱག་དཔེ་དེ་ལ་མཛད་དོ། །འོན་ཀྱང་འགྲེལ་པ་དེ་བློ་དམན་པ་དག་གིས་ཆོག་ཚུད་ཏུས་བདེ་བླག་ཏུ་ཁོག་དཀའ་བ[507] དང་། ཐུར་མཛད་པའི་ཡི་གེ་དག་དང་ཟིན་གྲིས་གཞན་ལས་ཀྱང་ལེགས་བཤད་ཟབ་ཅིང་གསལ་བ་དག་སྣང་བ་དང་། གསུང་སྒྲོས་ཀྱང་དེ་དག་དང་ཡང་མཐུན་ཞིང་ཡི་གེ་ཐུ་མ་བས་ཅུང་ཟད་མང་བ་དང་། བླ་མ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་གསུང་ལ་ཁོ་བོས་ཆེས་ཆེར་བཟུང་ནས་བསྟན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཟིན་པར་འདོད་པའི་སློབ་མ་དང་གྱས་དང་ལྡན་པ་དག་གིས་ལན་མང་དུ་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་ངོན་དུ་འགྲེལ་པ་གསུང་སྒྲོས་མ་འདི་བྱི་བར་བྱའོ། ||” ཞེས་གསུངས།, ཥ ཡང་། ཀུན་དགའ་ལེགས་གྲྭ་ཀྱི་ཁྲིད་ཡིག་བདེ་ཆེན་བཅུད་སྙིང། ལམ་འབྲས་བལ་ཡུལ་གླིང་པར། པོད། ཁོ། p. 314 “གཞུང་རྡོ་རྗེའི་ཆོག་ཤད། དེའི་འགྲེལ་པ་རྗེ་ས་ཆེན་ཀྱིས་བཅུ་གཅིག་ཙམ་ལས། གཅིག་ཞི་ར་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་མཚན་ཀྱི་དོན་དུ་མཛད་པའི་འགྲེལ་པ་གཅིག་མ་འདི་ཆོག་ཤད་དོན་རྒྱས་སྟེལས་ལེགས། རྗེ་བཅུན་ཡབ་སྲས་ཐུགས་ཕྱིས་ཆེ་བ་དེ་ཉིད་དང་།” སོགས་གསུངས།

[115] ལོ་ཕུ་བའི་ཀྱི་རྡོར་མན་ངག་གི་བཀྲུད་པའི་སྐབས་སུ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་ཟུར་འདེབས། ཟློང་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་ཐོག་བསྟུས། པོད། ༡༣ p. 440 “རྡེ་

ངོར་ཆེན་གྱིས། “གཤག་ནི། གཤག་བཞི་ར་བ་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དོན་དུ་མཛད་པ་ཡིན་གྱི། གཤག་སྐྱིང་པོ་རྒྱལ་མཚན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཚོགས་སྷོམ་པའི་སློབ་མ་ཡིན་གྱི། ཇི་ས་ཆེན་གྱི་ཞབས་མ་ཟིན་པས་སོ། །”[116] ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་བཞིན་མང་ཐོས་དང་མཁྱེན་བརྩེ་སོགས་ཀྱང་གཤག་བཞི་ར་བ་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ངོར་མཛད་པར་གསུངས།[117] དེ་ལྟར་ན་གཤག་དབང་རྒྱལ་ནི་དེའི་མཚན་བསྟས་པ་ཡིན་ནམ་སྙམ།[118] ཡང་ཡི་གེ་ནོར་བ་ཡིན་ནམ་དེའི་མཚན་དུ་གཤན་དབང་རྒྱལ་དུ་བྱིས་པའང་འདུག[119] ཡང་ཆོས་ཇེ་བླ་མའི་ངོ་མཚར་སྔང་བ་ལས་ཇེ་བཙུན་ཆེན་པོའི་ཟློས་ཐར་དུ། “སློབ་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ། གཤན་གཙུག་ཏོར་རྒྱལ་པོ། ཞང་ཚུལ་ཁྲིམས་གྲགས། གཤན་དབང་རྒྱལ། བལ་པོ་ཛ་ཡ་ས། ནེ། ལོ་ཙྭ་བ་དར་མ་ཡོན་ཏན། ས་ལོ་ཙྭ་བ་དཔལ་མཆོག་དང་པོའི་རྗེ་ཇེ་ལ་སོགས་པ་ལས་རྒྱུད་སྡེ་བཞི། ཕར་ཕྱིན་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཟློས་གྲངས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་གསན་ཅིང་ཐུགས་སུ་ཚུད་པར་མཛད་དོ། །”[120] ཞེས་བྱང་ཞིང་། ངོར་ཆེན་གྱི་ལམ་འབྲས་ཆོས་འབྱུང་ཁ་སྐོང་དང་། ཕུས་སྲད་པའི་གདུང་རབས་སོགས་ལས་གཤན་དབང་རྒྱལ་གྱི་ཚབ་ཏུ་གཤག་དབང་རྒྱལ་བྱིས་ནས་འདུག[121] །དེ་ལས་གཞན་གཤག་བཞི་ར་བའི་སྐོར་ནི་མ་ཟྭེད་དོ། །

བཙུན་བཙེ་བ[441] ཆེན་པོ་ཀུན་དགའ་སྐྱིང་པོས་མཛད་པའི་གཞུང་བཤད་གཤག་མ་ར་མཆན་དང་བཅས་པའི་ཟློམ་འགྲེལ་བཅུ་གཅིག” ཞེས་གསུངས།

[116] ཟློམ་འགྲེལ་བཅུ་གཅིག་གི་ངོས་འཛིན་དང་ཇི་ལྟར་གསུངས་པའི་ཚོ་རིམ་སྟོམ་ཚོགས ཨེ་ཨཾ་བཀའ་འབུམ། པོད། ཀ p. 1

[117] མཁྱེན་བརྩེའི་ལམ་འབྲས་ཁོག་ཕྱེད། མང་ཐོས་ཀྱི་ཁོག་ཕྱེད། གོང་གི་མཆན་ཡང་། ༡༧ གཟིགས།

[118] ཀུན་སྒང་ཐུགས་ཇེ་བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་སློབ་མའི་གཙོ་པོ་ཀུན་སྒང་ས་བཞིར་གྲགས་པའི་ནང་ཚན་ལ་སྟོང་པ་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་མཚན་ལ་ལ་སྟོང་དབང་རྒྱལ་ཞེས་གྲགས་པ་བཞིན་ནོ། །

[119] མྱུས་སྲད་པའི་རྗམ་འགྲེལ་ངོས་འཛིན། ཇོང་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་ཕྱོགས་བསྟུས། པོད། ༡༨ p. 227 “དགེ་ཞེས་པ་ནི། དགེ་བཤེས་གཤན་དབང་རྒྱལ་གྱི་ངོར་མཛད་པའི་གཤག་མ་སྟེ་དེ་ལྟར་ན་བཙུ་གཅིག་གོ །” ཞེས་བྱང་།

[120] བླ་མ་དམ་པའི་ངོ་མཚར་སྔང་བ། ལམ་འབྲས་བལ་ཡུལ་གླིག་པར། པོད། ཁ། p. 77 ནང་གསལ།, ཡང་། ཟླ་གཚང་ལོ་ཙྭ་བའི་ས་རྒྱའི་གདུང་རབས། ཟླ་གཚང་ལོ་ཙྭ་བའི་གསུང་འབུམ། པོད། ཀ p. 30 “མདོར་ན་བླ་ཆེན་ཡབ་སྲས་ཇེ་བཙུན་རིན་པོ་ཆེ། གཤན་གཙུག་ཏོར་རྒྱལ་པོ། གཤན་དབང་རྒྱལ། ཞང་བཙུན་ཚུལ་གྲགས། བལ་པོའི་པཎ་ཊི་ཏ་ཡ་ས། ནེ། ལོ་ཙྭ་བ་དར་མ་ཡོན་ཏན། ས་ལོ་ཙྭ་བ་དང་དཔལ་མཆོག་དང་པོའི་རྗེ་ཇེ་ལ་སོགས་པ་ལ།” ཞེས་བྱང་།,

[121] གོ་ར་མས་པའི་ཆོས་འབྱུང་ཁ་སྐོང་། ལམ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པའི་མན་ངག་གི་བྱང་ཚུལ་གསུང་ངག་བསྟན་པ་རྒྱས་པའི་ཉི་འོད། ལམ་འབྲས་བལ་ཡུལ་གླིག་པར། པོད། པ། p. 55 “དེ་དག་གི་བར་ལ་སློབ་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་གཤན་གཙུག་ཏོར་རྒྱལ་པོ། ཞང་ཚུལ་ཁྲིམས་གྲགས་པ། གཤག་དབང་རྒྱལ། བལ་པོ་ཛ་ཡ་ས། ནེ། ལོ་ཙ་ཙ་བ་དཔལ་མཆོག་དང་པོའི་ཇོ་ཇེ་ཆམས་ལས་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་དང་། ཕར་ཕྱིན་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཆམ་གྲངས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་གསན།” ཞེས་དང་།, ཡང་། མྱུས་སྲད་པའི་གདུང་རབས། ཇོང་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་ཕྱོགས་བསྟུས། པོད། ༡༨ p. 20 “དེ་དག་གི་བར་ལ་ཡང་ས་ཆེན། སློབ་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ། གཤན་གཙུག་ཏོར་རྒྱལ་པོ། ཞང་ཚུལ་ཁྲིམས་གྲགས། གཤག་དབང་རྒྱལ། བལ་པོ་ཛ་ཡ་ས། ནེ། ལོ་ཙ་ཙ་ཆ་ཆམ་ཡོན་ཏན། ས་ལོ་ཙ་ཙ་བ་དཔལ་མཆོག་དང་པོའི་ཇོ་ཇེ་སོགས་ལ་རྒྱུད་སྡེ་བཞི། ཕར་ཕྱིན་སོགས་ཆོས་ཚུལ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དུ་མ་གསན་ཞིང་ཐུགས[21] ས་ཚུད་པར་མཛད།” ཞེས་གསུངས་སོ། །

རྣམ་འགྲེལ་བཞུ་གཅིག་གི་གླེགས་བམ་མཆིད་ཚུལ།

ད་ལྟ་རྣམ་འགྲེལ་བཞུ་གཅིག་གི་གླེགས་བམ་མཇལ་དུ་ཡོད་པ་དག་གི་ཕྱི་མོ་ནི། འཇམ་རྒྱལ་རིན་པོ་ཆེས་སྟེ་དགེར་ཤིང་པར་བསྒྲན་པ་འདི་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཉིད་ཇི་ལྟར་སྒྲིག་ཚུལ་ནི། དཀར་ཆག་ཐོ་ཆུང་ལས་ "རྣམ་འགྲེལ་བཞུ་གཅིག་ཅེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ལ་ངོས་འཛིན་ཚུལ་མང་ན་ཡང་འདིར་གཙོ་བོར་རྡོ་རྗེ་འཛིན་ཀུན་དགའ་བཟང་པོས་ཞལ་སྔ་ནས། ཨ་གཎ་ཀློག་ཁྱུ་ཡུམ་སྲས་དང་ །ཟླ་བཟང་འ་ལྟན་སྣ་ཐེང་བོ། ।[122]ཞེས་པའི་སྔོན་གྱིས་གཞིར་བཟུང་། བཞིད་ཚུལ་གཞན་གྱིས་ཟུར་བརྒྱན་ཏེ་ཀུན་དང་མི་འགལ་བར་བསྒྲིགས་" ཞེས་གསུངས་ཤིང་།[123]

དེ་ཡང། ༡ ཨ་ས་ཀེང་མ་རྒྱས་བསྟུས་གཉིས། ༢ གཎ་ཀ་མ། ༣ ཀློག་སྐྱ་མ། ༤ ཞུ་བྱས་མ། ༥ ཟླ་རྒྱལ་མ། ༦ སྣ་ཐེང་མ། ༧ བཏྲེ་མ། ༨ ལྟན་བུ་ཚུང་བ། ༩ ལྟན་བུ་ཆེ་བ། ༱ བཤད་མཛོད་མ། ༱༡ ཞད་བྱ་ར་ཨ་རྒྱ་དེ་ལས་མཛད་པ། ༱༢ ཡུམ་དོན་མ། ༱༣ འ་ཌུ་མ། ༱༤ སྲས་དོན་མ། ༱༥ དཀར་མ། ༱༦ དམར་མ། ༱༧ རྡོ་རྗེའི་ལུས་ཀྱི་སྲས་བཤད་བཅས་ཏེ། ཨ་ས་ཀེང་མ་རྒྱས་བསྟུས་གཅིག་ཏུ་མཛད་ཅིང་། ལྟན་བུ་མ་ཆེ་ཚུང་སོ་སོར་བགྱང་བ་རྣམ་འགྲེལ་བཞུ་དྲུག་དང་། བཤད་གཞིའི་གཞུང་ཆ་བ་རྡོ་རྗེ་ཆོག་ཤད་། ཁོར་དུ་ཡང་དགོན་པའི་ལུས་སྲས་བཤད་དང་བཅས་པ་ཁྱོན་ཆོས་ཚན་བཅོ་བརྒྱད་དེ་(ཡོད་ཙོ་ ཨེ་ ལྷ་ མ་ ཡ་ ཧཱུ ཀྱི་རྒྱགས་ཅན་ཀྱི་)གླེགས་བམ་དྲུག་ཏུ་མཛད་དོ། ।[124]

དེ་དག་ལས་ཡང་དགོན་པའི་རྡོ་རྗེའི་ལུས་ཀྱི་སྲས་བཤད་ཕུད་པའི་རྣམ་འགྲེལ་ཨ་ས་ཀེང་མ་རྒྱས་བསྟུས། ལྟན་བུ་མ་ཆེ་ཚུང་སོ་སོར་བགྱངས་ནི་རྣམ་འགྲེལ་བཞུ་བདུན་ཡོད་ཀྱང་། དེ་དག་ལས་དཀར་མ་དང་། དམར་མ། བཤད་མཛོད་

---

[122] རྣམ་འགྲེལ་བཞུ་གཅིག་གི་ངོས་འཛིན་དང་ཇི་ལྟར་གསུངས་པའི་གོ་རིམ་སྔོན་ཆོད་ཨེ་ཕྱི་བཀའ་འབུམ། པོད། ༡ pp. 1-2, དཔེ་ཆ་འདི་ལ་ཆོས་ཚན་གཉིས་ཡོད་དེ། དབུར་ངོར་ཆེན་གྱིས་མཛད་པའི་རྣམ་འགྲེལ་བཞུ་གཅིག་གི་ངོས་འཛིན་དང་ཇི་ལྟར་གསུངས་པའི་གོ་རིམ་སྔོན་ཆོས་ཞེས་པ་དང་། མཇུག་ཏུ་ཆུས་སྲད་པས་མཛད་པའི་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ངོས་འཛིན་ལམ་འབྲས་ཀྱི་ཆོས་སྣ་ཏྲ་ནི་ཅིང་གིས་ཞེས་པ་མ་དཔེ་བྱིས་མ་ཞིག་དང་། གཞན་ཨ་ཕྱི་བཀའ་འབུམ་དང་། ཐོང་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་སློར་ཐུགས་སྒྲིགས་ནང་གཉིས་ཀ་མཉམ་དུ་དགུས་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིགས་ནས་འདུག ཆུས་སྲད་པའི་གསུང་ནང་ཞེམས་དཔའ་བྱག་དཀར་བས་མཆན་བུ་བཏབ་པ་ཡོད་དེ། དེ་ཡང་ "ཅེས་པ་འདི་རྣམས་ཆུས་སྲད་པ་གཅིང་ཅིམས་པ་ཐོ་ཐེ་རྒྱལ་མཚན་ཀྱི་གསུང་ལ་ལྷག་ཆད་ཀྱི་མཆན་བུ་འདི་རྣམས་ཞེམས་དཔའ་བྱག་དཀར་བས་སོ། ।" ཞེས་གསལ་བས་དཔེ་ཁྱང་ཐུབ་ཕྱི་བུར་སྟང་ཡང་། མཱཏ་ཆེན་ཡ་པད་རིན་པོ་ཆེའི་ལམ་འབྲས་དཀར་ཆག་ཏུ་ངོར་ཆེན་གྱི་གསུང་ཡིན་ཞེས་པའི་རྣམ་འགྲེལ་བཞུ་གཅིག་གི་སྔོན་ཞེས་པ་ལས་ངེས་པ་མ་མཇུག

[123] རྣམ་འགྲེལ་བཞུ་གཅིག་གི་དཀར་ཆག ལམ་འབྲས་བལ་ཡུལ་གླིང་པར། པོད། ཉི། p. 767 "དེ་ལ་ཡོངས་རྫོགས་བསྟན་པའི་མཐའ་བདག་དཔལ་ས་སྐྱ་པའི་ཕྱ་ཐུབ་ཀྱི་གཞི་དང་ཆ་བར་ཐུར་པ་ཟླ་བཕྱོན་ས་ཆེན་པོས་མཛད་པའི་རྣམ་འགྲེལ་བཞུ་གཅིག་ཅེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ལ་ངོས་འཛིན་ཚུལ་མང་ན་ཡང་འདིར་གཙོ་བོར་རྡོ་རྗེ་འཛིན་ཀུན་དགའ་བཟང་པོའི་ཞལ་སྔ་ནས། ཨ་གཎ་ཀློག་ཁྱུ་ཡུམ་སྲས་དང་ ।ཟླ་བཟང་འ་ལྟན་སྣ་ཐེང་བོ། ।ཞེས་པའི་སྔོན་གྱིས་གཞིར་བཟུང་། བཞིད་ཚུལ་གཞན་གྱིས་ཟུར་བརྒྱན་ཏེ་ཀུན་དང་མི་འགལ་བར་བསྒྲིགས་ནས་གླིགས་ནས་ཏུ་ཀ་བཞུགས་པ་ལས།" ཞེས་སོགས་བྱུང་།

[124] རྣམ་འགྲེལ་བཞུ་གཅིག་གི་དཀར་ཆག ལམ་འབྲས་བལ་ཡུལ་གླིང་པར། པོད། ཉི། pp. 767-768

མ། བྱ་ཏུ་མ་རྣམས་ནི་ས་ཆེན་གྱིས་མཛད་པ་མིན་ཞིང་། གཞན་ཡང་སེང་མ་རྒྱས་བསྡུས་དང་། ལྷན་བྱ་མ་ཆེ་ཆུང་གང་ཏུང་ལས་གཉིས་ཀ་རྣམ་འགྲེལ་བཅུ་གཅིག་ཏུ་འདྲེན་སྲོལ་མེད། གཞན་རྣམ་འགྲེལ་བཅུ་གཅིག་བཞུགས་པ་རྣམས་ནི་རྗོང་ལུགས་བཞིན་ཚང་བར་ཡོད་དོ། །ངོར་ལུགས་ལས། ངོར་ཆེན་ལྷར་ན། ཟངས་རི་ཕུག་མ་དང་། གྱང་ཏུ་ལྷར་ན། སྟོད་སྨོན་མ་མ་ཚང་། ཚར་ལུགས་དང་གོ་ར་མས་པའི་བཞེད་པ་ལྷར་ན། ཟངས་རི་ཕུག་མ་དང་། མང་ཆུང་མ་གཉིས་དང་བཅས་པ་ད་ལྟའི་རྣམ་འགྲེལ་ཀུན་ལ་མེད་ཅིང། །དཔེ་རྒྱུན་ཡང་མ་རྟེད་དོ། །ཡང་མྱས་སྲད་པས་འ་ཞུ་མ་དང་མང་ཆུང་མ་གཅིག་ཡིན་པར་ཡང་གསུངས་སོ། །[125]

ད་ལྟའི་རྣམ་འགྲེལ་བཅུ་གཅིག་གི་དཔེ་རྒྱུན་མཆེད་པ་ཀུན་གྱི་མ་ཕྱི་སྟེ་དགེའི་རྣམ་འགྲེལ་ཕྱོགས་སྒྲིག་དེ་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། དེའི་མ་ཕྱི་གང་ལ་མཛད་པ་སྒྲིག་པ་པོ་འཇམ་རྒྱལ་རིན་པོ་ཆེའི་དཀར་ཆག་ཏུ་གསལ་ཁ་མ་མཛད་ཀྱང་། ཇོང་ལུགས་བཞིན་གྲངས་ཚང་བར་བཞུགས་པ་དང་། རྣམ་འགྲེལ་བཅུ་གཅིག་པོ་ས་ས་མྱས་སྲད་པས་མཛད་པའི་ངོས་འཛིན་གྱི་ཡི་གེ་བཞིན་ངོས་འཛིན་ཐུབ་པ་དང་། མི་འགྲུལ་བའི་ཆེད་མཏུག་ཏུ་མྱས་སྲད་པའི་རྒྱལམ་གཟེར་གྱི་ཡི་གེ་ལས་སྐྱིང་པོ་བསྡུས་ཏེ་བགོད་པ་བཅས་ཀྱིས་མ་ཕྱི་ཇོང་ལུགས་ཀྱི་དཔེ་རྒྱུན་ཞིག་ཡིན་པར་ངེས་སོ། །མཁན་ཆེན་ཞ་པད་རིན་པོ་ཆེའི་དཀར་ཆག་ཏུ་ཡང་། “ཕྱི་ལོར་པར་བརྒྱབ་པའི་རྣམ་འགྲེལ་བརྒྱད་པོ་དེ་ཡང་ཇོང་པའི་ལུགས་ཡིན།”[126] ཞེས་གསུངས་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་སྟེ་དགེའི་ཤིང་པར་དུ་བཞུགས་པའི་རྣམ་འགྲེལ་བཅུ་གཅིག་རྣམས་ཇོང་ལུགས་ཡིན་པ་ཤེས་ཏེ། སྟེ་དགེ་ཤིང་པར་དུ་ཡོད་པའི་ཡང་དགོན་པའི་རྡོ་རྗེའི་ལུས་ཀྱི་སྦས་བཤད་དང་། རྣམ་འགྲེལ་གཞན་རྣམས་ཕུད་བན་དེ་མ་དང་། ལྷན་བྱ་མ་ཚུད་པའི་ས་ཆེན་གྱི་རྣམ་འགྲེལ་ལྷག་མ་བརྒྱད་པོ་ས་སྒྲ་ཆོས་སྒར་ཀྱིས་ལྷོ་ལོར་པར་སྒྲན་བྱས་ཤིང། དེ་དག་ནི་མ་དཔེ་སྟེ་དགེ་དང་མཚུངས་པར་འདྲུ་གོ། །

ཞར་དུ་ཤེས་ཕྱུབ་པ་ནི། རྣམ་འགྲེལ་སྟེ་དགེའི་ཤིང་པར་འདི་འཇམ་རྒྱལ་རིན་པོ་ཆེས་ཟླར་དུ་པར་སྒྲན་གནང་བ་ལས། ལམ་འབྲས་ཀྱི་དགྱེས་སུ་མེད་པ་དང་། ལམ་འབྲས་ཀྱང་ཚོགས་བཤད་སྟེ་དགེའི་ཤིང་པར་དུ་མེད་ཅིང། སྨོན་བཤད་ཀྱང་ རྒྱུ་སྟེ་ཀུན་བཏུས། སྒྲུབ་ཐབས་ཀུན་བཏུས། ལམ་འབྲས་བླ་མ་བརྒྱད་པའི་རྣམ་ཐར་སོགས་སྔར་པར་དུ་བཀོས་ཟིན་པ་རྣམས་ལས་ལམ་འབྲས་ལ་དགོས་ངེས་ཇི་ཡོད་རྣམས་བླངས་ཤིང། གཞན་པར་དུ་མ་འགོད་པ་རྣམས་

[125] མྱས་སྲད་པའི་རྣམ་འགྲེལ་ངོས་འཛིན། ཇོང་ལུགས་ཀྱི་ཚོགས་སྒོར་ཕྱོགས་བསྡུས། པོད། །།ཀ p. 227 “ཇོ་ཞེས་པ། གཡའ་ལུང་ཇོ་མོ་འ་ཞུ་མའི་ངོར་མཛད་པའི་ཇོ་འབྱམ་མ་དང། འདི་ལ་ཁྱིའི་ཉམས་བྱུང་ནས་འ་ཞུ་འ་ཞུ་ཟེར་བས་འ་ཞུ་མར་གྱེས། མང་ཆུང་མ་དང་ཡང་གཅིག་པར་བཞེད།” ཞེས་བྱུང་།

[126] མཁན་ཆེན་ཞ་པད་རིན་པོ་ཆེའི་ལས་འབྲས་དཀར་ཆག ལམ་འབྲས་བལ་ཡུལ་གླིང་པར། པོད། ཅི། p. 854

གསར་དུ་བཟོས་ཏེ་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་མཛད་པ་ལས། ཆ་ཚད་ཟུར་དུ་པར་བཟོས་པ་མ་ཡིན། དེའི་དབང་གིས་ད་ལྟའི་ལམ་འབྲས་སྟེ་དགེའི་ཤིང་པར་ལས་བྱུང་བའི་དཔེ་རྒྱུན་ཆགས་ལ་སྒྲིག་པ་པོ་བློ་གཏེར་དབང་པོའི་ལམ་འབྲས་སློབ་བཤད་ཀྱི་དཀར་ཆག་དང་མ་མཐུན་པར་ཚད་ལྡན་མང་དུ་འདུག །

ལམ་འབྲས་ཚོགས་སློབ་ཆམ་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་ཆ་ཚད་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིགས་པ་ནི་ས་སྐྱ་ཆོས་སྐར་གྱིས་ལྷི་ལིར་གྲོག་པར་བཏབ་པ་འདི་ཉིད་སྔ་ཕོས་ཡིན་པར་སྟོང་། དེའི་ཆམ་འགྲེལ་དུ་བན་དེ་མ་དང་། ལྟན་བུ་མ་གཉིས་ལག་བྲིས་པར་སྐྱན་བྱས་པ་སྟེ་དགེའི་ཤིང་པར་གྱི་མ་དཔེ་མ་འཕྲོར་བས་ཡིན་ནམ། གཞན་སྟེ་དགེའི་ཆམ་འགྲེལ་ཤིང་པར་བཞིན་བསྐྱར་པར་བཏབ་པ་ཡིན།

འོ་ན་ཇོང་ལུགས་ཀྱི་ཆམ་འགྲེལ་གྱི་དཔེ་རྒྱུན་ཇི་ལྟར་བྱུང་སྙམ་ན། ད་ལྟ་ལོ་ཕུ་དགོན་དུ་ཆམ་འགྲེལ་གྱི་དཔེ་ཁྲིད་བྱིས་མ་ཞིག་མཇལ་དུ་ཡོད་ཅིང་། དེའི་ནང་ཙ་ས་ཅང་མ་དང་། གཉན་མ་གཉིས་གླིགས་བམ་གྱི་དགྱུས་ལུ་ས་ཁོང་ཞིང་।གཞན་སྒས་དོན་མ་ཕུད་ཀ་ནས་ཉ་བར་ཆམ་འགྲེལ་བཀྲད་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིགས་པ་བཞུགས། ལོ་ཕུའི་ཆམ་འགྲེལ་ལྟན་བུ་མའི་མཇུག་ཏུ་ ཚངས་ཇོ་ཇེ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དཔེའོ། ।[127]ཞེས་མཆན་བུ་ཡོད་པ་ལ་བསམ་ན་མ་དཔེ་ཆུས་སྒྲུབ་པའི་ཆམ་འགྲེལ་ལ་བྱས་པར་སྟོང་ཞིང་། ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་མཁས་པ་ངག་དབང་བསམ་གཏན་ (Dr. Cyrus Stearns) གྱིས་ས་སྐྱ་པའི་ལམ་འབྲས་ཆམ་འགྲེལ་སློབ། ཞེས་པའི་ཆམ་འགྲེལ་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་ནང་འ་ཌ་མ་དང་། ཞུ་བྱས་མ། ལྟན་བུ་མ་གསུམ་གྱི་མཇུག་ཏུ་ཆུས་སྒྲུབ་པའི་དཔེ་ཡིན་ཞེས་བྱིས་པ་སྟོང་ཞེས་གསུངས།[128] དེས་ན་ཆུས་སྒྲུབ་པ་ནི་ཆམ་འགྲེལ་བཅུ་གཅིག་ཕྱོགས་སྒྲིག་མཛད་པ་པོ་ཡང་ཡིན་ནམ་སྙམ་སྟེ། དེ་ཡང་ཆུས་སྒྲུབ་པས་ཆམ་འགྲེལ་བཅུ་གཅིག་གི་ངག་ཆགས་མན་ངག་གསལ་བྱེད་ལས་ཆམ་འགྲེལ་བཅུ་གཅིག་གི་ངོས་འཛིན་[129] ཞེས་པ་མཛད་པ་ནི་ད་ལྟ་མཇལ་དུ་ཡོད་པའི་ཆམ་འགྲེལ་གྱི་དཀར་ཆག་གཅིག་ཕུ་དེ་ཉིད་ཡིན། དཀར་ཆག་དེའི་ནང་ཆམ་འགྲེལ་བཅུ་གཅིག་བགྲང་ཚུལ་དང་།

[127] ལོ་ཕུའི་ཆམ་འགྲེལ། ཆོས་ཚན། ཀ f. 81a

[128] Luminous lives: The story of the early masters of the Lam ‘bras Tradition in Tibet. (འོད་འཕྲོ་བའི་སྐྱ་ཆེ། བོད་ཀྱི་ལམ་འབྲས་ཆོས་བཏུད་ཀྱི་བླ་མ་སྔ་རབས་པའི་ལོ་རྒྱུས།) pp. 17, 176

[129] མུས་སྒྲུབ་པའི་ཆམ་འགྲེལ་ངོས་འཛིན་ཀྱི་དཔེ་རྒྱུན་མི་འདྲ་བ་བཞི་བྱུང་བ་ནི། ལམ་འབྲས་སློབ་བཤད་སྔ་ཕྱི་དགེ་ཤིང་པར། བོད། མ། མན་ངག་གསལ་བྱེད་ལས་ཆམ་འགྲེལ་བཅུ་གཅིག་གི་ངོས་འཛིན། ff. 119a-121a, ལམ་འབྲས་ལྷི་ལི་པར་མ། བོད། ཚ། pp. 237-241 སྔ་དགེ་དང་། ལྷི་ལི་པར་མ་གཉིས་ཀར་མང་ཐོས་ཟླ་སྒྲུབ་ཆུ་མཚོའི་གསུང་དུ་ནོར་བར་སྟང་། ཇོང་པའི་ཆོས་སློབ་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་སློབ་ལུགས་བསྟུས། བོད། ༢° ཆམ་འགྲེལ་ཀྱི་ཞལ་མཚོན(=ཚོན)། ཞེས་པ་དཔེ་རྒྱུན་གཅིག་ལ་དབྱའི་ཐྲི་བཤད་ཆམས་ཝེད་པར་གཟིར་ཀྱི་ཡི་གེ་ཀུང་པ་ཞིག་བཞུགས་སོ། ། pp. 1-8

དེ་དག་སོ་སོར་ངོས་འཛིན་ཐུབ་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འགྲེལ་ཚུལ་གང་དང་གང་ཡོད་པ། གཞུང་གི་ཚད་ཇི་ཙམ་ཡོད་པ་སོགས་གསལ་བར་གསུངས། འོ་ན་མུས་སྲད་པས་དཀར་ཆག་རྩོམ་པ་དང་། ཆོས་འགྲེལ་ཀྱི་གཞི་གང་ལ་མཛད་དམ་སྣྲམ་ན། མུས་སྲད་པའི་དཀར་ཆག་འདིའི་མཇུག་བྱང་དུ་ "དེ་ལ་ཨ་ཞིང་མ། གཉན་མ། སྲས་དོན་མ། ཚ་ཕེང་མ། ཟློག་སྐྱ་མ། ལྷན་ཐུ་མ་ཐམས་ཅད་ལ་གྲགས་ཆེ་ཞིང་། དཔེ་གཞན་དག་ཀྱང་དུ་མ་མཐོང་བས་ཡིད་ཆེས་པར་ཡོད་ལ། ཞུ་བྱས་མ། ཟླ་རྒྱལ་མ། ཡུམ་དོན་མ། བཏེ་མ། ཇོ་འབྲུམ་མ་ཐམས་ཅད་ནི། མང་དཀར་བའི་ཕྱག་དཔེ་ལ་ཡིད་ཆེས་པར་བྱས་ནས་ཏིས་པ་ཡིན་ནོ།།"[130] ཞེས་གསུངས་པས་ཆམ་འགྲེལ་དུག་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་དང་། གཞན་ལྟ་མང་དཀར་ཕྱག་དཔེ་ལ་གཞི་བྱས་པར་གསལ།

འོ་ན་མང་དཀར་བ་སུ་ཞིག་སྣྲམ་ན། མང་དཀར་བ་བློ་བཟང་དཀར་མོར་གྲགས་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཉིད་བྲག་ཕུག་པའི་སློབ་ཚྭད་དེ། དེ་ཡང་ཁམས་གླིང་ཚང་བ་ལམ་འབྲས་པ་བློ་བཟང་དཀར་པོས་བྲག་ཕུག་པ་ལས་ལམ་འབྲས་གསན་ནས་ཁམས་སུ་འཆད་ཉན་མཛད་པར་ཁྱོན་ཇོ་ཡེ་ཤེས་དཔལ་[131]གྱིས་ཞུས། དེས་དབུས་གཙང་དུ་འོང་ནས་བྲག་ཕུག་པའི་ཞབས་ལ་གཏུགས། ལམ་འབྲས་ཞུ་བཞིན་པར་བྲག་ཕུག་པ་གཤེགས་ཏེ། ཁྲིད་ཀྱི་འཕྲོ་རི་ཁྲོད་པས་བསྐྱངས། ལོ་མང་སྨྲུབ་པ་དང་སློབ་གཉེར་ལ་ནན་ཏན་མཛད་དེ། ས་སྐྱར་ཐྱོན་པས་ལམ་འབྲས་པ་ཡེ་ཤེས་དཔལ་དུ་གྲགས་ཏེ་འཚད་ཉན་མང་དུ་མཛད། དེའི་སློབ་མ་ཁམས་པ་ཆོས་གླིང་པ་བློ་བཟང་དཀར་མོའམ། ཕྱིས་ལམ་འབྲས་པ་བློ་བཟང་དཀར་མོར་གྲགས་པ་ཕྱི།[132] འདི་ཉིད་ཁམས་ཆམ་ལ་ཁར་འཁྱངས་ཤིང་ས་སྐྱར་ཐྱོན་ཕྱི་ཡེ་ཤེས་དཔལ་

[130] མུས་སྲད་པའི་རྩམ་འགྲེལ་ངོས་འཛིན། ཇོང་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་ཐུགས་བསྡུས། པོད། *ga* p. 235

[131] མང་ཐོས་ཀྱི་བསྟན་ཚིས། གངས་ཅན་རིག་མཛོད། དེབ་ཕྲེང་། ཅ p. 174 "ལུམ་སྟོང་བཞི་བཀྲ་བཅུ་བཞི་པ་ཕུགས་མོ་སྨྲལ་ལོ་ལམ་འབྲས་པ་ཡེ་ཤེས་དཔལ་མདོ་ཁམས་སུ་བྱོན། ལོ་བཅུ་བཞི་པ་ལ་ཉན་ཆེན་པོའི་བུ་ཆེན་བློ་གྲོས་དཀར་པོ་ལ་འཕྲིད་དང་གདམས་པ་གསན། ཞ་ལུར་བུ་ཐོན་ལ་ཕེག་ཆེན་ཁེམས་བསྐྱེད་གསན། ས་སྐྱར་གཞུང་ལུགས་པ་མཁན་ཆེན་གཡག་པ་ལ་རྩམ་རིགས་གསན། ཀུན་སྲང་ཚོས་གྲགས་དཔལ་ལ་ཐོས་ཏྲུ་གསན། ནམ་བཟའ་པ་ལོ་བཅུ་གཉིས་བསྟེན་ཏེ་གསུང་ངག་སོགས་གསན། ཏླ་མ་ཀུ་ཏུ་དབང་ཕྱུག་བཙོན་འགྲུས་ལ་ནི་ཀུ་སོགས་གསན། མཁན་ཆེན་ཏླ་ཆེན་ཀུན[175]དགའ་རྒྱལ་མཚན་ཀྱི་སྲས་གྱང་པ་བཀྲ་ཤིས་བཟང་པོ་ལ་དམར་པོ་སྐོར་གསུམ་སོགས་གསན། ལོ་ལྷ་བཅུ་ནས་ཀྱ་ལྷའི་བར་དུ་གཞན་དོན་ཁོ་ན་མཛད། སྨོན་མའི་མཚོག་ཏྲི་བཟང་དཀར་མོ། མཁན་ཆེན་གཡག་པ་སོགས་ཏེ་ཀྱ་ལྷ་པ་སྨྲལ་ལོ་ཏླ་བ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཉིར་གཤིས་ལ་འཇམ་ས་ལྷ་ཕྲོངས་སུ་ཀཱ་ཤོ། ।" ཞེས་བྱང་།

[132] མཁྱེན་བརྩེའི་ལམ་འབྲས་ཁོག་ཕུབ། ལམ་འབྲས་བལ་ཡུལ་གླིང་པར། པོད། མ། p. 147 "ཡང་བྲག་ཕུག་པའི་སློབ་མ་ཁམས་པ་གླིང་ཚང་ལམ་འབྲས་པ་ཏློ་ཐོས་དཀར་པོ་བྱ་བས་གསན། ཁོང་གིས་ཁམས་སུ་འཚད་ཉན་མང་པོ་བྱས་པར་ཁམས་པ་ཐྱོན་ཇོ་ཡེ་ཤེས་དཔལ་བྱ་བས་ཞུས། དེ་སྐར་དབུས་གཙང་དུ་བྲག་ཕུག་པའི་ཏྲང་དུ་འོང་ནས་སྟང་གསུམ་ཐོག་མཚམས་སུ་བྲག་ཕུག་པ་གཤེགས། ཁྲིད་ཀྱི་འཕྲོ་རི་ཁྲོད་པས་བསྐྱངས།[148] ཏེ། ཕག་རི་ཁར་ཐྱོན་ནས་ལོ་མང་པོ་སྨྲལ་པ་དང་སློབ་ཀཉེར་ནན་ཏན་མཛད་དེ། ས་སྐྱར་ཐྱོན་པས་ལམ་འབྲས་པ་ཡེ་ཤེས་དཔལ་དུ་གྲགས་ཏེ་འཚད་ཉན་མང་དུ་མཛད། དེའི་སློབ་མ་ཁམས་པ་ཆོས་གླིང་པ་བློ་བཟང་དཀར་མོ། ཕྱིས་ལམ་འབྲས་པ་བློ་བཟང་དཀར་མོར་གྲགས་ཏེ། ཁོང་དཔོན་སློབ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་བཤད་སྒྲུབ་མང་པོ་མཛད། འདི་དག་ནས་བཙུན་པ་རྩམས་ལ་རྩམ་འགྲེལ་བཅུ་གཅིག་གི་ལུང་ཐུན་ཁྱོད་མོད། ཇི་བཅུན་ཆེན་པོའི་ངོར་བ་ཆགས་ཟིར་བ་སོགས་ཡོད་དེ། དེང་ས་ཀི་བཅུ་གཅིག་པོ་དང་ཅུང་མི་འདྲ་ཞིང། ལུང་དེ་དག་གིས་གོའབར་མི་ཚོད་པ་ཡིན་གསུངས།" ཞེས་བྱང་།

ལས་གང་མས་པ་གསན། གང་མས་ངག་དང་ཚོས་བརྒྱད་ལ་ཤིན་ཏུ་གུས་ཤིང་། ཐུགས་དམ་བཟང་བར་བརྟེན་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པ་དང་། བོ་དོང་པཎ་ཆེན་ཕྱོགས་ལས་ཆོས་རྒྱལ་གྱིས་ལམ་འབྲས་གསན་ནོ། །[133] དེ་ཉིད་ལོ་མཆོག་པའི་གདན་ས་མང་མཁར་ཁྲ་ཚང་དུ་བཞུগས་པས་མང་དཀར་བར་གྲགས་ཤིང་।[134] ཁོང་ལ་ཆོས་འགྲེལ་བཅུ་གཅིག་གི་ལུང་རྒྱུན་བཞུগས་པ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་དེས་ན་ང་ལྟའི་ཆོས་འགྲེལ་བཅུ་གཅིག་གི་ཕྱིང་ཙམ་ནི་ཁོང་གི་ཕྱག་དཔེའི་རྒྱུན་ལས་མཆེད་པར་སྟང་། དེ་ལྟ་ནའང་མཁྱེན་བརྩེ་དང་། མང་ཐོས། ཞ་ཆྱེས་ཞབས་སོགས་ཀྱི་ཁོག་ཕུབ་ལས་ཁོང་གི་ཆོས་འགྲེལ་བཞེད་ཚུལ་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་མཛད་ཀྱང་।[135] མུས་སྲད་པས་བཞེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་དེ་དག་

---

[133] གྱང་རྒྱའི་ཆོས་འབྱུང་ཁ་སྐོང་། ལམ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པའི་མན་ངག་གི་ཐུང་ཚུལ་གསུང་ངག་རིན་པོ་ཆེ་བསྟན་པ་རྒྱས་པའི་ཉི་འོད། ཨེ་ཕཾ་བཀའ་འབུམ། པོད། ༣ p. 53 “ཡང་གོ་འཚོ་ཡེ་ཤེས་དཔལ་གྱིས་དཔལ་འབར་དུ་བློ་གྲོས་དཀར་པོ་ལ་ལམ་འབྲས་ཞུས་ནས་ཤིན་ཏུ་དད་དེ། དབུས་གཙང་དུ་ཡང། ཐུབ་ཆེན་བཤད་ཕྱག་པ་ལ་སྟང་གསུམ་གྱི་ཁྲིད་ཡན་ཆད་ཐོབ། ལྷག་མ་བློ་གྲོས་བརྟན་པའི་དུབ་ཏུ་ཞུས་ཤིང་དགེ་སྦྱོར་གྱི་འཚོ་བ་ནི་ཀུན་སྦ་བས། མོན་ཕགས་རི་ཁར་ཕྱིན་ནས་གཞུང་བཤད་སོགས་ཀྱི་དགེ་འཛིན་དང། དགེ་སྦྱོར་ལ་ལོ་འགའ་ཞིག་བཞུগས། ཚུར་འོང་ཞ་ལུར་ཡང་བཞུগས་ནས་ས་སྐྱར་ཕྱིན་པས་མཁན་ཆེན་གཡག་པ་དང་བློ་བཟང་དཀར་མོ་སོགས་མང་པོས་ལམ་འབྲས་ཞུས། བློ་བཟང་འདི་མཆམ་ལ་ཁར་སྐྱེས་པ་ཡར་ས་སྐྱར་སྲེལནས་ནས་གླིང་ཚང་དུ་ཞུগས་པ་ཅིག་ཡིན་ཏེ། ཡེ་ཤེས་དཔལ་དང་བློ་བཟང་དཔོན་སློབ་འདི་གཉིས་གང་མས་དགེ་དང་ཚོས་བརྒྱད་ལ་ཤིན་ཏུ་གུས་པ་ཐུགས་དམ་བཟང་བ་ཡིན་འདུག་པས། ཤར་ཙོང་ཁ་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པ་ལ་སོགས་པས་ཀུང་གཙོགས་སུ་ཆྱེད་པ་ཅིག་ཐུང་འདུག་ལ་དེའི་དུས་ན་ས་སྐྱ་པའི་ཐུབ་བརྒྱད་ཀྱི་བསྟན་པ་ཉམས་དམའ། གཞན་ཏུ་ལམ་འབྲས་ལྷོན་མཁན་མཁས་པ་མེད་འདུག་པས། ཁོང་གཉིས་ལ་ལམ་འབྲས་ཀྱི་གནད་ཏུ་ལམ་ཡིན་པ་ལ་གྲངས་ཤུ་བཏབ་པའི་ནོར་ཏུ་ཐུགས་ཀ་ས་སྐྱ་པའི་ཐུབ་བརྒྱད་ཀྱི་བསྟན་པ་ཉམས་དམའ། གཞན་ཏུ་ལམ་ཡིན་ཟེར་བ་[54] འགའ་རེ་ད་ལྟ་གྲགས་པ་ཆ་མས་ལ་ཡང་ལམ་འབྲས་ཀྱི་ཕྱོགས་འགྲོས་སྟང་ལ་མ་དེས་པ་རང་ཏུ་གྲག་གོ།” ཡང་། མང་ཐོས་ཀྱི་བསྟན་ཚིས། གངས་ཅན་རིག་མཛོད། དེབ་ཤེང་། ཅ p. 174 “བྱག་ཕུག་པ་དགོན་རྒྱལ་གྱི་སློབ་མ་ནི། ས་སྐྱ་བུ་སྟོན་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་པོ། གཡག་ཐེ་བ་ནམ་མཁའ་བསོད་ནམས། མདོ་ཁམས་ཆོ་མདོ་དཔལ་འབར་གྱི་ཐིམ་ཚུ་བ་བློ་གྲོས་དཀར་པོ་ཐེ་བློ་བཟང་དཀར་པོར་གྲགས་པ་དང་གསུམ། བློ་བཟང་དཀར་པོའི་སློབ་མ་ནི། གོན་ཇོ་ཡེ་ཤེས་དཔལ་ཡིན་ལ། གོན་ཇོའི་སློབ་མ་ནི་ཁམས་ཀྱི་ཆབ་ལ་ཁ་བ་བློ་བཟང་དཀར་མོ་དང་། མཁན་ཆེན་གཡག་པ་སོགས་ཡིན་ཞིང་ བློ་བཟང་དཀར་མོ་ལ་ལམ་འབྲས་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པ་དང་། པཾ་ཆེན་བོ་དོང་པ་སོགས་ཀྱིས་གསན་ནོ། །” ཞེས་གསུངས།

[134] ཐ་སྐྱད་རིག་གནས་ལྷའི་ཐུང་ཚུལ། གངས་ཅན་རིག་མཛོད། དེབ་ཤེང་། ཅ p. 299 “ལོ་མཆོག་པ་ནི་མང་མཁར་ཁྲ་ཚང་དུ་རྒྱ་འབྲུངས། འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེ་ལས་རབ་ཏུ་ཐུང་། མཚན་མཆོག་ལྷན་ལེགས་པའི་བློ་གྲོས་དགེས་རྒྱུང་མཛོས་པའི་ཏོག་ཅེས་རང་ཉིད་ཀྱིས་འདོགས་པར་ཞུས་པ་བཞིན་བཏགས་ལ། ཕྱིས་ལོ་མཆོག་པ་ཞེས་གྲགས། ཨོང་རྒྱ་མཆེན་ལས་དབང་རྒྱུད་མན་ངག་གསན། ཀ་ཅན་ལ་སོགས་པ་རིག་གནས་མཐའ་དག་བསླབས། བོད་ནི་འགྱུར་རོ་འཚལ་ཀྱི་དཔང་གདམས་ངག་བཀའ་བསྟན་བཅོས་ཕལ་མོ་ཆེའི་ལུང་མངའ་བས། བོད་ཀྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོའི་ཐུགས་ཀ་ཡིན། དཔང་ལོ་ཙྪ་བ་བློ་གྲོས་བརྟན་པ་སྟེ། དཔང་ལོ་ཙྪ་བ་ཐུང། དེའི་སློབ་མ་ནི། དཔང་ལོ་ཙྪ་བ་ཐུང། ཡང་། ཞ་ཆྱེས་ཞབས་ཀྱི་གཤིན་ཇེ་གཤེད་ཆོས་འབྱུང། ཞ་ཆྱེས་ཞབས་ཀྱི་བཀའ་འབྲུམ། བལ་ཡུལ་པར་མ། པ། p. 239 “དགེ་(=དེས་)མང་མཁར་ལོ་ཙྪ་བ་མཆོག་ལྷན་ལེགས་པའི་བློ་གྲོས་ལ་གདམས་ཏེ། འདི་ནི་མང་མཁར་ལོ་ཙྪ་བར་གྲགས་པ་མང་མཁར་ཁྲ་ཚང་དང། དཀར་ལྷོག་ལ་སོགས་པར་བསྟན་པ་[240] སྒེལ་ལ་ཞཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེའི་དྲུང་དུ་བསྙེན་པར་ཚོགས་པ་ཇི་ལྟ་ཡིན་ཏེ། ཁ་ཅིག་ཀ་ཤ་ཁ་ཅིག་ཀ་ཤ་ཁ་ཅིག་ཀ་ཤ་

སྒོས་པ་ཅམ་ལས། དེ་དག་མང་དཀར་བའི་བཞེད་པར་མ་གསུངས་སོ། །[136]

མདོར་ན། ཆོས་འགྱེལ་བཅུ་གཅིག་ལས་ཡ་སེང་མ་དང་། གཉན་མ། ས།ས་དོན་མ། ས্ক་ཐེང་མ་སོགས་ནི་ལྷར་ནས་ཡོངས་སུ་གྲགས་ཤིང་དཔེ་རྒྱུན་ཡང་འཕེལ་བར་སྣང་། གཞན་ཞུ་བྱས་མ་དང་། ཟླ་རྒྱལ་མ། ཇོ་འབྲུམ་མ་སོགས་ཡོངས་སུ་མ་གྲགས་པར་ལུས་པ་ཆེས་ནི། ཆོས་འགྱེལ་བཅུ་གཅིག་གི་ལུང་རྒྱུན་བཞུགས་པར་གྲགས་པའི་མང་དཀར་བ་བློ་བཟང་དཀར་མོར་དཔེ་རྒྱུན་བཞུགས་པ་དང་། དེ་དག་ལ་མྱས་སྦད་པས་ཞིབ་པར་དཔྱད་དེ་ཆོས་འགྱེལ་སོ་སོའི་ངོས་འཛིན་གྱི་དཀར་ཚན་གི་གཟིར་རམ་རྒྱས་བཏབ་ནས་ཆོས་འགྱེལ་བཅུ་གཅིག་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིགས་པར་སྣང་ཞིང་། དེ་ལས་ལོ་ཕྱའི་ཆོས་འགྱེལ་བྱིས་མ་སོགས་ཀྱི་དཔེ་རྒྱུན་འཕེལ་བ་དང་། དེ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་ས্ক་ཏ་མ་འཇམ་རྒྱལ་རིན་པོ་ཆེས་ཆོས་འགྱེལ་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་རྒྱས་པ་པོད་ཏྲ་གཅེ་ལར་ཤེར་ཤ་ཀ་ཡི་ཆ་ལ་ལ་གང་ཟག་ཁ་ཅིག་ཀ། ད་ལྟའི་ཆོས་འགྱེལ་གྱི་དཔེ་རྒྱུན་མཇལ་ཏུ་ཡོད་པ་འདི་དག་ཐུང་བར་སྣང་དོ། །

---

[136] ཕ་ར། པོད། ཀ p. 218 “མང་མ།ལར་ལམ་འབྱས་བློ་བཟང་དཀར་མོ་ལ་ཆོས་འགྱེལ་བཅུ་གཅིག་གི་ལུང་བཞུགས་ཞིང་ཡང་། ཇོ་ཛེའི་ཚོག་ཆང་མ་དང་། རྒྱལ་བ་འཐུང་གནས་ལ་གནང་བའི་དབང་བཞིའི་ངོ་སྤྲོད་ཅེས་སོགས་ཆོས་འགྱེལ་མེད་པ་དང་མ་ཡིན་པ་ལ་གྲངས་སུ་བཏབ་པའི་ནོར་པ་ཏུ་མ་མཐོང་བས་ཡིད་བཏུན་ཏུ་ཟུང་བ་ཅམ་མེད་གསུངས།” ཞེས་བྱང་བ་ཀུན་ཀྱང་ཚར་ཆེན་གྱི་གསུང་རྒྱུན་ལས་བྱང་བར་སྣང་ངོ། །

[136] མྱས་སྦད་པའི་ཆོས་འགྱེལ་ངོས་འཛིན། ཐོང་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་ཕྱོགས་བསྡུས། པོད། ༧ pp. 227-228 “ཡང་ཡ་ཐེང་ལ་བསྡུས་དོན་མ། ཀ་ཐེང་ལ་ཀ་ཐེང་མ། ཡེ་ཤེས་ལྷིང་པོ་ལ་དཀའ་འགྲེལ་མ། དགེ་བཤེས་ཞུ་ལ་ཞུ་བྱས་མ། ཟངས་རི་ལུག་པ་ལ་མངོན་རྟོགས་མ། ཁམས་པ་དཀའ་སྟོན་ལ་གསལ་ཐྲོན། ཇེ་བཙུན་ཆེན་པོ་ལ་ཇོ་ཛེའི་ཚོག་གསལ། བྱང་ས།ེམས་ཟླ་རྒྱལ་ལ་ཡུམ་དོན་མ། རྒྱལ་བ་འཐུང་གནས་ལ་དབང་བཞིའི་ངོ་སྤྲོད་མ། ཤེས་རབ་བཤེས་གཉེན་ལ་སྦས་པ་གསལ་བ། དགེ་བཤེས་གཉན་ལ་གཉན་མ་སྟེ་ཆོས་འགྱེལ་བཅུ་གཅིག ।ཡང་དོན་བསྡུས་མ། ཀ་ཐེང་མ། དཀའ་མོ་མ། ཀུ་སྟོན་མ། ཡུམ་དོན་མ། ས্ক་དོན་མ། ཞུ་བྱས་མ། ཀློག་སྒྲ་མ། མང་ཚུང་མ། གཉན་མ་ཆོས་ཏེ་ཆོས་འགྲེལ་བཅུ་གཅིག་གོ ।ཞེས་བཞེད་པ་འང་སྦད་མོད་ཀྱི།” ཞེས་སོགས་བྱས་ཀྱང་། དེ་ཉིད་མང་དཀར་བའི་བཞེད་པ་ཡིན་པར་གསལ་མ་མཛད་དོ། །

དཔྱད་གཞི་ཡིག་ཚགས་ཀྱི་ཐོ།

- ཀུན་དགའ་ལེགས་གྲུབ་ཀྱི་ཁྲིད་ཡིག་བདེ་ཆེན་བཅུད་སྙིང། = གསུང་ངག་རིན་པོ་ཆེའི་ཁྲིད་ཡིག་བདེ་ཆེན་བཅུད་ཀྱི་སྙིང་པོ། ལམ་འབྲས་བལ་ཡུལ་གླིག་པར། [2008] པོད། ཁོ། ས་སྐྱ་རྒྱལ་ཡོངས་གསུང་རབ་སྒྲོན་གཉེར་ཁང་།
- ཀོང་སྦྱལ་ཀྱི་གཏེར་སྟོན་རྒྱ་ཚའི་རྣམ་ཐར། = ཟབ་མོའི་གཏེར་དང་གཏེར་སྟོན་གྱི་ཐོག་ཏུ་ལྟར་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྡུས་བཀོད་པ་རིན་ཆེན་བཅོ་ལྔ་རལའི་འཕྲེང་བ། རིན་ཆེན་གཏེར་མཛོད། [2007-2008] པོད། ༧ བལ་ཡུལ་ཞེ་ཆེན་གླིག་པར།
- སྐྱ་ར་ཡ་སྐྱབས་ལ་ཞུ་ཡིག ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ་དཔེ་བསྡུར་མ། [2007] པོད། ༥ ཀུང་ཁོའི་པོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྱེན་ཁང་།
- མཁན་ཆེན་ཡ་པང་རིན་པོ་ཆེའི་ལམ་འབྲས་དཀར་ཆག = གསུང་ངག་ལམ་འབྲས་པོད་ ༡༣ ཀྱི་དཀར་ཆག་མཐོང་བ་དོན་ཡོད། ལམ་འབྲས་བལ་ཡུལ་གླིག་པར། [2008] པོད། དི། ས་སྐྱ་རྒྱལ་ཡོངས་གསུང་རབ་སྒྲོན་གཉེར་ཁང་།
- མཁྱེན་བརྩེའི་ལམ་འབྲས་ཁོག་ཕྱག = འཇམ་མགོན་མཁྱེན་བརྩེའི་ལམ་འབྲས་སྒོས་བཤད་ཁྲིད་ཡིག་སྐོར། ལམ་འབྲས་བལ་ཡུལ་གླིག་པར། [2008] པོད། མ། ས་སྐྱ་རྒྱལ་ཡོངས་གསུང་རབ་སྒྲོན་གཉེར་ཁང་།
- གངས་ཅན་པོད་ཀྱི་གནས་བཤད་ལམ་ཡིག་གསར་མ། གཞིས་རྩེ་ས་ལུལ་ཀྱི་གནས་ཡིག ཀ [2014] ཆོས་འཕེལ། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱེན་ཁང་།
- ཀུང་ཏའི་ཆོས་འབྱུང་ཁ་སྐོང་། ལམ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པའི་མན་ངག་གི་བྱུང་ཚུལ་གསུང་ངག་རིན་པོ་ཆེ་བསྟན་པ་རྒྱས་པའི་ཉེ་བོད། ཕེ་ཕུ་བཀའ་འབུམ། [2009-2010] པོད། ༢ ཀུང་ཁོའི་པོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྱེན་ཁང་།
- ཁོ་རམས་པའི་ཆོས་འབྱུང་ཁ་སྐོང་། ལམ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པའི་མན་ངག་གི་བྱུང་ཚུལ་གསུང་ངག་རིན་པོ་ཆེ་བསྟན་པ་རྒྱས་པའི་ཉེ་བོད་ཁ་སྐོང་དང་བཅས་པ། ལམ་འབྲས་བལ་ཡུལ་གླིག་པར། [2008] པོད། པ། ས་སྐྱ་རྒྱལ་ཡོངས་གསུང་རབ་སྒྲོན་གཉེར་ཁང་།
- ཐོ་དཀའ་རིན་པོ་ཆེའི་རང་རྣམ་ཁ་སྐོང་།, མཁན་ཆེན་འཇམ་དབྱངས་བློ་གསལ་བཟང་པོའི་རྣམ་མཁྱེན། ཌི་ལི་པར་མ། [2017] ཕུར་བུ་སྐྱལ་སྐ་ཕེ་སྟོད་རབ་གསལ་ཀྱིས་པར་དུ་བསྐྲུན།
- རྒྱ་སྐོམ་ཚུལ་ཁྲིམས་གྲགས་ལ་ཐྱིང་བ། ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ་དཔེ་བསྡུར་མ། [2007] པོད། ༧ ཀུང་ཁོའི་པོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྱེན་ཁང་།
- རྒྱུད་ལྷ་ཐྱིའི་རྣམ་པར་བཞག་པ། ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ་དཔེ་བསྡུར་མ། [2007] པོད། ༧ ཀུང་ཁོའི་པོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྱེན་ཁང་།
- ཐུ་བསྡུར་མར་པ་ལོ་ཐུའི་རྣམ་ཐར་ཆེན་མོ་མཐོང་བ་དོན་ཡོད།, དཔལ་མཉའ་བདག་ཐུ་བསྡུར་མར་པ་ལོ་ཐུ་བ་ཆོས་ཀྱི་བློ་གྲོས་ཀྱི་གསུང་འབུམ། [2009] སྟོང་ཆ། གངས་ཅན་ཁྱད་ནོར་དཔེ་ཆོགས།
- ང་བཀྲད་མའི་ཚ་འགྲེལ། ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ་དཔེ་བསྡུར་མ། [2007] པོད། ༢༡ ཀུང་ཁོའི་པོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྱེན་ཁང་།
- ངག་ཆོས་ཀྱི་སྟོམ་གསུམ། = སྟོམ་པ་གསུམ་གྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་རྣམ་བཤད་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཟླ་འོད་ནོར་བུ། མཁན་ཆེན་ངག་དབང་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་གསུང་འབུམ། པོད། ཅ། [2000] རིམ་སྒྲིག་ས་སྐྱ་ཆོས་འཕེལ་གླིང་གིས་པར་དུ་བསྐྲུན།
- ལྷ་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་རབས། = གངས་ཅན་ཡུལ་གྱི་ས་ལ་སྦྱོང་པའི་མཐོ་རིས་ཀྱི་རྒྱལ་བློན་ཐོ་པར་བཙོངས་པའི་དེབ་ཐེར་རྩོགས་ལྟར་གཞོན་ནུའི་དགའ་སྟོན་དཔྱིད་ཀྱི་རྒྱལ་མོའི་གླུ་དབྱངས། [1999] ཤེས་རིག་པར་ཁང་།
- ལྷ་པ་ཆེན་པོའི་གསས་ཡིག = ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཐོབ་ཡིག་གཟུའི་ཚུ་ཐུ། རྒྱལ་དབང་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་འབུམ། [2014] ཕྱི་མ། པོད། ཀ རྒྱལ་དབང་སྒྲ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་ཀྱི་གསུང་འབུམ་དཔེ་ཆོགས། རྣམ་རྒྱལ་གླ་ཚང་ཕན་བདེ་ལེགས་བཤད་གླིང་།
- ལྷགས་འཚང་ཆེན་པོའི་རྣམ་ཐར། = ཕྱིད་པ་གསུམ་ཀྱི་བླ་མ་དཔལ་ས་སྐྱ་པ་ཆེན་པོ་ལྷགས་འཚང་དགེ་ཀྱི་དབང་པོ་ཀུན་དགའ་

རིན་ཆེན་གྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་རོ་མཚར་རྒྱ་མཚོ། ལམ་འབྲས་བལ་ཡུལ་གླིང་པར། [2008] པོད། ཀ། ས་སྐྱ་རྒྱལ་ཡོངས་གསུང་རབ་སྒོས་གཉེར་ཁང་།

ཆོས་ཀྱི་རྗེ་ཀུན་མཁྱེན་ཆེན་པོ་ཡབ་སྲས་བཅོ་ལྔའི་རྣམ་ཐར། རིགས་ལྡན་རྒྱལ་བ་རོ་བཟང་གིས་མཛད་པ། ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་བའི་གསུང་འབུམ། པོད། ཀ། འཛོམ་ཐང་དགོན།

འཛམ་དཔྱངས་ཀུན་དགའ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ཕྱིན་བྱས་རྒྱ་མཚོ་ངོ་མཚར་གཏེར་མཛོད། ལམ་འབྲས་བལ་ཡུལ་གླིང་པར། [2008] པོད། ཏ། རྒྱལ་ཡོངས་གསུང་རབ་སྒོས་གཉེར་ཁང་།

རྗེ་བཙུན་གྱི་གླིགས་བམ་དཀར་ཆག = གསུང་ངག་རིན་པོ་ཆེ་ལམ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པའི་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པ་གླིགས་བམ་གྱི་དཀར་ཆག ལམ་འབྲས་བལ་ཡུལ་གླིང་པར། [2008] པོད། ཐ། ས་སྐྱ་རྒྱལ་ཡོངས་གསུང་རབ་སྒོས་གཉེར་ཁང་། ཡང་། ལུ་ཕུའི་ལམ་འབྲས་དཔེ་རྩོམ་བྱིས་མ། པོད། ཀ ནང་བུ་ཡང་བཞུགས།

རྗེ་བཙུན་ཀྱིས་ལྷན་མ་སྒ་འཕེང་ལ་གདམས་པ། ལམ་འབྲས་བལ་ཡུལ་གླིང་པར། [2008] པོད། ད། ས་སྐྱ་རྒྱལ་ཡོངས་གསུང་རབ་སྒོས་གཉེར་ཁང་།

རྗེ་བཙུན་མར་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཀུན་པའི་ངོ་མཚར་བརྗོད་པ། [2014] གནས་ནང་ལུན་ཚོགས་ཆོས་གྲྭིང་ནས་བསྒྲིགས། བོད་ལྷོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱེན་ཁང་།

རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པའི་མགུར་འབུམ། = རྡལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ་རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པའི་རྣམ་མགུར། [1994] Leh-Ladakh, Mahabodhi International Meditation Centre

ཉན་ཆེན་བསོད་ནམས་བཏུན་པའི་རྣམ་ཐར། ལམ་འབྲས་བལ་ཡུལ་གླིང་པར། [2008] པོད། ཀ ས་སྐྱ་རྒྱལ་ཡོངས་གསུང་རབ་སྒོས་གཉེར་ཁང་།

ཉི་ལྷེ་བའི་དཀར་ཆག, ཡོངས་རྫོགས་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེའི་ཉམས་ལེན་གྱི་མན་ངག་གསུང་ངག་རིན་པོ་ཆེའི་བྱོན་ཚུལ་ཁོག་ཕྱོགས་དང་བཅས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལེགས་བཤད་འདུས་པའི་རྒྱ་མཚོ། ལམ་འབྲས་བལ་ཡུལ་གླིང་པར། [2008] པོད། ཁ། ས་སྐྱ་རྒྱལ་ཡོངས་གསུང་རབ་སྒོས་གཉེར་ཁང་།

བསྟུང་གནས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་དང་ཕན་ཡོན་སྐོར་ཕྱོགས་བསྒྲིགས། [2006] བློ་ཏང་ལྷ་རིག་སྒོས་གྲྭིང་།

ཏྲ་ར་ནྲ་ཕའི་གཤིན་རྗེ་གཤེད་ཆོས་འབྱུང་། = རྒྱུད་རྒྱལ་གཤིན་རྗེ་གཤེད་སྐོར་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང་རྒྱས་པ་ཡིད་ཆེས་ངོ་མཚར། ཏྲ་ར་ནྲ་ཕའི་གསུང་འབུམ་དཔེ་བསྡུར་མ། [2008] པོད། *ཀ* ཀུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྱེན་ཁང་།

སྟ་ག་ཚང་ལོ་ཙྭ་བའི་གདུང་རབས། = དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་པའི་གདུང་རབས་འདོད་རྒྱའི་རྒྱ་མཚོ། [2007] ས་སྐྱ་རྒྱལ་ཡོངས་གསུང་རབ་སྒོས་གཉེར་ཁང་།

སྟ་ག་ལུང་ཞབས་ཏུང་གི་གསུང་ལན། ཏྲ་ར་ནྲ་ཕའི་གསུང་འབུམ་དཔེ་བསྡུར་མ། [2008] པོད། ༡༥ ཀུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྱེན་ཁང་།

དོན་བསྡུས་ཚོགས་བཅད་ཡ་ཝིང་མ། = ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བསྡུས་པའི་ཚོགས་སུ་བཅད་པ། ལམ་འབྲས་བལ་ཡུལ་གླིང་པར། [2008] པོད། ཐ། ས་སྐྱ་རྒྱལ་ཡོངས་གསུང་རབ་སྒོས་གཉེར་ཁང་།

དཔལ་བུ་ལྷ་ལྡའི་དབང་ཆོག་དབང་བསྐུར་སྐྱིང་པོ་གསལ་བྱེད། པད་དཀར་གསུང་འབུམ་ཤིང་པར་བསྐྱར་སྐྱེན། [1973-1974] པོད། བ། གནས་འཐུག་དགོན་གྱི་པར་ཁང་། རྡོར་གླིང།

- གཏུང་རབས་ངོ་མཚར་བང་མཛོད། = འཛམ་གླིང་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཐུབ་པའི་རྒྱལ་ཚབ་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་པའི་གཏུང་རབས་རིན་པོ་ཆེ་ཇི་ལྟར་བྱོན་པའི་ཚུལ་གྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ངོ་མཚར་རིན་པོ་ཆེའི་བང་མཛོད་དགོས་འདོད་ཀུན་འཕྲུང་། ཚ་ཁྭེས་ཞབས་ཀྱི་གསུང་འབུམ། [2000] པོད། ཀ ས་སྐྱ་རྒྱལ་ཡོངས་གསུང་རབ་སྒྲོན་གཉེར་ཁང་།
- བདེ་མཆོག་ལྷ་ཏེ་པའི་འབྲུ་འབུམ། ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ་དང་། བསྟར་མ། [2007] པོད། ༡༧ ཀུང་ཁོའི་པོད་རིག་པ་དང་། སྐྱན་ཁང་།
- བདེ་མཆོག་ལྷ་ཏེ་པའི་ལུགས་ཀྱི་བླ་མ་བརྒྱད་པའི་ལོ་རྒྱུས། ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ་དང་། བསྟར་མ། [2007] པོད། ༢༢ ཀུང་ཁོའི་པོད་རིག་པ་དང་། སྐྱན་ཁང་།
- སྟེ་དགེའི་རྣམ་འགྲེལ། པོད། ཨ། ཨེ། ཨཾ། མ། ཡ། ཧཱུཾ། སྟེ་དགེ་ལམ་འབྲས་རྣམ་འགྲེལ་ཤིང་པར། སྒ་བྲ་མ་འཇམ་དབྱངས་རྒྱལ་མཚན་ཀྱིས་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་མཇོད་པ།
- བཙུ་ཁོལ་ཅེས་པ་དཔལ་ལྡེར། ཀུན་མཁྱེན་ཁོ་རམས་པའི་གསུང་འབུམ། སྟེ་དགེ་ཐོར་ས་པར་མ། [2004 -2014] པོད། ན། སྟེ་དགེ་ཐོར་ས་པར། ས་ལ
- རྣམ་འགྲེལ་བཅུ་གཅིག་གི་དཀར་ཆག ལམ་འབྲས་བལ་ཡུལ་གླིག་པར། [2008] པོད། ཏི། ས་སྐྱ་རྒྱལ་ཡོངས་གསུང་རབ་སྒྲོན་གཉེར་ཁང་།
- རྣམ་འགྲེལ་བཅུ་གཅིག་གི་ཏིས་འཛིན་དང་ཇི་ལྟར་གསུངས་པའི་ཁོ་རིམ་སྟོམ་ཚིག ཨེ་ཁཾ་བཀའ་འབུམ། [2009-2010] པོད། ༥ ཀུང་ཁོའི་པོད་རིག་པ་དང་། སྐྱན་ཁང་།
- སྒོར་ཐང་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་སྡྲོད་ནར་མ། ཤངས་པ་བཀའ་བརྒྱད་སོགས་པའི་ཐུ་ཚོགས་གྲེགས་བམ། [2007] པོད། ཀ ས་སྐྱ་རྒྱལ་ཡོངས་གསུང་རབ་སྒྲོན་གཉེར་ཁང་།
- དཔལ་ལྡན་བླ་མ་རྩོག་ཅོག་པ་ཆེན་པོའི་རྣམ་པར་ཐར་པ། ས་སྐྱ་པ་དང་ས་སྐྱ་པ་མ་ཡིན་པའི་བླ་མ་ཁ་ཤས་ཀྱི་རྣམ་ཐར། [2008] པོད། ཇ ས་སྐྱ་རྒྱལ་ཡོངས་གསུང་རབ་སྒྲོན་གཉེར་ཁང་།
- བླ་མ་དམ་པ་ས་བཟང་འཕགས་པ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས་ཀྱི་རྣམ་ཐར། ཨེ་ཁཾ་བཀའ་འབུམ། པོད། ༣ [2009-2010] ཀུང་ཁོའི་པོད་རིག་པ་དང་། སྐྱན་ཁང་།
- བླ་མ་དམ་པའི་ངོ་མཚར་སྦྱང་བ།, ལམ་འབྲས་གཞུང་བཤད་པོད་ནག ལམ་འབྲས་བལ་ཡུལ་གླིག་པར། [2008] པོད། ན། ས་སྐྱ་རྒྱལ་ཡོངས་གསུང་རབ་སྒྲོན་གཉེར་ཁང་།
- བློ་གཏེར་དབང་པོའི་ལམ་འབྲས་སྒྲོན་བཤད་ཀྱི་དཀར་ཆག = གསུང་ངག་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲོན་བཤད་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་པོད་དུམ་བཅུ་བདུན་གྱི་བཞུགས་བྱང་། ལམ་འབྲས་བལ་ཡུལ་གླིག་པར། [2008] པོད། ཏི། ས་སྐྱ་རྒྱལ་ཡོངས་གསུང་རབ་སྒྲོན་གཉེར་ཁང་།
- བློ་གཏེར་དབང་པོའི་གསང་བདག་དགོངས་རྒྱན། = དཔལ་ཀྱིའི་རྡོ་རྗེའི་ཚ་བའི་རྒྱུད་བཏུག་པ་གཉིས་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པ་མ་དག་པ་རྣམས་འཇོམས་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་པར་འགྲེལ་པ་དག་ལྡན་ཞེས་བྱ་བའི་མཆན་ཀྱི་ཏི་ཀā གསང་བདག་རྡོ་རྗེ་འཇོན་པའི་དགོངས་རྒྱན། ལམ་འབྲས་བལ་ཡུལ་གླིག་པར། [2008] པོད། ར། ས་སྐྱ་རྒྱལ་ཡོངས་གསུང་རབ་སྒྲོན་གཉེར་ཁང་།
- དབལ་བཞེད། དལ་ཆེན་བྱིས་མ། Bringing Buddhism to Tibet. [2021] Berlin/Boston, Walter de Gruyter
- འཕྲི་གུང་གཙན་རབས་གསེར་ཕྲེང་། འཕྲི་གུང་བསྟན་འཛིན་པཎ্ཌི་རྒྱལ་མཚན་ཀྱིས་བཙལ་མས། གངས་ཅན་རིག་མཛོད། དེབ་ཕྲེང་། ༡ [1989] པོད་ལྷོངས་པོད་ཡིག་དལ་ཆེན་དལ་སྐྱན་ཁང་།
- འབྲུག་པའི་ཆོས་འབྱུང་། གངས་ཅན་རིག་མཛོད། [1992] དེབ་ཕྲེང་། ༢ པོད་ལྷོངས་པོད་ཡིག་དལ་ཆེན་དལ་སྐྱན་ཁང་།

- འབྲུའི་སྒྲགས་འཆང་བསོད་ནམས་ཚེས་འཕེལ་གྱི་རྣམ་ཐར། = ཐུ་སུ་གའི་རྣལ་འབྱོར་པ་འབྲུའི་སྒྲགས་འཆང་བསོད་ནམས་ཚེས་འཕེལ་གྱི་རྒྱལ་ཁམས་བསྟོར་བའི་ཁྲོགས་བཙོད་གྱི་ཐེང་བ་བཞད་གད་ཆེན་མོ། ལྷམ་འབྲས་བལ་ཡུལ་པར་མ། [2008] པོད། ང་། ས་སྐྱ་རྒྱལ་ཡོངས་གསུང་རབ་སྲོལ་གཞུང་རབ་སྒྲོན་གཉེར་ཁང་།
- མང་ཐོས་ཀྱི་ཁོག་ཕུབ། = གསུང་ངག་རིན་པོ་ཆེའི་ཁོག་ཕུབ་ཀྱི་རྣམ་པར་བཤད་པའི་ཟིན་གཏད་ཀྱི་གཞུ་བྱམ་ཟབ་མོ། ལྷམ་འབྲས་བལ་ཡུལ་གླིག་པར། [2008] པོད། དི། ས་སྐྱ་རྒྱལ་ཡོངས་གསུང་རབ་སྲོལ་གཞུང་རབ་སྒྲོན་གཉེར་ཁང་།
- མང་ཐོས་ཀྱི་བསྟན་ཚིས། = བསྟན་ཚིས་གསལ་བའི་ཉིན་བྱེད། ཐ་སྐྱད་རིག་གནས་ལྷའི་ཐུང་ཚུལ། གངས་ཅན་རིག་མཛོད། [1987] དེབ་ཕྲེང། ཅ་ པོད་ལྷོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་།
- མན་ངག་གསལ་བྱེད་ལས་རྣམ་འགྲེལ་བཅུ་གཅིག་གི་ངོས་འཛིན། ལྷམ་འབྲས་སློབ་བཤད་སྟེ་དགེ་ཤིང་པར། པོད། མ།
- མར་པའི་ངོ་ཅ་རྡོ་རྗེའི་མགྱར, དཔལ་མཐའ་བདག་སྒྲ་སྒྱུར་མར་པ་ལོ་ཙཱ་བ་ཚེས་ཀྱི་བློ་གོས་ཀྱི་གསུང་འབུམ། [2009] སྟོད་ཚ། གངས་ཅན་ཁྱད་ཅོར་དཔེ་ཚོགས།
- མུས་སྲད་པའི་གཏུང་རབས། = རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་སྲུལ་པ་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱའི་གཏུང་རབས་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ། ས་སྐྱ་རྫོང་ལྷུགས་ཀྱི་ཚོས་སྐོར་ཕྱོགས་བསྡུས། [2017] པོད། ༧ པོད་ལྷོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྩོམ་དཔེ་སྐྱན་ཁང་།
- མུས་སྲད་པའི་རྣམ་འགྲེལ་བཅོས་འཛིན། = ཐུ་ཏྲིན་ཞི་བླ་བཟང་མཛད་པ་ཏ་ཡས། །སྐལ་བཟང་ཁོ་ནའི་འཚོབ་བྱ་གསེར་འགྱུར་ཚེ། །རྡོ་རྗེའི་གསུང་མཆོག་མདུད་པས་ལེགས་བསྡམས་པ། །དེ་ཞིད་རྣམ་འགྲེད་རྣམ་འགྲེལ་བཅུ་གཅིག་པོ། ། མ་འདྲེས་གཟིགས་པའི་བློ་མིག་ལྡན་པ་ཡིས། ། གཟུར་གནས་མཁས་པ་དགྱེས་པའི་ལེགས་བཤད་དོ། ། ས་སྐྱ་རྫོང་ལྷུགས་ཀྱི་ཚོས་སྐོར་ཕྱོགས་བསྡུས། [2017] པོད། ༧ པོད་ལྷོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྩོམ་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། དེའི་དཔེ་རྒྱུན་མི་འདྲ་གཞན་ནི། མཆན་ཙང་། ༢༧ ནང་དྲངས་ཡོད།
- མུས་སྲད་པའི་ལམ་འབྲས་ལམ་བསྐོར་དང་བཅས་པའི་ཐོ། ས་སྐྱ་རྫོང་ལྷུགས་ཀྱི་ཚོས་སྐོར་ཕྱོགས་བསྡུས། [2017] པོད། ༧ པོད་ལྷོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྩོམ་དཔེ་སྐྱན་ཁང་།
- དམར་གྱི་བླ་མ་དམ་པ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས། = བླ་མ་དམ་པ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས། (བོད་ཀྱི་བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་ཞིབ་མོ་རྡོ་རྗེ་དམར་ཚེས་ཀྱི་རྒྱལ་པོས་ས་ཆུ་ཀྱི་གསུང་སྒྲོས་ཟིས་པ།) ལྷམ་འབྲས་བལ་ཡུལ་གླིག་པར། [2008] པོད། དི། ས་སྐྱ་རྒྱལ་ཡོངས་གསུང་རབ་སྲོལ་གཞུང་རབ་སྒྲོན་གཉེར་ཁང་།
- རྡོ་ལུགས། ས་སྐྱ་རྡོ་ལུགས་ཀྱི་ཚོས་སྐོར་ཕྱོགས་བསྡུས། [2017] པོད། ༧ པོད་ལྷོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྩོམ་དཔེ་སྐྱན་ཁང་།
- གཞུང་བཤད་ཟློག་སྐྱ་མ། ལྷམ་འབྲས་བལ་ཡུལ་ཟློག་པར། [2008] པོད། གཽ། ས་སྐྱ་རྒྱལ་ཡོངས་གསུང་རབ་སྲོལ་གཞུང་རབ་སྒྲོན་གཉེར་ཁང་།
- གཞུང་བཤད་དཀར་མ། = གཞུང་རྡོ་རྗེའི་ཚོག་ཟུང་གི་འགྲེལ་པ་དཀར་སྟོན་ལྡན་གྱི་རྡོ་རྗེས་ཞུས་ངོར་བླ་མ་ས་ཆེན་གྱིས་མཛད་པ། ལྷམ་འབྲས་བལ་ཡུལ་ཟློག་པར། [2008] པོད། གཽ ས་སྐྱ་རྒྱལ་ཡོངས་གསུང་རབ་སྲོལ་གཞུང་རབ་སྒྲོན་གཉེར་ཁང་།
- གཞུང་བཤད་དམར་མ། ལྷམ་འབྲས་བལ་ཡུལ་ཟློག་པར། [2008] པོད། ཀཽ། ས་སྐྱ་རྒྱལ་ཡོངས་གསུང་རབ་སྲོལ་གཞུང་རབ་སྒྲོན་གཉེར་ཁང་།
- གཞུང་བཤད་ཟིས་བློ་ལྡན་ཆུ་མཚོའི་གསུང་། མང་ཐོས་ཀྱ་སྐྱབ་ཆུ་མཚོའི་གསུང་སྐོར། [1999] པོད། ཅ། ས་སྐྱ་རྒྱལ་ཡོངས་གསུང་རབ་སྲོལ་གཞུང་རབ་སྒྲོན་གཉེར་ཁང་།
- གཞུང་བཤད་ཟླ་རྒྱལ་མ། ལྷམ་འབྲས་བལ་ཡུལ་ཟློག་པར། [2008] པོད། ཀཽ། ས་སྐྱ་རྒྱལ་ཡོངས་གསུང་རབ་སྲོལ་གཞུང་རབ་སྒྲོན་གཉེར་ཁང་།
- གཞུང་བཤད་བཤད་མཛོད་མ། ལྷམ་འབྲས་བལ་ཡུལ་ཟློག་པར། [2008] པོད། གཽ། ས་སྐྱ་རྒྱལ་ཡོངས་གསུང་རབ་སྲོལ་གཞུང་རབ་སྒྲོན་གཉེར་ཁང་།

- བོད་འཕྲོ་བའི་སྒྲ་ཚོ། བོད་ཀྱི་ལམ་འབྲས་ཆོས་བརྒྱུད་ཀྱི་བླ་མ་སྔ་རབས་པའི་ལོ་རྒྱུས། = Luminous lives: The story of the early masters of the Lam ‘bras Tradition in Tibet. [2001] Boston, Wisdom Publication
- ཡ་ཀ་ཚོས་ཕྲིངས་ཀྱི་གནས་བསྟོད། ས་སྐྱ་ཛོང་ལུགས་ཀྱི་ཚོས་སྐོར་ཕྱོགས་བསྡུས། [2017] པོད། ༡༥ བོད་ལྷོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྩོམ་དཔེ་སྒྲུན་ཁང་།
- ལམ་འབྲས་བརྒྱུད་པའི་གསོལ་འདེབས་བྱག་ཕྱག་པས་མཛད་པ་ཁ་སྐོང་དང་བཅས་པ། ལམ་འབྲས་བལ་ཡུལ་གླིག་པར། [2008] པོད། ལྷ། ས་སྐྱ་རྒྱལ་ཡོངས་གསུང་རབ་སློབ་གཉེར་ཁང་།
- ལམ་འབྲས་ཕྱི་ལི་གླིག་པར། = Sa-skya Lam-'bras Literature Series, Sakya Centre [1983-1985] པོད། ཀ-ཏ ས་སྐྱ་ཚོས་ཚོགས།
- ལམ་ཟབ་མོ་བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར། ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ་དཔེ་བསྡུར་མ། [2007] པོད། ༡༧ ཀུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྒྲུན་ཁང་།
- ལོ་ཕུ་བའི་ཀྱི་རྗོར་མན་ངག་གི་བརྒྱུད་པའི་སྐབས་སུ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་ཟུར་འདེབས། ས་སྐྱ་ཛོང་ལུགས་ཀྱི་ཚོས་སྐོར་ཕྱོགས་བསྡུས། [2017] པོད། ༢༡ བོད་ལྷོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྩོམ་དཔེ་སྒྲུན་ཁང་།
- ལོ་ཕུའི་རྣམ་འགྲེལ་དཔེ་རྩོམ་བྱིས་མ། ཚོས་ཚན། ཀ-ཏ
- ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ་གྱི་དཀར་ཆག = དཔལ་ས་སྐྱའི་རྫོ་བཅུན་ཁོང་མ་ལྷའི་གསུང་རབ་རིན་པོ་ཆེའི་པར་གྱི་སྐོ་འཕར་འཕྲིད་པའི་དཀར་ཆག་འཕྲལ་གྱི་ཁྲེ་མིག ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ་སྒེ་དགེ་ཤིང་པར། པོད། བ།
- ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ་དཔེ་བསྡུར་མ། [2007] པོད། ༡-༢༥ དཔལ་བཙེགས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྩོམ་ཁྱིད་འཇུག་ཁང་ནས་བསྒྲིགས། ཀུང་ཁོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྒྲུན་ཁང་།
- ས་ལོ་ཆེན་པོའི་གསན་ཡིག = དམ་པའི་ཆོས་ཐོས་པའི་རྒྱ་མཚོ་རིན་པོ་ཆེ་པཎ་ཆེ་ཁ་གའི་ཕྱིང་བ། འཇམ་དབྱངས་ཀུན་དགའ་བསོད་ནམས་ཀྱི་གསུང་འབུམ། [2007] ས་སྐྱ་རྒྱལ་ཡོངས་གསུང་རབ་སློབ་གཉེར་ཁང་།
- གསང་སྔགས་ནང་གི་ལྷུང་བཟེད་བརྒྱ་པ། ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ་དཔེ་བསྡུར་མ། [2007] པོད། ༡༢ ཀུང་ཁོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྒྲུན་ཁང་།
- བསོད་ནམས་མཆོག་ལྡན་གྱི་རྣམ་ཐར། = དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་མཁྱེན་བརྩེ་ཆུས་པའི་རང་གཟུགས་དགྱེལ་འཁོར་རྒྱ་མཚོའི་ཁྱབ་བདག་རྗེ་རྡེ་ཁེམས་དཔའི་ངོ་བོ་མཁོན་པོ་བསོད་ནམས་མཆོག་ལྡན་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཡང་མཚན་དང་པའི་རྟོགས་ཤེང། ལམ་འབྲས་བལ་ཡུལ་གླིག་པར། [2008] པོད། ད། ས་སྐྱ་རྒྱལ་ཡོངས་གསུང་རབ་སློབ་གཉེར་ཁང་།
- ཨ་ཁྱེས་ཞབས་ཀྱི་ཁོག་ཕྱུག ཨ་ཁྱེས་ཞབས་ཀྱི་བཀའ་འབུམ། ལམ་འབྲས་བལ་ཡུལ་གླིག་པར། [2008] པོད། ཁ། ས་སྐྱ་རྒྱལ་ཡོངས་གསུང་རབ་སློབ་གཉེར་ཁང་།
- ཨ་ཁྱེས་ཞབས་ཀྱི་ཡོ་རམས་པའི་རྣམ་ཐར། = ཀུན་མཁྱེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བསོད་ནམས་ཕེང་གེའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ངོ་མཚར་གསལ་བའི་ཉིན་བྱེད་བསོད་ནམས་རབ་རྒྱས། ཀུན་མཁྱེན་ཡོ་རམས་པའི་གསུང་འབུམ། [2004-2014] པོད། ཅ ལྷ་དགེ་རྫོང་ཁར་སྐྱོག་པར།
- ཨ་ཁྱེས་ཞབས་ཀྱི་བཙུག་གཏེས་ཀྱི་ཚོག་འགྲེལ། = ཚུལ་བཞི་ལྷོན་དུ་འགྲོ་བ་དང་བཅས་པའི་དཔལ་ཀྱི་རྡོ་རྗེའི་ཚ་རྒྱུད་བཙུག་པ་གཏེས་པའི་ཚོག་འགྲེལ་རྒྱུད་བཤད་བསྟན་པ་རྒྱས་པའི་ཉིན་བྱེད། ཨ་ཁྱེས་ཞབས་ཀྱི་གསུང་འབུམ། [2000] པོད། ཆ ས་སྐྱ་རྒྱལ་ཡོངས་གསུང་རབ་སློབ་གཉེར་ཁང་།
- ཨ་ཁྱེས་ཞབས་ཀྱི་རབ་གནས་དོན་གསལ་ཀྱི་འགྲེལ་པ། = རབ་གནས་དོན་གསལ་ཀྱི་འགྲེལ་པ་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་མཛོད། ཨ་ཁྱེས་ཞབས་

བཀའ་འབུམ། [2000] དཀ། ས་སྐྱ་རྒྱལ་ཡོངས་གསུང་རབ་སྨོན་གཉིར་ཁང་།

- ཚ་ཆེས་ཞབས་ཀྱི་ལམ་འབྲས་ཕྱུང་ཚུལ་གྱི་ཡི་གེ = གསུང་ངག་རིན་པོ་ཆེ་ལམ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པའི་གདམས་ངག་ཟབ་མོ་ཕྱུང་ཚུལ་དོན་གཉིར་དགའ་བ་སྐྱེད་བྱེད། ལམ་འབྲས་བལ་ཡུལ་གླིང་པར། [2008] པོད། ཁ། ས་སྐྱ་རྒྱལ་ཡོངས་གསུང་རབ་སྨོན་གཉིར་ཁང་།
- ཚ་ཆེས་ཞབས་ཀྱི་གཤིན་རྗེ་གཤེད་ཆོས་འཕྱུང་། = དཔལ་གཤིན་རྗེ་གཤེད་དམར་ནག་འཇིགས་གསུམ་གྱི་དམ་པའི་ཆོས་ཕྱུང་བའི་ཚུལ་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཟབ་ཡངས་ཆོས་སྨོ་འབྱེད་པའི་རིན་པོ་ཆེའི་ཁྲེ་མིག་དགོས་འདོད་ཀུན་འཕྱུང་། ཚ་ཆེས་ཞབས་ཀྱི་བཀའ་འབུམ། [2000] པོད། པ། ས་སྐྱ་རྒྱལ་ཡོངས་གསུང་རབ་སྨོན་གཉིར་ཁང་།
- ཚ་ཆེས་ཞབས་ཀྱི་གཤེད་དམར་ཁྲིད་ཡིག = གཤིན་རྗེ་གཤེད་དམར་པོའི་ཤིན་ཏུ་ཐོས་མེད་ཀྱི་མན་ངག་གི་ཁྲིད་ཡིག་དང་འཇམ་དཔལ་ཕྱགས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་འཚར་བྱེད་དོན་གཉིས་ལྷུན་གྱུབ། ཚ་ཆེས་ཞབས་ཀྱི་བཀའ་འབུམ། [2000] པོད། བ། ས་སྐྱ་རྒྱལ་ཡོངས་གསུང་རབ་སྨོན་གཉིར་ཁང་།
- ཚ་ཆེས་ཞབས་ཀྱི་གསན་ཡིག = ཆོས་རྗེ་དཔལ་ལྡན་བླ་མ་དམ་པ་རྣམས་ལས་དམ་པའི་ཆོས་ཇི་ལྟར་ཐོབ་པའི་ཚུལ་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཟབ་རྒྱས་ཆོས་ཀུན་གསལ་བའི་ཉིན་བྱེད། ཚ་ཆེས་ཞབས་ཀྱི་གསུང་འབུམ། [2000] པོད། ཀ-ང་། ས་སྐྱ་རྒྱལ་ཡོངས་གསུང་རབ་སྨོན་གཉིར་ཁང་།

ཆག་ལོ་ཀྱ་བ་ཆོས་རྗེ་དཔལ།

ཀུང་ཁྱེ་དཔལ་འཁོར་ཆོས་སྒྲིའི་

ལྷེབས་བྱིས་ཡིན་པར་སྣང་།

ཆག་ལོ་ཀྱ་བ་ཆོས་རྗེ་དཔལ་རོ་རྗེ་གདན་དུ་བྱོན་པའི་ཞིང་བཀོད། རི་མོ་བ། འཇིགས་བྲལ་རོ་རྗེ། [གོང་དཀར་ཆོས་སྒྲི།]

༦༥། །ཆགས་ལོ་ནུས་པ་ཆོས་རྗེ་དཔལ་གྱི་འགྱུར་ཡིག་དང་བརྩམས་ཆོས་སྐོར་གླེང་བ།

▣ ཡ་འདྲུས་རྒྱལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ། {ས་སྐྱ་ཚོམ་རྒྱིག་ཁང་}

ས་སྐྱ་པཎ་ཆེ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཞལ་སྔ་ནས་ "ལོ་ནུས་པ་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་རྐྱེང་ལ་ཁྱེད་ལས་མཁས་པ་མ་བྱུང་ངེས་པ་ཡིན་" ཞེས་གསུངས། ཞེས་དང་། ཆགས་ལོ་ཆོས་རྗེ་དཔལ་གྱིས་ "ཆོས་འདི་ཤེས་པ་རང་གིས་མི་ཆོག ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་པར་གདའ། འོ་སྐོལ་འཆི་ཁར་མི་འགྱོད་པ་རེ་བྱེད་འཚལ།" གསུངས།

ཆགས་ལོའི་ལམ་ཡིག་ལས་དྲངས།

བསྟོད་དཀའི་ལམ་དང་ཚ་གང་བཀྲིས་སྐོམ་སོགས། །
ཕལ་བའི་སྐྱེ་བོས་བཟོད་དཀའི་ངལ་བ་དག །
དང་དུ་བླངས་ཏེ་འཕགས་ཡུལ་འཛིན་མའི་ལྷོར། །
བྱོན་མཛད་མཁས་གྲུབ་རྣམས་ལ་སྐྱེང་ནས་དད། །
ཁྱད་པར་གངས་ཅན་མུན་པའི་སྨག་ཏུམ་ཁྲོད། །
ཤེས་རིག་སྒྲོན་མེ་སྤར་བའི་ཤིང་ཏ་བ། །
ཐུ་མི་ལ་སོགས་སྟོན་བྱོན་ལོ་ནུའི་ཚོགས། །
དུས་ཀྱི་མཐར་ཡང་དྲན་པའི་ཡུལ་དུ་གྱུར། །

ཐོག་མའི་གཏམ།

ཉེ་ལམ་དཔྱིད་ཀའི་ཉི་མ་རིང་ཞིང་། རྒྱ་གར་བྱང་རྒྱུད་དུ་ཡང་གནམ་གཤིས་ཀྱི་ཚ་དོད་ཉིན་རེ་བཞིན་འཕར་སྒང་ལ་སོང་། གྱང་ཆོགས་ཇེས་ཚ་ཡོལ་དང་སྒགས་ཐོང་པའི་དཔེ་མཛོད་དུ་ཡིག་ཆ་རེ་བསྟོགས་ཏེ་བསྡད། ཆམ་ཐར་དཔེ་བསྒར་མའི་ཁྲོད་ནས་ << ཆག་ལོ་ནམ་པ་ཆོས་ཇེ་དཔལ་གྱི་ཆམ་ཐར། >> ཞེས་པའི་དེབ་ཆུང་དམར་པོ་[1]ཞིག་མཐོང་བ་ནི། ཡུན་རིང་གོང་ནས་ཞལ་གྱེས་པའི་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་བགྲེས་སོང་ཞིག་དང་གློ་རྡོ་ཏོག་ཏུ་མཇལ་བ་ལྟ་བུའི་ཐོ་ལྷང་རྒྱེ། ཐོན་མ།ས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་གཏམ་རྒྱུད་གསེར་ཐང་[2]དང་། རྒྱ་གར་གནས་ཡིག་ལས་[3]ཆག་ལོའི་ཇོར་གདན་དཀར་ཆག་དང་། ལམ་ཡིག་སོགས་[4]ཁུངས་བཙན་ཞིང་བཤད་པ།ས་གསལ་བའི་དཔེར་དྲངས་པ་ལམ་ཙམ་དྲན། གནད་དོན་དེ་དག་ལ་བསམ་སྟེ་ཆག་ལོའི་ཆམ་ཐར་ཞིག་མཇལ་དགོས་བསམ་པ་སྟ་མོ་ནས་ཡོད་པ་དང་། ཆམ་ཐར་འདི་ཉིད་ལ་ཤོག་ངོས་ཀྱང་བཀྲ་དང་ལྟ་ལས་མི་འདུག་པས་ཉིན་ལ་ཞིབ་མཇལ་བྱས་ཤིང་། དེ་ལས་འཕྲོས་ཏེ་ཁོང་ངོ་སྟོད་དང་། བཙན་ཆོས་ཁག་དང་འཕེལ་བའི་གནད་དོན་འགའ་གཤའ་དུ་འགོད་པར་བྱའོ། །

ཆག་ལོའི་ལམ་ཡིག་དང་། དེའི་ཁྱད་ཆོས།

ཆམ་ཐར་འདིའི་ཐོག་པ་ཪོ་ནི། ཆག་ལོའི་ཞལ་སྔོན[5]དགེ་བསྐྱེན་ཆོས་དཔལ་དར་དབྱང་ཡིན། ལ་ལས་འདི་ཆག་ལོའི་དགོན་ཪོ་ཡིན་ཚུལ་གྱི་མཆན་བུ་ཡང་བཏབ་པ་མཐོང་མོད་ཁུངས་གང་ལ་གཏུགས་མ་ཤེས། གང་ལྟར་འདི་ནི་ཆག་ལོ་ཆེན་པོའི་ "གསུང་ཟིན་ཚད་ཟིས་ལ་འཛིན་བའི་དམ་བཅའ་ཅན" ཞེག་ཡིན་པ་ཆམ་ཐར་གྱི་མཏུག་ཏུ་གསལ་ཞིང་། ཁོང་

---

[1] དཔེ་དེབ་འདི་ནི། པཏ་ཆེན་འོས་སྒྲལ་ཀྱིས་མ་ཡིག་ཏུ་ཡོད་པའི་ཡིག་ཆོར་བཀྲ་དང་བཞི་ཙམ་བཅོས་ཏེ་ཞུ་སྒྲིག་གིས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༤ ལོར་ཨ་རྒ་ཏྲ་ནས་བཤད་པ་ཞིག་ཡིན།

[2] དགེ་ཆོས་ཀྱི་གསུང་འབུམ། ཡོད། དང་པོ། གསེར་ཐང་། ཨོག་གྲངས་ ༤༥༧ པར། ཆེས་ཞིབ་མོའི་རྒྱུས་བཤད་པ་དེ་འདྲ་ཆག་ལོས་ཇོ་ཇེ་གདན་ཀྱི་བཤད་པ་ཙམ་ལས་སུས་ཀྱང་མ་གསུངས་པར་སྟོང་། ཞེས་བྱིས་ཡོད།

[3] དཔེར་ན། ཇོ་ཇེ་གདན་ལྟ་བུར་མཚོན་ན་ཡང་། ལོ་སྟོང་ཀི་ཐུར་བྱོན་པའི་རྒྱའི་བཙུན་པ་པུ་ཏེན་དང་། ཐར་ས་ཙང་ཙམས་ཀྱི་ལམ་ཡིག་དང་། ཝོད་ཀྱི་ལོ་ཙུ་པ་ཆག་ཆོས་ཇེ་དཔལ་ཀྱི་ལམ་ཡིག་རྒྱས་པ། བཅོམ་ལྡན་རིག་རལ་ཀྱི་ཇོ་ཇེ་གདན་རྒྱས་བཤད་ཆམས་དང་། དེར་མ་ཟད་སྟོང་ཐང་དགོན་ན་ཇོ་ནག་ལས་གྲུབ་པའི་ཇོ་ཇེ་གདན་ཀྱི་གནས་བཀོད་རྒྱ་གར་ནས་གདན་དྲངས་པ་ཞིག་དང་། ཞེས་སོགས་བྲིས་ཡོད། དགེ་ཆོས་ཀྱི་བཀའ་འབུམ། ཝོད། ༣། པའི་ནང་ཚན་རྒྱ་གར་ལམ་ཡིག ཨོག་གྲངས་ ༤༢༠ པར་གསལ།

[4] དགེ་ཆོས་ཀྱིས་རྒྱ་གར་གནས་ཡིག་ཏུ་ཆག་ལོའི་ལམ་ཡིག་རྒྱས་པ་ཞེས་གསུངས་ལུགས་ལ་དཔྱད་ན། མིག་སྟར་མཇོད་བྱང་མི་གསལ་བའི་ཇོར་གདན་དཀར་ཆག་ཅེས་པ་འདི་ཆག་ལོའི་ལམ་ཡིག་བསྟུས་པ་ཡིན་ནམ་སྙམ་མོ།

[5] ཏུང་དཀར་རིན་པོ་ཆེས་ཐོམ་པ་པོ་འདི་ཆག་ལོའི་ཏུང་ཡིག་ཡིན་ཞེས་བྲིས་འདུག

གིས་སྟོ་པའི་དགེ་བཤེས་ཤེས་རབ་དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པས་བསྐུལ་ངོར། ཆགས་ལོའི་གངས་ས་ "འཇུའི་ཕུར་སྟེབས་སུ་བཙུམས"" ཞེས་མཇུག་བྱང་དུ་བྲིས་ཡོད། ཆགས་ལོའི་རྒྱལ་ཐར་རམ། མཚན་གཞན་ (ཆགས་ལོའི་ལམ་ཡིག་) ཏུ་གྲགས་པ་འདི་ནི་ཆགས་ལོ་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ནས་གང་ཞིག་གསུང་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་བྲིས་པར་བརྒྱན། བསྟན་བཅོས་འདིའི་མཚན་ལ་ཡང་ "བློ་མའི་གསུང་དྲི་མ་མེད་པར་བསྒྲགས་པ"" ཞེས་བཏགས་ཡོད། རྒྱལ་ཐར་འདི་ནི་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་ནང་གི་རྒྱ་གར་དང་། བལ་ཡུལ་ཀྱི་ནང་པའི་གངས་ས་ཁག་གི་ཆགས་འཛིག་གནས་བབ་འཚོལ་ཞིབ་ཐད་ཁྱེད་པས་བཅོན་པའི་དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་གལ་ཆེན་དུ་ཀྱུར་ཡོད།

རྒྱལ་ཐར་འདིའི་འཕྲི་ཡུགས་ནི་དངོས་ཡོད་ལས་བརྒལ་ཏེ་ལྷ་སྣྲོང་ལྷ་བྱའི་རང་བཞིན་དུ་མ་སོང་བར། ལོ་ཐུ་བས་དངོས་སུ་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་པའི་བལ་ཡུལ་མཐིལ་དང་། རྒྱ་གར་ཇོ་ཇེ་གངས། ནལེཎྜ། བྱ་ཚོད་པའི་ཕུང་པོའི་རི། ཡངས་པ་ཅན། རྒྱལ་པོའི་ཁབ། གཞན་ཡང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་སོ་སོའི་གནས་ཚུལ་གནད་བསྡུས་བྲིས་པ་ཁག་ཇོད་ཁྱེད་ཀྱི་ཆ་ནས་གོ་སྒྲ་ཞིང་། གཅོད་མཚམས་ཀྱི་བར་ཐག་ཉེ་བས་ཀློག་བདེ་བ། ནང་པའི་གནས་དང་གང་ཟག་གལ་ཆེའི་བརྡ་ཆད་གསར་པ་རྣམས་ལེགས་སྦྱར་དང་། བོད་སྐད་ཤན་སྦྱར་ཀྱིས་བཀོད་པས་ཁ་གསལ་ཞིང་འཇུག་སྟོ་བ། ཡུལ་སོ་སོའི་རི་ཐང་གི་བཀོད་པ་དང་། ཕྱོང་ཁྱིམ་དུ་ཡོད། ལམ་ཐག ལངོ་བའི་གནས་བབ། ཁྱད་པར་དུ་སྐབས་དེའི་རྒྱ་གར་དང་བལ་ཡུལ་ཀྱི་ཆབ་དཔལ་རིག་གསུམ་ཀྱི་གནས་ཚུལ་སོགས་མཁས་དབང་དགེ་ཚོས་སོགས་དུས་ཕྱིས་རང་རེའི་འགྲུལ་བཞུད་ཟིན་པོ་འདྲི་མཁན་རྣམས་ཀྱི་མིག་དཔེར་ཁྱུར་པ་དང་། རང་ཅག་གསར་བུ་བ་རྣམས་པས་དོ་སྣང་བྱེད་དགོས་པའི་ཁྱད་ཚོས་ཤིན་ཏུ་མང་། མདོར་ན་རྒྱལ་ཐར་འདི་ནི། དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་ནང་ཆགས་ལོ་ཚོས་རྫོ་དཔལ་ཐོག་མར་རིགས་བུས་གང་དུ་སྐུ་འཕྲུངས་པ་ནས་བཟུང་། བར་དུ་སྒྲ་ཐུང་གི་མཛད་པ་ཅི་བསྐྱངས། མཐར་ཞི་བར་མ་གཤེགས་བར་གྱི་གལ་ཆེའི་མཛད་རྒྱལ་ལེའུ་བཅུ་བདུན་གྱི་ནང་དུ་བསྟུས་འཕྲི་བྱས་པའི་འགྲུལ་བཞུད་ཟིན་ཐོ་གྲགས་ཅན་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། དགེ་ཚོས་ཀྱིས་ཆགས་ལོ་ཐུ་བ་ཚོས་རྫོ་དཔལ་གྱི་ལམ་ཡིག་རྒྱས་པ་[6]ཞེས་གསུངས་ས་ཡང་འདི་ཡིན་ལས་ཆེའོ།།

ཆགས་ལོའི་མཚན་ཅན་གྱི་ལོ་ཐུ་བ་དྲུ་ཡོད་དང་། མཚན་གྱི་རྒྱལ་གྲངས།

ང་ཚོས་རྩོམ་ཡིག་གང་ཞིག་བཀླགས་ཀྱང་། ངེས་པར་ཡིད་འཛིག་དགོས་པའི་གནད་དོན་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། མིང་གཅིག་ཀྱང་དུས་སྐབས་མི་འདྲ་བའི་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་དེ་དག་ལ་ས་གནས་དང་། མཚོད་རྟེས། དུས་ཚོད་བཅས་ཀྱི་

[6] དགེ་ཚོས་ཀྱི་གསུང་འབུམ་པོད་གསུམ་པ། རྒྱ་གར་རྩོད་ས་ཤཱཀ་བཤད་གྲྭའི་པར་མ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༧ ཤོག་གྲངས་ ༤༢༠

ཁྱད་པར་གང་ཡོད་ཞིབ་འཇུག་ནས་ཏན་མ་བྱས་ཚེ་ལོ་རྒྱུས་གོང་འོག་བསྟེས་ཏེ་བློག་པ་པོ་རྣམས་མྱུར་ནག་གི་ལམ་བུར་འཇུག་ཉིན་ཡོད། དེས་ན་འདིར་ཡང། བོད་ཀྱི་ཐུང་རབས་ཁྲོད་ཆག་ལོའི་མཚན་ཅན་གྱི་མཁས་པ་ནུ་ཕྱི་བར་གསུམ་བྱོན་པ་ལས། དང་པོའི་མཚན་ལ་ཆག་ལོ་དགུ་བཅོམ་པ་[7] (*༡༧༥-༡༨༧*) ཞུ། དེ་དང་ཆག་ཆོས་རྗེ་དཔལ་(*༡༧ཁ-༡༨༤*) གཉིས་ནི་ཁུ་དབོན་དང་བླ་སྟོབ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཞིང། ཀུན་མཁྱེན་བུས་[8]མཁན་ཆེན་ཞི་བ་འཚོ་ནས་བཟུང། སྒྲ་ཚད་པ་རིན་ཆེན་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་བར་རྒྱ་བལ་གྱི་པཎ্ཌི་ཏ་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་བརྒྱ་དང་ཞོ་གཉིས་བགྱང་བའི་ཁྲོད་དུ་ཡང་ཆག་ལོ་ཁུ་དབོན་གཉིས་ཀ་བྱིས་ཡོད། ཆག་ལོ་གསུམ་པའམ། ཆག་ལོ་རིན་ཆེན་ཆོས་རྒྱལ[9](*༡༥༥ཁ*- ?) ནི། དུས་འཁོར་ཆོས་འབྱུང་དཔག་བསམ་སྟེ་མ[10]མཇུད་པ་པོ་ཡིན་ཏེ། འདི་པ་ཆག་ལོའི་མི་རྒྱུད་ཡིན་ནའང། ཆག་ཆོས་རྗེ་དཔལ་འདས་ནས་ལོ་བརྒྱ་དང་ཀྱ་གྲངས་ཀྱི་རྗེས་སུ་བྱོན་པ་ཞིག་ཡིན་པས། ཆག་ལོའི་མཚན་ཐོག་ཚད་གཅིག་ཏུ་མི་འཛིན་པར་དུས་སྐབས་ས་སོའི་མཁས་པའི་མཇུད་པ་མ་འདྲེས་པར་བྱ་རྒྱ་དེ་ཡང་ལོ་རྒྱུས་འགྲེལ་བཤད་དང། དཔེ་བློག་སྐབས་གཉིས་ཀར་གནད་དོན་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན། འཇམ་མཛོན་ཞ་མེས་ཞབས་ཀྱིས་ “ཆག་ལོ་ཆོས་རྗེ་དཔལ་ནི་དཔྱལ་ལོ་ཙཱ་བ་ལས་སྐུ་གཞོན་ཞིང། ཆོས་རྗེ་ས་པཎ་ལས་ཉུང་བགྱིས་” གསུངས་པ་དང། མང་ཐོས་བློ་སྐྱབ་རྒྱ་མཚོའི་བསྟན་ཅོས་ལས་ཀྱང་ས་པཎ་གྱི་ཞལ་སློབ་ལོ་ཆེན་བཞི་ངོས་འཛིན་སྐབས་ “ལོ་ཆེན་བཞི་ནི་ཆག་ལོ་ཙཱ་བ་ཆོས་རྗེ་དཔལ། གློ་བོ་ལོ་ཙཱ་བ་ཨེས་རབ་རིན་ཆེན། རོང་པ་ཟླ་ལོ་རྣམ་རྒྱལ་རྡོ་རྗེ། ཞང་ལོ་ཙཱ་བ་གྲྭབ་དཔལ་དང་བཞི་པོ།” དང། “ཆག་ལོ་ནི་ཆག་དགྲ་བཅོམ[11]གྱི་དབོན་པོ་སྟེ་མེ་མོ་སྦྱལ་ལོ་བྱོན། ས་པཎ་ལས་ལོ་བཅོ་ལྔས་གཞོན་”

---

[7] འདིས་ནི་ཞང་ལོ་ཙཱ་བ་སོགས་བོད་ཀྱི་བླ་མ་བཅོ་ལྔ་བསྟེན། ཁྱད་པར་སྟེང་པ་ལོ་ཙཱ་བ་ལས་སྒྲ་དང་ལོ་ཙཱ་བགླབས། གསང་འདུས་དང་དུས་འཁོར་སོགས་གསན། མཁལ་གོ་འདུལ་འཛིན་ལས་བསྟེན་པར་ཐོགས། རྒྱ་གར་དུ་འཚོན་པའི་བར་ཚད་ཞི་བླུད་ཁ་སར་ཉི་བསྒྲུབས་པས་ཀྱང་རྟགས་ཐོན་པ་དང། བདེ་མཆོག་གི་ལྷ་ཚོགས་ཀྱིས་ཞལ་གཟིགས་པ་སོགས་ངོ་མཚར་བའི་མཇུད་པ་མང། རྒྱ་གར་དུ་ཇོ་རྗེ་གདན་པ་ཚུང་བ་སོགས་པཾ་ཀྱབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་འགྱུར་མང་པོ་མཇུད། འདི་ལ་ཞལ་སློབ་ཆག་ཆོས་རྗེ་དཔལ་དང། རྒྱ་གར་གྱི་པཾ་ཛེན་རྒྱ་མཚོ་ལ་སོགས་པའི་ཐུགས་སྲས་སྐྱེན་ཀྱགས་ཅན་མང་དུ་བྱོན། སྐུ་ཚེ་ཕྱི་ལོ་པོར་ཇོར་དཀར་གཤད་གཅིག་མཇུད་པ་སོགས་ངོ་མཚར་བའི་ཆུམ་ཐར་ཡོད། དེབ་ཐོག། སྨད་ཚ། ལྷ་ཁ་བཙུ་བཅུ་པའི་མཇུད་ཁང། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༢ ཨོག་གྲངས་ *༡༢༢༥*

[8] བུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང། ཀུང་གོ་བོད་ཀྱི་དཔེ་སྐྱེན་ཁང། ཕྱི་ལོ་ *༡ཀ་༥༥* ཨོག་གྲངས་ *༢༡༠*

[9] འཕགས་སྦྱངས་དགོན་པའི་དཔེ་ཆ་ཇི་རིགས་དཔེ་སྐྱེན་ཁང། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠ཅ ཨོག་གྲངས་ *ཅ༥༠/ ཅ༡ཁ/ ཅ༢༥/ ཅ༢ཁ/ ཅ༢ཀ/ ཅ༥ཀ/ ཅ༥༡/ ཅ᠐ཁ/ ཅ᠐ཀ/* བཅས་ཀྱི་ནང་ཇེ་འདིས་བཙུམས་པ་དང་འགྱུར་མཇུད་པ་གང་ཡིན་མི་གསལ་བའི་དཔེ་ཆ་མང་པོའི་མཚན་བྱང་བགོད་ཡོད་ཅིང། ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོའི་དཔེ་དགོན་གྱི་ཐོ་ཡིག་ལས། དུས་འཁོར་སྒོར་ནང་ཇེ་འདིས་མཇུད་པའི་དུས་འཁོར་ཆོས་འབྱུང་དཔག་བསམ་སྟེ་མ་དང། ཤམ་ཆ་འདི་ཞིང་བགོད་གཤིས་རིམ་བཞིན་བགོད་ཡོད།

[10] དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་བརྒྱད་པ་རིན་པོ་ཆེའི་ཆོགས་པ་བཇོད་པ་དཔག་བསམ་གྱི་སྟེ་མ། དེས་ཆ་འདིའི་མཚན་གཞན་ལ་ཏེའུ་ར་པའི་དུས་འཁོར་ཆོས་འབྱུང་ཞེས་ཀྱང་གྲགས།

[11] འདིས་གསང་འདུས་དང་དུས་འཁོར་སོགས་གསན་ཡུལ་གྱི་བླ་མ་སྟེང་པ་ལོ་ཙཱ་ཚུལ་ཁྲིམས་འབྱུང་གནས་ཀོར་གདན་དུ་བྱོན་སྐབས་བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཆ་མི་ས་ཐང་རྒྱས་གྲགས་པ་དང་ཞལ་མཇལ། ཁོང་གི་དྲུང་དུ་ལོ་བཅུ་བཞུགས། ཕྱིས་གྲུ་གླིང་ཡང་རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས་སྐབས་ཆ་མི་སྐྱ་གཤེགས་

གསུངས་པ་[12]གོང་དུ་དྲངས་མ་ཐག་པའི་ཚ་མེས་ཞལས་ཀྱི་གསུང་དེའི་རྒྱབ་རྟེན་དུ་སྩུར་ཡོད།

མདོར་ན་རྒྱ་གར་པཎ་ཆེན་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མངའ་བར་གྲགས་ཤིང་གྲུབ་པའི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་འདི་བྱོན་པའི་དུས་ནི། ཕྱི་ལོ་ ༡༠༢༢ ནས་ཡར་བཙོས་པའི་མི་ལོ་བརྒྱད་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་ལྔག་གི་ཡར་ལྷོན་ཏེ། དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པ། ཕྱི་ལོ་ ༡༦ལ་ ལོར་ཡབ་ཆག་ལོ་དགྲ་བཅོམ་པའི་གཙུང་དར་མ་འཛུང་གནས་དང་། ཡུམ་ཆོས་འབྱམ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་བོད་དབུས་ཀྱི་གཉལ་སྟང་རྟེའུ་ར་[13]པ་ཞེས་པར་ས་ཕོ་རྫ་ལ་འཁྱུངས། དེང་ས་ཀི་ཞིབ་འཇུག་པ་ཕལ་མོ་ཆེས་ཆག་ལོ་ཆོས་རྗེ་དཔལ་དགྱུང་ལོ་སྒམ་ཅུ་ནང་རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས་ཚུལ་བྱིས་མོད། ཆག་ལོ་དགྲ་བཅོམ་པས་[14]ཉིར་བྱུག་པ་ལ་རྒྱ་གར་དུ་བྱོན་ཞེས་ཅ་ཅང་གསལ་ཡོར་གསུངས་པ་ནི་དཔྱད་གཞི་གལ་ཆེན་ཡིན་ཞིང་། རྒྱ་གར་དུ་ལན་གྲངས་དུ་བྱོན་མིན་སོགས་ནི་བ་དུང་ཞིབ་འཇུག་བྱ་རྒྱུར་ལུས་ཡོད།

ཆོས་རྗེ་དཔལ་འདི་པ་སྐུ་ན་ཚུང་དུས་ནས་མཚན་བཟང་ཡོ་བང་ལྡན་པར་སྣང་སྟེ། ཆོས་ཐར་ལས། “བདུ་གཏུགས་ལྟར་མཛོས་པ། སྣྲན་མཐོན་མཐིང་། ཚོམས་དཀར་མཁྲས་བཞི་བཅུ་ཚང་བ། ལྷགས་སྲབ་ཡངས། སྐུ་འཚམ་ཞིང་མཛོས་པ། ཚངས་པའི་དབྱངས་བང་ལྟར་པ།” ཞེས་བཤད་པ་ཅམ་ཀྱིས་ཆག་ལོ་སྐུ་ན་གཞོན་དུས་ཀྱི་ངོ་མཚར་བའི་དཔེ་བྱད་བཟང་ཡོ་བག་མིག་ལམ་དུ་འཚར་ཐུབ་པ་ཞིག་བྱིས་ཡོད།

དམ་པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་མཚན་དངོས་ལ་ཡེ་ཤེས་དཔལ་བཟང་ཡོ་ཞེ། ཚུང་དུས་ནས་ལོ་ཙྪ་བསྐབས་ཏེ་མཁས་པར་གྱུར་པ་ནས་བཟུང་ཡོངས་གྲགས་སུ་ཆག་ལོ་ཙྪ་བ་ཆོས་རྗེ་དཔལ་དང་། ཆོས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ཡེ་ཤེས་དཔལ་བཟང་ཡོ། ཆག་ཆོས་རྗེ་དཔལ། ཆོས་ཀྱི་དཔལ། ཏཱཀ་ས། མི་ཕྱི་ཞེས་ལེགས་སྦྱར་གྱི་མཚན་དང་། བསྟན་མིང་ལ་ཆག་ལོ་དང་། ཤ་ཀྱའི་དགེ་སློང་ཆོས་རྗེ་དཔལ། ས་སྐྱར་ཆོས་རྗེ་དཔལ། གཞན་ཡང་འགྱུར་རྩོམ་འགའི་མཇུག་བྱང་དུ་དཔལ་ཀྱི་མཐའ་ཅན་དང་། ཆག་ཚུང་ཞེས་བྱིས་པ་སོགས་འབོད་ཚུལ་དུ་མ་ཡོད།

ཟིན། ཐུ་ཕྱིར་རྒྱ་གར་དུ་ལན་གསུམ་བྱོན། འདུལ་བ་རང་གི་རྣམ་བཤད་དང་། ཉི་ཁྲི་གཞུང་འགྲེལ་སོགས་བསྒྱུར། ཆེ་ཐག་བཤད་པ་ཆེན་མོ་བསྐབས་ཏེ་འགྱུར་མགོ་བཅུགས་ཀྱང་མཇུག་མ་གྱུབ་པར་སྣང་། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཙུ་གྱ་བཞིར་བཞུགས་ཚུལ་སོགས་འདིའི་སྐོར་རྒྱས་པར་མཁྱེན་འདོད་དག་གིས་དེབ་ཐོག་ཆ། ལྷ་ཏ་བཤད་བཏུས། མཛོད་ཁང། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༢ ཨོག་གྲངས་ ༡༡༢།

[12] མང་ཐོས་བསྟན་ཐོས་གསལ་བའི་ཉིན་བྱེད། བོད་ལྷོངས་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱན་ཁང། ཕྱི་ལོ་ ༡ཀ་ཅ་ཨོག་གྲངས་ ༧ཅ

[13] འདི་ལ་དེབ་ཐོག་དུ་རྟེའུ་ར་ཞེས་དང་། ཆག་ལོའི་རྣམ་ཐར་དུ་ལྷེའུ་ར་པ། ཞེས་བྱིས་ཡོད།

[14] ཆག་ལོ་དགྲ་བཅོམ་པས་མཇོད་པའི་དུས་འགོར་ཆོས་འབྱུང་དཔག་བསམ་སྒྲི་མར་གསལ།

བདག་གིས་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པ་ལྟར་ན། ཆགས་ཅེས་པ་ནི། རྒས་མིང་དང་ས་མིང་གཉིས་ལས་ཕྱི་མར་ངོས་བཟུང་ནས་ཉམས་བདེ་བར་སྣང་སྟེ། འགོས་ལོ་གཞོན་ནུ་དཔལ་གྱིས[15]ཆགས་ལོ་ཐུ་བ་ཆོས་རྗེ་དཔལ་གྱི་ཁུ་པོ་ཆགས་ལོ་དགུ་བཅོམ་པའི་རྟམ་ཐར་ཡི་གེར་ "ཆགས་གོང་དུ་སྐུ་འབྲུངས"" ཞེས་དང་། ཡི་གེ་གཞན་དུ་ཡང་། "ཕྱི་ལོ་ ༡༥༦༣ ལོར་མེས་བཀྲ་ཤིས་དགའ་བའི་སྒས་སུ། ཆགས་གོང་དུ་" དང་། "ཆོས་རྗེ་དཔལ་གྱི་རྟམ་ཐར་འདིར་ཡང་སྒ་གཉལ་གྱི་སྨོན་ལྗེའུ་རྒྱའི་བྱང་ན་ཆགས་གོང་" བྱིས་ཤིང་། དེ་གཉིས་ལས་གང་ཞིག་ཐོག་མར་བྱུང་མིན་ད་དུང་དཔྱད་དགོས།

༧། ཆགས་ཆོས་རྗེ་དཔལ་གྱིས་བསྒྲུར་ཞིང་བཅོས་མཛད་བའི་དཔེ་ཚན་རེའུ་མིག

སྤྱིར་ཕྱི་ལོ་ ༡༥༧ ལོར་བོད་ལ་དུས་འགྱུར་བྱུང་བའི་རྗེས་སུ། བོད་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་ནས་ཆགས་ལོའི་འགྱུར་ཚོམ་ལ་དཀར་ཆགས་འཕྲི་མཁན་འགའ་རེ་བྱུང་ཡོད་ཅིང་། དེ་དག་ལས་ཆེས་སྔ་བ་ནི་མཁས་དབང་དགེ་ཚོས་དང་ལྡན་དུ་དེབ་ཐེར་སྦྱོན་པོ་ཚེན་འགྱུར་གནང་མཁན། ཡུ་རུ་སའི་མཁས་པ་རོལ་རིག་དང་། ཇར་མན་དུ་གནས་བཞུগས་རྫོང་ཙེ་སྦྱལ་སྐུ་སོགས་ཡིན། དེ་གཉིས་ལས་ཀྱང་ཁྱབས་བཅན་ཞིང་། དེང་རབས་ཞིབ་འཇུག་གི་ཁ་ཕྱོགས་དང་ཉེ་ཨོས་ནི། ཉི་ཧོང་ན་རྒྱན་གཞི་བྱས་ཡོད་པའི་ཅིང་བཀའ་འགྱུར་དུ་ལམ་འཚོལ་ཞིབ[16]ཅེས་པའི་ཐུ་ཚོগས་ནང་འགོད་པ་ཆགས་ལོའི་འགྱུར་གྱི་དཀར་ཆགས་དེ་ཉིད་ཁ་གསལ་ཞིང་ཞིབ་འཇུག་གི་གཞི་རྒྱ་ཆེ་ཨོས་ལུ་སྦྱང་བས། འདིར་དེའི་བང་རིམ་ཇི་བཞིན་སྟེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་དང་ཐོ་གཏུগས་ཏེ་ཁམས་ཞིབ་དང་། དེར་མ་གསལ་བ་ཁག ཆགས་ལོའི་འགྱུར་ཡིག་དང་ཞུས་ཆེན་གནང་བའི་དཀར་ཆགས་ཡིག་ཐོག་ཏུ་འགོད་སྟ་ཨོས་བཅོམ་ལྡན་རིག་རལ་གྱི་བསྟན་པ་རྒྱན་གྱི་ཉི་འོད་[17]དང་། བུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང[18]བཅས་ནས་ཁ་བསྐངས་ཤིང་། ཀན་པ་རང་བྱུང་རྡོ་རྗེའི་ཐུগས་དམ་དཀར་ཆགས་དང་། བསྟན་བཅོས་འགྱུར་རོ་ཅོগ་གི་དཀར་ཆགས་རྒྱལ་མཆོগ་ལྟ་པའི་སྐུ་སྐེར་གྱི་དཔེ་མཛོད་[19]སོགས་འཕྲེལ་ཡོད་ཡིག་ཚང་ཁག་ནས་ཆ་ཤེད་སོན་བྱུང་བའི་ཆགས་ལོའི་བཙན་ཆགས་ཡིན་ངེས་པ་ཁག་གིས་ཟུར་བཏུན་ཏེ་རིམ་བཞིན་འགོད་པར་བྱའོ།།

---

[15] དེབ་ཐེར་སྦྱོན་པོ། སྨྲད་ཆ། ལྷ་ཆ་བཙན་བཏུ་བཟློ་དཔེ་མཛོད་ཁང། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༢ ཨོག་གྲངས་ ༡༢༢༥

[16] Peking Tripitaka Online Search, accessed: May 2021.

[17] རིག་རལ་གྱི་གསུང་འབུམ། པོད་ཀ ས্ব་ཀས། ཨོག་གྲངས་ ༢༣༣

[18] བུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང། ཀུང་ཁོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དཔེ་སྐྱོན་ཁང། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨

[19] འཕགས་སྒྲངས་དཔེ་ཆྱིང་དཀར་ཆགས། སྟོད་ཆ་དང་སྨད་ཆ་གཉིས། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠

༧། འཕགས་པ་མཆོག་ཡང་དག་པར་བཟློག་པ་བདུད་རྩི་ཕྲེ་གཅིག་པ་[20]ཞེས་བྱ་བ།

འདི་ཆགས་ལོའི་འགྱུར་རྩོམ་ཁག་ལས་གྲགས་ཆེ་ཤོས་དང་། ཆོས་རྗེ་ས་པཎ་གྱིས་ཆགས་ལོར་བསྟན་བཟློག་མཛད་དོན་ཡང་འགྱུར་རྩོམ་འདི་མཇལ་བས་ཡིན་པ་ཟུམ་ཐར་ན་གསལ། མཇུག་བྱང་དུ། ཉི་མའི་དཔལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཛད། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་པཎ་ཁ་ཆེན་པོ་ནོར་བུ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་དང་། བླ་མ་རྗེ་བཙུན་རྗོ་རྗེ་འཚང་ཆེན་པོ་དཔལ་ཉི་མའི་དབང་པོའི་འོད་ཟེར་གྱི་ཞལ་སྔ་ནས། ལོ་ཙྭ་བ་ཆགས་དགེ་སློང་ཆོས་རྗེ་དཔལ་གྱིས་བསྒྱུར་ཅིང་ཞུས་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ་པའོ།།

༨། བདལ་བའི་མཆོག་ཕྱག་གཉིས་པའི་ལྟན་ཅིག་སྒྲིས་པའི་ཐུགས་ཐབས།[21]

པཾ་ཆེན་རྗོ་རྗེ་དཏལ་བུ་པས་མཛད། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལྷ་རིག་པཾ་ཆེན་གྱབ་པ་བཀྲེས་པ་རྗེ་བཙུན་རབྷ་རཏྣ་ཏཱ་ཏ་ཀའི་ཞལ་སྔ་ནས་བྱང་། ཆགས་ལོ་ཙྭ་བ་ཤཱཀྱའི་དགེ་སློང་ཆོས་རྗེ་དཔལ་གྱིས་བསྒྱུར་ཅིང་ཞུས་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ་པའོ།།

༩། བདལ་རྗོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོའི་བསྟོད་པ་[22]རྒྱུན་ཆགས་ཞེས་བྱ་བ།

དཔལ་རྗོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོའི་བསྟོད་པ་རྒྱུན་ཆགས་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱ་གར་གྱི་བའི་ཚོགས་ཀྱི་གཙུག་གི་རྗོར་བུ་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྡན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་ཞབས་ཀྱིས་མཛད་པ་རྫོགས་སོ།། །།རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་མ་ཏི་ཀ་ཥྱ་ཎ་ཀ་ཏའི་ཞལ་སྔ་ནས་ཆགས་ལོ་ཙྭ་བ་ཤཱཀྱའི་དགེ་སློང་དཔལ་གྱི་མཐའ་ཅན་གྱིས་བསྒྱུར་ཅིང་ཞུས་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ།

༡༠། རང་བྱིན་གྱིས་བརླབ་པའི་རིམ་པའི་མན་ངག[23]ཅེས་བྱ་བ།

རང་བྱིན་གྱིས་བརླབ་པའི་རིམ་པ་མན་ངག་དང་བཅས་པ་གཤིན་རྗེ་གཤེད་དམར་པོའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་རྫོགས་སོ།། །།སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་མཁས་ཤིང་དངོས་གྲུབ་བརྟེས་པ་བློ་གྲོས་བཟང་པོས་མཛད་པ། པཾ་ཏ་ཆེན་པོ་བླ་མ་རྗེ་བཙུན་ཉི་མའི་དབང་པོའི་འོད་ཟེར་གྱི་ཞལ་སྔ་ནས་གུས་པས་མཉན་ནས་ཆགས་ལོ་ཙྭ་བ་དགེ་སློང་ཆོས་རྗེ་དཔལ་གྱིས་བསྒྱུར་ཅིང་ཞུས་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ་པའོ།།

---

[20] བྱ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་། གྲུང་ཁོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དགེ་སྐྱེན་ཁང་། ཤོག་གྲངས་ ༡༠༧ སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར། པོད་ ཕ། མདུན། ཤོག་གྲངས་ ༡༥

[21] སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར། རྒྱུད། པོད་ ཨ། རྒྱུ། ཤོག་གྲངས་ ༢༢

[22] སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར། རྒྱུད། པོད་ ཨ། མདུན། ཤོག་གྲངས་ ༢༩

[23] བྱ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་། ཤོག་གྲངས་ ༢/༢

༥། མེ་ཏོག་ལྷོང་འཛིན་གྱི་བསྟོད་པ།[24]

ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་མཛད། ཚོས་རྗེ་དཔལ་གྱིས་བཅོས།

༦། ལས་ཀྱི་མཐའ་རྣམ་པར་འཇྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ།[25]

ལས་ཀྱི་མཐའ་རྣམ་པར་འཇྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྗེ་བཙུན་འཕགས་པ་གླུའི་བློའི་ཞབས་ཀྱིས་མཛད་པ་རྫོགས་སོ།། །།རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བློ་མ་རྗེ་བཙུན་མ་ཏི་ཀ་ཤྲཱི་ཛ্ঞ་ན་དང་། བློ་མ་རྗེ་བཙུན་ཆེན་པོ་ར་བཏྲའི་ཞལ་སྔ་ནས་གུས་པར་མཉན་ནས་ཚུལ་ལོ་ཙྪ་བ་ཤཱཀྱའི་དགེ་སློང་ཚོས་རྗེ་དཔལ་གྱིས་བསྒྱུར་ཅིང་ཞུས་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ་པའོ། །

༧། གཤིན་རྗེ་མཐར་བྱེད་དམར་པོའི་སྒྲུབ་ཐབས།[26]

གཤིན་རྗེ་མཐར་བྱེད་དམར་པོའི་སྒྲུབ་ཐབས་རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ཕྱུག་པོ་རྡུ་པས་མཛད་པ་རྫོགས་སོ།། །།རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བློ་མ་རྗེ་བཙུན་ཆེན་པོ་ཉི་མའི་དབང་པོའི་འོད་ཟེར་གྱི་ཞལ་སྔ་ནས། ཚུལ་ལོ་ཙྪ་བ་དགེ་སློང་ཚོས་རྗེ་དཔལ་གྱིས་བསྒྱུར་ཅིང་ཞུས་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ་པ།། །། བྱ་སྟོན་གྱིས་པིར་ཁ་པས་མཛད་པའི་གཤིན་དམར་སྒྲུབ་ཐབས་གཉིས་བཀོད།

༨། འོད་གསལ་འཚར་བའི་རིམ་པ།[27]

དཔལ་གཤིན་རྗེ་གཤིན་དམར་པོའི་བྱིན་གྱིས་བརླབ་པའི་མན་ངག་འོད་གསལ་འཚར་བའི་རིམ་པ་སྒོམ་དཔོན་མཐུ་སྟོབས་ཀྱི་མཚོན་པོ་དཔལ་བི་རྡུ་པས་མཛད་པ་རྫོགས་སོ།། །།རྒྱ་གར་གྱི་པཎ্ཌི་ཏ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོས་བསྒྱུར་བའོ།། །།

༩། གཤིན་རྗེ་གཤེད་དམར་པོའི་སྒྲུབ་ཐབས་ཀྱི་ཚོ་ག[28] །

དཔལ་དཔའ་བོའི་རྒྱལ་པོས་[29]མཛད་པ་རྫོགས་སོ།། །།རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བློ་མ་རྗེ་བཙུན་ཉི་མའི་

---

[24] སྐོ་དགེ་བསྟན་འགྱུར། རྒྱུད། པོད་ཨཀ། མདུན། ཨོཾ་གྱངས་ ༥༢

[25] སྐོ་དགེ་བསྟན་འགྱུར། རྒྱུད། པོད་ དཀ། རྒྱབ། ཨོཾ་གྱངས་ ༡༥༥

[26] སྐོ་དགེ་བསྟན་འགྱུར། རྒྱུད་འགྲེལ། པོད་ ཐི། རྒྱབ། ཨོཾ་གྱངས་ ཅ།ཅ

[27] སྐོ་དགེ་བསྟན་འགྱུར། རྒྱུད་འགྲེལ། པོད་ ཐི། རྒྱབ། ཨོཾ་གྱངས་ ༢༠

[28] སྐོ་དགེ་བསྟན་འགྱུར། རྒྱུད་འགྲེལ། པོད་ ཐི། མདུན། ཨོཾ་གྱངས་ ༢ཁ

[29] དཔལ་པོའི་རྒྱལ་པོ་ནི། པིར་ཁ་པའི་མཚན་ཡིན་ཞེས་བྱ་སྟོན་གྱིས་གསུངས།

དབང་པོའི་འོད་ཟེར་གྱི་ཞལ་སྔ་ནས་དང་། ཆགས་ལོ་ཐུ་བ་དགེ་སློང་ཆོས་རྗེ་དཔལ་གྱིས་བསྒྲུར་ཅིང་ཞུས་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ་པའོ།། །།

༧༠། བདལ་གཤིན་རྗེ་གཤེད་དམར་པོའི་སྒྲུབ་ཐབས།[30] །

དཔལ་གཤིན་རྗེ་གཤེད་དམར་པོའི་སྒྲུབ་ཐབས། པཎྜི་ཏ་ཆེན་པོ་ཆུལ་འཕྲོར་གྱི་དབང་ཕྱུག་ཕྱུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་གྱུབ་པ། གྱུབ་ཐོབ་ཀྱི་འགོར་ལོས་སྒྲུར་བའི་སྨོན་དཔོན་དཔལ་འཛིན་གྱི་ཞལ་སྔ་ནས་མཛད་པ་རྫོགས་སོ།། །།པཎྜི་ཏ་སྨོན་དཔོན་ཆེན་པོ་རྗེ་བཙུན་ཉི་མའི་དབང་པོའི་འོད་ཟེར་གྱི་ཞལ་སྔ་ནས་དང་། ལོ་ཐུ་བ་ཆགས་དགེ་སློང་ཆོས་རྗེ་དཔལ་གྱིས་གྲགས་པས་མཁན་ནས། མང་ཡུལ་གྱི་བཟོ་གནས་ཆེན་པོར་བསྒྲུར་ཅིང་ཞུས་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ་པའོ།། །།

༧༡། བདལ་གཤིན་རྗེ་གཤེད་དམར་པོའི་དགྱེལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག[31] །

དཔལ་གཤིན་རྗེ་གཤེད་དམར་པོའི་དགྱེལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་པཎྜི་ཏ་ཆེན་པོ་ཆུལ་འཕྲོར་གྱི་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ་དཔལ་འཛིན་གྱི་ཞལ་སྔ་ནས་མཛད་པ་[སྨོན་ནས་ཅས]།། །། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་པཎྜི་ཏ་རྗེ་བཙུན་ཆེན་པོ་དཔལ་གཤིན་རྗེ་གཤེད་ཀྱིས་རྗེས་སུ་གཟུང་བ། ཉི་མའི་དབང་པོའི་འོད་ཟེར་གྱི་ཞལ་སྔ་ནས། ཆགས་ལོ་ཐུ་བ་དགེ་སློང་ཆོས་རྗེ་དཔལ་གྱིས་བསྒྲུར་ཅིང་ཞུས་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ་པའོ།། །།

༧༢། གཤིན་རྗེ་གཤེད་ནག་པོ་ [32]དང་གཤིན་རྗེ་གཤེད་དམར་པོའི་མཆོད་པའི་ཆོ་ག[33] །

གཤིན་རྗེ་གཤེད་ནག་པོ་དང་གཤིན་རྗེ་གཤེད་དམར་པོའི་མཆོད་པའི་ཆོ་ག །སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་པཎྜི་ཏ། དཔལ་འཛིན་གྱི་ཞལ་སྔ་ནས་མཛད་པ་རྫོགས་སོ།། །།པཎྜི་ཏ་ཉི་མའི་དབང་པོའི་འོད་ཟེར་དང་། ཆགས་ཆོས་རྗེ་དཔལ་གྱིས་བསྒྲུར་ཅིང་ཞུས་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ་པའོ།། བྱ་སྟོན་གྱིས་སློབ་དཔོན་ཐུ་ཤ་བརྟས་མཛད་པའི་གཤིན་རྗེ་གཤེད་ནག་པོའི་སྒྲུབ་ཐབས་ཆགས་ལོས་བསྒྲུར་བ་ཡོད་གསུངས།[34]

---

[30] སྒེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར། རྒྱུད་འགྲེལ། པོད་ ཅི། མདུན། ཨོཾ་གྱངས་ ༢༢

[31] སྒེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར། རྒྱུད་འགྲེལ། པོད་ ཅི། རྒྱབ། ཨོཾ་གྱངས་ ༥༤

[32] བྱ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་དུ། གཤིན་རྗེ་གཤེད་ནག་པོའི་སྒྲུབ་ཐབས་ཆོག་གི་སྟང་བ་གྱུབ་པ། གཤེད་དམར་གྱི་སྒྲུབ་ཐབས། དགྱེལ་ཆོག ཅེས་བྱིས་ཡོད། ཨོཾ་ གྱངས་ ༢༢༣

[33] སྒེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར། རྒྱུད་འགྲེལ། པོད་ ཅི། རྒྱབ། ཨོཾ་གྱངས་ ༧༧༨

[34] བྱ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་། ཨོཾ་གྱངས་ ༢༢༥

༡༣།　གཤིན་རྗེ་གཤེད་དམར་པོའི་གཏོར་མའི་ཚོ་ག[35] །

གཏོར་མའི་ཚོ་ག་སྟོན་དཔོན་དཔལ་འཛིན་གྱིས་མཛད་པ་རྫོགས་སོ།། །།རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བློ་མ་རྗེ་བཙུན་ཆེན་པོ་ཉི་མའི་དབང་པོའི་འོད་ཟེར་དང་ཚག་ལོ་ངོ་བ་དགེ་སློང་ཆོས་ཀྱི་དཔལ་གྱིས་བསྒྱུར་ཅིང་ཞུས་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ་པའོ། །

༡༤།　རྣམ་པར་སྣང་མཛད་སྒྲུབ་བས་མཛད་པའི་གཤིན་རྗེ་གཤེད་དམར་པོའི་སྒྲུབ་ཐབས།[36]

གཤིན་རྗེ་གཤེད་དམར་པོའི་སྒྲུབ་ཐབས་དཔལ་རྣམ་པར་སྣང་མཛད་སྒྲུབ་བས་མཛད་པ་རྫོགས་སོ།། །། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བློ་མ་རྗེ་བཙུན་ཆེན་པོ་ཉི་མའི་དབང་པོའི་འོད་ཟེར་གྱི་ཞལ་སྔ་ནས་ཚག་ལོ་ངོ་བ་དགེ་སློང་ཆོས་རྗེ་དཔལ་གྱིས་བསྒྱུར་ཅིང་ཞུས་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ་པའོ།།

༡༥།　གཤིན་རྗེ་གཤེད་ནག་པོའི་སྒྲུབ་ཐབས་ཆོག་གི་སྣང་བ་གྲུབ་པ།[37]

༡༦།　རང་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ།[38]

འདི་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསང་ཆེན་དུ་མཛད་པ་བློ་མ་དམ་པའི་ཞབས་ཀྱི་མན་ངག་གིས་རང་དང་མཉམ་པས་ཀྱང་དྲན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མཁས་པ་འཇིགས་མེད་འཕྲུང་གནས་སྒོས་པས་རྣམ་པར་གསལ་ཞིང་ངེས་པར་བྱས་པ་རང་བྱིན་གྱིས་བརླབ་པའི་རིམ་པའི་མན་ངག་གོ།། །འདི་ལས་ལེགས་བྱས་ཚོགས་རྣམས་ཀྱི། །འཇིགས་མེད་གསུང་གི་འོད་ཟེར་གྱིས། །ཐུར་དུ་འགྲོ་རྣམས་མྱུན་བཅོམ་ཞིང་། །བདེ་མཆོག་དཔལ་གྱི་སྐུ་འཇོན་ཨོཾ། །དངོས་གྲུབ་བརྟེས་པའི་པཎྜི་ཏ་ཆེན་པོ་ཨ་ཙཱ་ར་གཡུས་ཀྱི་ཞལ་སྔ་ནས་མཛད་པ་འདི་རྫོགས་སོ།། །། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་དཔལ་བདེ་མཆོག་ཉིད་དང་དབྱེར་མེད་པའི་པཎྜི་ཏ་ཆེན་པོ་དཔལ་རྗེ་བཙུན་རབྦ་རཱཥྲི་ཏའི་ཞལ་སྔ་ནས་དང་། ལོ་ངོ་བ་ཤཱཀྱའི་དགེ་སློང་ཆོས་རྗེ་དཔལ་གྱིས་བསྒྱུར་ཅིང་ཞུས་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ་པའོ།།

༡༧།　རང་བྱིན་གྱིས་བརླབ་པའི་རིམ་པའི་མན་ངག་དང་བཅས་པ་གཤིན་རྗེ་མཐའ་བྱེད་དམར་པོའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ།[39]

---

[35] སྒེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར། རྒྱུད་འགྲེལ། པོད་ ཅི། མདུན། ཨོཾ་གྲངས་ ༢༢ཀ

[36] སྒེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར། རྒྱུད་འགྲེལ། པོད་ ཅི། རྒྱབ། ཨོཾ་གྲངས་ ༢༢ཁ

[37] བུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་། ཨོཾ་གྲངས་ ༩༥༣

[38] སྒེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར། རྒྱུད་འགྲེལ། པོད ཁ ། མདུན། ཨོཾ་གྲངས་ ༩༥༠

[39] སྒེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར། རྒྱུད་འགྲེལ། པོད་ ཅ ། རྒྱབ། ཨོཾ་གྲངས་ ༢༩༠

๑๙། [གཤིན་རྗེ་ནག་པོའི་]དཀྱིལ་ཆོག[40]

๑๙། གཤིན་རྗེ་གཤེད་ནག་པོའི་སྒྲུབ་ཐབས།[41]

๨๐། ལྷ་ལྡན་སྒྲུབ་ཐབས།[42]

๨๑། རོ་རྗེ་ཕེག་པའི་ཐོམ་པོའི་ལྷང་བ།[43]

རོ་རྗེ་ཕེག་པའི་ལྷང་བ་སྟོབ་དཔོན་ཀུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཞལ་སྔ་ནས་མཛད་པ་རྫོགས་སོ།། །རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་པདྨ་ཀླུ་རལ་རྡང། ཞུ་ཆེན་གྱི་ལོ་ཙྭ་བ་དགེ་སློང་རིན་ཆེན་བཟང་པོས་བསྒྱུར་ཅིང་ཞུས་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ་པའོ།།སྨོན་ཏེས་རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བློ་མ་རྗེ་བཙུན་པཎྜི་ཏ་ཆེན་པོ་མ་ཏི་ཀ་ཨཿཡི་ནའི་ཞལ་སྔ་ནས་དང། ཆགས་ལོ་ཙྭ་བ་ཤཱཀྱའི་དགེ་སློང་ཆོས་རྗེ་དཔལ་གྱིས་ཞུས་ཏེ་དག་པར་བཀྲིས་སོ།།

๨๑། ཡ་ར་པ་ཙ་ནའི་སྒྲུབ་ཐབས།[44]

དངོས་གྲུབ་བརྒྱས་པའི་སྟོབ་དཔོན་མི་ཕམ་པའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་མཛད་པ་རྫོགས་སོ།། །རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བི་ཌཱ་ཏ་ཥཏ་དང། ཆགས་ལོ་ཙྭ་བ་དགེ་སློང་ཆོས་རྗེ་དཔལ་གྱིས་བསྒྱུར་བའོ།།

๨๑། འཇིག་རྟེན་བབང་ཕྱུག་གི་སྒྲུབ་ཐབས།[45]

འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་བཞི་པའི་སྒྲུབ་ཐབས་རྫོགས་སོ།། །སྟོབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པ། ཆགས་ལོ་ཙྭ་བ་ཆོས་རྗེ་དཔལ་གྱིས་ཀུང་དུར་བསྒྱུར་བའོ། །

๨๐། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་རོ་རྗེ་ཕྲེང་བ་ཞེས་བྱ་བ།[46]

དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་རོ་རྗེ་ཕྲེང་བ་ཞེས་བྱ་བ་པཎྜི་ཏ་ཆེན་པོ་གནས་བརྟན་ཙ་ཏྲ་ཡཱ་ཀ་ར་གུપ্ত་མཛད་པ་

---

[40] བྱ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང། ཨོཾ་གྲངས་ ๑๑๓

[41] བྱ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང། ཨོཾ་གྲངས་ ๑๑๫

[42] བྱ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང། ཨོཾ་གྲངས་ ๑๑๙

[43] སྐེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར། རྒྱུད་འགྲེལ། པོད་ ཌི། མདུན། ཨོཾ་གྲངས་ ๗๑๐

[44] སྐེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར། རྒྱུད་འགྲེལ། པོད་ ཏུ། རྒྱབ། ཨོཾ་གྲངས་ ๑๐

[45] སྐེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར། རྒྱུད་འགྲེལ། པོད་ ཏུ། རྒྱབ། ཨོཾ་གྲངས་ ๗๙๗

[46] སྐེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར། རྒྱུད་འགྲེལ། པོད་ ཕུ། མདུན། ཨོཾ་གྲངས་ ๗

རྟོགས་སོ།། །།པཎྜི་ཏ་དེ་ཉིད་དང་ལོ་ཙྪ་བ་ཁེར་གང་བཏེ་འཚོར་ལོ་གྲགས་ཀྱིས་འགྱུར་ལ། དུས་ཕྱིས་ལོ་ཙྪ་བ་ཤེས་རབ་དཔལ་གྱིས་བཅོས་ཤིང་སྒྲུབ་ནས་པཎྜི་ཏ་རཏྣ་རཱཀྵ་ཏ་དང་། ནཱ་ཏུ་ལ་ཥི་ཆ་ཏ་ཀ་ཨ་ཀ་ན་དང་། ཆགས་ཚོས་རྟེ་དཔལ་གྱིས་བཅོས་པ་ལ་སྒྲུབ་ནས་དཔང་ལོ་ཙྪ་བ་བློ་བཏུན་གྱིས་བཅོས་སུ་མི་རུང་བ་ཆགས་བཅོས་ནས་དག་པར་བྱས་པའོ།། །།

༢༥། ཐུགས་སྲོག་གི་ཚོ་ག་འདོད་ཀྱི་རྒྱ་མ་ཞེས་བྱ་བ།[47]

རྟེ་བཙུན་མ་རོ་རྟེ་ཁལ་འབྱོར་མས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་པཎྜི་ཏ་ཆེན་པོ་ཙ་ཁ་ཡ་ཀ་ར་གཙུག་ཕུད་ཞལ་སྟ་ནས་མཛད་པ་རྟོགས་སོ།། །རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་པཎྜི་ཏ་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་དཔལ་བཟང་པོས་བོད་ཡུལ་གྱི་དབུས་དང་སྨོན་སྲིན་བྱ་རིར་རང་འགྱུར་དུ་མཛད་པ་ལ། སྒྲུབ་ཀྱི་པཎྜི་ཏ་ཆེན་པོ་རིག་པའི་གནས་ཆགས་ཐུགས་སུ་ཆུད་པའི་མཁས་པ་དག་དང་། གྲྭབ་པ་བཉེས་པའི་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ་ཆགས་ཀྱི་གསུང་གི་བདུད་རྩིའི་རྒྱུན་གྱིས་ཐུགས་གཏམས་ཤིང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་གཞོལ་བའི་སྨོན་དཔོན་པོའི་ཞབས་ཏེ་མའི་དབང་པོའི་འོད་ཟེར་དང་། ཆགས་ལོ་ཙྪ་བ་དགེ་སློང་ཚོས་རྟེ་དཔལ་གྱིས་ལེགས་པར་བསྒྲུར་ཅིང་གཏན་ལ་ཕབ།

༢༦། བདལ་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་གི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་འགྲེལ་པ།[48]

ལྷ་བའི་ན་བཟའ་ཅན་གྱིས་མཛད། ཉེ་མའི་དབང་པོའི་འོད་ཟེར་དང་ཚོས་རྟེ་དཔལ་གྱི་འགྱུར།

༢༧། ཤེས་རབ་སྙིང་བའི་རྒྱུད་ཐབས།[49]

ཥཱ་ཀ་སྒྲིན་གྱིས་མཛད།[50] ཆགས་ཚོས་རྟེ་དཔལ།

༢༨། བསྡུས་བའི་རིམ་བའི་བསྒྲུབ་ཐབས།[51]

ཀུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛད། རིན་ཆེན་བཟང་པོ་དང་ཚོས་རྟེ་དཔལ་གྱི་འགྱུར།

---

[47] སྟེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར། རྒྱུད་འགྲེལ། པོད་ ཕུ། རྒྱ། ཤོག་གངས་ ༧༥

[48] བྱ་སྟོན་ཚོས་འབྱུང་ལས། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་རྣལ་འབྱོར་རྟོགས་པའི་ཕྲེང་བ་ཞེས་བྱིས་ཡོད། ཤོག་གངས་ ༡༠༢ གསལ་ཞིང་། སྒོར་ཐང་དང་། པེ་ཅིང་བཀའ་འགྱུར་གཉིས་ཀའི་རྒྱུད་འགྲེལ། པོད་ ཕུ། གསལ།

[49] པེ་ཅིང་བཀའ་འགྱུར། རྒྱུད་འགྲེལ། པོད་ ཕུ། མདུན། ཤོག་གངས་ ༧༥

[50] འདིའི་མཛད་པ་པོའི་མཚན་པོད་འགྱུར་མ་དང་། ཕག་མོ་དཀར་མོའི་སྒྲུབ་ཐབས་ཡིན་ཚུལ་དུ་ཚོགས་འདིར་གསལ། https://www.tbrc.org/?locale=bo#!rid=O4CZ358916%7CO4CZ3589164CZ359538$W3PD1288

[51] པེ་ཅིང་བཀའ་འགྱུར། རྒྱུད་འགྲེལ། པོད་ ཁུ། མདུན། ཤོག་གངས་ ༧

།༢༩། **གཤིན་རྗེ་མཐར་བྱེད་ཀྱི་འཕྲུལ་འཁོར་གྱི་ཚོ་ག**[52] །

ཚག་ཚོས་རྗེ་དཔལ། ཉི་མའི་དབང་པོའི་འོད་ཟེར་གྱིས་བསྡུར།

།༣༠། **རྗོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཕྲེང་བ**[53]

རྣོ་རྗེ་ཕག་མོས་མངོན་སུམ་དུ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་པཎྜི་ཏ་ཆེན་པོ་འཇིགས་མེད་འཕྲུང་གནས་སྒྲས་པའི་ཞལ་སྔ་ནས་མཇད་པ་རྗོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཕྲེང་བ་ཞེས་བྱ་བ་རྗོགས་སོ།། །། འདིའི་གཞུང་ཚད་ནི་སྟོང་ཉིས་བཀྲ་བཞུགས་སོ། ། རྒྱ་གར་གྱི་པཎྜི་ཏ་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་དཔལ་བཟང་པོས་འགྱུར་རྩོད་པ་ལ་བཏེན་ནས་སྨོན་འགྲོའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་རང་འགྱུར་མཇད་པའོ།། །། པཎྜི་ཏ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ལན་གཉིས་སུ་ཞུས་ཤིང་གཏུགས་སོ། ། སྒྲུབ་ཀྱི་རྒྱ་གར་གྱི་པཎྜི་ཏ་ཆེན་པོ་མཁས་བཙུན་མཆོག་གི་གྲྭ་པ་བཀྲེས་པ། བླ་མ་རྗེ་བཙུན་ཆེན་པོ་རབ་རྒྱུ་རཏྣ་ཏའི་ཞབས་དང་། བླ་མ་རྗེ་བཙུན་པཎྜི་ཏ་ཆེན་པོ་རེ་བཏྲའི་ཞལ་སྔ་ནས། ཚག་ལོ་ཙྪ་བ་ཤཱཀྱའི་དགེ་སློང་དཔལ་ཀྱི་མཐའ་ཅན་བསྡུར་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ་པའོ།། །།

།༣༧། **སྒྲུབ་བ་ལྷའི་ཚོ་ག**[54] །

སྒྲུབ་བ་ལྷའི་ཚོ་ག་སློབ་དཔོན་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཞི་བས་མཇད་པ་རྗོགས་སོ།། །། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཨུ་དཀ་ཏི་ཤྲཱི་ཛ་ནད། ལོ་ཙྪ་བ་བཀྲེ་བཀྲ་ཤིས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་བསྡུར་བའོ།། །། ཚག་ལོ་ཙྪ་བས་བསྡུར་ཞིང་བཅོས་པའོ། །

།༣༨། **རྒྱུགས་འཛིན་འཆི་ལ་བའི་སྒྲུབ་ཐབས**[55]

པཎྜི་ཏ་ཨ་ཝ་ཡ་ཀ་ར་ཀཱུལྱས་མཇད་པའི་ཕུ་ཐུཪྡ་ཏཱ་ལ་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་རྗོགས་སོ།། །། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་པཎྜི་ཏ་ཨ་ལཱཾ་ཀ་དེ་བ་དང་། ལོ་ཙྪ་བ་ཤཱཀྱའི་དགེ་སློང་ཚུལ་ཁྲིམས་འཕྲུང་གནས་སྒྲས་པས་ཆོས་འཁོར་ཨོང་མའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་བསྡུར་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ་པའོ། ། སྒྲུབ་ཀྱི་པཎྜི་ཏ་མ་ཧཱ་པཱ་ལྷ་ཏི་ཥཏ་དང་། ཚག་ལོ་ཙྪ་

---

[52] པེ་ཅིང་བཀའ་འགྱུར། རྒྱུད་འགྲེལ། པོད་ ཁྱེ། མདུན། ཨོཾ་གྱངས་ ༡༥༤

[53] སྐེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར། རྒྱུད་འགྲེལ། པོད་ ཕུ། རྒྱབ། ཨོཾ་གྱངས་ ༥ཀ

[54] སྐེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར། རྒྱུད་འགྲེལ། པོད་ ཏུ། རྒྱབ། ཨོཾ་གྱངས་ ༢༢༤

[55] སྐེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར། རྒྱུད་འགྲེལ། པོད་ ཚུ། མདུན། ཨོཾ་གྱངས་ ༷༷

བ་དགེ་སློང་ཆོས་རྗེ་དཔལ་གྱིས་བསྒྲུར་ཅིང་དག་པར་བགྱིས་སོ། ། འདི་ལ་ཕྱོགས་ཀུན་ཐབས་[56]ཞེས་བྱིས་པ་ཡང་ཡོད།

३३) འཚགས་པ་ཟླ་ཐྲྭ་ཀྱི་སྨོན་ལམ།[57]

འདི་སྟེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར། སྒ་ཚོགས་ པོད་ ཀྱེ། སྒ་ཚོགས། དཀར་ཆག་ཡང་ ༥༢༥ པར་བཞུགས་མོད། ཆག་ལོ་ཆོས་རྗེ་དཔལ་ཐང་པོ་ཆེར་བཞུགས་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་དུ་ "ཟླ་ཐྲྭ་ཀྱི་སྨོན་ལམ་ཚོགས་སུ་བཅད་པ་དགུ་པ་འགྱུར་བཅོས"ཚུལ་གསུངས་པ་དང་། བསྟན་འགྱུར་དུ་བཞུགས་པའི་སྨོན་ལམ་འདི་གཉིས་ཚོགས་བཅད་ཀྱི་གྲངས་མཐུན་གོ། །

३९) བིར་ལ་པས་མཛད་པའི་གཏོར་ཚོག[58]།

ཡ་མེས་ཞབས་ཀྱིས་[59]ཆག་ལོ་ཆོས་རྗེ་དཔལ་གྱིས་སྟར་མ་འགྱུར་བ་བིར་ལ་པས་མཛད་པའི་གཏོར་ཆོག་བསྒྲུར་ཚུལ་གསུངས་པ་དེ་ཡིན་ནམ་སྙམ།

३५) བདལ་དྲས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལ་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བ།[60] །

སློབ་དཔོན་མཁས་པ་ཆེན་པོ་འཇིགས་མེད་འབྱུང་གནས་སྦས་པས་མཛད་པ་རྫོགས་སོ།། །།པཎ্ཌི་ཏ་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་དང་། བོད་ཀྱི་ལོ་ཙྭ་བ་ཤྲཱི་ཏཱ་ཡིས་བསྒྲུར་བའོ། ། སྨད་ཀྱིས་ཡུལ་མ་ག་ཌྷའི་པཎ্ཌི་ཏ་ཆེན་པོ་མཁས་བཙུན་གྱབ་པ་བཀྲེས་པ་རྣ་ཏུ་ལ་ཕྱིའི་ཁ་དབའི་ཞལ་སྟ་ནས། ཆག་ལོ་ཙྭ་བ་ཤཱཀྱའི་དགེ་སློང་དཔལ་ཀྱི་མཐའ་ཅན་གྱིས་དག་པར་བཅོས་ཤིང་གཏན་ལ་ཕབ་པའོ། ། །

སྣོང་བ་གཟི་བརྗིད་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་རྟག་པ་ཐུགས་གཅིག་པ།[61]

རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བློ་མ་རྗེ་བཙུན་ཆེན་པོ་རེ་བརྩེ་དེ་བའི་ཞལས་དང་། པཾ་ཆེན་མཱ་ཏི་ཀ་ཨྱི་ཚུ་ནའི་ཞལ་སྔ་ནས་ཆགས་ལོ་ཀྱུ་བ་ཆོས་རྗེ་དཔལ་གྱིས་བསྒྲུབ།

༣༧། བདེ་མཆོག་འཁོར་ལོའི་བསྟོད་པ།[62]

༣༨། གཤེན་རྗེ་གཤེད་དམར་པོའི་འཁོར་ལོའི་དེ་ཉིད་ངེས་པར་བཤད་པ།[63]

༣༩། གསང་བ་འདུས་པའི་རྩོད་ལ། ཚ་བའི་རྒྱུད་ལེའུ་བཞི་བདུན་པ།[64]

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་གསང་ཆེན་གསང་བ་འདུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་བཏུག་པའི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་རྫོགས་སོ།། །རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཧྲད་ཏ་ར་ཡཱན་དང་། ཞུ་ཆེན་གྱི་ལོ་ཙྪ་བ་དགེ་སློང་རིན་ཆེན་བཟང་པོས་བསྒྲུར་ཅིང་ཞུས་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ་པ། སྒོང་ཀྱིས་པཎྜི་ཏ་བློ་མ་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ་ཆེན་པོ་རྗེ་བཙུན་ཉི་མའི་དབང་པོའི་ཞལ་སྔ་ནས་ཆགས་ལོ་ཙྪ་བ་དགེ་སློང་ཆོས་རྗེ་དཔལ་གྱིས་གུས་པས་ཞུས་ཤིང་དག་པར་བཅོས་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ་པ།

༤༠། ཧཱུཾ་ཐྲྀའི་ལམ་རིམ[65]།

ཨོ་ལོ་ཀ་ས্ལམ་བཙུ་ (ཙུ) ཚ་གཅིག་དང་ཚོག་བར་གསུམ་པ་ཁ་ཆེ་པཎྜི་ཏ་ཧཱུཾ་ཐྲྀ་ཡི་ཐུ་ཏས་མཛད་པ་ཆགས་ལོ་ཙྪ་བ་ཆོས་རྗེ་དཔལ་གྱི་འགྱུར།

༤༡། ས྄ོམ་པའི་ལྷུང་བ།[66]

༤༢། ཚ་བའི་ལྷུང་བ་བསྡུས་པ།[67] རྩ་བཏྲངས་ཀྱིས་མཛད་པ། ཆོས་ཀྱི་དཔལ་གྱི་འགྱུར།

---

[61] སྒེ་དགེ་བཀའ་འགྱུར། རྒྱུད་འགྲེལ། པོད། ཏ། རྒྱ། ༥ བྱ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་། ཀུང་གོའི་པོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དཔེ་སྐྱེན་ཁང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ ཤོག་གྲངས་ ༢༥༢

[62] པེ་ཅིང་བསྟན་འགྱུར། རྒྱུད་འགྲེལ། པོད། ནེ། མདུན། ཤོག་གྲངས་ ༢༣༥

[63] པེ་ཅིང་བསྟན་འགྱུར། རྒྱུད་འགྲེལ། པོད། པི། རྒྱབ། ཤོག་གྲངས་ ༩༩༤ ཡོད་པར་བཤད་ཀྱང་མ་ནྀད། སྐར་ཐང་། རྒྱུད། པོད་ཞུ་ནང་གསལ་ཚུལ་རྣ་ས་དཔེ་མཛོད་ཁང་གི་སྐར་མའི་རེའུ་མིག་ནང་བྱིས་པར་དཔྱད།

[64] སྒེ་དགེ་བཀའ་འགྱུར། རྒྱུད་འགྲེམ། པོད། ཅ། མདུན། ཤོག་གྲངས་ ༥༠ བྱ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་། ཀུང་གོའི་པོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དཔེ་སྐྱེན་ཁང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༥

[65] རིག་རལ་ཀྱི་གསུང་པོད། ཀ སྐར་གསར། ཤོག་གྲངས་ ༢༢༠

[66] བྱ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་། ཀུང་གོའི་པོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དཔེ་སྐྱེན་ཁང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༥

[67] བྱ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་། ཀུང་གོའི་པོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དཔེ་སྐྱེན་ཁང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༥

๔๓། ལྷང་བ་ཐོམ་པོ།[68]

๔๔། ལྷང་བ་བཅོ་ལྔ་བ།[69]

๔๕། སྨོན་དཔོན་ཟླ་ཐྲྭ་ཀྱིས་མཛད་པའི་ལྷང་བ་བཅས་སོ།[70]།

๔๖། བཟང་སས་འཚར་དུས་ཀྱི་ཐོར་བའི་འབྲས་བུ་ཉིར་བར་མཁོ་བ།[71]

๔๗། འཕགས་པ་ཟླ་ཐྲྭ་ཀྱི་ཐོན་ལམ།[72]

๔๘། རྟེན་ངག་མེ་ལོང་གི་ལྷོད[73]བཅས་སོ། ।

๔๙། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་བསྡུས་པ།[74]

གོང་སྨོས་དེ་ནས་ནི་དཔེ་མཚོན་ཙམ་ཡིན་ཞིང་། ཞིབ་ཕྱ་བདག་དང་བདག་གི་ལས་རོགས་འདུམ་རམས་པ་བསྟན་འཛིན་ཉི་མ་གཉིས་ཀྱིས་ལྟན་དུ་བྱིས་པའི་ཆག་ལོའི་དཀར་ཆག་དེས་བསྡུར་མའི་[75]ནང་གསལ་ཕོར་བཀོད་ཡོད། ཆག་ལོ་ཆོས་རྗེ་དཔལ་ལ་འགྱུར་ཡིག་གི་རྣམ་གྲངས་ཅི་ཡོད་ཀྱི་ཤུགས་ནི་བཅོམ་ལྡན་རལ་གྲི་དང་། དབུས་པ་བློ་གསལ། ཀན་པ་རང་བྱང་རྡོ་རྗེ། བུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་སོགས་གཞིར་བཟུང་སྟེ་བསྒྲིགས་ཤིང་། Japan Otani University ཉི་ཏོང་ཚོ་ཏ་ནི་སློབ་ཆེན་གྱི་པེ་ཅིང་བཀའ་འགྱུར་དུ་ཐོག་འཚོལ་[76]ཞིབ་ཀྱི་རེའུ་མིག་ཏུ་བཀོད་པའི་ཆག་ལོའི་འགྱུར་ཡིག་ཁག་དང་ཞིབ་བསྡུར་ཐོག་འགྱུར་ཚན་དེ་དག་གི་མཇུག་བྱང་དུ་གསལ་བའི་རྩོམ་པ་པོའི་མཚན་དང་ལོ་ཐུན་བ་སུ་ཡིན་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་ཁག་ཕལ་ཆེར་སྔོ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་ཇི་བཞིན་དུ་ཁ་སྐོང་ཞུས་ཡོད། མདོར་ན་ཆག་ལོ་ཐུན་ཆོས་རྗེ་དཔལ་ཀྱིས་འགྱུར་བ་དང་། དག་བཅོས་ཞུས་དེས་པའི་དཔེ་ཚན་ནང་། སྒྲུབ་ཐབས་བཅོ་ལྔ་དང་། མདོ་གཅིག ཀྱུད་གསུམ། མངོན་རྟོགས་གསུམ། གཙམས་ངག་གསུམ། འགྲེལ་བ་དགུ། བསྟན་བཅོས་བྱུག ཆོ་ག་བཅུ་གསུམ། བསྟོད་

[68] བུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་། ཀུང་ཁོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དཔེ་སྒྲུན་ཁང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༥

[69] བུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་། ཀུང་ཁོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དཔེ་སྒྲུན་ཁང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༥

[70] བུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་། ཀུང་ཁོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དཔེ་སྒྲུན་ཁང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༥

[71] སྟེ་དགེ། པོད། བཙོ་རིག་པ། ང་། མདུན། ཨོག་གྲངས་ ༡༩ ཟླ་བན་སའི་རྒྱལ་ཡོངས་དཔེ་མཛོད་ཀྱི་དཔེ་ཐོ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩๐༩

[72] སྟེ་དགེ། པོད། ཟླ་ཚོགས། ཉོ། ཨོག་གྲངས་ ༢༧๓ རྒྱབ།

[73] རིག་རལ་ཀྱི་གསུང། བསྟན་པ་རྒྱས་པའི་ཉི་བོད། ཨོག་གྲངས་ ༢༢๨ པར་འགྱུར་ཡིག་ ༡༩ དང་། འགྱུར་བཅོས་མཛད་པ་ ༡๐ བཅས་ཁྱོན་ ༢༩ གསལ།

[74] བུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་། ཀུང་ཁོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དཔེ་སྒྲུན་ཁང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ ཨོག་གྲངས་ ༢๙๗

[75] ཞིབ་ཕྱ་མ་རྒྱ་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གི་དྲ་ཚིགས་སུ་བཀོད་ཡོད།

[76] https://web1.otani.ac.jp/cri/twrpe/peking/index.php The Shin Buddhist Comprehensive Research Institute, Otani University

དཔྱད་གཞིའི་ཁྱངས་དང་། ཉམས་ཞིབ་ཐུས་པའི་གྲྭབ་དོན་རེའུ་མིག

ཚགས་ཡོའི་འགྱུར་ཡིག་དང་འབྲེལ་བའི་དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་གཡས་ཆེན་ཁག			
མཚན།	འགྱུར། / བཅོས། / རང་རྩོམ།		ཁྱོན་བསྡོམས།
དབུས་པ་བློ་གསལ།	༢༧		༢༧
བཅོམ་ལྡན་རིགས་རལ།	འགྱུར།	༡༩	༢༩
	འགྱུར་བཅོས།	༡༠	
བྱ་སྟོན་རིན་ཆེན་ཀུན།	སྟག་འགྱུར།	༣༢	༣༣
	མདོ་འགྱུར།	༡	
ཀཱན་པ་རང་ཐྲུང་རྡོ་རྗེ།			༣᐀
དཔལ་བཀའ་བསྟན་དཀར་ཆག (Peking Tripitaka Online Search)			༣᐀
ཕྱི་ཟླ་ ༡༩༥༩ ནས་ ༢༠༠༩ བར་གྱི་ཉམས་ཞིབ་པའི་གནས་བབ།			
རོལ་རིག ལྷེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་གཞིར་བཟུང་ཀིས་བཀོད་པ།			༣༠
པཾ་ཆེན་འོས་སྒྲལ། ཆགས་ཡོའི་རང་རྩོམ།			༩
རྗོང་ཙེ་སྒྲལ་སྒྲ། འགྱུར།			༣༣
ཏ་ས་དཔེ་མཛོད་ཁང་། འགྱུར་དང་བཅོས་མཛད་པ་བསྟོམས།			༣༠
ཉམས་ཞིབ་པའི་གྲྭབ་དོན་རེའུ་མིག			
བཀའ་འགྱུར།	ཅ		ཀ་།
བསྟན་འགྱུར།	ཀ་ཅ		
རང་རྩོམ།			༣༢
ཁྱོན་འགྱུར་དང་། བཅོས། རང་རྩོམ་བཅས་བསྟོམས།			ཅ᐀

པ་དང་གསོལ་འདེབས་ལྟ་བཅས་བཞུགས། དེ་དག་ཀྱང་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་པོའི་སྒོ་ནས་འདིར་ངོས་འཛིན་རགས་ཙམ་ཞུས་ན། དཔལ་འཛིན་ཀྱིས་བྱས་པའི་གཞུང་བརྒྱད་དང་། བོར་ལ་པས་བྱས་པ་རྣྲག ཏ་དབྱངས་ཀྱིས་བྱས་པ་གསུམ། སྨོན་དཔོན་བློ་གྲོས་བཟང་པོས་བྱས་པ་གཉིས། སྨོན་དཔོན་ཀོང་ཀ་ཁྱིན་ཀྱིས་བྱས་པ་གཉིས། རིན་ཆེན་འཚོས་བྱས་པ་གཉིས། རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཞི་བས་བྱས་པ་གཉིས། ཙཎ্ཌ་གོ་མིས་བྱས་པ་གཉིས། བྱང་ཆུབ་སྙིང་པོས་བྱས་པ་གཉིས། མཇོད་པ་པོ་མི་གསལ་བའི་བཙམས་ཆོས་ཁག་བཅུ་དགུ་བཅས་བཞུགས་ཡོད་དོ།།

མདོར་བསྟས་ན། འགྲུར་དང་བཅོས་མཇོད་པ་ཁྱོད་ལྟ་བཅུ་ང་བརྒྱད་དང་། ཆགས་ལོ་ཆོས་ཇེ་དཔལ་རང་ཉིད་ཀྱིས་བཙམས་པ་སོ་གསུམ་བཅས་ཁྱོད་དགུ་བཅུ་ཙམ་ཡོད། དེ་ལྟ་ནའང། དུས་ཚོད་ཀྱིས་དབང་གིས་ངེས་པར་དཔྱད་རིན་ཡོད་པའི་ཡི་གེ་འགའ་ཞིག་ལ་ད་དུང་ལྟ་རྒྱུར་ལུས་ཡོད་དེ། ཞུ་ལུ་བསྟན་འགྲུར་དཀར་ཆག ཚལ་པ་བསྟན་འགྲུར་དཀར་ཆག ཀུན་མཁྱེན་བྱའི་གསན་ཡིག་རྒྱས་པ་སོགས་ནི་དཔྱད་གཞིར་ཚུད་མེད་པས། ཡིག་ཆ་དང་དུས་ཚོད་གཞིས་ཀའི་མཐུན་ཏྲེན་འཛིམས་པ་དག་གིས་ཆགས་ལོའི་འགྲུར་ཡིག་དང་བཙམས་ཆོས་སློར་ཀྱི་ཉམས་ཞིབ་འདི་སྔར་བས་ཕུན་ཚོགས་ཇེ་ཚོགས་སུ་གཏོང་རྒྱུའི་རེ་བ་ཆེའོ།།

༢༦ འགྲུར་ཡིག་ངོས་འཛིན་དང་འབྲེལ་བའི་མཐའ་དཔྱད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༠༥ ལོར་སྒར་དུ་བསྒྲུན་པའི་ཕ་རན་སའི་རྒྱལ་ཡོངས་དགེ་མཚོད་ཀྱི་དཀར་ཆགས་ཏུ་ཆགས་ལོའི་བཙམས་ཆོས་བཀོད་ཡོད་ནའང། དེ་ཉིད་སུས་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་གདན་དྲངས་པ་ནི་མ་ཤེས། ༡༩༣༠ ལོར་རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་པ་ར་ཧུལ་ཀྱིས་བོད་དུ་རྒྱ་དགེ་འཚོལ་ཞིས་ཁྱིད་ཀྱི་ལམ་ཕྱིན་ཟླ་ཤར་ནས་ཡིག་ཆེད་མང་པོ་རྒྱ་གར་དུ་གདན་དྲངས་པའི་ཁྱོད་ན། ཆགས་ལོའི་ལམ་ཡིག་གི་མ་དགེ་ཞིག་ཀྱང་ཚུད་པ་པཏ་ཊ་དགེ་མཇོད་ཁང་ན་བཞུགས་ཤིང་། དེ་ཉིད་ཕྱུ་ཏུ་སྒྲའི་མཁས་པ་རོལ་རིག་ Dr. G. ROERICH གིས་ཨིན་བསྒྲུར་བྱས། དེ་ཇེས་ཉི་ཧོང་ན་བཞུགས་པའི་བཀའ་བསྟན་ལས་ཆགས་ལོའི་འགྲུར་ཀྱི་ཚན་པ་ཁག་ཟུར་བཀོལ་བྱས་པ་ལྷན་དུ་བསྡེབས་ཏེ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥ ལོར་ RESEARCH INSTITUTE PATNA པཏ་ཊ་རིག་གཞུང་ཉམས་ཞིབ་ཁང་གིས་ (བོད་ཀྱི་གླ་པ་གནས་སྐོར་བ་ཞིག) ཅེས་པའི་འགྲེལ་བཤད་དང་བཅས་པར་བསྒྲུན་[77]བྱས་ཤིང་། སྔོ་བསྟན་དཀར་ཆགས་གཞིར་བཟུང་གིས་ཆགས་ལོའི་འགྲུར་ཚོམ་ཚན་པ་སྒྲུམ་ཅུའི་མཚན་བྱིས་ཡོད། འདི་ནི་བོད་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་ནས་ཆགས་ལོའི་ཆུམ་ཐར་དང་བཙམས་ཆོས་ལ་ཐུགས་སྟང་བྱས་ཏེ་ཨིན་འགྲུར་མཇད་

[77] BIOGRAPHY OF DHARMASVAMIN (Chag lo tsa-ba Ch~s-rje-dpa1) A TIBETAN MONK PILGRDI

པ་ཆེས་ཐོག་མ་ཡིན་ངེས་སོ། །

དེ་རྗེས་པཾ་ཆེན་འོས་སྒྲལ་གྱིས་ཐུགས་ལྷུར་ཆེ་བཞེས་མཛད་དེ་པཏ་ཾ་དཔེ་མཛོད་དུ་ཆགས་ལོའི་རྒྱལ་ཐར་འཚོལ་བར་ཕྱིན་ཀྱང་མ་རྟེད་པས་མཐར། ཕྱི་ལོ་ ༡༥༧ ལོར་ Varanasi ནས་ཆགས་ལོའི་རྒྱལ་ཐར་པར་དུ་བསྐྱན་པ་ནི། ཕྱི་རྒྱལ་ནས་ཆགས་ལོའི་རྒྱལ་ཐར་བོད་ཡིག་ཐོག་དཔར་བཏབ་པ་ཆེས་ཐོག་མ་དེ་ཡིན་སྙམ། །

ཕྱི་ལོ་ ༡༥༥ ལོར་ཌར་མན་དུ་གནས་བཞུགས་དཀའ་ཆེན་བྱམས་པ་ཐུབ་བསྟན་མཆོག་གམ། (ཕྱོང་རྩེ་སྒྲལ་སྐྱར་) འབོད་པས་དེབ་ཐོན་ཚེན་འགྱུར་བྱེད་མཁན་རོལ་རིག་གིས་ཆགས་ལོའི་འགྱུར་ཡིག་ཐུམ་ནུ་བགྲང་བ་ལ་དགྱེ་ཞིབ་ཀྱིས་ནོར་བ་གསུམ་[78]ངོས་འཛིན་བྱས་ཡོད་ཅིང་། ཆགས་ལོ་ནྱ་བར་རྒྱུད་ས་ས་ས་དང་འཕེལ་བའི་འགྱུར་ཡིག་ཅི་བཞུགས་ཀུན་མཁྱེན་བྱའི་གསུང་[79]ལ་གཏུགས་ཏེ་ཁྱོན་ཆགས་ལོའི་འགྱུར་ཡིག་གྲངས་ཉེར་ལྔ་[80]བཀོད་པ་དང་། པེ་ཅིང་དཀར་ཆགས་གཞིར་བཟུང་གིས་འགྱུར་ཡིག་བརྒྱད་བཅས་ཁྱོན་ཆགས་ལོའི་འགྱུར་ཡིག་སོ་གཉིས་བཀོད་དེ་གོམ་གང་མཏུན་སྤོ་མཛད་ཡོད། །

ཉེ་ཏོང་ཡོ་ཏ་ནའི་སྨོན་ཆེན་གྱི་བཀའ་འགྱུར་ཐུ་ཐོག་འཚོལ་ཞིབ་བམ། Peking Tripitaka Online Search ཞེས་པའི་ནང་པེ་ཅིན་དང་། ཐེ་དགེ། སྣར་ཐང་། དཀའ་ལྡན་གསེར་བྲིས་མ་བཅས་བཀའ་བསྟན་གྱི་དཀར་ཆགས་རིགས་བཞིའི་ནང་བཞུགས་པའི་ཆགས་ལོའི་འགྱུར་ཡིག་ཁྱོན་ཉེར་བཞི་ཨོག་གྲངས་དང་བཅས་བཀོད་པ་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༥ ལོར་རྒ་བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་གིས་སྒར་བའི་ཆགས་ལོའི་རྒྱལ་ཐར་གྱི་མཇུག་ཏུ་ཆགས་ལོའི་འགྱུར་ཡིག་དང་། ཞུས་དག་གནང་བ་བཅས་ཁྱོན་སྲུམ་ཅུ་སོ་ལྔ་བཀོད་པ་སོགས་ནི། བོད་རིག་པ་དོན་གཉེར་ཅན་ཚོས་མ་མཐའ་ནས་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ལ་དོ་སྣང་དང་གཅེས་སྐྱེས་མཛད་པའི་མིག་དཔེར་གྱུར་ཡོད་དོ། ། །

དེ་ལྟ་ནའང་། ཞིབ་འཇུག་པའི་ཉམས་ཞིབ་བྱས་པའི་གྱབ་དོན་ལ་དཔྱད་པར་བྱ་བ་འདི་ཡོད་དེ། ཕྱོང་རྩེ་སྒྲལ་སྐྱས་ལོ་ཅུ་བ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་བསྒྱར་པའི་སྒྱང་བ་ལྟའི་ཆོ་ག་ཆགས་འགྱུར་མིན་པར་བཤད་པ་བདེན་དུ་ཚུགས་ཀྱང་། ། །

རང་ཉིད་ཀྱིས་ཆགས་ལོའི་འགྱུར་བགྱང་པའི་ཁྲོད་དུ་སྦྱང་བ་ལྟའི་ཆོ་གའི་མིང་ཅམ་ཡང་མ་བཀོད་པ་ནི། ཆགས་ལོར་འགྱུར་ཡིག་ཅི་བཞུགས་ངོས་འཛིན་གྱི་སྐབས་འདིར་ངེས་པར་ཆད་པའི་སྟོན་ཡོད་དེ། ཀུན་མཁྱེན་བྱའི་གསུང་ནས་ཡང[81] "སྦྱང་བ་ལྟའི་ཆོ་ག" ཆགས་ལོའི་འགྱུར་ཡིན་པ་གསལ་བར་མ་ཟད། (སྟེ་བསྟན[82]དུ་ཡང། སྦྱང་བ་ལྟའི་ཆོ་ག་སློབ་དཔོན་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཞི་བས་མཛད་པ་ཇོག་སོ།། །། རྒྱ་གར་ཀྱི་མཁན་པོ་མུ་ད་ཏ་ཥ་ཀ་ན་དང། ལོ་ཙྭ་བ་བཏྲེ་བཀྲ་ཤིས་རྒྱལ་མཚན་ཀྱིས་བསྒྱུར་བའོ།། །།ཆགས་ལོ་ཙྭ་བས་བསྒྱུར་ཞིང་བཅོས་པའོ།།) ཞེས་ཆགས་འགྱུར་ཡིན་པའི་མཇུག་བྱང་གསལ་པོར་བཀོད་པ་མ་གཟིགས་པར་སྣང་ངོ་།།

དེ་བཞིན་དུ་ "གཤིན་རྗེ་མཐར་བྱེད་དམར་པོའི་སྒྲུབ་ཐབས" ཀྱི་མཇུག་བྱང་དུ་ཆགས་ལོ་ཙྭ་བས་བསྒྱུར་ཚུལ་ཏ་ཅང་གསལ་མོད། ཇོང་ཆེ་སྒྲུལ་སྐུས་དེ་ཉིད་ལོ་ཙྭ་བ་ཆོས་རྗེ་རྗེའི་འགྱུར་ཡིན་ཚུལ་བྱིས་ཤིང། ཆགས་ལོའི་འགྱུར་ཡིག་བཀོད་པའི་ཁྲོད་དུ་མ་བགྱང་པ་ནི་འགྱུར་གཞན་ཞིག་ལས་ཏུ་སོན་པས་ཉིས་སྣང་ངོ་།།

ཡང་ཁོང་གིས་ "གཤིན་རྗེ་གཤིད་དམར་པོའི་འགོར་ལོའི་དེ་ཉིད་ཀྱི་གསལ་བྱེད" ཅེས་པ་ཡང་ཆགས་ལོའི་འགྱུར་མིན་པར་ལོ་ཙྭ་བ་ཆོས་ཀྱི་བཟང་པོའི་ཡིན་ཚུལ་བྱིས་མོད། ཕ་ཅིང་དང་སྟར་ཐང་བཀའ་འགྱུར་གཉིས་ཀར[83]ཆགས་འགྱུར་དུ་བཀོད་སྟང་པས། དབུ་མ་འཇུག་པ་ལྟ་བུའི་བསྒྱུར་བྱའི་གཞུང་གཅིག་ལ་ནག་ཚོ་དང། པ་ཚབ་ལྟ་བུའི་སྒྱུར་བ་པོ་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཡོང་ཆོག་པའི་གནས་ལུགས་དེར་ཐུགས་མ་ཉམ་མ་བཞག་པར་བྱིས་ས་མ་སྐྱམ།

ཡང་ཁོང་གིས་ "བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་ལ་ལེགས་པར་གཏུགས་ཏེ" བྱིས་མོད། ཁོང་གིས་ཆགས་འགྱུར་ཁྱོན་ཉེར་ལྟ་བཀོད་པ་དང། བུ་སྟོན་ཀྱིས་འགྱུར་ཆོས་ཚན་པ་ཐུམ་ཆུར་ཉེ་བ་བགྱང་ས་འདུག་པ་གཉིས་ཀྱང་མཐུན་ཐབས་མེད་དོ།།

མདོར་ན་དེ་སྟོན་ཀྱི་ཉམས་ཞིབ་པ་དག་གིས་སྟེ་བསྟན་དུ་བཞུགས་པའི་ཆགས་འགྱུར་ཁྱོན་ཉེར་བཞི་དང། དེར་མི་གསལ་བ་པེ་ཅིང་དང་སྟར་ཐང་གཉིས་སུ་བཞུགས་པའི་ཆོས་ཚན་རྣུག་བཀོད་པའི་ཁྲོད་དུ་ "ངན་སོང་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྤྱོང་བ་གཟི་བརྗིད་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་རྟག་པ་ཕྱོགས་གཅིག་པ་དང། གསང་འདུས་རྩ་བའི་རྒྱུད་ལེའུ་བཅུ་བདུན་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཡང་དག་པའི་ལམ་རིམ་མདོར་བསྡུས་སོགས་དེ་སྟོན་ཉམས་ཞིབ་པ་དག་གིས་མ་རྟེད་པའི་ཆོས་ཚན་

---

[81] བུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང། ཀུང་ཁོའི་པོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དཔེ་སྐྱེན་ཁང། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ ཨོག་གྲངས་ ༢༥༣

[82] སྟེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར། རྒྱུད་འགྲེལ། པོད་ ཐུ། དཀར་ཆག་ཙང། ༣༧༢༥ རྒྱབ། ཨོག་གྲངས་ ༢༢༥

[83] རྒ་ས་དཔེ་མཛོད་ཁང་གིས་སྒྲར་པའི་ཆགས་ལོའི་རྟམ་ཐར་ནང་པེ་ཅིང་དང་སྟར་ཐང་གཉིས་བཟུང་གིས་དྲངས་ཡོད།

མང་པོ་ཞིག་ནི་"" འདིར་བུ་སྟོན་གྱི་གསུང་དང་། གཙར་རང་ཐུང་རྒོ་རྗེའི་གསུང་གཞིར་བཟུང་གིས་ཁ་གསལ་ཞུས་ཏེ་ཁྱོན་ཆགས་ལོ་ཆོས་རྗེ་དཔལ་གྱི་འགྱུར་བ་དང་ལེགས་བཅོས་མཛད་པའི་དཔེ་ཚན་བྱག་ཅུར་ཉེ་བ་བཀོད་ཡོད།

༣༦ ཆགས་ལོ་ཆོས་རྗེ་དཔལ་གྱི་རང་རྟོམ་སྐོར།

ཏཱའུ་ར་པའི་དུས་འཕོར་ཆོས་འབྱུང་ལས། "དཔོན་ཟིན་ཤེས་རབ་སྒྲུབས་ལ་ནམ་ཐར་ཡི་གེར་བཀོད་ནས་གནས་ཀྱལ་དུ་བྱོན"" ཞེས་དང་། ཆགས་ལོའི་ལམ་ཡིག[84]ཏུ། "དཔོན་ཤེས་རབ་སྒྲུབས་ཀྱིས་ཞུས་པ། བླ་མ་པཎ་ཆེན་པོ་བཅུ་གཉིས། བར་དུ་ལོ་ངོ་བ་བཞི། མཁས་བཅུན་ཉི་ཤུ་ལ་ཆོས་གསན་པའི་གསན་ཡིག་ཆེན་པོ་དེ་མཛད་དེ་གནང། སྨར་ཡང་གཤལ་དུ་བྱོན།" ཞེས་འཕོད་པ་གཉིས་ཀ་དོན་གྱི་གནད་མི་འདྲ་བ་ཆེར་མེད་ཅིང། ཡིག་མཁན་ཆོས་དཔལ་དར་དབྱང་གིས་བཀོད་པའི་ནམ་ཐར་ལས་གཞན་ཞིག་ཀྱང་ཆགས་ལོ་སྐུ་བཞུགས་དུས་ནས་ཡི་གེར་བཀོད་ཟིན་པ་གསལ་པོ་རྟོགས་ཐུབ། དེ་ལྟ་ནའང་སྟོན་བྱོན་མཁས་གྲུབ་ཉི་ཟླ་ལྟ་བུ་དག་གི་མཛད་ནམ་ལ་དོ་སྣང་ཞིན་མོ་ཁྱེད་མཁན་དཀོན་པའི་དུས་ངན་འདི་སུ་ཞིག་གིས་བཟློག་པར་ནུས།

གྲྭིར་ཆགས་ལོ་ངོ་བ་ཆོས་རྗེ་དཔལ་གྱི་བཙན་ཆོས་ལ། མཆུལ་གྱི་ཆོ་ག་གསུམ། ཆོས་སྒྲོད་ནོར་བུའི་ཕྲེང་བ། བསྟོ་བའི་མན་ངག་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར། ངན་སོང་སྒྲོང་བའི་རྒྱུད[85]ཆ་ལག་དང་བཅས་པ། སྒྲོལ་གསལ་ལེའུ་དང་པོའི་ཏིཀྐ[86]། དབུ་མ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བའི་མཆན་འགྲེལ[87] བླ་མའི་སྐུ་དྲིན་དྲན་པའི་ཚོགས་བཅད་ཙ་ནུ་ས།ཤ་ན་རྗེས་སུ་བསྐྱངས་པའི་རྒྱན[88] གསན་ཡིག་ཆེན་མོ་ས་སོགས་ནི་ཆགས་ལོའི་ལམ་ཡིག་གམ། ནམ་ཐར་གསུང་ཟིན་མར་ [89]གསལ་

[84] ཆགས་ལོའི་རྣམ་ཐར། པཾ་ཆེན་འོས་སྒྲལ་ཀྱིས་ཞུ་སྒྲིག་བྱས་པ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༤ ཨོག་གི་ཐང། ཥ།

[85] འདི་འགྱུར་ཚན་དུ་བཀོད་ཟིན་པའི"" གཟི་བརྗིད་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་རྟག་པ་སྟོགས་གཅིག་པ""" གཅིག་མིན་དཔྱད་དགོས།

[86] ཆགས་ལོའི་རྣམ་ཐར། པཾ་ཆེན་འོས་སྒྲལ་ཀྱིས་ཞུ་སྒྲིག་བྱས་པ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༤ ཨོག་གི་ཐང། ཥ།

[87] ཆགས་ལོའི་རྣམ་ཐར། པཾ་ཆེན་འོས་སྒྲལ་ཀྱིས་ཞུ་སྒྲིག་བྱས་པ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༤ ཨོག་གི་ཐང། ཥ།

[88] ཆགས་ལོའི་རྣམ་ཐར། པཾ་ཆེན་འོས་སྒྲལ་ཀྱིས་ཞུ་སྒྲིག་བྱས་པ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༤ ཨོག་གི་ཐང། ༢༠

[89] ཆགས་ལོའི་རྣམ་ཐར། པཾ་ཆེན་འོས་སྒྲལ་ཀྱིས་ཞུ་སྒྲིག་བྱས་པ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༤ ཨོག་གི་ཐང། ཥ།

ཞིང་། དཀྱིལ་འཁོར་ཆོ་གའི་བསྟན་དོན།[90] བསྟན་པའི་རིམ་པའི་བསྟན་དོན།[91] རིམ་པ་ལྔ་པའི་བསྟན་དོན[92]གསུམ་ཞི་ངར་གྱི་གནའ་དཔེའི་གཏེར་མཛོད་ཅེས་པའི་དྲ་ཚིགས་སུ་གསལ་ཡོད། དེ་བཞིན་དུ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པ་འཕགས་སྨོར་འཆད་ཐབས་ཀྱི་སྟོན་འགྲེའི་རྒྱམ་གཞག། ཇོར་གདན་དཀར་ཆག། གནས་བཅུའི་ཏོགས་བཟོད།[93] ཆོས་ཡྱོད་རབ་གསལ།[94] འཇམ་དཔལ་དཔའ་བོ་གཅིག་གྱུབ་གསུང་གི་ལོ་རྒྱས་བྱིས་སྒྲ་ཇེས་གནང་གི་ཆོ་ག་རྣམས། ཇོ་ཇེ་ཕྲིང་བའི་ཐིག་ཙ་ཚིགས་བཅད་མའི་བསྟན་དོན། རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ཕྲོན་གསལ་གྱི་བསྟན་དོན་[95]དང་འགྲེལ་བཤད།[96] མིག་སྟར་མཇལ་དུ་ཡོད་པའི་ “ཆག་ལོའི་སྟགས་ལོག་སུན་འབྱིན་[97]ཤེས་རབ་རལ་གྲི” དང་། ཆག་ལོའི་ཡིག་གསར་ [98]སོགས་ནི་དཔེ་མཚོན་ཙམ་ཡིན་ནོ།།

དེ་དག་གི་ཁྲོད་ནས་འདིར་དམིགས་བསལ་གྱེང་དགོས་པ་ཞིག་ནི། ཆག་ལོས་མཇད་པར་གྱུགས་པའི་སྟགས་ལོག་

---

[90] 11a1-3: དཀྱིལ་འཁོར་ཆོ་ག་ཉི་ཤུའི་བསྟན་དོན་འདི། ।ཐུན་བསྡུར་དགེ་སློང་ཆོས་རྗེ་དཔལ་ཀྱིས་བྱིས། ।ཁོངས་ན་བློ་མ་མཁས་ཆེན་ནམས་ལ་མཛོལ་དགེ་བས་རང་གཞན་ཕྱུར་དུ་རྒྱལ་ཁྱུར་ཅིག ।ཇོག་ས་ཡིན། ।।।।བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས་ཆེན་པོས་ཕྱོགས་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱོད་པར་ཁྱུར་ཅིག।।।।।https://www.ngorpa.org/titles/2642?

[91] 5b2-4: བསྟན་རིམ་བསྟན་དོན་བློ་མའི་གསུང་।। བྱིས་ཀྱང་ནོངས་ན་བདག་གིས་ཉེས། ।ཐུ་མ་མཁས་ཆེན་བཟོད་མཛད་རིགས། ।དགེ་བས་འགྲོ་ཚོགས་རྒྱལ་ཁྱུར་ཅིག ། ।བསྟན་པའི་རིམ་པའི་བསྟན་ཐབས་ཀྱི་བསྟན་དོན། ཐུ་མ་དམ་པའི་མན་ངག་བཞིན་དུ། ཆག་ལོ་ཚ་བ་ཤཀྱའི་དགེ་སློང་ཆོས་རྗེ་དཔལ་ཀྱིས། སློབ་མ་དམ་པ་ནམ་ཀྱིས་བསྒྲལ་བའི་ངོར་ཐུར་བ། ཇོག་ས། །।।।https://www.ngorpa.org/titles/2642?

[92] 10a3-b1: འདི་དོན་བདག་ཐོའི་ཡུལ་མིན་ཡང། ।ཆོས་རྗེ་ཐུ་མའི་གསུང་དྲིན་ལས། ।ཀང་ཧོག་རང་ཉིད་དུན་ཏྲའི་ཕྱིར། སློབ་མ་དམ་པས་བསྒྲལ་ཕྱིར་དང་། ।ཀཱཊན་ལའང་ཐོས་བསམ་བློ་བཟློད་ཕྱིར། ।དེ་ལས་བསྟོམ་ཐུང་བློ་འཐུང་ཕྱིར། ।ཐུ་ཝ་ས་ངམ་རྒྱལ་ཁྱུ་ཉིད་ཕྱིར། ।བསྟན་དོན་ལུང་བཞིན་གསལ་བར་བཀོད། ।ནོངས་ན་བདག་གིས་ནོངས་པའི་ཕྱིར། ।ཐུ་མ་མཁས་རྣམས་བཟོད་མཛད་རིགས། ।དགེ་བས་ཟུང་འཇུག་ཏིང་ངེ་འཛིན། ।ས།ཨས་ཅན་ཀྱིས་ཐོབ་པར་ཨོག། ।।ཟུང་དུ་འཇུག་པའི་རིམ་པའི་བསྟན་དོན། ཇེ་བཙུན་ཐུ་མ་དམ་པའི་གསུང་ལ་བརྟེན་ནས། ཆག་ལོ་ཚ་བ་ཤཀྱའི་དགེ་སློང་ཆོས་རྗེ་དཔལ་ཀྱི་ཞལ་སྔ་ནས་མཇད་པ། ཇོག་ས། །।।https://www.ngorpa.org/titles/2642?

[93] ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོའི་དཔེ་དགོན་གྱི་ཐོ་ཡིག་ལས། ཆོས་འབྱུང་དང་དེབ་ཐེར་སྐོ་ཚན། མཚན་བྱང་སྤྱིའི་ཡང་གྲངས་ ༡༠༥༢

[94] ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོའི་དཔེ་དགོན་གྱི་ཐོ་ཡིག་ལས། ལམ་རིམ་དང་བློ་སྦྱོང་སྐོ་ཚན། མཚན་བྱང་སྤྱིའི་ཡང་གྲངས་ ༧༧༥༧

[95] https://www.ngorpa.org/titles/2639?listing=person_titles&listing_params=571ཇོར་དགོན་པའི་གནའ་དཔེའི་གཏེར་མཛོད་ཅེས་པའི་དྲ་ཚིགས་སུ་གསལ། ཆག་ལོའི་ལམ་ཡིག་ནང་རྒྱལ་དུ་སྒྲ་མཚམས་བཞུগས་སྒྲོན་གསར་ལེའུ་དང་པོའི་ཏིཀ་མཛོད་ཚུལ་བྱིས་པ་དང་གཅིག་མིན་དཔྱད།

[96] ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོའི་དཔེ་དགོན་གྱི་ཐོ་ཡིག་ལས། གསང་འདུས་སྒོར། མཚན་བྱང་སྤྱིའི་ཡང་གྲངས་ ༧༧༤༧

[97] ཐྱིར་བོད་ལ་ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་སྟགས་ལོག་སུན་འབྱིན་དང་། ལྷ་བྲག་མ་དང་། ཞོ་བྲང་ཞི་བ་འོད། ཙ་མི་ལ་ས་ཡིག་ཐྱིང་ཡིག ཨ་ཏ་ཆེན་ཤཀྱ་ཐུབ་ཀྱི་ཞལ་ལས། ལྷོ་བྲག་གི་ཀཏྲེ་མ་ར་མགོ་ས་ཡིག་ཐམ་ལོ། ལོ་ཏ(?)ར ལོའི་ཕར་མ། མཇུག་གི་ཡིག་གྲངས་ ཧ གསལ། འདི་ནི་དབུ་ཞབས་ཀྱི་ཆོས་གསོ་ལ་ལས་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ

[98] ཆག་ལོའི་ཡིག་གསར་ཀྱི་དཔེ་རིས་གཤམ་ཀྱི་དྲ་ཐག་འདི་ནས་གཟིགས་ཐུབ་ཅིང་། དེ་རྗེ་ “ཡི་གེ་འོག་མ་འདི་བོད་ཀྱི་ཡིག་རིགས་ཆང་ཚངས་ལོ་ཙྭ་བའི་ [བས་ཀ]ཆཥ་པའི་ཆག་ལོའི་ཡིག་གསར་དུ་གྱུགས་པའི་དཔེའུ་རིས་མཁས་པའི་མཁལ་ཀྱུན་མཁྲིགའི་ཐེང་བ་བཞུগས།” ཞེས་བཀོད་ཡོད། https://www.tbrc.org/#library_work_ViewByOutline- O4CZ3561414CZ356163%7CW4CZ355860

སྲུན་འབྱིན་བྱ་བའི་བསྟན་བཅོས་བསྡུས་པ་ཡིན་ཏེ། ཁོང་གིས་འདི་འདྲ་ཞིག་འཕྲི་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་ནང་ཁོང་རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས་སྐབས་བོད་དུ་དར་བའི་བཀའ་གཏེར་སོགས་གསར་རྙིང་གི་ཚོས་མཐའ་དག་དཀར་ཆག་ཏུ་བཏབ་སྟེ། རྒྱ་གར་གྱི་པཎ་ཊིཏ་མང་པོའི་སྒྲུན་ལྡར་གཏུགས་ནས་གང་ཞིག་དག་མིན་སོགས་ཀྱིས་བཙད་གཅོད་ཞིབ་མོར་མཛད་པས། བོད་འདིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་དང་། ཇེས་འཛིན་མཁས་པའི་བསྟན་བཅོས་དང་མི་མཐུན་པའི་ཚོས་ལོག་མང་པོ་དར་བ་གཟིགས་པ་ན། བསྟན་པ་དང་སེམས་ཅན་ལ་ཕྱུགས་བཙེས་མ་བཟོད་པས། ད་གཟོད་བསྟན་པ་དག་ཞིར་སླད་[99]བསྟན་བཅོས་འདི་ཉིད་མཛད་འདུག་ཅིང་། འདིས་ནི་ཁོང་བོད་ཀྱི་ལོ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་རྒྱ་བལ་གྱི་མཁས་གྲུབ་མང་པོའི་ཞལས་ལ་གཏུགས་ཏེ་བསྟན་པ་སྨྲ་ལ་ཞིབ་འཇུག་ཕྱོགས་མེད་དུ་མཛད་པའི་ཉམས་ཐོང་གཞིར་བཟུང་གིས་བྱིས་པའི་ཆ་ནས་གཞུང་འདི་ཆག་ལོའི་བཙམས་ཚོས་ཀྱི་ཚན་མཚོན་ལྟ་བུར་བགྱང་ཆོག་པར་འདུག་ཅིང་། ཆག་ལོའི་བཙམས་ཆོས་འདི་དག་གིས་སྐབས་དེའི་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་གཞན་དག་ལ་ཡང་བསྟན་པ་ཡུན་རིང་གནས་ཐབས་སུ་དགག་སྒྲུབ་ཙོམ་ཡིག་འཕྲི་བའི་ཤུགས་ཀྱིན་ཐེབ་མེད་ཅེས་དཔྱོད་ལྡན་སུ་ཞིག་གིས་སྒྲ།

མདོར་ན་ཆག་ལོའི་སྔགས་ལོག་སུན་འབྱིན་འདི་མཇལ་སྐབས་ཡིད་ལ་ལྷམ་མེར་ཏན་ཡོང་བ་ནི། བོད་ཀྱི་མཁས་པ་གོང་མའི་གསུང་སྒྲོས་སུ་ "དེས་ན་རྒྱ་གར་བསྟན་བཅོས་ཙོམ། རྒྱ་ནག་མདོ་ཙོམ། བོད་རྒྱུད་ཙོམ"[100]ཞེས་གྲགས་པ་ནི། ནང་བསྟན་དར་འཕེལ་གྱི་བརྒྱུད་རིམ་ཁྲོད་ཡུལ་གྱ་ཕོ་ཕོར་ཆོས་ལོག་ཇི་ལྟར་དར་བའི་སྣང་ཚུལ་དངོས་ཡིན་པ་རྟོགས་ཐུབ་ཅིང་། ཁྱད་པར་དུ་ཆག་ལོའི་[101]ཞལ་ནས་ཀྱང་། "བོད་ཆན་ནམས་ཀྱིས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཅིག་བཙམས" ཞེས་གསུང་སྐད་ཨོར་ས་གཙོ་བོ་ཡང་བོན་པོའི་གཞུང་དང་། མུ་སྟེགས་པའི་རྒྱུད། ཕྱི་ནང་གི་ལྷ་ཚོགས་འདྲ་མིན་བསྲེས་ཏེ་རྒྱུད་ཀྱུན་མ་མང་པོ་བྱིས་པ་དེ་ཡིན། ཆག་ལོའི་ཞལ་ནས་ཆོས་ལོག་དེ་དག་ནི། "དང་པོར་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མ་གསུངས་ཏེ། མདོ་རྒྱུད་སྒྲུབ་ཐབས་བསྟན་བཅོས་ཆམས་ཀྱིས་དཔང་བྱེད་པ་ཡིན། བར་དུ་དགོངས་འགྲེལ་མཁན་པོ་ཆམས་ཀྱིས་མ་འགྲེལ་ཏེ། དོན་འགྲེལ་སྟེབ་སྦྱོར་མན་ངག་སྐྱན་ངག་ཚོགས་ཆམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཤེས་

[99] སྒྲུབ་པ་བཀའ་བརྒྱད། ཁྲག་འཕྱང་དམ་པ་རིགས་བརྒྱ། དཔང་ཆེན་སྐོར། ཞི་ཁྲོ་འདུས་པའི་རྒྱུད། མ་མོའི་རྒྱུད་ཉི་ཤུ། སྒྲུ་འཕྲལ་བརྒྱད་ཐུ། ཇོག་ཚེན་ལྟ་བའི་མདོ་ལྟ། ཀ་མཐིན་ཏེག་པ་ཀཀ་འདུལ། དམར་པོ་སྐོར་གསུམ་ཀྱི་ཞི་བྱེད། ཕྱགས་ཇེ་ཆེན་པོ་ཙ་མ་ལུགས། སོགས་ནི་སྔགས་ལོག་སུན་འབྱིན་ཀྱི་ཐོག་ཁས་མཚོན་ཙམ་ཡིན། དཔལ་ལྡན་འབྲུག་གཞུང་ཐིམ་ཕུ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨

[100] བཙོམ་ལྡན་རལ་གྲིའི་གསུང་འབུམ། བོད་ཀ་ཨོག་གྲངས་ ༢༩༥

[101] ཆག་ལོས་མཇུག་པའི་སྔགས་ལོག་སུན་འབྱིན་ཞེས་རབ་རལ་གྲི། དཔལ་ལྡན་འབྲུག་གཞུང་ཐིམ་ཕུ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨ བོད་ཀྱི་ནང་བསྟན་དགེ་ཚོགས། ཐོག་ཁ་ཁ་ཤ། ཕ་ ༤᲼᲼᲼

པ་ཡིན། བོད་དུ་ལོ་པཾ་རྣམས་ཀྱིས་མ་འགྱུར་ཏེ། སྒྲ་འདོགས་ཚོག་རིང་ཐུང་ལྷི་ཡང་སྒྲབ་འཐུག་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་པ་ཡིན་"" ཞེས་རྒྱ་མཚན་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་སྟ་འགྱུར་གྱི་ཆོས་སྐོར་འགར་ལུངས་མེད་ཚུལ་བྱིས་པ་ལ། དུས་ཕྱིས་རྒྱལ་བ་ཆོད་ཚང་བའི་ཞལ་སྨོན་ཙོ་རྒྱན་པ་རིན་ཆེན་དཔལ་[102]གྱིས་དགག་པ་མཛད་ཅིང་། འདི་ཆག་ལོ་རང་གི་སྨོན་མ་ཡིན་ཚུལ་མཁས་གྱུབ་ཆེན་པོ་བདུད་འཛིམས་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་[103]ན་གསལ་ལོ། ། ཆག་ལོའི་སྟོན་ནས་བྱང་བའི་སྟ་འགྱུར་པའི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་རོང་ཟོམ་པས་སྟགས་ཆྱིང་མའི་ཁྲད་ཆོས་ཆེན་པོ་བྱུག་[104]བྱིས་པ་ནི། དུས་སྐབས་ས་སོའི་བོད་ཀྱི་མཁས་གྱུབ་རྣམས་ཀྱིས་རང་རང་གི་བློ་གོས་ཀྱི་ཚལ་བཏོན་ཏེ་བཀྲུད་སྲོལ་མ་འདྲ་བ་དག་དང་སྒེལ་མཛད་ལུགས་ཤིག་ཡིན་ནོ། །

༥༦ འབྲས་སྒྲུབས་དགེ་རྒྱུད་ཁྲོད་དུ་བཞུགས་པའི་ཆག་ལོའི་བཙམས་ཆོས་ཁག

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༥ ལོར་འབྲས་སྒྲུབས་ན་ཡོད་པའི་ཕོགས་ས་ལྟ་ཤ་ཆེན་པོ་སྐུ་སྒྲིར་གྱི་དགེ་མཛོད་ཁང་བཀའ་རྒྱ་མ་དང་། འབྲས་སྒྲུབས་དགོན་པའི་དགེ་ཆ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་བྱང་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་པ་ "འབྲས་སྒྲུབས་དགོན་དུ་བཞུགས་སུ་གསོལ་བའི་དགེ་རྒྱུད་ཆ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་བྱང་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བཞུགས་པ་གང་ཡིན་གསལ་ཁ མེད་པའི་ཚན་འདི་དག་བཞུགས་ཡོད་དེ།

༡། "ལྷའི་པའི་(ལྷ་ཅི་པ)མཛོད་རྩོགས་ཀྱི་ལག་ལེན་ཆག་ལོ་ཐུ་པས་མཛད་པ་བཞུགས་སོ།[105]།འདི་ལ་ལྷེབས་གྲངས། ༧༥ ཡིག་གཟུགས་དེས་ཚུགས། ལྷེབས་ཚད་བཅས་གསལ་པོར་བཀོད་ཡོད།

༢། རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་སྒྲོན་མ་གསལ་བའི་བསྟན་པོད་དོན་གསལ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།[106]། ལྷེབ་གྲངས། ༧༧ ཡིག་གཟུགས། དེས་ཚུགས།

---

[102] འདི་པ་སྒྲུབ་བརྒྱུད་ཤིང་ཏ་ཆེ་བརྒྱུད་ཀྱི་མཐའ་མ་ཡོ་རྒྱན་བསྟེན་སྒྲུབ་ཀྱི་འབྱུང་ལུངས་ཡིན་ལ། ཏཱ་མ་ཏཱོ་ཚང་བ་གཙོ་བོར་བསྟེན་ཏེ་ཐོས་བསམ་མཛད། རྒྱ་གར་དུ་ཕེངས་གཤིས་ཐོབ། ཐོག་མར་ཡོ་རྒྱན་གྱི་ཡུལ་དང་ཕྱིས་ཤུ་རྡོ་ཤེ་གདན་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཆོས་སྐོར་མང་དུ་གསན་ཅིང་གསོ་རིག་ལའང་བྱང་ཆུབ་པར་མཛད་ཚུལ་གཤམ་གྱི་དྲ་ལམ་དུ་གསལ། https://treasuryoflives.org/bo/biographies/view/Orgyenpa-Rinchen-Pel/2733

[103] བདུད་འཛིམས་ཆོས་འབྱུང། ཥ་ཏྲོན་མི་རིགས་དེས་སྒྲན་ཁང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥ཤ ཤོག་གྲངས་ ५२२

[104] དང་པོ། སྒྲུན་འདྲེན་ཡོན་བདག་གི་ཆེ་བ། གཉིས་པ། བསྒྲུར་བའི་གནས་ཀྱི་ཆེ་བ། གསུམ་པ། སྒྲུར་ཟྭད་ལོ་ཐུ་བའི་ཆེ་བ། བཞི་པ། པཎ্ཌི་ཏའི་ཆེ་བ། ལྔ་པ། ཞུ་ཏྲེན་གྱི་ཆེ་བ། དྲུག་པ། ཆོས་ཀྱི་ཆེ་བ་བཅས་སོ། ། བདུད་འཛིམས་ཆོས་འབྱུང། ཥ་ཏྲོན་མི་རིགས་དེས་སྒྲན་ཁང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥ཤ ཤོག་གྲངས་ ५३०

[105] འབྲས་སྒྲུབས་དགོན་པའི་དགེ་ཆ་རྣམས་ཆག ཨི་རིགས་དེས་སྒྲན་ཁང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༥ ཤོག་གྲངས་ ༧༥༤

[106] འབྲས་སྒྲུབས་དགོན་པའི་དགེ་ཆ་རྣམས་ཆག ཨི་རིགས་དེས་སྒྲན་ཁང་། སྟོང་ཆ། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༥ ཤོག་གྲངས་ ९५५

๓། དཔལ་གཤིན་རྗེ་གཤེད་དམར་པོ་དང་འཕྲུང་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུན་མོང་བའི་གཏོར་མའི་ཆོ་ག[107] །ལྷེབས་གྲངས། ཅ། ཡིག་གཟུགས། དཔེ་ཚུགས།

๔། གཤིན་རྗེ་གཤེད་ལྷ་ལྷའི་མངོན་རྟོགས་བཞུགས་སོ།[108]། ལྷེབས་གྲངས། ๗๐ ཡིག་གཟུགས། དཔེ་ཚུགས།

๕། ལྷ་དང་འཕྲུང་པོ་ཐམས་ཅད་པའི་གཏོར་མ་བཞུགས་སོ།[109]། ལྷེབས་གྲངས། ২ ཡིག་གཟུགས། དཔེ་ཚུགས།

๖། གཤིན་རྗེ་གཤེད་དམར་པོ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་རྒལ་འབྱོར་ཞལ་ཤེས་ཟབ་པ་གཅིག་བཞུགས་སོ།[110]། ལྷེབས་གྲངས། ๓ ཡིག་གཟུགས། དཔེ་ཚུགས། འདི་ལ་ཆགས་ལོ་ཡིན་ནམ་སྐྱམ་ཞེས་བྱིས།

๗། དཔལ་གཤིན་རྗེ་གཤེད་དམར་པོའི་སྒྲུབ་ཐབས་བཞུགས་སོ།[111]། ལྷེབས་གྲངས། ๗২ ཡིག་གཟུགས། དཔེ་ཚུགས།

๘། དཔལ་ཀུན་ཏུ་རིགས་པའི་བསྟེན་པའི་ཡིག་ཆུང་།[112]ལྷེབས་གྲངས། ཅ ཡིག་གཟུགས། དཔེ་ཚུགས། ཆགས་ལོ་ནྷ་བ་ཞེས་པ་ཅམ་ལས་ཆོས་རྗེ་དཔལ་ཞེས་གསལ་པོར་འགོད་མེད།

๙། དགྱེལ་འཁོར་རྡོ་རྗེ་ཕྲེང་བའི་ས་བཅད་བཞུགས་སོ།[113]། ལྷེབས་གྲངས། ২৮ ཡིག་གཟུགས། དཔེ་ཚུགས།

๑๐། དགྱེལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་རྡོ་རྗེ་ཕྲེང་བའི་བསྡུས་དོན།[114] ། ལྷེབས་གྲངས། ২৮ ཡིག་གཟུགས། འབྲུ་ཚ།

๑๑། གར་དྲྭ་ནུ་ཙ་གཉིས་ཀྱི་སྟོམ་བཞུགས་སོ།[115]། ལྷེབས་གྲངས། ཅ ཡིག་གཟུགས། དཔེ་ཚུགས།

๑๒། རྡོ་རྗེ་ཕྲེང་བའི་ཕིག་ཙ་ཆོགས་བཅད་མའི་བསྡུས་དོན།[116] ལྷེབས་གྲངས། ২ ཡིག་གཟུགས། དཔེ་ཚུགས།

๑๓། རྡོ་རྗེ་ཕྲེང་བའི་བསྡུས་དོན་བཞུགས་སོ། [དམར་མཆན་ཡོད་པ།][117] ལྷེབས་གྲངས། ๗๓ དཔེ་ཚུགས།

---

[107] འབྲས་སྦྱངས་དགོན་པའི་དཔེ་རྙིང་དཀར་ཆག མི་རིགས་དཔེ་སྒྲུན་ཁང་། སྨོན་ཆ། ཕྱི་ལོ་ ২০০๔ ཨོག་གྲངས་ ๔๕๐

[108] འབྲས་སྦྱངས་དགོན་པའི་དཔེ་རྙིང་དཀར་ཆག མི་རིགས་དཔེ་སྒྲུན་ཁང་། སྨོན་ཆ། ཕྱི་ལོ་ ২০০๔ ཨོག་གྲངས་ ๔๕๐

[109] འབྲས་སྦྱངས་དགོན་པའི་དཔེ་རྙིང་དཀར་ཆག མི་རིགས་དཔེ་སྒྲུན་ཁང་། སྨོན་ཆ། ཕྱི་ལོ་ ২০০๔ ཨོག་གྲངས་ ๔๗๓

[110] འབྲས་སྦྱངས་དཀར་ཆག གོང་མཚུངས། ཨོག་གྲངས་ ๔๙๔ འདི་ཆགས་ལོའི་ཡིན་ནམ་སྐྱམ། ཞེས་མཆན་བཀོད་འདུག

[111] འབྲས་སྦྱངས་དགོན་པའི་དཔེ་རྙིང་དཀར་ཆག མི་རིགས་དཔེ་སྒྲུན་ཁང་། སྨོན་ཆ། ཕྱི་ལོ་ ২০০๔ ཨོག་གྲངས་ ๔๔๗

[112] འབྲས་སྦྱངས་དགོན་པའི་དཔེ་རྙིང་དཀར་ཆག མི་རིགས་དཔེ་སྒྲུན་ཁང་། སྨོན་ཆ། ཕྱི་ལོ་ ২০০๔ ཨོག་གྲངས་ ๔๔๔ འདི་ལ་ཆགས་ལོ་ནྷ་བ་ཞེས་བྱིས་པ་ལས་ཆགས་ལོ་གང་ཡིན་མི་གསལ་པས་དཔྱད།

[113] འབྲས་སྦྱངས་དགོན་པའི་དཔེ་རྙིང་དཀར་ཆག མི་རིགས་དཔེ་སྒྲུན་ཁང་། སྨོན་ཆ། ཕྱི་ལོ་ ২০০๔ ཨོག་གྲངས་ ๔๙๔

[114] འབྲས་སྦྱངས་དཔེ་རྙིང་དཀར་ཆག ཕྱི་ལོ་ ২০০๔ ཨོག་གྲངས་ ๗๔๐/ ๗২৬ ཕྱི་མ་དེར་དམར་མཆན་ཡོད།

[115] འབྲས་སྦྱངས་དགོན་པའི་དཔེ་རྙིང་དཀར་ཆག སྨོན་ཆ། ཕྱི་ལོ་ ২০০๔ ཨོག་གྲངས་ ๗২๗๘

[116] འབྲས་སྦྱངས་དགོན་པའི་དཔེ་རྙིང་དཀར་ཆག སྨོན་ཆ། ཕྱི་ལོ་ ২০০๔ ཨོག་གྲངས་ ๗২๔২

[117] འབྲས་སྦྱངས་དགོན་པའི་དཔེ་རྙིང་དཀར་ཆག སྨོན་ཆ། ཕྱི་ལོ་ ২০০๔ ཨོག་གྲངས་ ๗২৬৮

 ཡེ་ཤེས་མཁོན་པོ་ཐུགས་བྱུག་པའི་རྟེས་གནང་གི་རིམ་པ་ཐུགས་ལེན་དུ་མཛད་པ།”[118] ལྷེབས་གྲངས། ２ དང་པོ་ཚུགས།

 འཇུང་པ་ཆོས་དར་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཆགས་ལོའི་རྒྱལ་ཐང་[119]སོགས་བྱོན་གཞུང་ཚན་བཅོ་ལྔ་གསལ་བ་རྣམས་འདིར་ཟུར་མཆན་དང་བཅས་ཏེ་བཀོད་ཡོད་ཅིང་། ཡི་གེ་ཕལ་མོ་ནི་དུས་ཕྱིས་ཀྱི་ཤིང་པར་སོགས་མ་ཡིན་པར་གནའ་བོའི་ལག་བྲིས་ཡིན་ཚུལ་དཀར་ཆགས་གི་གྲེང་བཟློད་དུ་གསལ་བར་གཞིགས་ན། ཆགས་ལོ་ཆོས་རྟེ་དཔལ་གྱི་བཙན་ཆོས་ཀྱི་མ་ཡིག་ཆེས་ཆྱིང་གྲས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱ་བའི་དཔྱད་གཞི་གལ་ཆེན་དུ་ཆུར་པ་སྟོས་མི་དགོས་ཤིང་། གོང་གསལ་ཆགས་ལོའི་རྒྱལ་ཐང་ཚུན་ལྷེབས་གྲངས་ １９４２ བཞུགས་སོ། །

５） ཆགས་ལོའི་གསན་ཡིག་ཆེན་མོ།

གོང་དུ་བཀོད་པ་དེ་དག་ནི་ཆགས་ལོ་ཐུ་བ་རྒྱ་བལ་དུ་ཕེབས་ནས་པཾ་ཆེན་གང་གི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་ཆོས་སློར་གང་ཞིག་འགྱུར་མཛད་པ་དང་། འགྱུར་བཅོས་ཞུས་དག་གནང་པའི་དཔེ་མཚོན་ཙམ་ཡིན་ཞིང་། འདིར་དེ་བས་ཀྱང་ཞིབ་འཇུག་བྱ་འོས་པ་ཞིག་ནི། ཆགས་ལོ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་གསན་ཡིག་ཆེན་མོ་ཡིན་ཏེ། དགེ་བསྟེན་ཆོས་དཔལ་དར་དཔྱད་གིས་བྲིས་པའི་ཆགས་ལོའི་རྒྱལ་ཐང་ལེའུ་བཅུ་གསུམ་པ་ལས།[120] “ཤེས་རབ་སྐྱབས་ཞེས་བྱ་བས་ཞུས་ངོར་བླ་མ་པཎ্ཆེ་ཏ་ཅུ་གཉིས། བར་དུ་ལོ་ཐུ་བ་བཞི། མཁས་བཙུན་ཉི་ཤུ་ལ་ཆོས་གསན་པའི་གསན་ཡིག་ཆེན་མོ་དེ་མཛད་དེ་གནང་།” ཞེས་འཕྲུང་བར་གཞིགས་ན། ལོ་ཐུ་བས་བཤེས་གཉེན་རྒྱལ་ལས་ཆོས་ཚུལ་ཟབ་མོ་གང་ཞིག་གསན་པ་མཐའ་དག་ཐོ་ཡིག་ཏུ་བཀོད་ཟིན་པ་རྣོག་ཐུབ། གསན་ཡིག་དེ་ནི་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པའི་གསན་ཡིག་[121]སོགས་ཀྱི་གོང་དུ་བྲིས་པ་ཞིག་ཡིན་པར་ཐེ་ཚོམ་མི་དགོས་མོད། ད་ལྟ་བྱང་རབས་རང་བཞིན་ཀྱི་ཆོས་མཛོད་ཆེན་མོ་དེ་མི་ཡུལ་དུ་བཞུགས་མིན་ནི་ཞིབ་འཇུག་པ་ཚོས་དཔྱད་གཞི་གལ་ཆེན་དུ་ཆུར་ཡོད་དེ། གསན་ཡིག་ནི་རང་ར་ནང་བསྟན་པའི་རིག་གནས་ཀྱི་ངོས་ནས་གྲེང་ན། ཆོས་ཀྱི་བརྒྱུད་པ་ཐོག་མར་གང་ནས་བྱུང་བ་དང་། བར་དུ་ཇི་ལྟར་དང་ཚུལ། མཐར་ནང་གསོས་ཀྱི་ཆེ་བྱག་ཇི་ལྟར་བྱུང་ཚུལ་ཐད་ཙ་འཛིན་འོས་ཤིང་ཞིབ་འཇུག་གི་དོན་སྙིང་ཆེན་པོ་ལྟར་པའི་ཡིག་ཆ་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པས་སོ། །

---

[118] འབྲས་སྦྱངས་དགོན་པའི་དཔེ་རྙིང་དཀར་ཆགས་སྟོད་ཆ། ཕྱི་ལོ་ １９９９ ཨོག་གྲངས་ １３１３

[119] འབྲས་སྦྱངས་དགོན་པའི་དཔེ་རྙིང་དཀར་ཆགས་སྨད་ཆ། ཕྱི་ལོ་ １９９９ ཨོག་གྲངས་ １５７３

[120] ཆགས་ལོའི་ལམ་ཡིག་ པཾ་ཆེན་འོས་སྦྱལ་ཀྱིས་ཞུ་སྒྲིག་བྱས་པ། ཕྱི་ལོ་ １９５９ ཨོག་གྲངས་ ９３

[121] ཕྱི་ལོ་ １９９４ ལོར་དཔལ་བཙུགས་པོད་ཡིག་དཔེ་རྙིང་ཞིབ་འཇུག་ཁང་ནས་བསྒྲིགས། ཞེས་པོའི་ཤུལ་བཞག་དཔེ་ཚོགས། པོད་ １９ ཨོག་གྲངས་ １３９

ཞར་བྱུང་དུ་ཆགས་ལོ་ཀློ་བ་ཆོས་རྗེ་དཔལ་གྱི་གནྡུང་དར་མ་དབང་ཕྱུག་གི་སྲས་མངའ་བདག་དཔལ། དེའི་སྲས་ཆགས་ཁྲ་དཔལ། དེའི་སྲས་ཆགས་འཕགས་པ་དང་། ཆགས་གླགས་པ་གྱུབ་སོགས་ལོ་ཀློ་བ་འདིའི་མི་རྒྱུད་ཕྱི་མའི་སློར་ཀྱང་ཞིབ་འཇུག་རེ་བྱ་ཐུབ་ནི་སྟེམ་པའི་བློ་ཡང་བང་གིས་སྐྱེས་སོ། །

མདོར་ན་གུས་པས་ད་བར་ཉམས་ཞིབ་བྱས་པའི་གྱུབ་དོན་ལ་ཆགས་ལོ་ཆོས་རྗེ་དཔལ་ལ་རང་གི་གསན་ཡིག་དང་། རང་ནམ་ཀྱིས་མཆོན་པའི་མཚན་སྨོས་ཐུ་ཡོད་པའི་རང་ཙོམ་མང་པོ་ཡོད་པའི་ཁྲོད་དཀྱལ་ཆོག་བཞི་དང་། གདམས་ངག་གཉིས། མངོན་རྟོགས་གསུམ། གསོལ་འདེབས་གཉིས། ལོ་རྒྱུས་དང་གནས་ཡིག་གསུམ། བསྡུས་དོན་བཞི། འགྲེལ་པ་གསུམ། རིག་གནས་སྐོར་གཉིས་བཅས་ཁྱོད་ཙོ་གཉིས་ཀྱང་མཛུགས་ཤིང་། དེ་དག་གི་ཁྲོད་བདག་གིས་དངོས་སུ་མཇལ་ཐོང་བ་བདུན་དང་། མེད་པ་ཉེར་ལྔ་ཡོད།

༥། རྗོར་གདན་དཀར་ཆགས་དང་། དེའི་ཕྱགས་རྒྱན།

དགེ་ཆོས་ཀྱིས[122] “དཔེར་ན། རྗོ་རྗེ་གདན་ལྔ་བུ་གཅིག་ལ་མཚོན་ནའང་། ལོ་ཏོ་སྟོང་གི་སྟར་བྱོན་པའི་རྒྱའི་བཙུན་པ་ལྷ་ཉེན་དང་། ཐང་ས་ནན་ཙང་། ཨི་ཙང་རྣམས་ཀྱི་ལམ་ཡིག་དང་། བོད་ཀྱི་ལོ་ཀློ་བ་ཆགས་རྗེ་དཔལ་གྱི་ལམ་ཡིག་རྒྱས་པ། བཅོམ་ལྡན་རིག་རལ་གྱི་རྗོ་རྗེ་གདན་རྒྱས་བཤད་རྣམས་དང་།” ཞེས་དང་། ཡང[123]སྟར་ཐང་ན་རྗོ་ནག་ལས་བྱས་པའི་རྗོར་གདན་གྱི་མཚོད་རྟེན་ཀྱི་བཀོད་པ་དང་། རྗོར་གདན་དངོས་མ། བཅོམ་ལྡན་པའི་རྒྱན་གྱི་མེ་ཏོག་དང་། ཆགས་ལོའི་ལམ་ཡིག་བཞི་ཀ་བསྡུར་ཚེ་མི་གཅིག་གིས་བྱས་པ་ལྡར་ཡོད་” ཅེས་དང་། ཡང་ཁོང་གིས་ཆགས་ལོའི་རྗོར་གདན་གྱི་བཤད་པ་ཡོད་ཅེས་གསུངས་ཤིང་། ཆགས་ལོའི་རྣམ་ཐར་གྱི་ནང་དུ་ཡང་རྗོར་གདན་སྐོར་བྱིས་པ་ང་ཚོ་ཐུན་མོང་གིས་མཇལ་དུ་ཡོད་ནའང་། དགེ་ཆོས་ཀྱིས[124] “ཆེས་ཞིབ་མོའི་རྒྱུས་བཤད་པ་དེ་འདྲ་ཆགས་ལོའི་རྗོ་རྗེ་གདན་གྱི་བཤད་པ་ཅམ་ལས་སུས་ཀྱང་མ་གསུངས་པར་སྟང་།” ཞེས་པས་ནི་ཆགས་ལོའི་ལམ་ཡིག་དང་། རྗོར་གདན་དཀར་ཆགས་གཞིས་ཀ་ཁོང་གིས་གཟིགས་ཏེ་བྱིས་པ་ལོས་ཡིན། དུས་ཕྱིས་ཆགས་ལོའི་

[122] དགེ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་གར་གནས་ཡིག རྒ་ས་བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད། ཨོག་གྱར། ༥༥

[123] དགེ་ཆོས་ཀྱི་གསུང་ཡོད་དང་པོ། གཏམ་རྒྱུད་གསེར་ཕང་། ཨོག་གྱར། ༢༩

[124] དགེ་ཆོས་ཀྱི་གསུང་ཡོད་དང་པོ། གཏམ་རྒྱུད་གསེར་ཕང་། ཨོག་གྱར། ༢༥༧

ལམ་ཡིག་ཞུ་སྒྲིག་པ་པཾ་ཆེན་འོས་སྒྲུལ་གྱིས་[125]ཆགས་ལོས་མཛད་པའི་རྡོ་རྗེ་གདན་གྱི་དཀར་ཆགས་ཅིག་པཏ་ཾ་དགེ་མཛོད་དུ་བཞུགས་པ་ཁོང་གིས་མཇལ་ཚུལ་བྱིས་པ་ནི་ཀ་ཅང་བདེན་དེ། ཕ་རིའི་བོད་རིགས་པ་བ་མཁས་དབང་ངག་དབང་སྐལ་ལྡན་ནམ། David P. Jackson གྱིས་ཀྱང་རྒྱུ་ཁར་ཁྱམས་ཞིབ་ཁང་ན་བཞུགས་པའི་བོད་ཀྱི་དགེ་ཆྱིང་དཀར་ཆགས་[126]བཀོད་པའི་ནང་དུ་ཡང་ "རྡོ་རྗེ་གདན་གྱི་དཀར་ཆགས་དང་། ལམ་ཡིག་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་རྗེས་སུ་རྒྱ་གར་དུ་བྱོན་པའི་བོད་པ་ཞིག་གིས་བྲིས་" ཞེས་དང་། "ཆགས་ལོ་ཡིན་ནམ་སྙམ་" ཞེས་བྲིས་པ་ཡོད་དོ། །

༢༦ ཟབ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱུན་སྐོལ་ཚུལ།

ཏཱཥ་ར་པའི་དུས་འཕོར་ཆོས་འབྱུང་[127]ལྟར་ན། ཆགས་ལོ་ཆེན་པོ་དགུང་གྲངས་ཉིར་བྱུག་པར་རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཁྱོན་ལོ་གཉིས་བཞུགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཚེ། ཕྱི་ལོ་ ༡༢༢༨ ཙམ་ལ་ཆགས་ལོ་ཆེན་པོ་ཡུལ་དབུས་སུ་བཞུགས་ཏེ་དཔལ་ནལེནྡྲར་བླ་མ་དགྱ་གཅན་འཛིན་བཟང་པོའི་ཞལ་ནས་ཟབ་ཆོས་འཚོལ་ཞིབ་བྱེད་པའི་དུས་ཚོད་དང་ཏཱ་ཏཱ་འགེལ་ཡོད་སྙམ། འཇམ་མགོན་ཀོང་སྒྲུལ་གྱིས་[128] "དུས་འཕོར་གྱི་རྡོ་ཙ་མི་ར་འགྲོ་གཉིས། ། པཾ་ཆེན་ཆགས་དཔྱལ་རོང་ལུགས་མང་བྱོན་པའི། ཞེས་དང་། ཆགས་ལོ་ཆོས་རྗེ་དཔལ་གྱིས་ནུ་ཏུ་ལ་ཕྱི་ཐུ་བ་དང་ཇོ་ན་རཏྣ་ཏ་ས་གགས་ལ་དབང་བཤད་དང་མན་ངག་ཆ་ཚང་ཞུས་པ་ལས་" ཆགས་ལུགས་དར་ཚུལ་གསུངས་ཡོད།

དགུང་ལོ་ཉིར་བཅུད་ཙམ་ལ་ཕྱིར་བལ་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ཏེ། པཾ་ཆེན་རེ་ཁེཏ་པ་ལས་སླར་ཡང་གཞུང་གདམས་ངག་མང་དུ་གསན། རབ་ཏུ་བི་ཀ་རར་བཀྲ་མ་ཤྲཱི་ལྷའི་ཆོས་དཔོན་པཾ་ཆེན་ཇོ་ན་རཏྣ་ཏ་དང་། ཐྲི་བི་ཀ་རར་བི་ཛ་ཏཱ་ཙཱ་ཙཱ་ཏ་ཡང་། མ་ཏི་ཀ་ཤྲཱི་ཛ্ঞ་ན་དང་། ཏྲ་ཁ་ཤྲཱི་དང་། མ་ནོ་ར་ཐ་ཀུཊ་ཏ་ཡང་། ཁོ་ཏ་མ་ཤྲཱི་ཛ্ঞ་ན་ཆ་མས་ལས། རིག་པའི་གནས་ལྔ་ལ་ལྷ་ལོ་ལྷ་ཅ་ལ་ཁ་ཅིག་ཀ་ཤ་ཀ་ཤ་ཡ་ཁ་ཅ་ཀ་ཤ་ཡ་ཁ་ཅ་ཀ་ཤ་ཡ་ཁ་ཅ

ས་སྐྱ་ཡ་མེས་ཞབས་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་བསོད་ནམས་ཀྱིས་མཛད་པའི་དཔལ་གཤིན་རྗེ་གཤེད་དམར་ནག་འཇིགས་གསུམ་གྱི་དམ་པའི་ཚོས་བྱང་བའི་ཚུལ་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཟབ་ཡངས་ཆོས་སྐོར་འཕྲིད་པའི་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེ་མིག་དགོས་འདོད་ཀུན་འབྱུང་ཞེས་བྱ་བ་ལས[129]། "ཡོ་ཙྪ་བ་བལ་ཡུལ་དུ་བྱོན་པས། པཎ্ཌི་ཏ་ནི་སྐ་ལོ་ཀ་ནི་གཤེགས། དེའི་སྨོན་མ་ར་ལེཀ་ཆུ་ཏ་ཞེས་བྱ་བ་ལ། གཤིན་རྗེའི་གཤེད་ལྷ་ལྷ་མ་དང་བཅུ་གསུམ་མ་གཉིས་ཀའི་དབང་ཞུས། ལྷར་དཔྱལ་ཀྱིས་བསྒྲུར་བའི་གཞུང་ཆམས་ལ་འགྱུར་བཅོས་དང་། ལྷར་མ་འགྱུར་བ་བོར་ལ་ས་ཡས་མཛད་པའི་གཏོར་ཆོག ཏྲི་བཟང་སྲིང་པོས་བྱས་པའི་མངོན་རྟོགས་རྒྱས་པ། བདག་ཉིད་ཀྱིས་བརྩམས་པའི་རིམ་པ། གྲུབ་ཆེན་དཔལ་འཛིན་ཀྱིས་མཛད་པའི་བཅུ་གསུམ་མའི་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་ལས་ཚོགས་དང་བཅས་པའི་ཡིག་ཆ་བཀྲད་ཙམ་འགྱུར། འགྱུར་ཤིན་ཏུ་ལེགས། ཇོགས་པའི་རིམ་པ་ཤིན་ཏུ་སྦྲོས་མེད་སོགས་ནི་སྒྲས་པ་ཡིན་ནམ་མ་བསྒྲུར།" ཅེས་དང་།

ཡ་མེས་ཞབས་ཀྱིས་མཛད་པའི་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་དམ་པའི་ཚོས་བྱང་བའི་ཚུལ་ལེགས་པར་བཤད་པ་ངོ་མཚར་རིན་པོ་ཆེའི་བང་མཛོད་ཅེས་བྱ་བ་ལས་ "ཡང་ཆག་ལོ་ཙྪ་བ་ཆོས་རྗེ་དཔལ་ཀྱིས་བལ་པོ་མ་ན་ཀ་ཎྜི་ཏ་ལ་འཕགས་ལུགས་ཀྱི་དབང་བཀུར་རྗོ་རྗེ་ཕྲེང་བས་བདག་ཅྱས་པ་གཅིག་དང་། ཐོག་གསལ་ཀྱི་ལུང་། རིམ་ལྔའི་ཁྲིད་བཀའ་ཆམས་ཞུས་ཤིང་། ཐང་པོ་ཆེར་དར་བར་བྱས་ནས་ད་ལྟ་ཡང་ཡོད་དོ། ।" ཅེས་དང་། "ཡང་ཆག་ལོ་ཙྪ་བ་ཆོས་རྗེ་དཔལ་ཀྱིས་བལ་པོའི་པཎ্ཌི་ཏ་ར་ཕེཏ་པ་ལ་ཞུས་ནས། གསང་བ་འདུས་པའི་བཤད་བཀའ་དང་། དབང་བཀའ་ཆམས་དེའི་སྨོན་མ་ཆག་གཡས་པ་གྱུབ། དེའི་སྨོན་མ་ཇོ་བཙུན་མེ་འབར་ཆམས་ལ་བཀྲུད་པ་སོགས་བྱང་།" ཞེས་དང་། "པཏ་གྲུབ་ཆེན་པོ་འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས་སྦས་པ་ལས་ཇོ་རྗེ་ཕགས་མོ་དཀར་མོ་ཤེས་རབ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲུབ་ཐབས་བྱིན་ཆབས་དང་བཅས་པ་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་མཛད་པ།"ཅེས་དང་།

ཇོ་ནང་ཏྲ་ར་ན་ཐའི་གཤིན་རྗེ་གཤེད་ཀྱི་ཚོས་འབྱུང་ཡིད་ཆེས་ངོ་མཚར་ལས།[130] "པཎ্ཌི་ཏ་དྲ་ན་ཤྲཱ་ལས་པོ་ཏ་པ་དང། དཔལ་འཛིན་ཀྱིས་གཞུང་མང་པོ་རང་འགྱུར་མཛད། དེའི་རྗེས་སུ་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙམ་སོང་བ་ན། ཆག་ལོ་ཙྪ་བ་ཆོས་རྗེ་དཔལ་ཀྱིས། པོ་ཏ་པ་དང་དཔལ་འཛིན་དང། བློ་གོས་བཟང་པོ་སོགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་གཞུང་མང་དུ་བསྒྲུར། ལུགས་གཉིས་ཀའི་དབང་བཀའ་དང་ལག་ལེན་དར་རྒྱས་སུ་མཛད། " ཅེས་དང་། "དེ་ལས་ཆུང་ཟད་འཕྲི་བར་གློ་བོ་ལོ་ཙྪ་བ་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན་ཀྱིས། ཆག་ལོའི་བློ་མ་ར་གཏེ་པ་ལ་ཡང་ཐུགས་ཁྱད་པར་དུ་དཔན་ཡུ་ཙཏ་སྒྱུན་དྲངས་ཏེ་བོད་ཕ་པའི་ཐོས་

[129] གཤིན་རྗེ་གཤེད་དམར་ནག་འཇིགས་གསུམ་གྱི་ཚོས་འབྱུང་།

[130] རྒྱུད་རྒྱལ་གཤིན་རྗེ་གཤེད་སྐོར་གྱི་ཚོས་འབྱུང་རྒྱས་པ་ཡིད་ཆེས་ངོ་མཚར་ཞེས་བྱ་བ།

མེད། དཔལ་འཛིན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་བཞི་རིམ་སོགས་གཞུང་ཕན་གསར་པ་མང་དུ་བསྒྲུར་ཞིང། ཇོག་ས་རིམ་གྱི་མན་ངག་འཁྲིད་ཚུལ་ཁྱད་པར་ཅན་མཐའ་རྒྱས་སུ་བྱུང། ཆགས་ལུགས་ཀྱི་སྨོན་རྣམས་སྤར་ནས་ཁོང་རང་ལ་བཞུགས། འགྲུར་བཅོས་ནི་མ་མཛད་དོ།།དེ་ལྟར་ན་དཔལ་ལོ། དྲ་ན་ཤྲི་ལ། ཆགས་ལོ། གློ་བོ་ལོ་ཙྪ་བ་སྟེ་བཞི་པོ་དེས་གཤེད་དམར་གྱི་དབང་མན་ངག་ལག་ལེན་རྣམས་མཐའ་རྒྱས་སུ་མཛད།"ཅེས་དང། ཏཱེ་ར་པའི་ཆོས་འབྱུང་ལས། "ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་བཀའ་བཞིན་དཔོན་ཆེན་ཤཱཀྱ་བཟང་པོས་ས་སྐྱར་གདན་དྲངས། ཚོགས་དུང་བཏགས་ཏེ་དགེ་འདུན་འདུས་པ་རྒྱ་མཚོ་ལ་ཆོས་གསུངས་དུས་འཕོར་རྒྱུད་འགྲེལ་གྱི་བཤད་པ་ཡང་གནང་"ཞེས་དང། གཞན་ཡང། ཀུན་རང་བྱུང་རྡོ་རྗེས་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་འགྲུར་རོ་འཚལ་གྱི་དཀར་ཆག་ཏུ་ "ཆགས་ལོས་བསྒྲུར་བ་དང། འགྲུར་བཅོས་མཛད་པའི་ཆོས་ཚན་མང་དུ་གསལ་མོད། འགའ་རེ་ནི་ཆགས་ལོ་ཆོས་རྗེ་དཔལ་ཡིན་མིན་ནི་དཔྱད་གཞིར་སྣང་ངོ།།

འཇམ་མགོན་ཀོང་སྦྱལ་གྱི་ཞལ་[131]ནས། "ཡང་ཆགས་ཆོས་རྗེ་དཔལ་གྱིས་བརྗེད་རེ་བེན་པ་སོགས་བསྟེན་ནས་འདུས་པ་གསན་པ། ཉ་ཡུག་ཀུང་རབ་བློ་མ་དཔལ་སོགས་ལ་བཤད་པ་ནས་ཀྱེ་བར་བརྒྱུད་དེ་ཆགས་ལུགས་སུ་གྲགས།" གསུངས་ཤིང། "དེ་སྟོན་དུས་འཕོར་ལ་མི་མོས་པའི་བཅོམ་ལྡན་རིག་རལ་[132]སོགས་ངེས་ཤེས་འདྲོངས་པར་མཛད། "པ་སོགས་ཆགས་ལོ་ཆེན་པོས་རྒྱ་གར་གྱི་ཆོས་ཚུལ་ཇི་སྙེད་ཅིག་གངས་རིའི་ལྷོངས་སུ་བཤད་སྒྲུབ་གཉིས་ཀྱི་སྨོ་ནས་དར་སྲིལ་མཛད་པའི་ཚུལ་མཐའ་དག་ནི་འདིར་རེ་རེ་བཞིན་སྨོས་ཀྱིས་མི་ལང་ངོ།།

༡༦ ཆོས་རྗེ་ས་པཎ་སོགས་མཁས་པས་བསྟན་ཚུལ།

རྒྱ་གར་ནས་ཕྱིར་ཕེབས་སྐབས་ཏེ་ར་ཏུ་ཏིར་ཚ་ནད་ཀྱིས་ཐུང་སྟེ་ཟླ་གཉིས་རིང་མལ་དུ་ལུས་པ་སོགས་སྐུ་ཚེགས་ཆེན་པོ་བྱུང། རྗེ་འདི་བལ་ཡུལ་དུ་བཞུགས་སྐབས། ཆོས་རྗེ་ས་པཎ་གྱིས་སྐུལ་མ་གནང་བ་ལྟར་ཆགས་ལོས་སྒྲུར་མཛད་པའི་མཚན་བརྗོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་བདུད་ཙཻའི་ཕིག་པ་དང་རྒྱ་དཔེ་གཉིས་ས་པཎ་ལ་བསྐུར། ཁོང་གིས་གཟིགས་པ་ནི། ཆགས་ལོའི་འགྲུར་ཟུལ་གྱིས་ཐུགས་འཚོག་སྟེ་དུས་ཕྱིས་ཞལ་མཇལ་སྐབས་ "ལོ་ཙྪ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་རྒྱུད་ལ་ཁྱེད་ལས་མཁས་པ་མ་བྱུང་ངེས་པ་ཡིན།" ཞེས་དང། "ང་ཡང་རྒྱ་གར་དུ་མ་བཏང་པས་ཡབ་མེས་གོང་མ་རྣམས་སྐུ་དྲིན་

[131] ཤེས་བྱ་ཀུན་ཁྱབ། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱན་ཁང། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༢ ཤོག་གྲངས་ ༢༦༥

[132] བཅོམ་ལྡན་རིག་རལ་དུས་འཕོར་ལ་མི་མཉེས་པའི་སྨོན་དེ་དགེ་ཆོས་ཀྱི་གསུང་འབུམ། པོད་གསུམ་པ། རྒྱ་གར་རྫོང་ས་བཤད་གྲྭའི་པར་མ། ལེགས་སྦྱར་བང་མཛོད། ཤོག་གྲངས་ ༥༦༢ པར་གསལ།

ཆེ་ལ་ཚུང་དུ་ཐུང་གསུངས་[133]ནས་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་བསྟན་པ་ཆེར་མཛད་ཅིང། ཕྱིས་ཅོར་བོད་ཀྱི་ལུང་རིགས་དོན་གཉིར་ཅན་དག་ལ་ཡང་ཡོན་ཏན་སྨོན་པར་འདོད་ན་ཚུ་ལོ་ཙྪ་བ་ཁོང་ལ་གཏུགས་ཤིག་"" ཅེས་འབོད་སྐུལ་མཛད་པས་ས་སྐྱ་པའི་དགེ་བཤེས་མང་པོ་ཚུ་ལོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་པར་གཞིགས་ན། སྒྲ་སྒྱུར་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཚུ་ལོའི་མཁྱེན་རབ་ཀྱི་དཔལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་ཐར་རྟོགས་ཐུབ།

བལ་ཡུལ་ནས་ཡང་དོག་ཏུ་ཕེབས། དེར་ནག་ཚོ་ལོ་ཙྪ་བའི་གདན་ས་ས་པཎ་གྱི་སྟོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ་ལས་བཙམས་ཏེ་ས་པཎ་ལ་ཞུ་ཡིག་ཕུལ་ཡོད་ཅིང། དེ་ལས་ང་ཚོས་རྟོགས་ཐུབ་པ་ནི། ཆག་ལོ་ཙྪ་བས་ཐོག་མར་སྟོམ་གསུམ་རབ་དབྱེའི་མཚན་སྙན་ཐོས་པ་དང། བར་དུ་དཔེ་མཛལ་ཇི་ལྟར་ཐུང་བ། ཐ་མར་ཐེ་ཚོམ་ཅི་ཡོད་རྣམས་ས་པཎ་ལ་ཞུ་ཡིག་ཏུ་བྲིས་པ་དང། ཞར་ཐུང་སྟོམ་གསུམ་རབ་དབྱེའི་དཔེ་དག་པ་ཞིག་ཀྱང་གནང་སྟེན་ཡོང་སྐད་གསོལ་འདེབས་ཞུས་པའི་ཞུ་ཡིག་བཀླ་ཤིས་གྲགས་ཅེས་པའི་ཕྱག་ཏུ་བསྐྱར་ཡོད། ས་པཎ་ཀྱིས་དེའི་ལན་གནང་བ་ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ[134] ན་གསལ། ཏེཌ་ར་པའི་དུས་འགོར་ཆོས་འཐུང་ལས།[135] "པཎ་ཆེན་དྲ་ན་ཤྲཱི་ལ་ཡར་ཟླང་སྟག་ཚལ་དུ་མཛལ་བས་ཁྱོད་རྒྱ་གར་དུ་ཕྱིན་པས་མཁས་པ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོར་འདུག ང་བོད་དུ་བསྟད་པས་བ་ལང་དུ་སོང། ཁྱེད་མཁས་གྲགས་པས། ངའི་སྒྲ་ལངས་པ་ཡིན"" ཞེས་དང། ཆག་ལོའི་ལམ་ཡིག་ལས།[136] "པཎ্ཆེ་ཏ་ན་ཤྲཱི་ལ་སྒྲུབ་ཐབས་བསྟུས་པའི་རྒྱ་དཔེ་ཡོད་མེད་འདྲི་བ་ལ་བྱོན་ཏེ། ཚུ་བ་ཝེར་ཅིག་དང། ལྷ་པི་པི་ལིང[137]ཕུལ་ནས་རྒྱུད་ཏྲའི་མཆོད་བརྗོད་སཾ་ཡྲི་ཏའི་སྐད་དུ་གསུངས་པ་ནི། མཁས་མཁས་ང་བས་ཁྱོད་མཁས་པར་འདུག"ཅེས་ཆག་ལོ་ཆེན་པོར་བསྟན་པ་མཇུག་ཚུལ་བྲིས་ཡོད། འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་གསུང[138]ནས་ཡང། མ་ཆགས་ལོ་བདག་ཚ་ཟེར་བྱེད་སོགས་ཀྱིས། །མཆོད་པའི་གནས་ཐུར་ཆོས་ཉིད་རྡོ་རྗེ་ཡིས། །ལྷ་ངན་རི་འཇོམས་གཏུལ་བྱའི་དཔལ་ཐུར་

[133] པཎ་ཆེན་འོས་སྒྲལ་ཀྱིས་ཞུ་སྒྲིག་བྱས་པའི་ཆག་ལོའི་རྣམ་ཐར། ཕོག་གྲངས་ ༢༢ པར་ས་པཎ་ཀྱིས""སྐུ་དྲིན་ཆེ་སྟེ། ཆོས་དང་ལོངས་སྤྱོད་དང་མ་འབྲལ་བར་མཛད། ཚུང་སྟེ། རྒྱ་གར་དུ་མ་བཏང་ "གསུངས་པ་འདིས་ས་པཎ་ཁོང་རིག་པའི་འཐུང་གནས་རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས་འདོད་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་བསྟན་ཡོད།

[134] ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠ᪧ ལོར་དཔལ་བཙུགས་པོད་ཡིག་དཔེ་ཆྱིང་ཞིབ་འཇུག་ཁང་ནས་བསྒྲིགས་པ། ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ། མེས་པོའི་ཤུལ་བཞག་དཔེ་ཚོགས། དེབ་གྲངས་ ᠗᠕ ཕོག་གྲངས་ ᠓᠓᠔ པར་གསལ།

[135] དཔལ་དུས་ཀྱི་འགོར་ལོའི་བཀྲུད་པ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱགས་པ་བཤད་པ་དཔག་བསམ་གྱི་ཕྲེ་མ། མཛད་པ་པོ། ཆག་ལོ་ཙྪ་བ་རིན་ཆེན་ཚོས་རྒྱལ།

[136] པཎ་ཆེན་འོས་སྒྲལ་ཀྱིས་ཞུ་སྒྲིག་བྱས་པའི་ཆག་ལོའི་ལམ་རྣམ་ཐར། ཕྱི་ལོ་ ᠓᠓᠕᠓ པར་བཏབ་པ། ཕོག་གྲངས་ ᠓᠓

[137] འདི་དབྱིབས་ནར་གཟུགས་ཅན་ཀྱི་སྟོ་སྒྲན་ཞིག་གི་མིང་ཡིན་སྐད།

[138] ཕྱི་ལོ་ ᠒᠐᠐᠓ ལོར་དཔལ་བཙུགས་པོད་ཡིག་དཔེ་ཆྱིང་ཞིབ་འཇུག་ཁང་ནས་བསྒྲིགས་པ། ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ། མེས་པོའི་ཤུལ་བཞག་དཔེ་ཚོགས། དེབ་གྲངས་ ᠓᠒ པའི་ཕོག་གྲངས་ ᠓᠓᠕

པ།།བསྒྲུབ་པ་བཟང་པོ་ཁྱོད་ནི་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག།ཅེས་དང་། འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱ་ཡུལ་ནས་བོད་དུ་ཕེབས་པའི་ལམ་དུ་ཆགས་ལོ་ཐུ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཞུ་ཡིག་འཕྲོད་བ་ན། "ཐུགས་རྗེ་ནས་སྒྲུན་ཆབ་བསིལ་ཞིང་། ཆགས་ལོ་ཆེན་པོ་མངོན་ཤེས་ལ་ཐོགས་པ་མི་འདུག" གསུངས།

རོང་སྟོན་ཤེས་བྱ་ཀུན་རིག་པས་ཀྱང་། "འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་དཀའ་སྒྲུབ་དུ་མ་ཡིས། །རབ་ཏུ་བསྟོད་ནས་གཞུང་ལུགས་མན་ངག་ཆམས། །ལེགས་པར་འདོམས་པའི་རྟེ་བཙུན་ཆོས་རྟེ་དཔལ། །སྒ་བསྒྲུར་ཕུལ་ཕྱིན་སྐད་གཉིས་སྒྲ་བ་ལ། །མཁས་པ་ཀུན་ཀྱི་གཙུག་གི་རྒྱན་ཀྱུར་ཏེ།། གངས་རིའི་ཁྲོད་ཀྱི་གདུལ་བྱ་ཆམས་མང་ལ། ། ལེགས་བཤད་ཆར་རྒྱུན་ཕབ་སྟེ་སྨིན་པར་མཛད།། ལྷག་པའི་ལྷ་མཆོག་དུ་མའི་ཞལ་གཟིགས་ཤིང་། ། རིམ་གཉིས་ཟབ་མོའི་ཏིང་འཛིན་བཏུན་པ་ཐོབ། ། མ་ལུས་རྒྱུད་སྟེ་ཀུན་ཀྱི་བདག་པོ་མཆོག། འགྲོ་བའི་ཡོན་གནས་དམ་པ་ཁྱེད་ལ་འདུད། ། མཁས་པ་དུ་མས་གང་གི་རྟེས་ཞུགས་ཏེ། ། བསྟན་པ་སྲིལ་དང་རྒྱ་ཆེན་བསྟན་པ་བཙོད། ། ཐུབ་བསྟན་དྲི་མ་མེད་པའི་རྒྱན་ཀྱུར་པ། ། སྐད་གཉིས་སྒྲ་བ་ཆོས་རྟེ་དཔལ་ལ་འདུད། ། བསྟོད་པའི་དགེ་ཚོགས་གང་ཞིག་ཐོབ་པ་དེས། ། སྒ་མཁས་ཀུན་མཁས་མཁས་པ་མཉེས་ཀྱུར་ཅིག ། ཅེས་ཆགས་ལོ་ཙྪ་བ་ལ་བསྟོད་པ་རོང་ཆེན་སྟོན་ཆེན་པོས་དཔལ་ནུལ་ཇྲའི་དགོན་པར་སྒྲུབ་བའོ"[139]ཞེས་ཆགས་ལོའི་མཁས་བཙུན་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར་ལ་བསྟན་བཙོད་ཚད་མཐོན་པོ་ཕུལ་ཡོད།

ཨ་མེས་ཞབས་ངག་དབང་ཀུན་དཀའ་བསོད་ནམས་ཀྱི་རྣམ་ཐར[140]ལས། "ཆགས་ལུགས་འདི་ནི་འགྱུར་བའི་ཞིང་མཁས་པར་ཡང་གྲགས་པ་ཡིན"" ཞེས་སོགས་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་མང་པོས་བསྟན་པ་ལྟར། ཆགས་ལོའི་རྣམ་ཐར་ཕལ་མོ་ཆེ་ནི་གང་ཟག་དགུས་མ་ཞིག་གིས་ལོ་བྱ་མང་པོར་དཀའ་སྒྲུབ་སྤྱད་ཅུས་མཛད་དེ་མཁས་པར་ཀྱུར་ཅིང་། དེ་རྟེས་འཚད་ཙོད་ཙོམ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་བསྟན་པ་དེ་འཛིན་དང་བཅས་པ་བསྐྱངས་པའི་བརྒྱུད་རིམ་ཁོ་ན་མ་གཏོགས། དབུ་ནས་མཇུག་བར་དུ་ཐོས་བསམ་མ་ཏྲས་པར་ངང་གིས་མཁྱེན་ཚུལ་དང་། འཕགས་པ་གা་གེ་མོའི་སྒྲུལ་བས་འགྲོ་དོན་ཡིན་ལུགས། དཀའ་སྒྲུབ་མི་དགོས་པར་རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས་རྒྱ་གར་དུ་གཤེགས་ཚུལ་སོགས་གང་ཟག་སྣེར་གྱི་དག་སྣང་དང་། ཉད་བརྟོད་ཤ་སྟག་གིས་བྲིས་པའི་བོད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་གཞན་ལས་ནི་ཤིན་ཏུ་ངོ་མཚར་བ་ཡོད་དོ།།

---

[139] རོང་སྟོན་བཀའ་འགྱུར། པོད་[ཀ་པ]ཚྭོང་ས་བཤད་གླུ་ཆོས་ཀྱི་བློ་གྲོས་ཀྱིས་པར་དུ་སྐྱེན་པ། ཥོག་གྲངས་ ༢༧༥

[140] ཁྱེད་བདག་འགོར་ལོའི་མགོན་པོ་དཔལ་ས་སྐྱ་པ་ཆེན་པོ་སྟག་འཛིན་པ་ངག་དབང་ཀུན་དཀའ་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ངོ་མཚར་ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་འདུས་པའི་རྒྱ་མཚོ་འཕེལ་བར་བྱེད་པ་ཕུན་ཚོགས་བདུད་རྩིའི་ཆར་རྒྱུན་ཞེས་པར་གསལ།

སྐུ་ཚེའི་སྟོང་དུ་ཡང་དོགས་གཤལ་དུ་ཕེབས་སྐབས། རྒྱ་དཔེ་སོགས་ཐུ་ཏི་བཀྲ་ཤིས་མཛོ་ཁལ་མང་པོར་བཀལ་ཏེ་ཕྱོན་པ་ན། གཞན་གྱིས་ཡིད་མི་ཆེས་པ་ལྟ་བུ་བྱུང། དེ་ནས་ཡར་ཟླུང་སྟག་ཚལ། སོལ་ནག་ཐང་པོ་ཆེ། གྱང་ཐང། འཇུ་ཕུར། རི་གུདཀ། ཁྲ་འབྲུག་ས་སྒྲ། གཤལ་ཀྱི་ལྷེའུར་སོགས་སུ་མདོ་ སྟགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པའི་བཀའ་ཆོས་མཛད་དེ་ཞལ་སློབ་མང་དུ་བསྐྱངས་ཤིང། ཁྱད་པར་དུ་རྒྱལ་འདྲེན་ཕུ། ལྷས་ལྷོངས། འོ་དཀར་བྲག[141]བཅས་སུ་ཐུགས་དམ་མཛད་ཅིང། ཐུན་མཚམས་སུ་ཏྲི་ཀ་མཛད་པ་དང་ "དེ་ སྟར་བོད་དུ་མ་འགྱུར་བའི་གཙུག་ལག་དགེའི་རྒྱུད་བསྟྱར"[142] བ་སོགས་བོད་གངས་ཅན་པའི་བསྟན་འགྲོར་སྟྲན་པའི་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་ཆེར་མཛད་མཐར། "དགེང་གངས་བྱུག་ཅུ་རེ་བདུན[143]པར་ཕྱི་ལོ་ (1264) ཤིང་ཕ་བྱི་བའི་དགུན་ཁ་དབོའི་བླ་བའི་ཚེས་བཅུ། རེས་གཟའ་ལྷག་པ། སྐར་མ་ནམ་གྱའི་དུས་ཅིང་པར"" ཚག་ཡོང་མའི་གདན་ས་རྡེའུ་རར་ས་གཡོ་བ་དང། དྲི་བཟང་འཕྲལ་བ་སོགས་ངོ་མཚར་བའི་རྟགས་དང་བཅས་ཞི་བར་གཤེགས། དེ་སྐབས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་རྣམ་ཐར་འཕྲི་པ་པོས་འདི་ལྟར་བྲིས་ཡོད་དེ། "འཇིག་རྟེན་ སྒྲོན་མེ་ཉི་མ་འདྲ་བ་ནུབ། ། སྒྲ་དང་ས་གཡོས་རྒྱལ་ཁམས་ཀུན་ཀྱིས་ཚོར། ། དྲི་བཟང་སྟ་ན་མེད་པ་ལྷེའུ་རར་བྱུང། ། ལ་ལས་ལྷའི་ཞིལ་སྐྱན་ཐོས་པའང་བྱུང། །"[144] ། ཞེས་བྲིས་ཡོད། སྐུ་གཤེགས་པའི་གདུང་ལས་དཔལ་གཤིན་རྗེ་གཤེད་དམར་པོ་དང། རིགས་ལྟའི་ཕྱག་མཚན་སོགས་ངོ་མཚར་བའི་འདས་རྟགས་ཀྱང་བྱུང་ངོ། །

༥། ཚག་ལོ་ཕེབས་ལམ་གྱི་ས་བྲ།

ཚག་ལོའི་ལམ་ཡིག་གཞིར་བཟུང་གིས་ཁོང་བོད་ནས་རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས་སྐབས་ཀྱི་ས་གནས་གལ་ཆེན་ཁག་འདིར་ངོ་སྤྲོད་ཙམ་ཞུས་ན། ཆེས་ཐོག་མར་དབུས་ཀྱི་གཤལ་ལྷེའུ་ར[145]དང། གཙང། བལ་བོ། ཏི་ར་ཧུ་ཏི།[146] གོང་ཁྲིར་

[141] སྐོ་བུ་ཤ་པོ་ཆོ་ར་ཅི་གི་ཚག་ལོའི་སྐོར་ཀྱི་ཟིན་བྲིས་གཏེས་པའི་ནང་གནས་འདིའི་པར་རིས་བཀོད་ཡོད།

[142] ཚག་ལོའི་རྣམ་ཐར། ཕྱི་ལོ་ *༡༥༥* ཨོག་གངས་ *༥*

[143] འགོས་ལོ་ནུ་བས་ཤིང་ཕ་བྱི་བའི་ལོ་དེ་ར་བཅུད་ལ་བཞིས་ཡོད། དེབ་ཐོག། སྟོང་ཆ། ལྷ་ཆ། བཟང་བཏང་བཅུ། ཕྱི་ལོ་ *༢༠༠༢* ཨོག་གངས་ *༡༢༢*

[144] ཚག་ལོའི་རྣམ་ཐར། ཕྱི་ལོ་ *༡༥༥* ཨོག་གངས་ *༡༠༠*

[145] པོ་ཏོ་བའི་སྟོན་མ་སྐོར་འདུལ་བས་ཐུག་བཏབ་ཅིང། སྟོན་དཔོན་ཐུ་མིའི་འཁྲུངས་ཡུལ་ཡང་ས་འདི་ཡིན།

[146] ཚག་ལོའི་ལམ་ཡིག་ལས་ "དེའི་དགུས་ཐག་ལ་བླ་བ་གསུམ། དགུས་ཐུང་ཨོས་ལའང་ཉིན་ལམ་ཉི་ཤུ་ཡོད"" ཅེས་གསལ་པ་ལྟར་ན། འདི་རྒྱ་གར་དང་བལ་ཡུལ་ཀྱི་ས་མཚམས་ན་ཡོད་པའི་ཡུལ་ཁམས་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་སྒྲོ་མིང་ཡིན་པ་གསལ་ཞིང། ཚག་ལོས་མཛོད་པར་གྲགས་པའི་ལམ་ཡིག་ཚོགས་བཅད་མ་དེར་ཡང། "ཏི་ར་ཧུ་ཏི་ཞེས་བྱའི་རྒྱ་གར་ཡུལ། །" ཞེས་བྲིས་པར་གཞིགས་ན། དེ་དུས་ས་འདི་རྒྱ་གར་ཀྱི་ཡིན་པ་གསལ་མོད། ཕིན་ཏིས་རྒྱ་གར་དབང་བསྡུར་བྱས་པ་ནས་བཟུང། བལ་བོའི་རི་རྒྱུད་དང་ཉེ་བའི་རྒྱ་གར་ཀྱི་ཐང་ཆེན་མང་པོ་ཞིག་ཀྱང་བལ་བོའི་ས་ཁོངས་སུ་སོང་ཞིང། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་གནས་མཆོག་ལུམྦི་ནི་ཡང་ཡུལ་ཁམས་ཆེན་མོ་དེའི་གྲས་སུ་ཡོད་དོ།

པ་ཏ།[147] ཡང་པ་ཅན་གྱི་གོང་ཁྱེར། ཆུ་བོ་གཟུ། མ་ཀ་ཏྲ། ཏོ་ཏྲེ་གདན། ཆུ་བོ་ནི་རཱཥ་ན། བྱ་ཚོད་ཕུང་པོའི་རི། རྒྱལ་པོའི་ཁབ། ནུལེཏྲ་བཅས་སོ། །

ཆག་ལོ་ཆེན་པོ་རྒྱ་གར་དུ་ལོ་གཉིས་ཙམ་བཞུགས་ཏེ་ཕྱིར་བོད་དུ་ཕེབས་སྐབས་ཀྱི་ས་གནས་གཙོ་བོ་ཁག་ནི། མ་ཀ་ཏྲ། ཆུ་བོ་གཟུ། ཏི་ར་ཧུ་ཏི། བལ་ཡུལ། ཡང་དོག[148]། དབུས་ཀྱི་གཤལ། ཡར་ལུང་སྟག་ཚལ། ཁྲ་འབྲུག ཐང་པོ་ཆེ།[149] གུང་ཐང་།[150] རྒྱལ།[151] འཇུ་ཕུར། འདྲེན་ཕུ། ལྷས་ལྷོངས། ཏོ་དཀར་བྲག[152] ས་སྐྱ། གཤལ་གྱི་ལྷོའུ་ར་བཅས་སོ། །

མཇུག་ཏུ་སྨོས་པ།

འཛིག་རྟེན་མིག་གཅིག་ཆག་ལོ་ཆེན་པོ་ཡིས། །
གང་ས་རིའི་ལྷོངས་ཀྱི་སྨན་ཏམ་ས་ལས་སྨད་དུ། །
གང་ཞིག་བསྒྲུར་དང་བཙམས་པའི་ལེགས་བཤད་ཕྲེང་། །
གཟུར་གནས་མཁས་པའི་སྒྲུན་ལྟར་ལྷལ་འདིས་སྒྲོ། །

འདི་ལས་བྱུང་བའི་དགེ་ཚོགས་འོ་མའི་ཆུན། །
རྒྱ་གཞོན་འབྲུམ་དང་པད་ཙའི་མདངས་འཛིན་པ། །
མ་གྱུར་འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་གསོས་གྱུར་ཏེ། །
གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ལམ་བཟང་ཐོབ་པར་ཤོག །

---

[147] འདི་པ་ཊ་ལི་ཐུ་ཏི་ཡི་རྒྱ་ནར་བྱའི་གོང་ཁྱེར་བྱ་བ་ཡིན་ཞིང་། ས་འདི་ཚོས་རྒྱལ་ཐུ་བན་མེད་ཀྱི་རྒྱལ་ས་ཡིན་ཚུལ་སོགས་དགེ་ཚོས་ཀྱི་གསུང་པོད་གསུམ་པ། རྒྱ་གར་གནས་ཡིག ཨོག་གྲངས་ ༢༢༥ གསལ།

[148] འདི་ནི་མང་ཡུལ་ན་ཡོད་ཅིང་། ནག་ཚོ་ལོ་ནུ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་བའི་གདན་ས་ཡིན།

[149] དབུས་གཙང་གི་མཁས་པ་མི་བཅུའི་ནང་ཚན་གྱ་མེར་ཚུལ་ཁྲིམས་འཛིན་གནས་ཀྱིས་རབ་བྱུང་གོང་གི་ལོ་སྐོར་བཅུ་དྲུག་ཐ་མའི་མེ་སྦྱལ་ཕྱི་ལོ་ ༡༥༦ལ ལོ་བཏབ། ཐུས་ས་ཁུ་སྟོན་བཙོན་འགྲུས་གཡུང་དྲུང་གིས་དར་རྒྱས་ས་ཡང་ཅིང་། ཆག་ལོ་དགུ་བཅོམ་པ་དང་། ཆོས་ཐེ་དཔལ་གཉིས་ཀྱིས་གདན་ས་མཛད་ཐྱོང་། །

[150] འདི་ནི་རྒྱུད་གོང་ན་ཡོད་པའི་མང་ཡུལ་གུང་ཐང་ཡིན་ཀྱི། དབུས་ས་ཡོད་པའི་ཚལ་གུང་ཐང་མིན།

[151] གནས་འདི་སྒོལ་གསལ་ལེའུ་དང་པོའི་ཏྲི་ཀཱ་དང་། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བར་མཆན་བུ་མཛད་ས་དེ་ཡིན།

[152] འདི་ནི་ཡར་ལུང་དུ་ཡོད་པའི་གུ་རྒྱའི་རྒྱུབ་གནས་གཏམ་ཅན་ཞིག་ཡིན།

རྒྱུན་ལྡེའི་ཡིག་ཚ།

1) ཨ་རན་ས་ཝའི་རྒྱལ་ཡོངས་དཔེ་མཛོད་ཀྱི་བོད་དང་འབྲེལ་བའི་དཔེ་ཐོ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༠༥

2) བཅོམ་ལྡན་རལ་གྲིའི་བཀའ་འབུམ་པོད། ཀ

3) ཀཱན་པ་རང་བྱུང་རྡོ་རྗེའི་བཀའ་བསྟན་དཀར་ཆག པོད། ང་པ། འཕྲུལ་སྒར་གསར་མ།

4) ཆག་ལོའི་རྒྱམ་ཐར། པཾ་ཆེན་འོས་སྒྲལ་ཀྱིས་ཞུ་སྒྲིག་བྱས་པ། ཝ་རྩ་ཏཱ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩ཅ

5) ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ། དཔལ་བཟོགས་པོད་ཡིག་དཔེ་རྙེད་ཞིབ་འཇུག་ཁང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠ཉ

6) བུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་། ཀུང་ཧོའི་པོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དཔེ་སྒྲུན་ཁང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥ཉ

7) སྒེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར། Esukhia/derge-kangyur

8) ཙ་མེས་ཞབས་ཀྱི་བཀའ་འབུམ་ལས། ཆོས་འབྱུང་སློར། ཀུང་ཧོའི་པོད་རིག་པ་དཔེ་སྒྲུན་ཁང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༤

9) མང་ཐོས་བསྟན་ཟིས། པོད་ལྷོངས་མི་རིགས་དཔེ་སྒྲུན་ཁང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥ཉ

10) ཏེ་ཌུ་ར་པའི་དུས་འཁོར་ཆོས་འབྱུང་། ཆག་ལོ་རིན་ཆེན་ཆོས་རྒྱལ་ཀྱིས་མཛད་པ།

11) རོང་སྟོན་བཀའ་འབུམ། པོད། ཀ ཇོང་ས་ར་ཆོས་ཀྱི་བློ་གོས་པར་མ། བསྒྲར་སྒར།

12) དེབ་ཐེར་ལྷོན་པོ། ལྷ་ཏ་བཙུ་བིརྡ་དཔེ་མཛོད་ཁང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༢

13) ཧོང་སྒྲལ་ཀྱི་ཤེས་བྱ་ཀུན་ཁྱབ། མི་རིགས་དཔེ་སྒྲུན་ཁང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༢

14) དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་ཀྱི་གསུང་འབུམ། པོད། དང་པོ། གསུམ་པ། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠ཀ

15) ཆག་ལོའི་རྒྱམ་ཐར། ཇོང་ཁེ་སྒྲལ་སྒྲས་ཙོམ་སྒྲིག་ཞུས་པ། བྲིས་མ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༠

16) བདུད་འཛོམས་ཆོས་འབྱུང་། ཞི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྒྲུན་ཁང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥ཅ

17) ཆག་ལོའི་སྔགས་ལོག་ཐུན་འབྲི། དཔལ་ལྡན་འབྲུག་གཞུང་ཐིམ་ཕུ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩ཅ༥

18) ཇོར་གཙན་དཀར་ཆག་དང་ལམ་ཡིག ཏ་ས་དཔེ་མཛོད་ཁང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༥

19) ཆག་ལོའི་རྒྱམ་ཐར་དང་། དགེ་ཆོས་ཀྱི་གནས་ཡིག ཏ་ས་དཔེ་མཛོད་ཁང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༡

20) དུང་དཀར་ཚོག་མཛོད་ཆེན་མོ། ཀུང་ཧོའི་པོད་རིག་པ་དཔེ་སྒྲུན་ཁང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༢

21) འབྲས་ལྡན་དགོན་པའི་དཔེ་རྙེད་དཀར་ཆག མི་རིགས་དཔེ་སྒྲུན་ཁང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༩

22) ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོའི་དཔེ་རྒྱུན་དཀོན་པ་འགའི་ཐོ་ཡིག ལག་བྲིས་མ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩ཅ༣

📖 ༡༣༦ DAVID P. Jackson རྒྱ་ཆར་ཤེས་ཞིབ་ཁང་གི་བོད་ཀྱི་དཔེ་རྫི།

📖 ༡༥༦ ཉི་ཧོང་ཙེ་ཏ་ནའི་སློབ་ཆེན་གྱི་བཀའ་འགྱུར་བྱ་ཐོག་འཚོལ་ཞིབ། Peking Tripitaka Online Search. [པེ་ཅིན་བཀའ་བསྟན་དཀར་ཆག་བྱ་ཚོགས།] Tibetan Works Research Project. The Shin Buddhist Comprehensive Research Institute, Otani University. URL: https://web.otani.ac.jp/cri/twrpe/peking/

📖 ༡༥༦ ས্ক্ল·ཏུ·ཤ·བོ·ཚེ·རིང·ཀིས·ཆག·ལོའི·སློར·ཀྱི·ཟིན·བྲིས·ནུ·ཕྱི·ཀ་ཉིས། བྱ·ཚོམ། http://ti.zangdiyg.com/article/detail/id/7365/words/ཆག·ལོ.html

དཔལ་ས་སྐྱ་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་བཀོད་པ།

དཔལ་ས་སྐྱ་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭའི་གྲྭ་ཤག་གི་བཀོད་པ།

Cho Dung Karpo
(Sakya Literary Magazine)
Gongkar Choede Monastery
Laldang Tibetan Colony
Plot. Brotiwala, P.O. Vikasnagar
Dehradun, Uttarakhand (INDIA)
Email: chodungkarpo@gmail.com
Website: www.chodungkarpo.net